

THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

**Do Not
Circulate**

N13 m
4.12

MAGYARORSZÁG CSALÁDAI

CZIMEREKKEL

ÉS

NEMZÉKRENDI TÁBLÁKKAL.

IRTA

NAGY IVÁN.

TIZENKETTEDIK KÖTET.

PEST, 1865.

KIADJA RÁTH MÓR.

THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

Pest, 1865. Nyomatott Emich Gusztáv m. akad. nyomdásznál.

V. és W. betű.

Vachott család. (Vachottfalvi) Turóc vármegye és régi családainak egyike. Ősei Turóczi várjobbágyok voltak. Törzse V a h u d, kitől a családnév támadt, és kinek fia L á s z l ó, Banana (vagy Burena) fiával Pállal 1258-ban IV. Béla királytól egy ekényi földjéhez még egyet nyert kir. adományban, úgy, hogy minden hat szállástól ¹⁾ a királyi sereghez egy fegyveres lovast tartozzanak kiállítani. ²⁾

A családtól nem nyervén adatokat, csak a következő töredékes adatokat közölhetjük :

A XVII. század végén élt a családból Vachott Á d á m, kinek Berky Zsófiától leánya Gillányi Lászlóné volt 1722. körül. — 1760. táján élt Vachott S á n d o r, kinek egyik leánya Vachott Katalin Veres Sámuelné volt; fia Vachott S á m u e l, kinek fia I m r e e század elején Gyöngyösön mint hzg. Eszterházy uradalmi ügyésze lakott, ennek Hercsúth Jankától gyermekei: 1. S á n d o r szül. 1818. Gyöngyösön, az irodalmi pályára lépven, mint egyik jeles költőnk és akadémiai tag végezte élete pályáját 1861. april. 9-én. Nejétől Csapó Máriától K á r o l y, I d a és E r z s i gyermekei maradtak. 2. I m r e (ki családnevét *Vahot*-nak írja) drámaíró és egykor a nemzetiség érdekében buzgó szépirodalmi lap szerkesztő szül. 1820-ban szintén Gyöngyösön. ³⁾ Szintén vannak gyermekei. 3. K o r n é l i a Erdélyi János írónk elhalt neje. 4. E t e l k a, kihez Petőfi egykor szerelmi dalaít írta, mint hajadon fiatal korában halt el.

¹⁾ De singulis sex mansionibus unum armatum ad suum regium exercitum mittere teneantur.

²⁾ Turóczi Regestrum. Lásd Engelnél Monumenta Ungrica p. 62. és Lehoczky Stemmata. II. p.

³⁾ Lásd életrajzukat Ujabb Ismeretek tára VI. köt. 445. és Magyar Írók. Életrajz gyűjt. I. köt.

A család czímere a paizs kék udvarában zöld tér fölött lovas vitéz, jobb kezében két nyilat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén vitéz emelkedik ki, jobb kezével két nyilat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Váczy család. Szabolcs vármegye nemessége sorában említetik és Gelsén birtokosnak íratik. ²⁾

Váczy család. Régi család, melyből Váczy János 1571. körül nőül birván Csermény Annát, ettől nemzé fiát Istvánt, ki 1611-ben élt, ennek fia szintén István 1611-ben élt, ³⁾

1760-ban élt Váczy András, ki runyai Soldos Borbálát birta nőül.

Még régebben találjuk Váczy Pétert, ki 1522-ben élt. ⁴⁾

Trencsin megyében a Váczy nevű család a curiális nemes családok sorában áll. A megyei nemesi összeírások ⁵⁾ szerint 1725-ben Sztankócson lakott a család. 1748-ban Lőrincz és István Drskócson voltak közbirtokosok. 1768-ban István Dezséren, Lőrincznek fia pedig Ignác Drskócson.

1803-ban Hliniken lakott Ignác és fiai János és József, ugyan ott 1837-ben József, János és Ignác laktak.

Zemplin vármegyében e század elején szintén a nemesség sorában állott a Váczy nevű család; ⁶⁾ és tán ősei közül való azon Váczy András, ki 1648-ban tanár, 1649-ben ref. lelkész volt Sáros-Patakon. ⁷⁾

Somogy vármegyében szintén van Váczy nevű nemes család. ⁸⁾

Vad család. (Ölyvedi) Gömör, Szabolcs, Bihar megyékben honos nemes család.

Gömör megyében Vad Tamás 1822-ben alszolgabíró, Vad András 1843-ban szintén ott szolgabíró.

Czímere következő: a paizs jobb oldalról balra rézsutosan vont fehér pólya által, melyben fölfelé egy hal úszik, — két felé oszlik, az

¹⁾ Wagner Károly Tabellae Geneal. tab. LVI. egy, Krivácsi Wachat másképp Sztupniczky nevű családot találunk, de ez a legvalószínűbben a Sztupniczky családot illeti.

²⁾ Fényes E. Magyar orsz. Geogr. stat. állapotja IV. köt. 219. 233

³⁾ A Theszéry-Demédy-féle curiális perből.

⁴⁾ Wagner, Analecta Scepus II. 143.

⁵⁾ Szontagh Dán. közl. szerint.

⁶⁾ Szirmay, C. Zemplin. not. top. p. 118.

⁷⁾ Ugyan ott 215.

⁸⁾ Csorba Józs. Somogy várm. 20. lap.

alsó és felső szegletes kék udvarban zöld leveles kinyílt piros rózsaszál látható. A paizs fölötti sisak koronájából szarvas emelkedik ki.

Szabolcs megyében birtokos a Vad család Bököny, Szakony helységeiben. ¹⁾

Vadai család. (Vadai) Szatmár vármegye ősrégi családja, mely a gr. Károlyiakkal stb. egy törzsből a Kaplony nemből ered. Törzs őse Vada volt, kitől a család, és Vada helység is nevét vette.

Vadának fiai voltak Leukus, és Péter, ezeknek fiaik, mindkettő Vaday Miklós, Vada helységben 1355-ben osztoztak. 1396-ban Fekete nevű Vaday György fiának Andrásnak megszakadtán annak vadai, ömbölyi, mező-petri és vezendi javain a Bagossy, Vethéssy és Csomaközi vérséges családok osztoztak. ²⁾ E szerint a család kihalt volna, azonban ugyan csak Szirmay Nagy-Károly helységben e század elején a Vaday családot még curialis birtokosnak említi. ³⁾

Vadásdy család. Borsod vármegye nemes családja. ⁴⁾

Vadász család. Szabolcs vármegye nemes családja, birtokos azon vármegyében Gyüre, Kis-Varsány helységben. ⁵⁾

Tán a családból volt azon Vadász Pál és András is, kik 1727-ben Hont megyei Felső-Thúr, Szalatnya és Sirak helységben beiktaták magokat többekkel, de ellentmondás mellett. ⁶⁾

A régiebb időből ismeretes azon Vadász Mihály, ki 1573-ban Báthori István mellett harczolt. Neje ifjabb Török Bálintnak leánya Katalin Dengeleghy Mihály özvegye volt. ⁷⁾

Vadász család. (Másképp Varga) Vadász másképp Varga György, Imre és János 1792-ben I. Ferencz királytól kaptak czímeres nemeslevelet.

Czímerük négyfelé osztott paizs, egy közép koronás kisebb vértel, melynek fejében kék udvarban három arany csillag ragyog, ezalatt arany udvarban hármás zöld halmon egyik felemelt lábával kövecset tartó darnu áll. A nagyobb paizs 1. és 4. vörös udvarában arany koronán pánczélos kar kivont kardot tart, a 2. és 3-ik kék udvarban pe-

¹⁾ Fényes E. Magyarország. Geogr. stat. állap. IV. köt. 219. 232. és 234.

²⁾ Szirmay A. Szatmár várm. II. 7. 17. 18. 19. 29. 38. 47.

³⁾ Ugyan ott 7. lap.

⁴⁾ Fényes M. orsz. geogr. stat. tek. III. köt. 26.

⁵⁾ Ugyan ott IV. köt. 219. 224. 227.

⁶⁾ Conv. S. Benedicti de et juxta Gron. Capsa II. fasc. 3. nro 4. és fasc. 8. nro 21.

⁷⁾ Budai Fer. Polg. lex. III. 671.

dig arany oroszlán ágaskodik, első felemelt lábával, három nyilat tartva. A paizs fölött szintén vasmezű kar könyököl, kivont kardot villogtatva, két kiterjesztett fekete sasszárny között, melyeken harántos pólyán egy-egy arany csillag ragyog. ¹⁾

A nemesség szerzők közül Vadász Imre az 1791. évi országgyűlésen Selmeczbánya sz. k. város követe volt. ²⁾

Vadászy család. Ismeretes e néven Vadászy Pál 1646-ban füleki alkapitány, ³⁾ 1647-ben kunok kapitánya, ⁴⁾ 1654. előtt — úgy látszik — meghalt. ⁵⁾

Vadászy nevű család e század elején Zemplin megyében a nemesség sorába számíthatott. ⁶⁾

Vadnay család. (Vadnai) Borsod megyei nemes család, nevét azon megyei Vadna helységről vette.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren lovas magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján repülő madár látszik.

Közlők Károly 1812-ben 100 ftot adott a Ludoviceára. ⁷⁾ Többen Borsod megyénél viseltek hivatalt. Így Bertalan 1834—36. körül tisz. alügyész, 1837-től 1846-ig rendszerinti esküdt, 1846-tól alszolgabíró 1849-ig.

Miksa 1840-ben tisz. aljegyző, 1841-ben valóságos aljegyző, 1842-től 1849-ig alszolgabíró.

Barnabás 1842. közl. tiszteletbeli alügyész.

Pál 1841-ben tisz. esküdt volt. Lajos 1861-ben miskolci orsz. gyűl. képviselő.

Rudolf 1848-ban magyar belügyi ministeri fogalmazó.

E család ivadéka Vadnay Károly az ifjabb beszélyírók egyik jelesbike, született 1831. Miskolczon. ⁸⁾

Vághy család. (Nagy-Vági) Soprony vármegye régi kihalt család, melyből a XV. század végén élt Vághy György Nagy-Vág nevű

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ 1791. évi 67. törv. cz.

³⁾ Lásd arczképét Wiedeman Comitium Glorise centum I.

⁴⁾ Palugyai M. orsz. leirása III. 194. továbbá Kemény János Önéletirása 399. 414. stb. Szalárdy stb. Török Magyarokori Tört. emlékek I. II.

⁵⁾ Vasárnapi Ujság 1863. évi 39. szám.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 118. Fényesnél nem említetik.

⁷⁾ 1812. évi 2. törv. czikk.

⁸⁾ Lásd életrajzi adatait: Huszonnégyszáz író és művész arczkép albuma 1856. 20. lap. És Magyar Írók Életrajzgyűjt. II. 358.

helységben, fia ennek Miklós törvénytudó mester, kinek leányát Zsuzsannát Mestery Bernát özvegyét 1503-ban vette nőül Wattay Ferencz. ¹⁾

Zsuzsannával egykorban élt 1503. Vághy György, kitől néhány izen e családfa ²⁾ terjedt:

György 1503.	{	Kristóf 1560.	{	János 1635.	{	István 1635.	{	Gertrud Néky Jánosné 1635.
-----------------	---	------------------	---	----------------	---	-----------------	---	----------------------------------

János fiával Istvánnal 1619-ben Vágbi birtokát elzálogítá.

Nagy-vágbi Vághy György 1602. 1604. 1605. és 1613-ban Soprony vármegye alispánja és követe volt.

Soprony városában e században is élt Vághy család, melyből Ferencz 1836. és 1839. évi országgyűlésen Soprony sz. k. város bírása és orsz. gyűlési követe volt, azonban eredetét nem a főlebbi nagy-vágbi Vághy családból vette.

Vagyon család. (Hanzlikfalvai) Trencsin vármegyei birtokos nemes család. Azon megyei nemesi összeírások szerint ³⁾ 1736-ban János és fiai Mihály, István és Ádám igazolták hanzlikfalvi birtokjukat, akkor Miklós katonáskodott.

1748-ban Hanzlikfaván laktak Mihály és testvérei.

1768-ban ugyan ott Mihály és fiai Imre, János és József.

1803-ban Imrének örökösei u. m. László és Imre, továbbá Pál és fiai Pál és Mihály Hanzlikfalván, Ignác és Károly Józsefnek örökösei pedig Nemes-Miticzen laktak.

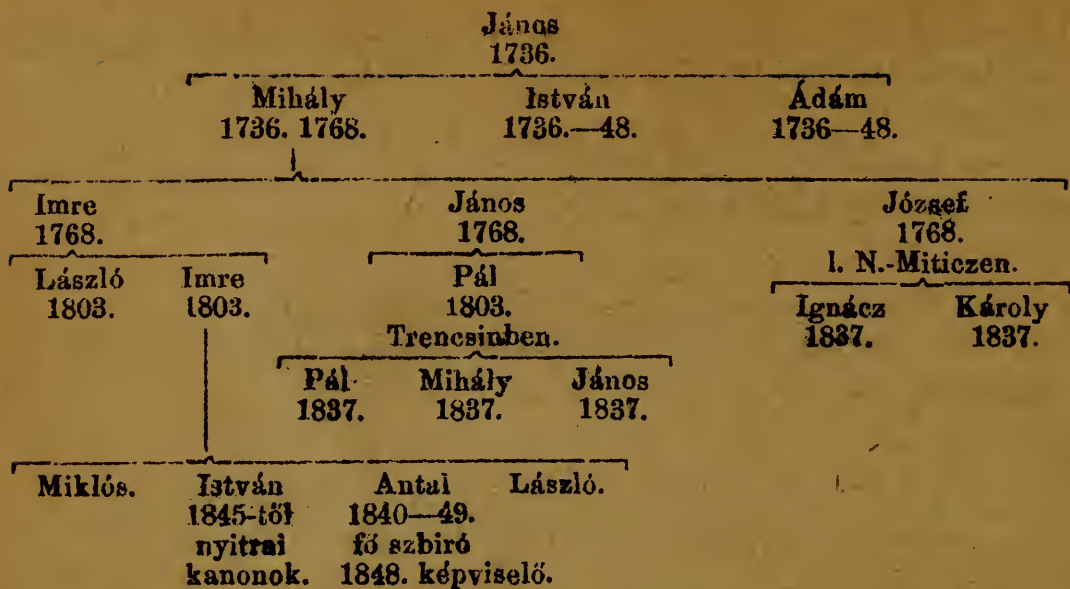
1837-ben Hanzlikfalván lakott Imre és örökösei Miklós, István, Antal, és László, továbbá Imre egyedül, Trencsin sz. kir. városban lakott idősb Pál és fiai Pál, Mihály és János, Nemes-Miticzen pedig Ignác és Károly.

A családfa következő:

¹⁾ Wattay Ferencz naplója közli P. Thewrewk Józ. — Azonban Geneal. auth. II. szerint Vághy Zsuzsanna Vághy Györgynek (ki 1574-ben élt) volt leánya. és Wattay Ferencznek felesége.

²⁾ Geneal. authent. II.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

Krassó megyében Vagyon Imre főszolgabíró volt, ki Trencsin vármegyétől 1796. octob. 13-án kiadott nemesi bizonyítványát Krassó varm. előtt 1797. maj. 8-án hirdetteté ki.

Vajay család. (Vajai és Vicsapi, báró †) Nyitra vármegye családja, melyből Vajay István a pozsonyi kerületben tartományi biztos, a nyitrai püspöki uradalom kormányzója, 1723-ban jun. 2-án Nyitra vármegye helyettes alispánjának választatott és az volt 1730-ig. ¹⁾ 1723-ban egyszersmind országgyűlési követ is. 1730-ban báróságra emeltetett. ²⁾ Már 1744-ben sept. 30-án őt (vagy hason nevű fiát) bárónak olvassuk, midőn gyöngélkedő egészsége miatt a Nyitra megyei nemesi fölkelő sereg főkapitányságát el nem fogadta. ³⁾

1760—1770. báró Vajay László es. kir. kamarai tanácsos és Torontál megyei főispán volt. ⁴⁾ És — úgy látszik — benne a család is kihalt.

A család bárói czimere egy harántos fehér pólya által, melyben vörös rózsafej van, két felé osztott paizs, a felső kék udvarban egymással szemközt két arany oroszlán áll, első felemelt lábaikkal egy arany csillagot tartva, az alsó vörös udvarban hármás zöld halom fő-

¹⁾ Nagy József. Nyitra várm. 34. 35. És lásd Vox Domini Con. Venceslai a Purificatione Dni.

²⁾ Lehoczky Stemmat. I. 170.

³⁾ Nagy József id. h. 41. lap.

⁴⁾ Orsz. hívat. Schematismus 1760. 1770. évekről. Lehoczky szerint 1747-ben már az volt volna. Bárány Ágost. nem közli Torontál leírásában a várm. főispánjait.

lött öt ezüst gombú arany korona, azon koronás sisak, mely fölött zöld halmon fehér galamb áll, piros csőrében zöld galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A paizsot két oldalról telamonok gyanánt két vasas, pánczélos vitéz őrzi, oldalaikon kard lóg. ¹⁾

Vajda család. (Merei) Hont vármegyei czimerleveles nemes család. A czimeres nemeslevelet Vajda Albert kapta 1617. táján. 1637-ben perbe idézi Lipthay Györgyöt, és testvéreit rajta elkövetett baturalmaskodás (megverés és letartoztatás) miatt. ²⁾ Tőle a családfa egy ágon máig következőleg terjedt le:

Albert 1617. 37. (Gedey Erzse)			
I. György (Zámory Kata)		István	Dora (Csergheő Mihály)
II. György	Ferencz (Markus Judit)	János (Luka Erzse)	
III. György		Bora. (Gyura István)	
János † 1818. előtti. (Palásthy Eva)	Bora (Szúdy Benedek)		
II, István Hont volt 2. alispán † 1862. nov. 23. (1. Tihanyi N. 2. Veres Lidia)			
1-től Zsigmond meghalt. (úogr. Horváth Mária)	2-től Emma (Lestár István)	Erzsébet (Nedeczky Zsigmond)	
Erzse (Tornyos Vidor)	Mária.	Pál.	

A családfán II. István már 1821-ben Hont vármegye tiszteletbeli alügyésze, 1824-ben lett rendsz. alügyész, 1835 ben lett főügyész és végre 1845-ben másod alispán és az volt 1849-ig. Meghalt mint az osztatlan Földváry nemzetség pénziárnoka 1862. évi nov. 23-án. Első nejétől született fia Zsigmond atyja halála előtt halt el. Második neje és ettől született leányai, úgy fiától Zsigmondtól származott unokái élnek.

A család előnevét Hont vármegyei M e r e helységbeli birtokáról írja.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Sz. benedeki convent fasc. 30. nro 40.

Vajda család. (Becse) Nógrád megyében már a XVII. század végén élt Vajda másképp Becse nevű nemes család, ebből a nemes lajstromokban 1684-ben találjuk Becse Jánost és Tamást Losonczon, Vajda Andrást és Gergelyt.

Losonczon lakó Becse Vajda András 1677-ben vette nőül Batta Bálint leányát, lakadalma azon évi febr. 28-án Kálnón tartatott.

Említett Vajda Gergelynek fia az 1705. évi nemesi fölkelésben hadnagy volt.

Vajda András 1705-ben megyei biztos volt. 1709-ben már mint idősb Andrásnak csak szegény özvegye élt.

János és Tamás 1705-ben szegényeknek iratnak, úgy 1709-ben is.

Becse néven a család (vagy mint szintén írták: Becze) Szatmár megyébe is elszármazott, és losonczyi előnevet vett föl, ilyen volt losonczyi Becze András, kinek „*Vitézség fegyvere*” című magyar inakönyve kéziratban a nemzeti muzeumban található.

Nógrád megyében a Vajda családból Vajda Mihály 1726-ban igazolta nemességét, előmutatván III. Ferdinánd királytól 1655. april. 14-én kelt és Vajda István részére adott címerez nemeslevelet.

Az 1755. évi nemesi összeírásban találjuk Vajda Lászlót, Gergelyt és Sándort.

Tán e családbeli volt Vajda András is, 1705-ben Rákóczy Ferencz egyik ezredese, kinek czimere a paizs udvarában hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első lábával kivont kardot tartva; ugyan az a paizs fölötti sisak koronáján is.

Vajda család. (Rába-bogyoszlói) Vas vármegye nemes család, melyből Vajda Antal kir. tanácsos és már 1792-ben másod, 1799-ben pedig Vas megye első alispánja 1811-ig. Midőn 1809-ben a francziák Győrt elfoglalták, Vas megyét is megszállva tarták és adóztatták. Aug. 10-én gyűlést tartott a megye, hol a francia hadparancsnok is jelen volt, ott határozottatott a gabna-adónak háromszorra Bécsbe szállítása, a többi végett könnyítést (relaxatiót) kért a megye Bécsbe indított küldöttség által, melyben Vajda Antal alispán is részt vett. ¹⁾

Vajda család. Ennek alapítója Vajda Márton 1631-ben II. Ferdinánd királytól fia Vajda István és Mikó György részére is címerez nemeslevelet nyert, mely azon évi dec. 11-én Abauj megyében hirdettetett ki. (*Lásd Mikó család a Pótlék-kötetben.*

¹⁾ Hazai tudósítások 1809. évi II. félév 15. szám.

Vajda nevű nemes család van Zemplin vármegyében is. ¹⁾

Vajda család. (Borosi) Ebből 1609-ben élt Vajda István, kit Apor János örökösévé tett, és azt 1609. nov. 20-án Báthori Gábor is megerősíté. ²⁾

Erdélyben találjuk Vajda Zsigmondot, ki Bethlen Gábort akarta meggyikolni, ³⁾ és Miklóst, kit Báthori Gábor száműzött, de Bethlen Gábor feloldozott. ⁴⁾

Vajda család. Vajda Mátyás és általa gyermekei István Katalin és Orsolya 1630. máj. 23 án Bécsben kelt czímereslevélben II. Ferdinánd király által nemességökben megerősítettek. ⁵⁾

Vajda család. (N.-meredgyói stb. †) Erdély kihalt nemes család. 1484-ben éltek közülök Vajda László, Lőrincz, István és Péter. ⁶⁾

A családfát a XVI. közepeig vihetni föl, midőn Vajda másképp Bád György élt, ez 1578. előtt Dobokában Bádokban birt, és innen Hodor szerint a Bád melléknév, de írta előnevét Pánczel-Csehről is. 1578. máj. 2-án bádoki előbb is békeséges birtokára uj kir. adományt nyert. Tőle a családfa következőleg ismeretes: ⁷⁾

György
1578. k.

Vajda alias Bád
de Meredgyó
(Almásy Klára)

I. István
1591. Dobokai alispán
Vajda de Pánczel-Cseh
(Ombozy Zsófia)

I. János
de Pánczel-Cseh
1600. 1630.
(Bégányi Magdolna)

II. István.	II. György de Meredgyó 1636.	Zsigmond.	II. János.	Magdolna.	Judit (túri Jobbágy ifj. István)
-------------	------------------------------------	-----------	------------	-----------	--

Folyt. a köv. lapon.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.

²⁾ Kemény, Notitia Capituli Albensis 238.

³⁾ Engelnél Bőjthi Gáspár pag. 326.

⁴⁾ Engel, Monumenta Ungrica pag. 399.

⁵⁾ Az eredeti czímeres levél Bazin szabad királyi város levéltárában van.

⁶⁾ Peres okmányokból közli Hodor Kár.

⁷⁾ Hodor Kár. közl.

II. György, *ki az előbbi lapon.*

de Meredgyó

1636.

III. János

1675—82.

Dobokai alispán

1691. kolosi főbiró.

de Panczél-Cseh

(1. Bácsi Anna

2. Folthy Erzse)

1-től Erzse (Várad Veres Sámuel)	Sámuel † 1731.	2-től Anna (id. Fosztó Zsigm.)	Mária (Csernátoni György)
--	-------------------	--------------------------------------	---------------------------------

A táblán állók közül I. István 1589-ben Dobokay Istvánval és Ombozy Miklóssal az Ombozy jog iránt osztályos egyezsége lép. 1591-ben Doboka vármegye alispánja volt. Neje Ombozy Zsófia után nádai Szász-Szomboron öröklöttek. Fia I. János 1600. és 1643-ban a kolos-monostori convent előtt ügyeiben mint ellentmondó említetik. 1592-ben anyjával együtt a feldevecseri jóságba iktattatott, a midőn Vajda János Doboka várm. főbiró és Vajda András rokonai is (kik a táblán nincsenek) említetnek mint királyi beiktató személyek, a Báthori Zsigmond 1592. marc. 18-án kelt iktató parancsában. Nejétől Bégányi Magdolnától több gyermeke maradt. Ezek közül

II. György — úgy látszik — az volt, kinek 1636-ban a kolosvári törv. czikk folytán, mivel a huszti hadban szolgált, többekével együtt javai elkoboztattak. Fia

III. János 1657—1697-ig mint birtokai egy részének elidegenítője fordul elő, 1675—1682-ben Doboka vármegye alispánja volt, 1691-ben már kolos várm. főbirója és 1696-ban a kolosvári ref. egyház fő gondnoka. ¹⁾ Két rendbeli házasságából gyermekei a táblán állnak, kikben a család kihalt, és utánnok a jóságok leányára szálltak.

Nincsenek a táblán Vajda Miklós, 1601-ben Moldvába követ, haza érkezése után Goroszlónál Basta hadi foglyává leszen, és éh-halállal lakolt. E szerint más Vajda Miklós, ki 1612-ben notát kap, 1614-ben felmentetik.

Még régebben élt Vajda Mihály, kinek 1558-ban neje Kabos Zsófia volt.

1684-ben Vajda László országos fő póstamester, kiról Cserey és többen írtak. ²⁾

¹⁾ Pecsétén római női szobrot használt ábrául.

²⁾ Cserey Mih. historiája. Bethlen Miklós Önéletírása és Kövály Erdély tört. V. 162. lap.

Tán e családhoz tartoztak még dézsi Vajda István is, kinek 1615. körül Rudnai Annától leánya K a t a dézsi Bácii Jánosné volt.

Továbbá Vajda Márk, a XVII. században Bogáthy Druzsianna férje, és végre A. Anna megyorósi Bánffy Istvánné a XVII. század közepén.

Vajda család. (Várszai és némai) Kolos megyei kihalt család, az előbbtől különbözönek látszik. Családfájukból ennyit ismerünk: ¹⁾

Várszai Vajda Balás (Némay Orsolya)			
némai Vajda Erzsé 1680–95. (Kabos Gábor)		n. Vajda Mihály 1584. (1. Nagy Margit. 2. Kabos Zsófia)	
1-től Anna 1600. (Galaczy István)	István.	2-től János de Kozmatelke (ik. Toldalaghi Zsófia)	Bora 1649. (Ebeni)

Úgy látszik, utolsó volt közülök Vajda Farkas, kinek magvaszakadtán a kir. ügyész a leányágot megperelte.

Vajdaffy család. (Vámosi) Vámosi Vajdaffy Pál kihaltván magnélkül, 1469-ben minden javai a koronára szálltak. ²⁾

Vajna család. (Pávai stb.) Székely család, mely ősi fészkeről és birtokáról az Orbai székben fekvő Páva helységről vette előnevét, és gyakran innen *Pávai*-nak is neveztetik. Mint régi, több ágakra oszlott nemzetség a nemzeti fejedelmek korában több ága ősi nemesiségét új czímereslevelek vételével igyekezett biztosítani. Régiebb története a családnak ismeretlen, okleveles adataink csak a XVII. század első tizedeig terjednek. Ekkor élt pávai Vajna István, ki 1610. jan. 20-án Brassóban Báthori Gábortól Gál Péter defectusán Páva helységben egy egész telekre adományt kap.

1617. máj. 11-én Fejérvárott kelt adomány-levéelben Bethlen Gábortól kapják Vajna István és András Páván Ferencz Tamás és Barátoson Jankó István jobbágysokat.

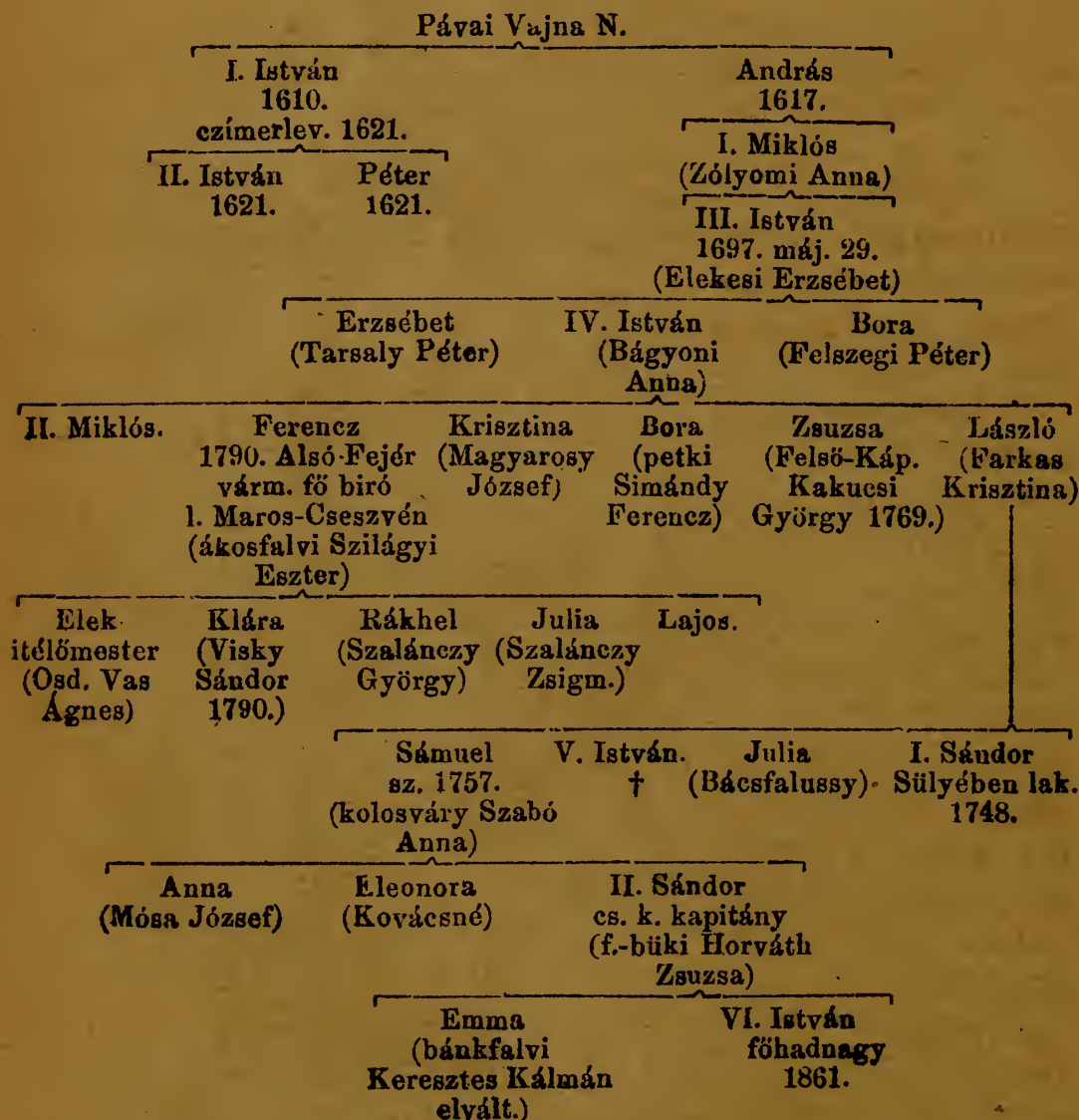
Nevezett pávai Vajna István, ekkor még primipilus és az Orbai székben bizonyos számú primipilus lovasság hadnagya, hadi érdemeiért fiaival Istvánnal és Péterrel együtt 1621. máj. 15-én Kassán

¹⁾ Hodor Károly közl.

²⁾ Teleki, Hunyadiak kora XI. köt. 398.

kelt czímeres nemeslevélben Bethlen által a nemesi rendbe emeltetett. A czímer, melyet ekkor kaptak, a paizs vörös udvarában zöld színű ruhába öltözött sárga csizmás vitéz áll, mellét vért, fejét ércsisak fedi, jobb kezében tört kardját (ensem destructum), bal kezében századosi buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak zárt koronájából hasonló férfiú emelkedik ki. Ugyan ez alkalommal Páván birtokrészük és házuk is (mely egyfelől Vajna Mihály, másfelől az országúttal volt szomszédos) minden tartozásoktól fölmentetett.

Ezen István és András ivadéka ¹⁾ következő:

Úgy látszik — I. Sándornak fia volt Miklós, ki 1770-ben szín-

¹⁾ Hodor Károly közl.

tén A.-Fejér megyében Sülyén lakott és neje jogán Doboka megyében Meleg-Földvárrott is birt.

A fölebbi ágból szakadt ki pávai Vajna András is, ki következő családfát ¹⁾ alkotott:

András.					
I. Ferencz					
Ádám.	I. Zsigmond sz. 1724. volt zalathnai kincstári hivat. (Mágner Mária)	Elek.	Ágnes stb. (Donáthné)		
I. István sz. 1758. † 1833. Dobokai főbíró †	Antal-József. sz. 1760. † 1827. kanczell. ref. tanács.	II. Zsigmond †	Anna-Mária sz. 1769. † 1834. (Hodor János)	Ferencz sz. 1769. † 1829.	Róza.

E táblán álló I. Zsigmond iskoláit Sz.-Udvarhelyt a ref. collegiumban járta a bölcsészetig, 1742-ben tanulását félbeszakítván, a következő évben Szebenben b. Toroczky János mellett irnok, 1744-ben kamarai számvevőségi járulnok lett. 1745. jun. 29-én katolizált, és így lőn ága a többi reform. Vajná-k közt egyedül katolika vallású. 1754-ben b. hunyadi, 1771-ben szamosujvári harminczados lett, utoljára zalathnai kincstári hivatalnok. Kitűrő, szorgalmas és ősi javait fentartó egyén. Halála után 1774. után özvegye gyermekeivel együtt Doboka megyébe Dobokára vonúlt; productionalis pere pedig A.-Fejér megyébe tétetett át. Nejétől Mágner Máriától maradtak gyermekei: István, Antal-József, II. Zsigmond, Anna-Mária Hodor Jánosné, Ferencz

¹⁾ Hodor K. közl.

és R ó z a, kikre atyjokról maradt ősi vagyon Háromszéken Márkosfalván, Mártonfalván, Lemhényben (havas részszel együtt) és Páván 36 hold majorság föld, és 12 jobbágy-telek; zálogból kiváltott szerzemények a m.-valkai, jelentékeny havas-javadalmú egy belső telek, és Derzsén 7 hold 268 négysz. öl, anyjokról Mágner Máriától Doboka és Hunyad megyében 1126 hold, 147 négysz. ölnyi majorságot örökölték. Ezekben, névszerint 1169 hold stb. birtokban osztottak gyermekei, kik közül a fiak, noha nőtlenek, még ismét csak szerzők valának. Így Istvántól maradt az általa nagyobbára kiperelt vagy zálogul szerzett 1591 hold s több öl ingatlan vagyon. Antal után maradt a kolozsvári „Fejérhajó” című vendéglő és több ezerre menő tőkepénz, könyv s egyébből, mintegy 2367 ftra becsült ingóság stb. De lássuk a gyermekeket sorban: II. Z s i g m o n d és R ó z a korán elhaltak.

I. István sz. 1758. aug. 23-án, 1786-ban Belső-Szolnok megyében a termőföldeket fölmerő bizottság első biztosa volt, 1794-ben Kolos vármegye királyi pénztárnoka, 1798—1816-ig Doboka vármegye alispánja, és ugyan annak 1816—1833-ig főbirája, ki azon évi májusban az utolsó számoltató gyűlésen, midőn lemondott, öntudata tisztaságában azzal végzé bucsúzó beszédét, „ha kitől egy garast zsaroltam, álljon elé, négyszeresen vissza fizetem.” Nőtlenül élt. 1833-ban dec. hóban halt meg. Eltemettetett a Dobokai temetőben, hol sír-emlékén e fölírás olvasható: „*Doboka vármegyei főbiró Pávai Vajna István emlékezetére sz. 1758. mh. 1833.*” A kidei-templomnak 1820. körül egy harangot öntetett.

Antal szül. 1760. dec. 13-án. Iskoláit a kolozsvári akadémiában és a budai Theresianumban végezte. Hivatalos pályára lépven 1784. máj. 1-től az erdélyi kir. táblán ítélőmesteri protocolista lett, hol több évet töltött, és ez alatt főleg a kir. ügyigazgatásnál a productionale forumok előtt mutatá ki szép tehetségeit. 1786-ban a kolozsvári kerületi királyi biztossághoz tétett át protocollistának, 1787-ben pedig az erdélyi kormányzó ajánlatára Közép-Szolnok megye alispánjává neveztetett. Megváltozván a József császár rendszere, az erdélyi kanczelláriához fogalmazóvá neveztetetett, de ezt keveselvén, csak nagy nehezen fogadá el. Itt azután jeles képessége által titkárságra és utóbb (1815. előtt) udvari tanácsosságra emeltetett. Jeles és tudós hazafi volt. Anya nyelvén kívül tudott latinul, németül, francziául, olaszul és oláhul. Meghalt Bécsben 1827. dec. 18-án. Hagyatéka ingó részét szép festmények, ritka fegyverek képezték, és egy kis, becses 749 kötetből álló könyvtára is volt.

1828-ban a bécsi rendőrség lefoglalt. Hess Mihálytól olajba festett arczképét gr. Lázár Istvánnak hagyta.

Ferencz szül. 1769. nov. 2-án. Meghalt 1829. aprilisban. Végrendeletében szászvárosi kertét, mint tulajdon szerzeményét a Szászvárosi Ferenczes szerzeteseknek hagyományozta.

Anna-Mária szül. 1767. febr. 22-én. Férjhez ment Hodor Jánoshoz, és anyja lőn az érdeemes és tudós történetbuvár Hodor Károlynak, Doboka vármegye tört. és topogr. leírása szerzőjének stb. Meghalt Vajna Anna-M. 1834. aug. 19-én, eltemettetett Dobokán, a magyar temetőbe, hol a fiúi kegyelet sírkövére ez írást vésette: „*Itt nyugszik erényeit eltemetve, a hív feleség, takarékos házi asszony, legjobb édes anyja Pávai Vajna Anna, özvegy Hodor Jánosné, szül. 1767. mh. 1834.*“ Ő volt ez ágból az utolsó Vajna leány. Halála után, midőn Hodor Jánostól három gyermeke 1835. jun. 20-án megosztozott, jutott hármuknak összesen 1817 hold 739 négysz. öl majorság birtok, 122 jobbágy telek, és kötelezvényben 80,217 váltó for. 58 darabból álló ménes stb.

A család ez ágának czímere — mint a metszvény mutatja —következő: a paizs kék udvarában zöld téren, pánczélos sisakos vitéz áll, vörös övvel, és vörös struczolakkal ékesítve, és balfelé fordúlva, jobb kezével kivont kardot, a balban buzogányt tartva, előtte balról a földön egy feltámasztotttojásdad alakú ezüst vért látható. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz emelkedik

ki. Foszladék mindkét oldalról ezüstkéék. E czímer — mint láthatjuk — csupán színeire és a vitéz öltözete egy részére nézve különbözik az 1621-ben Bethlen Gábor fejedelem által adottól.

A pávai törzsfélszékű Vajna családból más ágak is emeltettek a nemesség közé. Így 1639. octob. 10-én II. Rákóczy György Gyulaféjérvárott kelt czímeres levelében nemesíté és pávai örökségüket is kiváltságosítá pávai Dávidnak, és fiainak Györgynek, Gáspárnak és Mihálynak. Ezek armális levele 1640. jul. 29-én Háromszékben minden ellenmondás nélkül kihirdettetett.

Családfájuk ¹⁾ így hozatik le:

Gáspár.				
György 1635.	Gáspár 1635.	Dávid (galgói Rácz Mária)	Mihály 1635.	
I. Sámuel 1755.		I. István 1755.	I. Ferencz	
Torda megyében		II. Sámuel Elek Zsigmond		II. György 1755. Túrban lakott (Jobbágy Kata)
József 1755. Tordán.	II. Ferencz 1786. Magyar országba telepedett.	1786.	1786.	ügyvéd 1786.
II. István 1816. 1823.				
Gömörben Hajnászkő- ben gazdatiszt.				

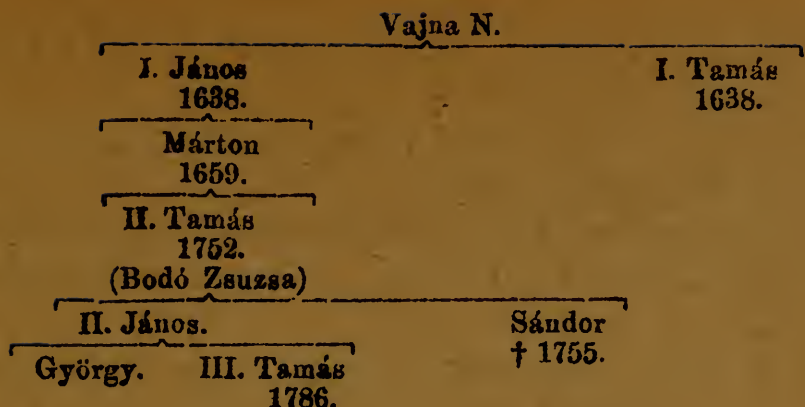
Ez ágon Dávidnak fiai Sámuel és István 1755-ben birto-
kosok Torda megyében Felfalu, Radmoczája és M.-Jára helységben
adományos jogon. Fiaik 1786-ban osztottak meg. Sámuelnek fia II. Fe-
rencz Magyar orsaágba telepedett, fia II. István e század első ti-
zedeiben Gömör megyében Hajnászkőbenvolt gazdatiszt; Torda vár-
megyétől 1816. máj. 26-án kivett nemesi bizonyítványát 1820. jun. 12.
Gömör, 1823-ban pedig Nógrád megyében hirdetteté ki. ²⁾

Úgy látszik — a táblán álló I. István maradéki éltek a kovász-
nai predikátummal, legalább 1815-ben Torda megyében Kovásznai
Vajna Zsigmondot találjuk mint e megye tiszti ügyészét.

Egy harmadik ágat a XVII. század első felében szintén Pávai
Vajna I. János és I. Tamás emelnek föl, ezek Mikes Mihály, Já-
nos és Pál notáján a fiscusra szállt jobbágyok lévén, 1638-ban idősebb
Rákóczy György által nemesítettek meg, Pávai házuk és telkük is
mentesítvén. Ezek családfája ez:

¹⁾ Hodor K. közléséből megjegyezvén, hogy az armális kivonatában toll-
hibának tartatik Dávid említése Gáspár helyett, ez utóbbinak fiául tétetvén
Dávid e táblázaton.

²⁾ Nógrád megyei 1823. évi jegyzőkönyv 557. sz. a.

1659-ben Márton t Mikes Kelemen támadja meg, de I. Rákóczy György az impetitiót cassálja és nemességében és adományában megerősíti.

II. Tamás 1752-ben Páloson és N.-Borosnyón jobbágyot cserél. Fia Sándor 1755-ben nemességét igazolja. II. Jánosnak, ki neje után Altorján és Borosnyón birtokos volt, fiai 1786. april. 3-án producálják nemességöket.

1660. sept. 28-án a Háromszéki lustralis gyűlésen Maxán jelen voltak Vajna Gáspár és Miklós.

Háromszék lustralis könyveiben, az 1635. éviben, találjuk Páván, mint nemeseket: Istvánt Uzonban, Tamást, Andrást, Györgyöt, Gáspárt és Miklóst, és Mihálynak özvegyét. 1681-ben lustrált Vajna András.

1684-ben M.-Váradgyán birtokos Pávay Ferencz.

1690-ben Vajna Orbánt Zágónban Mikes Pál Tököly hive levágatta. ¹⁾

1694-ben Vajna István nemes ember Kálnoki Péterrel követ-ségben járt Törökországban. ²⁾

1770-ben Páván V. László és Zsigmond nemesek.

1770-ben Zágónban találjuk mint nemeseket: Vajna Ádámot, Gábort, Jánost, Józsefet, Miklóst, Istvánt és Orbánt.

1771-ben élt pávai Vajna Gábor, kinek második nejétől Bartha Judittól fiai: László és István, amannak neje lőrincz-révei Koncz Mária, emezé lőrincz-révei Koncz Éva.

Nevezetes tagja volt a családnak Vajna Gábor, született Erdélyben 1747-ben. Kadetnek állván, 1768-ban a m. kir. testőrségbe

¹⁾ Cserey M. Historiája 210.

²⁾ Török Imre naplója. 1693—94. Kiadta a m. tud. akadémia 635. lap.

lépett, innen székely huszár és 1787-ben kapitány lett. A török háborúban vitézül kitüntetvén magát, 1788-ban őrnagy lett, és M. Terézia rendét kapta. Meghalt 1793. dec. 10-én.

Többeket találunk még a pávai Vajna családból, kiket e táblázatokra illosztani nem tudunk, ilyenek:

Antal 1794-ben Alsó-Fejér várm. főbírája, tán az, ki az enyedi collegiumnak is jótévője, és kinek özvegye maradt Horváth Borbára és gyermekei.

Dávid 1794-ben kormányshéki titkár, **Dániel** ugyan ott akkor írnok. **László** 1794-ben dúlló Háromszékben. **István** 1794-ben törvényszéki ülnök Háromszékben. **Ferencz** 1794-ben fő bíró Alsó-Fejérben (csupán Pávay néven).

Mária; **János**; **Czeeczilia** Fekete Károlyné. Régebben **Kata** Apor Jánosné, **Éva** Imecs Pálné, továbbá más két Vajna leány Imecs Antalné, és Imecs Ferenczné. **Mária** 1816. Tompa özvegye, **Anna** 1827. Fülöp Antalné. **Zsuzsa** Deáky Györgyné.

József 1815-ben Orbai szék törvényszéki ülnöke. 1830—34-ben **József**, kinek neje **Kovács Róza stb.**

A „Pávai“ előnéven kívül más predikátumokkal élő Pávai Vajna családokat is találhatni Erdélyben.

Ilyen a dézsi Vajna család, melyből Pávay **Dávid II.** Rákóczy Györgytől Dézsen a Kodori utczában egy házat kap adományban Hatvani István magvaszakadtán, akkor **Dávid** dézs-aknai kamarai ispán volt. Ez adományt megerősíté Barsay Ákos is. Azonban a fejérvári káptalanban az eredeti adománylevélben **Dávid** helyett állítólag **Pál** van. 1652-ben találjuk még dézsi Vajna **Dávidot**.

1679-ben Pávay **Dávidot** és **Sámuel**t Kis-Debreczen.

„**Márkosfalvi**“ előnevet viseltek a Vajna családból Háromszéken Markosfalván lakozók, 1770-ben élők a m. **Ádám**, **Elek**, **András**, továbbá **Gábor** és **Miklós**, kiknek ekkor özvegyeik éltek.

Kovácsnai előnéven találjuk 1815-ben **Zsigmondot** Torda vármegye ügyészét.

Úgy látszik azonban, hogy mind e külön előnevű Vajna családok egy törzsből és pedig **Páváról** eredtek.

Vajveda család. (Másképp **Lexa**) Trencsin megyében csupán az 1690. évi nemesi összeírásban mint Révfalván curialis család említetik.

Vakanovics család. Vakanovics **Dávid** 1792-ben I. Ferencz

királytól kapta czimeres nemeslevelét. Czimere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban jobbról balra rézsutosan húzott fejr szelemenben három ágyú-golyó látszik, a 2. és 3. arany udvarban balról jobbra rézsutosan fekvő ágyú látható. A paizs fölötti sisak koronáján kiterjesztett fekete sasszárny lebeg. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. ¹⁾

Valachy család. Mátyás és Ferencz Bars megyétől kapott nemesi bizonyítványukat 1770. máj. 6-án Tréncsin megyében kihirdették. Utóbb nyomaik nincsenek.

Valaszikai család. Valaszikai János és Márton 1753-ban M. Terézia királyasszony által nemesítettek meg. ²⁾

Czimerök előbb függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali rész harántosan ismét két részre oszlik, a felső vörös udvarban fehér ruhás kar fehér kigyót emel, mely farkát szájában tartja; az alsó ezüst udvarban két vörös sasszárny lebeg; a baloldali kék udvarban hátulsó lábain oroszlán ágaskodik, első jobb lábával három nyilat tart, hegyeikkel fölfelé. A paizs fölötti sisak koronáján két sasszárny lebeg, ú. m. jobbról vörös a kigyóval, balról kék a három nyillal belsejében. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Waldeck család. Herczeg Waldeck Kerestély cs. k. altábornagy az 1792. évi országgyűlésen magyar honfűsítást nyert. ³⁾ De ennek ága — úgy látszik — kihalt. A gróf Waldeck családból Fridriknak fia Frigyes (szül. 1822.) 1844-ben nőül vevén bethleni gróf Bethlen Corneliát, ezzel birtokos Heves megyében Roffon.

Walderode család. János, Boldizsár és Hubert 1659-ben magyar indigenatust nyertek. ⁴⁾ Most nem léteznek.

Waldstaetten család. Bárá Waldstaetten György magyar nemesnek országgyűlési ülés és szavazat nélkül bevétetett az 1840. évi országgyűlésen. ⁵⁾

Waldstein család. (Wartenbergi gróf.) A gróf Waldstein család 1635-ben gróf Waldstein Ádám személyében, ki 1606-ban a bécsi békekötést is aláírta, kapta a magyar honfűsítást. ⁶⁾

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Collect. herald. nro. 242. és Adami Scuta gent. XIV.

³⁾ 1792. évi 72. törv. cz.

⁴⁾ 1659. évi 133. törv. cz.

⁵⁾ 1840. évi 51. törv. cz.

⁶⁾ 1635. évi 98. törv. cz.

A családot Cseh országból Zdenkótól eredeztetik, ki 1236-ban halt meg. Ettől származott egyenes vonalban János, ki 1506-ban halt meg, és kinek nejétől Swihowsky Annától két fia maradt: Zdenko és Vilmos, ezektől két fővonal származott, úgymint az előbbtől a *Waldstein-Arnau* vonal, az utóbbtól a *Waldstein-Wartenberg* vonal. Az előbbi, mivel nálunk nem honfűsítatott, ide nem tartozik; az utóbbról szölanunk kell.

Nevezett Vilmosnak († 1557.) János fiától unokája volt Ádám, a cseh kamarai marsal, ki hazánkban indigenatust nyert 1635-ben. Meghalt 1638-ban. Ő még 1619-ben az örökös tartományokban grófságra emeltetett. Fia Miksa († 1654.) császári főlovászmester 1628. jun. 25-én négy testvérével együtt birodalmi grófságot nyert. Ennek fia volt Ferdinánd, ki gr. Rothal leánytól nevezé Ernő-Józsefet, ennek fia volt Ferencz-József, ki 1680-ban született, Morva ország tartományfőnöke volt stb, meghalt 1722-ben. Ennek gróf Czernin Mária Margittól egy leánya és két fia maradt, ú. m. Ferencz-Ernő, szül. 1705. vagy 1706. és János-József¹⁾ szül. 1709. E két fiu által e vonal is két főágra oszlik, amattól a münchen-grätzi-ág (mint az I. táblán) az utóbbtól a duxi és leitomischli-ág (a II. táblán) származik.

A családja következő:

I. tábla.

München-grätzi-ág.

Ferencz-József
cs. k. kam. és tit. tan.

† 1722.

(gr. Czernin M. Marg.)

Ferencz-Ernő	János-József	M.-Margit
sz. 1705. † 1748.	sz. 1709. † 1771.	sz. 1710. † 1712.
(gr. Fürstenberg M. Erzse)	(gr. Trautmansdorff Jozéfa)	
Vincze	Folyt. II. táblán.	
sz. 1731. † 1797.		
cs. k. kam. tit. tan.		
(gr. Sternberg Zsófia)		
Folyt. a köv. lapon.		

¹⁾ Schönfeld Adels-Schemat. II. 113. A góthai Histor. Herald. Handbuch a 1052. lapon Ferencz-József-György-nek nevezi.

Vincze, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1731. † 1797.
cs. k. kam. tit. tan.
(gr. Sternberg Zsófia)

M.-Zsófia Erő-Fülöp Leopoldina Karolina Emanuel József Jozéfa Kuigund
sz. 1763. sz. 1764. † 1822. sz. 1766. sz. 1770. sz. 1780. sz. 1768. † 1786.
† 1818. alezredes stb. (h. Auers- (1. gr. Daun elesett † 1799.
alap. (1. gr. Desfours perg Vilmos) Leop. 1803. kapit.
hölgy. Antónia. 2. gr. Del- alezredes
2. gr. Breuner hoste) (Flanderka
Ernesztina) Mónika)

Zsófia Vincze Ádám
sz. 1799. sz. 1800. sz. 1803. † 1849.
(Ponossch József (gr. Fuchs
lovag) Vincentia) alezredes
(gr. Khevenhüller
Karolina)

Anna Emanuel Albrecht
sz. 1825. sz. 1827. sz. 1832.
(b. Puteani kapit. cs. k. kapit.
Erő) (b. Vittinghoft
Ilona)

Ferencz József Emanuel
sz. 1834. sz. 1836. sz. 1840.
cs. k. kapit. cs. k. kam. főhadn.
(gr. Desfours kapit.
Zdenka)

Zdenka
sz. 1862.

Vincze Kerestély-Erő Antónia
sz. 1792. sz. 1794. † 1853. † 1801.
† 1793. cs. k. kam. és tit. tan.
(gr. Thun
Mária)

Antónia Tekla Erő-Ferencz József Gabriella Fáni Luiza
sz. 1818. † sz. 1821. sz. 1824. sz. 1827. sz. 1831. sz. 1832.
Cseh orsz. cs. k. kam. (b. Rohan alap. h.
(1. hg. Schwarzen- ezredes Artur)
berg Anna)
2. hg. Schwarzenberg
Mária)

1-től Erősz 2-től Anna Mária Gabriella Krisztina Károly
sz. 1849. sz. 1853. sz. 1855. sz. 1857. sz. 1859. sz. 1861.

II. tábla.

A duxi és leitomischli-ág.

János-József sz. 1709. † 1771. cs. k. kam. es tit. tan. (gr. Trautmansdorff Jozéfa)					
Emanuel sz. 1731. † 1775. (h. Liechtenstein M.-Anna)	Mária sz. 1733. † 1784. apácza.	Fáni sz. 1736. † 1794. (gr. Leslie Leop.)	Fridrika sz. 1742. † 1802. (gr. Khünburg Leop.)	György-Kerestély sz. 1743. † 1791. (gr. Uhlefeld Erzse)	
<hr/>					
Erzse sz. 1769. † 1813. (1. gr. Károlyi József 2. gr. Keglevich Ágost)	Antonia II. sz. 1771. (h. Koháry Ferencz)	Emánuel sz. 1773. † 1829. (gr. Sztáray M.-Teréz)	Vilma sz. 1775. (gr. Colloredo Mannsfield Jeromos)	Ferencz sz. 1776. 1795.	Antal-György sz. 1793. (gr. Chorinsky Mária)
<hr/>					
József sz. 1801. †	Albert sz. 1802. tábornok nyug.	Mária sz. 1806. (gr. Sztáray Albert)	János sz. 1809. cs.k.kam. és udv. tan. (gr. Zichy Teréz)	György sz. 1818. † 1854. (Bauda Antónia)	Fáni sz. 1819.
				Ulászló sz. 1850.	Antal sz. 1826. cs. kl kam.
				György sz. 1853.	Krisztina sz. 1864.
<hr/>					
József-K. sz. 1755. †	János sz. 1756. †	Ferencz sz. 1759. †	Ferdinand sz. 1762. †	M.-Anna sz. 1763. †	Erzse sz. 1764. †
M.-Teréz M.-Ludovica (gr. Wallis)					
tábornagy seggaui alezredes (De Sylva (gr. Die- (gr. Cru- † püspök. (Ferdinandi (gr. Rzevuski József) trichstein quenbourg) nandi Mária) Józsa.) Karolina)					

Az I. táblán álló ág, mely Cseh- és Morvaországban honos, bírja Magyarországon is a boros-sebesi és monyászaí uradalmat és szele-sáni és ravnai jószágokat.

A II. táblán álló ágból II. Emánuel ága egészen Magyaror-szágivá vált, már neki több nővérei magyar családokba mentek férjhez, maga II. Emánuel gróf Sztáray leányt vévén nőül, (úgy látszik) ennek jogán jutott a Vinnai uradalomhoz, most egyik fia János (szül. 1809-ben aug. 21.) máltai lovag, phil. és jogtudor, cs. kir. kamarás és udv. ta-nácsos, bírja Komárom megyében a nagy-megyeri urodat. A politi-kai közéletben szereplő részt vett és 1861-ben Ung vármegyének fő-ispánja volt.

A család czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. arany udvarban kettős farkú arany koronás kék oraszlán hátulsó lábain ágaskodik; a 2. és 3-ik kék udvarban hasonló arany oraszlán látható. A paizs közepét kisebb vért foglalja el, melynek arany udvarában kétfejű koronás fekete sas látható, jobb lábával ezüst horgonyt, a ballal pálma-ágot tartva, a sas mellén hercegi koronával fedett tojásdad kis vért vörös udvarában arany F. II. olvasható, ez alatt egy még kisebb tojásdad vért rézsutosan aranyfeketére osztva, mint a Wartenbergi ősi czímer szerepel. A család jelszava: „Invita Invidia.”

Gr. Waldstein János szatmári nagyprépost volt, meghalt 1838. jul. 10-én kora 72. évében.

Waldhütter család. (Waldburgi) Erdélyi szász család, melyből András segesvári polgármester czímeres nemeslevele az 1743. évi erdélyi dietán hirdettetett ki. ¹⁾

Valentics család. Árva megyei curialis család. Szerzője Jakab 1595. dec. 18. új adományt kap F.-Kubini részére.

E Jakab Galko néven is ismeretes, és a Mesko család egyik tagja lévén, utódai ismét a Mesko családnevet vették fel, hozza adván néha a Valentics és Galko nevet is. *Lásd Mesko cs.*

Valentini család. Gömör megyében a nemes rendűek közé számított. ²⁾ Trencsin megye összeírásában 1790-ben Ignác, 1795-ben János, Imre és Ferencz, 1805-ben József fordul elő.

Valh család. Vagy jobban írva tán Vahl család, Zemplin megye nemessége között áll, e század elején ott az abonyi pusztán, és Lasztomér helységben, ³⁾ birt zálogjogon Hernád-Némethi-ben is. ⁴⁾

Valicherich család. Másképp Czelicz vagy Deverics Miklós és társai 1659. oct. 10-én kaptak I. Leopold királytól czímeres levelet, mely Győr vármegye levéltárában őriztetik.

Valicz család. Árva megyei régi adományos kihalt család jessenovai előnévvel, a Csapla és Czundra családok vérsége. Kihaltával a nevezettek örökösödtek.

Valkai család. (Magyar-Valkai és Gyulai) Erdély kihalt család. ⁵⁾ Teljes leszármazásával tisztában nem vagyunk. Egy családfa ⁶⁾

¹⁾ Apor Péter munkái 232.

²⁾ Batholomaeides C. Gömör p. 146.

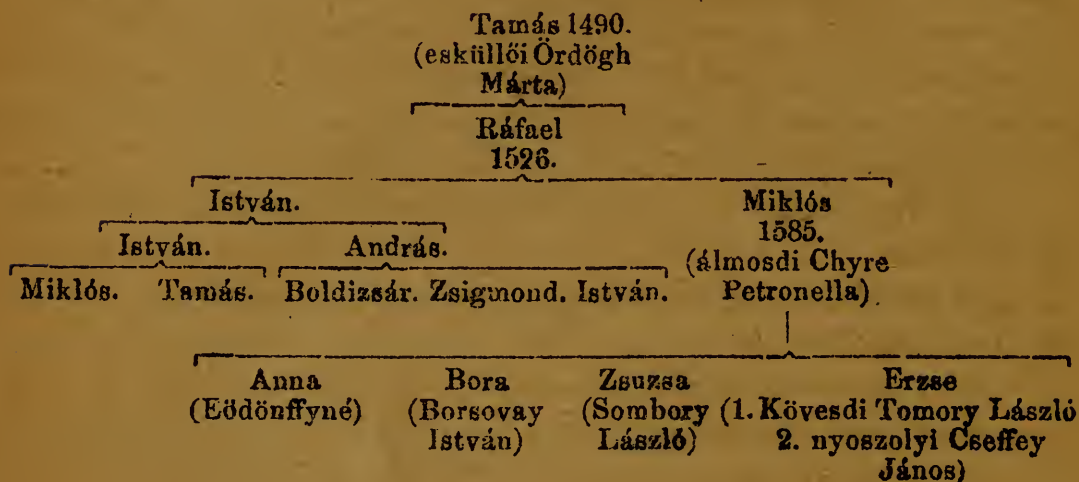
³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 118. 174. 376.

⁴⁾ Ugyan ott 226.

⁵⁾ Kövári Erdély nevez. családai 271.

⁶⁾ Décsey Miklós közl. és gr. Lázár család 131. lap.

szerint így származtak le: Demeternek a törzsnek fia volt Pál (1345.), ennek Miklós (1370.), ennek István, ennek János (1445.), ennek fia Tamás (1490.) ki esküllői Ördögh Mártával így folytatá tovább családfáját:

Tamás 1492-ben iklód-szentiványi birtokos, keleczei és ujfalvi részbirtokát eladta Kemény Istvánnak.

Tamásnak testvérei lehettek János nagy-almási plébános, és Balázs szintén pap.

Tamásnak leánya lehetett Frusina sólyomkői Menyhért Mihályné.

Miklósnak neje Chyre Petrona anyjával Báthori Borbálával együtt a Nagy-Esküllői templomba temettetett. ¹⁾

Azonban ezeken kívül is éltek a családból tagok, kiknek emlékek fenmaradt, de kiket vérségi kapcsolatban a családfára tennünk adatok hiányában nem lehet. Ilyenek: a XV. században gyulai Valkay Mihály, kinek nejétől Sombory Borától leányát Annát nőül vette geryeszeghi Erdélyi Gergely.

Miklós, kinek özvegye Pósay Anna 1474-ben Babuczán részbirtokát eladja Hosszú Jánosnak. Tán fia azon István, kinek nejeül Kabos Ilona iratik.

János, kinek neje Teke Borbála volt.

Miklós, ki 1509-ben többekkel Kövesd helységre osztóztató parancsot kapott Sz. Györgyi Péter erdélyi vajdától. ²⁾

¹⁾ Hodor K. jegyz.

²⁾ Kemény Not. Capit. Albensis pag. 225.

Miklós, valószínűleg a táblán álló, kit mint követet 1552-ben I. Ferdinánd király letartóztatott. ¹⁾

András az író és költő, ki Kalotaszegen született és műveit 1571—1580. közt nyomatá. ²⁾

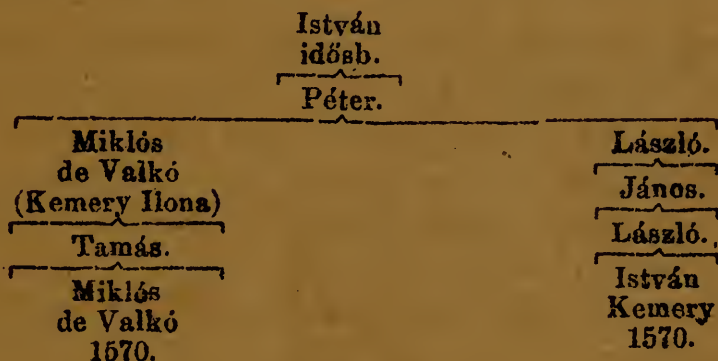
Továbbá Valkay Márton, kinck Valkay Margit, Valkay Ágnes Vitéz Endréné, Klára Cserényi Györgyné, Anna Kabos Kristófné, Fruzsina Kabos Imréné stb.

Valkay László, kinek neje Makray Erzse.

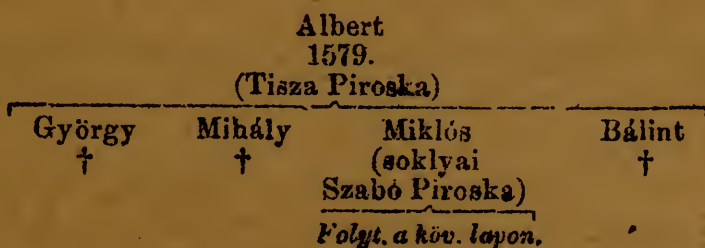
Az utolsó a családból Miklós volt, 1721-ben még élő és birto-
kos M.-Valkón, de 1754-ben már csak nejétől Ördögh Judit leányai:
Klára Szék-Kocsárdi Szilágyi Lászlóné és Zsuzsanna Bydeku-
thy Istvánné éltek.

Még egy családfai töredéket ismerünk Valkay nevű családról, de
ezzel vérség-e? nem tudjuk.

A családfa ³⁾ imez:

Valkay család. Ez czimerleveles család és nevét Valkóról mint
származási helyéről vette, előnevül nem használta. Tasnádról emelke-
dett ki, és már szintén kihalt. Törzse Valkay Albert, ki 1579-ben
kapta az armálist, és ily családfát ⁴⁾ alkotott:

¹⁾ Catalogus Manuscriptorum Musei Szecheniano regnicol. I. 729.

²⁾ Magyar Írók II. 359

³⁾ Mss. a nmti Muzeumban fol. lat. nro. 2340. pag. 246.

⁴⁾ Décsay Miklós közl.

Miklós, *ki az előbbi lapon.*
(soklyai
Szabó Erzsé)

Mihály (fancsikai Nagy Petron)	Judit (Hevesy János)
Erzsébet (1. telegdi Balajthy Fer. 2. alvinczi Enyedy János. 3. ifj. Bydeskuthy Fer. 4. Csezei István)	Zsófia (Szénás Dávid)

Gömör megyében 1848. előtt is a nemesek közé számíthatott Valla nevű család.

Valla család. Trencsin vármegye czimerleveles család. Czimerlevelét Valla Ágoston azon megyében 1656-ban hirdetteté ki. ¹⁾ 1666-ban árvái Trencsin városában laktak. Utódai — úgy látszik — utóbb Velovics nevet vettek föl, legalább a Valla név utóbb elő nem kerül. ²⁾

Vallaszkay család. Bihar megye nemessége sorában említetik. ³⁾ *Lásd Valaszskay cs.*

Wallis család. Báró Wallis György 1687-ben magyar indegenatust nyert. ⁴⁾ A család magát Franciaországból eredezteti. György, ki magyar honfiusítást nyert, Mainznál esett el 1689-ben. Fia György-Olivér tábornagy 1706-ban grófságra emeltett. Utódai élnek Ausztriában és Csehországban. A család egy, két tagja magyar házakba is sógorosodott. Így legközelebb gr. Wallis Gyula őrnagy megyesi gróf Somogyi Ilonát vette nőül 1852-ben.

Nem merem a család ivadékaúl számítani azon báró Vallisch Kristófot, ki 1792-ben a 21. törv. czikknél fogva nyert magyar honfiusítást.

Vallus család. Heves megyében a nemes rendűek közé soroltatik. ⁵⁾

Valovics család. Trencsin megyei curialis nemes család. Elődödei 1666-ban már Kálniczon birtak. Ott birt és lakott 1721-ben

¹⁾ Trencsin várm. Protoc. pag. 65.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Fényes E. M. orsz. Geogr. stat. állapotja. IV. 61. ap.

⁴⁾ 1687. évi 28. törv. czikk.

⁵⁾ Fényes El. id. m. III. köt. 192. l.

Miklós, Viszocsányban pedig ugyan akkor János. ¹⁾ E család Turóc megyei Tarnó helységből látszik eredni, hol birtokos volt a múlt század 3-dik tizedében is, a Tarnóczy családdal valószínűleg vérségben állott, ²⁾ ide mutat a Viszocsányban való birtoklás is.

Trencsin megyében a nemési összeírások szerint 1748-ban laktak Márton, id. és ifj. János, György, Mihály, István és ifj. György. 1803-ban Kalniczán laktak György, János, ennek két fia András és János; továbbá András és három fia András, Ádám és János; ismét István és fia István; György és fiai András és János, majd Ádám és fiai István és János, végre András és János és ennek fia István, legvégül Ádám és két fia András és Ádám, úgy György fiával Adámmal.

1837-ben Haluzsiczon élt Márton és fiai Márton, István, János és György; — Kalniczon ekkor már 35 férfi tagja volt a családnak.

Úgy látszik — a család a 1656-ban nemes levelét Trencsin megyében produkált Valla Ágostonnak ivadéka.

Walterskirchen család. (Wolfsthal báró.) Ausztriai régi család. Eredetét a XIII. században keresi. Egy Walterskircher, névszerint György a XVI. század második felében Magyar-Ovárott harminczados volt, és 1546-ban czímeres levelet, (mint iratik — megerősítőt) kapott. Ezt is a család ősei közé számítják. A báróságot wolfsthal Walterskirchen György Kristóf kapta 1643. maj. 5-én III. Ferdinand császártól. Ennek unokája volt Ferencz Vilmos, szül. 1689. nov. 15-én, ki nőül kövesszarvi Gosztonyi Francziskát vette, ettől származott unokája volt

György-Vilmos, cs. kir. kamarás, ki 1802-ben magyar honfiusítást nyert. ³⁾ Meghalt 1811. mart. 11-én. Nejétől báró Perényi Eleonorától utódait a családfa mutatja:

¹⁾ Szontag Dán. közl.

²⁾ Vess össze Bel. M. Notitia nova Hung. C. Turóc II. 330.

³⁾ Az 1802. évi országgyűlésen.

György-Vilmos
magyar indigena
1802. † 1811.

(b. Perényi Eleonór † 1843.)

Filippin sz. 1791. (gr. For- gách Károly)	Karolina sz. 1794. (1.b.Ludwigs- dorf Leop. (2. gr. Cziráky Antal)	György-Vilm. sz. 1796. cs. k. kam. (gr. Fries Ida)	János Antal Vilmos sz. 1798. sz. 1802. sz. 1808. † cs.k.kam. cs.k.kam. és kapit. és kapit. (gr. Fries (gr. Zichy Adél) Mária)
			Robert Mária Károly sz. 1839. sz. 1842. sz. 1846. hadn. (gr. Pálffy Edvard)
		Móricz sz. 1837. kapit.	Eleonora sz. 1839. klastromb. (b. Walterskirchen Richard)
		Flóra sz. 1842.	Janka sz. 1847.
Ernö sz. 1829. cs.k.kam. (gr. Wenck- heim Bora)	Rodrik sz. 1831. cs.k.kam. és kap. és párési köv. titkár. Flóra)	Ottó sz. 1833. cs.k.kam. (b. Walters- kirchen Flóra)	Richard sz. 1836. (b. Walters- kirchen Flóra)
		Miksa sz. 1843.	Klára Georgina sz. 1844. sz. 1848.
			Hedvig sz. 1849.
			Mária sz. 1854.
Ferencz sz. 1862.	Farkas sz. 1863.		

A család több tagja — mint a táblázat mutatja — magyar há-
zakba sógorosodva, Magyarországra vonúlt, különben Ausztriában
és Stajerországban honos.

A család czímere négyfelé osztott vért, az 1. kék udvarban egy
kettős farkú párducz ágaskodik koronás kettős zöld fejjel ellátva; a
2-ik osztály felső része rézsutosan aranyfekete pólyakkal fedve, az
alsó osztály üres ezüst udvart mutat; a 3-ik rézsutosan szelt osztály
felső vörös udvarában ugró kost, az alsó arany udvar fekete nyilat
tüntet elő; a 4-ik kék udvarban fehér farkas áll, feléje egy vörös mezű
kar kivont karddal vág. A paizs fölött öt koronás sisak áll, mind
ábrákkal ellátva. ¹⁾

Waltherr család. Szabolcs vármegye nemessége közé soroz-
tatik. ²⁾ A czímeres nemes levelet Waltherr János-György 1717-

¹⁾ Góthai bárói Almanach 1848. évi 391. és 1865. évi 984.

²⁾ Fényes E. Magyar orsz. geogr. stat. állapotja IV köt.

ben kapta III. Károly királytól.¹⁾ Valószínűleg ugyan e János Pósony megyében a Csallóközben Szászon zálog birtokot szerzett.²⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, kék öves, prémkalpagos magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.³⁾

E családból származott Waltherr László, szül. Tarczalon 1788. nov. 1-én, a m. akademiának tagja, a gróf Károlyi nemzetségnek nyugalmazott levéltárnoka, a diplomaticában jártas és több tudományos értekezést írt tudós hazafi volt. Meghalt Tarczalon 1863. octob. 23. kora 76. házassága 43. évében. Nejétől Kamocsay Juliannától fiai: Gyula Pesten ügyvéd, Géza a gróf Károlyi nemzetség levéltárnoka, Imre és Lóránd, és leánya Ribiánszky Józsefné.

Válthy család. A XVI. század végén élt Válthy Benedek, kinek nejétől Ebeczky Petronellától fia Gáspár, kinek leánya volt Zsuzsanna Bessenyei Balásné, ki 1621. nov. 29. Nógrád megyei Ebeczk helységbeli részbirtokát eladta nemzetes Zólyomi Andrásnak és nejének Romhányi Erzsébetnek.⁴⁾ E család kihalt.

Vály család. (Váli) Bars vármegyei eredetű nemes család, mely Gömör, Heves, Nyitra, Szatmár és Zala vármegyékbe is elterjedt. Lehet azonban, hogy e család csak egy ága a Vályi Nagyoknak; legalább azon ág, mely Gömör megyébe honos. A XVII. század végétől egyik ágazatának nemzékrendje⁵⁾ következő.

István 1690. (Pruszkay Erzsé)				
I. Pál 1717. (Névery Mária)				
I. József Barsban 1754. Houtban 1762.	Farkas Kata (Kovács Mátyás)	Pál Klára (Kos Klára)	Péter 1751. István György István.	
György 1815.		(1. Kovács Klára. 2. Nagy István)		
Boldizsár 1816.	Alajos 1815.	Czeczília (Pasiczky)		
Aloizia Anna. Berta. Ludovika. (Komáromy Imre)				

¹⁾ Collect. herald. nro. 554.

²⁾ Bel M. not. nova Hung. II. 234.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Eredeti okirat után.

⁵⁾ A nemesi bizonyítványból és perbeli genealogia szerint.

A táblán álló I. József mint Bars vármegyei eredetű azon megyétől 1754. dec. 24-én A.-Marótban kelt nemesi bizonyítványt kapott, mely Hont megyében, hová lakását áttette, 1762. sept. 4-én kihirdetett. Fia György 1815-ben fiai részére is Nógrád megyében hirdetteté ki.

E táblán áll — (ha nem hibából?) — Vályi Klára is, a költő, ki Gömör megyei Jánosiban született, és összegyűjtött verseit Vácson 1807-ben nyomatta ki. „*Magyar Tempe*” cím alatt.

Trencsin megyében szintén honos a család egy ága. A nemesi összeírások szerint 1736-ban Ferencz Trencsin vármegye szolgabirája volt, fiai Gábor, György és Pál igazolt nemesek. Ugyan ekkor a családból Posonyban élt ifj. Pál, Barsban pedig az említett József és testvére. Egy harmadik Pál és Ádám pedig már Zala megyébe telepedtek.

1748-ban a hegyentúli járásban laktak Gábor és György.

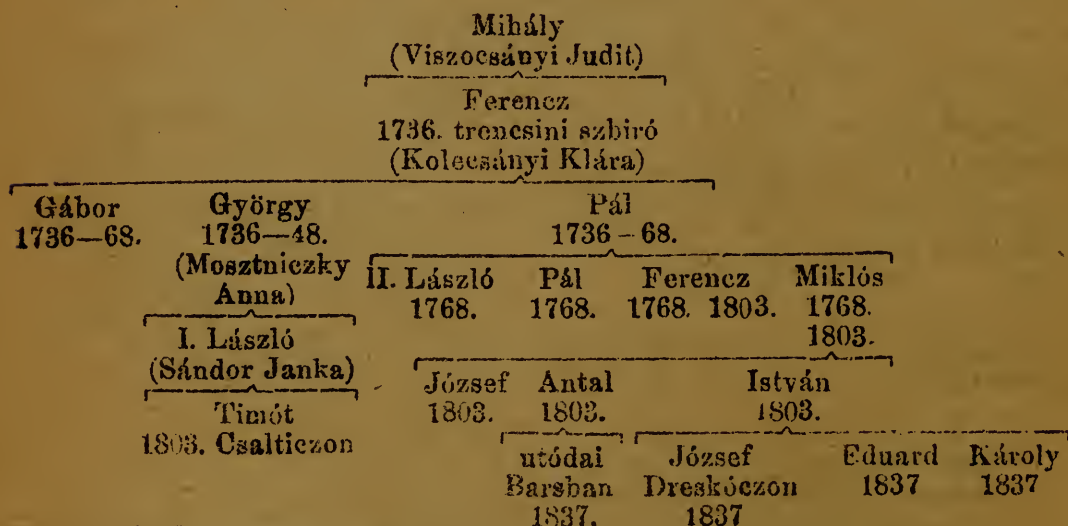
1768-ban Csalticzon laktak Gábor és Pál és ennek fiai László, Pál, Ferencz és Miklós.

Az 1761—1767-ig. terjedő jegyzőkönyvekben említetnek János, Imre és Mihály.

1803-ban Csalticzon laktak László és fia Timót; továbbá Ferencz és Mihály és az utóbbinak fiai József, Antal és István.

1837-ben Csalticzon Istvánnak fia József, azon megjegyzéssel hogy Istvánnak fiai Drskóczra, Antalnak utódai pedig Bars megyei Dereszlény helységbe telepedtek. Drskóczan ekkor laktak még Istvánnak örökösei Eduárd és Károly, Kis-Borcsányban József egyedül.

Ez ág családfája következő:

Tán e táalán álló II. László az, kinek nejétől Hrabovszky Zsófától gyermekei 1836. táján Mária, Anna, László és Borbála.

Szatmár megyében e század elején Vályi Györgyné birtokos Csenger-Ujfaluban. ¹⁾

Zemplin vármegyében a váli Vály család szintén a nemesség sorában áll, ²⁾ és e század elején birtokos Lasztócz, Bánócz és Kis-Ráska helységben. ³⁾

Vályi család. (Nagy-Kéri) Szabolcs megyében honos, hol közülök Sándor 1832-ben megyei levéltárnok.

Vámossy család. (Kürti †) Heves vármegye kihalt családja, melyből kürti Vámossy István 1648-ban, valamint 1659-ben is Pest megyének, 1650—1656-ban Heves, 1647-ben Csongrád megyének egyik alispánja volt. ⁴⁾

Nógrád megye jegyzőkönyveiben említetnek: 1598—1601-ben Vámossy Bálint, Vámossy Erzsébet 1612-ben Figedy Mihály özvegye.

Vancsa család. Vancsa János cs. kir. őrnagy 1818. aug. 13-án Bécsben kelt czímerlevélben I. Ferencz király által emeltetett nemességre, mely czímerlevél akkori laktahelyén Krassó megyében 1819. jul. 13-án hirdettetett ki. Elhalt.

Vancsay család. Fejér vármegye nemessége sorába számítatik.

Hajdan is élt Vancsay (vagy a régi latin okmány szerint de Vancha) család, melyből Orbáz Ispán fia István váczai püspök, bibornok, és 1242—1252-ig esztergomi érsek volt. ⁵⁾

Van der Nath család. (Gróf.) *Lásd a III. köt. 283. lapján.*

Vangel család. Arad vármegyében 1808-ban irattak a nemesek közé Vangel Ignác és fiai Ignác és Ferencz. ⁶⁾ Ezek tán az alább következő Vangl családhoz tartoznak.

Vangl család. Vangl János Gyárfás 1794-ben I. Ferencz királytól kapott czímerlevelet és nemességet.

Czímere két rézsutos vonal által keresztben négyfelé osztott paizs, az 1. és 3. felső és alsó osztály vörös udvarában három gyémánt-

¹⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 132.

²⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.

³⁾ Ugyan ott 269. 369. és 373.

⁴⁾ Eredeti okiratok szerint.

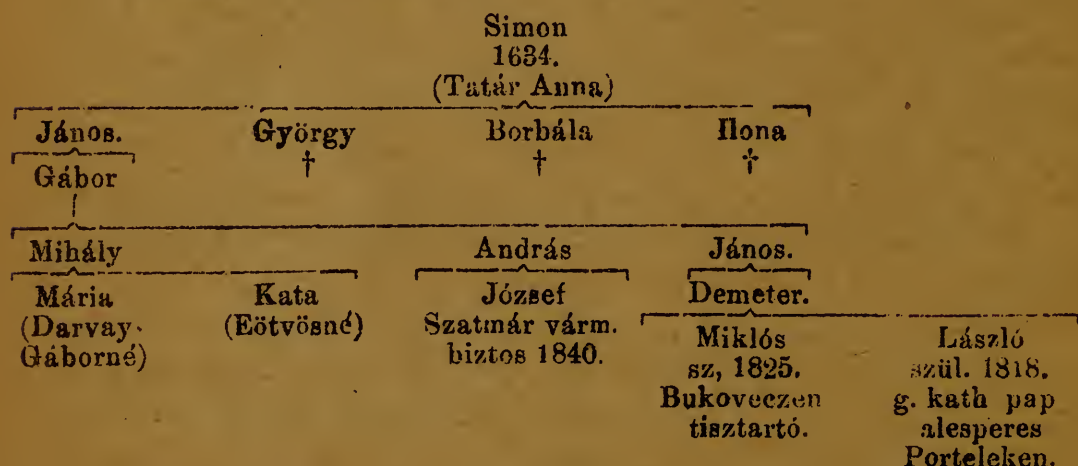
⁵⁾ Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 60.

⁶⁾ Arad várm. 1808. évi jegyzőkönyve 104. sz. a.

fejű arany gyűrű; a 2. és 4-ik oldalas osztályok kék udvaraiban egy-
fejű ezüst sas kiterjesztett szárnyakkal látható. A paizs fölötti sisak
koronájából oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot
tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. ¹⁾

Vank család. (Szakaszi) Szatmár megyei Szakaszhelységről
ered. Törzse Vank Simon, ki II. Ferdinánd királytól 1634-ben ka-
pott nemeslevelet, mely azon évi május 8-án Szatmár vármegyének
Gyarmaton tartott közgyűlésen kihirdettetett.

Családfája ²⁾ következő:

A család e század elején birtokosnak iratik Szatmár megyei
Szakaszhelységeken. Mihálynak terjedelmes birtokai
két leánya által a Darvay és Eötvös családokra szálltak.

A család már ez előtt a Vankay névvel élt, és e néven 1847-
ben Szatmár megyétől nemességéről újabb bizonyítványt is kapott.

András fia József 1829—1840. Szatmár vármegye mezei biz-
tosa volt.

Demeternek egyik fia László gör. kath. lelkész Porteleken,
testvére Miklós Temes megyében Bukoveczen urodalmi tisztartó.

Békes megyében e század első felében a nemesek lajstromában
találjuk Vank Önt és fiait Györgyöt, Simont, Tivadart és
Pétert.

Vankay család. Lásd a főlebbi Vank cs.

Vanovics család. (Draskóczi) Zemplin vármegyében honos e
század elején, ³⁾ különben csak egyik ága a Draskóczy családnak
melynek ágai Czeper, Milecz stb. mellékneveket viseltek.

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Luby Károly közl.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 109.

Vanyarczi család. Vanyarczi Gothárd 1490-ben élt és birt Dany, Kamatha, Vindorna és Szüllő helyeken Zala megyében egy irónk szerint; ¹⁾ különben ismeretlen, és kihalt.

Vanyay család. Zemplin vármegye czímerleveles családai közé számítatik. ²⁾

Ványi család. Ványi István 1690-ben I. Leopold királytól kapta czímeres nemes levelét. ³⁾ Czímere a paizs kék udvarában zöld balmon nyugvó arany koronán könyöklő vörös ruhás kar, arany markolatú kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, prém kalpagos magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében kivont kardot, bal kezében üstökénél fogva levágott törökfejet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁴⁾

Ványi nevű család, Szabolcs, Szatmár vármegye nemessége sorába számítatik.

Más régibb Ványi család volt az, melyből szendrei Ványi Sándor 1268. körül V. Istvánnak, mint királyi herczegnek, nevezetes hadi szolgálatokat tett. ⁵⁾

Ettől is különböző Ványi család volt ismét az, melyből szécseni Vány Simonnak fia Simon 1425-ben élt. ⁶⁾

Várady család. Több ily nevű nemes család élt és él hazánkban. Amazok egyike azon kihalt Várady család, melyet Várady Pál alapított. Ez első nejével Melda Zsófiával 1639-ben Pósa Ferencz kaszai polgártól Zemplin megyei Zomborban a Fekesházi nemes curia 3 részét, kerekhegyi és hangácsi szőlőt megszerzi. ⁷⁾ 1646-ban Abauj megyei Szina helységben nemes kuriát, jobbágy és zsellér telkeket vesz gr. Nádasdy Ferencztől. ⁸⁾ 1649-ban Bossányi Esztertől Forgách Miklós özvegyétől Abauj megyei Nádasd, Szkáros falu, és pusztá Gönyő birtokrészeit zálogba veszi II. Pál és I. István fiával együtt. ⁹⁾ 1650-ben második nejével Szegedy Annával lapispataki Segnyei Pétertől és Istvántól Sáros megyei Ábrány, Abas és Budamér helység-

¹⁾ Lehoczky, Stemmat. II. 424.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 118.

³⁾ Collect. herald. uro.

⁴⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁵⁾ Budai Fer. Hist. lexic. III. 676.

⁶⁾ Sz. benedeki Convent Protoc. anni 1658. O. pag 346.

⁷⁾ Egri káptalan Protoc. H. p. 374.

⁸⁾ Ugyan ott Protoc. I. pag. 426

⁹⁾ Ugyan ott Protoc. I. pag. 433.

beli részeit és üveghutát zálogjogon szerzi és arra 1650-ben auctiót fizet. ¹⁾ Meghalt 1655. előtt. Úgy látszik, fia II. Pál volt Kassa városának azon senatora, ki hivatalától elmozdítva, birsággal is fenytetett, de az 1647. és 1659. évi országgyűlés visszahelyezését kívánta. ²⁾ I. Pálnak 1656-ban özvegye mező-szegedi Szegedy Anna már Hartyányi Andrásné, ki már 1656-ban I. Mihály és I. György édes fiai nevőkben tiltakozik, hogy Szatmár megyei Nagy-Bányán ősi házukat, szálló, gesztényes és füzessel együtt atyjok néhai Váradi Pál bevallotta Várady másképp nagybányai Eötvös Lászlónak; mire viszont a másik két árva Várady Pál és István (kik az első feleségtől Mélda Zsófiától születtek) tiltakoztak mostoha anyjok ellen, hogy az Abauj és Zemplini birtokaikat el ne idegeníthesse. ³⁾

Páltól a családfa következőleg ⁴⁾

I. Pál							
1639. † 1655. körül							
(1. Mélda Zsófia							
2. Szegedy Anna)							
1-től II. Pál		I. István		2-től I. Mihály		I. György	
1649. 50.		1649. 1675.		1672. 1686.		1650. † 1679.	
(Vay Erzsébet)				(1. Udvarhelyi		előtt.	
				Erzse)		(Puky Mária)	
II. István	Zsófia	Anna	Erzse	2. Máriássy Zsuzsa			
Zemplini (Mocsáry	(1. Udvar-	1695. 1706.	özvegy 1692.)				
szolgabíró Balás)	helyi	(1. Ber-					
1706.	István)	thóty Istv.	1-t. Anna	Mária	2-t. Mihály	Bora	
(Görgey	2. Máriássy	2. Kal-	1686. végr.	1686. 1700.	1692.	†	
Erzse)	Pál)	manczay	1718.	(Bónis	†		
Rozália		István.	(sóvári	Zsigm.)			
(Keltz		3. Palásthy	Sóos István)				
Zsigmond)		Fer.)					

I. Pálnak két házasságából gyermekei a táblán láthatók. Ezek közül

I. István, ki mostoha anyja Szegedy Anna gyámsága alatt állott, 1655-ben tiltakozott Bornemisza Kádas István ellen, ki Wesselényi nádortól az ő ősi javaikra adományt vett, ⁵⁾ 1661-ben tiltakozott mostoha anyja ellen, hogy a gyámság alatt Bornemisza Istvántól pénzt szedett fel, kívánván, hogy fizesse vissza. ⁶⁾ 1657-ben Kékeden Bor-

¹⁾ Egri káptalan Protoc. I. p. 441.

²⁾ 1647. évi 78. és 1659. évi 51. törv. cz.

³⁾ Egri kápt. Prot. K. pag. 545.

⁴⁾ Wagner Mss. tomo LXX.

⁵⁾ Egri káptalan Prot. K. p. 574.

⁶⁾ Ugyan ott Prot. L. p. 636.

sod megyében zálogbirtokot szerzett. ¹⁾ 1667-ben már mostoha anyja és testvérei meghatalmazottjoknak vallják. ²⁾ 1669-ben neje Vay Erzsé is meghatalmazza, ³⁾ 1675-ben azonban tiltakozik férje ellen Vay Erzsé, hogy férje Berencsre nézve Ujlaky György nejével meghatalmazás nélkül szóbeli egyezségre lépett. ⁴⁾ 1679-ben Mihály apai testvérével tiltakozik testvérök Györgynek végrendelete ellen, melyben örökösévé nejét Puky Máriát tette. ⁵⁾ Nejétől Vay Erzsébettől négy gyermeke maradt, fia II. István, Zemplin megyének szolgabírája 1706-ban, és a Rákóczy forradalom alatt az uralkodó cs. k. ház megmaradt hive, ennek nejétől Görgey Erzsébettől született leányában Rozáliában Kelcz Zsigmond nejében a Várady család kihalt.

I. Pálnak második nejétől Szegedy Annától két fia lett: Mihály és György, kiknek életkoruk 1650-ben vizsgáltatott (revidealtatott), György magnélkül halt meg; hogy neje Puky Mária részére tette végrendeletét, főlebb említettük. Mihályról alább leszen szó.

Szegedy Anna már 1656-ban Hartyányi Andrásné volt, ettől 1666-ban már szintén két gyermeke volt, ú. m. Hartyányi Zsigmond és Judit. Atyjok H. András 1669-ben Varanóban egy ns. curiát vallott be mostoha fiainak Várady Mihálynak és Györgynek, de 1676-ban már H. András sem élt. Szegedy Anna pedig mint özvegy 1681-ben I. Leopold királytól engedélyt nyert, hogy 2-ik férje javai-vaiból szabadon végrendelkezhessék. ⁶⁾ Testamentomot tett 1700-ban. Egyik felmaradt fia Várady Mihály.

Mihály Abauj megyében a széplaki kastélyt, Tállyán köházat és szőlőt kapott Rákóczy Ferencztől, mi végett 1675-ben ellene Hanyi Klára Bárczay Györgyné tiltakozott, minthogy — úgymond — az a Tatay család magvaszakadtán fiát Bárczay Jánost illetné. ⁷⁾ 1685-ben Mihály tiltakozik gr. Nádasdy István ellen, mint Radványi birtokában háborgatója ellen. 1687-ben pedig b. Károlyi László, ki a lerontott Füzér várához Radványra is donatit kapott, tiltakozott a Szegediek és Váradiai Radványi birtokuknak jogossága ellen, ⁸⁾ és 1692-ben a váradiai Radványt el is vesztek.

Várady család. (N. Szelezsényi és dicskei) Bars, Nyitra, Po-

¹⁾ Egri káptalan folio 668.

²⁾ ¹⁾ és ¹⁾ ugyan ott.

³⁾ Egri káptalan S. 1119.

⁴⁾ Ugyan ott S. 1135.

⁷⁾ Ugyan ott R. 1034.

⁸⁾ Ugyan ott T. 1189.

zsony, Pest megyében birtokos. Megkülönböztetésül más ily nevű családoktól, ősi birtokaikról nagy-zselezsényi és dicskei Várady-aknak nevezhetjük. Törzseül azon Várady G á s p á r t írják, ki 1597-ben hadi élelmezési biztos volt. ¹⁾ Fiai I. Ferencz, I. Mihály és I. Pál 1640. mart. 21. Bécsben kelt czímeres nemeslevelet kaptak III. Ferdinánd királytól, mely azon évben (feria 5. proxima post divisionem Apostolorum) Nyitra vármegyében kihirdettetett.

A család leszármazása ²⁾ következő:

I. t á b l a.

Gáspár 1597. élelmezési biztos.				
I. Ferencz 1640. cím. levél 1644. adom. szerző.		I. Mihály 1640. 1648. (Bese Margit)		Pál 1640. közszerző
II. Ferencz Dicskén.		II. Mihály 1648. (Szakállos Kata özvegy 1682.)		
III. Ferencz Dicskén 1714. (Vass Judit) özv. 1719.)				I. István Kis-Hinden 1682—1714. <i>Folyt. II. táblán.</i>
IV. Ferencz Bars v. pénztár- nok 1756. (Botka Bora)	Kata (Mészáros Pál 1721.)	Mária (Nehéz Fer. 1721.)	Teréz (Bajcsy János)	
V. Eerencz jóság kormány. 1756. public. (Ordódy Márta)	II. János gr. Pálffy praef. (Csiba Julia)	I. Sándor Bars v. főjegyző (Sándor Kata)	I. Antal jezsuita bajnóczi prépost. †	
IV. János insurg. kap. bíró, Endréden. (Ordódy Teréz)	Teréz (Akács János)	Magdolna (1. Zavodszky Fer. 2. Hoffmann)		
Juliaanna (Moserné)	Mária (Pokorny)	Amália (Rákóczy József)	V. János sz. 1817. Léván ügyvéd (Domonkos Karolina)	Antal † (Kenessey Mária) Antal sz. 1853.

¹⁾ 1597. évi 25. törv. cz.

²⁾ Családi közl. szerint.

I. István, ki az I. táblán.
Kis-Hinden
1682—1714.

VI. Ferencz	I. János	III. Mihály	Gergely
Zsitva Gyarmaton.	Dicskén és	Egerbe	Dicskén.
	N.-Szelesényben	ment.	
	(1. Huszár Erzse		
	2. Komáromy Erzse)		
	Folyt. III. táblán		

Mihály Verőcze megyében tisztartó.		László (Lendvay Boris)	István katona elesett.	Erzse (Csekey Imre)	Antal (Lendvay Erzse)
↓					
János	József	Bora	Pál	Elek	
János	(Nehéz Verona)	(Bogyó István)	(Nehéz Lenora)	(Komáromy Kata)	
sz. 1783. † 1839.	Erzse †				
benczés rendi tanár és pap.	Károly	Teréz.	Bora	(Lütley Arnold)	Mihály.
	plébán.	(Komáromy Miklós)			

I. János, ki a II. táblán.
Dieskén és
N.-Szelezsény
(1. Huszár Erzse
2. Komáromy Erzse)

1-től István N.-Szelezsény (Molnár Bora)	III. János szombathelyi (Mészá- ros An- sz. 1752. † 1810. drásné)	Kata sz. 1757, † 1850. (Weiszmayr Teréz)	2-t. Elek cs. kir. sz. 1762. udv. tan. † 1848.	I. Imre sz. 1770. † 1857.	Teréz (Nehéz Imre)	I. József czimz. püspök sz. 1770. † 1857.
Apollónia (Kegly N.)	Anna (Gazdag N.)					

Albertina sz. 1798. † 1805. Mária sz. 1796. † 1808.	II. József sz. 1800 k. udv. tan. (1. Troyer Erse 2. Lavocatori Sylvia)	Kornél Verebélyi kir. só-árnok sz. 1801. (Wolf Magdolna)	Elek sz. 1803. † 1805.	Imre sz. 1808. † 1821.	Mária T. sz. 1810. † 1820.		
		Ottó. El. Imre Kálmán Kornélia Lajos Camilló Angelika sz. 1825. sz. 1827. sz. 1829. sz. 1831. sz. 1832. sz. 1834. sz. 1835. † ny. husz, † (Rudolf † † † 1851. főhadn. Robert cs. k. kapit.)					
	Elek sz. 1831. † 1833.	Mária sz. 1832. † 1848.	József sz. 1833. † 1835.	László sz. 1834. † 1842.	Ilona sz. 1836. † 1839.	Erzse sz. 1838. † 1856.	Ilona 2-től Sándor sz. 1839. sz. 1849. (Pászthory Sándor)

A czímerlevélnek főszerzője Várady I. Ferencz 1644. évi jun. 6-án Bécsben kelt adomány levélben Nyitra megyei Mező-Keszi, Babindal, A. és F. Csornok helységben fekvő részjavakra, szőlőkkel, Mező-Kesziben fekvő majorsággal Fáncsy Pál hűtlenségi bélyégén adományt nyert, melyekbe a nyitrai káptalan által be is iktattatott, azonban az iktatásnál ellent mondás történt. Ferencz magtalanul halt el. Testvére

I. Mihály, a közszerző, 1648-ban nejével Besse Margittal és fia II. Ferencz és II. Mihály neveikre is Sarovics másképp Szabó Ferencztől és Mihálytól megszerzik a malomszeghi birtokot curiával és malomjoggal Botka István szomszédságában, mely részökre a nyitrai káptalan előtt be is vallatott. E két fiú közül

II. Mihály 1682-ben már nem élt, midőn özvegye Szakállos Bora, fiai Várady III. Ferencz és I. István nevökben is a malomszeghi birtok fele részét Barmos Istvánnak elzálogítja. Utóbb fia

nevezett III. Ferencz, ki Dicskén lakott, 1697-ben malomszeghi nemes telkét szintén eladta Komjáton lakó Tóth Jánosnak és nejének Pásztor Ilonának, és 1714-ben erre nézve szavatosságot vállalt. Erre testvére is I. István, ki Kis-Hinden lakott, 1698-ban malomszeghi részét szintén elzálogította Kis-Komáromy Istvánnak.

III. Ferencz nek 1719-ben özvegye Vass Judit fiának IV. Ferencznek, úgy az I. István árvainak is nevében a malomszeghi birtokot

kibocsátja, és a zálog összeget felveszi. Ugyan csak Vass Judit 1721-ben Verebélyben kelt levelében néhai férje által az Uj-Bányán elveszett nemeslevél megszerzésére hagyott özvegen kívül halála esetére utánna maradandó pénzek felosztásáról gyermekei részére rendelkezik. 1724-ben jan. 26-án Dicskén kelt levelében Vass Judit elismeri, hogy háza elégvén, fia IV. Ferencz pénzét uj háza felépítésére elköltötte és egyébként is élt segélyével, mely örökségén felül neki kiadandó lesz. III. Ferencz nek nevezett fián IV. Ferenczen kívül a táblán látható két leánya is volt. Említett

IV. Ferencz Bars vármegyénél 30 éven át haláláig hivatalos-

kodott, 1756-ban már pénztárnok volt, élt még 1767-ben is. Nemességét unokatestvéreivel VI. Ferenczel, I. Jánossal, III. Mihálylyal és Gergellyel együtt 1756-ban Bars megye előtt igazolta. Neje Botka Györgynek Sidó Máriától leánya Botka Borbála volt, kitől gyermekei voltak: 1. V. Ferencz, ki miután mint gróf Pálffyak jószágai directora Pozsony megyébe költözött, 1767. mart. mart. 14-én Bars megyétől ismét nemesi bizonyítványt vett ki, és azt Nyitra megyében 1778. jan. 19-én hirdetteté ki. Utódai nem maradtak. 2. II. János szintén gróf Pálffyak Praefectusa volt. 3. I. Sándor, kiről alább, 4. Antal, előbb jezsuita, utóbb bajmóczi prépos.. Ezek közül

I. Sándor Bars megyét mint al- és főjegyző 14 évig szolgálta, utóbb táblabíró volt, és alispánságra is kijelöltetett, mint ezt Bars megyének 1792. oct. 12. oklevele igazolja. Nejétől slav. Sándor Katalintól két leánya és egy fia maradt: IV. János, ki táblabíró és 1805-ben insurgens kapitány volt, birtokos Endréden, Vezekényben, Dereszlényben és Kis-Sallóban. Nejétől Ordódy Teréztől a táblán látható gyermekei közül V. János ügyvéd Léván, 1849-ben honvéd őrnagy volt. Neje Domonkos Karolina Baromlaktól.

A másik ág, II. Mihálynak fiánál I. Istvánnál vált el. I. István, kiről már szólottunk, 1719-ben már nem élt. Lakott Kis-Hinden és birtokos volt Babindalon is. Fiai — mint főlebb említők — 1756-ban Bars megyében produkálták nemességöket. Ezek közül I. János, kiről alább, (és a II. táblán) és Gergely ismét külön ágat alkottak.

Gergelynek, ki Dicskén lakott, fiai közül Mihály Verőcze megyében csepini Adamovich tisztartója volt; másik fia István mint katona a háborúban agyon szúratott. László és Antal utódai a táblán láthatók.

I. János, ki 1756-ban Bars megyében produkált, Dicskén és Nagy-Szelezsényben birt, két rendbeli házassága által ágát (mint a II. táblán látható), máig terjeszté. Fiai közül III. János szül. 1752. mint szombathelyi kanonok 1810-ben halt meg, I. Imre, előbb a sz. Pál remete szerzet ujoncza, majd insurgens és táblabíró, 1848-ban halt meg; I. József szül. 1770-ben, meghalt 1857-ben mint szombathelyi nagy prépost és ansari címz. püspök, és végre Elek, kinek ága máig él. Nevezett

Elek szül. 1757-ben jun. 17-én Verebélyben, kereszteltetett Dicskén. 1782-ben a m. kir. udvari kancellariánál kezdte hivatalos pályáját, 1788-ban már helyt. tanácsi hivataltiszt, majd fogalmazó, hol

kitünő szolgálatokat tévén, és jeles tehetségeit kimutatván, 1808-ban a belső titkos cabinetben titkár lett, és főleg a francia háború ideje alatt fáradhatatlan szorgalma, ébersége, serénységgel párosult tapintata által szerzett érdemeinél fogva 1814-ben a Leopold rend keresztjét nyerte, majd végre a háború után a congressus és békekötések alatt mutatott roppant érdemeiért kir. udv. tanácsos lett, és végre 1825. octob. 14-én Bécsben kelt czimeres levélben előbbi, még főlebb említett ősei által III. Ferdinand királytól 1640-ben nyert nemességében njolag I. Ferencz király által is, nejétől Weismajer Teréztől született J ó z s e f és K o r n é l fiaival és ezek utódaival egyetemben megerősítettett, mely nemes levelet 1826-ban aug. 30-án Bars megyében is kihirdettetett. Már az előtt, még 1806—1807-ben testvéreivel I m r é vel és I. J ó z s e f f e l nemességét Bars megye előtt törvényes uton is igazolván, arról 1814. dec. 12-én, és utóbb 1817. sept. 3-án bizonyítványt vett ki. Birt atyja után Nagy-Szelezsényben és Dicskén, ezekhez szerző verebélyi jószágát. Meghalt 1850. január 30-án kora 93. évében Budán. Fiai közül az ifjabb

K o r n é l szül. 1801-ben, a m. kir. udv. kincstárnál hivataloskodott, mint só-árnok, jelenleg osztályba kapott dicskei és verebélyi birtokát kezeli, és ez utóbbi helyen lakozik. Nejétől Wolf Magdolnától (szül. 1802. † 1861.) a táblán látható gyermekei vannak. Testvér bátyja

II. J ó z s e f szül. 1800-ban. A bécsi Terezianumban végezvén tanulmányait, és 1824-ben ügyvédi vizsgát tévén, a m. tengerparti kormányshéknél kezdte mint tiszteletbeli fogalmazó hivatalos pályáját. Fiume városa és kerülete patriciusának és a város kapitánysága ítélő széke ülnökének, utóbb 1809-től 1822-évig részint a francia, részint az osztrák kormány által folyamatba tett, de Fiumének magyar országhoz kapcsolásákor még végképen el nem ítélt perek végleges eldöntésére alakult fiumei feltörvényszék ülnökének neveztetvén ki, 1827-ben kormányshéki és elnöki titoknok, 1828-ban azon felül kormányshéki iroda-igazgató lett, 1830-ban helytartó tanácsai, és 1832-ben az udvarnál titoknoknak nevezett, 1846-ban pedig referendarius lett 1848-ban a fiumei kikötő hová építése ügyében mint kirt. biztos Fiuméba küldetvén, felsőbb helybenhagyás reményében azonnal a mostan meg lévő kikötő építését elrendelé. István főhgz. nádor által ugyan 1848-ban a nemzeti hitelintézet elnöki hivatalára meghivatván, a közbejött események következtében e pályán nem működhetett, és 1850. év elején hosszas, érdemtelen és hazafias szolgálata után nyugalomba

lépett. Fiumében tartozkodása alatt a nmti muzeumot sok ritka, száritott déli növényekkel, száraz földi és tengeri kagylókkal, és hüllőkkel gazdagította; mint a m. kir. kancellaria titkára pedig a jelzálog rend és hitelintézet ügyében a Buda-pesti Híradóban több czikk sorozatban jeles értekezéseket közlött. Első neje aufkircheni Troyer Erzsétől (szül. 1808. mhalt. 1841.) gyermekei elhalván, második nejétől Lavocatori Sylviától (szül. 1819.) egyetlen fia Sándor él, mint a táblán látható.

Czímerök — mint főlebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában zöld téren arannyal diszített vörös ruhás magyar vitéz, jobb kezében zöld koszorút, bal kezével pedig magyar főveget tartva, fölötte balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából az előbbihez egészen hasonló magyar vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös.

Várady család. (Máskép Szabó) Zemplin vármegyében honos. ¹⁾ Alapítója Váradí máskép Szabó Mihály, ki 1687-ben I. Leopold királytól kapta czímeres nemes levelet. ²⁾

Czímeres a paizs kék udvarában zöld hegyen karó mellett szőlőtőke, melynek levelei közül két oldalra két piros szőlőgerezd csüng le. A paizs fölötti sisak koronáján szárnyait repülésre szét terjesztett seregély áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ³⁾

Várady család. (Kalmári) Ebből származott Várady János, egykor a Balassák kékkői levéltárnoka, és Nógrád megyei táblabíró, ki 1830-ban nyomatta ki „A magyar zászlósságról“ írt művét. Utóbb Csallóközken Elő-Patony helységben saját birtokán lakott, mint a főlebbi említett uradalom számvevője, és ott halt meg 1848. jun. 3-án kora 67. évében. ⁴⁾ Leányai maradtak. Rokona Várady Sándor Nógrád megyében Szecsényben.

Várady család. 1635-ben kapta nemességét III. Ferdinand királytól. ⁵⁾ Czimere a paizs kék udvarában zöld téren virágzó tányér-rózsák, jobbról fölöttök ragyogó nap felé fordúlva. A paizs fölötti sisak koronájából pánczélos kar nyúlik ki, könyökével jobb felé fordulva és pálmaágot tartva, melyen egy zöld borostyán koszorú van. Foszladék jobbról ezüstzöld, balról aranyzöld. ⁶⁾

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not top. 118.

²⁾ Collect. herald. fol. 128.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Magyar Írók, Eletrajz gyűjt. II. 360.

⁵⁾ Lehoczky Stemm. II. 424.

⁶⁾ Burgstaller, Collectio Insignium.

E családból volt, és a főlebbi czímerrel élt ¹⁾ Várady László 1681-ben pozsonyi kamarai registrator; 1693-ban ugyan ott tanácsos és perceptor. ²⁾

Várady család. (Máskép Borbély.) Ebből János 1683-ban élt, midőn őt Iglódy Mihály Debreczen város bírása előtt meghatalmazottjának vallja. ³⁾ E család ivadéka Ádám 1839—48. Máramaros várm. főjegyzője.

Várady család. (Szentkirályi) Közülök Istvánt meghatalmazottjának vallja Szentpétery Erzsébet Sztankay Lászlóné. ⁴⁾

Várady család. (Gyöngyösi) 1668—1697-ben élt közülök András, kinek neje Bálintffy máskép Erdélyi Erzsébet bodrog-kereszturi Parlaghy Ferenczet meghatalmazottjának vallja. Ugyan ő nevezett férjét 1668-ban meghatalmazza. ⁵⁾

Várady család. A XVI. századtól több egyes Váradit ösmernünk, kiket családokra csoportosítanunk, adatok hiányában nem lehet.

Szatmár megyében e század elején birtokos Várady Sándor Vetésen, és birtokos Várad-i család Garbolczon. ⁶⁾

Tán e Szatmar megyei család ősei közé számíthatók:

Várady Mátyás, kit 1666-ban meghatalmazottjának vall Becsky Zsuzsanna melléthei Dévény Ferenczné. ⁷⁾

Várady máskép Jány István 1611-ben Vetéssy Fruzsínától Torma Benedek özvegyétől Vetésen Szatmárban három telket veszen. ⁸⁾

Várady György, kit 1703-ban Vetéssy Bálint özvegye Bay Borbála meghatalmazottjának vallott. ⁹⁾

Ismeretes továbbá:

Várady Tamás özvegye Réghy Klára 1572-ben. ¹⁰⁾

Várady Margit 1590-ben Varsady Gáspárné.

Várady István még ifju, anyjának Makay Anna végren-

¹⁾ 1681. oct. 7-én általa aláírt eredeti levél szerint, hol fekete pecséten czímere is látható.

²⁾ Bel M. Notitia nova Hung. I. 459.

³⁾ Egri káptalan 5. 1152.

⁴⁾ Ugyan ott.

⁵⁾ Ugyan ott Ptót. O. fol. 852.

⁶⁾ Szatmár várm. II. 135. 277.

⁷⁾ Egri káptalan N. 807.

⁸⁾ Leleszi Convent Protoc. 53. sub. W.

⁹⁾ Egri káptalan levéltára.

¹⁰⁾ Jászói Convent C. fasc. 1. nro. 20.

delete szerint gyánjául vallja mostoha atyját Kovasznai Imrét 1626-ban. ¹⁾

Várady Kata Pócs István özvegye 1727-ben Abauj, Borsod, Heves és Nógrád megyei javait bevallja testvérének Bajusz Gábornak. ²⁾

Néhai Farkas Sándorné Irsay Mária 1767-ben bevallott egy curiát Irsán (Pest vm.) leányának Irsay Klárának Várady Jánosnénak, kizárván másik leányát Farkas Zsuzsannát. ³⁾

Várady István és Péchy István 1671-ben kötelezvényt adnak körtvélyesi Szent-Iványi Mihály kir. fiscusnak börtönből kiszabadítás ügyében. ⁴⁾

Várady Ferenczet 1724-ben gr. Zinzendorff tábornok egri parancsnok meghatalmazza Szatmár megyei nagy-székesi birtokos társai elleni ügyében. ⁵⁾

Várady Sámuelnek Makay Annától ⁶⁾ fia Várady József 1785-ben vérvölgyi Bányai Sámuel meghatalmazza. ⁷⁾

Máramaros megyében szintén van Várad nevű család, de a főlebb említett Várad Borbély családdal azonos-e, vagy különböző? — nem tudjuk.

Várady Ferencz 1744-ben Máramarosban Dombón két házhelyét és az alsó Dubovecz vizén épített malmát eladta 600 ftért a kir. ügyésznek. ⁸⁾

Talán ezen most említett Ferencztől származtak: Antal 1840. közül Máramaros megye főszolgabirája, és Gábor 1861-ben azon megye országgyűlési egyik képviselője.

Várady család. (N.-Várad és Tordai) Törzse Ferencz, kitől a családfát ⁹⁾ így hozzák le:

¹⁾ Egri kápt. Prot. D. pag. 174.

²⁾ Jászói Conv. Prot. 3. folio 313.

³⁾ Egri kápt.

⁴⁾ Ugyan ott.

⁵⁾ Ugyan ott.

⁶⁾ Makay Anna előbb Püspöky István özvegye volt, legutóbb pedig Fáy Józsefnek felesége.

⁷⁾ Leleszi Convent Protoc. folio 18. actor. nro 27.

⁸⁾ Ugyan ott Prot. H. folio 52. actorum nro 36

⁹⁾ Hodor Kár. közl. Török Károly Török Eleknek fia szerint.

I. Ferencz (Tomory Ilona)		
II. Ferencz Váradi de Torda (Kapy Julia)		
III. Ferencz (Lakatos Mária)		
András de Torda (Csernátoni Erzse)		IV. Ferencz
Sándor (Vida Klára Bádokból)		Róza (Rettegi Visky Péter Galgón)
Teréz (Török Elek)	Sára (bágyoni Varó István)	Klára 1814. (1. Katona Zsigm. 2. Guthy Dénes)
Török Sándor.		

Állítólag a család 1660. után a török alatt nagyváradi birtokát a fiscussal elcserélvén, Tordára telepedett. A Tordai előnevet II. Ferencz vette föl. András fia Sándor birt Sz.-Zomboron.

Nagy-váradi Várady Ferencz 1815-ben Kővár vidéki törv. széki ülnök.

Tán e család oldal-ági ivadéka Pál 1819-ben tótfalusi birtokos. Tán e család őseinek egyike Váradi János is, az erdélyi fejedelemlnek 1661-ben kapitánya. ¹⁾

Várady család. (Kecseti és budaki) Szintén erdélyi család. Nehány izen nemzékrendé ²⁾ ez:

I. Zsigmond 1701—1715. dobokai alispán és főbíró. (Cségezy Judit)					
János † 1774. nov. 6. Kecsetben. (Sarmasághy Rákhel)	II. Zsigmond †	György (Diószeghy Judit)	Krisztina (b. Diószeghy Mihály)	Éva (Varsányi Benedek)	Kata (Galfalvy Gerg. v. Ábrah. özvegye 1786.)

I. Zsigmond 1701—1704. Doboka megye alispánja, 1711—15. főbírája volt.

Fia János 1770-ben nagyváradi előnévvel armalista, feladás szerint, birtokos anyai jogon Kecset-Szilváson, és tán testvére József is, Száz-sombori predikátummal birtokos Sz.-Somboron.

¹⁾ Szalárdy Siralmas krónika 609 lap.

²⁾ Hodor K. közl. Retteggy György († 1786.) naplója után.

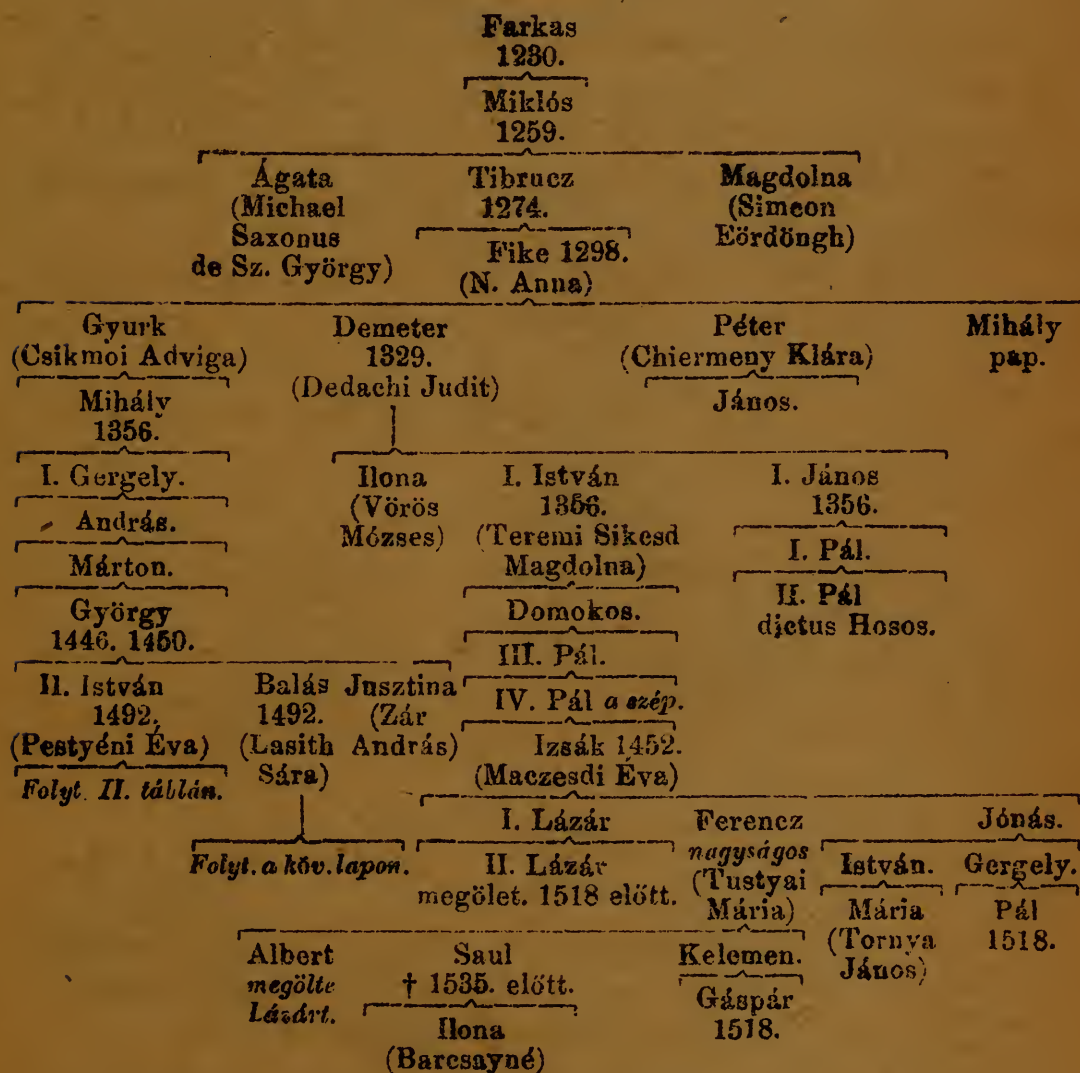
Kecsetben a család Ebeni család után örökösödött. János 24 évig élt nejével.

Tán e család ivadéka Bora Losonczy Miklós özvegye 1770-ben, volt dézsi birtokos. István, kinek neje Fosztó Kata.

Várady család. Erdélyi család. Az armalist Várady András kapta 1610. jun. 12-én Báthori Gábor erdélyi fejedelemtől. ¹⁾

Várady család. (Kéméndi) Hunyad vármegye egyik legrégibb ősi családja. Tagjai nagyobbára azon megyénél főbb hivatalokat viseltek a legujabb korig. A család törzse Farkasius de Kéménd 1230. táján élt. Kéménd helység Hunyad megyében fekszik. E Farkastól a család következőleg ²⁾ származott le:

I. tábla.

¹⁾ Kemény J. Notitia Capit Albens. pag. 238

²⁾ Családi közlés néhai V. Lászlótól.

I. Márk, ki az előbbi lapon.
(Gibárti Anna)

Bálint III. István 1535. 1535.	II. Márk 1535.	Sebestyén 1535.	László 1535.	Kristóf 1535.		
Eszter (Kristyóri Boldizs.)	Dévánál	Bora (1. gyalmai Ponuch Jakab 2. Váradi János)	III. Márk 1592. kapja m. Bényét.	Ilona (Figulus Mihály)	Tamás. Máté <i>préda ember.</i>	Eva (Hosdáthi Péter)
					Tamás elesett Gyalunál.	
					Miklós 1690. eles. Zernyestnél.	
Mihály (dévai Borezun Eva)	Judit (sz.-györgyi Nagy Pal)	István (Vékony Anna)	József (Ribiczei Rebeka)	Izsák (szacsali Pap Sztantira)		
Krisztina (Brádi Pál)		Anna (Tisza Tamás)	Kata (Diószeghi Ábrahám)	Sára (Szil- vási József)	András (Pogány Nyakazó Julianna)	Anna (Hernya Pál)
			Sára (Csolnakosi Bálint)	Zsuzsa (szomorjai Demeter János)	Klára (Zeyk József)	

II. tábla.

II. István, ki az I. táblán.
1492.

Váradi nevé.
(Pestyéni Eva)

Miklós
(Osztrovi Klára)

Jankul 1535.	Tamás 1535.	Ágnes (Mara Lázár)	Laszk. (Baksch Éva)	Zófia (Markocsán Péter)
György.	(Bobik Ilona)		Mária (Demsusi Péter)	
Sára (Zajkányi Jób)				
Anna (Nádudvari István)	II. János elesett 1601. (1. Váradi Bora 1. Borbély Erzse)	Éva megöletett	Gergely † vadkan által (Cserményi Sára)	
I. Zsigmone 1602. (Zeyk Ilona)	III. János 1605. 1618. (Csch Anna)	Bora (Vitéz Dávid)	Salome (egy német neje)	Illés 1602.
Ilona (Ribiczei Tamás)	Folyt. a köv. lapon.			

III. János, ki az előbbi lapon.

1605. 1618.

(Cseh Anna)

III. Zsigmond 1671. (Nádudvari Kata)	III. István elesett 1659. (Alsó Anna)	Ferencz 1682. (Fráter Petrona)	Klára (Domokos Péter)	Krisztina (Buda Pál)
---	---	---	-----------------------------	----------------------------

Sára
(Tornyai Pál)IV. István
követ a porlára
(Tisza Klára)Mária
(Gargócs
István)Ágnes
(Gyárfás
Tamás)Ferencz 1711.
Rákóczy híve
(Tállyay Klára)V. István
sz. 1657. sept. 22.
(Keresztesi Kata)Mária
(Berivói György)András
(Kendeffy
Julia)Anna
(Radul Gásp.)VI. István
főbiró
(Markocsán Zsuzsa)I. László
főbiró

(Mara Éva) Nagy Sándor

Ágnes
(dévai)Krisztina
(Csulai Illés)Zsigmond
főbiró
(Púj Sára)Mária
(Buda
Sándor)Anna
(Miske
Zsigm.)Anna
(Szentpáli
Zsigm.)Mária
(Brádi
Fer.)György
főbiró(1. Noptsa Mária
2. Vadas Klára)Mózsés
főbiró
(1. Tisza
Sára
2. Inczédi
Ilona)Róza
(1. Makray
N.
2. Fábrián
N.)Zsuzsa
(Szentpáli
Ferencz)Mária
(Kozolyai
Zsigm.)Pál
(Nándra meggyilk.
ceptor Mózsés)
1794.Bora
(Nándra meggyilk.)György
1784.II. László
(Brázovai
Kata)(Baresay
Mária)Dániel
(Makray
Kata)Ignác
kir. tan.
főisp. hely.
(1. Buda Mária
2. Dobay Eszter)Sára Teréz.
(Makray
Zsigm.)Bora
(Púj (Ponori
Zsigm.) Istv.)

Róza

I. József
kir. Percept.
katholizált
† 1836.Teréz
(Buda
András)Antal
(1. Hollaki
Cecil.
2. Kende-
ressy
Anna)Erzse
(Hollaki
Albert)Albert
emigrált
1849.Ádám
archaeolog.
Déván.

Gyula.

(Noptsa Sára)

Mihály Anna
megölettek 1848.IV. János
főbiró
(pávai Vayna
Julia)Klára
(Alsó Elek)II. József
kir. táb. ülnök
† 1836.
(Berivói Mária)Anna
†József
kivégezt.
1854,Sándor
†László
† 1860Elek
(Nándra Teréz)Ágnes
(Kiss
Sámuel)Czeccil
(Markus
Károly)

Póli.

János
† 1849.

Bertalan.

A családja első öt nemzedékét a Váradi család ellen a múlt században a Zeyk család leányági örökség végett indított perében igazolta.

1356-ban András vajdától és szolnoki főispántól Demeternak fia János és Gyurknak fia Mihály Kéméndi nemesek a Kéméndi határban elfoglalt Sumligethre határjárást, és visszahelyezést nyer-

nek. ¹⁾ Demeter ága a XVI. század első felében kihalt. Ágából IV. Pál szépnak jelöltetett, ennek fia Izsák 1450-ban pereli Györgyöt a magtalanul elhalt I. János fele birtokaért. Izsák fiai közül Ferencz „nagyságos“-nak czímeztetett. II. Lázár megölte unoka-testvére Albert, miért Pál a Gergely fia 1518-ban a megölt Lázárnak fele birtokrészét követeli Kelemen fiától Gáspártól. Kelemen testvérében S a u l b a n kihelvén ezen egész ág, 1535-ben

István és Balás ága a hagyatéki Kéménd, Bánpatak, Veremága, Gyertyámos, Csikmó, Várad, Városvíz, Bucsi, Kaprocza, Dedács, Nyavalyás, Burian, Herzegány, Orminge helységbeli részekre új adományt vittek.

1492-ben Györgynek fiai I. János és Balás részint atyjok érdemeiért, részint 58 ft. összeg lefizetése mellett I. Ulászló királytól adományt nyernek tereimi Sikesd Miklós és Benedek magvasza kadtán azoknak kéméndi és bánpataki részbirtokaikra, de az iktatásnál (Octav. fest. Epiph. Dni) ellentmondtak Ferencz fiai: Albert és Kelemen, úgy Jónás fiai István és Gergely.

1497-ben I. István és Balás adományban nyerik Bucsi,

¹⁾ Eredeti a családnál Déván.

Várad (Tót-Várad=Váradia) és Kaprucza helyseget Arad megyében, és ez időtől kezdé a család a V á r a d i nevet fölvenni a K é m é n d í helyett, tehát az Arad megyei Várad helységbeli birtokról. ¹⁾

Balás ágán, mint egy családi régi (XVII. századi) genealogiára jegyezve van, I. Márknak fia III. István elesett a török ellen Dévánál 1550-ben, II. Márk hadban megsebesülván, ennek folytán meghalt honn, és eltemettetett a Buthkai szőlők mellé; fia III. Márk 1592. Küküllő megyében Magyar-Bényét kapta. László (I. Márk fia) enyingi Török Bálint javai igazgatója volt, ennek unokája Máté préda-ember, ennek fia Tamás Bononiából haza jövet török rabságba esett, meg nem válthatá magát, elesett a gyalui csatában. Fia Miklós Tököly ellen harczolt Zernyestnél, és ott elesett 1690-ben. Ez ág András leányaiban kihalt

II. István ágán, (a II. táblán,) annak unokái Jankul és Tamás) a Demeter ág kihaltával — mint főlebb is említetett, annak részbirtokaira 1535-ben új adományt nyertek.

Tamásnak gyermekei közül Évát rablók gyilkolták meg, Gergelyt vadkan ölte meg a bánpataki erdőben, hol „Mormintulu Geci“ nevű dombőrzi emléket. Ennek fiai Illés és István, midőn Bástához közelednének, Bába Noak parancsára Drompath falunál megölettek. Tamásnak fia még

II. János a család megalapítója volt, első neje Váradi Bora halála után másodszor nőül vette Borbély György testvérének Andrásnak leányát Erzsébetet. Elesett 1601-ben. Gyermekei közül

I. Zsigmond, kit Bástia 1602-ben kelt védlevelében, melyet Városvíz, Zád, és Arad megyei Bucsí jóságaira adott, „*Provisor arcis suae Caes. Majestatis Romanorum* ?)“ nevez, török fogoly is volt, de megszökött. Bástától kapott engedélyt, hogy czímerébe a zászlóra a két-fejű sast betehesse; leányában kihalt. Testvére

III. János 1610. febr. 24-én mint Provisor curiae Albensis, kapja Széplaky Péterrel Bethlen Gábortól Temes megyében Vaia, Némethi, Papd, Zilas, Parcza, Sasvár, Kis-Erdeő, Bozi, Vámtelek, Bozzas, Csombord, Szent-Mihály és Csóka helységeket. Utóbb dévai várparancsnok. Nejétől Cseh Annától gyermekei közül

II. Zsigmond 1671-ben visszaváltja Csikmót Kenderessy Györgytől; leányában magvaszakad.

III. István kapitány, elesett a csatában 1659-ben.

¹⁾ Eredeti a család dévai ágánál

Ferencz hajdúkkal rontott a kéméndi templomra, miért köz kereset alá esett, de meghalt. Nejétől Fráter Petronellától fia IV. István 1660-ban követ a török portára és czímzetes temesi bán. Nejétől Tisza Klárától egyik fia Ferencz mint Rákóczy híve 1711-ben kibujdokol, Csigmót és Dedácsot Fodornak, Herczegány és Armingye helységet egy Bethlennek adá zálogba, temességi javait nótán veszté. Testvére

V. István szül. 1657. sept. 22-én. Hunyad megyében főbíró volt, adományban kapta Berekszót, és minden javaira adományt vitt, czímerébe beveszi a hét várat, és két kart, melyek egyike tollat, másik kardot tart. Nejétől Keresztesi Katától több gyermekei közül VI. István és I. László, mindkettő volt Hunyad megyei főbíró, két máig élő ágra osztá a kéméndi Várad családot, mely ezentúl Hunyad megyénél folytonosan főhivatalokat viselt.

VI. István ágán Ignác 1815-ben Hunyad megyei főbíró, utóbb kir. hivatalos, Hunyad megyei főispáni helytartó és kir. tanácsos. A Maros szabályozására sokat tett, sok szép római és hazai régiségeket gyűjtött, melyeket jelenleg fia Ádám, — ki 1860. óta a római archaeologiai társulat tagja, — szaporit és tanulmányoz. E gyűjtemény Déván van. A család leveltárának Kéménden tartott egy része 1848-ban elpusztult.

I. László fia György főbíró, ennek György fiát 1784-ben a Hóra támadáskor az oláhok gyilkolták meg, másik fia II. László, kinek végivadéka Antalnak gyermekei: Mihály és Anna 1848-ban Abrudán az oláhok öldöklésének áldozatai lettek. — Harmadik fia

Pál 1794-ben Hunyad várm. kir. főpénztárnoka volt, fia I. József szintén az, katholizált és a püspöki javak igazgatója lett. Nejétől Noptsa Sárától egyik fia II. József előbb, 1815-ben még tiszti aljegyző, majd főbíró, 1834-ben Hunyad megye országgyűlési követ, kir. táblai ülnök, meghalt 1836-ban. Fiai közül József menekült, utóbb mint fölkelési emissarius elfogatván, 1854-ben kivégeztetett, testvérei szintén elhaltak, legutóbb a derék László 1860-ban.

IV. János 1815-ben tiszteletbeli aljegyző, utóbb főbíró volt, gyermekei a táblán láthatók, közülök János elesett 1849-ben.

Ez ág levelei 1848-ban Kéménden elégték.

Még él Hunyad megyében egy ág, melynek azonban kiválását a család sem tudja, ez ág birtokos Bokaj, Almás, Tekerő és más helységekben. Közülök János szolgabíró volt, leányai közül egyik Tövisi

Gergelyné, másik Ribiczei Jánosné. Ez ágból való Ignác, továbbá Domokos, kinek Kenderessy Rozáliától fia Ottó.

A család czimere, — mint főlebb a metszvény ábrázolja — a paizs udvarának alapján hét vár, e fölött szemközt jobbról oroszán, balról szarvas ágaskodik, köztök egy zászló leng, melyen kétfejű sas látszik, e fölött csillag. A paizs fölötti sisak koronáján férfi kar könyököl, kivont kard-hegyén török fejet tartva; régibb pecsét-czimereken a szarvas feje fölött kar karddal, az oroszán feje fölött kar író-tollal látható.

Várady család. (Rettegi) Közülök Sámuel 1815-ben Belső-Szolnok vármegye alszolgabírája és uti biztos.

Várady család. (N.-Enyedi) Közülök János N.-Enyed város törv. széki ülnöke, László erdő-felügyelő és Sámuel orvos, ki 1857. dec. 2-án halt meg, és derék alapítványa által nevét az utókorra is biztosítja. ¹⁾

Várad-Szakmár család. Lásd Szakmár cs.

Váradkay család. Lásd Varatkay cs.

Várallyay család. Várallyay nevű nemesek említetnek Ugocsa vármegyében 1423-ban. ²⁾

Várallyay Szaniszló 1531-ben János király híve és egyik küldöttje volt a visegrádi tanácskozmányra. ³⁾

1662-ben Várallyay Lőrincz ecsedi predikátor volt. ⁴⁾

E században Várallyay György Soprony vármegye tiszti fő-ügyésze és 1802-ben azon vármegye országgyűlési követe volt.

Varannay család (vagy Varannyay.) Gömör vármegye nemes családai közé számítják. ⁵⁾ Varannay Klára 1720-ban Apáti Miklós debreczeni ref. lelkész neje volt. ⁶⁾

Varasdi család. Varasdi Imre szerzette a czimeres nemeslevelet 1760-ban M.-Terézia királyasszonytól. ⁷⁾

Czimere négy részre osztott paizs, az 1. ezüst udvarban vörös ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva; a 2. vörös udvarban arany egyszarvúnak feje látszik, a 3. és 4. kék udvar közepén függőleges

¹⁾ Pesti Napló 1857. évi dec. 17. számában.

²⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 158.

³⁾ Budai Fer. Polg. lex. III. 168.

⁴⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 72.

⁵⁾ Bartholomaeides Not. C. Gömör pag. 148.

⁶⁾ Báthty Magy. Eml. 262.

⁷⁾ Collect. herald. uro 110.

arany szelemen által választatik el, mindenik udvarban arany csillag látható. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sas-szárny között arany csillag ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Varatkay család. Szabolcs vármegyében a XVII. században lakozott; közülök Varatkay Ferencz azon megyénél 1650-ben esküdt, ²⁾ 1687-ben alispán volt. ³⁾

A lekcsei Sulyok családdal beházasodás útján sógorságban állott.

Varbóky család. Hont megyei kihalt család, mely nevét Krasznay máskép Széplaky-nak is írta, mint ezen munka VI. köt. 462. lapján és X. köt. 678. lapján említők. Neve különben előbb Varbóki Vass volt.

Azokhoz, mit az idézett helyeken feljegyzénk, pótlásul és igazításul csak a következőket adhatjuk.

1544-ben Varbóky Györgynek Csery Borbála fiának magvaszakadtán Várday Pál érsek és kir. helytartó Vass Istvánnak és Csery Borbálának és leányainak Julianna, Kata, Krisztina, Anna és Margitnak Hont megyei Farkas-Varbók egész helységére új adományt ad. ⁴⁾

A X. köt. 679. lapján álló Ferencznek neje Galsay Bora (nem Mária) volt egy táblázat szerint, a fölebbi adat szerint azonban Csery Borbalát birta nőül, talán második házasságban.

Ferencznek gyermekei közé teendő György is, ki kihalt 1544. előtt, és Margit 1585. előtt Kelecsényi Jánosnak elhalt neje. — Juliannának Kürtössy Balástól való leányát Kürtössy Katalint Nagy Sebestyén korponai gyalogsági hadnagy birta nőül.

Wárday család. (Kis-Várdai †) A Guthkeled nemből (genus) ered. Nevét Szabolcs vármegyei Kis-Várdáról vette és írta. Első ismert törzse Mihálynak fia Aladár volt, ki V. István király korában élt, és az egri egyház előtetett kiváltság-levelei ügyében tanuskodott. ⁵⁾ Ennek három fiai maradtak: Jakab, II. Aladár és I. László, kik 1311-ben éltek, az utóbbi elvén nőül jelethei Szecsöd (Zochud) fiának Mártonnak leányát Margitot, nemzé I. Jánost, ki

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo tomo XIV.

²⁾ Er. okmány.

³⁾ Lehoczky Stemm. I. és 1687. évi 15. törv. cz.

⁴⁾ Az eredeti oklevél Mátyus János nyug. tartományi albiztosnál.

⁵⁾ Wagner Car. Collectanea geneal. hist. dec. II. 71—82. ki után van itt a leszármaztatás egészen.

Kis-Wárda várát kiigazítatá és kibővíteté; meghalt 1357-ben. Két fia maradván, I. Miklós magnélkül halt el, a másik I. Domokos, ki 1380-ban a rokon Báthoriakkal perelt, négy gyermeket nemzett: I. Zsigmondot, kinek leánya Katalin albesi Zólyomi Tamáshoz ment nőül, I. Mihályt, II. Miklóst és Pelbártot. Ez utóbbi három testvér három ágra terjeszté a családot. Lássuk ezen ágakat egyenként.

I. Mihály ága.

I. Mihály Zsigmond király kíséretében járt német, franczia s több országban. Egyetlen fia volt II. László, ki 1471-ben halt meg: ennek négy gyermeke maradt: Hedvig agárdi Teőke Péterné, III László, I. András magtalan, és II. János. Ezek közül

III. László 1505-ben jelen volt a rákosi országgyűlésén. ¹⁾ Első neje albesi Zólyomy Anna, a második Batthyány István leánya Katalin volt. Amattól születtek leányai: Judit Verebélyi Jánosné, és Klára Kallói Nagy Jánosné 1524-ben élők, és fiai György, ki 1510-ben Krakkóban iskolázott ²⁾ és IV. László, mindketten korán magnélkül elhaltak.

II. János szintén nem volt családja terjesztésében szerencsésebb. Nőül véén báthmonostori Thötös László leányát Orsolyát, ezzel Bars, Hont, Fejér, Bodrog és Tolna vármegyékben terjedelmes birtokot kapott. Azonban fia V. László korán elhalván, egyetlen leányt Katalint hagyta maga után, ki csábrági Erdődi Bálinthoz menván férjhez, utánna birtokaiban az örökösödött. ³⁾ Így I. Mihály ága kihalt.

II. Jánossal egykorban éltek a Wárdai családból többen, kiket a családfára elhelyezni nem tudunk. Ilyenek voltak II. Ulászló korában a három testvér: Pál, Péter és Máté. Ezekből Pál Esztergom megyei pap és földvári apát volt, de korán elhalt. Péter szintén papi pályán szerepelt, Olaszországban tanult, előbb esztergomi kanonok, majd földvári apát, végre 1481-ben kalocsai érsek volt. Haragos természetéről dühösnek is neveztetett. Róla írják, hogy midőn Mátyás király ellene felháborodván, őt elzáratá, mondta volna: „*arva fuisti Petrus, arva eris, et in Arva morieris.*“ Utóbb érsekségébe visszahoz-

¹⁾ Jászay P. A magyar nemz. napjai a moh. vész után 157.

²⁾ Bursa Ciacoviensis pag. 25.

³⁾ Nagy Gábor szerint (Tudományos Gyűjt. 1836. évi VI. köt. 84. lapján) a Tötösi család birtokait utóbb Wárdai István kalocsai érsek testvéreivel nyerte volna el Mátyás királytól, mint erről alább szólni fogunk.

lyeztetvén, élt 1501-ig. ¹⁾ Testvére Máté, ki testvéréről *Érsek*-nak, és jószágáról *Adorjáni*-nak is neveztetett, 1509-ben temesi főispán volt.

Ugyan ez időkorban éltek még Wárday másik Pál és Wárdai Tamás. Amaz szintén pap lön. 1521-ben budai prépostból veszprémi püspök és kir. kincstárnok, 1524-ben egri püspök, 1526-ban végre esztergomi érsek és végre 1543-ban kir. helytartó. ²⁾ Meghalt 1549. octob. 12-én kora 66. évében. Sima udvarias modorát jellemzi a róla felmaradt közmondás: „*Ez sem tanult Várdai Pál udvarában.*” Testvére volt Mihály, ki Mohácsnál esett el 1526-ban.

Tamás tán egy személy az 1547-ben volt királyi személynökkel. Gyermekeit maga így jegye föl: Péter szül. 1518. meghalt 1522. Zsigmond szül. 1520. oct. 18-án. János szül. 1522. máj. 7-én. Péter szül. 1524-ban Kálmán napján. Többet róla nem tudhatni.

Pelbárt ága.

Pelbárt testvére I. Zsigmondnak és I. Mihálynak, hat gyermeket nemzett, három leánya Zsuzsanna Pocsaji Jánosné, Potencziana Zokoly Péterné, és Anna váraskeszi Lépes Jánosné volt, ezen kívül voltak fiai III. Mihály, III. Aladár és István az érsek.

III. Mihály magnélkül halt el.

III. Aladár főpohárnok és 1459-ben Szabolcs vármegye főispánja volt.

István Olaszországban tanult, 1454-ben erdélyi prépost, utóbb kalocsai érsek és főkanczellár lett, 1468-ban pedig bibornok. Élt még 1470. nov. 24-én is. ³⁾ Ennek testvéreiül teszi egy tudósunk ⁴⁾ a táblán V. Lászlót és II. Miklóst, lehet azonban, hogy csak a deák „*frater*” szó tág értelme által tévesztve meg, miután Wagner szerint amazok egészen más ízbeli rokonai voltak, és eképen igénybe vehették érseki rokonuk közbejárását a Tötösi magszakadt család birtokaira nézve. Ez ág benne kihalt.

¹⁾ Levelezését kiadta Wagner Pozsonyban 1775-ben „*Epistolae Petri de Wárda*” cím alatt.

²⁾ Ezen Wárday Pálnak, mint királyi helytartónak egyik, 1544-ben a Varbóky család részére adott, új adománylevelén láttam pecsétét, melyen címmere: „hátulsó lábain ágaskodó oroszlán”, mely címer elűt a Kis-Wárdai család címerétől, melyben egy kígyó vagy sárkány körítette ágasfa van; s így tán e Pál más Wárdai család ivadéka volt?

³⁾ Nagy Gábor Tudományos Gyűjtemény 1836. évi VI. köt. 84.

⁴⁾ Ugyan az, ugyan ott.

II. Miklós ága.

II. Miklós, Pelbárt testvére, nemzé III. Miklóst, ki az 1444. évi országgyűlésen lett Szabolesi főispánná, 1455-ben kir. kincstartó volt. Nejétől Perényi Katalintól négy fia maradt: IV. Miklós, Simon, Mátyás boszniai püspök 1486-ban, meghalt 1489-ben, és IV. Aladár. Ezek közül

Simonnak fia volt Tamás egri megyei pap 1545-ben.

IV. Aladárnak szintén egy leánya maradt: Eufrosina csébi Pogány Zsigmondné.

A negyedik testvér IV. Miklós a család alapításban sokkal szerencsésebb volt. Nejétől Eufémiától egy leánya Anna Drágffy János jegyese és következő hat fia maradt:

1. II. István, ki nőül vevén hasasterjéni vagy csúzi Markoss László leányát Ilonát, ettől nemzé Borbalát, apanagyfalvi Apaffy Ferencznét.

2. I. Ferencz 1510-ben kincstárnok, majd váczai, utóbb erdélyi püspök, 1520-ban a leleszi convent előtt testvérei János, Mihály, Imre és Ambrús részére bevallást tesz. 1523-ban végrendeletet tett, melyben a két előbbi testvérnek a báthmonostori, a két utóbbinak pedig a kis-várdai jószágokat hagyta. Meghalt 1524-ben, mások szerint Mohácsnál esett volna el.

3. III. János 1517-ben kir. udvarnok, zászlós ur volt. ¹⁾ Nejétől Ráskay Krisztinától egyetlen leánya Fruzsina előbb Vinnai ²⁾ az az Eödönffy Istvánné, utóbb alaghi Bekény Istvánné volt.

4. IV. Mihály, kiről alább.

5. Imre jeles férfiú, ki a mohácsi ütközetben lelte sirját 1526-ban, nőtlenül.

6. Ambrús, ki nőül vevén losonczy Bánffy Petronellát, ettől leánya Klára 1544-ben Serédy Istvánné volt.

Kihalván a megnevezett testvérek, visszatérünk ezek közül a 4-dik testvérhez IV. Mihályhoz, kinek ága legtovább virágzott.

IV. Mihály a mohácsi ütközetből szerencsésen megmenekülván, kincseivel együtt Tolna megyei Málé nevű várába vonúlt. Élt még 1552-ben is, midőn Kis-Várdát, — melyet Martinuzzi elfoglalt, — neki visszaadta. Első nejeül Báthori Klárát vélik. Bizonyos, hogy neje volt Sarma-

¹⁾ Tudományos gyűjt. 1834. évi I. köt. 3. lap.

²⁾ Wagner C. dec. II. p. 80. Sajtó hibából de Vinna helyett „Stephani de Vienna“ van nyoma, melynek folytán Budai Fer. Polg. lex. III. kötetében a Viennából „Bécsi“ családnévet faragott.

sági Erzsébet, ettől születtek gyermekei: III. István, V. Miklós, II. Ferencz, V. Mihály és Anna Zokoli Miklósné. Ezek közül a két első magnélkül halt el, valamint V. Mihály is, ki 1579-ben főpohárnok mester volt, élt még 1582-ben is. Özvegye Dobó Krisztina utóbb gersei Pethő Gáspárné lett. Azonban a harmadik testvér V. Miklós családot alapított, nőül vévén Losonezi Dorottyát, ettől lettek gyermekei: IV. István, V. Aladár, VI. Miklós és IV. János, kik azonban mindnyájan magnélkül korán elhaltak, leánya azonban Katalin, ki 1580 máj. 5-én született, és kora 14. évében kis-várdai Szokolyi Miklósnak lőn jegyese, utóbb azonban Tegledi Pálhoz ment férjhez, ennek halála után pedig bedeghi Nyári Pál váradi kapitányhoz, meghalt 1630 ban, és a Kis-Wárdai családot sirba vitte. Utódát Nyáry Krisztinát Eszterházy Miklós vévén nőül, ezzel Kis-Wárda is az Eszterházyakra szállt.

A családja következő:

I. tábla.

Mihály				
Aladár				
1298.				
Jakab	II. Aladár	I. László		
1311.	1311.	1311.		
(Jelethei Margit)				
I. János				
Kis-Várda uj építője				
† 1357.				
Domokos		I. Miklós.		
1380.				
I. Zsigmond	I. Mihály	II. Miklós	Pelbárt.	
Kata	II. László	Folyt. II. táblán.		
(Zólyomi Tamás) † 1471.				
		Zsuzsa	Potentia	Anna
		(Pocsay	(Zokoly	(Lépes
		János)	Péter)	János)
		III. Aladár		III. István
		1459.		kalocsai
		szab.		érsek
		főisp.		bibornok
		III. Mihály.		
Hedvig	III. László	I. András	II. János	
(Töke Péter)	(1. Zólyomi	†	(Tötösi	
	Anna.		Orsolya)	
	2. Batthyány		V. László	
	Kata)			
IV. László	György	Judit	Klára	Kata
†	†	(Verebélyi	(Kállay	(Erdődy
		János)	János)	Bálint)

II. tábla.

II. Miklós, ki az I. táblán.

III. Miklós

1446. főispán

(Perényi Kata)

IV. Miklós

(N. Eufémia)

Simon

Tamás

1543. pap.

Mátyás

boszniai

püspök

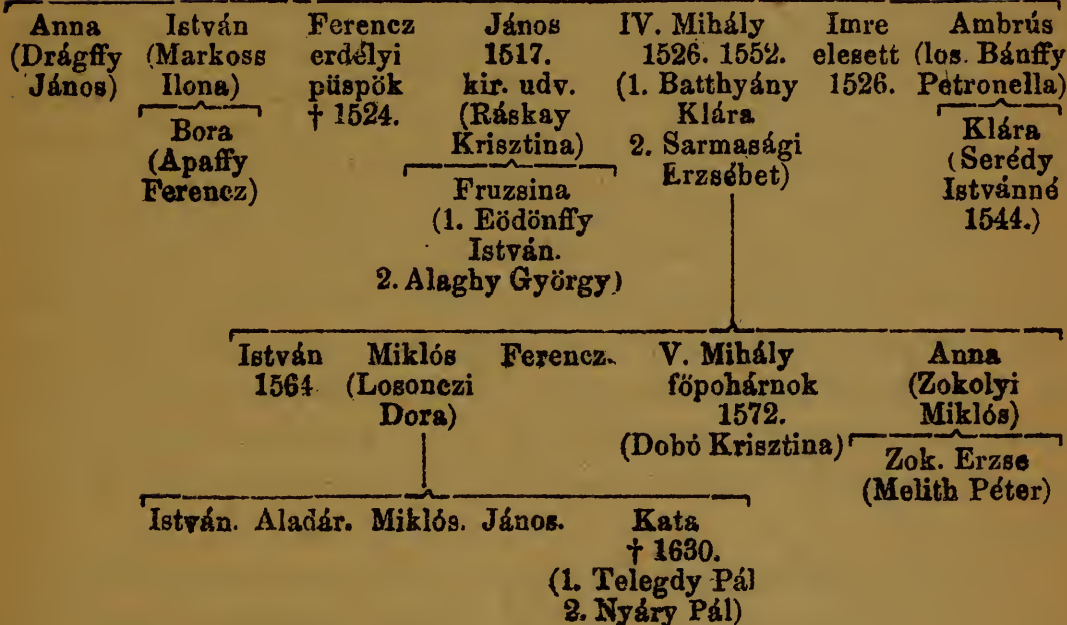
† 1489.

IV. Aladár

Eufrozina

(es. Pogány

Zsigmond)

A család czímere — mint Wagner Wárdai V. Mihálynak 1579. évi pecsége¹⁾ után közli, — a paizs udvarában egy bogas ág (vagy szarvas agancs?) melyet farkát szájába vevő kígyó körít.

Várdai család. Jelenleg Beregh vármegye nemessége közé számítatik.²⁾

A mult század elején élt Kis-Várdai János, kinek Semberi Sembery Judittól leánya Mária Körössy Sámuelné volt.

Várfalvi család. (Órkei.) Erdély kihalt családai között említetik.³⁾

Várffy család. Alapítója Burgmann Károly, ki a magyar királyi helytartóságnál mint számvevő 32 évig viselt hű szolgálata ju-

¹⁾ Wagner C. Coll. gen. dec. II. fig 6.

²⁾ Fényes E. Magyar orsz. stat. geogr. állapotja III, 56. lap.

³⁾ Köváry L. Erdély n. családai 271.

talmául 1841 ben V. Ferdinánd király által magyar nemességgel jutalmaztatott és vezetéckneve Várffy-ra változtatott. ¹⁾ Egyik fia Károly (szül. 1812.) előbb nagy-csalomjai, jelenleg Nógrád megyében mohorai kath. plebános.

Varga család. E nevet Pozsony, Gömör, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa, Veszprém, Zemplin és Zala stb. vármegye nemessége sorában találjuk.

Egyik Varga nevű család I. Leopold király által 1673. jul. 28-án nemesítetett meg, és czímeres levele azon évben Nógrád megyében Füleken hirdettetett ki. Utódai közül Varga Mihály és János 1726-ban Nógrád megyében igazolták kétségtelen nemességüket. ²⁾ Ezeknek utódai Varga idősb és ifjabb István és Mátyás 1755-ben szintén Nógrád megyében éltek, mint valódi nemesek.

Másik Varga család alapítói Varga János és Lőrincz, kik 1713-ban III. Károly királytól nyertek czímeres nemeslevelet. Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló vörös ruhás magyar vitéz, kék övvel, oldalán kard lóg, lábát sárga csizma fedi, tején prémes vörös kalpag van, jobb kezében három búzakaralászt tart. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz emelkedik ki, jobb kezében kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. ³⁾

Zemplin vármegyében szintén van Varga nevű nemes család. ⁴⁾ Úgy Ugocsa megyében is, hol 1750-ben Péterfalván, úgy Forgolányban és Tivadarfalván új nádori adományban részesültek. Ebből a század elején Tivadarfalván birtokos volt Varga László, Forgolányban Mihály, Ferencz és József. ⁵⁾

Bács-Bodrog megyében az 1825. évi nemesi összeírásban Baján találjuk a Varga és Varga-Nagy nevű családokat. Vargai Gás pár Bács megyében 1820-ban esküdt volt.

Varga család. (Felső-Óri) Vas vármegye azon adományos családainak egyike, melyek 1582-ben F.-Órre kir. adományt vittek. *Lásd Zámbo cs.*

Varga család. *Lásd Vadász cs.*

¹⁾ Pesti hirlap 1841. évi 6. szám.

²⁾ Protoc. C. Neograd anni 1726.

³⁾ Coll. herald. 668. és Adami Scuta gent. XIV.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.

⁵⁾ Szirmay C. Ugocsa pag. 125. 126. 129.

Vargyai család. Alapítá Vargyai István, ki 1718-ban III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet. ¹⁾

Czímere a vért kék udvarában-zöld téren jobbra forduló és bal lábán álló daru, felemelt jobb lábával kövecset tartva; a vért fölötti sisak koronáján szintén olyan daru látható. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Várhegyi család. Hazánkban e család alapítója Du Mont de Beaufort Ágost, (szül. Bouchain 1748. jul. 17-én) ki mint a cs. kir. főszállás-mesteri táborkárnál alezredes 1794. octob. 9-én I. Ferencz római német császár és magyar király által római n. sz. birod. nemességre emeltetett, és kívánságára francia hangzású neve „P e r g v o n B u r g b e r g“-re változtatott. Utóbb már mint nyugalalmazott ezredes ügy atyja érdemeiért, ki a francia udvar részéről Bécsben ügynökös-ködött (negotiator) valamint saját, 1767—1797-ig viselt katonai szolgálatiért 1829. nov. 6-án Bécsben kelt oklevélben I. Ferencz királytól magyar honfiusítást és így magyar nemeslevelet nyert, mely 1831. april. 27-én Hont megyében, 1840. sept. 9-én Pozsony vármegye előtt is kihirdettetett és időközben az 1836. évi országgyűlésen a 47. törvény cikkben is elfogadtatott. Meghalt 1835. mart. 30-án Währingben. Nejétől Bellesini Ferencz leányától Bellesini Teréziától, kit még kapitány korában Bécsben 1783-ban vett nőül, a táblán látható öt gyermeke született, kik közül a legidősb II-ik Ágost (szül. 1784. Bécsben) már 1829-ben a cs. kir. hitelpénztár egyik jubilant beszédője lévén, nov. 25-én I. Ferencz királyhoz bárósáért folyamodott, felhóván igénylő érdemeit a M. Terézia rend megnyerhetésére, főleg egy, nagyatyja Du Mont ²⁾ állítólag báró és bécsi francia ügynök részére M. Terézia által 1753-ban kiadott útlevel alapján; azonban 1830. 5-én kelt cs. kir. hátrattal az igényelt családi egykori báróság törvényes beigazolására utasított.

Mielőtt a család legutóbbi származási fájára és tagjainak megemlítésére térnénk, megemlítendő, hogy a család törzsőseül a Guillaume trieri érsek munkája 137. lapja szerint 1088. évben a keresztet hadban részt vett D r o g o d u M o n t ot kereste ki, továbbá a következő: a) Marquis du Mont de Gages (marquis 1758. óta.) b) Báró du

¹⁾ Adami. Scuta gentil. tomo XIV. et Collect. herald. nro. 524.

²⁾ Szerencsém volt a család nagy gonddal, de legtöbbszörre csupán történeti könyvekből vett hiteles másolatok alapján 1230-ik évig föl vitt származási fáját a hivatkozott kivonatokkal együtt átnézhetni. Ezek közt az 1753. évi útlevelet, melyben azonban keresztnev nincs, mellőzém egyéb észrevételeimet.

Mont de Fleury (báró 1826. óta.) c) De Mont de Buret, és d) Baron du Mont de Beaufort (1690. óta) családokat mind azon egy nemzetség ágainak igényelvén, családfáját egy, 1230. évben élt Jean de Mont Chevalier de Hestre őstől számos külföldi családtani könyvek és kéziratokból hitelesen kiíratott adatok alapján szerkesztve szakszerűen nemzedéki láncolatban hozza le. Minket azonban e leszármaztatás, mely hazánkon kívüli történetekbe vág, nem érdekelvén, és így annak történeti itészetébe sem avatkozván, azt mellőzve, még csak azt érintjük meg, miszerint a család nemzetségi okiratul megszerzé a spanyol Simancasi levéltárból azon bárói diplomának hiteles másolatát is, mely szerint Du Mont Andre v. Antal francia 1620. jun. 25-én kelt francia okmányban Madridban báróságra emeltetett, és melynek levéltári mása az említett levéltárban Negociado Estado secretarias provinciales Flandres nevű könyvben, mely most Antiquo espatentes nevet visel, — a simancasi archivumban található, és mely szerint erre 1638. jun. 15-én spanyol báróság is adatott.

A család minket illető és biztosabb származási rendje Du Mont Miklós-Józseffel kezdődik, kinek De Breda Jankától fia Du Mont Beaufort Ágost alezredes és 1829-ben magyar honfiusítást nyert, a következő családfát alapította:

<p style="text-align: center;">Ágost sz. 1748. † 1835. alezredes (Bellesini Teréz)</p>				
Erzsébet (Wiesner Józs. cs. pósta ellenőr sz. 1786. † 1818. kabinetí hív.)	Ignác Währingben † 1830. (Iblaker Erzsé)	Antal hadnagy. sz. 1786. † 1818.	II. Ágost állami pénztárn. sz. 1784. † 1862. (1. Horner Teréz † 1819. Gráczból 2. Scherempergi Graff Luiza)	János vadász hadn. sz. 1797. † 1830.
Róza.	Matild.	Vilma.		
III. Ágost 2-től sz. 1813. ny. őrnagy (Szibenliszt Laura)	Lajos-Józs. sz. 1821. gensd. főhadn. és érd. rend. Vácson (báró Fullon Norbec Anna)	Fridrik sz. 1825. had. és honv. testőr † 1848. Trevisónál.	Albert sz. 1830. † 1848.	Móricz sz. 1831. † 1834. Rudolf sz. 1835. hadnagy. (báró Fullon Norbec Kár.)

II. Ágostnak két rendbeli házasságából tizennégy gyermeke származott, első nejétől Horner Teréztől születtek: 1. János-Antal szül. 1817. 2. Kata sz. 1816. meghaltak; 3. III. Ágost szül. 1813-ban sept. 13-án, őrnagy a 40. zászlóaljban. 1853-ben nőül vette Füss-

ről Szibenliszt Laurát, és 1861-ben nyugalomba lépett; a második házasságból Scherempergi és ratstadi Graff Luizától származtak: 4. **Luiza** szül. 1820. † 1823. 5. **Lajos-József** szül. 1821. jul. 8-án. 1848-ban mint honvédhuszár főhadnagy Világosnál capitulált, innen a 4-ik huszár ezredbe besorozott közlegény, majd előlépés folytán Schlick tábornagy segéde, végre gendarme főhadnagy Vácson, és az osztrák katonai érdemrend kereszte, 1860-ban nőül vette báró Fullon Norbec Annát. 6. **Mária** sz. 1823. neje Ballatschano János oláh-országi logothetnak. 7. **Fridrik** szül. 1825. hadnagy és volt testő, utobb mint önkénytes elesett Trevisónál 1848-ban. 8. **Charlotte** sz. 1826. Kosse Ottó neje Berlinben. 9. **Jozefina** sz. 1828. 10. **Albert** sz. 1830. mint a 3-ik honvéd zászlóalj hadnagya elveszett Sz.-Tamásnál 1848-ban. 11. **Móricz** szül. 1831. † 1834. 12. **Anna** szül. 1834. 13. **Rudolf** sz. 1835. hadnagy a Gyulay ezredben. 14. **Klementina** szül. 1842. neje báró Fullon Norbec Károlynak 1863. óta.

A család czimere arany pólya által vízirányosan két részre osztott paizs, a felső kék udvarban ékeztet szeleme alatt lilium, két oldalról főlebb arany csillagok láthatók; az alsó kék udvarban zöld téren négyszegletes kövekből épült vártorony és annak tetején pánczélos kar kivont karddal szemlélhetők. A paizs fölötti sisak koronáján öt strucz toll leng a két szélső arany, a két belső kék, a középső ezüst. A paizs körül szokásos foszladék hullámszik, és alúl családi jelszóúl: „*Pro Rege et Fide*” olvasható.

Vári család. Szatmár vármegye nemessége sorában áll. E század elején Zsarolyán, Fülöpös és Matólcshelység közbirtokosai közt találjuk. ¹⁾ Honos a család Bihar megyében is, hol N.-Váradon e század elején Vári József élt.

Varínyi család. Treccsin vármegyei czímerleveles család, e megye nemesi lajstroma szerint már 1646-ban Varinban székel. ²⁾ Ugyan csak a nemesi összeírások szerint 1748-ban Nagy-Kolacsinban székel Sándor, Szedlicsnán pedig István.

1768-ban Nagy-Kolacsinban éltek Imre, Pál, János és József testvérek, Eleknek örökösei; — Szedlicsnán pedig András.

1803-ban Csuklászton lakott János, Kis-Chlivényben pedig Imre.

¹⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 218. 225. 230.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

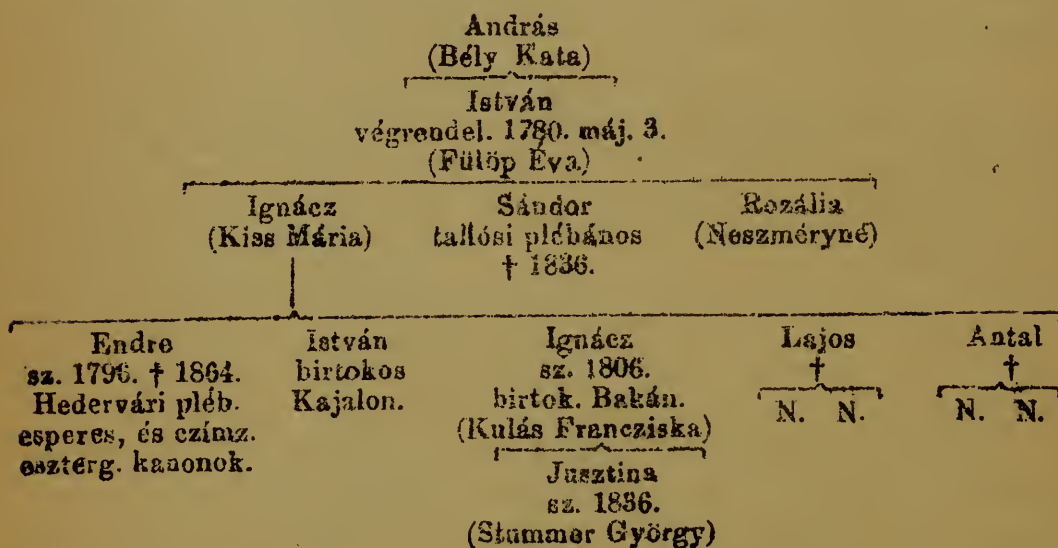
1837-ben Csuklászon csak maga János, mert Imre időközben meghalt.

Varjas család. Címere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó leopárd, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két fekete sasszárny közt szintén az előbbihez hasonló leopárd emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Varjasi család. *Lásd Nagg cs.*

Varjú család. (Varjufalvi.) E családból Mátyás király korában kitünt Varju Pál 1468. 1476-ban. ¹⁾

Varjú család. (Magyar-Béli.) Pozsony vármegyében Magyar-Bélen, Kajalon és Fel-Bakán a Csalló közben birtokos. A múlt században élt András, kinek neje magyar-béli Bély Kata volt, ettől a le származás ²⁾ következő:

Lajosnak és Antal-nak is több fia maradt, kik Kajalon birtokosok.

Varjú nevű családot lelünk Bács vármegyében is Baja városában Bács-Bodrog megye 1825. évi nemesi összeírásában.

Varkócz család. (Nobschützi †) Sziléziai származás, ³⁾ onnan jött hazánkba Varkuch Kristóf Szapolyay István nejevel Hedviggel a tescheni hercegnővel, ki Varkuch Kristófot késmárki kapitányává tette, és Straszka, Szentkereszt stb. helységekkel adományozta. Magyar nemes-

¹⁾ Budai Fer. Polg. lex. III. 703. és Wagner Dipl. Sáros pag. 389.

²⁾ Stammer György közl.

³⁾ Wagner Analecta Seopus IV. 209. lapon, Budai Fer. Hist. lex. III. 695. 703. Lehoczky Stemmat. p. 425.

séget kapván, neve is megmagyarosodott Varkoch és Varkóczy alakban. Háromszor nősült, s mind háromszor fényes magyar családokba házasodott. Első neje Tarczai Tamás leánya Katalin, a második Bebek Margit, a harmadik Homonnai Borbála volt. Fiai maradtak Menyhért, Gáspár, György; leányai Margit Bebek Ferenczné és Borbála Homonnai Gáborné. Ezek közül

Menyhértnek fiaiúl iratnak János, András, Kristóf és Bernát.

György 1541-ben Pestet őtalmazta, 1543-ban Székes-Fejérvár kapitánya volt, és annak védelmében esett el.

Még ismertebb lön történeteinkben Varkoch Tamás, I. Kristófnak valamelyik fiától unokája, Eger várában kapitány volt, és ott a vár egy bástyáját ő építeté, mely Varkócs bástyájának neveztetett. 1549-ben Eger I. Ferdinánd alá kerülván, váradi kapitány lön, 1552-ben bihari főispán is volt, midőn lakadalmat tartott. ¹⁾ 1556-ban Iza-bellához hajlott, miért Bihar megyei jószágában kárt is vallott. Meghalt 1566. előtt. Feleségül vévén Makó Miklós és Paksy Ferencz özvegyét Zólyomi János leányát Klárát, ettől születtek gyermekei: Miklós és Sára. Miklós korán elhalt 1583-ban és Szalacson temet-tetett. Özvegye Hagymásy Leustak leánya Katalin Bocskai Istvánhoz, utóbb erdélyi fejedelemhez, ment nőül.

Még egy tagját ismerjük a családnak Varkoch Györgyöt, azonban hogy I. Kristóf melyik fiától eredt? Azt nem tudjuk. Kétszer nősült, első neje Hagymásy Margit, a második Nyáry, (vagy Homonnai) Borbála volt, az első-től lett leánya Margit Lónyay Zsigmondné. És ebben a Varkócz család kihalt.

A család czimerében lilium törzsek és sasszárnyak láthatók.

Várkonyi család. Előbb Nógrád, jelenleg Heves megyében lakó nemes család.

Nógrád megyében 1755-ben Várkonyi Imre Berczelen, Ferencz Szügyben volt birtokos a nemesi lajstrom szerint. Valószínűleg nevezett Imrénnek Paczolay Borbalától fia Antal, kinek Gelle Katalin nevű nejétől maradt leánya Várkonyi Katalin özvegy Somosköy Istvánné.

Nevezett Imre 1760-ban Nógrád megye esküdtje volt; pecsétje szerint czímere a paizs udvarában magyar vitéz kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján férfikar könyököl, kivont kardot tartva.

¹⁾ Kemény Notit. Cap. Albensis p. 215.

Temes vármegyében Várkonyi Ádám 1839-ben főjegyző, és országgyűlési követ volt.

Varlandy család. Alapítója Varlandy Ferencz, ki 1790-ben II. Leopold királytól primatialis előterjesztésre kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere fennálló hadi paizs, mely vízirányosan fehér pólya által vörös, alul kék udvarra oszlik, az előtérben hátulsó lábain ágaskodó oroszlán látható, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan félig arany félig vörös, a baloldali félig kék, félig arany. Foszladék jobbról aranyvörös, balról aranykék. ¹⁾

Varnay család. Varnay György és neje bodicsi Kis Anna 1700-ban Gömör megyében Sztárnán birtokukra I. Leopold királytól beleegyező kir. adományt kaptak. ²⁾

Varnay család most is Gömör megye nemessége sorába számítatik. ³⁾

Váró család. (Bágyoni.) Aranyosszéki székely család. Közülök M ó z s e s élt 1768-ban, neje dézsfalvi Simon Katalin volt. Ennek utóda lehetett azon M ó z s e s, ki Törökországot beutazta, és 1850. után halt meg.

M i h á l y híres ügyvéd volt, halála után 1745-ben egy jogi munkája jelent meg. Él jelenleg Ferencz és ennek gyermekei.

Városdy család. Márton a mult században élt, nejétől Tesseyi Judittól leánya K r i s k a Gombossy Jánosné volt.

Varsády család Varsádi G á s p á r 1599. és 1601-ben hadi élelmezési biztos volt. ⁴⁾ Már 1601-ben meg is halt. Nejétől Várady Margittól leánya K l á r a megnyugtatta Kalmár János kassai polgárt, hogy a néhai atyja által reá bizott pénzt átadta. ⁵⁾

Tán G á s p á r testvére volt F a r k a s, ki 1601-ben élt. ⁶⁾

Varsányi család. Bars vármegyében a varsányi Simonyi családnak régenten legalább egyik ága az előnévről Varsányi-nak is ne-

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Liber regius folio 534.

³⁾ Bartholomaeides Not. C. Gömör 148. és Fényes M. orsz. Stat. geogr. állapotja II. köt.

⁴⁾ 1599. évi 21. és 1601. évi 7. törv. cz.

⁵⁾ Egri kápt. Prot. B. pag. 56.

⁶⁾ Nógrádi 1601. évi jegyzőkönyv.

veztetett. *Lásd Simonyi cs.* Így találjuk Varsányi Ferenczet 1560-ban Bars vármegye szolgabíráját. ¹⁾ Varsányi Miklóst, ki 1616-ban Simonyiban egy telket zálogított el Liphay Imrének. Varsányi Istvánt, ki Nagy-Kereskényben és Varsányban való részét elzálogította 1618-ban szintén Liphay Imrének. ²⁾ Valószínűleg ezen Istvánnak neje volt Appony Zsuzsanna, ki birtokrészét Komárom megyei Ó-Gyalla helységben Zendy Miklósnak bevallá. ³⁾

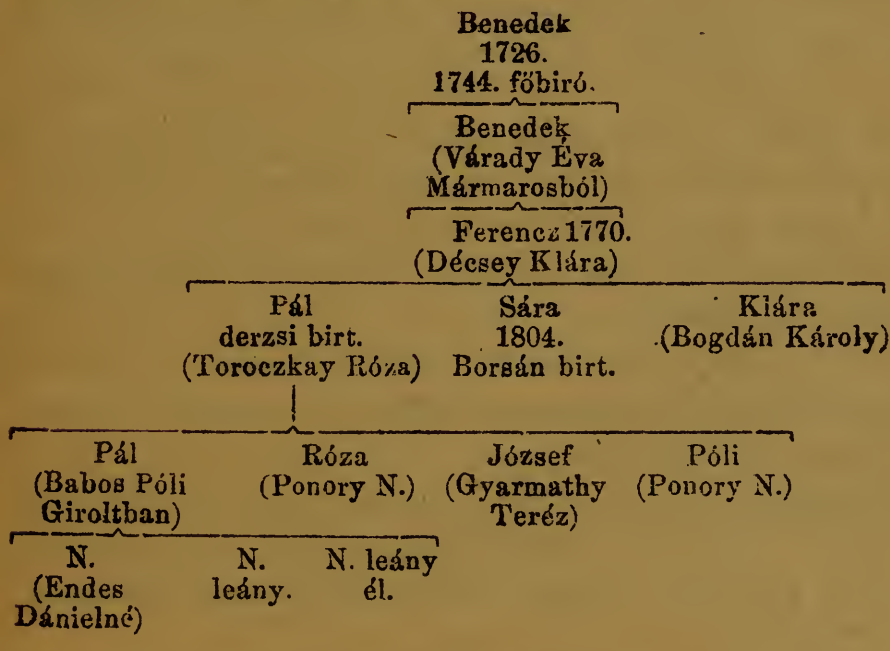
Varsányi nevű család jelenleg Szabolcs vármegye nemessége sorába számítatik.

Varsányi család. (Csekelaki) Erdélyi család, mely eredetét Magyar ország valamely Varsány nevű helységéről vette.

A régiebb időkben találjuk e családnéven Tamást 1561-ben Zaránd megyei sárlaki birtokost; ⁴⁾ Albertet, ki Túry Györggyel 1566-ban esett el. ⁵⁾

Erdélyben Alsó-Fejér és Doboka megyében találjuk a csekelaki Varsányi családot. Ebből

Benedek 1726—32. és 1737—43-ig alispán és 1744—45-ig főbíró volt Doboka megyében, birtokos Derzsen, tőle a családfa egy ágát így ⁶⁾ származtatják:

¹⁾ Szentbenedeki Convent Fasc. CXV. nro. 15.

²⁾ Ugyan ott 1618. Protoc. K. p. 24. Lásd gen. Wagner Mss. tab. LIII.

³⁾ Fényes Elek, Komárom várm. 123.

⁴⁾ Fábrián, Arad várm. 34.

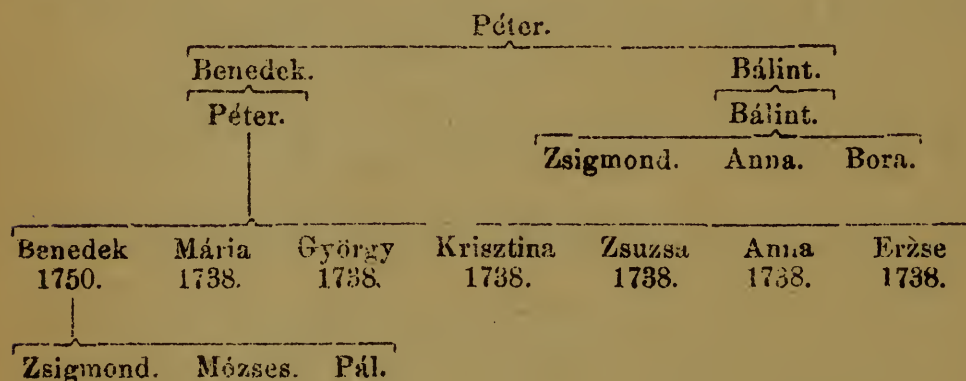
⁵⁾ Istvánffy és Budai Fer. Hist. lex. III. 702.

⁶⁾ Hodor Kár. közl.

Varsányi Mózsés 1753-ban Alsó-Fejér megye táblabírája volt. Czimere a paizs udvarában hármás halmon könyöklő kard, kivont kardot villogtatva; a paizs fölötti sisak koronáján rózsaszál virít.

Tán főlebbinek leánya Naumi, Dobay Józsefné. Ugyan ez ágból György, ki 1759-ben neje Gyárfás Zsófia jogán birtokos Borsán, ez volt Doboka vármegye perceptora. Klára Somay Lászlóné 1740. körül, Teréz Korda Lászlóné.

Egy más ágnak, 1750-ben készült nemzékrend szerint, származása ez:

Birt a család Alsó-Fejér megyében Csekelaka, Szent-Jakab, — Felő-Fejérben: Oláh-Ujfalu, és Torda megyében M.-Bogáth helységeiben.

Egy más töredék családfa szerint Doboka megyében éltek testvérek: 1. Zsigmond, kinek leánya volt az említett Teréz Korda Lászlóné, 2. Benedek, ki 1758-ban halt meg, és György.

Továbbá a Csekelakán lakozott Péternek Sombory Klárától leánya Kolumbánné volt Varsolezon.

I. Pál a dorzsi helv. eklezsia buzgó pártolója volt.

Varsóczy család. Ismeretes közülök Márton deák (litteratus) 1611-ben Arad vármegye jegyzője. ¹⁾

Varsy család. Varsy István és nejétől Kapronczay leánytól született fia János 1622. jul. 24-én Sopronyban kelt, és 1623. 11-én Nyitra megyében kihirdetett armalis levélben nyerte II. Ferdinánd királytól nemességét. ²⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren álló vitéz, vörös magyar ruhaban, főveggel, jobb kezében kivont kardot tartva, fölötte

¹⁾ Fábrián, Arad várm. 244.

²⁾ Az eredeti Nógrád megye levéltárában.

mindkét oldalról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából fehér ruhás nő emelkedik ki, jobb kezében arany királyi pálczát tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Wartenberg család. Fridrik-Ferdinand 1681-ben az országgyűlés által honfűsített. ¹⁾

Wartensleben család. Westfaliából a schaumburgi grófságból ered, itt feküdt Rinteln mellett Exten nevű ősi várkastélyuk. ²⁾ Innen átszármaztak Szász, Porosz országba és Ausztriába, és egy ág Magyar országba. A báróságot 1668-ban, a birodalmi grófságot b. Wartensleben Sándor Hermann porosz kir. tábornagy kapta 1706-ban márt. 29-én. Ennek gyermekeitől származott ivadéka nagyobbára Porosz országban virágzik, egyik fia azonban gr. Wartensleben Vilmos (szül. 1734. oct. 11.) ausztriai hadi szolgálatba lépett és táborszernagyságra emelkedett. 1791-ben a 73. törv. cikkben magyar honfűsítést nyert. Meghalt 1798. april. 21-én. 1773-ban nőül vévén gróf Teleki Klárát (sz. 1750. † 1798.) ezzel kapta Pest megye gyömrői, farkasdi és vasadi jóságait, és alapítá a Wartensleben grófok magyar ágát. Gyermekei közül

1. **Ferdinand** szül. 1777-ben Gyömrön, ifjú korában katonai pályára lépven, a francia háborúban kitűnő vitézségeért és hadi érdemeiért altábornagyságig emelkedett és a M. Terézia rend lovagi keresztjét is elnyerte. Meghalt Gallicziában Rozdollarban 1821. márt. 7-én Eltemettetett Gyömrön a családi sírboltban.

2. **Károly** szül. 1780-ban, ifjabb korában katona, utóbb a Dunán inneni evang. egyház-kerület fő felügyelője. Meghalt 1835-ben. Nejétől báró Podmaniczky Amáliától leánya Ida gr. Ráday Lászlóné, és fia Ágost-László maradtak; ez utóbbinak nejétől báji Patay Borbálától gyermekei a táblán láthatók.

3. **Károly** szül. 1782-ben, szintén mint kapitány szolgált a os. k. hadseregben. Meghalt 1844. márt. 13-án Pesten. Nejétől Exner M. Leopoldina Antoniától három gyermeke a táblán látható. Ezek közül **Sándor** (szül. 1819.) huszár őrnagy.

A táblázat következő:

¹⁾ 1681. évi 82. törv. cz.

²⁾ Hist. herald. Handbuch 1059. És Geneal. und biogr. Nachrichten von d. Gesschl. d. v. Wartensleben. Berlin 1831.

gr. Vilmos
sz. 1734. † 1798.
táborszernagy
magyar indigena
(gr. Teleki Klára)

Kata † 1808. kora 26. (b. Prónay Lajos)	Ferdinánd sz. 1777. † 1821 altábornagy.	Károly sz. 1780. † 1835. (b. Podmaniczky Amália)	Sándor sz. 1782. † 1814. (Exner Antonia)	Eszter (b. Vay (b. Podmaniczky Dániel)	Klára (b. Podmaniczky Sándor)		
Agost-L. sz. 1804. (Patay Bora)	Ida sz. 1807. (gr. Ráday László)	Mária sz. 1818. Neustadtban,	Sándor sz. 1819. örnagy.	Erzsé sz. 1821. Pesten.			
Amália-Luc. sz. 1833.	Jolán sz. 1835.	Károly sz. 1837.	Lajos sz. 1840.	Eszter sz. 1841.	Ilona sz. 1843.	Fáni sz. 1844.	Ida sz. 1854.

A család czímere a paizs arany udvarában zöld téren mintegy futó, dühös farkas.

Varthusobicz család. Péter és társai Miksa királytól Bécsben 1574. aug. 3-án kelt czímeres nemeslevelet kaptak. ¹⁾

Vasadia család. 1751-ben Mária Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemeslevelét. Czimere a paizs kék udvarában jobbról balra rézsutosan vont fehér szelemen, melyben fölfelé hegyeikkel három vörös nyíl látható. A paizs fölötti sisak koronáján szintén vörös nyíl áll, hegyével fölfelé, két elefánt-ormány között, melyek közül a jobb oldali vizirányosan félig kék, félig ezüst, a baloldali félig ezüst, félig kék. Foszladék jobbról ezüstkék, balról ezüstvörös. ²⁾

Vasady család. Vasady György 1790-ben II. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét.

Czimere függőlegesen kétfelé osztott paizs; a jobb oldali kék udvarban zöld téren magas fenyőfa zöldel, a baloldaliban arany udvarban zöld téren csőrében ezüst patkót tartott daru áll. A paizs fölötti sisak koronáján szintén fenyőfa emelkedik, két elefánt-ormány között, melyek közül a jobb oldali félig ezüst, félig kék, a baloldali félig kék, félig arany. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranykék. ³⁾

Vasady nevű család Bereg és Máramaros nemes családai között található.

Vasárdy család. Régi kihalt család, melynek őse lehetett azon

¹⁾ Győr vármegye levéltárában van az eredeti armális.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Ugyan ott.

Vásárdy Chuda, kinek fia Ipoly az Ottokár ellen harczban kitüntetvén magát, 1261-ben Vruuska földet kapta. ¹⁾

Felső-Vásárd helység, — honnán a család vezetéke- és előnevét írta — Nyitra megyében fekszik.

1525-ben Vásárdy Mihály, fiaival János, István és Lászlóval együtt egy curia kivételével Nyitra megyei Vásárd helységben nyolcz telket 150 ftban elzálogított Dóczy Ferencznek és fiainak. ²⁾

1540-ben Vásárdy István és János F.-Vásárd helység felét bevallofták Dóczy Miklósnak. ³⁾

1550-ben Vásárdy Mihálynak fia István testvéreivel Ferenczel és Annával, úgy fiaival Benedek és Gergelyvel, és testvérének Jánosnak leányával Dorotttyával Felső-Vásárdon négy házhelyet elzálogított 294 ftért Dóczy Miklósnak és Gábornak. ⁴⁾ Azonban ugyan ez évben Dóczy Miklós Felső Vásárdon $4\frac{1}{3}$ rész házhelyet visszabocsátott Vásárdy Istvánnak és Jánosnak. ⁵⁾

1566—73-ban Surányi Katalin F.-Vásárdy Péter neje volt.

1598-ban élt Vásárdy Farkas és neje Widffy Krisztina. ⁶⁾

1594-ben Vásárdy Bora Kálnay István neje volt. ⁷⁾

1612-ben Vásárdy Katalin ellentmond Gyürky János és Benedek beiktatásának Nógrád megyei N.-Sztráczin helységre nézve, melyet nevezettek Vásárdy Farkas hűtlenségi bélyegén kértek föl. ⁸⁾

Az eléadottak szerint következő származás áll össze:

Mihály 1525.				
János 1525.	István 1525. 1550.		László 1525.	Ferencz 1550.
Dorottya 1550.	Benedek 1550.	Gergely 1550.		Anna 1550.

Vásárhelyi család. (Kézdi-Vásárhelyi.) Ős székely eredetű család, azon törzsből, melynek eldődei a tatárok dúlásakor azoknak

¹⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. III. p. 48.

²⁾ Sz. benedeki Convent fasc. 5. nro 1.

³⁾ Ugyan ott Protoc. O. pag. 94. nro 155.

⁴⁾ Ugyan ott fasc. 7. nro 14. és fasc. 22. nro 17.

⁵⁾ Ugyan ott Protoc. A. pag. 36.

⁶⁾ Nógrádi 1598. évi jegyzőkönyv pag. 27. és 1602. p. 164.

⁷⁾ Kálnay István Statutiója a Liphay levéltárban.

⁸⁾ Sz. benedeki Convent Capsa C. fasc. 2. nro 20.

kiverése, több ezer magyar fogoly megszabadítása és 50 lónak a király részére átadása által érdemeket szerezvén, 1289-ben IV. László királytól Aranyosszéket kapták. ¹⁾ a mely adományt 1291-ben III. András király megerősített, és utánna azt I. Lajos és Zeigmond királyok is átiratván, megerősítették. Azon törzs idővel különböző nevű családokra eszolvá, azok egyike volt az ősi fészkeről Kézdi-Vásárhely-ről nevezett Kézdi (vagy mint egynémely oklevélben olvasható: Kizdi) Vásárhelyi család is, melynek utóbb egyik ága Magyarországra szakadt, hol már a XVI. század végén találjuk a Vásárhelyi nemes családot, nevezetesen a következő kitünőbb tagjai által képviselve:

Vásárhelyi Tamás 1558-ban Szabolcs megye előtt ügyvédet vallott. ²⁾ Másik

Vásárhelyi Tamás 1585—1603-ig Zemplin, ³⁾ azonkívül Abauj és Borsod vármegyék jegyzője volt, és 1586-ban Borsod megyei Aranyos helységben Baxy Pál és neje Omány Erzse részbirtokukat megszerezte, ⁴⁾ 1594-ben pedig örök bevallásképen az Abauj megyei Fülö-Kércs helység- és Radvány pusztabeli birtokot Fülö Györgytől ennek feje váltságául nyerte. ⁵⁾

Vásárhelyi Mátyás előbb váradi, 1566—1572. esztergomi kanonok. ⁶⁾

Kézdy-Vásárhelyi Mózsés már 1601-ben S.-Patakon tanár volt és ott működött mintegy 1605-ig. ⁷⁾

Vásárhelyi András 1612-ben Veszprém vármegye jegyzője volt. ⁸⁾

Vásárhelyi Lászlónak adott kötelezvényeit Pap Mátyás visszavonja 1632-ben. ⁹⁾ Ugyan e László 1641-ben bizonyos ügyében szolgabíróként kér kiküldetni Szabolcs megyétől. ¹⁰⁾

Vásárhelyi Mihály 1654-ben Komárom megyében Nagy-Megyerben Halácsy Istvánnal magszakadási czimből egy udvar telekre

¹⁾ L. az oklevelet kiadva Fejér, Codex dipl. tomo V. vol. 3. p. 452.

²⁾ Szabolcs v. Prot. 6. pag. 23.

³⁾ Szirmay Ant. C. Zemplin not. historica, pag. 91. 105. 137. et 328.

⁴⁾ Jászói convent Prot. L. pag. 12.

⁵⁾ Ugyan ott Prot. M. 232.

⁶⁾ Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 144.

⁷⁾ Szirmay C. Zempliniens. not. topographica pag. 213.

⁸⁾ Eredeti okirat.

⁹⁾ Jászói Convent Protoc. Q. fol. 402.

¹⁰⁾ Szabolcs várm. Protoc. XI. p. 23.

kir. adományt nyer. ¹⁾ Ugyan ő 1659-ben azon megyei Alsó-Gellér pusztára kap kir. adományt. ²⁾

Vásárhelyi Erzsébet egykoron nemes Illyésfalvy Miklós neje mádi szőlőjét nevezett férjének, ez pedig első neje halálával nejének Angyalossy Juditnak beirván, ez ellen 1697-ben Szoboszlay András és neje tiltakozott. ³⁾

Bereg vármegyében szintén már a XVII. század első felében tűnnek fel a Vásárhelyiek, névszerint:

Vásárhelyi István és neje Mónay Kata a Vámos-atai házból máramarosi hajdúk segélyével kiüzvén osztályos rokonaikat Rákóczy Andrást és Ternyei Andrást, e végett 1625-ben Rákóczy László tiltakozott. ⁴⁾

Vásárhelyi Ferencz neje Kozma Katalin 1669-ben Ráthonyi Péter ellen Bene helységbeli zálog része kiváltása iránt pert indít, és azt makacssági indokon megnyeri. ⁵⁾

Vásárhelyi Jakab részére 1679-ben szolgabíró küldetik ki. ⁶⁾

Vásárhelyi Sámuel 1692-ben a Gundel ezred mellett biztos volt. ⁷⁾ Ugyan az akkor ülnökké (táblabíróvá), valamint 1694-ben is a felviúeki járásban, 1700-ban és 1701-ben pedig helyettes szolgabíróvá választatott. ⁸⁾

Vásárhelyi János 1694-ben szintén táblabíróvá választatott. ⁹⁾

Vásárhelyi István 1700-ban helyt. szolgabíró lett, 1724-ben pedig ügyeiben szolgabíró kiküldést kért. ¹⁰⁾

Bereg vármegyéből terjedt a család Szabolcs, majd Bihar és Szatmár megyékbe is. Vásárhelyi Istvánnak, ki a család állítása szerint Rákóczy alatt Mikes mellett működött, fiaíul iratnak a már fölebbi Sámuel Bereg megyében, István és Jakab ugyan ott, mind magbaszakadtak, negyedik fia Ferencz ágát máig terjeszté. Ez Szabolcs megyében Kéken és Gyulaházán lakott, 1704-ben Szabolcs megyei esküdt, 1709-ben a kis-várdai járásban szolgabíró volt, 1711.

¹⁾ Fényes Elek, Komárom várm. 95

²⁾ Liber regius anni 1659. folio 252.

³⁾ Jászói Convent Prot. X. fol 38.

⁴⁾ Beregh várm. Protoc. 2 pag. 279.

⁵⁾ Ugyan ott Prot. nro. 14 pag. 621.

⁶⁾ Ugyan ott nro. 31. pag. 231

⁷⁾ Ugyan ott nro. 187 pag. 247.

⁸⁾ Ugyan ott nro. 30. pag. 304. nro. 29. pag. 564. nro. 114. pag. 650.

⁹⁾ Ugyan ott nro. 30. pag. 304.

¹⁰⁾ Ugyan ott nro. 165. pag. 597. et nro. 47. pag. 400.

dec. 17-én Szabolcs megyétől székely eredetű nemességéről bizonyítványt kapott. Élt még 1735-ben is, midőn a megye a zavargók lecsendesítésére kiküldé. Meghalt fiánál I. Sámuelnál Bereg megyei Végh-Ardóban. Neje Szaniszló másképp Gombos Anna (Kemecsey Katalinnak leánya) volt. Tőle a család következőleg hozza le származását:

I. t á b l a.

István.					
Sámuel Beregben 1694. esküdt 1701. szbiró.	Ferencz 1704—1735. Szabolcsban szbiró (Szaniszló Gombos Anna)	István Beregi szbiró 1700.	Jakab Beregi szbiró.		
Ferencz Gyulaházán 1731. produkált. Biharb. Sarkadon	I. Sámuel Kékről Bené- be teleped. és Vég-Ardóba (1. Szerencsy Judit. 2. Beregszászy Ilona)	András Milotán 1741. insurg. tiszt (Kölcsey Kata) †	I. György Szatmárban lak. Gacsályban (Szalkay Erzsé) Folyt. II. táblán.	Márton lak. Jánkon r. kath. (Jeremiás Sára) Folyt. III. táblán.	
Erzsé (Farkas János)	Kata (Oláh István)				
II. Sámuel Borsován lak. 1793. publ. ns. (1. Bökényi Kata 2. Bessenyei Klára)			II. István Benén lak. nsi főhadn. public. 1793. (1. Rátónyi Zsófia 2. Balla-Szabó Erzsé)		
2-től József Boldván Borsodb. public. 1793. 1. Hegedüs Mária 2. László Zsófia)	János 1816. Borsován public. 1793 †	IV. Sámuel Szatmárott nségi hadnagy public. 1793. (Sarkadi Nagy Bora)	József Bereg v. Perceptor. publ. 1793.	Zsigmond Benén nségi hadn. publ. 1793. él 1830.	István Benén † 1830. (Palády Mária) János Beregi esküdt 1832.
1-től V. Sámuel sz. 1797. † 1860. Pesten ügyvéd és táblabíró (Laszlószky Vilma)	2-től László sz. 1809. publ. Szabolcs 1833.				
Géza sz. 1838. (Vásárhelyi lak. Tin- nyén.	Malvin Imre)	Leona. Irén			
József sz. 1788. jul. 31. Szatmár v. ügyv. és tbíró (Vonza-Böszörményi Julia)	Benjamin sz. 1794. nov. 25. lak. Szatmár (Asztay Zsuzsa) Zsuzsa. Lajos sz. 1828.	VI. Sámuel sz. 1798. jun. 18. nádor huszár altiszt 1833. Julianna.			
Judit. †	Kálmán †	Móricz	Benedek sz. 1828. jul. 27. (Vetéssy Piroska) Jenő.	Imre jogtudor és orv. tudor (Vásárhelyi Malvin)	

II. t á b l a.

I. György, *ki az I. táblán.*
lak. Gacsályban
Szatmár várm.
(Szalkay Erzse)

I. István lak. Kölesén publ. 1793. (Pinczés Bora)			Mátyás Miskolczon tanár (Téglási Bekk Mária)	
József public. 1793.	III. Sámuel lak. Szatmár 1793.	Ferencz lak. Kis-Námény public. 1793. (Erdős Julia)	Lajos Tokajban †	Pál sz. 1795. † 1846. a híres mérnök †
József sz. 1814.	Arón sz. 1819. oct. 15.	VII. Sámuel sz. 1819. oct. 15.	István sz. 1831.	

— *ikrek.* —

III. t á b l a.

Márton, *ki az I. táblán.*
Jánkon lak.
rom. kath. lett
(Jeremiás Sára)

Jonatán uj nseget 1754. ügyész, Aradi fő szbíró †			Sámuel uj nseget 1754. Arad v. fő szbíró				
			János Aradi alisp. és kir. tan.				
János Aradi alispán 1833—35. (Brünek Julia)			Albert Aradi szbíró 1829—1832. (Brünek Judit)				
			Janka (Takácsy Sándor)	Júlia (Bohus Zsigm.)			
Géza (Spech Vilma)	Béla.	Dezső.	László (Purgly Terez)	Eszter (Czáránne)	Gizella (gr. König- segg)	Ilona (Purgly János)	Janka.
N.							

A családfa I. táblázata szerint Ferencznek egyik fia I. Sámuel Szabolcs megyei Kékről anyai jogú birtokába Bereg megyei Bene helységbe, majd második neje jogán Vég-Ardóba telepedett. Két fia maradt: II. Sámuel (lak. Borsován) és II. István, amaz a Pest megyei, az utóbb a Szatmár megyei ágnak alapítója, mindketten 1793-ban Szabolcs megyétől nemesi bizonyítványt vettek ki fiaik részére is.

II. Sámuel Bereg megyében Borsován, majd Dédán is lakott és táblabíró volt. Második nejétől Bessenyei Klárától egyik fia János 1816. után Borsován meghalván, másik fia József Borsod megyei Boldvára telepedett, első neje Hegedüs Mária, a másik László Zsófia volt. Ettől születtek fiai V. Sámuel (szül. 1797. ápril. 17-én) és László szül. 1809-ben, Pesten ügyvéd, nőtlen.

V. Sámuel Pesten táblai ügyvéd, 1829-től Borsod, 1832-től Szabolcs vármegye táblabírája, testvérevel 1833. ápril. 2-án hirdetté

ki nemességét Szabolcs vármegyében. Meghalt Tinneyi birtokán 1860. márt. 6-án Nejétől Laszlóvszky Vilmától gyermekei: Géza (szül. 1838.), Malvin Vásárhelyi Iréné, Leona és Irén.

II. István (I. Sámuelnek fia) Bereg megyében Bene helységben a nemesség hadnagya volt. Testvérevel II. Sámuellel 1793. évi nov. 26-án Szabolcs megye előtt nemes-

ségét igazolván, mindkettőjük fiai részére is nemesi bizonyítványt nyert, melyet 1794. jan. 12-én Bereg megyében is kihirdettetett. Első neje Ráthonyi Zsófia, a másik Balla-Szabó Erzsébet volt. Ezekből fiai IV. Sámuel, kiről alább szólunk, József Bereg megyének volt adószedője, Zsigmond Benén volt nemességi hadnagy még 1830-ban is, és István, ki Benén 1830-ban halt meg, nejétől Palády Máriától fia volt János Bereg megyénél 1832-ben esküdt. E testvérek egyike

IV. Sámuel Bereg megyében Benén és Szatmár megyében Batizon birt. Szatmár megyébe telepedvén, Szatmár sz. k. városban

a nemesség hadnagya volt 1817. körül. Nejétől sarkadi Nagy Sárától három fia maradt, a mint következnek:

1. J ó z s e f szül. Szatmárott 1787. jul. 31-én. Ifjú korában 1809-ben részt vett a nemesi fölkelésben mint tiszt, 1812-ben már Szatmár várm. alügyésze, utóbb káptalani, majd kir. ügy igazgatósági ügyész, 1821. Ugocsa, 1822. Máramaros, 1825. Borsod és Gömör, 1826. Bereg, 1827-ben Heves megye táblabírája lett. 1833-ban testvéreivel együtt Szabolcs megyében nemességet újra kihirdetteté. Jelenleg mint kiérdemült decretális királyi ügyész és birtokos él Szatmárott. Nejétől Böszörményi Vonsza Juliánnától a táblán látható gyermekei közül B e n e d e k szül. 1828. jul. 27-én a napjainkban kihalt Vetési Vetéssy családból vévén nőt, Bihar megyében Ér-Köbölkutra telepedett, másik fia I m r e Pesten jogtudorságot, Párisban orvosi tudorságot végezvén, unoka huga V. Sámuel leányát Malvinát vette nőül.

2. B e n j a m i n szül. 1794. nov. 25-én; lakik Szatmárott, szintén testvéreivel együtt 1833-ban Szabolcs megyében hirdetteté ki nemességét. Nejétől Asztay Zsuzsannától három gyermeke van, ezek közt L a j o s szül. 1828. octob. 10-én.

3. VI. S á m u e l szül. 1798. jun. 18-án, hadi pályára adván magát, a nádor huszár ezredben szolgált.

A másik főágat F e r e n c z fiának I. G y ö r g y n e k ivadéka képezi. E György lakott Szatmár megyében Gacsályban, és egyik fia I. I s t v á n, ki Kölcsen lakott, nejétől Pinczés Borbálától nemzett három fiaival (a másik I. Sámuel-ági utódokkal) együtt Szabolcs megyétől 1793-ban vette ki nemesi bizonyítványát. Három fia közül Ferencznek, ki Kis-Naményban lakott, fiait a táblázaton láthatni.

Az eddig tárgyalt ágak ősi czimere — mint főlebb a metszvény mutatja — következő: a paizs jobbról balra vont ezüst szelemen által, melyben koronás sarkány látható — két udvarra oszlik, a felső szegletes kék udvarban koronás egyfejű fekete sas és annak feje fölött félhold és csillag ragyog, az alsó kék udvarban hármas sziklán három vártorony magaslik zászlókkal ellátva. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sarsszárny között vörös mezű kar kivont kardot villogtat. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A paizs körül telamonok gyanánt két koronás oroszlán is szemlélhető.

Ugyan csak a II. táblán I. György fiának látjuk M á t y á s t, a miskolczi tanárt, kinek egyik fia P á l, a híres mérnök és m. akad. tag, szül. Szepcs-Olasziban 1795-ben, meghalt Budán 1846-ban. ¹⁾

¹⁾ Lásd életrajzi adatait M. Akadémiai Névkönyv 1847. évről 116. lapon

A harmadik ágat képezi az I. táblán Ferencznek fiai közt látható Márton, kinek ivadéka a III. táblán áll. E Márton kath. vallásra tért és Szatmár megyei Jánkon plébános lett. Nejétől Jeremiás Sárától fiai: Jonatán előbb Grassalkovich ügyvéde, utóbb Szathmármegyei főbíró és Sámuel szintén Arad megyében volt főbíró, kik Mária Terézia királynőtől 1754-ben czímeres nemes levelet nyertek ¹⁾ ily czímerrel: a paizs hárántosan két udvarra oszlik, a felső kék udvarban hátulsó lábain két szemközt álló oroszlán ágaskodik, első lábaikkal egy arany csillagot emelve, az alsó ezüst udvarban alólról szügyétől kezdve természetes színű szarvas-fej szétterjesztett agancsaival látható. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett kék sasszárny között pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ²⁾

Jonatán magnélkül halt el. Sámuelnek azonban maradt fia I. János, ki Arad megyében főbíró, utóbb alispán, és kir. tanácsos lett és azon megyében I. Ferencz királytól adományt nyert. Ennek két fia maradt: II. János és Albert, kik mindketten a Brünek családba házasodtak.

Albert 1825-ben Arad megyei tiszt. aljegyző, 1829 től 1832-ig szolgabíró volt. Két leánya férjestül a táblán látható.

II. János 1824-ben Arad megyénél tiszt. aljegyző, utóbb 1833—1835-ben alispán, 1836-ban Csanád vármegye követe volt. Nejétől Brünek Juliától gyermekei a táblán láthatók.

Vásáry család. Zemplin vármegye nemes család, birtokos ott e század elején Zomborban. ³⁾

Vasas család. Nógrád megyei nemes család. Czímeres nemes levelöket I. Leopold királytól Vasas András és György kapták 1692-ben, mely azon évben sept. 3-án Nógrád vármegyében kihirdetett. Ezeknek gyermekeik

Vasas György, Tamás, János, András, ifjabb György, Jakab, Márton és Miklós 1726. aug. 1-én a nemesi vizsgálatkor kétségtelen nemesek sorába irattak.

Az 1755. évi nemesi összeírásban találjuk Vasas Andrást, Györgyöt Kar. Kesziben, Jakabot, másik Györgyöt és idősb Jánost, a jövevények sorában pedig ifjabb Jánost S. Tarjányban. ⁴⁾

¹⁾ Collect. herald. nro. 262.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 118. és 153.

⁴⁾ Nógrád várm. jegyzőkönyvei 1726. 1755. évekről.

Vasas nevű család él Zemplén megyében is. ¹⁾

Bács megyében Szántován az 1825. évi nemesi összeírás szerint lakott Vasas család.

Vass család. (Czegei, gróf.) Erdélynek egyik legrégibb törzsökös családja. Törzs-ösének Ló b vitézt tartja, ²⁾ ki testvérével Tamással a görögök ellen harczolt, és ezért Doboka megyében kilencz helységet nyertek kir. adományban, megerősítvén az 1230-ban IV. Béla király által is. Lób-nak négy fia maradt: C h a m a, Emich, András és Péter. Ezek közül Emich két fiát nemzett I. Miklóst és I. Jánost.

I. Miklós csicsói várnagy volt, és már Vass-nak neveztetett. Azonban Csicsóvárát nem akarván a királynak visszabocsátani, a király kegyelméből kiesett, míg végre makacsságát helyre ütve, 1338-ban ismét kegyelmet nyert. Előbb vagy utóbb Robert Károly királytól Sz. Gothárd, Czege és Szász-Szilvásra kir. adományt kapott. ³⁾ Fiai maradtak II. János és I. László, kik unoka-testvéreikkel (I. János gyermekeivel) együtt 1344-ben I. Lajos királytól per késleltető-parancsot nyertek. ⁴⁾ Ezek közül I. Lászlónak fiai voltak: I. Zsigmond (vagy Simon) és Lökös, kinek fiai Tamás és Antal 1429-ben nagy-bátyjokkal Zsigmonddal együtt az erdélyi vajda előtt egyezsége lépnek, ⁵⁾ és bennök ez ág kihalt.

I. János, (Emichnek másik fia) ki Bankházáról is írta előne-

¹⁾ Szirmay, C. Zemplin. not. top. p. 118.

²⁾ Halotti Oratio gróf Tzegei Vass Miklós fölött Szathmári Pap Mihálytól 1769-ben. Nyomt. Kolosvárt 1771. És innen merítve adatait Benkő is Transylv. Special. cap. VI. §. 115. Ms.

³⁾ Fejér Cod. dipl. tomo VIII. vol. 4. p. 305. és tomo IX. vol. 1. p. 360.

⁴⁾ Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 206. és Kaprinai Mss. B. tomo XVIII. p. 34.

⁵⁾ Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 7. pag. 189.

vét, nyolcz gyermeket nemzett, úgy mint a) II. Miklóst, ki Kolos vármegye főispánja és Kőhalom várnagya volt, b) II. Lászlót, ki Hollókői várnagynak iratik, c) III. Jánost, ki Achyl-nak (Aczél?) is neveztetett, d) Lőrinczet, e) Pétert, ki Rufusnak (vörös) is neveztetett, és 1344-ben vajdai majd királyi lovászmester volt, f) II. Tamást a csicsói várnagyot, g) I. Mihályt, ki kis korában halt el, és végre h) Dezsőt, ki a családi táblázat szerint ¹⁾ Szepesvári algróf és várnagy, más adat szerint ²⁾ küküllői kapitány volt, és mint ilyen esett el 1371-ben. A nyolcz fiú közül csak

II. Mihály lett családapa. Három fia maradt: Mihály, ki gyermekeiben kibalt, István, kit papnak (győri prépostnak is) vélnek, fiában kihalt, és Pál, ki Sz.-Egyedről iratott, testvéreivel Istvánnal 1363-ban pallósjog szerzőjének iratik. Ezen Pál nejétől Iklódy Anasztáziától nemzé Domokost, ki szintén Sz.-Egyedről vette predikátumát, és első nejétől Hosszúaszóy Katától fiai voltak IV. László, V. János és IV. Mihály magtalan. IV. László lehetett azon gyalui Vass László, ki az 1505. évi rákosi országgyűlésen Külső-Szolnok vármegye követe volt. ³⁾ Domokosnak második nejétől Gyerőffy Borbálától fia volt I. Balázs, ki 1524-ben Doboka vármegye követe volt a m.-vásárhelyi országgyűlésre. ⁴⁾ Nejétől Jankaffy Katalintól három gyermeke maradt: II. Balázs, ki Márton Zsófiától nem hagyott maradékot; ⁵⁾ V. János, és tán Kata Kendy Antalné.

V. Jánosnak hitestársától Kún Évától maradt fia II. György, ki Huszti kézírata szerint fiasítatott volna, miután szerinte V. Jánosnak csak leány gyermeke maradt. ⁶⁾ E György 1573-ban Kolos vármegye főispánja, 1575-ben kapja Báthori Istvántól a bongárdi birtokot. 1593-ban Dobokában Balásházát. 1592-ben Szamosvári kapitány is, és fejedelmi titkos tanácsos. 1594-ben nótán vesztí birtokait; és úgy látszik ez évben a fejvesztés elül méreg által menekült. Nejé-

¹⁾ Idézett halotti Orátzio.

²⁾ Budai Fer. Hist. Lex. III. 707.

³⁾ Kovachich Vestigia Comitiorum II. p. 335. Jászay, 158. Ezen Lászlót a hivatkozott Halotti oratio I. Ferdinánd alatt kincsiárnoknak írja, de a chronologia gátolja elhinni.

⁴⁾ Ez időben élt Vass Péter II. Lajos kir. udvarnok 1536-ban. Lásd Engel Monumenta pag. 194,

⁵⁾ Családfánk itt a Hal. Oratio nyomán eltér Kővári-étől, kinél e II. Balásznak fia lett V. János, ki itt testvéreül áll.

⁶⁾ Andr. Huszti, Genealogia Heroica Familiae Wass de Sancto Egidio ab anno Dni 1740—1743. kézirat Hodor közl. sz.

től Erdélyi Katalintól két fia maradt I. Ferencz, és VI. János 1630. körül kir. táblai ülnök, kit Kövári jezsuitának jelöl, nem tudom, mily forrás után.

I. Ferencz Czegéről írta előnevét. 1600. nov. 22-én Gy.-Féjervárott az országtól assecuratoriát nyert. ¹⁾ Báthori Zsigmond híve, ²⁾ tanácsosa és asztalnokja, főleg Mihály vajda ellen nagy szolgálatoakat tett. Utóbb Bocskai István részén szerepelt. ³⁾ Nejétől Bogáthy Drusziannától fia III. György, leánya Judit Ebeni Lászlóné.

III. Györgynek nejétől Kendeffy Judittól egy leánya és három fia maradt: a) V. László, kir. táblai ülnök, kolosvári kapitány, kinek nejétől Teleki Annától fia ⁴⁾ György († 1701.) ennek Bodoni Zsuzsától és Nemes Máriától VI. László, kinek Kemény Katától fia József magbaszakadt.

III. Györgynek másik fia b) I. József, magtalan, és c) VII. János, birtokos Dobokában Sólyomkőn tán neje jogán, volt kir. táblai ülnök, és Belső-Szolnok vármegye főispánja 1680-ban. Nejétől Ebeni Évától született gyermekei által ő lett a családnak maig terjesztője. Első fia VIII. János magtalan, a második IV. György kolosvári kapitány, Apaffy tanácsosa, 1697-ben országos adó főtárnok; a harmadik fiú

I. Dániel már 1698-ban követ, ugyan az 1701-ben is Küküllő megye részéről, 1721-ben lett kir. táblai ülnök. Volt erdélyi ref. egyházak főgondnoka is. 1711-ben aláírta a Szatmári békét. 1744-ben grófságot nyert. ⁵⁾ Kétszer nősült, első neje Mikó Ilona, a második Vay Kata († 1770. april. 30.) volt. Az elsőtől gyermekei voltak:

1. IV. Miklós kir. tanácsos és biztos, meghalt 1769. octob. 24-én. Első nejétől gr. Teleki Évától leánya Kata szül. 1720. báró Kemény Simonné volt. Második nejétől b. Bánffy Krisztinától (férjhez 1758.) többi közt gyermekei: Eszter gr. Mikó Károlyné, és Farkas 1771-ben kir. testőr.

2. V. György, ki 1777-ben kora 73. évében halt meg. Nejétől Szentpétery Erzsétől a táblán látható három leánya és egy fia I. Sám-

¹⁾ Kaprinai Mss. B. tomo X. III. p. 84.

²⁾ Wolph Bethl. Hist. V. p. 165.

³⁾ Ugyan ott VI. 229. 275. 278.

⁴⁾ Kövári szerint, különben fia László és József, kik itt unokái.

⁵⁾ Hodor Kár. Doboka várm. 721. Kövári szerint a grófságot fiai IV. Miklós, V. György és I. Ádám szerezték, és a grófi diploma 1746. mart. 7-én a szebeni országgyűlésen hirdettetett ki.

m u e l maradt, ki 1791-ben országgyűl. kir. hivatalos volt. Meghalt 1812-ben, eltemettetett. N.-Almásan. Nejétől gr. Bethlen Rózától gyermeke nem maradt.

3. IX. János. — 4. II. Ferencz, és 5. II. Dániel kis korukban haltak el.

I. Dánielnek második nejétől Vay Katától a táblán látható öt leánya mellett egy fia született :

I. Ádám, ki 1774-ben Kraszna, 1776-ban Belső-Szolnok vármegye főispánja volt. Meghalt Császáriban 1776-ban, eltemettetett Czegében jun. 27-én. Nejétől iklódi Toldalagi Katától két fia maradt : V. Miklós és III. Dániel, kik által a család a máig élő két ágra szakadt.

V. Miklós ága.

V. Miklós 1790-ben orsz. gyűl. kir. hivatalos. Meghalt 1829-ben. Nejétől gr. Nemes Annától egyetlen fia

I. Imre cs. kir. kamarás, előbb az erdélyi főkormányshéknél tiszti. titkár, utóbb Közép-Szolnok várm. főispáni helytartó. 1834—37. 46-ban országgyűlési hivatalos. Meghalt 1854-ben. ¹⁾ Nejétől b. Jósika Rozáliától (elvált) két fia maradt : VI. Miklós 1846-ban kir. hivatalos, neje gróf Haller Karolina ; — és II. Sámuel 1848-ban Dobokai főbíró, majd képviselő volt a pesti nemzetgyűlésre. Utóbb California lakosa. Haza térvén, irodalmi fölléptével akadémiái tagságot nyert. Gyermekei a táblán láthatók.

III. Dániel ága.

III. Dániel 1773-ban Torda vármegyéből kir. hivatalos, az úrbért behozó választmány tagja. Nejétől szigethi Szerencsy Klárától egy leányán Ágnesen kívül három fia maradt, a mint következnek :

1. III. Tamás az 1809. évi nemesi fölkelésnél lovas kapitány. Meghalt 1831-ben. Czegében temettetett. Nejétől gróf Mikes Rózától leánya Antónia († 1858.) P. Horváth Ferenczné, és fia Albert maradtak. Ez utóbbi 1846-ban kir. főkorm. széki titkár. Most lakik M.-Záhon. Gyermekei vannak.

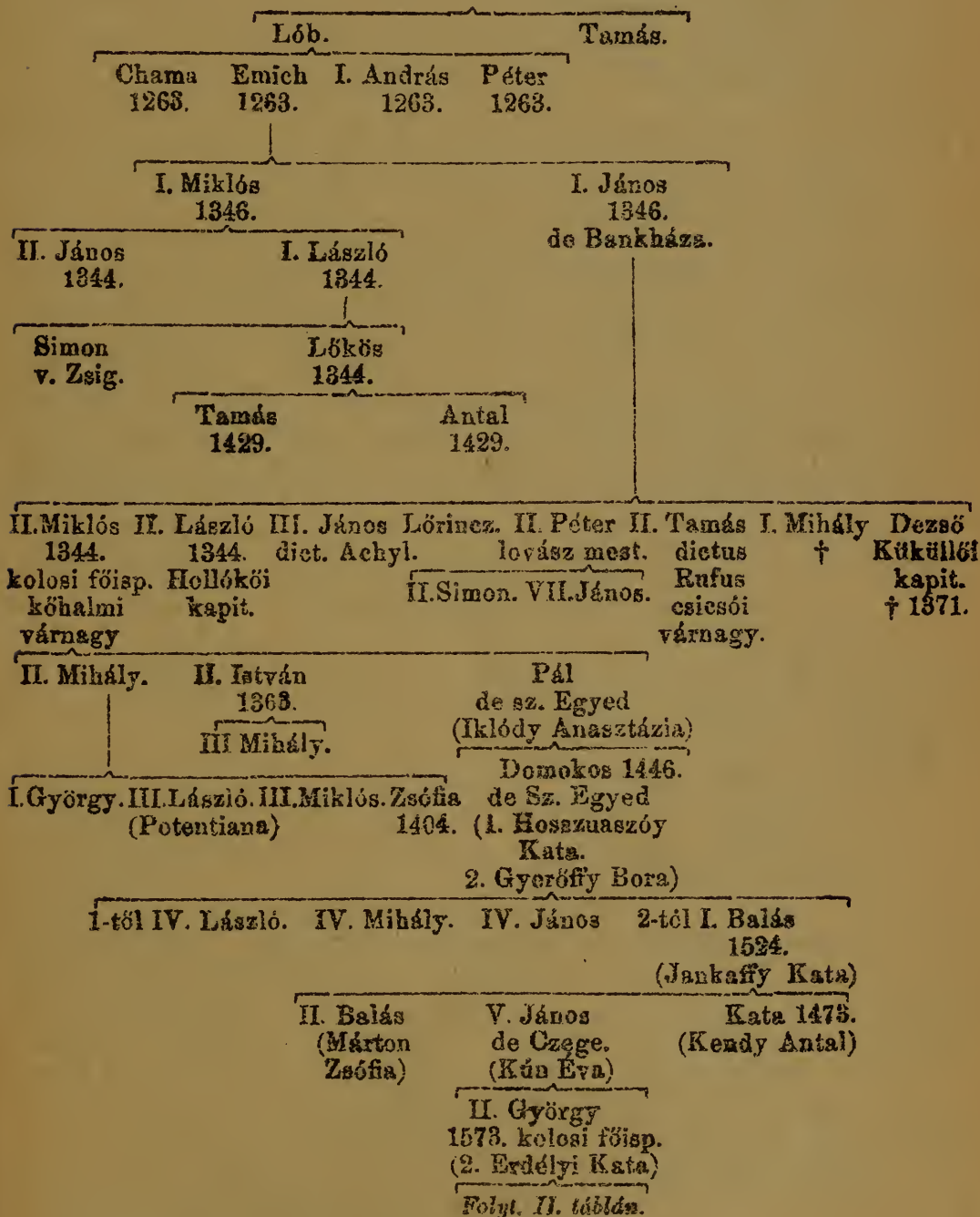
2. IV. Dániel szül. Kassán 1777. nov. 15-én. 1834. és 1837-ben orsz. gyűl. kir. hivatalos volt. Meghalt 1844-ben. Nejétől Lányi Karolinától a táblán látható négy leánya és egy fia II. Ádám maradt, ki 1861-ben Doboka vármegye kir. pénztárnoka volt. Nejétől Kénosi Sándor Bertától gyermekei vannak.

¹⁾ Egy adat szerint kath. pap lett volna.

3. VI. György meghalt 1833-ban. Nejétől gróf Gyulay Jankától két leánya: Ottília és Janka maradtak.

A családja ¹⁾ következő:

I. tábla.

¹⁾ Szatmári Pap M. Halotti Oratzio gr. Wass Miklós fölélt 1769. -- Hodor Doboka várm. 702—725. Mikela Geneal. Transylv. 41. Lehoczky Stemmat. II. 425. Kővári László Erdély nev. cs. 252. stb.

II. tábla.

II. György, ki az I. táblán.
1573. kolosi főisp.
(2. Erdélyi Kata)

I. Ferencz 1600. 1605. tan. és fejed. asztaln. (Bogáthy Druzsiána)		VI. János 1630. kir. táb. ülnök †	
III. György (Kendeffy Judit)		Judit (Ebeni László)	
Kata (Pongrácz András)	V. László 1670. kir. t. üln. Kolosvári főkap. (Teleki Anna)	I. József	VII. János kir. t. ülnök † 1680. sept. 3. (Ebeni Éva)
VI. László (Kemény Kata)	Krisztina (gr. Bethlen György)	VIII. János 1698. fő adó tárn. † 1701. (Nemes Mária)	IV. György 1744. gróf lett (1. Mikó Ilona. 2. Vay Kata†1770.)
II. József †			
1-t. IV. Miklós. kir. tanács † 1769. (1. gr. Teleki Éva 2. b. Bánffy Krisztina)	V. György † 1777. (Szentpétery Erzse)	IX. János † (Nemes Gábor)	II. Fer. II. Dániel † (b. Kemény Zsigm.)
Sámuel † 1812. (gr. Bethlen Róza)		Erzse (Nemes Gábor)	Krisztina (b. Kemény Simon)
Ágnes (b. Kemény Simon)			
1-től Kata sz. 1720. (b. Kemény Simon)	Eszter (gr. Mikó Kár.)	Farkas 1771. m. kir. testőr †	I. Ádám főispán. (ikl. Tol- dalaghy Kata)
V. Miklós † 1829. (gr. Nemes Anna)		III. Dániel (Szig. Szerenessy Klára)	
Imre cs. k. kam. † 1854. (b. Jósika Róza)		III. Tamás † 1831. sz. 1777. † 1844. (gr. Mikes (Lányi Karolina) Róza)	IV. Dániel † 1833. (b. Inczédy gr. Gyu- György) lay Janka)
VI. Miklós (gr. Haller Karolina)	II. Sámuel dobokai képvis. m. akad. tag. (Eperjesy Róza)	Antónia † 1858. (P. Horváth Ferencz)	Albert volt gub. titkár (Kilyén N.) N. N.
Jenő. (Salamon Aladár)	Jozéfa (b. Orezy Felix 1863.)	Emma (b. Orezy Felix 1863.)	Ottília. Janka.
II. Ádám (Kén. Sándor Berta Mező-Záhon)		Amália (Almády Samu)	Ida. Natalia (Kozma Gábor)
Klára (b. Puteani Sándor)			
N. N.			

A család czímere, — mint főlebb a metszvény ábrázolja — a paizs ezüst udvarában bikafej, orrán nyillal átütve. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾ Hodor szerint még a bikafej fölött félhold és nap is ragyognak; és a paizs fölötti koronán három nyíl látható. ²⁾

Vass család. (Vas-dinnye.) Komárom vármegye régi adományos nemes családja, mely azon megyei Vas-dinnye pusztabeli hajdani birtokáról vette előnevét. 1496-ban Dinnye Vass György a csallóközi Baka helységben két telekbe iktattatik. ³⁾

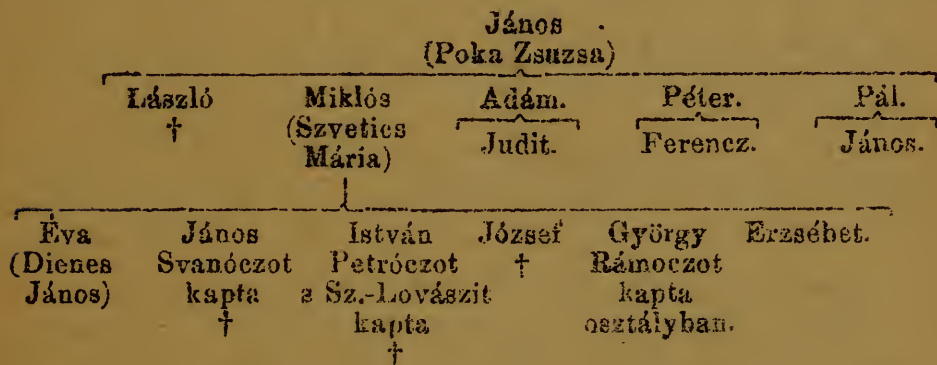
1505-ben Vas-dinnye Vass János Komárom megyének a rákosi orsz. gyűlésre követe volt. ⁴⁾

1540-ben Vass Mihály többekkel a Komárom megyei Füzítő puszta és Almás helységbeli birtokba iktatást nyert. ⁵⁾

1613-ban Vas-dinnye Vass György, Ferencz fia Margit leányától született leánya Kulcsár Orsolya, továbbá 1615. és 1616-ban Anna, Iványi Gáspárnak Barthol Erzsébettől, ki Vass-dinnye Vass György Ferencz fia Veronika leánya, Szent-Györgyi Györgytől való leánya volt, a Bottyán, Vas-dinnye és Apáthi puszták felét az esztergomi káptalan előtt Gyárfás Mihálynak zálogképen adják. ⁶⁾

1668-ban a Vass családbeliek Várbogyán megosztottak. ⁷⁾

Egy ágnek családfája ⁸⁾ ez:

Bars megyében Garan-Ujfaluban szintén birt Vass család, de az

¹⁾ Szatmári Pap Mih. „Halotti Oratzio“-ja címlapján nyomva, úgy Kővári-nál is Erdély nev. cs.

²⁾ Hodor, Doboka várm. 714. lapon leírva.

³⁾ Pozsonyi káptalan 1496. Capsa I. fasc. 5.

⁴⁾ Kovachich M. G. Supplem. ad Vestigia Com. II. 334. és Jászay 158.

⁵⁾ Pényes, Komárom várm. 162. 172.

⁶⁾ Ugyan ott 158. 161. és 166.

⁷⁾ Ugyan ott 98.

⁸⁾ Geneal. auth. II.

előbbivel rokon-e? — nem tudjuk. Ebből volt Vass Miklós, ki 1721-ben halt meg, czímere a paizs udvarában ágaskodó oroszlán, kivont karddal, a paizs fölötti sisak koronáján egyfejű sas. Ennek fiai Ferencz és Sándor 1720-ban.

Több valószínűséggel ez utóbbiakhoz lehetett rokon Vass Ferencz, kinek ágazata ez:

Ferencz.			
Miklós (Nedeczky Julia)	Klára (Baross Antal)	Mária (Gyuresányi József)	Mihály †1777.
Anna (gr. Török Józsa.)			

Nem ismerjük nemzetségi származását a következőknek sem, úgy mint Vass Zsófiának, ki 1597-ben Voxith Horváth János neje volt, továbbá Vass Sándornak, ki 1690-ben Alpáron szőlőre kir. adományt nyert, ¹⁾ és ki talán egy személy azon Vass Sándorral, ki 1706-ban Rákóczy alatt Egervár parancsnoka volt, és czímerében a paizs koronáján egy madár (tán galamb) karamával lilomot tart. ²⁾

Vass család. (Felső-Őri.) Vas megye azon családainak egyike, melyek 1582-ben azon megyei Felső-Őr helységekre kir. adományt nyertek. *Lásd Zámbo cs.*

Vass család. (Szigethi.) Máramaros megyében Vass Antal 1558-ban alispán volt.

Vass család. Van Bereg megyében, melyből Györgynek nejétől Lipcsey Annától († 1829.) fia Antal előbb barlabási, 1852. óta beregszászi lakos. Czimere a paizs udvarában fiait önvérével tápláló pellikán, ugyan az a paizs fölötti sisak koronáján is.

Tán e családhoz tartozik a Zemplin megyében lakó Vass nemes család is, mely e század elején Márk és Alsó-Hrabócz helységben közbirtokosnak iratott. ²⁾

Vass család. Gömör és Heves megyékben is honos. Továbbá Zala megyében is, hol Salomvárott 1780. jun. 9-én szül. Vas László egykor pesti egyetemi hittanár, és nagyváradi kanonok, ki 1842. márt. 24-én halt meg. ³⁾

Vass család. (Gyéresi.) Erdélyben élt. Közülök István Ara-

¹⁾ Liber regius anni 1690. folio 208.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 118. 371. 398.

³⁾ L. Memoria Ladislai Vas a Joaune Szilassy. Pestini 1842. 4-rét.

nyoszzék főkapitánya 1649. april. 28-án Szamosujvárt kapta adományba. ¹⁾

Wass család. (Szoboszlai.) Doboka megyében élt e század elején (1800.) Miklós, kinek nevével ellátott pecsétén czímere a paizs udvarában magyar vitéz, kivont kard hegyén törökfejet tartva.

Wass család. (Diód-Várallyai.) Erdélyi család. Főfészske Alsó-Fejér vármegyében Diód helység, hol a régi Balassa jószágokból részt nyert. Több tagja megyei hivatalt viselt; így a napjainkban elhalt György és Zsigmond testvérek. Györgynek nejétől Pávai Ágnestől leányai Kata Kis Gergelyné, Mária és Ágnes Erős Istvánné, Zsigmondnak özvegye Mohai Krisztina, kitől fiai: Ferencz (ennek özvegye Inezédy Karolina), Dániel cs. k. őrnagy, Elek, (ki elhalt) és Miklós.

Vass család. A czímeres nemeslevelet Vass Mihály kapta 1744-ben Mária Terézia királyasszonytól. ²⁾

Czímere először vízszintesen kétfelé oszlik, a felső rész ismét függőleg két udvarra, a jobb oldali arany udvarba vörös mezű kar nyúlik be, kivont kardot tartva; a baloldali vörös udvarban daru áll, csőrében ezüst patkót tartva. Az alsó kék udvarban jobbról lefelé a bal szegletig rézsutosan ezüst folyam hömpölyög, fölötte és alatta ezüst rózsafej látszik. A paizs fölötti sisak koronáján a csőrében patkót tartó daru ismétlődik. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstke.

Vass család. (Frátai.) Szintén Erdély ősi családaihoz tartozik. 1348-ban élt frátrai Vass Miklós, kinek neje Ilona Mahfultai Mihálynak leánya volt, ki anyjáról az Ogmandi nemzetség után örökösdött. ³⁾

Vaska család. (Kálnoki.) Erdélyi család, melyből Péter 1586-ban mint széktsízt fejedelmi kiküldetés folytán járt el az egyedmezei perben. ⁴⁾

Vassay család. Vassay Mihály testvéreivel István, Péter és János sal III. Ferdinánd királytól 1649-ben kapott czímeres nemeslevelet, mely Ung megyének Nagy-Kaposon 1649. jun. 26 án tartott közgyűlésen kihirdettetett. ⁵⁾

Vasseiges család. Vasseiges Károly és József bárók az

¹⁾ Kállay, Székely nemzet 289.

²⁾ Collect. herald. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 637.

⁴⁾ Kállay, Székely nemz. 289.

⁵⁾ Ungb. megye levéltárában őriztetik az eredeti armális.

1827. évi országgyűlésen a 45. törv. cikkben honfiusítottak, azonban e törvényszabta kötelességeiknek eleget nem tévén, az 1830. évi országgyűlésén a 17. törv. cikknél fogva a honfiusítottak közül kitűrtettek.

Vasváry család. Ismeretes e néven Vitus, ki 1335-ben nyitrai püspök volt. 1366-ban Vasváry Tamás fiáról Miklósról olvashatunk Szatmár megyei Egri leírásában, ¹⁾ de ezen kivonat okirata almlőnek tűnik fel.

Vatesz család. Gömör vármegye nemessége sorában található. ²⁾

Wattay család. (Felső-Wattai.) ősz régi magyar család, mely magát az I. András király korában élt és a pogány hitért buzgolkodó

Wattá-tól származtatja. Nevét és eredetét a család a Borsod megyei Felső-Watta helységről veszi. Innen eredt a XV. században Wattay Ferencz, ki a Dunántúlra szakadt, és Kanisay László szolgálatába állván, Kapu, Léka, Strisnyák és Velike várak kapitánya lett. 1503-ban vette nőül Nagy-Vágon Vághy György fiának Miklósnak leányát Vághy Zsuzsannát Mestery Bernátnak gyermekes özvegyét. ³⁾ Meghalt Wattay Ferencz 1529. táján, és nevezett nejétől négy gyermeke maradt,

úgy mint : 1. Zsófia Csáki Istvánné Mihályiban, 2. Klára Körbey Györgyné Körbőn, kinek leánya Kámoni Bálintné lett; 3. Hedvig

¹⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 294.

²⁾ Bartholomaeides Not. C. Gömör p. 146.

³⁾ Mestery Bernátnak gyermekei voltak : Mestery György, és egy leány, ki Sándorhoz ment férjhez, ennek leányát Majthényi László vette el, ennek gyermekei voltak Majthényi Imre és Majthényi Bora Hagymássy Gáborné 1685-ben.

Parnas Benedekné, kitől született Parnas Imre, és végre 4. Wattay Lőrincz. Ez 1520-ban született. 1553-ban nőül vette Csáby István Eger várában volt kapitány leányát Csáby Klárát. Katonáskodván, nyolcz évig volt kapitány. 1573-ban véletlenül egy taraczk elsülése által agyon lövetett. Eltemettetett Sz. Péter és Pál napján N.-Vágon. Özvegye 1593. Sz. György-napkor halt meg kora 58. évében és szintén N.-Vágon temettetett. Nevezett nejtől következő gyermekei születtek :

1. Anna szül. 1555-ben. Férjhez ment 1570-ben Sárffőre Sárffy Pálhoz, meghalt 1580-ban.

2. Pál szül. 1563-ban. Ifjú korában Batthyány Boldizsár udvarában szolgált. Meghalt 1582-ben sz. Lucza napján. Gyermekei maradtak: Kata Heresinczy Jánosné, Erzsé Polyányi Kristófné, István és György.

3. István szül. 1565-ben. Korán elhalt.

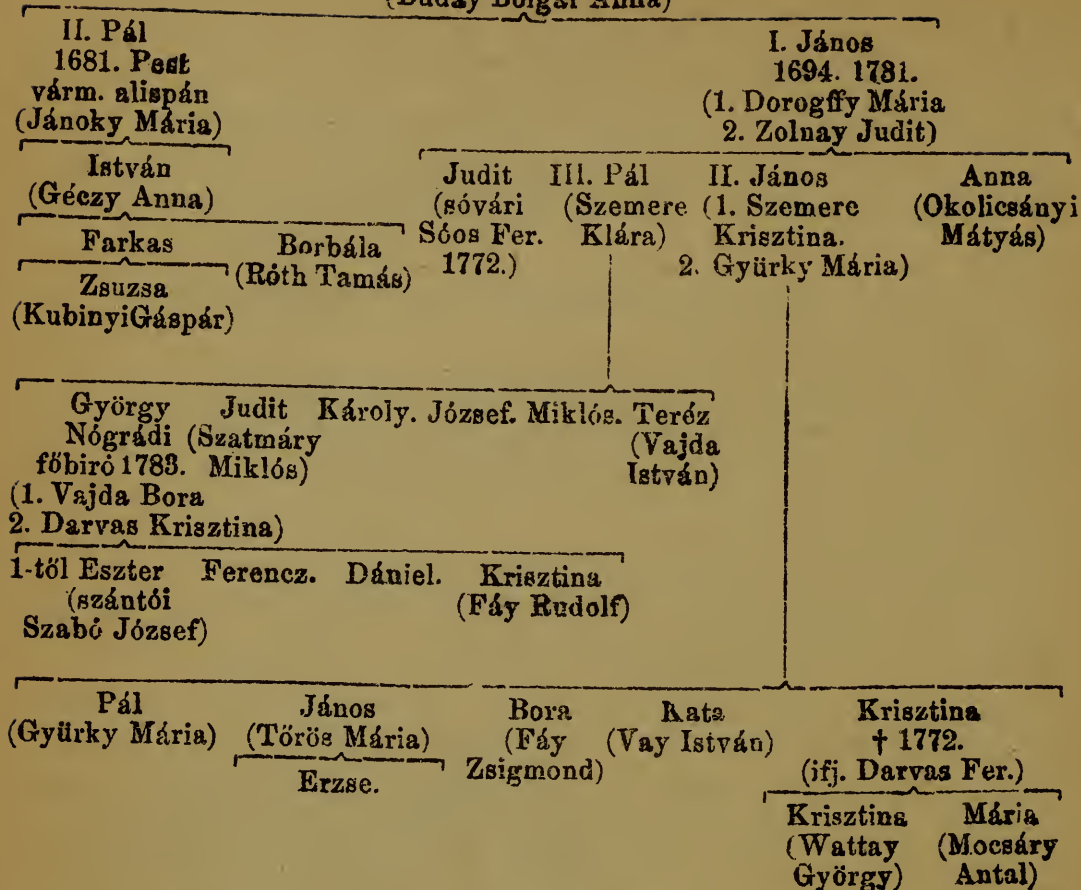
4. Zsuzsa, férjhez ment Sopronyba Káldy Demeter törvénytudó emberhez, kitől lett fia Káldy István.

5. Ferencz, szül. Vágon 1568. sept. végén. 1578-ban Német-Ujhelyben, azután Sopronyban járta iskolait. 1584-ben Tihanyban bátyja Mesteri Janos kapitány mellett kezdé katonai pályáját, innen Pápára ment, 1585 ben pedig saját várukba Csesznekbe vonúlt Ugronffy István kapitány oldala mellé, hol tizenegy hónapig szolgált, ekkor kapitányával összeveszván, Győr várába ment, hol négy lóval szolgált Gregoróczi Vincze alkapitány századában, 1588-ban megsebesült és Tatába vitetett. Ennyit tudunk saját naplójából Wattay Ferencznek ¹⁾ ezen ágazatról.

A Wattay nemzetségnek, mely most főleg Pest megyében (Pomázon) továbbá Nógrád és Szabolcs megyékben honos, egyik ágát a XVII. század derekán Nógrád megyében találjuk, hol Wattay Pál 1654. körül élt, és nejével Buday Bolgár Annával következő családfát alkotott :

¹⁾ Wattay Ferencz naplója. Kiadta ponori Thewrewk József.

I. Pál
1654.
(Buday Bolgár Anna)

A tábla élén álló Pálnak fia II. Pál 1681-ben Pest vármegye alispánja volt. Ennek ága képezés a leány-ágiakkal együtt (kik közt Róth Tamás után a Telekiek is állnak) a Wattay osztatlan nemzetséget.

I. János Istvánnal (tán II. Pál fiával) 1699-ben Nógrád megyei Alsó-Pilin és Almás egy részére kir. adományt vitt. *) III. Pálnak fia György 1783—1788-ban Nógrád vármegye főszolgabirája volt.

E táblázat nem teljes, többi közt tudunkra hiányzanak róla Wattay László, ki Kornán lakott és 1836-ban lett Nógrád megye főszolgabirája és mint ilyen 1841. aug. 7-én meghalt magnélkül, hasonlóan testvéröccse Zsigmond B.-Gyarmaton volt ügyvéd meghalt 1853-ban.

Pomázon él Gyula stb. Nógrádban él Wattay Alajos, volt Nógrád megyei adószedő. Ezt kivéve, a család hely. hitvallású.

*) Liber regius folio 387.

Czímere a családnak — mint főlebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában hármaz zöld halmon könyöklő kar, nyilat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szarvas emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vaula család. Vaula János báró az 1827. évi országgyűlésen magyar honfiusítást nyert. ¹⁾

Vavrus család. Gömör vármegye czímerleveles nemes családainak egyike. ²⁾

Waxmann család. Szintén Gömör vármegye nemessége sorába tartozik. ³⁾

Waxmuith család. Waxmuith Gáspár és Wimmer János, József 1722. máj. 1-én III. Károly királytól kaptak czímeres nemeslevelet. ⁴⁾

Czímerök négy részre osztott paizs, az 1. vörös udvarban kettős farkú arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, a 2. kék udvarban három lángoló gránát-bomba látható, fölül kettő, alul egy; a 3. ik kék udvarban fehér egyszarvúnak feje szügyeig látható, a 4. ik vörös udvarban pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén pánczélos kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁵⁾

Vay család. (Vajai és luskodi ns. báró és gróf.) Szabolcs vármegyének egyik legrégibb ősi családja, mely nevét azon megyei Vaja helységről vette, és eme helységnek valószínűleg az első foglalás óta, ma is birtokosa. A család törzs-ösének bizonyos Voja nevű pogány magyar tartatik, ki 994-ben Sz. Istvánnal egy napon kereszteltetett volna meg, és Tamás nevet nyerve, a Vay-a k ösév lett volna. ⁶⁾ Elhagyva ezen és az erre következőleg alapított szár-

¹⁾ 1827. évi 42. törv. cz.

²⁾ Bartholomaeides C. Gömör 146.

³⁾ Ugyan ott.

⁴⁾ Collect. herald. 369.

⁵⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁶⁾ Ezen adat egyéb másokkal együtt Vay Lászlónak 1799. máj. 10-én I. Ferencz király által kiadott bárósági diplomájába is bejutott. Egyébiránt volt alkalmam látni és olvasni ezen származtatásra vonatkozó 15 darab okmányt, 1804-ben Miskolczy István Bihar megyei aljegyző által bitelesített másolatban az 1021. évtől 1507. évekig terjedőleg, köztök Sz. Lászlótól is egyet; melyeket annyiban nem lehet haligatással mellőznöm, a mennyiben emlékezetök már ki-nyomott könyvekben is előfordúl, nevezetesen pedig kettejét (köztök az 1021. évit is,) 1805-ben Keresztúri a „Descriptio Episcopatus Varadinensis“ munka

maztatást, a család kétségtelen történelmi emléke a fenmaradt okmányok alapján a XIV. század közepeig felnyúlik. 1346-ban élt Vay Miklós, (Nicolaus de Voya), a midőn Forgách Heves megyei volt alispánnal együtt Zéchen Mihályon hatalmaskodást követett el.¹⁾

A következő XV. századtól kezdve részletesebb és bővebb hiteles okmányos adatokat szolgáltat a Vay család őseiről a Leleszi convent országos levéltára. E szerint

1408-ban Vay Dénesnek fia Pál Szatmár megyében Megeyes helységet Cháholyi Lászlótól zálogjogon megszerezvén, annak birtokába Palóczy László országbíró parancsa folytán beiktattatott. Ez oklevélben említetnek még a Vay családból István, György, János és Gergely.

1413-ban Vay Jánosnak fia László, Zsigmond királytól iktató parancsot nyer Vaja helységre, melyben említetnek még Vay Lászlónak fia Gergely, Demeternek fiai András, Vitus és Ananiás, és Dienesnek fia Pál.

1414-ben Ibrányi Margit Ibrányi András leánya Vay Istvánnek neje, és Ibrányi Gergely nővére Gara Miklós nádor parancsa folytán beiktattatik Lök, Eszlár, Bagos, Gyoma és Sz. Péter fele részébe.

1436-ban Vay Pál Szabolcs megyei Gáva helység birtokába bevezettetik Palóczy Máté nádor parancsa folytán, mely esetre királyi emberekül megneveztetnek Vay János és Mihály is.

1441-ben Vay Dénesnek fia Pál szarvaskői várnagy, nejével Petry Klárával együtt I. Ulászló királytól rév-szabadalmat nyer.

1445-ben Ugyanaz az ország nagyjai és rendeitől kiadott parancs folytán beiktatik Szatmár megyei Eör helység fele részébe.

1458-ban Vay Balás Szatmár megyei Jánosi, Hodász és Ders helységbeli birtokrészekbe Mátyás király parancsa mellett iktatást nyert.

121. 122. lapján ki is adá. A következő 1807. évben maga a főlebb említett báró Vay László azok alapján „Német hívség” című munkája 157—166. lapjain családjá származtatását tette nyilvánossá. Szirmay Antal pedig „Szatmár vármegye leírása” című, 1810-ben nyomott munkája II. köt. 361. 363. lapjain az érdeklőt 15 okmány kivonatát közlőtte, és abból egy kis kivonat 1829-ben még Fejér Cod. dipl. (tomo VII. vol. 3. p. 13.) is bejutott, mindazáltal munkám iránynál és az okmánytan szabályainál fogva ezeket forrásokúl használnom nem lehetett.

¹⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 456.

1463-ban Vay Pálnak fia Domokos testvérével Vinczével Szabocs megyei Berczel helységbeli birtokát Perény Pálnak és nejének Katalinnak elzálogítja 125 ftért.

1488-ban Szénás Györgynek leánya Ilona, Vay Balásnak neje Közép-Szolnok megyében Szarvad helység felére, Rath, Elmezd, Poklos-telek pusztákra és Sz. Miklós negyed részére; — Bihar megyében Bályog, Száldobágy fele részére, Czultzás, Salamon és Disznókutha egész pusztákra, Száldobagyfeő negyed részére, — Kraszna megyében Felső- és Alsó-Nyárló, Belmezeü egész helységekre, Almás és Zeürmezeő negyed részére Mátyás királytól iktató parancsot nyert.

1499-ben II. Ulászló király csebi Pogány Péter kir. komornok és pozsonyi grófnak, nem különben Vay László deáknak (literatus) Eger vár tiszttartójának (Provisori curiae Castri Agriensis) malomvízi Kenderes Péternek hűtlenségi bélyegén a kir. ügyészre szállott özves birtokait, úgymint, Apáti, Aranyos, Vid, Bács, Zalka, Nagy-Varsán, Kenderes-Varsán, Gyüre, Laskud és Gemse helységevet és pusztákat adományozta, azonban az iktatásnál az erdélyi püspök, úgy a Kenderesiek és Kapolchi-ak részéről ellentmondás történt.

1502-ben Vay Mihály a leleszi convent előtt ügyvédet vall mely szerint ekkor élt a nevezett Vay László (deák) ügyvéd és Vay Dávid is, mindketten törvénytudó férfiak.

1516-ban II. Lajos király ítéletlevele Vay Imre váradi kanonok és Vay Ferencz részére Urai Mátyás és Benedek és mások ellen a ramocsai erdőből elhajtott makkos sertések miatt és Császsér Tamás ellen a vajai határból elűzött marhák miatt.

1519-ben Vay Mihály megszerezvén Vaja felét némely szántó földekkel és erdőrészekkel Vay Domonkos fiától Páltól és nejétől Erzsébettől, ezekre II. Lajos királytól beleegyezést nyert.

1523-ban Vay Jánosnak leánya Ilona theremi Vethéssy Ambrusné, Antal, János, Bora, Kata, Zsófia és Erzse gyermekei neveikben is, Szatmár megyei Cséka-teleke pusztát, melyet bátyja Vethéssy László püspök vett volt, testvéreinek Vay Mihálynak és Benedeknek 40 ftban örökösen átadja.

1524-ben Vay Pál, gyermekei István és Margit és neje Erzsébet neveikben is a Vajai határban fekvő és egykor néhai vajai Zeüke Benedek által birt Gyermekek-erdő nevű erdőrészt és egy telket, Vay Mihálynak és általa Demeter, Antal, Tamás és Péternek 50 ftban elzálogítja.

1525-ben Báthori István nádor a leleszi conventhez intézett íté-

letlevelében Vay Mihálynak a Madai Pálnak Mada helységben rész-birtokát oda ítélte madai Soklyay Ferencz ellenében. Ugyan ekkor élt Vay Benedek is.

1543-ban Vay Mihálynak gyermekei Demeter, Antal, Péter, Tamás és Katalin Vitkai Lászlóné, most nevezett Vitkay László bevallása és beírása folytán Révay Ferencz nádori helytartó parancsa mellett Szatmár megyei Vitka, Kis-Kolcs és Kis-Varsán helységekbe beiktattatnak, azonban Vitkay Bernát leánya Zsófia előbb Kerepeczi László özvegye, utóbb Botka Miklósné, úgy a Kendressi-ek és Károlyi-ak is ellent mondtak.

1543-ban Vay Mihály fia Péter Szatmár megyei Vitka és Kis-Kolcs helységbeli összes rész-birtokokra, melyek Vitkay László magszakadtán a sz. koronára szálltak, I. Ferdinánd király adománya mellett iktattatott, ellentmondván Vitkay Gergely.

1544-ben ugyan csak Vay Mihálynak főlebb elésorolt gyermekei Szatmár megyei Vitka, Kis-Kolcs és Varsány helységbeli birtokokra, melyeket néhai Vitkay Lászlótól zálogjogon birtak, Révai Ferencz nádori helytartó parancsa mellett beiktattatván, annak ellene mondtak Vitkay Gergely, és Vitkay Bernát leánya Zsófia Botka Miklósné.

1544-ben néhai Vay Pálnak fia István, ki custos-nak is nevezetett, egy részről, másrészt pedig Vay Mihálynak fia Demeter, testvérei Antal és Péter neveikben a leleszi convent előtt atyafiságos egyezsége léptek, mely szerint a katonáskodó Vay István (Custos) Vaja és Bessenyöd helységbeli birtokait nevezetesen Custos Vaját használatul és magnélküli halála esetére pedig örökösen átadja és átruházza Vay Mihálynak nevezett fiaira. Ez oklevélben említetik Vay János deák (literatus) is.

1545-ben Vay Demeter, Antal és Péter Szatmár megyei Vitka, Kis-Kolcs, Kis-Varsán és Kapolna-telek helységbeli részekbe, melyek Vitkay Gergely és Ambrús magszakadtán a sz. koronára szálltak, Kis-Várdai Pál érsek és kir. helytartó parancsa mellett bevettettek, a Vitkay család leányága által tett ellentmondás mellett.

1546-ban bessenyői Kércsy Ambrús Szabolcs megyei Bessenyöd felét Vay Demeternek hű szolgálatiért 100 ft összegben bevallotta.

1548-ban Vay Demeter, Antal és Péter Szabolcs megyei egész Berkesz helység birtokára jánosi Kántor Péter leányának Margitnak örök bevallása folytán I. Ferdinand királytól adományt és iktató parancsot nyertek.

1548-ban Vay Demeter Szabolcs megyei Nagy-Máda hely-

ségbeli birtokrészre vonatkozólag Kereky Mihály ellen Révay Ferencz nádori helytartótól ítélet-stb. levelet eszközöl, melyben Vay János is említetik, és Vay Balásnak egyik jobbágya is eléfordúl.

1548-ban Vay Demeter és Kereky János a Vajai határban fekvő bizonyos szántóföldek iránt a leleszi convent előtt peralkura lépnek.

1549-ben I. Ferdinand király a Vajai határban a Kustos-vég nevű dülők háborgatása iránt kedvező ítéletet ad Vay Balásnak, Vay Mihály és Györi Antal ellenében.

1549-ben Vay Balás, gyermekei Imre, Pál és István neveikben is, Vay Demeter pedig testvére Antal úgy néhai Vay Benedeknek fia Mihály neveikben, és Vay Péter némely köztők fenforgott peres és hatalmaskodási kérdésekben a leleszi convent előtt atyafiságos egyezségekre léptek,

1549-ben Vay Balás Szabolcs megyei Báka helységbeli egész birtokrészre és nemesi-kuriára Báthori Imre bevallása folytán I. Ferdinand királytól adományt kapott, az iktatásnál ellentmondott Anárchi Péter.

1550-ben Vay Benedek özvegye Zsófia, utóbb Györy Antalné Szabolcs megyei Jákó helységbeli birtok iránt nemes Iklódi György és Máté eladni, — és Losonczy Antal venni akaró ellen tiltakozik.

1550-ben Vay Demeter, Antal és Péter Szabolcs megyei Berkesz helységbeli birtokrészre, melyet néhai nemes Petneházi Gáspár bizonyos nemes Ádám deáknak (literatus) 150 ftban beirt, és ennek halála után Ádám deák özvegye a Vay-aknak örökösen bevallott, — I. Ferdinánd királytól adományt kaptak és abba ellenmondás nélkül beiktattattak.

1550-ben Vay Demeter, Antal és Péter Szabolcs megyei Berkesz helységbeli ház és nemesi curiára, melyet geszteli más-kép Chicheri Orosz Mihálytól zálogjogi bevallással szereztek, I. Ferdinánd királytól beleegyező adományt nyertek, ellenmondván Orosz Mihály részéről annak alattvalója Lévay Balás.

1552-ben Vay Péter és testvérei Demeter és Antal Szabolcs megyei Petneháza, Gyulaháza, Berkesz, Gégén és Komoró helységbeli egész birtokrészekre Petneházy Mátyás hűtlenségi bélyegén I. Ferdinánd királytól adományt nyervén, beiktattak, ellenmondás történvén Petneházy Mátyás nevében.

1554-ben Vay Demeter és sógora Beünyi Ferencz egyez-

ségre léptek Vay Demeternek neje Beünyei Bora néhai Beünyei Gergelynek leánya után járó nász- és jegyajándok iránt.

1560-ban Vay Balásnak fia István II. János királytól Kereky Ferencz ellen Bihar megyei Váncsod, Guzar és Egyházas-Kereki rész-birtokokra 700 ftig végrehajtási ítéletet nyert.

1563-ban Vay Antal és neje Chicsery Ilona Szabolcs megyei Komoró, Berkesz és Bessenyöd helységbeli birtokrészt megszerzik komorói Ormós Mihálytól.

1570-ben Vay Antal részére, kire testvérei Demeter és Péter halálával a vitkai Nagy Demeter elleni per háromlott, Báthori Miklós országbíró ítéletlevelet adott.

1566-ban Vay Balásnak leánya Katalin Zathai Gáspárné Bihar megyei Váncsod és Guzár, és Szabolcs megyei Vaja és Kis-Báka helységbeli részeit 200 ft beruházási összeg fejében férjének beírja.

1570 ben Bákay Imre leánya Zsófia és Vay Kata Zathay Gáspárné Szabolcs megyei Kis-Báka helységbeli birtokrésze felét Zathay Gáspárnak 184 ftban elzálogítják.

1572-ben Vay Mihály két pusztá jobbágy-telket, egy népes telket és három majorsági telket Szabolcs megyei Vaja helységben elzálogít Rákóczy Annának Ibranyi János özvegyének.

1574-ben Vay Pétert, Vay Antalnak Chichery Ilonától való fiát, kire atyja és nagybátyjai halálával az ügy háromlott, nemes Posgay Mátyás és Vitkai Nagy Demeter özvegye Dersy Erzsébet ellenében Szatmár megyei Vitka helységben Miksa király visszaállíttatni rendeli.

1579-ben Tibay Ágnes, Vay Demeter özvegye, néhai férjének Szabolcs megyei Vaja és Berkesz helységbeli özvegyi jogon birt részeit Chichery Annának Vay Antal özvegyének elzálogítja.

1579-ben Chichery Ilona, Vay Antal özvegye egész jegybéri részét, úgy Tibay Ágnestől Vay Demeter özvegyétől Szabolcs megyei Vaja, Berkesz és Komoró helységbeli szerzett részeit Anna Jánossy Jánosné, Dorottya Iaskodi Bánchy Jánosné, Zsuzsa, Kata, Fruzsina hajadon leányainak és László fiának Péter testvérének a leleszi convent előtt bevallja és azoknak gyámnokául Báthori Miklós országbíró kéri föl.

1581-ben borsovai Borsovay Simon Bereg megyei Borsova helységbeli pusztá jobbágy-telkét tiszteletes Vay Máté prédikátornak, és nejének Anasztáziának és örököseiknek hagyja, és ezek kihalása esetében annak testvére Vay Sámuel deákra ruházza a leleszi convent előtt.

1582-ben Vay Antalnak fia Péter, nagybátyjainak Vay Demeternek és Péternek halálával reá háromlott és Károlyi László, Lónyay István, és Gusztovich Orsolya Poagay Mátyás özvegye ellen folyt pernek következtében magát Szatmár megyei Vitka helységben országbirói ítélet mellett birtokba helyezteti.

1592-ben Vay Péter Szabolcs megyei Komoró helységben birt azon résznek felét, melyet atyja Vay Antal Ormós Mihálytól zálogban szerzett, Ormós Mihály örököseinek pénz nélkül kibocsátja, ellenben ezek egy mászt részt 200 ft. szavatossági öszveg mellett neki örökösen bevallanak.

1599-ben Thuseay Miklós és neje Vay Kata, Vay Antalnak leánya, Zemplin megyei Kucsin helységben fekvő, három jobbágy telekből álló Kunyvíz résznek nevezett birtoka, melyet férje jogán Duka Péter özvegyétől Körtvélyessy Erzsébettől váltott ki, úgy a saját pénzén Galszécsen, és Sankóczon fekvő két szőlőjére nézve is férjével kölcsönös örökösödési szerződésre lépett.

1633-ban Vay Péter Beregh megyei Beregszászi hegyen fekvő Burkos és Táncczos szőlőjére nézve Rákóczy Pál országbíró parancsa folytán beiktattatik, ellentmondván Rákóczy György erdélyi fejedelem.

1651-ben Vay Péter Szabolcs megyei Nagy-Anárch, Nagy-Báka, Mogyorós, Ladány, Benk, Berencs, Kékcse helységbeli és Kis-Anárch pusztá birtokrészekre, Szatmár megyei Szamos-Ujlak, Zemplin megyei Nyir-Bácska és Czigánd helységbeli részekre bacskai Ujlaky György magvaszakadta czímén III. Ferdinánd királytól adományt nyervén, azokba többek ellentmondása mellett beiktattatott.

1652-ben Vay Péter Szatmár megyei Jármí és Hodász, — és Szabolcs megyei Dars helységbeli Jármí Gergelytől bevallás mellett szerzett birtokrészekbe Pálffy Pál nádori adománya mellett beiktattatott, Komoróczy György ellentmondása mellett.

1652-ben ugyan csak Vay Péter Szatmár megyei Rohod és Sziige helységbeli részirtok és nemesi kuriára Szent-Iványi Miklós magvaszakadtán nádori adomány mellett beiktattatott, a Kérchyek és Báncsy-ak ellentmondása mellett.

1654-ben Vay Péter megszerezvén nemes Szabó Györgytől Szatmár vármegyében a magyar-kékesi, hideg-kúthi és dobroviczai részjóságokat 3000 m. ftban, azokra III. Ferdinánd királytól adományt vitt és azokba beiktattatott.

1656-ban ugyan ő, nejével csepei Zoltán Annával Szabolcs megyei Bogáth és Piricse, és Szatmár megyei Nábrád helységek Kál-

nássy Pál hűtlenségi bélyegén a kir. ügyészre szállt jószágokra nádori adományt nyervén, azokba beiktattatott; hasonlóan megszerezvén Máriássy Katalin Péchy Pálnétól Zemplin megyei Liszka m. város határában Rány hegyen fekvő nemesi szőlőjét 1500 ftért, abba Wesselényi nádor adománya mellett beiktattatott.

1663-ban Vay Ábrahám, Péternek fia, Bereg megyei Borsova helységben a még atyja által Szobonya Ferencztől szerzett nemesi kúria birtokába nádori adomány mellett beiktattatott, Borsovay György ellenmondása mellett.

1691-ben I. Leopold király III. Ferdinánd királynak Vay Péter részére adott adománylevelét, melyben a Vay család által hadi segé-

lyül ajánlott több ezer forint és termény-mennyiség dicséretesen említetik, — megerősíti, és szokott alakban Vay Péter gyermekei Ábrahám, Mihály és Ádám, és ezek magvaszakadta esetére a leányok Katalin és Erzsébet részökre is kiadatja Szatmár megyei Szamos-Ujlak, Szabolcs megyei Nagy-Anárcs, Nagy-Báka, Mogyorós, Ladány, Benk, Berencs, Kékcse helységek, Kis-Anárcs pusztá és Zemplin megyei Kis-Bácska és Czigánd helységbeli jószágokról, melyekbe a nevezettek be is iktattattak.

Az eléadottak szerint a család leszármazása következő.

I. tábla.

Dénes de Waja 1380. körül.					
Pál 1408—1445. szarvaskői várnagy (Petry Klára)					
Domokos 1463.			Vincze 1463.		
Imre 1516. váradi kan.	II. Pál 1524. † 1544. előtt. (N. Erzse)	Ferencz 1516.	János † 1523 előtt.	Mihály 1524.	Benedek 1523. (N. Zsófia utóbb Győri Antalné)
István 1544. katona dictus custos.		Margit 1544. (Vay János literatus)	Ilona 1533. (Vetéssy Ambrús)	Mihály végrendel 1570.	
Balás 1549.†1560. előtt.					
Imre 1549.	III. Pál 1549.	István 1549. 1560.	Kata 1566. (1. BáKay Imre 2. Záthay Gáspár 1570.)		
Demeter 1525. † 1570. előtt. (1. Bőnyei Bora. 2. Tibay Ágnes)	Antal 1525. † 1574. kör. (csicseri Örosz Júlia özv. 1579.) <i>Chichy Ilona</i>	Tamás 1524—1543. †	I. Péter 1524. † 1570. előtt.	Kata özv. 1543. (Vitkay László)	
		Mihály Szabolesi alisp. 1642. †		István Szabolesi alisp. 1650. †	
II. Péter 1574. 1647. 1597. szabolcsi alispán (csepei Zoltán Anna)	Anna 1579. (Jánossy János)	Dora 1579. (Laskodi Bánchy János)	Zsuzsi 1579.	Kata 1579. (Tussay Miklós 1599.)	László 1579.
I. Ábrahám 1666. (Ibrányi Anna) <i>Folyt. II. táblán.</i>	Mihály mh. 1707. (Kendeffy Mária)	I. Ádám 1681. † 1711. Rákóczy udv. marsallja (1. Fekete Erzse 2. báró Zay Anna) <i>Folyt. III. táblán.</i>	Kata (Szemere László özvegye 1688.)	Erzse (1. Várady Istv. 2. Palásthy Fer.)	

II. tábla.

I. Ábrahám, ki az I. táblán.
1666.

(Ibrianyi Anna)

László

1715. 1725.

orsz. gyűl. követ

(1. gr. Teleki Bora

2. Boros Kata)

1-től II. Ábrahám kir. tanácsos mhalt 1762. (1. Gyulaffy Bora 2. gr. Wass Anna)	2-től László ezredes † 1782.	Mihály Krasznában mh. 1783. (palocsai Horváth N.)	Anna (gr. Teleki László)	Bora (Plathy Sándor)
---	------------------------------------	---	--------------------------------	----------------------------

III. Ábrahám
mh. 1796.
(gr. Teleki
Eszter)

László † 1802.

Krasznai alispán
(Baresay Ágnes)Mária
(Lakatos János)

István Szabolcsi szbiró 1819. (Bernáth Ferenia)	Kata (gr. Toldalaghy Zsigm.)	Anna (kőji Komáromy György)
--	------------------------------------	--------------------------------------

Ödön. Miklós. Ábris. István. Géza. ~~Ez~~ Ferencz.
Eleon Mihályne Öt gyermek.

1-t. István kir. tan. † 1800.	2-t. I. Dániel cs. k. kamar. sz. 1752. † 1821. † 1798. (1. gr. Korda Anna (Mocsáry N.) 2. gr. Wartensleben Eszter)	József septemvir (Mocsáry N.)	I. Miklós cs. k. kam. dand. tábornok báró † 1824. (Adelsheim Janka)
-------------------------------------	---	-------------------------------------	---

József kir. tan. Külföldön.	IV. Ábrahám Máramarosi főisp. 1830. gróf lett (Kazinczy Zsófia)	II. Miklós sz. 1802. korona ör v. kanczell. (b. Geimüller N.)	Lajos 1848. 61. borsodi főisp. (gr. Teleki Erzse)
		Miklós. Ödön. Henrik. Sándor. Klára.	Béla (gr. Teleki Zsófia) Elemér.

Péter József † (Gyürky Alexandra)	Dániel sz. 1820. (b. Sennyey Amália) Ábrahám.	Károly (Lónyay Ida) Tihamér.	Mihály (b. Luzsénsky Róza)	László (Beniczky Sarolta) N. N.	Ádám (Lónyay Mária)	(Pallavicini örgróf)	Lilla	Erzse (Gyürky Pál)	Luiza (gr. Bolza)	Éva (Ozobel Imre)
--------------------------------------	--	------------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------	------------------------	----------------------	-------	--------------------	-------------------	-------------------

III. t á b l a.

I. Ádám, *ki az I. táblán.*
 1681. † 1711.
 Rákóczy udv.
 marsallja.
 1. Fekete Erzse
 (2. b. Zay Anna)

II. Ádám 1713–1742. kir. táb. üln. <i>kath.</i> lett (1. b. Pongrácz Krisztina. 2. nánd. Bene Róza)	Erzse (1. Bethlen Mihály. 2. Dujardin Fer.)	Anna (b. Kemény Simon)	2-től Sámuel (gr. Bethlen Éva) Julia (gr. Kemény)	Kata (gr. Teleki Pál)	Judit (gr. Waas 2. gr. Rédey Mih.)	Klára (Gerhárd György)
---	---	------------------------------	---	-----------------------------	---	------------------------------

Itől III. Ádám báró † 1768. (gr. Toroczky Ágnes)	György cs. k. kapit. † 1787. (Rozán)	Mihály katona † 1768. (Kászonyi Anna)	Péter † 1751. (Kállay tartó Bora)	Lajos zászló- † 1759-től.	István (Laczkovich Julianna)	2-t. Mária (b. Apor István, Anna (Muslay Gábor)	Bora (Hegyessy József) Róza (Novotha Gáspár)
Ádám Erdélyben kis korú †	Julianna. Mária)	Anna)	Imre Szabolcsi sz. bíró † 1778.	Ádám főhadn. (Irinyi Kata)	Krisztina (báró De la porte János)	Folyt. IV. táblán.	
			Ádám. Tamás.	Amália (Beesky János)	Dénés (Irinyi Erzse)		

József kir. tan. ker. táb. üln. † 1798. (Siskovics Anna)	János alezredes † 1807. (gr. Teleki Bora)	György N.-Váradon † 1801. (Rettel Karolina)	Ráfael Szabolcsi szbíró † 1796. (Orosz Klára)	Elek őrnagy † 1800. Zágrábban (Bucher Jozéfa)	Antónia (Csernovics József)
innen a Sircay cs.	János. † (b. Vécsey N.) Gyula (gr. Vay Ida) Tamás.	Károly. † Pál.	Sándor. † János.	Mária. † Klára.	Antónia.

IV. t á b l a.

István, ki a III. táblán.
(Laczkovich
Julia 1759-től)

László sz. 1760. báró lett 1799. cs. k. kamarás (Irinyi Zsuzsa)		Magdolna sz. 1761. † 1807. (Tokody György)		Francziska sz. 1762.	
Imre László sz. 1792.	Fáni-Kata sz. 1794. † 1797.	Eulalia-Jul. sz. 1797.	Lajos-Mikl. sz. 1801. †	Julia-J. sz. 1805. †	Kata-Zs. sz. 1806. †
Alajos lak. Bán-Révén (Sz. Miklóssy Anna)		László †	Imre †		
Aladár.	Gizella.	Dénes.	Lénárt.		

A XVI. és illetőleg a XVII. század közepéig a család történetét a főlebbi okmányos kivonatok a leghitelesebben előterjesztik.

A XVI. század végén Antalnak egyetlen fiában Péterben él a család, noha még ez idő után, nevezetesen a XVII. század közepén két családtagot látunk a megyei életben szerepelni, kiknek vérséges izbeli viszonyát Antalhoz vagy Péterhez meghatározunk adatok hiányában nem lehet. Ezek egyike Vay Mihály, ki 1638-ban Szabolcs vármegye orsz. gyűl. követe ¹⁾, 1642-ben pedig alispánja volt. ²⁾ A másik Vay István, ki 1650-ben viselte Szabolcs várm. alispáni hivatalát. ³⁾

Visszatérvén Péterhez, öt már 1597-ben Szabolcs vármegye alispáni székében találjuk; ⁴⁾ utóbb Rákóczy György étekfogója és komornoka volt, 1631. körül. ⁵⁾ Az 1647. évi országgyűlésen pedig a száraz vámok eltörlésére kiküldött választmány tagjául választatott. És élt még 1656-ban is az okiratok szerint. Nejétől csepei Zoltán Annától a táblán látható két leánya és három fia maradt, úgymint I. Mi-

¹⁾ 1638. évi 41. törv. cz.

²⁾ Eredeti okirat.

³⁾ Ered. okmány. Ezek I. Péter fiai gyanánt állnak a családfán.

⁴⁾ Ered. okmány. Ha e Péter körül, atyját is oda értve, a családfán hézag nincs, mit legalább az okmányok után összevágó eredeztetés nem mutat, akkor e Péter igen hosszú életű lehetett, mert már egy okmány szerint 1574-ben is él, másik szerint még 1656-ban is él! És mi több, fia: I. Ádám 1711-ben halt meg, tehát atyja születése és a fiú halála között egy teljes század múlt el.

⁵⁾ Kemény J, önéletírása. Kiadta Szalay L. 176. 177. 212.

hály, ki 1701-ben testvéreivel együtt mint Rákóczy Ferencz híve Bécs-Ujhelybe záratott, utóbb megszabadulván 1707-ben jun. 28-án az onodi táborban meghalt, ¹⁾ és leányában ága magvaszakadt; a másik két fiú: I. Ábrahám és I. Ádám által a család máig virágzó két vonalra szakadt.

I. Ábrahám ága.

I. Ábrahám (I. Péternek Zoltán Annától fia) élt 1666-ban. Neje volt Ibrányi Anna, kitől született fia

I. László, ki 1701-ben mint Rákóczy Ferencz híve szintén fogoly Bécs-Ujhelyben, különben állítólag külsejére nézve is hasonlított Rákóczyhoz, 1711-ben aláírta a szatmári békekötést, és ezután az 1715. évi nevezetes országgyűlésen a vallás ügyében kiküldött bizottság egyik legnevezetesebb tagja volt. ²⁾ 1720-ban Szatmár megyei Majtis helysége kir. adományt vitt, 1721-ben felsőbb helyről „nagyságos“ czímmel illetetett, 1725-ben a Majtis helysége nyert kir. adományra nézve az előbb tiltakozott báró Sennyeyekkel megegyezett. Első nejétől gróf Teleki Borbálától egy fia II. Ábrahám, kiről alább, második nejétől Boros Katalintól két fia László és Mihály és két leánya maradt. Ezekből László fiatal korában hadi életre szánván magát, mint jeles katona tünt ki, s ezen fölül 1744-ben saját költségén kétszáz lovaszt állított. Részt vevén a porosz háborúban, onnan mint czredes tért meg, és családja régibb elidegenített javait szerencsésen visszaszerezvén, mint nőtlen, azokkal testvéreit boldogítja. Végre szeme világát vesztvén, meghalt 1782-ben. Testvére Mihály a régi magyar jellem egyik ősi példánya és ritka lovas volt. A megyei gyűléseken a közügyekben élénk részt vett. Lakott Kraszna megyében krasznai birtokán, honnan ágazata szilágysági, vagy erdélyi ágnek neveztetik. Meghalt 1783-ban. Neje a palocsai Horváth nemzetségből származott. Ettől két fia maradt: III. Ábrahám és László. Ez Kraszna megyének alispánja volt, meghalt 1802-ben. Nejétől Barcsay Ágnestől csak leánya Mária szent-simoni Lakatos Jánosné maradván, benne ága kifogyott. Testvére III. Ábrahám szintén Kraszna megyében élt, és a megyei életben szerepelt. Meghalt 1796-ban. Feleségétől gróf Teleki Esztertől két leánya és egy fia István maradt, kinek nejétől Bernáth családbeli hölgytől gyermekeit a táblázat mutatja.

II. Ábrahám (Lászlónak gr. Teleki Borától fia) 1751-ben lett

¹⁾ Lohoczky, Stemm. II. 422.

²⁾ 1715. évi 30. törv. cz.

királyi tanácsos. Meghalt 1762-ben. Első nejétől Gyulaffy Borbálatól egy fia István, második nejétől czegei gróf Wass Annától fiai: I. Dániel, József és I. Miklós maradtak. Ezek közül

István királyi tanácsos és a pécsi iskolai kerület főkörmányzója volt, 1800-ban meghalt magnélkül.

I. Dániel cs. kir. kamarás, báró, és országgyűl. választmányi tag, sem első nejétől gróf Korda Annától, sem a másodiktól gróf Wartensleben Esztertől gyermeke nem maradván, meghalt magnélkül 1798-ban.

József a család egyik nevezetes tagja volt, és közönségesen nagy Vay Józsefnek neveztetett. Nyilvános pályáját Szabolcs megyénél kezdte, melynek 1790-ben alispánja és követe volt, innen a helytartó tanácsához vitetett, végre a hétszemélyes tábla ülnöke, és udvari tanácsos lön. Valamint a közpályán kitűnt esze és törvénytudománya által, épen úgy a gazdasági téren is birtokai rendezésében kitűnő ügyességet tanúsított, és halála után, mely 1824. dec. 30-án kora 70. évében Bugyiban történt, (eltemettetett Alsó-Zsolczán) 12,700 hold majorsági és úrbéri birtokot hagyott gyermekeinek. Nejétől bocsári Mocsáry leánytól két fia maradt: József cs. kir. tanácsos, ki külföldön halt el, és IV. Ábrahám szül. 1789. jun. 16-án Alsó-Zsolczán. A közpályára lépven Borsod megyének alispánja, 1825-ben országgyűlési követe, kir. kamarás és 1830-ban Bereg vármegye főispáni helytartója lett, ugyan ekkor egyszersmind grófságra emeltetett. A magyar akadémia alapítványához 8000 ftal járult, és ennek 1830-tól egyik igazgató tagja volt. Legutóbb Máramaros vármegye főispánja volt 1849-ig. Meghalt 1855. mart. 3-án. Nejétől Kazinczy Zsófiától, kit 1810-ben vett nőül, tizenkét gyermeke, és ezek közt a táblán látható öt leányon kívül hét fia maradt, úgymint 1. Péter, mint katona Olaszországban párbajban esett el, 2. József, kitűnő bátor lovas, losonczy Gyürky Alexandrát bírja nőül, 3. Dániel szül. F.-Vadászon 1820. sept. 10-én, jeles szónok, Korponai kir. város orsz. gyűlési követe, jelenleg Szabolcs megye főispánja, kinek nejétől báró Seanyey Amaliától fia Ábrahám. 4. Károly, kinek nejétől Lónyay Idától fia Tihamér. 5. Mihály katona, 1861. képviselő volt, hitvese báró Luzsénsky Róza, 6. László volt katona, a forradalomban őrnagy, s Bemnek segéde, utóbb néhány évig külföldi menekült; neje Beniczky Sároltától szintén vannak gyermekei. 7. Ádám jeles gazda, kinek neje Lónyay Mária.

I. Miklós cs. kir. kamarás (II. Ábrahámnak fia) fiatal korában katonai pályára lépven, jeles tulajdonai által dandár tábornokságra és

báróságra emeltetett. Meghalt Pesten 1824. maj. 11-én kora 68. évében, Nejétől Adelsheim Jankától (k. 1862. febr. 26-án Golopon halt meg és Alsó-Zsolczán temettetett) két jeles fia maradt, úgymint 1. II. Miklós és 2. Lajos.

II. Miklós szül. 1802. april. 29-én, Zemplén vármegyénél kezdé hivatalos pályáját, hol 1827-ben első alispán lett, innen kitünő tehetségei, nemes és eszélyes tapintata és szilárd hazafisága által általános elismerést aratva, cs. kir. kamarás, Borsod megyei főispáni helyettes lön. 1844-ben a m. sz. korona örévé választatott, majd helyt. tanácsos és a hétszemélyes tábla-birájává neveztetett. 1849-ben mint kormánybiztos Erdélyben működven, a forradalom után több évig mint fogoly szenvedett. 1860-ban Magyarország kanczellárává neveztetett, ugyan ez évben a m. akademia igazgató tagjává választatott. Legujabban Borsod megye főispáni méltóságát fogadta el. Fiai közül a legidősb: Miklós a szobrászatban kitünő jártasságot szerzett.

I. Lajos szintén a közpályán szerepel, egykor mint Borsod megye követe, 1848-ban Borsod megye főispánja lett, ugyan az volt 1861-ben is. Nejétől gr. Teleki Erzsébettől fia Béla, 1861-ben Borsod m. orsz. gy. képviselő, kinek szintén három fia van.

E vonal helv. ref. vallású.

I. Ádám vonala.

I. Ádám, Péternek Zoltán Annától fia, egy másik máig virágzó ágat alapított. Ez Ádám, ki kurucznak is neveztetik, már a XVII. század végén szerepelt az elégedetlenek táborában, 1679-ben Tököli mint foglyát kényszeríti hívei közé, ezért utóbb Bécsben fogoly, és mindenét hűtlenségi bélyegén veszti, de 1700. júl. 17-én I. Leopoldtól kegyelmet és javai és kárainak megtérítését nyeri testvérével I. Ábráhámmal együtt. ¹⁾ Mint Rákóczi híve, 1701-ben ezzel és testvérével együtt Bécs-Ujhelyben ismét harmadszor is fogoly. Innen megszabadulván, Rákóczynak egyik fő híve, Békes megye főispánja, udvari fő marsallja, Munkács és más várak parancsnoka, majd a Jász-kunok kapitánya lesz. Mint a Rákóczy forradalomnak végig kitünő és állandó híve, ennek buktával Rákoczival Lengyelországba, Danzigba menekül; ²⁾ hol végre hányódott életét 1711-ben befejezte. Első neje Iványi Fekete Erzsébet volt, ki anyai ágon a Szapolyai és Lorántfy-akkal állt rokonságban, és ki 1682-ben tett végrendelete szerint is dús hagyomány-

¹⁾ Az oklevelet lásd Catolog. Musaei National. I. 135.

²⁾ Levelezései egy részét lásd Árpádia II. kötetben.

nyal bővíté a Vay családi birtokokat, ettől született két leánya és fia II. Ádám, kiről alább. Második neje zai-ugróczí báró Zay Anna volt, ki 1707. febr. 11-én tett végrendeletet és szintén tetemes javakkal szaporítá férje vagyonát, melyek nagyobb része azonban elkoboztatott. Ettől maradt három leánya és egy fia Sámuel, kinek azonban gr. Bethlen Évától csak egy leánya Julianna maradt, kinek keresztanyja Mária-Terézia királyasszony volt, és ki gróf Keményhez menvén férjhez, ez ágat leányágra terjeszté. I. Ádámnak, ki állítólag francia báróságot is nyert, halála után gyermekei 1713. sept. 18-án Hajnászkőben osztoztak meg, felhagyván részét a még atyjával kimenekült és künn volt testvéröknek II. Ádámnak. ¹⁾

II. Ádám a számkivetésben reménytelenül bolyongván, és végre atyjától elválván, hazájába visszatért, hol pártfogói, nevezetesen gróf Erdődy Gábor egri püspök közbenjárása által kegyelmet nyervén, Heves vármegyénél alispánságot vállalt, és a katholika vallásra tért, honnan a Vay-ak ezen töle eredő vonala jelenleg e valláson áll. Utóbb a kir. tábla ülnöke lett, és 1742-ben atyja vagyona egy részét vissza nyerte, 1744-ben ősi birtokába új adomány mellett be is iktattatott. ²⁾ II. Ádámnak két neje volt, az első szent-miklósi báró Pongrácz Krisztina, kitől nyolcz gyermeke származott, a második nejétől nándori Bene Rózáliától, kit öreg korában vett nőül, csak két leánya Rozália Novotha Gáspárné, és Borbála Hegyessy Józsefné maradtak. Az első feleségtől született gyermekek következők voltak: 1. III. Ádám, 2. I. György, 3. Mihály, 4. Péter, 5. Lajos, 6. István és két leány, kik a táblázaton láthatók. A fiukról egymás után emlékezünk.

1. III. Ádám Erdélybe szakadt, és ott Mihály testvérével együtt 1760-ban báróságra emeltetett. ³⁾ Meghalt 1761-ben. Nejétől gróf Toroczky Ágnestől gyermekében IV. Ádám és Juliannában ága kihalt.

2. György ifjabb korában a Haller huszároknál kapitány, több háborúban vett részt, utóbb öregebb korában tartományi biztos és kir. tanácsos volt. Meghalt 1787-ben. Nejétől Rózán Máriától következő nyolcz gyermeke maradt: a) József, ki előbb magyar kir. testőr, majd Heves vármegyei szolgabíró, utóbb a debreczeni kerületi táblánál ülnök és királyi tanácsos volt, meghalt 1798. april. 15-én. Nejétől

¹⁾ B. Vay László, Német hívség 187. 188. lap.

²⁾ Ugyan ott 241—246. lap.

³⁾ Lehoczky Stemma. I. 170.

Siskovits Annától gyermeke nem maradván, fogadott fiok a férj és nő család-nevéből Sisvay nevet kapott, és a Sisvay család alapítója lett. b) János előbb szintén m. kir. testőr, utóbb mint katona a Haller ezredben alezredes. Nőül vévén balogfalvi Czóbel kapitány özvegyét gr. Teleki Borbálát, attól lett fia János, Szabolcs vármegyének 183^{2/6}-ban országgyűl. követe, ki Vécsey báró hölgytől nemzé a most élő Gyulát, kinek gr. Vay Idától gyermekei a táblán láthatók. c) György a nagyvárad akadémiaának actuáriusa volt. Meghalt 1801. mart. 20-án. Nejétől Rettelfalvi Rettel Karolinától gyermekei és unokái a táblán láthatók. d) Ráfael Szabolcs vármegyének volt szolgabirája, meghalt Baktán 1796-ban. Nejétől Orosz Klárától gyermekei nem maradtak. e) Elek katonai pályára lépven, 1771-ben őrnagy lett. Meghalt Zágrábban. Nejétől Bucher Jozefától egy leányában Antóniában ága kihalt. f) Antónia Csernovits József főhadnagy neje Hevesben Csányon, g) Mária Prusinszkyne, h) Czeczília osákányi Csákányi szabolcsi szolgabíró neje

3. Mihály hadi pályán működött, bátyjával III. Ádámmal együtt 1760-ban báróságot nyert. Meghalt 1768-ban. Nejétől Kászonyi Annától gyermeke nem maradt. Javait István testvére szerzé meg.

4. Péter, meghalt 1751. aug. 6-án ifjú korában; nejétől Kállay Borbálától gyermekei: a) Imre Szabolcs vármegyének volt szolgabirája, meghalt ifjú korában 1778-ban magnélkül; eltemettetett N.-Kallóban; b) Ádám főhadnagy volt a Siskovics ezredben, utóbb nemesi fölkelési kapitány; nejétől Irinyi Katalintól négy gyermeke született: Ádám, Tamás meghaltak, Amália tasnád-szántói Becsky Jánosné volt, és végre a negyedik Dénes, a régi patriarchialis magyar jellemű férfiú, kinek neje Irinyi Erzsébet. c) Krisztina, 1807-ben már streitfurti báró De la porte János özvegye.

5. Lajos fiatal korában zászlótartó, mint ilyen lováról leesvén, meghalt magtalanul.

6. V. István született Bécsben, keresztanyja volt Mária-Terézia királyasszony. 1747-től Bécsben neveltetett a Tereziánumban, 1759-febr. 20-án nőül vette Laczkovich László Bihar megyei alispánnak Trencsényi Máriától való leányát Laczkovics Juliannát, kitől két leánya Magdolna Tokody Györgyné és Francziska és egy fia László született.

Most nevezett László szül. 1760. april. 24-én; Bihar vármegyénél szolgált 1790—1791-ben mint főjegyző, utóbb es. kir. kamarás, a jénai tudományos társulat tagja lön. A franczia háborúk alatt az

uralkodó ház és haza iránti buzgóságában több lovas vitézt állított, önköltségén. 1799. máj. 10-én báróságra emeltetett, a bárói diploma azon évi dec. 16-án Bihar, 1800. mart. 3-án pedig Szabolcs vármegyében kihirdettetett. ¹⁾ A tudományok kedvelője lévén, egy német röpiratot, „A német hívség” cím alatt fordított, melyet tetemes, kivált családtörténeti jegyzetekkel N-Váradon 1807-ben kinyomatott. 1787. jun. 27-én vette nőül irinyi Irinyi Zsuzsannát, kitől a táblázaton látható hét gyermeke közül csak Imre-László (szül. 1792. nov. 26-án) élt emberi kort. Ennek fiai közül életben maradt báró Alajos, volt cs. kir. lovassági főhadnagy, többi közt az ősi Vaja helységnek is egy részben birtokosa, kinek nejétől Szent-Miklós Annától a táblán látható négy gyermeke közül a legifjabb: Lénárt a hegedűn mesterialag játszik.

Ezen vonal kath. vallású.

A Vay nemzetség ősi czimere egy szarvas, mely családi monda szerint a Tanais vizén átszökve a honfoglaló magyar sereg útját mutatá, ²⁾ szájában szőlő-fürtöt tartott, fölötte nap, hold és csillag ragyogott. I. Vay Ádámnak 1704. évi oklevélre nyomott pecsétén czimerről a koronás vértben csak egyszerű szarvast láttam. A báróság és grófság nyerésekor e nemzetségi czímerek tetemesen bővültek.

Az I. Ádám vonalán állói bárói ágnek czimere — mint főlebb a metszvény ábrázolja ³⁾ — a paizs kék udvarában zöld téren szarvas fut, fejéből arany agancsai közt ezüst kettős kereszt emelkedik ki, szája nyíllal van átütve, fölötte félhold és csillag ragyog; jobbról a paizs baloldali alsó szegleteig részsütösen vont fehér szelemen piros rózsza fejét és arany liliomot mutat. A paizst bárói korona fedi, a felett három koronás sisak áll, a jobb oldali sisak koronájából a paizsbelihez hasonló szarvas emelkedik ki, a középső sisak koronáján két egymásra helyezett fekete sasszárny lebeg, a baloldali sisak koronájából két elefánt ormány nyúlik ki, a jobb oldali vízirányosan félig ezüst, félig vörös, a másik félig vörös, félig ezüst, közöttök vörös rózsza-fej látszik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A paizst telamonok gyanánt két oldalról kiterjesztett szárnyú fekete sas őrzi, mellükön arany kettős kereszt ragyog.

¹⁾ B. Vay L. Német hívség 159. 160. lap. és az eredeti.

²⁾ Ugyan ott 164. Az érintett, de itt forrásul nem használt 15 darab okmány között előfordul egy 1418. évi czímerlevél is Zsigmond királytól, és annak 1507-ben II. Ulászló király általi megerősítése, melyet Kaprinai is lemásolt magának Mss. B. tomo V. p. 97.

³⁾ A bárói diploma és Adami Scuta gentil. tomo XIV. szerint rajzolva

Az 1830-ban nyert grófi czímer még tetemesebben bővült, melyet azonban pecsét nyomtat után biztosan leírunk alig lehet. A paizs hat, illetőleg hét osztályra oszlik, egy közép paizsszal, melyben az ősi czímer, az előbbi bárói czímer paizsához egészen hasonló látható; a nagyobb paizs 1. kék udvarában egy fenyőfa mellett ágaskodó vadkecske (gr. Teleki cz.) a 2-ik vörös udvarban talán nyíllal átütött bivalyfej (tán gr. Wass cz.) a 3-ik és 4-ik osztályban három-három félkörű szemelen, az 5-ik kék osztályban fiait melle vérével tápláló pellikán, (Kazinezy cz.) a 6-ik osztályban oroszlán, első lábát feltartva, fölötte csillag (Mocsáry cs.) és végre a 7-ik alsó közép udvarban három szál rózsabokor szemlélfető. A paizst telamonok gyanánt két oldalról két ágaskodó mén őrzi. Az egész czímerpaizst grófi korona alatt bíbor menyezet vagy palást veszi körül.

Még egy nevezetes tagja van, kiről a család történetében az idézett helyeken, úgy a családfán sem fordul elő említés. Ez vajai Vay Pál altábornagy volt. Fia lehetett volna II. Ádámnak. Született Gyöngyösön 1737-ben. A török és franczia háborúban vitézkedett. Ez utóbbi alatt 1790-ben lett ezredes. 1794-ben már tábornok és M.-Terézia rend vitéze, 1799-ben pedig altábornagy lett. 1800. dec. 24-én, midőn a nemesi fölkelés felállítására körül munkálkodott, — halt meg kora 64. évében.

Vécsey család. (Vécsei és Hajnáskeői, gróf és báró.) Régi magyar nemzetség, melynek törzs-őse Szölössy Balás volt, ki ősi birtokáról Abauj vármegyei Vécse helységről, melynek a család máig birtokosa, ¹⁾ — vette nevét. Ezen Balás, és fiai Antal, István és Gergely (tán György) 1517-ben Abauj megyei Vécse, Bedefölde, és Pusztá-Baxa birtokába II. Lajos király új adománya folytán beiktattattak. ²⁾

Nevezett Balás nejével halmaji Bor Katával a következő családfát ³⁾ alapította:

¹⁾ Fényes E. M. orsz. geogr. Szótár IV. köt. 285.

²⁾ Kaprinai Mss. B. tomo XX. pag. 125.

³⁾ Bartholomaeides Not. C. Gömör. 165. B. Vay Német hívség, 407. lap. Schönfeld Adelslex. I. 234. Rajcsányi Deduct. Genealogiae Mss. I. Szirmay Szatmár várm. I. 126

I. tábla.

Balás
1517.
(Halmaji Bor Kata)

Antal
1517.

István
1517.

I. György (v. Gerg.)
1517.

I. Sándor (Sandrin)
(1. Lorántffy Zsuzsa
2. ruszka Kornis Margit)

II. György
(Logan Zsuzsa)

II. Sándor 1610.
(Csapy Mária)

III. Sándor 1654. 1674. István
báró 1692. † 1697 1674.
(Szelényi Mária)

I. László Zsuzsa István
1692. báró (szendrői sz. 1668.
(Sennyey Bora) (Török Ferencz) † 1713.
jésuita.

IV. Sándor
hajnácskői várkapit.
báró 1692. † 1697.
(1. gersei Pethő Julia
2. báró Zay Zsuzsi)

Folgt. II. táblán.

I. István I. József Ferencz. János Zsigmond Péter Mihály
altábornagy (gr. Berényi jesuita. altáborn. (Labancz kanonok
(Festetich Judit) Teréz) Julianna)

I. Miklós
sz. 1749. † 1829.
Szatmári főisp.
septemvir.
(b. Orezy Anna)

III. József N.
főhadn. (b. Salhausen
(Müller Teréz) Ferencz alezr.)

Péter
sz. 1768. eles. 1809.
lovass tábornok.

Pál
Zempinben
† 1861.
(Novák Sarolta)

Anna (gr. Dessewffy István)
Mária (Ibrányi Miklós)
Gábor, katona

II. Miklós Mária Leopoldina Mária István Lőrincz
szatmári főisp. (gr. Török (Czöbel László) (gr. Csáky elesett 1813. † 1813.
(Markovics N.) József) Antal Brúnó) Lipcsénél. Lipcsénél.

Antal
† 1858.
Solferinónál.

József
v. tengerész,
képviselő 1861.
(gr. Dessewffy
Blanka)

Erzsébet
(b. Sennyey
Lajos)

Mária. Miklós.

Eszter
sz. 1862.

II. tábla.

IV. Sándor
Hajnácskői kapit.
báró 1692. † 1748.
(1. gersei Pethő Julia
2. b. Zay Zsuzsi)

1-től II. József Ungi főispán (Tarródy Krisztina)	Janka (szendrői Török András. 2. Kubinyi Gáspár	2-től Balás.	II. Ferencz (b. Ghillányi Erzsébet)			
		Szigbert sz. 1739. † 1820. altábornagy (1. b. Révay Zsófia † 1791. 2. gr. Zichy Teréz † 1802. 1-től August szül. 1775. † 1860. k. gróf és tábornok m. testőr kapit. (Colson Amália)	Julia.			
	Károly sz. 1809. forrad. táborn. † 1849. oct. 6.	Sándor sz. 1812. apátúr és pléb. †	Eugen cs. k. kapit. 1847.	Eduard cs. k. kapit. 1847.	August cs. k. kapit. cs. k. kamarás. 1847.	
Dániel.	V. Sándor katona lak. Gesztetén.	Ignác (Klimo Anna özv. 1832.)	Anna (Almássy Antal)	Bora (Jekel- falussy)	Farkas kapit. ker. táb. ülők.	Balás lak. Arlóban.
II. László v. katona.	Imre v. katona.					
Eleonora (Jankovich Antal)	N. † (b. Barkóczy)	N.				

A család II. Sándor korában a XVII. század elején kezdé emelkedését. Ez főleg jó házasodása által, elvévén nőül a kihalt polyánkai és eszenyi Csapy család egyik leányát Csapy Máriát, szaporitá ősi vagyonát. Fia III. Sándor Hajnácskő vár ura és kapitánya és a bánjavárosok előtti gyalogság tábornoka, a XVII. század derekán szerepelt; I. Rákóczy György által elfogatván, annak fia által közel három évig fogva tartatott, és javaitól, mi akkor 20,000 ftra becsültetett, megfosztatott, utóbb ennek némi kárpótlásául a kamarától ezer aranyat kapott. 1674-ben Ung megyei Ásvány helysége testvérevel Istvánnal kir. adományt kapott. ¹⁾ 1685-ben elfoglaltatván a török és Tüköly által Hajnácskő vára, miután a császári sereg Bécsnél a törö-

¹⁾ Liber regius fol. 515. és 516.

kön diadalmaskodott, Vécsey Sándor is haza jöven, egy éjjel Hajnás-köt megröbanta, és elfoglalta, a Tököly által oda helyezett kapitányt Diénes Györgyöt börtönre vettette, ellenben az ott sanyargatott lévő kapitányt Farkas Györgyöt szabadon bocsátá. Sirok várát szintén visszafoglalta. 1690-ben Zemplin megyei Szerdahely várkastély Agócs nevű tartozék pusztájára kir. adományt vitt nejével Szelényi Máriával együtt. ¹⁾ 1692. nov. 21-én pedig I. Leopold király által IV. Sándor és I. László fiaival és Mária leányával együtt báróságra emeltetett. ²⁾ Megöletett a fölkelők által 1697-ben. Nevezett két fia által a család máig virágzó két vonalra szakadt. Amannak ága az úgynevezett váradi vonalt, ez utóbbié a gömöri vonalt képezi. Lássuk e vonalakat egyenként.

I. László vonala.

I. László báró Sennyey Borbálát vévén nőül, ettől két leányt és nyolcz fiút nemzett. Fiai következők:

1. I. István, katonai pályára lépven, a porosz háborúban ezredes, utóbb altábornagy lett. Meghalt Szatmár vármegyében kora 83. évében. Néljéről Festetich Judittól csak egy fia I. Miklós maradt, kiról alább.

2. József, kinek gróf Berényi Teréziától fia báró III. József szintén katona, főhadnagy volt. ³⁾ Ennek Müller Teréziától fia Pál ifjú korában Bihar megye aljegyzője, utóbb Zemplin megyében lakott, hol Bodrog-Keresztúrott meghalt 1861. jun. 21-én kora 73. évében, özvegyen hagyván nejét Novák Saroltát.

3. Ferencz szintén katona volt. 4. János jésuita. Volt jésuita egy István is, ki III. Sándornak testvére vagy fia volt, és ki 1668. jan. 6-án született Füleken, jésuitává lett 1684. dec. 4-én, meghalt Gyöngyösön 1713-ban ⁴⁾

5. Zsigmond, mint katona altábornagyságra emelkedett.

6. Péter, kinek nejétől Labancz Juliannától Bodolón született 1768. jul. 13-án fia II. Péter, ki katonai pályára lépven magyar lovassági tábornok és dandárnok, 1801-ben pedig Mária-Terézia rend lovagja és báró lett. Elesett Wágrámnál 1809. jul. 6-án. ⁵⁾

¹⁾ Liber regius fol. 16.

²⁾ Kaprinai Mss. B. tomo XX. p. 110. Lehoczky Stemmat. I. 170.

³⁾ Lehoczky Stemmat. I. 159.

⁴⁾ Elogia Soc. Jesu. Mss.

⁵⁾ Lásd képét és életrajzát F. Magyar országai Minerva 1828 évi I. köt. 1513. lapon

7. Mihály kanonok volt. 8. Gábor szintén katona.

I. Miklós (I. Istvánnak fia) Keszthelyen szül. 1749. oct. 10 én, már 1787-ben cs. kir. kamarás, helytartósági tanácsos, és a temesi kincstári igazgatóság elnöke volt. 1803-ban lett Szatmár vármegye főispánja, 1809-ben pedig a hétszemélyes tábla bírāja. Meghalt Pesten 1829. sept. 12-én kora 88. évében. Nejétől báró Orczy Annától a táblán látható négy leánya és egy fia maradt:

II. Miklós cs. kir. kamarás, szintén Szatmár vármegye főispánja volt 1844. körül. Nőt a Markovics családból vett. Gyermekai közül, kik a táblán láthatók, Antal elesett Solferinó-nál 1858-ban. József előbb a tengerészetnél szolgált, 1861-ben Szatmár vármegye egyik képviselője volt; nőül vette 1861. dec. 4-én gróf Dessewffy Blankát, kitől leánya Eszter szül. 1862-ben.

IV. Sándor vonala.

IV. Sándor (III. Sándornak Szelényi Máriától fia) meghalt 1748. máj. 12-én. Kétszer nősült, első neje gersei Pethő Julianna, a második báró Zay Zsuzsanna volt. Ezekből többi közt két fia II. József és II. Ferencz két ágat terjesztettek, amaz a gömöri ág, ez utóbbi a grófi ág lett terjesztője.

a) Gömöri-ág.

II. József előbb katona, és 1744-ben a poroszok ellen a gömöri fölkelő nemesség vezére, majd (már 1760. év előtt) a szepesi igazgatóság tanácsosa, utóbb elnöke, a m. kir. helytartó tanács tanácsosa, a hajdú kerület királyi biztosa, és 1769-től Ung vármegye főispánja. Meghalt 1774. előtt. Nejétől Tarródy Krisztinától a táblán látható leányokon kívül fiai Dániel, V. Sándor, Ignác, Farkas, és Balás, ki Arlóban lakott. Ezek közül:

V. Sándor, szintén katona volt. Lakott Gesztetén. Két fia II. László és Imre szintén katonák voltak, ezeknek csak leányaik maradtak, mint a táblázaton látható.

Farkas előbb kapitány volt, utóbb (már 1787-ben is) az eperjesi kerületi tábla bírāja.

Ignác e század elején lakott Feleden, özvegye Klimó Anna élt még 1832-ben is.

Ezen ágon eredt le János is, Hajnásckön birtokos, meghalt 1857. jun. 24-én kora 64. évében. Családfai összeköttetését nem ismerjük. Ugy látszik, — Ignác vagy Farkasnak fia volt. Gyermekai maradtak: Gyula, Paulina Bory Györgyné, Erzsébet Forret Jenő cs. kir. szbiró, utóbb törvényszéki ülnök neje, és Zsófia.

Tán ezen ágból származtak a következők: János, kinek özvegye báró Splényi Zsuzsa élt 1843-ban. — Teréz báró Berzeviczy Ferencz özvegye 1786. körül. — Amália 1832-ben gr. Harbuval Chamare özvegye. — Júlia előbb Malonyainé, utóbb Mauks József özvegye 1861-ben. és N Bory Lászlóné. stb.

b) *Grófi ág.*

II. Ferencz (IV. Sándornak fia) ez ág alapítója. Nejétől báró Ghillányi Erzsébettől leányain kívül maradt fia

Szigbert szül. Érsek-ujvárott 1739. jul. 22-én; katonai pályára lépven, vitézsége és kitűnő katonai tehetségei és érdemei által a Mária-Terézia rend lovagja, cs. kir. kamarás, altábornagy és egy huszár ezred tulajdonosa lőn. Meghalt 1820. jul. 30-án. ¹⁾ Első neje báró Révay Zsófia 1791-ben elhalván, nőül vette gróf Zichy Terézt, († 1802.) kitől fia maradt:

I. Auguszt, szül. Lesnyovón Gallicziában 1775. aug. 22-én. Szintén a katonai pályára lépven; atyja nyomdokain haladva, lovasági tábornokságra emelkedett, egyszersmind cs. kir. kamarás, val. belső titk. tan., a Mária-Terézia rend, az orosz Vladimir r. 3. osztályú, a szardíniai sz. Móríc és Lázár rendek nagy keresztese, egy huszár ezred tulajdonosa, és a magyar ns. testőrség kapitánya lett. Meghalt 1860. táján. Nejétől Colson Amália csillag kereszties hölgytől (ki 1826. kora 40. évében halt meg) leányain kívül fiai 1. Károly szül. Pesten 1809-ben, volt cs. kir. huszár őrnagy, a magyar forradalomban tábornok, kivégeztetett Aradon 1849. octob. 6-án. 2. Sándor szül. 1812-ben, volt jáki apát és holdmező-vásárhelyi plébános, meghalt 1860. körül. 3. Eugén cs. kir. kamarás, 1847-ben volt huszár kapitány, 4. Eduard cs. kir. kam. 1847-ben volt cs. kir. gyalogsági kapitány. 5. Ágost cs. k. kam. és 1847-ben cs. k. kapit.

Nincsenek a táblázaton Judit Zoltán Pálné (meghalt 1807. mart. 3-án); továbbá b. Vécsey Gellért Bihar vármegyei mártónfalvi birtokos; valószínűleg I. László vonalából származtak.

A család ősi czimere — úgy látszik — a paizs udvarában vár-torony, melynek tetején férfikar könyököl, kezében nyilat vagy dárdát tartva; a paizs körül farkát szájában tartó sárkány látszik. ²⁾

¹⁾ Lásd arczképét és életét Vasárnapi Ujság 1857. 14-ik szám.

²⁾ Azonban Vécsey III. Sándornak egy 1685. évi levélre nyomott pecsétén ily czímert láttam: a tojásdad alakú paizs felső felében kettős farkú oroszlán emelkedik föl, az alsó felében három rózsafej díszlik. A paizs fölötti sisak koronájából szintén oroszlán emelkedik ki.

Az 1692-ben nyert bárói czímer négy felé osztott paizs, közepén egy ötödik paizsszal, melyben az előbb leírt ábra látható. Az 1. vörös udvarban oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva, a 2-ik kék udvarban félhold (szarvaival fölfelé) és e fölött arany csillog ragyog; a 3-ik kék udvarban két kereken álló ágyú látszik, a 4-ik vörös udvarban zöld téren grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében kivont kardot, bal kezében levágott török-főt tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vecsey család. (Vecsei és börölyő-izsákfalvai) Veszprém és Vas megyei család. Közülök Károly 1827. nov. 12-én Veszprém megye főszolgabírájává választatott.

E föltett előnevek azonban — úgy lászik — csak családi birtok kimutatására vonatkoznak. Ezeket látjuk használva a család egyik katonatagja József által, ki 1847-ben cs. kir. gyalogsági hadnagy, 1863-ban már a tábornoki fő szállásmesteri karnál őrnagy.

Vecsey nevű nemes család Heves megyében is létezik és Csányaon birtokos.

Vétsey család. Abauj megyében Vétsey György 1841-ben rendszerinti esküdt volt. Czimere a paizs kék udvarában érc sisakon ágaskodó grif, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából kereszt nyúlik föl. A paizst két oldalról foszladék környezi.

Vétsey család. Nemeslevelét Vétsey János kapta 1686-ban I. Leopold királytól. ¹⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld halmon karó mellett zöldellő szőlőtőke, melyről két felől két piros szőlőfürt csüng, melyeken egy-egy seregély étkezik. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, kék öves, fedetlen fejű magyar vitéz emelkedik ki, két felől kezében zöldellő szőlővesszőt tartva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. ²⁾

Weegfalvy család. A XV. században Tolna vármegyében virágzott, hol Jánosnak fia Miklós 1431-ben megyei szolgabíró volt. ³⁾

Veér család. (Körös-tarcsai.) Erdély ország egyik nevezetesebb régi nemes családja. Székhelye Belső-Szolnok vármegye. Eredeti ből-

¹⁾ Collect. herald. nro 835.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. VII. p. 412.

csője Magyarországon Békés vármegye, melynek most is létező pusztájáról Murony-ról vette első nevét, utóbb előnevét. Első ismert törzse Muroi Jakab 1449-ben élt. Ennek lehetett fia orosz (de Uroz) Vér András, ki 1492-ben mint Szilágyi Erzsébet királyanyának udvarnoka, Békés megyei Körös-tarcsai birtokra, mely hajdan Jósza Tamásé volt, és Szarvas helységre (most m. város) Mátyás királytól adományt nyert, és abba azon évben a budai káptalan által beiktatott. ¹⁾ A Vér nevet tehát ez András viselte s így ő, vagy már atyja vette föl. Ez időtől a család muroi és körös-tarcsai előnevet viselt, míg ma csak ez utóbbival él. Ugyan csak nevezett András 1478-ban pallósjogot is nyert.

A czímert a család 1509-ben kapta II. Ulászló királytól: czímere fegyver derék.

A család a XVI. században Véer Mihály által szakadt Erdélybe, és ettől kezdve a családfa ²⁾ következőleg terjedt le:

<p style="text-align: center;">Mihály (1. Keresztúri Zsófia 2. Kornis Kata)</p>				
<p>I. Gáspár</p>		<p>I. György 1609—1651. (Bogáthy Zsuzsa)</p>		
Zsigmond elcsélt 1659.	II. György 1645. (Sárosy Éva)	Judit (1. Toldy Mik. 1672. máj. 31. 2. Teleki Mih.)	Krisztina (Bánffy Zsigm.)	III. György desznai kap. 1658. (1. némai Vajda Kata. 2. Bessenyei Mária)
	I. András † 1636.			Anna 1676. (Pekry Ter.)
		<p>Kata (Boldvai Márton Bihari alisp.)</p>		
		<p>IV. György (Nádudvary Mária özv.) Mihály 1730. (Pongrácz Judit)</p>		
László † 1809. előtt. (Palatkay Julia)	II. András (1. hégeni Szénás Mária 2. Schlichten Czeczilia)	Farkas m. testőr 1784. (Mara Kata özv. 1809.)		
Folyt. a köv. lapon.	1-től Pál † 1809. márt. 15. kora 33.	Anna 2-től Klára (Harsányi hajad. Sámuel 1809. özv. 1820.)	Dániel † 1832. (Hodossy Karolina)	
		Imre.	II. Pál.	Amália Anna (Torma Samu)

¹⁾ Teleki, Hunyadiak kora XI. köt. 482—488. E V. Andrásnak 1473-ban magyarúl kiadott nyugtáját lásd Tud. Gyűjt. 1833. II. 88.

²⁾ Kőváry, Erdély nev. családfái 253. Hodor K. közl. stb.

László, ki az előbbi lapon.
 † 1809. előtt.
 (Palatkay Julia)

I. Sándor (Apor Ágnes)	V. György 1830. b.-szoln. főbíró (gr. Kún Róza)	Róza (Gyárfás József 1807.)	Klára (cz. Balogh Zsigm.)	II. László Miklós (Fráter Kriszt.)	Zsuzsi.	Judit (Székely Elek ny. kapit.)
---------------------------	--	-----------------------------------	------------------------------	--	---------	---------------------------------------

Farkas Zsigmond B.-Szol- noki főispán 1848.	(1. gr. Kún J. 2. Torma Julia) † 1852.	VI. György nyug. kapit. (Csa- nád N.)	Sándor (gr. Teleki Elek)	Ágnes (gr. Teleki Elek) deffy Farkas)	Róza (Ken- deffy Farkas)	Fáni (Varga)	Kata. (Gálfalvy Elek)	N. (Gálfalvy Elek)
--	--	--	-----------------------------	--	-----------------------------------	-----------------	--------------------------	-----------------------

Mihálynak két fia maradt: I. G á s p á r és I. G y ö r g y. Amaz nemzé Z s i g m o n d o t, ¹⁾ ki Rákóczy György részén 1659. nov. 22-én Várhelynél elesett, ²⁾ és II. G y ö r g y ö t, ki jenei várkapitány lett 1648-ban. ³⁾ Meghalt 1650. körül. ⁴⁾ Ezen Györgynek volt egy fia: A n d r á s, ki azonban állítólag még 1636-ban a szalontai harczon elveszett. Atyja szüntelen epedvén utánna, fiának néhai inasa, ki urához nagyon hasonlított, kiadta magát Veér András gyanánt, és az apa fel nem ismerve, fiául fogadá. Ezt nevezi Szalárdy fictitius Véer Andrásnak. ⁵⁾ A dologban lehet valami. Mert a II. György ága csak ugyan kihaltnak íratik. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy Kővári a Veér család táblázatán még ezen fictitius Veér Andrástól három nemzedéket hoz fel, tudniillik fiáiul teszi ugyanazokat, kiket Mihálynak is fiáiul közöl ugyan azon hitves társakkal, és unokául is ugyan oly nevűeket, azonban itt kétségtelen tévedés van, mi egyéb felötlő okokon kívül már a chronologiai számitás mellett sem állhat meg, mivel a XVII. század derekán élt Andrásnak unokái, e szerint még e jelen században is ⁶⁾ éltek volna. E szerint

Kihalván G á s p á r ága, csak I. G y ö r g y ága maradt fen. Ez Bihar megyében Belényesen lakott. Több leánya közt fia

IV. G y ö r g y 1658-ban Arad megyei Deszna vár kapitányává neveztetett, de már késő, mert a várat odaérkezte előtt a török elfoglalta. ⁷⁾

¹⁾ Szalárdy, Siralmas krónika 473.

²⁾ Ugyan ott.

³⁾ Ugyan ott 243.

⁴⁾ Ugyan ott 253.

⁵⁾ Ugyan ott 470—471.

⁶⁾ Mint Véer Anna Harsányi Sámuelné még 1820-ban stb.

⁷⁾ Szalárdy, Siralmas krón. 410.

Utóbb (1660-ban) már kolosvári alkapitány volt. Ugy látszik ennek második neje Bessenyei Mária volt azon szép özvegy, kit a megözvegyült Apaffy Mihály fejedelem 1690-ben feleségül kívánt. ¹⁾ Egyetlen fia

IV. György volt, kinek fia Mihály élt 1740. körül. Ennek fiai László, II. András és Farkas. Ezekből II. András ága fiában Pálban és leányaiban halt ki. Farkas 1784-ben m. kir. testőr volt. Nejétől Mara Katától fia Dániel (mh. 1832.) atyja lön a táblán látható négy gyermeknek. Végre a legidősb testvér

László a mult század végén szerepelt a megyei életben. Meghalt 1809. előtt. Nejétől Palatkay Juliannától a táblán látható gyermekei maradtak. Ezek közül

V. György megyei hivataloskodásra szánta magát. Már 1794-ben B. Szolnok megye aljegyzője, 1810-ben alispán, 1827-ben helyettes, majd rendsz. főbíró volt mintegy 1830. utánnig; egyszersmind a dézsi ref. egyház megye gondnoka. Nejétől gr. Kún Rozáliától több gyermekei közül főleg Farkas tűnt fel, ki 1834-ben az erdélyi országgyűlésen mint követ az ellenzék sorában megrázó mély hangjával, és velős szónoklataival szerepelt. 1848-ban Belső-Szolnok főispánja lön, valamint legujabban 1865-ben is.

A család Törpény, A-Gyékényes, Koder, stb. helységben birtokos, mely utóbbiban a család temetkező helye van.

A családnak egy más ága is van, ezekből András 1796-ban Küküllő megyei írnok, József ugyan akkor Tordai megyei irodai kiadó. Ez úgy látszik atyja a somteleki ágnak. Gáspár 1815-ben Torda megyei táblabíró és a görgényi reform. egyház megye gondnoka volt.

Tán e család ivadéka volt azon Veér Zsuzsanna Bokor Istvánné is, ki 1640-ben Komárom megyei nagy-megyeri jószágát nevezett férjének beirta. ²⁾

Végh család. (Nyéki.) Nem csak a Végh nevezetű családok között, de különben is egyike legrégiebb nemzetségeinknek, mint a melynek első hiteles nemes levele a XII. századból való, és máig is a család kezében létezik, daczára, hogy a család ősi fészkebe maradvá, vagy folyton főleg mezei gazdálkodással foglalkozva, a megyei közép-rendiségén sem emelkedett fölül.

¹⁾ Cserey Mih. Historiája 195. lap.

²⁾ Fényes, Komárom várm. 95. lap.

A család ősei a XII. század előtt a pozsonyi királyi vár szolgálói voltak, midőn közülök Ombol, Káló, Özény, Pető, Vakod, Mikó, Nomcsa, Endre, Szerecsen, Péntek, Juna, Kesznel, Mata, Cseke, Murolya, Szár, Munka, Pető, Juna, Fancsol, Nicsó, Aricsoly nevűeket III. István király 1165. évben kiadott oklevelében a vár szolgálat alól fölmentvén, azon várban szent István alapította nemesség sorába emelte.¹⁾ Ez oklevél a nemzetség egyik ágánál maig is megvan, és ez azon levél, mely többször és legközelebb is még kevésbé vizsgálók által sz. István eredeti oklevelének tartatott, azon okból, mert IV. László királynak 1284. évi átiratában nevezett István király „szent”-nek neveztetik,²⁾ holott az első okmányban István király (a III-ik) magát Geiza király (és nem vezér) fiának nyilván megnevezi, és különben is az okmány kelete minden kétségen felül hitelesen kimutatja az adományozó király kilétét.

Nevezett ősök ekképen a vár szolgálatból vár-nemességre emelkedvén, utódaik már Pozsony megyei Csallóközben birtak fekvőségeket, midőn ezen utódok közül 1284-ben a többi rokonság nevében is Márton, Bala, Jakab, Marczel, Elek, Simon, Pál, Váró és Pető III. István királynak 1165. évi kiváltság levelének átiratását és megerősítését IV. László királytól is megnyerték. 1298-ban ismét megerősíté azt III. András király is Vörös (Rufus) Péter Jakabnak fia, Márk Mártonnak fia, Marczell Jurinak fia, mindnyájan Nyéki-ek részére. Megerősíté 1349-ben I. Lajos király is.

Időjárátaival a nemzetség a családnevek fölvétele és megállandósítása után négy külön nevű nemes családra oszlott fel, így eredtek abból a 1. Méhes, 2. Kóssa másképp Zeke, 3. Nagy, és 4. Végh nevű családok, mindnyájan nyéki birtokosok Nyéki előnévvel. Már 1609. aug. 14-én II. Mátyás királytól e négy család képviselői névszerint Méhes Balás Pozsony megyei esküdt és fia István,

¹⁾ Lásd az oklevelet kiadva jegyzetekkel Fejér Cod. dipl. tomo V. vol. 3. pag. 253—258.

²⁾ E tévedés tartott e század első feléig, úgy, hogy minden fölebbi királyi megerősítő és átiró levelekben az első kiváltságlevél sz. István által kiadottnak is neveztetett, az eredeti levél világos tartalmának ellenére, főleg IV. László király oklevelének téves kitétele után, sőt még nem csak II. Mátyás király 1609. évi új kir. adománya, de Pozsony megye a múlt századi nemesi vizsgálatkor is ezen tévedésben maradt. Megezáfolta e tévedést Gyurkovics Gy. a Tudományos Gyűjteményben az eredetiből, hasonlóan Fejér György a Cod. dipl. id. helyén, ki 1805-ben szintén látta az eredetit Nyéken a családi levéltár őrzőnél Nagy Ferencznél.

Kóssa G á s p á r, és testvére G y ö r g y és ifjabb Kóssa másképp Zeke György, N a g y Albert és György, V é g h Balás, Jakab és Gergely részére új királyi adományképen az előbbi királyi okleveleket megerősíté.

1715-ben a pozsonyi káptalan által III. István és András okmányait átiratták M é h e s Balás, K ó s s a másképp Zeke Gáspár, V í g h (másképp Fröhlich) Ferencz és N a g y Mátyás.

Ezek szerint a Végh családból 1609-ben éltek B a l á s, J a k a b, és G e r g e l y, és 1715-ben F e r e n c z, kinek a Pozsonyi káptalan átiratában neve hibásan V í g h alakban, sőt még németesítve is, eléfordúl; holott az mindég Végh-nek íratott és hangzott. E F e r e n c z igazolta nemességét Pozsony megyében az 1722. év tájban nemesi vizsgálatkor is.

Idővel a nyéki Végh család egyes tagjai a Nyéki birtokból elszakadtak másfelé is, és egyesek egyéb birtokaikról is neveztettek, főleg ha azon néven egyszerre többen éltek, így találjuk már szintén a csallóközi birtokosok közt apácza-szakállosi Végh I s t v á n t Komárom megye szolgabíráját 1521-ben a Beke Ferencz és Nagy Balás részére a pannonhalmi sz. Benedeki convent iktatási jelentésében Lögér pusztára nézve. — Valószínűleg a család ivadéka volt V é g h másképp Deák M i h á l y is, 1655-ben Pozsony megyei alispán. — Végh G e r g e l y 1597-ben a törökök ellen harczolt. ¹⁾

A családnak egyik ága Nógrád megyébe szakadt, hol utódai a Szalma-Tercsi pusztán szerény birtokrészükön gazdálkodnak. 1755-ben a nógrádi nemesek összeírásában a jövevények sorában találjuk Végh J ó z s e f e t Szécsényben. Ez lehetett a beszármazó. Ennek utódaiból egy ágat mutat a következő táblázat:

István (Ficsór Francziska)					
László.	Imre.	Lajos.	Erzse (Géczy Bertalan)	Teréz.	Róza

Végh családi néven ismeretesek még, de nem merem e család közé sorolni a következőket: Végh Ambrus deákot, ki 1548-ban Sárospatak várnagya volt. ²⁾ Weegh L á s z l ó t, ki 1738-ban a szalavári convent jegyzője volt, és czimerül pecsétén ez állott: a függőlegesen két felé osztott paizs jobb oldali udvarában egy hármass fog, a balol-

¹⁾ Istvánffy 1685. évi kiadás 457. lap.

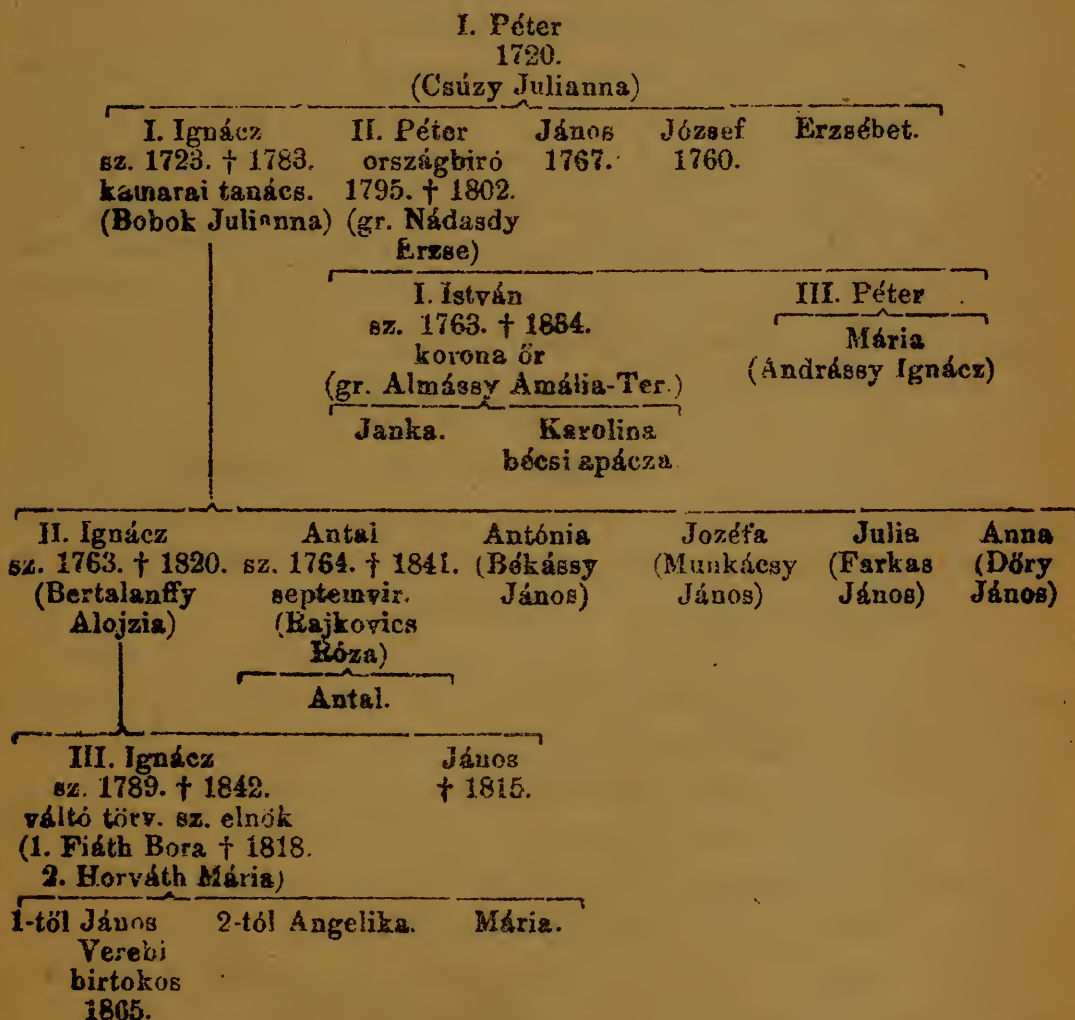
²⁾ Pray, Annales V. 417.

dali udvarban magyar vitéz jobb kezében kivont kardot, a balban levágott török fejet tartva.

Végh család. (Verebi) Fejér vármegyei adományos birtokos család, melyet Végh I. Péter emelt föl, és mely a múlt század végén, vagy ennek elején a Fejér megyei Vereb helységre adományt nyervén, annak jelenleg is birtokosa.

A család czimere: a paiza kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló oroszlán emelkedik ki. A paizs sisakjáról két felől szokásos foszladék hullámszik le.

A családfa következő:

A törzs I. Péter a múlt század elején Csúzy Juliannát vévén nőül, ezzel Komárom s egyéb megyékben szép birtokjogokat nyert. A táblán látható öt gyermeke maradt: I. Ignác II. Péter, Já-

nos, József és Erzsébet. Ezekből János — úgy látszik — Veszprém vármegyénél volt r. esküdt 1767-ben. József kormány-széki hivatalt viselt 1760-ban. A legidősb két testvér

I. Ignác és II. Péter két külön ágat alapítottak. Lássuk előbb II. Péter ágát, mely fiágon már magbaszakadt.

II. Péter legmagasabbra emelkedett a családból, már 1770-ben kir. kam. tanácsos, nem sokára egyszersmind a sz. István rend kincstárnoka, 1780. ápril. 29-től kir. személynök, majd sz. István rend keresztese, 1782. ápril. 19-én Baranya vármegye főispánja, 1789-ben személynökből főtárnok mester, végre 1795. júl. 20-dikán országbírája lett. Meghalt 1802. ápril. 15-én. Nejétől gróf Nádasdy Erzsébet-től két fia maradt, úgymint I. István és III. Péter, ki leányában Máriában Andrásy Ignácznéban kihalt.

I. István szül. 1763-ban. Ifjú korában szintén hivatalba lépve, már 1787-ben helytartósági tanácsos volt, 1805-ben Baranya vármegye főispánja, cs. kir. kamarás, arany sark. vitéz, 1810. val. belső itkos tanácsos, és sz. István rend közép keresztese lett és végre 1827-ben a szent koronaőre. Meghalt Damonyán (Sopron v.) 1834. sept. 20-án kora 73. évében. ¹⁾ Nejétől gróf Almásy Amália-Teréziától, ki 1827. nov. 30-án kora 55. évében halt meg, csak két leánya Janka és Karolina (Teréz Fáni) bécsi zárdahölgy maradtak, kikben ez ág leányágra szakadt.

I. Ignác szül. 1723-ban. Már 1760-ban a m. kir. kamaránál tanácsos, egyszersmind a harminczadi és arany mosási ügy igazgatója volt. Meghalt 1783. octob. 1-én. Nejétől Bobok Juliannától (ki 1788. júl. 13-án halt meg) a táblán látható négy leánya, és két fia: II. Ignác és Antal maradtak. Ezek közül az ifjabb

Antal szül. 1764-ben. A Dunán inneni kerületi táblánál kezdé hivataloskodását, utóbb kir. tanácsos stb. végre a hétszemélyes tábla bírája lett. Meghalt Pesten 1841. febr. 6-án kora 77. évében. Nejétől Rajkovics Rózáliától (ki mh. 1834.) maradt fia Antal.

II. Ignác szül. 1763-ban, meghalt 1820-ban. Nejétől pornoki Bertalanffy Aloiziától (szül. 1768. † 1792.) Két fia maradt: III. Ignác és János, ki 1815-ben magnélkül elhalt.

III. Ignác szül. 1789. dec. 19-én. Fejér vármegyénél kezdé hivataloskodását, hol főjegyző, országgyűlési követ, majd kanczelláriai titkár, és innen 1829-ben országbírói ítélő mester, utóbb végre Pesten a váltó törvényszék elnöke. Meghalt 1842. aug. 26-án kora 53. évében. Első neje Fiáth Borbála meghalván 1818-ban, másodszor

¹⁾ Ujabb Ismeretektára VI. 513.

1823. máj. 12-én nőül vette Horváth Máriát, ki 1831-ben halt meg. Első nejétől maradt fia János, 1840—43. Fejér v. t. főjegyzője, jelenleg Fejér megyében Vereben birtokos, a másodiktól leányai Angelika és Mária.

A család kath. vallású.

Végh család. (Tassi) Pest vármegye régiebb birtokos családjának egyike. Törzs-ősei Végh András, György, és Tamás még 1565-ben az Egecsey családtól megszerezték az Egecsei pusztát, és Tass helység határában fekvő birtok egy részét, hol a család mai napig birtokos.

1724. jul. 4-én Barinay Ferencz és neje Akács Zsófia az egecsei pusztához, melyet a Végh család ősei — mint már említők — még 1565-ben megszerezték, némi jogot tartván, ezen jogukat 1800 ft. felfizetés mellett a váczai káptalan előtt Végh Istvánra, Végh Györgyre és nejére Pap Erzsére, Végh Andrásra és nejére László Erzsébetre, Végh Jánosra és nejére Bogyó Katalinra átruházták, és nekik örökösön bevallottak, úgy a Tass helységbeli azon részt is, melyet Becz másképp Tassy Istvántól szereztek, eképen a

Végh család nevezett tagjai 1724. sept. 10-én III. Károly királytól a Tasson fekvő birtokban az egész Végh család osztályos utódainak, az egecsei pusztabeli Baranyai jogra pedig csupán a megnevezett Végh családbeli tagok részére királyi adományt vivén, azokban ujlag is megerősítettek. ¹⁾

A családfa az 1565-ben élt Végh Andrástól, ki hernádi Ormós Ambrús leányát Klárát birta nőül, következő:

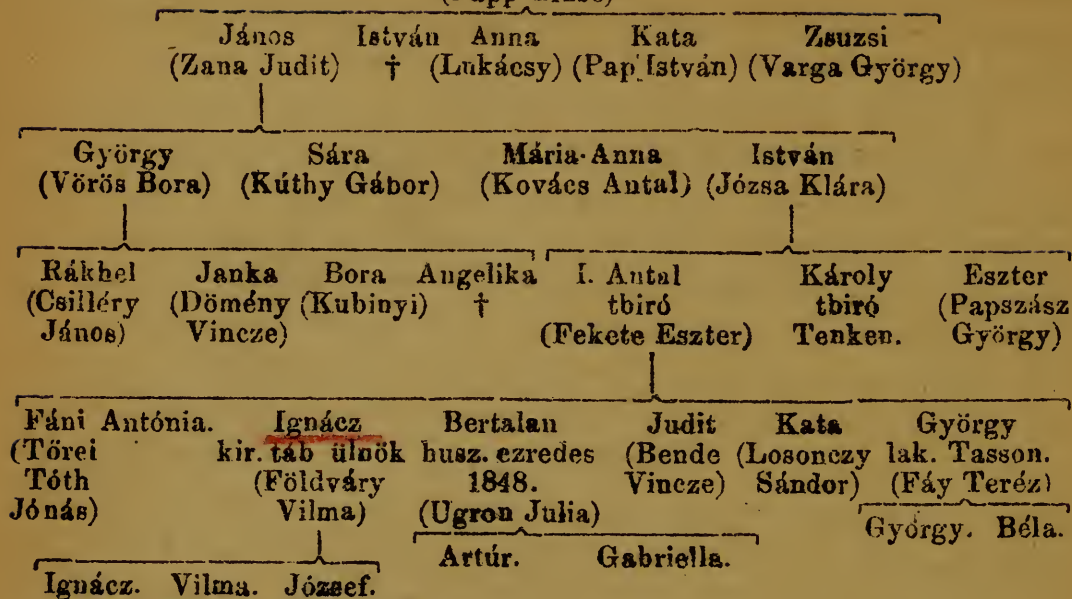
		András 1565. (Ormós Klára)			
		György.			
		Sebestyén.			
Tamás.	István	Sebestyén.		András	
	N. (Becz Péter)	N. (Antal Imre)	Pál.	Dániel.	
			András	István.	András
			Judít (Sevák Andr.)	1724.	János 1724.
				(László Erzse)	(Bogyó Klára)
György 1724.	István †		Kata	Anna	András.
(Papp Erzse)			(1. Csilléry N. 2. Fekete János)	(Damonyi Miklós)	Klára
Folyt. a köv. lapon					(1. Piróth Gábor 2. Pásztor János)

¹⁾ A kalocsai káptalannak 1836. máj. 2-án eszközölt hiteles átírata szerint.

György, ki az előbbi lapon.

1721.

(Papp Erzsé)

Madorassy Dezsőné

A család utóbbi nemzedékei közül I. Antal Pest és t. megye táblabírája volt. Lakott Tasson. Testvére Károly Heves és Pest várm. tbíró Hevesben Tenken.

Antalnak fiai közül Ignác a forradalom előtt Pest vármegyénél szolgált mint esküdt, al- és főszolgabíró. Jelenleg a kir. táblának egyik érdemes bírája.

Bertalan 1848-ban huszár ezredes volt.

A család reform. vallású.

Végh család. (Laki) Komárom vármegye birtokos nemes család, mely azon megyében, Szilas, Nagy-Tany és Lak helységeiben most is birtokos, ¹⁾ mely utóbbiról a család előnevét írja.

A család hitelesen ismert törzse Végh János, agilis, volt, ki már a czimeres nemes levél szerzése előtt öt évvel 1623-ban ²⁾ nemesi kiváltsággal élt, valószínűleg mint anyja után (agilis) nemes és birtokos. A czimeres nemes levelet érdemeiért ő kapta II. Ferdinánd királytól 1628. évi novemberben. ³⁾

Czimere a családnak a paizs kék udvarában zöld halmos téren

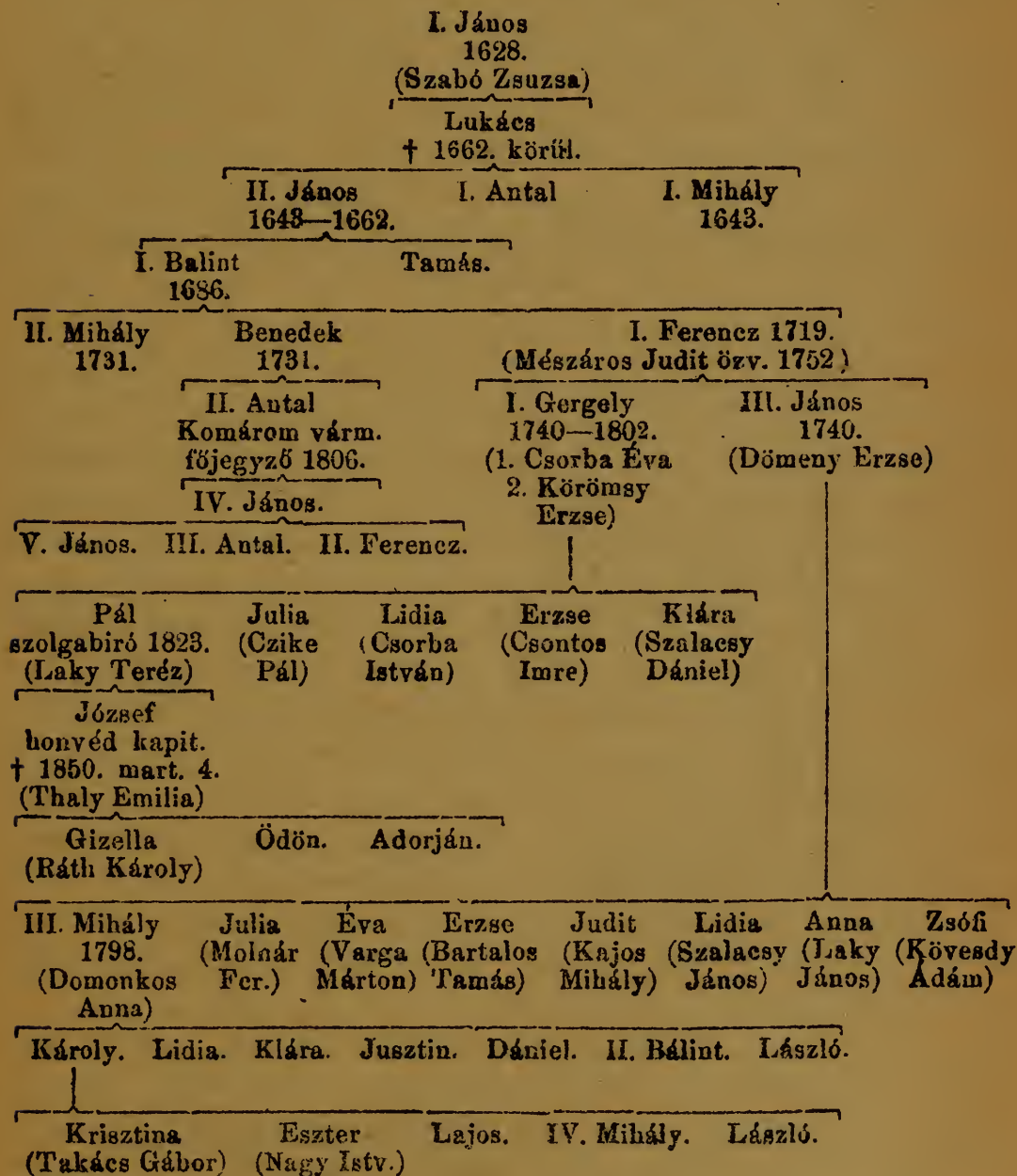
¹⁾ Fényes, Komárom várm. 106. 110. 111.

²⁾ Komárom várm. 1623. évi jegyzőkönyve 262. lap. — Ugyan ott található nemes Végh Ilona néhai Kulesár Boldizsár özvegye is, — e család ivadéka-e? — nem tudjuk.

³⁾ Az eredeti czimereslevél jelenleg Végh Károlynál őriztetik.

hátsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös.

A család leszármazási táblázata ¹⁾ következő:

I. János fia Lukács, úgy látszik 1662-ben halt meg. Fiai 1643-ban Lakon birtokosok. ²⁾

¹⁾ Családi közl. — ²⁾ Komárom várm. jegyzőkönyv I. k. 357. lap.

II. János több osztályos atyafiával 1686. aug. 26-án I. Leopold királytól A. és F. Gellér, Ns. és Vár-Bogya helységbeli egy telkes kurialis birtokra I. Leopold királytól új adományt kapott, és abba a sz.-mártoni convent által beiktattatott.

I. Bálint és Tamás 1686. apr. 5-én nemes Radványi Katától zálogjogon 18 fban vesznek meg Lak helységben egy fél kúriát.

1731-ben II. Mihály atyja Bálint és testvére Benedek és az egész Végh család nevében a győri káptalan előtt tiltakozik gadóczy Róth Sándor ellen ennek némely laki kúriális birtokokban történt beiktatása ellen, azonban utóbb jogát eladván, kiegyeztek. Ugyan e Mihály meg 1700-ban Sándor István beiktatásának Ontopa, Ujtelek, Ns. Olcsa, Szőlös másként Szóvát, A.-Aranyos, A.-Bök puszták és faluk iránt, melyekre magszakadás czimén adományt vitt, — ellentmondott. ¹⁾

I. Ferencz 1719-ben több atyafiával az eleik által Megyeri Péternek adott, utóbb ennek vejétől Tallián Györgytől 145 fban visszavett Alsó és Felső-Gellér, és Ns. Bogyai részbirtokban osztozott. Özvegye Mészáros Judit és több mások ellen 1752-ben Csorba János ellentmondási okadó pert indított, de elveszté. ²⁾ Nevezett özvegyétől fiai I. Gergely és III. János 1740-ben alsó-borsai Csorba Jánostól zálogjogon 50 ftért megszerzik az ekeli és ns. olcsai határban fekvő Piri nevű dülőben 3 darab földjét.

I. Gergely és neje Csorba Éva, ugy szintén III. János 1742-ben az ekeli határban ismét 3 h. földet zálogba vesznek 60 ftért Csorba Jánostól.

1798-ban III. Jánosnak a táblán álló gyermekei osztoztak atyai és anyai öröklött birtokaikban.

1802-ben I. Gergely és második neje Körömsy Erzsébet a Körömsy testvéreknek a nemes olcsai határbeli zálog birtokra felfizetést (auctio) teszen.

II. Antal 1806. nov. 6-án Komárom vármegye főjegyzőjévé lett. ³⁾ Fia I. Pál, ki 1823-ban nővéreivel számoszkodási egyezséget eszközöl, Komárom megye szolgabirája s táblabíró volt. Ennek fia József volt honvéd százados, meghalt 1850. mart. 4-én. Fiai a táblán láthatók.

¹⁾ Fényes, Komárom várm. 97. lap.

²⁾ Ugyan ott 100.

³⁾ Ugyan ott. 60.

A család reform. vállású.

Végh család. Alapítója Végh Péter, ki 1715-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemes levelet. ¹⁾

Czímere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban vízben gólya, csőrében halat tartva; az alsó vörös udvar földszinű alján aspiskigyó kúszik, fölemelt fővel, szájában három megért árpa-kalászt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján jobbfelül szintén olyan kigyó ágaskodik két szál árpakalászt tartva, balról a gólya áll, csőrében halacsát tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

Ha czímerök egyezne, e Pétert a verebi Végh család alapítójával azonosnak tartanám.

Végh család. (Botházi.) Erdély kihalt családai közt említi Kövári.

Vég család. (Máskép Frölich.) Vég máskép Frölich Ferencz-Ferdinand 1710-ben I. József királytól kapott czímeres nemeslevelet. ²⁾ Czímere a paizs kék udvarában álló terebélyes zöldfa, mely mellett baloldaltól egy szarvas ágaskodik, első lábaival a fa derekát fogva. A paizs fölötti sisak koronáján repülő fehér galamb áll, piros csőrében zöld galyat tartva, két bivalyszarv között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan félig arany, félig kék, a baloldali félig vörös, félig ezüst. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Végess család. Heves vármegye nemes család, birtokos Tisza-Beő, Roff helységben, P.-Süly és a gyendai pusztán. Miklósnak neje csopaki Torma Anna, meghalt Tisza-Beőn 1862. jan. 28. kora 73. évében. Andor megyei tisz. alügyész 1842-ben. László alle-véltárnok 1845-től. Julia Baretta Lipótné birtokos P.-Sülyön, ugyan ott és Roffon Mihály, Tisza-Beőn birtokos Ferencz.

Véges család e század elején birtokos Zemplin megyében is Bánóc helységben. ³⁾

Ugyan csak Zemplin megyében Végesy (így) családot is találunk a század elején Vehéczen mint birtokost. ⁴⁾ Azonban tán e család azonos a Véges családval.

Véghely család. Fejér és Veszprém megyei birtokos nemes család, mely nevét előbb rendszeren *Veghelius*-nak írta, sőt íratott *Ve-*

¹⁾ Collect. herald. nro 467. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Collect. herald. nro 733.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 370.

⁴⁾ Ugyan ott 343.

cheliu s-nak is. Így Vechelius János 1788-ban Fejér megyében a József császári rendszer alatt a *judicium subalternum* törvényszék ülnöke volt. Véghelyi István 1787-ben magyar királyi testőr volt; kit 1795. januárban már mint kapitányt Ordódy és Csemesz gardisták meggyilkoltak. Veghelius Zsigmond 1843-ig Fejér vármegye főszolgabírája volt.

A család Veszprém megyei ágának származási táblázata ez:

József (Simon N.)			
Imre 1861. helyt. alisp. Veszprémben (Pázmándy Karolina)	József.	Zsófia.	Julia.
Dezső sz. 1840. nov. 18.	Jolánka.	Jozéfa †	Zoltán.

Ez ágból Imre 1861-ben Veszprém megyének az úrbéri ügyekre nézve helyettes alispánja volt. Egyik fia Dezső Veszprém vármegye monographiáján dolgozik.

Véglessy család. Kihalt nemes család, melynek eredeti címerelevele 1819-ben Ung vármegye levéltárába tétetett.

Wehring család. Wehring Gerhárd az 1805. évi országgyűlésen nyert magyar honfiusítást. ¹⁾

Veigler család. Veigler Györgyöt az 1715. évi országgyűlés írta a honfiusítottak közé. ²⁾

Weingruber család. Lásd *Weinlinger cs.*

Weinlinger család. Weinlinger János-Pál és Weingruber János-György együtt kaptak címeres nemes levelet III. Károly királytól 1717-ben. ³⁾

Címere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban vasas vitéz, oldalán karddal, jobb kezében kivont kardot tartva; az alsó ezüst udvarban mohos kősziklán madár áll, egy előtte fekvő rózsára nézve. A paizs fölötti sisak koronáján két felől zöld ág között vörös mezű kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról kékvörös.

Weinpergh család. Weinpergh Antal 1685-ben I. Leopold királytól kapott címeres nemeslevelet. ⁴⁾

¹⁾ 1805. évi 7. törv. cz.

²⁾ 1715. évi 135. törv. cz.

³⁾ Collect. herald. nro 557. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó egyszarvú; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan egyszarvú ágaskodik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Weisinger család. Weisinger Jánost 1790-ben II. Leopold király emelte magyar nemességre.

Czímere a paizs vörös udvarában zöld téren ágaskodó ezüst grif, első jobb lábával három szál kinyílt liliomot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között szintén három kinyílt liliom virít. Foszladék jobbról és balról ezüstvörös. ¹⁾

Weissenegg család. Weissenegg János-Benedek az 1687. évi országgyűlésen a magyar honfiusítottak közé bekebleztetett. ²⁾

Weisz család. (Dercsényi és Balazséri) 1687. sept. 27-én I. Leopold királytól kapott czímeres nemeslevelet. Utódaiból e század elején János a Zemplin vármegye főorvosa ³⁾ volt, már „Dercsényi” előnévvel, minthogy arra még 1792-ben kir. adományt nyert. Fiai nevöket *Dercsényi*-re változtatva, báróságot nyertek. Lásd *Dercsényi család* e m. III. köt. 279-280. lapjain.

Úgy látszik e család egyik ága élt Körmöcz sz. kir. városban 1740. körül. ⁴⁾

Weisz család. (Horstensteini báró.) Alapítója Weisz Bertalan-Hartvik, ki 1670-ben katonai pályára lépven, utóbb Magyar országba jutott mint vasas ezredbeli ezredes és szegedi várparancsnok, és mint ilyen 1729-ben báróságot, és egyszersmind ez évben az országgyűlésen magyar honfiusítást nyert. ⁵⁾ Tőle illetőleg atyjától a család le származása ⁶⁾ következő:

Kristóf-Hartvik ns.
(Seldern Mária)

b. Bertalan-Hartv.
ezredes, 1729. indigena
(fröhlichburgi Frölich Margit)

II. Kristóf
(Szidanitz Klára)

János
(gr. Berchtold Mária)

Folyt. a köv. lapon.

¹⁾ Adami, *Scuta gentil.* tomo XIV.

²⁾ 1687. évi 29. törv. cz.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 13. és 109.

⁴⁾ Bel M. Not. nova Hung. IV. p. 206.

⁵⁾ Adami Coll. gen. és 1729. évi 49. törv. cz.

⁶⁾ Schönfeld *Adelslexic.* II. 241. stb.

János, <i>ld az előbbi lapon.</i>		
(gr. Berchtold Mária)		
József-Edmund		
sz. 1766. nov. 10.		
kir. tan.		
(gr. Berchtold Bora)		
Vilmos	Mária-Adél	Rudolf
szül. 1802. jul. 17.	sz. 1813. jul. 10.	sz. 1803. jul. 14.
		cs. k. kam.
		alezredes.

A család czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban vasas vitéz áll, jobb kezében kivont kardja hegyén zöld koszorút tartva, a 2-dik kék udvarban zöld halmon galamb áll, a 3-ik kék halmon hármás arany kalász díszlik. A paizst bárói korona fedi, a felett két koronás sisak áll, a jobb oldaliból a paizsbelihez egészen hasonló vasas vitéz emelkedik ki, a baloldali fölött két kiterjesztett fekete sasszárny között arany csillag ragyog. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról aranykék. ¹⁾

Veith család. Veith Márton 1805. máj. 31-én Bécsben kelt armálisban I. Ferencz király által nemesítetett meg, és nemessége azon évi sept. 20-án Krassó vármegyében kihirdetetett. Jelenleg a család Krassó megyében nem létezik.

Véka család. (M.-frátai †) Erdély kihalt családai sorában áll. ²⁾

Vékey család. (Vékei) Zemplin vármegye ős régi családja, mely azon megye Véke helységről, mint ősi birtokáról kapta mindkét nevét, és ott máig birtokos. Legrégibb őse Vékei Márton 1245-ben IV. Béla király levele mellett határjárást tartatott. ³⁾

Hiteles okmányok szerint ⁴⁾ éltek a családból idő szerint a következők:

1475-ben Tamás, neje Kisfaludi Ilona, ettől gyermekei: Lénárt, Ferencz, Dorkó és Erzse. 1488-ban már Tamás neje (valószínűleg özvegye) Rozvágyi Ilona osztozik Lasztócson.

1512-ben László, Miklós fia.

1520-ban Boldizsár és neje Julianna beiktattatnak a csapóházi pusztá birtokába, mit birtoktársaitól vett meg.

1527-ben Boldizsár beiktatik egész Mihályiba. Ugyan ez

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Kövári, Erdély nevez. cs. 271.

³⁾ Szirmay, Cott. Zemplin. not. top. 288.

⁴⁾ Kazinczy Gábor közl. szerint.

megveszi lasztóczi Török Veronikától Izsép falucska és a sós-kúti puszta részét.

1528. Ferencz és László eladják Juliannának 10 évre Lasztóc, N.-Azar, K.-Rozvágyi birtokukat.

1539. 1545. Dominika.

1544. Orsolya Gulácsi Zereny István özvegye, ki 1549-ben Lasztóczi Balogh Juliával cserét tesz.

1545. Vékei Domokosné Lasztóczi Kata. János neje Anna.

1547-ben László. 1548. Benedek özvegye Anna, ekkor már Bajomi Nagy Jakabné; gyermekei Vékei István, Ferencz, Boldizsár, György, Erzse (Lasztóczi Simonné).

1548. György (neje Balogh Bora, B. Ferencz leánya) és Benedek (György fia) perlekednek Istvánnal és Annával Benedek özvegyével.

1561-ben Gáspár.

1570. Orsolya és Kata Gergelynek leányai, ez utóbbi 1-ször Nagy Fer. 2-szor Horváth Kristóf v. Ferencz, 3-szor 1582-ben Csabai Benedekné.

1575. Ferencz neje Keszthelyi Anna, fiok Mihály; Keszthelyi Anna még Szegedy Nagy Imrének neje.

1573. Erzse Kórody Ferenczné. Boldizsár özvegye Zsuzsanna.

1574. János, neje 1580. Háborn Potentiána.

1575. Lőrincz László és Orsolya, Gergelynek gyermekei, Miklós és Kata (György és Kata asszony gyermekei.)

1576. János, Gáspár, György, Péter, Boldizsár, Imre, és említett Jánosnak fia László.

1577. György, Miklós fia. 2-ik neje Kata.

1583. Borbála, György leánya Czövek Istvánné. Ugyan ez évben Zsuzsa és Ambrús közt osztályt a megye csinál. — Simon (neje L. Erzse, Benedek leánya) fiai: Lőrincz és Miklós, ezé is Miklós 1587.

1583. János beiktatást nyer több birt. társával Beregh megyei birtokrészébe. — Boldizsár özvegye L. Zsuzsanna.

1584. Vékei Dorkó, Lasztóczi Péterné.

1580. Ferencznek fia Ambrús már nem élt. — Borbála Györgynek (Benedek fiának) leánya Zorik Andrásné.

1580. István, ennek fia Benedek (Csabai Benedek mostoha fia.)

1588. Péter, István (ez utóbbi Benedek fia.)

1589. 1601. Imre. neje Agárdy Zsófia.

1590. Péter pazarló. Ez 1593 ban barátságosan egyezkedik Bornemisza János és Magdolnával e birtokokra: Minaj, Veskócz, Eör, N.-Gálóc, és két szőlő Unghvart; Zbugya, Hosszumező, Bresztó A. és F.-Harbuk, Béla, Zbojna.

1601-ben Potentia. 1606. Lajos és Ambrús.

1614. István, Ambrús, Mihály; a két elsőnek fateálja Erzsé (elsőbb Dobossy László majd kösöthi Hegyi György n.-csebbi birtokos neje) a maga kis-csebbi és minden egyéb birtokát 1615. mi ellen férje a leleszi convent előtt tiltakozott.

1615-ben Ambrús leánya Mária 1-ör 1635. Nyomárkay Lászlóné (kitől Ny. Gábor, megölték Ujhelyben, és Anna). 2-or Raksányi Pálné.

1622, előtt Ambrús szolgabíró Zemplin vármegyében. Neje 1623. is él Nagy-mihályi Pongrácz Sára.

1625. Mihály, Kata (Hartay Bálintné.)

Ezek szerint csak a következő házagos családja szerkeszthető

Benedek † 1528. előtt. (N. Anna, utóbb Bajominé)					
István 1528. Benedek 1587.	Ferencz 1528. (Keszthelyi Anna 1573.)	Boldizsár (1. Julia Anna 1520. 2. L. Zsuzsa 1573. özv.)	Kata 1528.	György 1528.	Erzsé 1528. (Lasztóczy Simon)
	Ambrús † 1587. előtt.		György (1. Balogh Bora 1548. 55. 2. N. Kata)		
		Miklós 1575.	Kata 1575.	Bora (1. Csövek István 1583. 2. Zorik András 1587.)	

A családból János 1572-ben Zemplén vármegye követe volt Rudolf koronázására. ¹⁾

Ferencz birt Rádon, Perbenyiken, al-országbíró volt, mint ilyen 1578-ban halt meg, és Véken márványemlék alá temettetett. ²⁾

E század elején is birtokos a család Zemplén megyében az ősi helységben Véke, továbbá Gercsely helységben.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. p. 87.

²⁾ Ugyan ott 118. 120.

E családból volt Vékey György, kinek Erdődi Zsuzsától fia Sándor, kinek fia József élt a század elején.

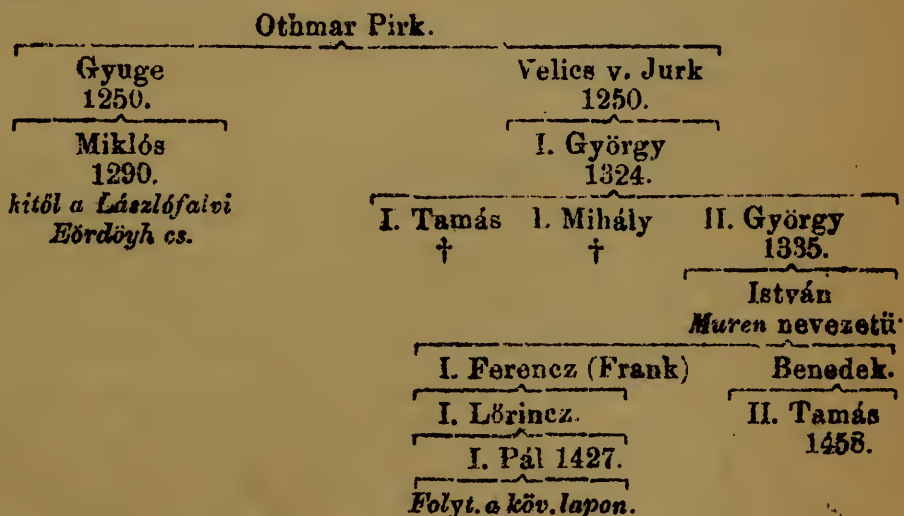
Pál 1817-ben Zemplin vármegye rendszerenti esküdtje volt.

Vékony család. Alapítója Vékony János S.-Patakról származott. A Rákóczy forradalomban részt vevén, ezzel együtt 1711-ben emigrált és Török országban lovas tiszt lett. Az 1717. évi belgrádi ostrom alkalmával Musztafa basához levéllel mint futár küldetvén, a levelet Eugen hzg. táborába gr. Pálffy Jánosnak kézbesíté, és így a török tervet elárulván, Eugen diadalmát elősegíté. Ezért kapitányságra emeltetett és III. Károly királytól 1725-ben Szabolcs megyei Búly és T.-Lök helységben részbirtokra királyi adományt nyert. Nőül vette Krajnik János egyetlen leányát Juliannát. Eltemettetett Tarczalon. ¹⁾

Velbovszky család. Szepes megye nemessége sorában említetik Fényes E. Geográfiájában.

Velics család (Lászlófalvi) Turóc vármegye ősi régi törzsökös családja, mely a Lászlófalvi Eördögh családdal egy közös törzsből ered. Közös ősök Othmár volt, ki 1250. (X. cal. Jun.) Pirk (vagy Pink és Piok) nevű fiával a Turóczi várjobbágyságtól fölmentetvén, Turóc megyei Bobovrik (v. Bobovnok) földre, mely most Lászlófalva helység neve alatt ismeretes, IV. Béla királytól adományt nyert. ²⁾ Othmar Pirknek két fia volt Gyuge (vagy Thleus) és Jurk (vagy Velics.) Az előbbitől az Eördögh, az utóbbtól a Velics család származott.

A családfa következő:

¹⁾ Szirmay. C. Zemplin not. top. 118. 119. 120. 145.

²⁾ Turóczi Regestrum Engelnél Monumenta Ungr. p. 33. és Bel Not. Nova II. 364.

I. Pál, *ki az előbbi lapon.*

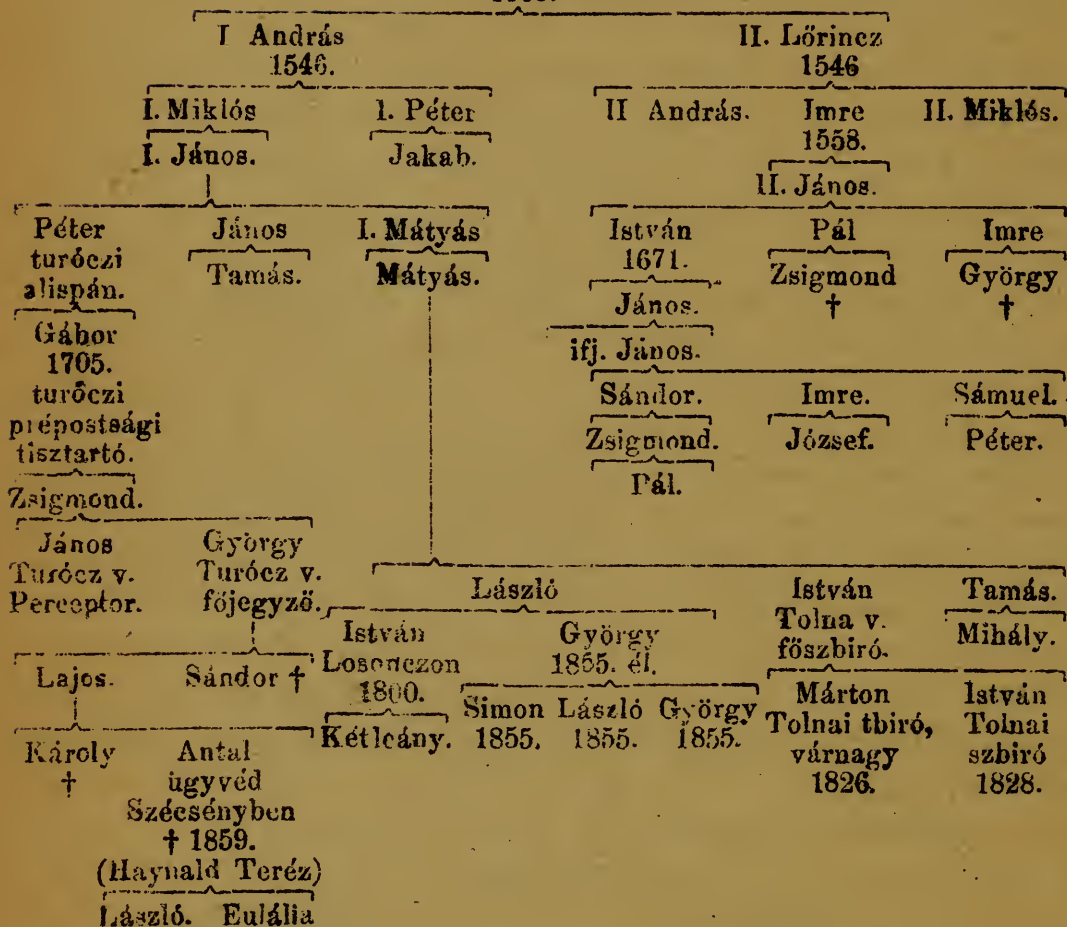
1437.

I. Márton.

I. Szaniszló

Kozice nevű

1505.

A család némely tagja Turóc megyénél viselt hivatalt, mint a táblázat mutatja. Gábor 1706-ban a turóczi prépostsági fiscale uradalom tisztartója volt. Ez ágból Antal Nógrád megyébe szakadt, hol Szécsényben volt ügyvéd, meghalt fiatal korában 1859-ben. Ugyan e vonalon Mátyás ágából László maradéka Losonezra származott. László testvérének Istvánnak ága pedig Tolna megyébe telepedett, hol ez ág megyei hivatalokat viselt. Velics János 1804-ben Békés megyében hirdetteté ki nemességét.

A család czímere a paizs kék udvarában úszó szarvas; a paizs fölötti sisak koronájából szintén szarvas emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vellesz család Komárom vármegye nemessége sorában áll. ¹⁾

Weltischoffer család. Weltischoffer Vitus 1710-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet. ²⁾

Czimere a paizs kék udvarában szántó földön álló vörös ruhás, fehér harisnyás, czipellős, német kalapú német ember, ki fehér előkö-tőjéből gabonát szór. A paizs fölötti sisak koronájából kiterjesztett fekete sasszárny között kettős farkú oroszlán emelkedik ki, első lábai-val három arany kalászt tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Velz család. Velz (vagy Velcz) Zsigmond 1638. évben magyar honfúsítást nyert. ³⁾

Wenckheim család. (Gróf és báró.) Egyike legjelentékenyebb, most is virágzó, főrendű honfúsított családainknak. Őseit Frankoniából eredeztetik. A család egyik legujabb leirója ⁴⁾ a család eredetét épen a wenckheimi Hund és ennek folytán a magyar országban nemzetséget alapított Hunt és Pázmán törzsekkel igyekszik összekötni. Mi csupán a biztos adatokhoz ragaszkodván, csak megemlíteni kívánjuk, hogy Wenck Dániel 1559-ben I. Ferdinand római császártól nemességében megerősítetett, továbbá, hogy Wenck Ágoston II. Rudolf római császártól wenckheimi előnévvel birodalmi nemességre emeltetett, végre hogy wenckheimi Wenck Fülöp a svecziai hadjáratokban tünteté ki magát, míg testvére Wenck Sebestyén tüzérségi főtiszt 1598-ban Győr ostromában szerzett érdeme-
ket, mely utóbbiakat már a család oklevelei is őseiknek igényelik.

A család ismert törzse, kitől származása izről izre kimutatható, Wenck Albert volt, ⁵⁾ kinek nejétől wiedersbachi Wiederhold Jozéfától született fia

Wenck János volt. Ez 1683-ban a batáviai tud. Egyetemnél bölcsész és orvos tudori oklevelet nyert, hasonlóan 1698-ban a gráci t. egyetemről is oklevéllel tiszteltetett meg; ugyan ez évben az eggenbergi herczeg is kitünteté kiváltság-levelével. Mint cs. udvari orvos Gráciban nagy tevékenységét fejtett ki, és kitűnő képességeiért So-

¹⁾ Fényes E. M. orsz. geogr. statist. állapotja. I. köt. 146.

²⁾ Collect. herald. nro 735.

³⁾ 1638. évi 73. törv. cz.

⁴⁾ A Wenckheimi Hund család eredete és ivadéakai Magyarhonban. Szerkesztve id. Mogyoróssy János által. Nyom. Gyulán 1864. 4-rét.

⁵⁾ Góthai Hist. herald. Handbuch 1855. 1063. lap.

bieszki Jacobine lengyel kir. hzgnő is udvari orvosává nevezte. 1711-ben a római tud. sz. egyetem is tudori oklevéllel tisztelte meg. Érde-
meiért, hová tudományos működése is tartozik, 1748. april. 27-én Má-
ria Terézia maradékaival együtt (már „Wenckheim“ nevezettel) római
német birodalmi czimeres lovagi (ritter) rendbe emelte. Nejétől eggers-
waldi Gobleis Mária-Annától maradt fia

Wenckheimi Wenck János-József-Ágoston, ki császári
tanácsos, és az alsó-ausztriai kormány kancellára volt negyven évig.

Nőül vévén a gazdag
báró Harrucker János-
György Békes megyei
főispán leányát Mária-
Czecziliát, ez által
gyermekai a Békes me-
gyei gyulai uradalom-
ban örökösödtek. Neve-
zett nejétől három fia
maradt, úgymint: Jó-
zsef, János-György,
és Xav.-Ferencz.
A középső klagenfurti
főesperes és alsó-ausz-
triai tanácsos volt, élt
még 1798-ban; meghalt

mint pap magtalanul. A másik két testvér katonai pályán díszlett, és
mindkettő 1776. dec. 18-án az ausztriai örökös tartományokra nézve
Mária-Terézia cs. királyasszonytól báróságot, 1781. april. 7-én I. Jó-
zsef császártól Magyar országra honfiusítást nyert, mely az 1791. évi
országgyűlésen elfogadtatván, a 73-ik törvénybe becikkelyeztetett.
E két férfitől származik a Wenckheim-ok mostani özaves bárói és
grófi ága, és pedig Józseftől (ki 1802-ben grófi rangra emeltetett)
a grófi-, Xav.-Ferencztől pedig a bárói-vonal. Lássuk a leszár-
mazást ¹⁾ a családfán:

¹⁾ Magyarország id. m. és a góthai almanachok stb.

I. t á b l a.

Wenck Albert
(ns. Wiederhold Jozéfa)

Wenckheim János (ker.)
1683. 1748. lov.
udv. orvos tr.
(ns. Gobleis Már.-A.)

I. (Ján.) J ó z s e f Agost.
cs. tan. és alsó-ausztr.
kancelliár

(bárá Harrucker M. Czeczil.)

II. József báró
sz. 1733. † 1803.
altábornagy
1802. gróf.
(bárá Gruber Teréz
sz. 1741. † 1801. Badenb.)

János-György
Klagenf. főesper.
legf. törv. tanács.
†

Xav.-Ferencz
sz. 1736. † eles. 1794.
altábornagy, *bárá*
(b. Rosenfeld Karolina)

Folyt. II. táblán.

II. Ferencz
† kiskorú
1784. után.

IV. József-Antal
sz. 1780. † 1852.
cs. kir. kamarás
(1. Ns. Klempay Regina-Róza
2. Feicht Anna † 1846.
3. Scherz Krisztina † 1849.)

III. Ser.-Ferencz
sz. 1785. † 1838.
cs. kir. kamarás
(gr. Pálffy Bora
csill. ker. h. † 1862.)

3-tól Krisztina
sz. 1849. april. 31.

V. József
sz. 1809. sept. 9.
cs. kir. kam.
(1. gr. Niezky Mária
2. Jankovich Stefania
cs. ker. h.)

Károly
sz. 1811. febr. 24.
cs. kir. kam.
(gr. Radeczky
Friderika)

Antal
sz. 1813. máj. 17. † 1864.
cs. kir. kam.
(gr. Zichy Mária-Max.
csill. ker. h.)

Rudolf

sz. 1814. dec. 24.
cs. k. kam.

Gyula
sz. 1835. aug.
1861. Békes v.
aljegyző.

Stef.-Mária
sz. 1837.
(gr. Almásy
Kálmán)

Borbála
sz. 1838.
(b. Walterskir-
chen Ernő)

Anna
sz. 1840. † 1858.

Frigyes

Gejza

Matild

Imre
sz. 1854.

Ferencz
sz. 1855.

Henrik
sz. 1857.

István
sz. 1858.

Ilona Sarolta
ikrek
szül. 1860.

Dénes
sz. 1861.

Stefánia
sz. 1863.

II. tábla.

Xav.-Ferencz, *ki az I. táblán.*
sz. 1736. † 1794.
altábornagy, báró

(b. Rosenfeld Karolina † 1827.)

III. József sz. 1778. † 1830. Aradi főisp. (gr. Blankenstein (b. Orczy Teréz Henrik ezred.) csill. ker. h.)	Karolina sz. 1779. (gr. Blankenstein Henrik ezred.)	Henrietta (Kárász Miklós septemvir.)	Francziska (gr. Festetich Vincze)	Terézia hajadon †
Mária (b. Kray János)	I. Béla sz. 1811. feb. 16. Békes v. főispán 1848. 61. 65.	László sz. 1814. jul. 22. (gr. Szapáry Francziska)	Viktor sz. 1816. aug. 9. (1. Czindery Mária (2. gr. Apponyi Mária cs. k. h.)	Paulina sz. 1817. nov. 28. (gr. Dessewffy Emil)
II. János.	Mária.	VI. József.	Anna.	1-től Leontina II. Béla. 2-től Teréz. (gr. Andrássy Aladár)

A grófi vonal.

II. József szül. 1733-ban. Altábornagy, és az 52. sz. m. gyal. ezred tulajdonosa, a hadi pályán tüntette ki magát, főleg a porosz, török és franczia hadjáratban. A legutóbbi porosz háborúban 1762-ben mint a Lattermann gy. ezrednek harmincz évig ezredese és parancsnoka, Töplitznél (Cseh orsz.) nehéz sebet kapott. Vitézül harczolt 1789. april. 21-én Sabáczvár megvételénél, utóbb pedig Zimonymál stb. Érdemeiért altábornagyságra és 1802. apr. 9-én grófi rangra emeltetett. Meghalt Bécsben 1803. sept. 5-én kora 70. évében. Nejétől báró Gruber Tereziától, (kinek nagynyja szintén b. Harrucker Janka volt) és ki a bádeni fürdőben 1801-ben kora 54. évében halt meg, legidősb fia II. Ferencz kis korában meghalván, csak IV. József-Antal, és III. Szeráf-Ferencz maradt.

IV. József-Antal szül. 1780-ban. Cs. kir. kamarás, fiatal korában Arad megyénél jegyzői hivatalt viselt, utóbb mint Békes, Kigyós, Székudvar, és Szent-Márton uradalmak ura, gazdaságának élt, és e részben jószágai rendezésére sokat tett. Meghalt Pesten 1852. dec. 28. kora 72. évében. Harmadik nejétől Schercz Krisztinától (néhai Schercz József uradalmi tiszt és Müller Katalin leányától) ki 1849. aug. 31-én halt meg, és Ó-Kigyósan a kápolna sirboltjába (hol férje is nyugszik) temettetett, szül. 1849. april. 21-én leánya: Krisztina (Mária A.-Regina.)

III. Szeráf-Ferencz Lipót, cs. kir. kamarás, a pápai Krisztus rend lovagja, a gyulai vár, és az azon nevű, ugy az eleki, dobozi

és vésztői uradalmak ura, szül. Laibachban 1785. máj. 22-én. Fiatalabb éveiben megyei aljegyző, majd a m. kir. udvari, utóbb a birodalmi kancelláriánál viselt hivatalát. Meghalt Bécsben 1838. mart. 13-án, kora 53. évében és Bécs mellett a Hietzing nevű sirkertben temettetett. Nejétől gróf Pálffy Borbála csill. keresztes hölgytől (ki Bécsben 1862. febr. 7-én kora 75. évében halt meg) gyermekei következők:

a) V. József cs. kir. kamarás, és egykor a kőszegi kerületi tábla ülnöke, majd Békes megyének m. alispánja, szül. Gyulán 1809. sept. 9-én. Kétszer nősült; első neje gr. Niczky Mária csill. ker. hölgy, (mhalt 1837. april 7-én) ettől gyermekei a táblán láthatók. Második neje Jankovich Stefánia csill. ker. hölgy (szül. 1814.)

b) Károly cs. kir. kamarás, volt m. huszár kapitány, szül. Budán 1811. febr. 24-én. Nejétől gr. Radeczky Friderika csill. ker. és udv. hölgytől (ki szül. 1816. férjhez m. 1838. jan. 14-én) gyermekei a táblán láthatók.

c) Antal cs. kir. kamarás; ifjú korában Soprony megyei aljegyző, majd m. kir. helyt. tanácsi fogalmazó, szül. 1813. máj. 17-én Vöröskön. Meghalt Bécsben 1864. nov. 4-én, és a hietzingi sirkertben temettetett. Nejétől gróf Zichy Mária-Max. csillag ker. hölgytől (szül. 1822. férjhez m. 1851. jun. 15.) nyolcz gyermeke a táblázaton látható.

e) Rudolf cs. kir. kamarás, volt vértés százados, szül. Budán 1814. dec. 14-én.

A bárói vonal.

Xav. Ferencz szül. 1736-ban Grácban. 18. éves korában katonai pályára lépven, a hétéves háborúban mint százados főleg Schweidnitz osztremáúál tünteté ki magát. 1770-ben lett őrnagy, és a bajor örökösödési háború elején már ezredes. 1787-ben tábornok, és a török háborúban kitünt vitézségeért a M. Terézia rendjét kapta. Részt vett Belgrád ostromában is. Még inkább kimutatta hadi tehetségét 1793. jul. 25-én Valenciennes bevételénél, mely után altábornagyságot nyert, és a 35. gyalog ezred tulajdonosa lön. 1794-ben Courtray ellen működött, hol máj. 11-én osztálya élén hősiiesen végzé életét, egy ágyú golyó által derekon szakasztatván kétfelé. Nejétől báró Rosenfeld Karolinától, ki 1827. dec. 6-án kora 76. évében halt meg, a táblán látható négy leánya és egy fia maradt:

III. József cs. k. kamarás, ki 1778. nov. 22-én Nagy-Szebenben született. Ifjú korában a katonai pályára lépett, utóbb mint már cs. kir. őrnagy Békes vármegye kívánsága folytán a nádor által 1809-ben a

Békes megyei fölkelő nemes sereg alezredésévé, majd Torontál megye nemes serege ezredésévé neveztetett, mely parancsnoki tisztséget a fölkelő sereg feloszlásáig viselte. Utóbb a polgári közpályán tűnt föl mint Krassó, majd 1823-ban mint Arad vármegye főispáni helytartója, mely történetileg emlékezetes évben egyszersmind Nógrád megyében mint királyi biztos működött. Végre 1825. évben Arad vármegye főispánja lön. Kitünő érdemei közé tartozik a Békes megyei vizek és mocsárok lecsapolása körüli sikeres működése, helyes gazdasági intézkedései, és a lótenyésztés előmozdítására czélzott sürgetései, mely utóbbinak ügyében 1815-ben egy könyvet is irt és nyomtatott. Meghalt Pesten 1830. mart. 1-jén kora 52. évében. Eltemettetett a család kőrös-ladányi sirboltjába. Nejétől báró Orczy Terézia csillag. ker. hölgytől (szül. 1790. dec. 4. férjhez m. 1807. oct. 15.) következő öt gyermeke maradt:

a) Mária tapolyai báró Kray Jánosné.

b) Béla szül. 1811. febr. 16-án. Egyike a főrendű kitünőbb hazafiaknak. 1848. 1861. és jelenleg 1865-ben Békes vármegye főispánja.

c) László szül. 1814. jul. 22-én. Nejétől gróf Szapáry Franciska csill. ker. hölgytől (ki szül. 1825. dec. 9. férjhez ment 1845.) négy gyermeke a táblán látható.

d) Viktor szül. 1816. aug. 9-én. Első neje volt nagy-attádi Czindery Mária, kitől két gyermeke maradt: Leontina gr. Andrásy Aladárné, és II. Béla, ki 1860. jul. 30-án fejedelmi oklevélben engedélyt nyert, hogy néhai nagyatyjának Czindery Lászlónak nevét és czímerét viselhesse. ¹⁾ — Viktornak második neje gr. Apponyi Mária csill. ker. hölgy (ki 1821. sept. 3-án szül. és mint gr. Eszterházy Albert özvegye férjhez ment 1852. jun. 7-én) ettől leánya Terézia.

e) Paulina szül. 1817. nov. 28-án, és 1838. jun. 18. óta gr. Dessewffy Emil akadémiai elnök neje.

A Wenckheim család grófi czímere — mint főlebb a metszvény ábrázolja: a paizs 1. és 4. ezüst udvarában jobbról balra rézsutosan vont vörös szelemenben egymás fölött három arany csillag, a 2-ik 3-ik kék udvarban egy-egy félhold, szárvaikkal mintegy szemközt állók. A paizs közepén kisebb vértben arany udvarban két szótterjesztett fekete sasszárny látható, és ez a család ősi czímerének tartatik. A paizst grófi korona fedi, a fölött négy koronás sisak áll, jobb oldalról kezdve

¹⁾ Hirnök pol. hirlap 1861. jan. 27. sz.

az elsőn a két fekete sasszárny, a másodikon vörösarany és aranyvörös sasszárnyak közt csillag, a harmadikon két (ezüstvörös és vörösezüst) elefánt ormány között pánczélos kar kivont karddal látható, a negyedikből két (ezüstkék és kőkezüst) sasszárny között vörös mezű vitéz kivont karddal emelkedik föl. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.

A bárói czímer kevéssé különbözik a fölebbbitől, ebben a mellvértben vörös udvarban (nem sasszárnyak, hanem) könyöklő pánczélos kar kivont karddal látható. A paizs fölött a bárói öt gombos koronán csak három koronás sisak áll, úgymint jobbról az elsőn a szárnyak közt a kardos vitéz, közepén az elefánt ormányok közt a kardot tartó kéz, balról a két szárny között az aranycsillag szemlélhető. A fekete sasszárnyak tehát a bárói koronából hiányzanak.

Vendégthy család. (Vendégi.) Abauj vármegye ős régi családja, mely azon megyei Vendégi helysegről vette nevét és annak most is birtokában van. Tagjai közül többen viseltek megyei hivatalt. E század első tizedeiben élt Fál. Az újabb időben József előbb al-, utóbb 1842—1846-ig főszolgabíró volt ugyan azon megyében.

Venger család. Venger Ignác 1792-ben I. Ferencz királytól kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső vörös udvarban ezüst oroszlán ágaskodik, az alsó arany udvarban fekete fekmennes pólyán repülő piros lábú fehér galamb áll, piros csőrében író tollat tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan galamb áll, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan félig ezüst, félig vörös, a másik félig fekete, félig arany. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranyfekete. ²⁾

E nevű család különben már a XVII. század közepén Kőrmöcz bányaváros polgársága közt díszlett, midőn Venger János ottan fekvő házáat az esztergomi érseknek eladván, e végett az érsek a várossal perbe keveredett. ³⁾

Venier család. Közülök Venier Bertalan 1715-ben országgyűlésileg honfúsíttatott. ⁴⁾ A család a velencei nemesek közé tartozott.

¹⁾ Fényes E. geogr. szótár IV. köt.

²⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ 1649. évi 23. törv. cz.

⁴⁾ 1715. évi 135. törv. cz.

Venter család. Bihar vármegye nemessége sorában említetik. ¹⁾

Venturini család. A magyar czímeres nemességet Venturini Lajos és János kapták II. Leopold királytól 1791-ben. ²⁾

Czímerök vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső arany udvarban egyfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal emelkedik föl, az alsó kék udvarban balról jobbra rézsutosan három fehér folyam hullámszik, előttök az előtérben vörös tollú nyíl fekszik, hegyével jobbfelé. A paizs fölötti sisak koronáján hegyével fölfelé szintén olyan nyíl áll két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali félig arany, félig fekete, a baloldali félig kék, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék.

Vépy család. Győr megyében virágzott család, melyből Vépy György 1662-ben azon megyei esküdt volt, és nejével Erzsével és János, Gergely, Erzsé és Anna nevű gyermekeivel együtt 1662-ben Darásy Ambrús Győr-vári lovas katonától, ki magát török fogságból igyekezett kiváltani, annak enesei birtokrészét 60 ftért zálogjogon megszerzi. ³⁾

Veranchich család. Lásd *Vranchich* cs.

Verbanich család. Verbanich Mihály 1715—29-ben skardonai püspök volt.

Verbega család. Verbega Ignác 1793-ban I. Ferencz királytól kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere előbb vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső osztály függőleg ismét két részre oszlik, az 1. kék udvarban arany nap ragyog, a 2-ik vörös udvarban balról meztelen kéz nyúlik be, kitárt könyvet tartva, az alsó ezüst udvar alján hullámszó vízben csónakban vörös ruhás, fekete három szögű kalapos ember evez. A paizs fölötti sisak koronáján golya áll, csőrében zöld kígyót tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁴⁾

Verbóy család. Nyitra vármegyei Verbó mező-városból eredt és nevét onnan nyerte. A XVII. század harmadik tizedében Verbóy Máté Nógrád megyei nagy-zellői plébános, jelen volt 1630-ban a nagyszombati Zsinaton. ⁵⁾ Ugyan ekkor éltek Verbóy Albert és

¹⁾ Fényes M. orsz. geogr. statist. állapotja III.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Győri kápt. előtt.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

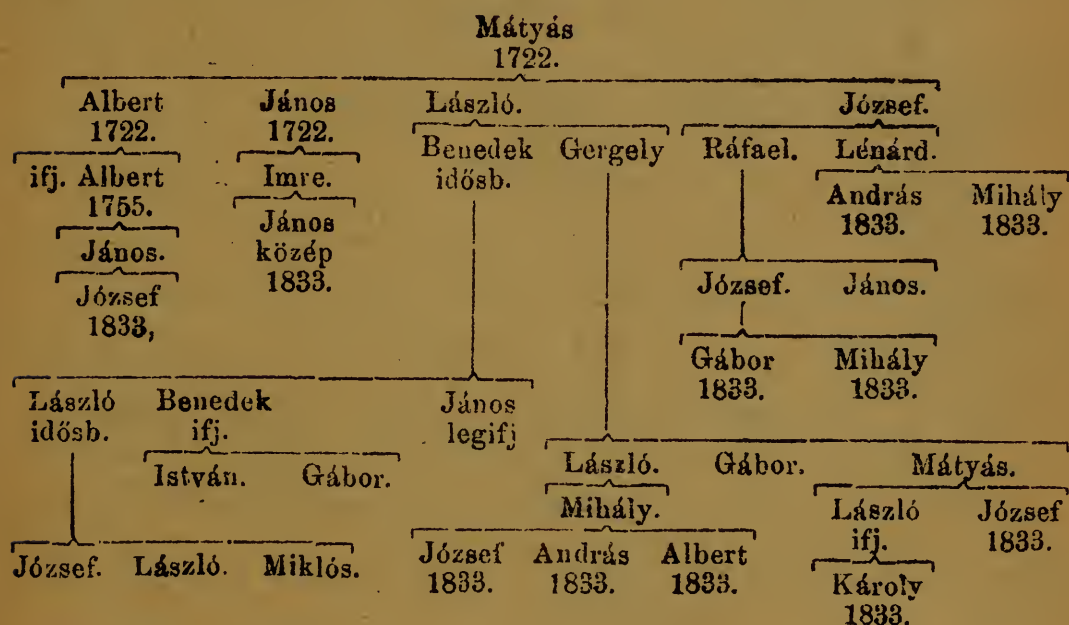
⁵⁾ Péterffy Concilia II. 317.

Benedek, kik II. Ferdinand királytól 1635. június 30-án czímeres nemeslevelet nyertek. Ugyan csak azon évben Bosnyák István esztergomi kanonoktól ennek Nógrád megyei Trázs és Varbó helységbeli részbirtokát zálog jogon megszerezték. És valószínűleg ez utóbbi helység miatt nevök a Nógrád megyei jegyzőkönyvekben elferdítve gyakran Verbóy alakban is előfordúl, sőt a közéletben is nagyobbára Varbay-aknak neveztettek.

1722-ben a főlebbi czímeres nemeslevél alapján Nógrád megye előtt Verbóy Albert, János és Mátyás kétségtelen nemességöket igazolták. 1726-ban ismét János és Mátyás produkálták.

1755-ben a nemesek sorába iratnak Verbóy János, Mátyás és István mint árva.

Mátyástól, ki 1722. és 1726-ban produkált, következő nemzékrend terjedt szét:

A végizén állók 1833. jan. 20-án, és illetőleg 1834-ben Nógrád megyétől nemesi bizonytságot vettek ki. ¹⁾

A családból József 1790-ben Nógrád megyei főbiztos volt.

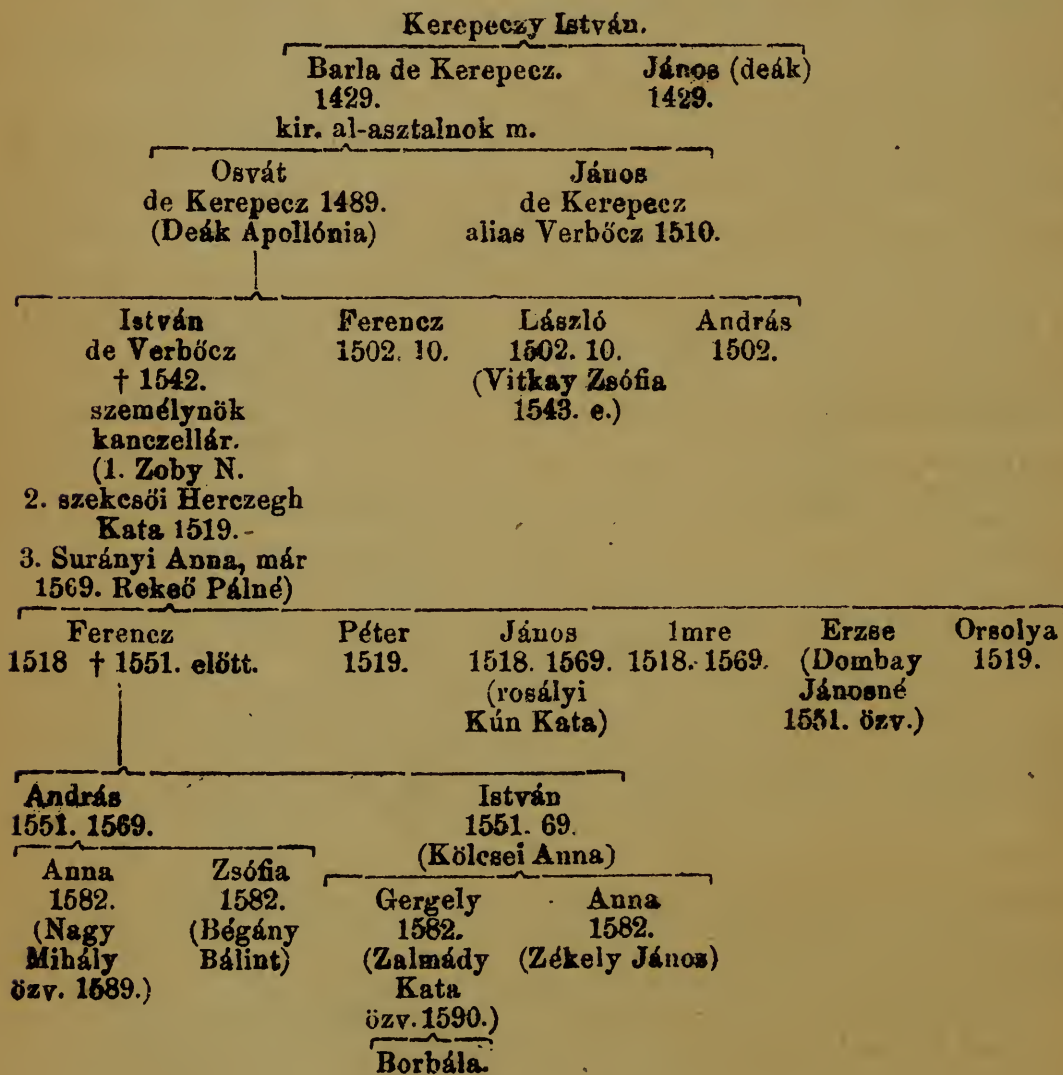
Sándor lakott Csalárban, 1795-ben nőül vette Gelle Erzsébetet, kitől leánya Erzsébet szül. 1801. febr. 23-án, meghalt mint Csefalvay János özvegye 1861-ben.

Ferencz 1736-ban Pozsony vármegye szolgabirája volt.

¹⁾ Nógrád megyei 1834. évi jegyzőkönyv 239. sz. alatt.

A család czímere a paizs kék udvarában könyöklő kar kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából három szál fehér liliom emelkedik föl. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Verböczy család. Ugocsa vármegye ős régi családja, melynek előbbi neve **Kerepeczi** volt. 1429-ben Kerepeczi Barla és testvére János deák (fiai Kerepeczy Istvánnak) megszerezvén a Hunt-Paznán nemből eredt verböczi Szovárdffyaktól a verböczi birtokot, ¹⁾ utóbb a család e részbirtokról a szebb és tekintélyesebb **Verböczy** nevét kezdte fölvenni. Eddig kipuhatolhatott családfájok ²⁾ következő:

Legnevezetesebb tagja volt a családnak **Verböczy István**, a híres magyar jogtudós és a „*Tripartitum*” szerzője, előbb országbírói

¹⁾ Horváth István, Verböczy Istv. emléke II. 82.

²⁾ Ugyan ott különösen 112. 151. 155. 287. 291. 308. 313—319. stb.

ítélőmester, majd 1518-ban kir. személynök, a hatvani gyűlésen választott nádor, majd száműzött, és végre I. János király fő kancellára, ¹⁾ és Nógrád és Tolna megyék főispánja (1538.) meghalt 1542-ben. Háromszor nősült, első neje a Zoby, — a második a szekesői Herczegh, a harmadik a Surányi családból volt Anna, ez utóbbi mint özvegy már 1569-ben nemes Rekeő Pál neje. ²⁾ 1519-ben élő öt gyermekét a táblán láthatni. ³⁾ Ezekből Imre, ki 1542-ben már I. Ferdinandhoz állott, ⁴⁾ élt még 1569-ben is. János szintén akkor, neje volt rozsályi Kún Katalin. Ferencz ⁵⁾ 1551-ben már nem élt. Ennek István nevű fiától, ki Kölcsey Annát birta nőül, volt fia Gergely, kinek 1590-ben már özvegy-nejétől Zalmády Katától leánya Borbála, volt a Verbőczyek ismert utolsó ivadéka.

Az Ugocsa és Bereg megyei birtokokon kívül birt István Nógrád megyében Sente, Terény, Csesztve, Nőtines helységben, Zólyom Veszprém megyében, sőt Erdélyben is Torda megyében.

A család czimere, amennyire István kancellár gyűrű pecsétéből kivehető, ⁶⁾ a paizs alján nyugvó szarvas, melynek hátán grif hatalmaskodik.

Verdenburg család. Verdenburg István az 1687. évi országgyűlésen magyar honfiusítást nyert. ⁷⁾

Vereb család. (Vagy Verebi.) Régi kihalt család, mely hajdan Nógrád megyei Verebély helységet birta. ⁸⁾

1394-ben élt Vereb Györgynek fia Péter mester, erdélyi vajda. ⁹⁾ (Filius Georgii de Veréb vice vajvodae Transylv.)

1464-ben néhai Pálnak fia Boldizsár, ki unokája volt a Verebéli vajdának, (Balthasar filius condam Pauli, filii vayvodae de Werebel.) ¹⁰⁾ Ez utóbbi ugyan nem Vereb, hanem Verebélyi csa-

¹⁾ Tudományos gyűjt. 1829. X. köt. Palugyay Imre: Verbőczy István élete, Budán 1842. Horváth István Verb. emléke II. köt. Pest 1819.

²⁾ Horváth Istv. Verbőczy Istv. emléke II. 313. És ide vehető Szilágyi István értekezése a m. akad. előtt: L. Budapesti Szemle. Új foly. II. 123.

³⁾ M. Történelmi tár IV. 237. lap.

⁴⁾ Horvát Istv. id. h. 291.

⁵⁾ 1537-ben Krakóban iskolázott egy Ferencz. Barsa Cracoviensis 49. 50.

⁶⁾ Jászay P. A magyar nemz. tört. a mohácsi vész után 192.

⁷⁾ 1687. évi 28. törv. cz.

⁸⁾ Mocsáry A. Nógrád leírása II. köt. 299.

⁹⁾ Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 8. p. 388.

¹⁰⁾ Az oklevél Kapriuai Mss. B. tomo L. p. 60.

lábból látszik eredettnék; de miután szintén vajdai tisztet viselt egyik tagja, egy irónk szerint ¹⁾ pedig Verebély helységben egy Vereb Mátyás nevű erdélyi vajda tetemei nyugszanak, ²⁾ jónak láttam itt érinteni, valószínűnek tartván, hogy a Vereb nevű családdal némi összeköttetése lehetett.

A Dunántúl is találunk Veréb nevű családot, melyből volt Vereb Mihály (Michael de Vereb), ki 1431-ben Pajor János székesfejérvári polgárt a vespérmi káptalan előtt képviselte, ³⁾ azonban ez valószínűleg a Fejér megyei Vereb helységről vette nevét.

Veréb család. Veréb János 1714-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet ⁴⁾

Czímere a paizs kék udvarában magas kösziklán fekete holló, csőrében arany gyűrűt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján ugyan olyan holló ül. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Veréb nevű család Heves vármegye nemessége sorában említetik.

Verebéli család. Emlékezetét azon fölül, mit Verebéli Boldizsárról a Veréb családnál 1464. évről említettünk, a XV. század végéig fölvihetni. 1493-ban a krakkói tanulók sorában találjuk Verebéli Benedeket. ⁵⁾

1566-ban Verebéli Mihály Babocsa vár kapitánya, ⁶⁾ Verebéli János 1605-ben Vác várkapitánya volt. ⁷⁾ Ez utóbbinak anyja vagy neje Lipthay Katalin volt. ⁸⁾ Ennek ivadéka volt Verebéli Pál, kinek neje 1679-ben Gál Ilona. ⁹⁾

Verebéli nevű család Hont és Bihar megye nemes családai között említetik.

Erdélyben szerepelt Verebéli Mátyás, ki Báthori alatt száműzetvén, Bethlen Gábor alatt szabadságát és javait vissza kapta. ¹⁰⁾

Verebéli család. Pozsony megyei Csallóközi Verebely helységből eredt, és az érseki (praedialis) nemesek sorában áll. Közülök

¹⁾ Mocsáry id. h.

²⁾ E sírkő rajzát avatottan lerajzoló Rómer Flóris, kitől közzétételét várhatni egy adalékul a Vereb család történetéhez is.

³⁾ Fejér, Cod. diplom. tomo X. vol. 7. p. 385.

⁴⁾ Collect. herald. nro 644.

⁵⁾ Bursa Cracoviensis pag. 21.

⁶⁾ Istvánffy Hist. 1685. kiad. 307. lap. Budai Fer. Hist. lex. III. 746.

⁷⁾ Istvánffy Hist. 1622. kiad. 821. lap.

⁸⁾ Lipthay nemzetség származás tört.

⁹⁾ Sz.-benedeki Convent Fasc. 36. nro 5.

¹⁰⁾ Bojthi Gásp. Engelnél Monumenta 399.

Verebély Pál 1791. jul. 13 án - a Verebélyi és sz. györgyi érseki széktől nemesi bizonyítványt kapván, azt laktahelyén Krassó vármegyében 1792. april. 30-án kihirdetteté, jelenleg az utóbbi megyében nem létezik.

Veres család. Birtokos nemes család főleg Nógrád, Pest megyékben. Elei az alvidékről a háborgós századokban vonultak a felső részekbe. A család újabb élete a XVII. század közepére esik, midőn Veres György 1659-ben I. Leopold királytól czímeres nemeslevelet nyert, mely először Hont vármegyében hirdettetett ki. E Györgytől a családfa máig következőleg terjed le:

I. tábla.

György
1659.

Gáspár 1670 (Tihanyi N.)	András (Kónya Erzse)
II. György 1700. (Gedey Anna)	I. István Korponán 1700.

I Ferencz Kis-Zellőről Korponára 1726. 41.	I János 1741.	II. István Zsuzsa † 1841. (Plachy Sámuel)	III. György 1741. Korponán. Janka (Szent-Iványiné)
	III. István. II. János †	Imre Selmeczi bíró. Ida (Lanczerné)	

I. Sámuel 1765. lak. Horpács (Vachott Kata)				I. Gábor Csőváron 1778. (Divényi Mária)	
II. Ferencz † 1790. v. szolgabíró (Tatay Kata)	Anna (1. ó. Balogh Ádám 2. Bene Pál)	Erzse (1. Balogh Gásp. 2. Tornynos Mihály)	Mária (Tornynos József)	I. László † 1815. (Horváthy A.-Mária)	Folyt. II. táblán.
Anna † 1859. (Szontagh István)	Kata † 1846. (1. Gedey N.) 2. Trajtler István)				

Karolina sz. 1797. Mohorán. (Szakal József)	József sz. 1800. Horpácson.	Erzsi.	Honorata (Kosztolányi András)	Kálmán sz. 1810. Mohorán.	V. István sz. 1812. v. szolgabíró (Prónay Emilia, Szügyben.
	János sz. 1845. (Mesko Mária)	Róza sz. 1847. (Plachy Zsigm.)		Etel sz. 1850.	Ernő sz. 1851.

II. tábla.

Gábor, ki az I. táblán.
Csövéron 1778.
(Divényi Mária)

II. Gábor publ. 1816. (Dobák Krisztina)		Miklós cs. k. kapit. (1. Szelényi Vanyarczon 2. Ebeczky † (Sánd.		Zsuzsi (1. Szelényi 2. Ebeczky (Sánd.		IV. István Pest v. fő szbiró Tót-Györkőn (Szenessy Bora)	
Sándor (Dubraviczky Magdolna)		†		(Sánd.			
Rudolf. Bertalan.							
Péter † 1828. (Gáspár Éva)		József † 1836. (1. Egry Eszter 2. Trajtler Bora)		Pál Kutassón † 1843. (Mesko Magdolna)		Ferencz Tót-Györkőn † 1858. (bibithi Horváth Zsófia 1853.	
Zsigmond † 1833. (Detrich Kriszt. Tót-Györkőn)	Lidia (Vajda István)	Lajos † 1864. (A. Toldon Veres Petronella)	Zsuzsi (Trajtler Mih.)	Stanczi (Plachy Fer.)	Petronella (Veres Lajos)		
Ilona (Plachy Bertal.)		Emma. Ida. Kata. József. Etel.					
VI. István cs. kir. hadn. Kutassón † 1858. Lajos. Ilona.		Pál sz. 1816. nógrádi főjegyző és 1849. alisp. (Beniczky Hermina)		Miksa 1. Kutassón † 1855. (Sulyovszky Apollónia)		Gyula sz. 1819. lak. Szakál. volt szbiró (Kheberich Etelka)	
		Szilárdka (Rudnay József Hartyánban)		Jenő. Tihamér. Laura.			
				Ernö. Janka. Pál. Augusztá.			

A táblán álló II. Györgynek fiai I. Ferencz, I. János és III. György 1726-ban a Nógrád megyei nemesi vizsgálatkor az 1659. évi nemeslevél alapján produkáltak. Ezekből I. Ferencz Kis-Zellőrről Zólyom megyei Korponára telepedett, 1741. január 21-én Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt vévén ki. Két fia maradt: I. Sámuel és I. Gábor, kik által a család két ágra szakadt. Az utóbinak ága a II. táblán látható.

I. Sámuel vachottfalvi Vachott Katalinnal már 1755-ben Nógrád megyei Horpácson lakott és birt, és 1765-ben Zólyom vármegye táblabírája volt. Testvérevel I. Gáborral 1758. jan. 10-én Korponán osztozott. Nevezett nejétől három leánya és két fia II. Ferencz és I. László maradtak. II. Ferencz Nógrád megyei alszolgabíró volt, meghalt 1790-ben. Nejétől Tattay Katalintól két leánya maradt:

Anna († 1859.) Szontagh Istvánné, és **Katalin** († 1846.) Trajtler Istvánné.

I. László horpácsi birtokos meghalt 1815-ben. Nejétől horváthi Horváthy A. Máriától a táblán látható hat gyermeke él, kik közül **István** 1836—46-ban Nógrád megyének volt szolgabirája, nejével **Prónay Emiliával** terjeszti tovább ez ágazatot.

I. Gábor, a másik ág törzse, Korponáról költözött Csövére, és ott halt meg. Nejétől **Divényi Máriától** fiai 1816-ban Nógrád megyében hirdették ki nemességüket. A legidősebbnek **II. Gábornak** fiától **Sándortól** unokái **Rudolf** és **Bertalan**. A középső

Miklós cs. kir. kapitány volt; meghalt Vanyarczon magnélkül. A legifjabb **IV. István** Pest vármegyének volt fő szolgabirája, lakott és birt Tót-Györkön, ennek nejétől **Szenessy Borbálától** négy fia maradt, mint következők:

a) **Péter**, (mh. 1828.) kinek nejétől **Gáspár Évától** egy fia **Zsigmond** maradt, meghalt Tót-Györkön 1863. máj. 19-én kora 44. évében. Egyetlen leánya **Ilona** Plachy Bertalanhoz ment férjhez.

b) **József** volt Pest megyei szbiró 1790-ben. Meghalt 1836-ban. Kétszer nősült, első neje **Egry Eszter**, a második **Trajtler Borbála** volt. Ezekből két leánya és egy fia maradt: **Lajos**, Nógrád megyében **Toldon** birtokos, meghalt 1864-ben. Gyermekei a táblán láthatók.

c) Pál, lakott s birt Nógrád m. Kutassón. Meghalt 1843-ban. Nejétől Mesko Magdolnától fiai: 1. István volt cs. kir. hadnagy, meghalt Kutassón 1858. mart. 28-án kora 45. évében, maradtak gyermekei Lajos és Ilona. — 2) Pál (szül. 1816.) Nógrád megyének volt al-, majd főjegyzője, és 1849-ben egy ideig alispánja. (Lak. Vanyarczon.) Nejétől Beniczky Herminától egy leánya Szilárd (Constancia) Rudnay Józsefné Hartyánban. — 3. Miksa lakott Kutassón, volt táblabíró, meghalt 1855-ben. Nejétől Szulyovszky Apolloniától gyermekei a táblán láthatók. 4. Gyula (lak. Szakalban) volt Nógrád megyei t. aljegyző és szolgabíró. Neje és gyermekei a táblán láthatók.

d) Ferencz lakott Tót-Györkön. Meghalt 1858. mart. 18-án kora 64. évében. Nejétől bibithi Horváth Zsófiától egyetlen leányát unoka testvére Veres Lajos vette nőül.

A család czímere — mint a fölebbi ábrán láthatni — a paizs kék udvarában zöld téren jobbról emelkedő zöld fenyőfa, mely mellett balról egy őz (v. vadkecske) hátulsó lábain ágaskodik. A paizs fölötti sisak koronájából magyar vitéz emelkedik, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Veres család. Czímerleveles nemes család, melynek törzse Veres (vagy Vörös) Bálint ¹⁾ 1614. aug. 26-án Linzben kelt czímeres levélben testvércével Miklós és Jakabbal és fiaival István és Gergelylyel II. Mátyás király által nemesítettek meg, és armálisuk 1616-ban publicáltatott.

E családból Nógrád megyében éltek és az 1726. évi nemesi vizsgálatkor kétségtelen nemeseknek ismertettek el: István és Gergely. Ugyan ott 1734. és 1755-ben a család ivadéka Benedek produkált. ²⁾

Veres család. (Nagy-Váradi.) Magyar országból szakadt Erdélybe, hol I. Sámuelnak neje pánczél-csehi Vajda Erzse jogán már 1702-ben Szavában birtokos a család, hasonlóan Pánczél-Csehiben is.

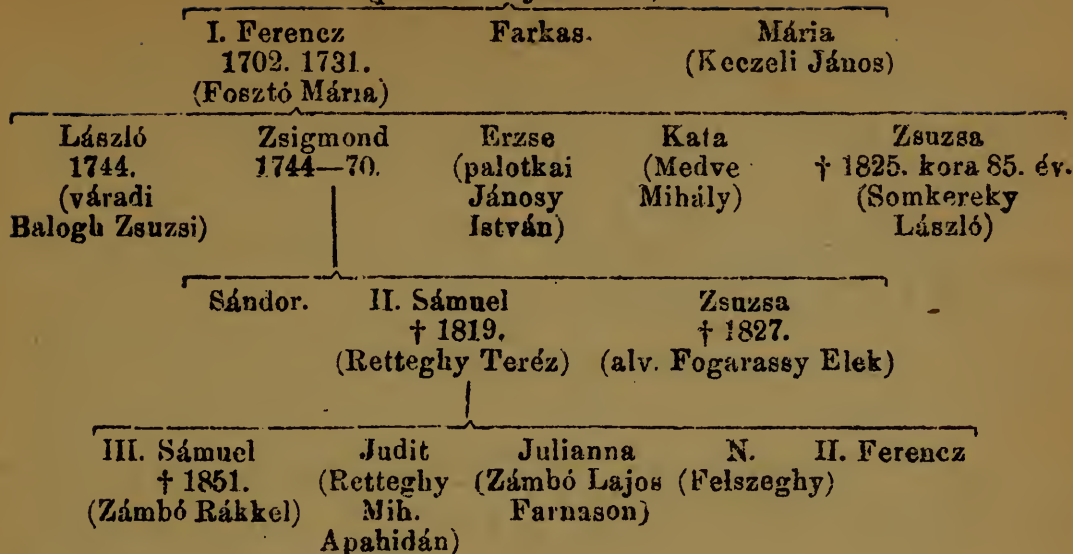
A családfa ³⁾ következő:

¹⁾ Tán azon Veres Bálint ez, ki Pozsony megyei Modorból való volt, és Wittebergben tanult. Lásd Bartholomaeides, Memoria Ungarorum pag. 125.

²⁾ Nógrád m. jegyzőkönyvek.

³⁾ Hodor K. közlése szerint.

I. Sámuel
(p.-cehi Vajda Erzse)

I. Ferencz és Farkas, sőt Ferencznek fia Zsigmond is állítólag 1731-ben Kölpényi előnév mellett ellentmondtak a kir. ügyész statutiójának a Vajda Sámuel fimagvaszakadtán felkért javakra nézve. De

1744-ben Váradi Veres Zsigmond és László Tisza-Füreden is birtokosok, és Tisza-Füred város részére egy negyed részben vásárjogot szereztek. ¹⁾ Zsigmond élt még 1770-ben is, midőn mint Szavában birtokos, a kétségtelen nemesek sorába összeiratott. Fia

II. Sámuel 1796-ban Kolos várm. szolgabíró, 1809-ben kir. bérlettárnok, 1815—17-ben Doboka megyei alispán volt. Meghalt 1819-ben. Birt N-Esküllő, Solyomkö, M.-Fodorháza és M.-Ujfaluban is. Unokájában kihalt ²⁾

Ugyan e családból volt Váradi Veres Ádám, 1771-ben a kir. kormányshéknél fogalmazó, 1780—4-ben titkár és számvevő. Utódai Felpesiesen birtak 1830-ban is.

József 1827-ben Udvarhelyszékben dúlló és adórovó.

Tán e családhoz számítandó azon Veres N. is, ki 1810-ben, neje pedig 1816. jan. 17-én halt meg, és gyermekei voltak: a) Mihály szül. M.-Igenben 1771. febr. 17-én, nősült 1807. oct. 5-én. Nejétől († 1813. mart. 24-én) leánya Zsuzsanna mh. 1816. máj. 8-án.

¹⁾ Leleszi Convent.

²⁾ Kövári Erdély n. cs. 271. a váradi Veres családot a kihaltak közé sorolja.

- b) József szül. 1791. mart. 18. Esküllön, meghalt 1813. dec. 10-én.
 c) Zsuzsanna meghalt 1805. július 16-án.

Veres család. (Sasvári és tivadarfalvi.) Ugocsa megyei régi nemes család, melyből 1487-ben éltek tivadarfalvi Veres György és Benedek, ¹⁾ mint látszik a Sasváriakkal vérségben és jogban közösek.

A tivadarfalvi ágból László 1447-ben Ugocsa országgyűlési követe. 1511-ben élt György.

1750-ben Péterfalvára és Tivadarfalvára új nádori adományt vittek és e század elején ott birtak László, György és Gergely.

A sasvári Veres ágból György, Benedek, Gergely a XV. században sasvári birtokosoknak íratnak. Valószínűleg ezek ugyanazok, kik főlebb tivadarfalvi előnévvel fordulnak elő. Ugyancsak ezek 1511-ben Perényi Gábor Ugocsa megyei főispán visszaélései ellen a királyhoz folyamodnak. Közülök Gergely 1516-ban is mint sasvári birtokos említetik. ²⁾

Veres család. (Árkosi) Erdélyi székely család. Birtoka volt a múlt században Nagy-Ajtán, Kükösön, Bikfalván — 1765-ben a leány ág örökségi pert indítván, abból következő származás ³⁾ tűnik ki:

Boldizsár. János. Bálint. Dániel (Gergely Ilona)				
Mózes (Imre Ilona utóbb uzoni Szabó Györgyné)	Sámuel † 1789. febr. 22.	Anna (magyar-sárosi László Sámuel 1798.	Bora (szotyori Nagy Barnabás 1798.)	Mária (szemerjai Bóra Sámuel)
Veres Mária (Ujvári Istvánné 1789.)				

Árkosi Veres János 1607-ben Sepsz szék jegyzője volt. ⁴⁾

Veres család. (Körös-pataki) Erdély családja, melyből Körös-pataki Veres Mihály 1459-ben a megyesi gyűlésre Sepsz szék követe volt. ⁵⁾

¹⁾ Teleki, Hunyadiak kora XII. 356—363. — 1481. évi eredeti okmány szerint Gergely és Benedek.

²⁾ Szirmay C. Ugocsa pag. 15. 85. 61. 125. 126. 146. 165.

³⁾ Ns. székely nemz. Constit. 210—221.

⁴⁾ Kállay, Székely nemzet. 289.

⁵⁾ Ugyan ott.

Veres család. (Sz.-léleki.) Szintén erdélyi család, közülök **Ferencz** 1636—1642-ben Al-Csik szék alkirálybirája volt. ¹⁾

Veres család. (Farnasi.) Erdély kihalt család, ²⁾ melyből **János** a detrehi és farnasi jószágot 1575. táján mint Békes híve, hűtlenségi bélyegén veszté el. ³⁾ Tán ugyan e **János** az, ki 1583. máj. 3-án Galambfalvára adományt kapott.

Veres család. (Nyéki.) Ismeretes közülök **János** Baranya megyéből, volt jeruzsalemi sz. Jánosféle keresztes, győri kanonok 1633-ban, ⁴⁾ ki verseket is irt.

Veres család. (Dobozi.) Ebből ismeretes **Mártonnak** fia **Mihály** 1660. tájáról. ⁵⁾

Tán e családból volt azon **Veres Balás** Bihar megyei jegyző, nagyváradi bíró, ki 1565-ben Verbőczy hármaskönyvét magyarra fordítá.

Veres család. (Jobban Veöreös.) Alapítója **András** tatai alkapitány, ki 1651. jun. 13-án hirdetteté ki czímeres nemeslevelét Komárom vármegyében. ⁶⁾

Veres család. **Veres István** 1714-ben III. Károly királytól kapott czímeres nemeslevelet. ⁷⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁸⁾

Veres család. (Fárádi) *Lásd Vörös.*

Veresmarty család. Gömör, ⁹⁾ Heves vármegye nemes család. **Veresmarty Mihály** 1680-ban pápai ref. lelkész volt.

Heves megyében a **Veresmarty család**, (melynek nevét **Vörösmartynak** is írva találjuk, ¹⁰⁾ birtokos Külső-Szolnok megyében **Tisza-Igar, P.-Sülyön**; nevezetesen **László**, kinok neje **Szontagh Amá-**

¹⁾ Kállay, Székely nemz. 289.

²⁾ Kővári, Erd. n. családai. 271

³⁾ Kemény János önéletirása. 118.

⁴⁾ M. akadémiai Értesítő 1856. évi 83. lap.

⁵⁾ Szalárdy Siralm. krón. 622.

⁶⁾ Fényes, Komárom várm. 65. lap.

⁷⁾ Collect. herald. nro 645.

⁸⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁹⁾ Bartholomaeides C. Gömör 148.

¹⁰⁾ Fényes, Magyar ország 1859. I. 134.

lia, kinek leánya Amália 1843-ban kora 16. évében halt meg; és Veresmarty József, György Bertalan, és Dezső.

Zemplin megyében szintén a nemesek közt áll a Veresmarty család. ¹⁾ Lásd *Vörösmarty cs.*

Verhovác család. Horvát országi család, melyből Miksa előbb zágrábi kanonok, pesti papnöveldei igazgató, utóbb 1791—1812-ben zágrábi püspök volt.

Vermes család. (Budafalvi.) Pozsony vármegyei régi nemes család, mely magát Budafalvi Beten fiától Pétertől származtatja, aki az Ottokár cseh király elleni hadban magát kitünteté, és ezért 1257-ben ²⁾ IV. László király által az udvarnokok sorából nemességre emeltetett. A család 1356-ban szintén kapott királyi megerősítő oklevelet. ³⁾

A család czimere a paizs udvarában arany koronán könyöklő kar, kivont karddal, a paizs fölötti sisak koronája fölött két kiterjesztett sasszárny között kereszt ragyog. A paizst két oldalról szokásos foszladék díszíti.

A család tagjai közül Jeromos 1832-ben a pozsonyi országgyűlésen jelen nem lévő mágnást képviselt. Ignác szül. Pozsonyban 1780. ápril. 16-án, Pozsony megyének levéltárnoka volt.

A család egyik ága Bács-Bodrog vármegyébe szakadván, azon megyei Almás helységben az 1825. évi nemesi összeíráskor négy tagja élt a Vermes családnak.

Vermes máskép Ráthonyi nemes családot találunk Trencsin vármegye curialis nemes családai között is a múlt században, ú. m. 1748-ban Dezséren Jánost, 1785-ben Györgyöt Drskóczon a nemesi összeírások szerint. Utóbb ott nyomaik nincsenek.

Verner család. Bihar megyei nemes család. Alapítója Verner Jakab, ki mint a nagyváradi iskolai kerületben az elemi iskolák felügyelője 1792-ben I. Ferencz királytól czimeres nemeslevelet nyert. ⁴⁾ Még 1828-ban Bihar megye füzeteses táblabírája volt.

A család czimere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban hátulsó lábain arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 118.

²⁾ Fejér Cod. dipl. tomo V. volt. 2. p. 263. Palma Herald. pag. 89. Egyéb-
iránt az évszám hibás lehet az oklevelen, különben Katona (Hist. critic. tomo
VII. p. 679.) kétséget emelt ez okmány belső hitelessége ellen Ottokár elestét
illetőleg. — Lehoczky Stemm. II. 428.

³⁾ L. az okleveleket Kaprinai B. tomo 23. p. 64—68.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

irótollat, a ballal zöld koszorút tartva; a 2. és 3-ik ezüst udvarban balról jobbra vont rézsutos kék szélemen közepén arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából az előbbiekhez hasonló oroslán emelkedik ki, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan osztva félig arany, félig vörös, a baloldali pedig félig kék, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüst-vörös.

A nemesség szerző Verner Jakab, ki nemes levelét 1798-ban Békes megyében is kihirdetteté, nejétől Ribiczey Erzsébettől nemzé leányát Verner Ágnest, ki Pataky Mihály Bihar m. esküdt neje volt e század elején. ¹⁾ Fiai is maradtak. Verner László birt Alsó-Topa és Nagy-Kerpest helységben, 1861-ben volt aljegyző.

Verney család. Verner József bölcsészeti tudor és tanár a pesti egyetemnél 1844. után V. Ferdinand király által magyar nemességre emeltetett és neve Verney-re változtatott.

Vernics család. Vernics Ferencz 1716—1729. szerémi püspök volt. ²⁾

Vertán család (Szombatsági) Bihar vármegye birtokos nemes család, birtokos azon megyében Szombatság és Berettyó-Szent-Mártonban. A család egyik tagja János, ki 1863. octob. 28-án kora 78. évében halt meg, és Szombatságon a családi sírkertbe temettetett. Gyermekeit és utódait mutatja a következő táblázat:

János † 1863.				
Endre Bihar v. képviselő 1861. (Capdebó Róza † 1861.)	Antal (Buzáth Amália) Piroska.		Zoltán.	Anna (Capdebó Márton) Jolán.
Etele.	Jenő.	Csaba.	Viola.	Róza.

A táblán állók közülök Endre 1861-ben Bihar megye egyik kerületének országgyűl. képviselője, szép eszű és tanultságú publicista.

¹⁾ Vay L. Német hírség 887—888. — A Verner család-név már régen ismeretes hazánkban. Egyik Verner György, ki „De Admirandis Hungariae aquis” írt. Lásd Schwandtner Scriptorum rerum Hung. tomo II. Tán ugyan azon Verner György az, ki 1550-ben a 41. törv. cikk szerint a határ vizsgáló országos küldöttség tagja volt. — Lásd katona Hist. critica XII. p. 1414. Wagner Dipl. Sáros p. 554. Wessprémi Biographia medicorum I. 199.

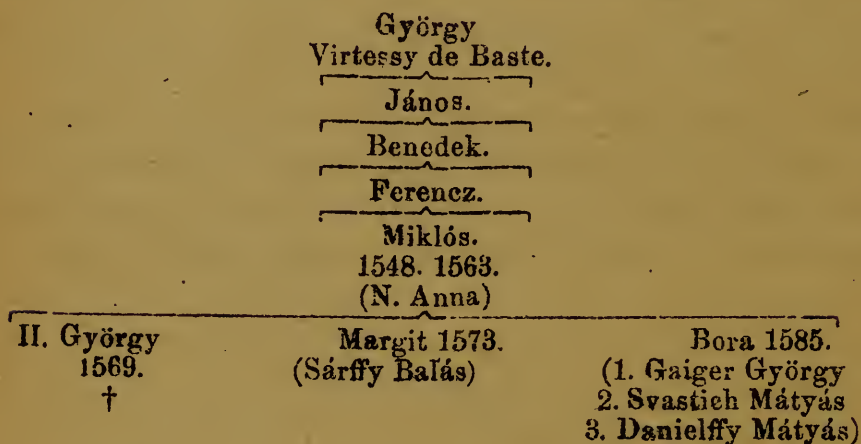
²⁾ Pray, Hierarchia II. 394

A politikai irodalomban Kúnágoti név alatt ismeretes. Legközelebb 1865-ben jelent meg kitűnő műve: „*A képviseleti és önkormányzati rendszerről.*” Neje talpasi Capdebő Róza 1861. dec. 23-án kora 34. évében halt meg.

Másik ágból lehetnek: Vertán András, kinek neje Lukács Anna, és Vertán Manó szintén szombatsági birtokos.

Vértessy család. (Basztei †) Győr megye kihalt családai közé tartozik. 1581-ben Vértessy Istvánt és másokat is Mészáros Ambrús bőnyi birtokos tilt Győr megye gyűlésén bőnyi birtoka bitorlásától. ¹⁾

Ugy látszik — a család előnevét adó Baszte helység azonos a Soprony megyei Basztifalvával, ha nem Esztergom megyében volt. A család nevét különben Vírte ssy de Baszte alakban is találjuk. Törzse György, kitől így folyt ²⁾ a leszármazás:

A családfán álló Miklós 1563-ban Erdődy Pétertől kapta Vas megyében Nagy-Szölöst. Birtokos volt Miklós Baszti, Gyarmat, Füzeskálna, Szent-Márton-mánya, Szent-Miklós-mánya, Lápatelek, Csoma-Szombatya, és Egyházas-Kapa Esztergom megyei, — és Hidvég Abauj megyei helységeiben. Fia György 1569-ben nevezett helyekre királyi új adományt nyert; azonban benne a család fiágon kihalt.

1576-ban élt Vírte ssy Borbála is, ki előbb Német György deák Monyorókerék vár udvarbirájának, utóbb Lewko-pekrovinyei Danielnak volt hitvese.

¹⁾ Győr vármegyei I. jegyzőkönyv.

²⁾ Rajcsányi Geneal. deduct. II. 84. és 219.

Vertich család Vertich J ó z s e f 1790-ben II. Leopold király által nemesítetett meg.

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban zöld téren arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a bal lábával levágott törökfejet tartva; a 2. és 3. vörös udvarban öt, öt arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szárnyas angyal emelkedik ki, ágyékán rózsaszínű fátyollyal fedve, jobb kezével koszorú alakban öt csillagot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Verzár család. (Másként Verzersko) Erdélyi szamos-ujvári örmény eredetű magyar nemes család, mely 1760-ban Mária Terézia királyaszonnytól kapta czímeres nemeslevelét.

Czímere jobbról balra rézsutosan vont vörös szelemen által (mely, ben egymás fölött három arany csillag ragyog) kétfelé osztott paizs, az alsó ezüst szegletes udvarban zöld téren vörös magyar ruhás vitéz áll, vállán fehér belésű vörös menté fityeg, fejét vörös prémkalpag, lábait sárga csizma fedi, jobb kezében kivont kardját tartja, és jobb lábával egy turbános levágott törökfejet tipor; a felső kék szegletes udvarban grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a balban arany keresztet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között arany kereszt emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. ²⁾

Verzár István 1794-ben Szamos-Ujvár tanácsnoka és kir. pénztárnoka volt. Márton 1815-ben ugyanott városi senátor, János pedig akkor ugyan ott főorvos volt.

Verzár Márton Arad megyében 1830-ban hirdetteté ki nemeségét. ³⁾ V. M a n ó jelenleg kir. kuriai al-levéltárnok.

Veseni család. A Veseni, vagy kimondás szerint Vezsenyi család, Külső-Szolnok vármegye kihalt családai közé tartozik. Nevét azon megyei ős birtokhelyéről Tisza-Vezsenyről vette.

A család kitünőbb történelmi tagjai voltak Veseni L á s z l ó 1384-ben kir. főasztalnok. ⁴⁾ Másik L á s z l ó 1460-ban Mátyás király

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Ugyan ott.

³⁾ Arad megyei jegyzőkönyv 1830. évi 774. szám alatt.

⁴⁾ 1384. évi törvény.

ndvari marsallja; ¹⁾ és Veseni János az 1505. évi rákosi ország-gyűlésen Külső-Szolnok vármegye követe. ²⁾

Vesque család. Vesque a Pöttlingen János az 1840. évi országgyűlésen honfűsítatott. ³⁾

Wesselényi család. (Hadadi, báró.) Régi magyar nemzetség. Eredetét némely genealogusok ⁴⁾ (ama még most is szokásos szenvedésgéből) külföldön, névszerint Csehországban keresik, mert ott tudnak egy Wesseling nevű helységet, mely a gr. Paar családé, és melylyel a hasonlatosság táguján szöfejtegetők a Wesselényi nevet igyekeztek összekötni. Már a múlt században lábra kapott e fonák állítmány, sőt, hogy a család is így tartá, mutatja báró Wesselényi III. Istvánnak Zsibón 1729. sept. 17-én egy tudóshoz ⁵⁾ irt levele, melyben családját morva eredetűnek mondja és állítja, hogy Wesselényi család Lengyel országban is van. ⁶⁾ Én azonban ezek daczára biztosan hiszem, hogy a Wesselényi család teljesen magyar eredetű, és nevét a Nógrád megyében fekvő és már a XVI. század végén is pusztá ⁷⁾ Wesselénynek nevezett helyről, mint egykori ősi birtokáról vette. E pusztát 1603-ban is még Wesselényi Katalin Bessenyei Mihály hitvese birta a leghitelesebb adat szerint. ⁸⁾

Legelső, kit a családból levéltárak kutatása nélkül megnevezni tudunk, Wesselényi Farkas volt, ki 1562-ben Nógrád megyei Szécsény ostromában tünteté ki magát, 1567-ben pedig Szádvárt védelmezte. ⁹⁾ Neje lapispataki Segnyey Dorottya volt, tőle a család következőleg ¹⁰⁾ terjedt le:

¹⁾ Budai Fer. Hist. lex. III. 748.

²⁾ Jászay P. Magyar nemzet napjai a moh. v. után 158. és Kovachich Supplem. ad Vestig. Comitiorum, II 335.

³⁾ 1840. évi 52. törv. cz.

⁴⁾ Mikola Hist. geneal. 13. és Lehoczky Stemm II. 429. stb.

⁵⁾ Tán Timon jesuitához.

⁶⁾ Lásd e levelet Pray Mss. tomo XX. a m. kir. Egyetem könyvtárában.

⁷⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1603. pag. 186. hol „*bonorum desertorum Pusztá Wesselény jószágok vocatorum*” alatt fordul elő.

⁸⁾ Ugyan ott anni 1603. pag. 186.

⁹⁾ Istvánffy Hist. 1687. évi kiadás 274 és 325. lap.

¹⁰⁾ Kővári Erdély nev. cs. 255. és halotti beszédek, továbbá a Gyulaffy örökösök pere B. Wesselényi József és Miklós sat. fölperessége alatt.

Farkas
1562.
(Segnyey Dora)

I. Miklós, *gyekői ág.*
erdélyi ítélő most.
† 1584.
(Horváth Kata)

Gáspár 1608.
(Cseffey Marg.)

Boldizsár † 1646.
dobokai főisp.
(Bánffy Anna)

Kata
(Kornis Fer.)

I. Ferencz, *hadadi ág.*
kincstárnok
1580.

(Sárkándy Anna)

I. István Kata
1612. 24. (Csáky
(Dersffy Kata) István)

Miklós
† 1643.

II. Ferencz
nádor
és gróf
† 1667.

(1. Bosnyák
Zsófia.

2. Szécsy Mária)

Krisztina?
(Semsey
György)

I. Pál
kincstárnok
† 1610.

Gyulaffy Zauzsza)

II. István † 1656.
köz.-szoln. főisp.
(Lónyay Anna)

II. Pál
1657—94.
tábornok
(Béldi Zsuzsa)

László
Szendrői kapit.
(Bakos Zsuzs.)

I. Ádám
füleki kapit.
(Drugeth Kata)

III. István † 1734.
báró,
orsz. elnök
köz.-sz. főisp.
(gr. Bánffy Kata)

Anna
(Bethlen
László elv.)

III. Ferencz
Köz.-Szol. főisp.
† 1770.
(gr. Rhédey
Zsuzsa)

IV. István
sz. 1708.
† 1758.
cs. k. gyal.
kapit.
(b. Dániel
Polixina)

Zsuzsi
sz. 1712.
† 1739.
(gr. Teleki
Ádám)

Mária
(b. Jósika
Mózses)

Klára

Kata

Bora

Krisztina

V. István
† 1748.

Pál †
+ 1750.

Sámuel
†

I. Kata †
+ 1750.

II. Kata †
+ 1750.

III. Kata †
+ 1750.

IV. Kata †
+ 1750.

V. Kata †
+ 1750.

VI. Kata †
+ 1750.

VII. Kata †
+ 1750.

VIII. Kata †
+ 1750.

IX. Kata †
+ 1750.

X. Kata †
+ 1750.

XI. Kata †
+ 1750.

XII. Kata †
+ 1750.

XIII. Kata †
+ 1750.

XIV. Kata †
+ 1750.

XV. Kata †
+ 1750.

Pál
† ifjan.
(gr. Rhédey
Zsigm.)

Kata
(gr. Rhédey
Zsigm.)

Zsuzsa
†

II. Farkas
Köz.-Sz. főisp.
(gr. Bethlen
Julia)

Mária
(Bethlen
Domokos)

Bora
†

József
†

Ferencz
†

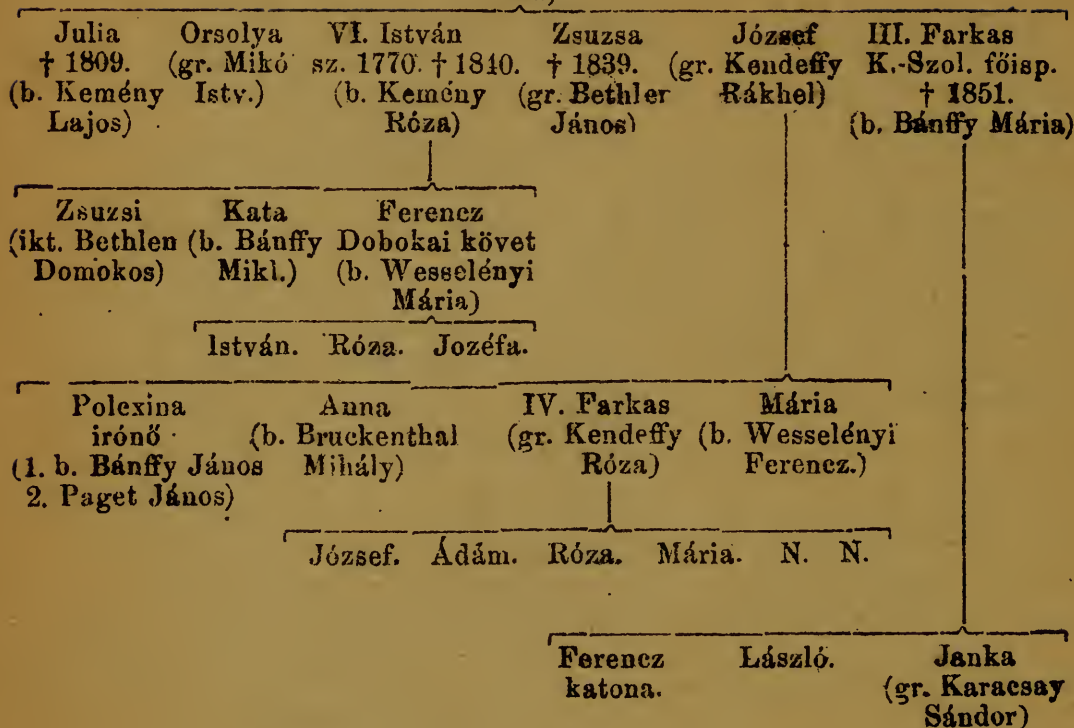
III. Miklós
sz. 1797. † 1850.
k.-szolnoki főisp.
1848.
(Lux Anna)

IV. Miklós.

Béla.

Folyt. a köv. lapon.

II. Farkas, *ki az előbbi tapon.*
Köz.-Sz. főisp.
(gr. Bethlen
Julia)

I. Farkasnak fiai által két ág indul még. I. Miklós már I. János király alatt hadakozott, utóbb már János-Zsigmond alatt mint Erdély itélő mestere a testvér hazába telepedett, ott 1575-ben Báthori István részéről a megbukott Békes Gáspár párthívei elleni per tárgyalásánál könyezve szerepelt. ¹⁾ A Fejes család magvaszakadtán nyerte a gyekői uroalmat, ²⁾ mely utóbb a másik ágra szállt. Meghalt Gyekében 1584. mart. 10-én, kora 80. évében. ³⁾ Fia Gáspár, unokája Boldizsár Dobokai főispán volt, ki 1646. kora 57. évében halt meg, és Mikházára temettetett. Csak leánya Kata Kornis Ferenczné maradt, ki hogy Gyekét a Rákóczyak miatt megtarthassa, Radnótot engedte át Rákóczy Györgynek. Így kihalt a gyekői ág.

I. Ferencz eleintén Békes párthíve volt, ennek Nyáradtő és Sz. Pálnál 1575-ben történt leveretése után Báthori István kegyelmébe jővén, nem csak főkinestárnoka lett, de egyszersmind tőle a Hadadi

¹⁾ Bethlen Wolph. Hist. II. 380.

²⁾ Vöröstői G. Politicus inculpatus D. Steph. I. b. Wesselényi etc. oratione funebri celebratus 1758. pag. 17.

³⁾ Mikola Hist. gen. 15. fiául teszi Boldizsárt; — a táblán ez Kővári szerint Gáspár fia után unokájaként áll.

urodalmat, melyről ez ág előnevét vette. Báthori István a lengyel királyságra menvén, Wess. I. Ferencz az oroszok elleni hadban kitünteté magát, ezért landskroni és ligniczi főnökké, majd tanácsossá lett, 1582-ben pedig báróságot nyert. ¹⁾ Neje Sárkándy Anna, Sárkándy Pál egri kapitánynak Nyáry Krisztinától való leánya volt ²⁾ és innen Békes Gáspárnak sógora, ki a másik Sárkándy nővért birta nőül. Ettől két fia maradt: I. István és I. Pál.

I. István a családban meg kezdé sorát a Közép-Szolnok megyei főispánoknak, mely méltóságot a család tagjai a legutóbbi időkig majd nem fiúról fiúra megnyerték. Birta Tepliczet Trencsinben 1619-ben. ³⁾ Volt szeréni bán is, ⁴⁾ és tanács úr. Istvánnak nejétől Dersffy Katától többi közt fia volt

II. Ferencz, a híres nádor, előbb Füleki kapitány és a végházak főkapitánya, utóbb 1655-től nádor, jász-kunok kapitánya, v. b. tit. tanácsos, Pest, Pilis- és Solt és Gömör vármegyék főispánja, aranygyapjas vitéz, 1646-ban Murányi örökös gróffá neveztetett III. Ferdinánd által. 1659-ben

kir. adományt vitt királyfalvi kastélyára és birtokára. Meghalt 1667-ben. ⁵⁾ Első nejétől magyarbéli Bosnyák Judittól a táblán álló két fia

¹⁾ Vöröstói id. h. Lehoczky szerint Stemmat. I. p. 1600-ban kapott báróságot a család. Grófságot 1640-ben. Ez utóbbi adat bizonyosan téves.

²⁾ Kövári szerint második neje Nyáry leány lett volna, de ez tévedés, mert a Nyáry leány napa volt Wesselényi Ferencznel.

³⁾ Katona Hist. critica tomo XXX. p. 125.

⁴⁾ Vöröstói id. h. Sirmiensis praefectura insignis.

⁵⁾ W. Fer. nádor Murányba temetett réz-koporsól, ugyan oda fia Ádám is kő-koporsóba. Lásd Visitationes C. Gömör Mss. Hevenessi tomo LX. p. 7. 222.

maradt, második nejétől rimaszécsi Széchy Máriától, kivel 1645-ben kélt egybe, ¹⁾ gyermekei nem maradtak. Egyik fia László szendrői kapitány volt; ²⁾ nejétől osgyáni Bakos Zsófiától gyermeke nem maradt, másik fia Ádám 1677-ben füleki kapitány volt, nejétől homonnai Drugeth Katától ennek sem maradt gyermeke. Így ez ág kihalt.

A másik ág I. Páltól (I. Ferencznek fiától) jő le. Ez Erdély kincstárnoka volt. Meghalt 1610-ben. Neje Gyulaffy Zsuzsanna, utóbb báré Liszti Ferenczné volt. Fia maradt: II. István Közép-Szolnok vármegye főispánja, ki 1656-ban halt meg. ³⁾ Nejétől Lónyay Annától, utóbb Kemény János erdélyi fejedelem hitvesétől nemzé fiát II. Pált, a tábornokot, ki a Tökölyféle bujdosók és elégedetlenek egyik főnöke volt. Élt 1654—94-ben. Nejétől Béli Zsuzsannától ⁴⁾ maradt fia

III. István v. b. t. és kormányzéki tanácsos, kir. táblai ülnök, és Köz.-Solnok várm. főispánja. A Rákóczy forradalom ellen volt. ⁵⁾ 1710-ben kolosi főispán, 1716-ban országos elnök lett. Meghalt 1734. april. 28-án. ⁶⁾ Nejétől losonczy gr. Bánffy Katától több leánya és két fia III. Ferencz és IV. István maradtak, kik által a család mai nemzedéke két ágra szakadva él.

IV. István (szül. 1708.) a Vetéssy gyalog ezredben kapitányságig szolgált, utóbb a kolosvári ref. egyház ker. és iskola fő felügyelője. Meghalt 1758-ban. Nejétől vargyasi báró Dániel Polixenától (kit 1742-ben vett nőül) tizenkét gyermeke közt maradt fia II. Miklós, (szül. 1751. dec. 9-én ⁷⁾ ifjú korában dragonyos százados, utóbb gazda, kiben „óriási testi erő vehetetlen lelki erővel“ párosult, lovagkori jellem záblátlan indulatoskodással. Egy hatalmaskodásáért kufsteini rab. Utóbb Közép-Szolnok vármegye főispáni helyettese. Meghalt 1809. oct. 28-án. ⁸⁾ Ő volt a kolosvári színház egyik alapítója. Nejétől Cserey Ilonától († 1830. dec. 13.) fia III. Miklós (szül. 1797.) atyjához jellemben, sorsban szinte hasonló. Megragadó szónok

¹⁾ Pray Mss. tomo LIV. p. 93. és XX. 90.

²⁾ L. arczképét Ortelius Redivivus. Norinbergae 1665.

³⁾ Katona Hist. critic. XXXIV. 315.

⁴⁾ Cserei Hist. 90. 267. Katona XXXIV. 321.

⁵⁾ Cserei id. h. 422. 465.

⁶⁾ P. Apor, Synopsis Mutationum 184. kétszer választatott Erdély gubernatorává. Kővári szerint ez lett ez ágon báró-vá.

⁷⁾ Kazinczy szerint, ellenben Döbrentey szerint 1750. dec. 11-én.

⁸⁾ Vagy oct. 25-én.

kitűnő hazafi. Egy megye gyűlésén mondott beszédeért Budán négy évig politikai rab, hol szeme világát veszté. 1848-ban Köz.-Szolnok megyei főispán. Publicista és író, a m. akademia tisztt. és igazgató tagja volt. Meghalt Pesten 1850. tavaszán. ¹⁾ Nejétől a polgári származású Lux Annától (ki utóbb Mocsáry Lajos neje lőn) a táblán látható két fia maradt.

III. F e r e n c z a másik ág alapítója, szül. Szebenben 1705. sept. 6-án. 1734-től Köz.-Szolnok vármegye főispánja, már 1736-ban cs. kir. kamarás, és a nagy-enyedi ref. Collegium főgondnoka volt. 1760. lett v. b. t. tan. Meghalt 1770. mart. 25. Nejétől gróf Rhédey Zsuzsannától többi között fia

II. F a r k a s szintén K.-Szolnoki főispán, kinek nejétől gróf Bethlen Juliannától több gyermekei közt, mint a tábla is mutatja, — három ágon él ivadéka.

A család czímere — úgy mint azt gr. Wesselényi Ferencz nádornak 1663. évi nagyobb pecsétén láthatni, — a tojásdad alakú paizsban oroszlánfejű aranykoronás kigyó vagy sárkány, lábaival három szál kinyílt rózsát tartva. A paizst grófi korona fedi; mind ezt a metszvény itt ábrázolja. Azonban

Mások szerint ²⁾ a báró Wesselényiek czímere a paizs kék udvarában vízből kiemelkedő koronás delfin, Kővári szerint női alakú koronás szirén, mely kezeivel három fehér lilomot (vagy tulipánt) tart, ugyan az alak ismétlődik a paizs fölötti sisak koronáján is. ³⁾ Én itt a régi hiteles pecsét rajzát kívántam történelmi és czimertani szempontból közleni.

Vésseý család. (Vésséi) Somogy vármegye egyik legrégibb nemes családja, mely azon megyei és máig is birtokában lévő V é s s e helységről vette családi nevét és arról írja előnevét is. Úgy látszik, a család két őstagja, az Ottokár elleni harczban szerzett érdemekért és még 1283-ban kapott Vésse helységre királyi adományt IV. László királytól, ⁴⁾ és ezek testvére volt Tamás váci püspök is.

A család adatai szerint 1378-ban négy ágon éltek a család eldő-

¹⁾ Lásd atyja és az ő kitűnő jelességű jellemrajzát b. Kemény Zsigmond-tól; Csengery Antal M. Szónokok és Státusférfiak 86—185. lapok.

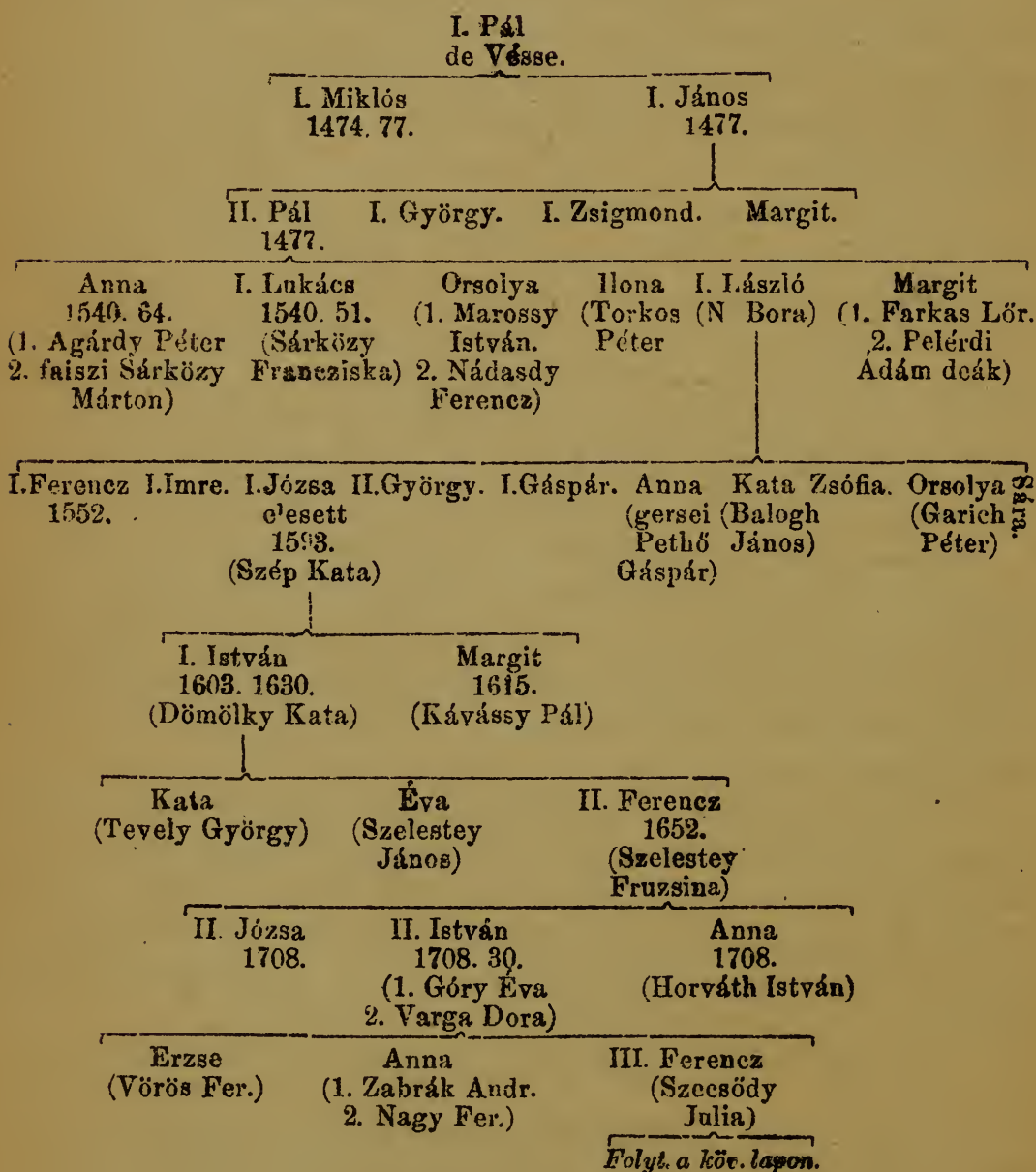
²⁾ Lehoczky, Stemm. II. 429. és Vöröstói idéz. Politicus inculpatus című halotti beszédeben. Valamint Vöröstóinak gr. W. Ferencz m. és Kolozv. 1771. nyomt. beszéde előtt metszetben, úgy Adami Scuta g. XIV. is.

³⁾ Kővári, Erdély nev. cs. 254. lap. Adami Scuta gont. tomo XIV. szintén koronás habléány, de nem lilomot, hanem három piros rózsát tart.

⁴⁾ Csorba József. Somogy várm. ismertetése 217. lapon jegyzetben, hol igen pontatlanul idéztetik az Új m. Muzeum egyik füzeté.

dei, névszerint a) Miklósnak fiai László, János, Boldizsár, b) Jánosnak fiai Mihály és László, c) Ferencznek fia János, d) Mihálynak fia Gergely.

A XV. század közepén élt Véssey Pál, kitől a családja következőleg ¹⁾ terjedt le:

¹⁾ Családi közlés szerint. A nevek alatt az évszámok — úgy látszik — az oklevelek keltei, melyben ama nevek előfordulnak.

III. Ferencz, *ki az előbbi lapon.*
(Szeesődy Julia)

III. István (Nagy Judit)	I. László (Sáry Teréz)	IV. Ferencz (Vitnyédy Judit)	II. János (Kőrössy Julia)
			V. Ferencz (1. Weinpreuner Jozéfa 2. Lendvay Teréz 3. Klerner Klára)
	1-től György †	Julia †	Mária †
		2-től V. István.	3-tól Bora †
			András †
László (Thulmon Anna)	Mihály (Ostffy Teréz)	IV. István (Vitnyédy Teréz)	József (Ostffy Anna)
			János Sándor †
			Teréz Matko- vich János)
			Zsuzsa (Lehner Sámuel)
			Judit (Mat- kovich István)
			Kata (Pola- csék Pál)
			Éva (Tom- lén Zsigm.)
		Luiza.	István.
			Zsuzsa (Nagy)
			Vincze.
			Mária (Szabó)
			Márton (Langekker Vilma)
			László.
	Antai (Szeniczey Emilia)	Karolina (Némethné)	Bora (budakeszi Veörös Istv.)
			János.
			Teréz.
			Lajos Somogy v. főjegyző † 1860. (Radó Krisztina)
	Dénes †	Edmund †	Irma.
			Antónia.
			Julia.
			Ilona †
			Emilia †
			Sándor (Véssey Bora)
			Mihály.
Pál	Judit.	Erzse (Vitnyédyne)	Eszter.
			Miklós (1. Jeszenszky Berta. 2. Berner Kata)
			Jusztina.
		1-től Lőrincz.	Gizella (Meszölyné)
			2-től Ottilia.

A család történetéből keveset tudunk. Igen annyit, hogy I. Józsa mint katona vitézkedett és 1593-ban Fejérvárnál esett el. ¹⁾

A reformatiókor a család is elfogadván az ágostai hitvallást, tagjai buzgó istápjai voltak felekezetüknek. A megyei hivatalok viselésében jelesek voltak: Mihály, Ferencz, Lajos és többen. ²⁾

¹⁾ Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 399. lap.

²⁾ Csorba Józsa. Somogy várm. ismertetése 218.

Lajos Somogy megyének volt főjegyzője, meghalt 1860-ban férfi kora legszebb idejében.

A XVI. században I. László és Lukács-nak kortársa volt

Véssey Ferencz, kinek összeköttetését az előbbi táblazattal adatok hiányában kimutatni nem lehet, ettől egy kihal ág így sarjadzott:

- Ferencz
1519. 22.
(Törjék Kata)

Gáspár	János. Ferencz.	Ilona. Apollónia. Antal.
1514.		
(Ivanczi		
Dora		
utóbb		
Saller		
Györgyné)		
Anna		
1567.		
(Szecsődy		
Mátyás)		

A család czímere — mint itt a metszvény mutatja — a paizs udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, első lábait ragadozásra kinyújtó oroszlán; a paizs fölötti sisak koronájából hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Veszelyszky család. Lásd *Veszelszky* cs.

Veszelővszky család. Veszeloyszky Pál 1790-ben II. Leopold királytól kapta címeres nemeslevelét.

Czímere következő: a paizs jobbról balra rézsutosan húzott vonal által arany és ezüst udvarra oszlik, az előtérben zöld talajon kék ruhás magyar vitéz áll, sárga csizmában, sárga övvel, prémes kalpaggal, jobb kezével író tollat, a balban hosszú nyelvű aranyfekete zászlócskát tartva. A paizs fölötti sisak koronáján egyfejű fekete sas, kiterjesztett szárnyakkal, esőrében zöld koszorút tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Veszelszky család. (máskép *Veszelyszky*) Trencsin vármegye nemesi összeírásai szerint 1666-ban Kis-Biróczon, 1690-ben Kardos-Vaszkán. 1748-ban Adamóczon laktak e család tagjai. ²⁾

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

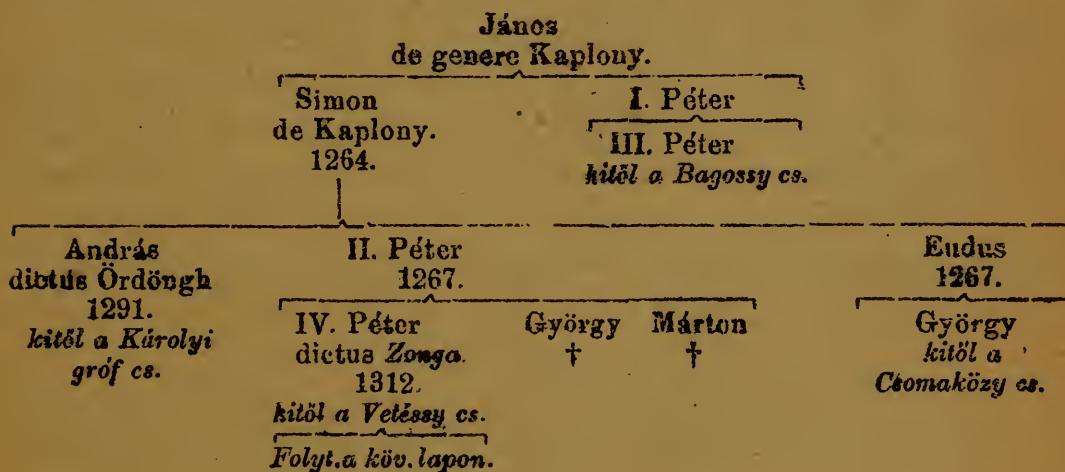
Veszy család. Békés vármegyében 1732-ben iratott a megyei nemesség közé.

Veszprémy család. Vagy hajdán Bezprimy család, melyből már a XIII. században Mózsos, Uren, és András, kiknek leányaik a Margit szigetbeli apácák közt éltek épen Sz. Margit korában. ¹⁾ 1610-ben Beszprémy Gáspár Szatmár vármegye követe. 1632-ben pedig Szatmár követe volt Forgách Miklóshoz. ²⁾

Vetaw család. E néven találjuk hazánkban Vetaw Szaniszlót 1405-ben pozsonyi grófot. ³⁾

Veterani család. Veterani Gyula az 1715. évi országgyűlésen honfiusítatott. ⁴⁾ Ismeretes neve, mint a Rákóczy fölkelés ellen szerepelt császári tábornoké.

Vetéssy család. (Vetési és mező-teremi †) Szatmár vármegye egyik ős régi családja, mely a Kaplony nemből ered a vele törzsrokon gr. Károlyi, Bagossy és Csomaközy családokkal együtt. Első tudható törzse János „de genere kaplony“, kitől így hozzák le a múlt századig a családfát: ⁵⁾

¹⁾ Pray Vita B. Margarethae V. 367. 374.

²⁾ Szirmay Szatmár v. I. 74. 132.

³⁾ Az 1405. évi törvény záradékában.

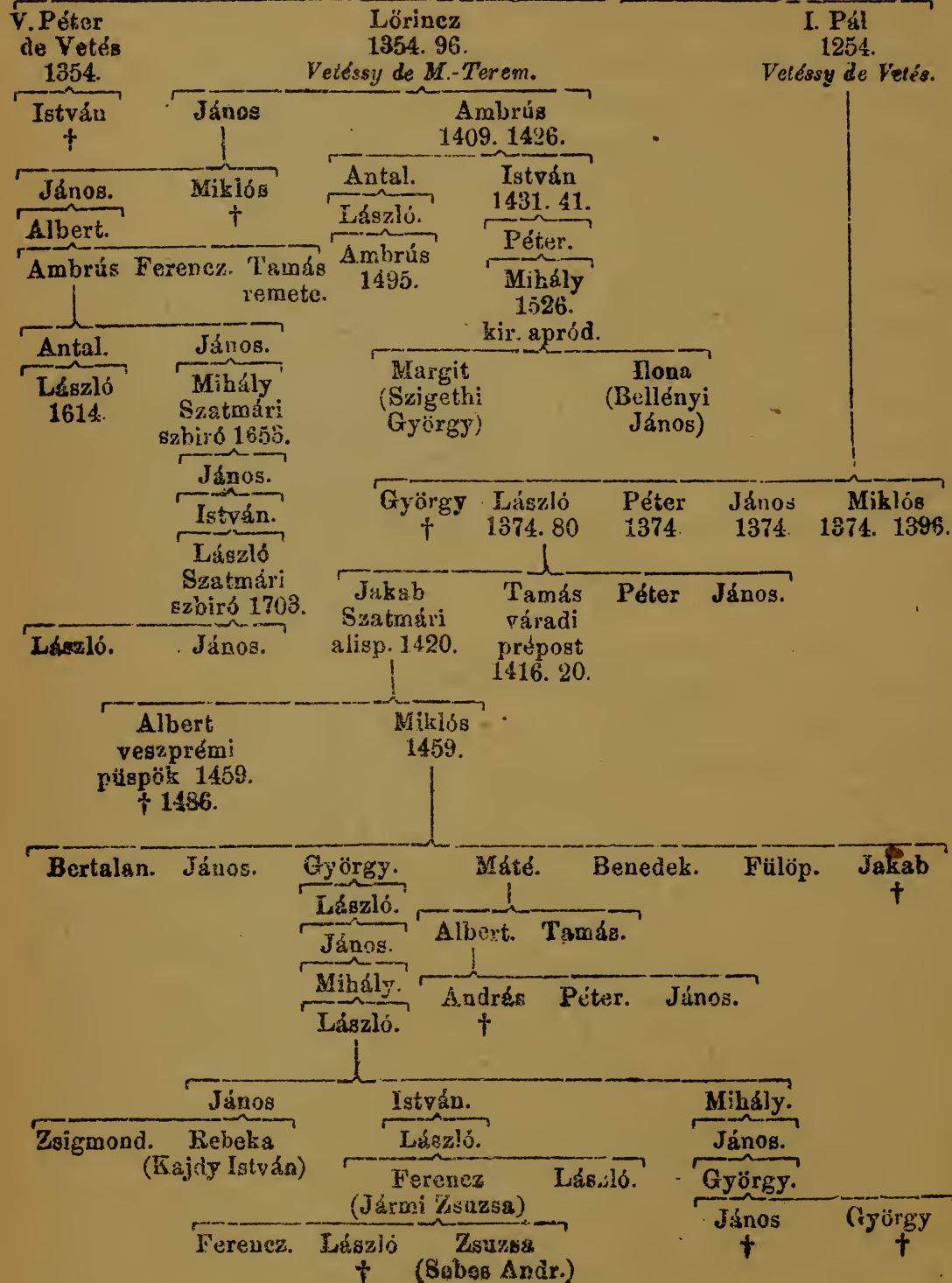
⁴⁾ 1715. évi 134. törv. cz.

⁵⁾ Wagner, Tabullae geneal. tab. XXXVII.

IV. Péter, *kt az előbbi lapoa.*
dictus Zonga.

1312.

kitől a Vetéssy cz.

A Vetéssy család a táblázat szerint ¹⁾ Kaplonyi Simon fiától II. Pétertől ered. Vetés helységet még nevezett Kaplonyi Simon kapta 1265-ben V. István királytól. ²⁾ Még 1312-ben közösen birta azt a család. ³⁾ Az 1325. évi osztálykor pedig — úgy látszik — Eudus-nak a Csomaközy-ek ágának jutott. ⁴⁾ De 1354-ben IV. Péternek (ki Zongá-nak is neveztetett) fiai Lörincz és Pálmár Vetéssyeknek neveztettek. ⁵⁾ Ez időben vált tehát ki Zonga Péter ága a Kaplony nemből, és alapítá a Vetéssy családot.

1366-ban Vetéssy Lörincz Gellényes pusztá egy részét Vetéshez fogta. ⁶⁾ Azonban egy nagyobb osztály a közös törzsű nemzetiségben 1396-ban történt, midőn a Kaplony nemzetségbeliek, köztök Vetéssy Lörincz és Miklós Kaplony, Embel, Vada, Vezend stb. jószágokban megosztóztak. ⁷⁾

IV. Péternek két fiától Lörincztől és I. Páltól a Vetéssy család is két ágra szakadt, amaz a *mező-teremi* Vetéssy, I. Pál pedig a *vetési* Vetéssy családágat alapítá.

Lörincz ágán Jánosnak fiát Mihályt tartjuk 1653-ban Szatmár megye szolgabirájának, és Lászlót, kis unokáját ugyan annak 1703-ban. ⁸⁾

Ugyan ez ágon Ambrús 1409-ben Zsigmond királytól Bagos helységbeli birtokában megerősítetik. ⁹⁾ Fia István 1431-ben Zsádányban és 1441-ben Száraz-Bereken új adományt kap. ¹⁰⁾ Ennek unokája tán Mihály apród vagy kir. udvarnok II. Lajos kir. udvarában. ¹¹⁾

I. Pál ágán Jakab 1420-ban Szatmár megyei alispán volt. ¹²⁾ Testvére Tamás váradi prépost, kik 1416—20-ban Vetés helységet

¹⁾ Waguernál id. h. I. Péter, a Bagossyak öse is Simon fiának tétetik, és így annak két Péter nevű fia lett volna, a mi kevésbbé valószínű. Itt azonban a családfa ezen első két nemzedéke a gr. Károlyi család táblázata szerint van közölve. Lásd ezt e munka VI. köt. 99. lapján is.

²⁾ Szirmay, Szatmár várm. 135.

³⁾ Ugyan ott.

⁴⁾ Ugyan ott 136,

⁵⁾ Ugyan ott.

⁶⁾ Ugyan ott és 136.

⁷⁾ Ugyan és 11. 17. 18. 38. 47. stb.

⁸⁾ Ugyan ott I. köt. 132. 133.

⁹⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 133.

¹⁰⁾ Ugyan ott. 142. 281.

¹¹⁾ Engel, Monumenta Ungrica.

¹²⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 32. 136.

és Mező-Teremet birták Jakabnak fia Albert jogtudor, erdélyi főesperes, és 1459. veszprémi püspök. Meghalt 1486-ban. ¹⁾

A családról egyéb adatainkat nem tudjuk a táblázaton állókra biztosan illeszteni. Illyenek a következők:

1417-ben István, László birtak Vadán. ²⁾

1455-ben Miklós (tán Albert testvére?) kir. adományt nyert Nyír-Vásári birtokrészre. 1472-ben István Apáthi felére. 1526-ban Márton özvegye Homokban. ³⁾

1572-ben János, Márton, Péter és László kir. új adományt vittek Bobáldi, Embeli, Vadai, Mező-teremi, Kaplonyi, Vetési, Gyülvésszi birtokaikra. ⁴⁾

Szatmár megyénél többen hivatalt is viseltek, így említett Jakabon kívül Lászlót 1573. és 1597-ben az alispánok sorában, ⁵⁾ Mihályt 1653-ban ⁶⁾ és ismét Lászlót 1703-ban ⁷⁾ a szolgabírák sorában találjuk.

László, tán az, ki alispán volt, 1594-ben ⁸⁾ mint felkelő nemesség vezére (valószínűleg Szatmár vármegye részéről) Tiettenbach és Pálffy Miklós táborába Pozsony felé sietett.

E családból volt Vetéssy Borbála Cesinge János pécsi püspök és költő édes anyja is. Másutt ezt Vitéz Borának V. János prímás nővérének olvassuk.

E század elején a családból Vetéssy Ambrúst találjuk, mint az ősi Vetés helységben is közbirtokost. Azonban a család utolsó férfi tagja napjainkban (1864.) ifjú korában a régi családot sirba vitte. A végző nemzedékből vetési Vetéssy Piroška Bihar megyei Ér-Köbalkúton Vásárhelyi Benedekné.

Ugyan e családból származott Vetéssy Potentiána, ki Kökényesdy Pálhoz menvén férjhez, általa Vetésen birtokos lett és tőle származott a vetési Kökényesdy báró család, (lásd e munka VI. köt. 433—4. lap.) melyből László Rákóczy alatt szerepelt, kit a francia „de Vetés” névalak után Szalay László munkáiban helytelenül mindenütt csak Vetés-nek nevezett.

¹⁾ Szirmay Szatmár várm. 34. 136.

²⁾ Ugyan ott 18.

³⁾ Ugyan ott 64. 100. és 284.

⁴⁾ Ugyan ott 16. 18. 29. 34. 48. 137. 139.

⁵⁾ Ugyan ott I. köt. 128.

⁶⁾ Ugyan ott 132.

⁷⁾ Ugyan ott 133.

⁸⁾ Istvánffy Hist. 1655. évi kiad. 418. lap.

Vetési család. Ujabb nemes család, melyből Vetési András 1790-ben II. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét.

Czímere először fekmentesen kétfelé osztott paizs, az 1. arany udvarban zöld halmen fekete rigó egy piros szőlő fürtöt tart; a 2-ik ezüst udvarban zöld téren vörös ruhás magyar férfi áll, földetlen fővel, lábát sárga csizma, derekát arany öv fedi, kinyújtott jobb kezében arany kelyhet tart. A paizs alsó osztályának kék udvarát alúl bevett szántóföld foglalja el, melyen arany borona hever. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett sasszárny között arany oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. ¹⁾

Vétsei család. Lásd Vécsei cs.

Wettstein család. (Westerheimi) westerheimi Wettstein Zsigmond és Ferencz 1790-ben II. Leopold királytól kaptak czímeres nemeslevelet.

Czímerök négy részre osztott paizs, az 1. és 4-ik vörös udvarban zöld téren hátulsó lábain ágaskodó ezüst egyszarvú van; a 2. és 3-ik kék udvarban magas zöld bércezen arany korona nyugszik; a középső koronás kisebb paizs arany udvarában kétféjű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal szemlélhető. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból ezüst egyszarvú, a baloldaliból öt pávatoll nyúlik föl. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. ²⁾

A szerzők egyik fia Józs ef Pozsony megyétől 1815. nov. 23-án kapott nemesi bizonyítványt, melyet lakta helyén Krassó megyében 1816. június 6-án hirdettetett ki. Két fia maradt: Antal 1858-ban temesvári cs. kr. főtörvényszéki tanácsos, több gyermek atyja; másik fia Józs ef 1858-ban pénzügyi tanácsos Aradon.

Veymes család. Veymes Ferencz az 1681. évi országgyűlésen magyar honfiusítást nyert. ³⁾

Vezekényi család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll. ⁴⁾

Veznedi család. Hajdán Tolna megyében élt, hol 1431-ben Veznedi Miklós szolgabíró volt. ⁵⁾

Viasz család. Állítólag Zala megyei család, melyből Viasz András Zala megyei Esküdt volt a múlt században; ennek fia Ádám

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Ugyan ott.

³⁾ 1681. évi 82. törv. cz.

⁴⁾ Szirmay, C. Zemplin not. top. 118.

⁵⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. VII. pag. 412.

pesti polgár, ennek leánya Erzsébet Paulovicz Andrásné a múlt század közepén.

Vichter család. Vichter János-András az 1681. évi országgyűlésen a 82. törv. czikknél fogva honfiusítatott.

Viczay család. (Lóosi és hédervári gróf.) Ős régi család, mely a kihalt Kanisay és élő Ostffy családdal közös törzsből az Osl

nemből eredt. Nevét a Viczay család, a Soprony megyei Vicza helységről vette, melyet Osl ispán fia II. Osl 1227-ben a győri káptalan előtt bevallás szerint szerzett,¹⁾ és melyre Osl és Belud ispán 1238-ban IV. Béla királytól adományt kap.²⁾ Ugyan ez évben az örsi nemesek is bevallást tesznek a Osl nemzetség részére.³⁾

A család első törzse tudhatólag tehát idősb vagy I. Osl Comes volt, egy tudós buvárunk szerint ennek egyik fia

Belud, kitől a Viczay-ak, másik fia ifjabb Osl, kinek Tamás fiától a Kanisay-ak és Ostffy-ak származtak,⁴⁾ más verziója szerint Belud-

¹⁾ Nagy Imre, Paur István Hazai okmánytár I. köt. 8.

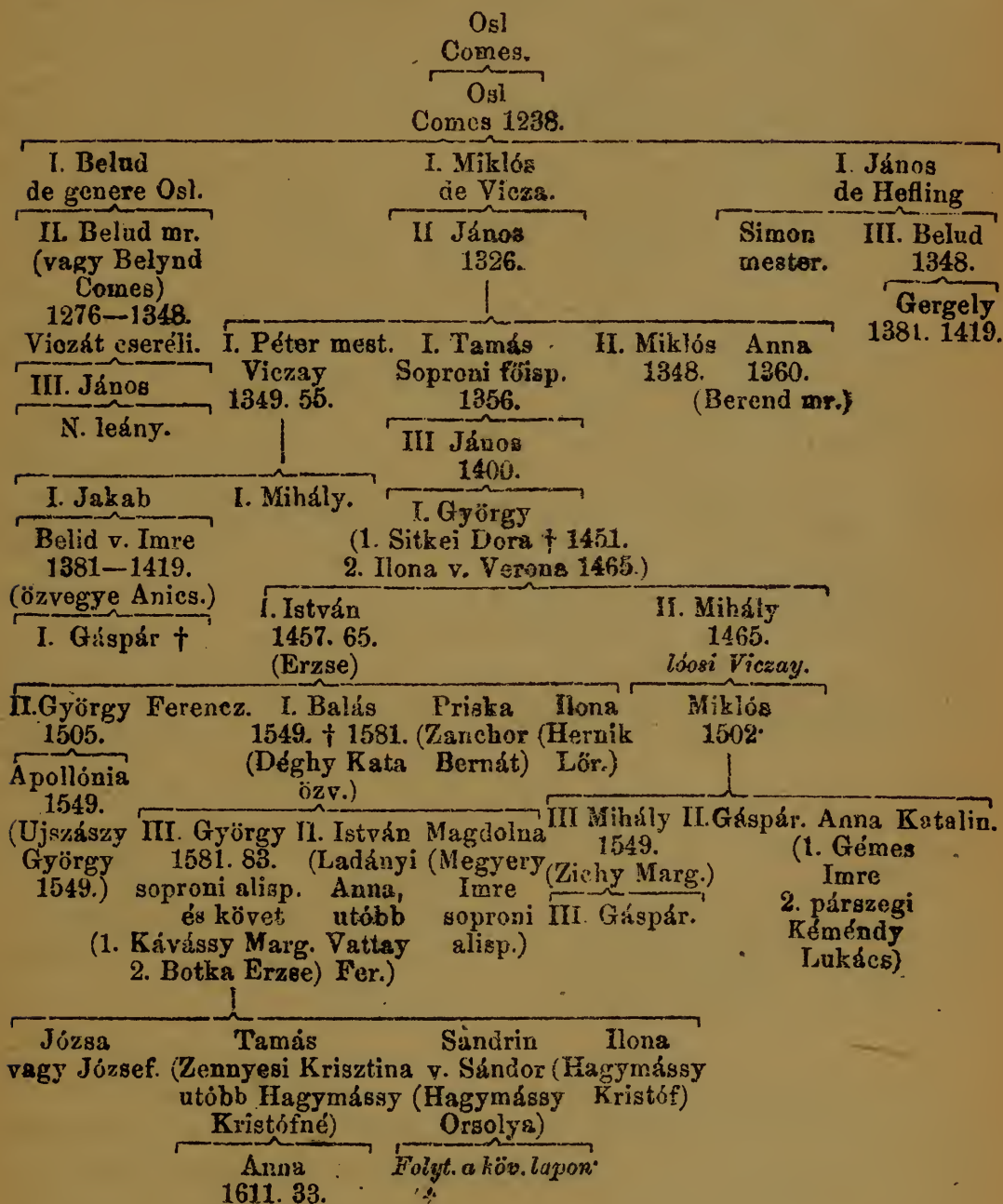
²⁾ Fejér Cod. dipl. tomo VII. vol. I. p. 261.

³⁾ Nagy Imre stb. Hazai Okmánytár I. köt. 20.

⁴⁾ Nagy Imre id. h. I. 8 lap. jegyzetében

nak volt két fia: János és II. Belud, amáttól a Kanisay-ak és Ostffy-ak, az utóbbtól a Viczay-ak eredtek. ¹⁾

A családfa ²⁾ következő:

¹⁾ Nagy Imre id. h. I. k. 21. jegyzetében.

²⁾ Adami Mss. a Nmti Muzcumban. E családfa az első nemzedékeknel — úgy látszik — elűt szopori Nagy Imre érintett jegyzeteitől, de mert a családi levéltár okmányaira utal, hitelességet igényel. Lásd továbbá Schönfeld Adelslexic. I. és Geneal. auth. I.

Sandrin v. Sándor, *ki az előbbi lapon.*
(Hagymássy Orsolya)

I. Ádám	Éva 1640.	Judit	Margit.
1645. báró lett	(Eszterházy	(Szántóházy	
(1. telekesi	Pálné)	Zsigm.)	
Török Zsuzsa.			
2. Körtvélyessy Kata)			

IV. János	Mária	Orsolya.
1651. 56.	(Csömöthey	
(Héderváry	Pál)	
Kata † 1680.)		

II. Ádám	Erzse	Bora	Teréz
1685.	(Amade	(Cikulini	apáca.
(Perényi Erzse(Antal)	János)	

Jób-(Kerestély)	Antal	Rebeka	Anna
sz. 1701. † 1734.	Rákóczy	(b. Apponyi	(Schlossberg
1723. gróf lett.	hive.	Lázár)	László)
(Ebergényi Eszter)			

Bora	László-Józs.	I. Mihály	Anna	Jozéfa	Eszter
sz. 1726. † 1731.	sz. és † 1729.	(gr. Drasko-	(gr. Széchenyi	(b. Peré-	(b. Sándor
		vich Teréz)	Ignác)	nyi István)	Antal)

II. Mihály	Julianna
cs. k. kamarás	sz. 1752. † 1786.
† 1831.	(gr. Pötting Venczel)

III. Mihály	Ferencz	Karolina
sz. 1777. jun. 22.	sz. 1780. † 1836.	sz. 1789. oct. 10.
	cs. k. kam.	(gr. Khuen Antal)
	(gr. Zichy Amália	
	† 1819.)	

Károly	Adolf	Hedrik	Antónia
sz. 1802. máj. 29.	sz. 1804. aug. 11.	sz. 1807. aug. 2.	sz. 1812. febr. 5.
cs. kir. kam.	ublanus kapit.	(gr. Zichy Alexandra	(gr. Eszterházy
(gr. Khuen Mária	(hgz. Lichnovszky	† 1854.	Pál † 1857.)
† 1848.)	Leokad.-Anaszt.)	Gyula-Károly	
		szül. 1854.	

A család tagjairól kevés mondani valónk van. II. Belud (v. Belid) cserélte K e c h u l t Lóos helységért. I. T a m á s 1356-ban Soprony vármegye főispánja volt. — Viczai S á n d o r, (kit a táblázaton nem lelünk) 1552-ben hadvezér volt. ¹⁾ Balásnak fia III. G y ö r g y 1581. és 1583-ban Soprony megye első alispánja és követe volt. Ennek unokája I. Á d á m 1645-ben báróságra emeltetett. ²⁾ Ennek fia IV. J á.

¹⁾ Forgách Commentarii 47.

²⁾ Lehoczky, Stemmat. I. 170. Más adat szerint Adami után II. Ádám 1675-ben lett volna báróvá.

nos az utolsó Héderváry Istvánnak Eszterházy Erzsébettől való leányát Héderváry Katalint vévén nőül, ezzel nyerte a Győr megyei Hédervárat, mely a családnak az idő óta fő lakhelye lön. Ennek fia II. Ádám Palota, Csókakő és Fejérvárnak a töröktől visszavételénél mint a Győr megyei felkelő nemesség vezére vett részt. Meghalt a XVIII. század elején. Pompás vörön márvány sírszobra Hédervárott látható. ¹⁾ Fiai közül **A n t a l** a Rákóczy fölkelés híve volt, **J ó b** szül. 1701. mart. 15-én, udvari gavallér és szenteit vitéznek (eques auratus) említetik. 1723. máj. 14-én III. Károly királytól grófságot nyert. Meghalt 1734-ben kora 34. évében. ²⁾ Nejétől bellatinczi báró Ebergényi Esztertől leánya **B o r b á l a** (szül. 1726. † 1731.) és **L á s z l ó** (szül. és † 1729.) meghalván, ³⁾ három leánya maradt és egy fia

I. Mihály, ki a családnak — mint a táblázat mutatja, máig terjesztője lett, s egyszersmind gyűjté a nevezetes Hédervári muzeumot és pénzgyűjteményt.

A család grófi czímere — mint főlebb a metszvény mutatja — négy részre osztott paizs, az 1. és 4. arany udvarában koronán álló szárnyas sasláb (mint a Kanisay czímer) a 2. és 3-ik kék udvarban három ezüst folyam (szelemen, mint az ősi Hédervári czímer) látható. A paizs fölötti grófi koronán szintén fekete sasszárny lábastól, karamával a koronába kapaszkodva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék. ⁴⁾

A család egyik tagja **Viczay Anna** sz. Klára rendi apáca 1720-ban „*Elmélkedések és lelki foglalatosságok könyve*“ cím alatt Nagyszombatban ima könyvet adott ki.

Viczay család. Jobban **Kis-Viczay** család. — Ismeretes közülök **J ó z s e f** a híres orvos, ki 1773-ban adta ki latinul a **N y e l v**-ről, mint kórjelzőről értekezését. Atyja Kassán a város és Abauj megye sebésze volt. ⁵⁾ Nemességéről mitsem tudunk.

Wiczay család. (Máskép **M o l n á r**) Molnár Péter és Csóy Kátának fiok Molnár Péter Soprony megyei Vicza helységben születvén, innen Viczay-nak is neveztetett. 1708-ban Wittebergben tanult,

¹⁾ Vasárnapi Ujság 1858. évi 8-ik szám.

²⁾ Stehenics János: *Lessus Hedervarianus, az az Hédervári Siralom* című, gróf Viczay Jobb fölött mondott és Győrben 1735-ben nyomt. halotti beszéde.

³⁾ Lásd sírirtalkat Archaeologiai közlemények I. köt. 166—167.

⁴⁾ Burgstaller Collect. Insig. — Adami Scuta gentil. tomo XIV. és Histor. Herald. Handbuch Gótha 1856.

⁵⁾ Horányi Memoria Hung. II. 353.

1712-ben Kassán lett evang. lelkész. ¹⁾ De úgy látszik — a nemesség sorába nem tartozott.

Viczéni család. Viczéni György 1700-ban I. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét. ²⁾ Czimere a paizs kék udvarában gázoló fehér egyszarvú, szarvával a vízbe döfve. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás ősz hajú és szakálú férfiú emelkedik ki, jobb kezével három lilomot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Trencsin vármegye nemesi összeírásai szerint 1748-ban Nemes-Kotessón lakott Mihály, 1768-ban szintén ott Istvánnak fiai: József és Imre, Bicsén pedig József és fia János.

1803-ban Bicsén laktak József, mint István örököse, azután idősb Józsefnek fiai József, Károly, Alajos és János, végre Jánosnak fia ifjabb Alajos. ³⁾

E század elején a Viczéni család Zemplin megye nemessége sorában is olvasható. ⁴⁾

Viczián család. Pest vármegye nemes családainak egyike.

Viczmándy család. (Buthkai és Izbugyai) Zemplin vármegye régi nemes családja, mely Bács vármegyéből eredt. A mohácsi vész után a törökök által kiűzetvén, Viczmándy Tamás kövári kapitány lett, ⁵⁾ utóbb elvévén Buthkay Zsófiát, családja Zemplin megyébe Buthkára telepedett, maga Tamás 1567-ben Kővár védelmében esett el. ⁶⁾ Ennek fia volt Mátyás 1556-ban Torda Zsigmonddal együtt a sáropataki apáczákkal Csernahora helysége szerződésre lépven, erre I. Ferdinand királytól kir. megegyezést nyert. ⁷⁾ 1558-ban Zemplin megye főispánjává lett, és az volt 1570. januar 2-ig, 1572-ben Zemplin megye részéről Rudolf kir. koronázására küldetett. ⁸⁾

Ugyan ez idő tájban élt 1586. körül Viczmándy János, kinek nejétől Cserményi Annától két leánya maradt: Anna és Borbála. ⁹⁾

¹⁾ Bartholomaeides Memoria Ungar. 204.

²⁾ Collect. herald. nro. 768.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 120.

⁵⁾ Istvánffy Hist. 1685. évi kiad. 505. l.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 71. not. top. 74.

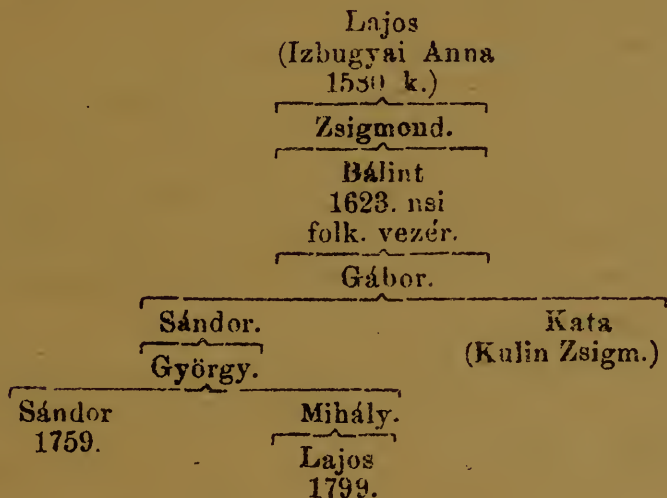
⁷⁾ Ugyan ott not. top. 210. 264.

⁸⁾ Ugyan az ott not. hist. 71—86. Lehoczky szerint 432. lap. Hont megye

Administrátora is volt volna.

⁹⁾ Geneal. authent. I. fam. de Csermen.

Az izbugyai ág pedig így támadt: Zbugyai Zbugyay Bernát elvette homonnai Drugeth Simon leányát Hedviget. ¹⁾ Valószínű, ennek leánya volt Izbugyai Anna, kit Viczmándy Lajos vett nőül, és vele családja a kihalt Zbugyai család javait öröklé, és e jogon az izbugyai predikátumot is. E Lajostól, ki 1580. táján élt, a családfa ²⁾ következő:

A családfán álló Bálint 1623-ban Zemplin megye fölkelő nemes seregéhez egyik vezérül választatott. ³⁾

Ezzel egykorban 1618-ban élt V. Kristóf, kit a kamara per nélkül háborgatott birtokában. ⁴⁾

A család e század elején Zemplin megyében birtokos Legénye, Náthafalu, Gátály, Izbugya-Hrabócz, Komonya helységben és a Csörge pusztán. ⁵⁾

Honos a család Szabolcs és Ung megyékben is. Az előbbiben Viczmándy Vilma Bezdéden.

A család czímere a paizs udvarában nyakán nyállal átütött bivaly, továbbá három farkas fog, galamb, és három rózsa. ⁶⁾

Vida család. (Fegyverneki és F.-penczi.) Pest vármegyei nemes család, birtokos ott Törtel helységben. Egyik derék tagja volt László táblabíró és a magyar színészet lelkes pártolója, szül. Törtelen 1770. máj. 16-án. Meghalt 1831. dec. 6-án.

¹⁾ Szirmay, C. Zemplin not. top. 105.

²⁾ A Bossányiféle contra Eszterházy család is perből 510. 512. és 516. lap.

³⁾ Szirmay, C. Zemplin not. hist. pag. 136.

⁴⁾ 1618. évi 15. és 1638. évi 62. törv. czikk.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 367. 365. 369. 375. 391.

⁶⁾ Lehoczky Stemma. II. 432.

Vida nevű nemes család Győr megyében már 1611-ben (vagy tán jobban 1711-ben?) a kétségtelen nemesek között állott.

Komárom megyében 1635-ben a tagyosi pusztába Laky István és több társa beiktatásának ellene mondott Vida Simon. ¹⁾

Trencsín megyében a nemesi összeírások szerint 1721-ben Beczkon élt ily nevű család. ²⁾

Zemplín megyében e század elején is a nemesség sorában állt. ³⁾ Szabolcs megye szintén nemessége sorába számítja.

Vida Imre 1719-ben III. Károly király által nemesítetett meg, ⁴⁾ czímere a paizs kék udvarában zöld téren fekete lovon ülő vörös nadragos, sárga csizmás, zöld dolmányos és mentés és prém kalpagos magyar vitéz, jobb kezével kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából zöld ruhás kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Uy czímert visel a következő nemzedékrend is, mely különben az 1611-ben Győr megyében elismert nemességű családból származtatja magát. A táblázat ⁵⁾ imez:

Vida János.				
II. János.		I. Imre		
György 1725. dec. 17. publie. Győrben.		Mátyás	Mihály 1725. dec. 17. Győr v. publ.	
János Győr v. Szabadon lakos.	Imre Pozsony m. Damony lak. 1753. Győr publ.	János Vámos-Győrben publ. 1763. máj. 4. Győr megyénél.	József	Márton az alföldön.
József 1753. máj. 14. Győr m. public.				

E családból származtatá magát és nemességét Nógrád megyében kihirdetteté: Vida Mihály Váczon az országos káptalani levéltár jegyzője 1848-ig. Első nejétől leánya Teréz Khünellné, második nejétől Móczár Fánitól gyermekei: Kálmán, Mike, Vilmos, Dezső, Vincze (mh.) Berta, Rózsa, Bella, Etelka, Fáni.

¹⁾ Fényes, Komárom várm. 195.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 120.

⁴⁾ Collect. herald. nro 398. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁵⁾ Nógrád megyei jegyzőkönyv.

Vida család. Vida István és Gábor 1741-ben Mária-Terézia királyasszonytól kapták armális levelüket. ¹⁾

Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló sárga ruhás, vörös csizmás, és öves, prémezett vörös kucsmás magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös.

Vida család. (Pákei.) Ismeretes tagja a családnak Károly író és hirlap szerkesztő 1848-ban. Meghalt N.-Váradon 1862. jan. 4-én kora 43. évében.

Vidák család. Joannovics-Vidák Vincze 1763-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta címeres nemeslevelét. ²⁾

Czimere előbb függőlegesen három részre osztott paizs, melynek középső osztálya vörös udvarban balról jobbra vont rézsutos fehér szelemenben egy-egy zöld lóher levelet mutat; a jobb és baloldali osztály vízirányosan két-két udvarra oszlik, az 1. vagy jobb oldali felső és 4. vagy baloldali alsó arany udvarban kétfejű fekete sasnak fele testrésze oldalaslag nyúlik be; a 2-ik vagy baloldali felső és 3. vagy jobb oldali alsó kék udvarban hármás zöld halmon oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a balban levágott törökfejet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából hasonló oroszlán emelkedik ki, két felől sasszárnyak között, melyekből a jobb oldali vízirányosan aranyfekete, a baloldali vörös, rajta szemlélhető a paizsbeli három ezüst szelemen, ugyan annyi zöld lóher levéllel. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.

E családból Vidák Péter e század elején (1810. 1812.) verseczi n. e. g. püspök és valóságos belső titkos tanácsos volt.

Vidakovich család. Kihalt horvát család, melynek alapítója lett volna Vidakovich Mihály Novi és Zrínyi várak parancsnok kapitánya, ha 1695-ben magnélkül meg nem halt volna. ³⁾ Ő nyerte a nemesítő levelet és czimert, melynek udvarában ágaskodó grif első jobb lábával kivont kardot, és annak hegyén levágott törökfejet tart, mert egy ütközetben egy aga fejét vágta le. Benne ága kihalt.

¹⁾ Collect. herald. nro. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Ugyan ott. nro. 47.

³⁾ Lásd „Panegyricus Virtuti et merito veri herois Generosi dni Michaelis Vidakovich, S. C. Rg. Mattis Partium neo reoccupatarum Novy et Zrinii Capitanei et Commendantis pro funere dicatus et dictus a P. Ladislao Despotovich e Soc. Jesu die 24. Feb. Anni Christi 1695. Zagrabiae.” — 4-rét.

Widffy család. (Mohorai) Nógrád vármegyei Mohora helységről vette előbbi nevét. A XV. század első felében élt Mohorai Vitus (=Vid), kinek fiai János, Márton, és Ambrús már 1468-ban atyjok neve után Vidffy-aknak neveztettek mohorai előnévvel.¹⁾

Ezek közül nevezett

Widffy Ambrús 1486-ban Nógrád vármegyének kitünő alispánja volt, ki a törvény könyvet kinyomata.²⁾ Egy oklevél szerint 1495-ben birta Hont megyei Riba helységet is.³⁾ 1504-ben midőn Budáról Pestre dereglyén áteveztek, több társával együtt a hullámok közé veszett.⁴⁾ Ennek úgy látszik fia volt azon mohorai Widffy Lőrincz, ki 1526-ban a tokaji gyűlésen Szapolyai Jánosnak mint egyik főpárthíve vett részt.⁵⁾ Mohora helységben birtokát szaporitá cserével is, Bak Zsófiának Gyürky Benedek édes anyjának ezen mohorai birtokrészeért Hont megyei Csalomian 6 telket adott.⁶⁾

Az időkör után következett, Lőrincznek fiai lehettek: Vitus (II. Vid) Kristóf. Ugyan is

II. Vid (Vitus) Drégely vár parancsnoka volt, mint ilyen esett el 1596-ban.⁷⁾ Már 1587-ben nejeül Barbarich Margitot olvassuk.

Kristóf élt 1597—1600. körül, neje volt Dalmady Erzsébet.⁸⁾ E két Widffy-ban kihalt a család, legalább utóbb nyomait nem találjuk.

Ezek szerint a családfa következőleg szerkeszthető:

¹⁾ Ságbi Conventnek 1468. feria 4. in vigilia festi ascensionis dni. Kelt eredeti oklevele.

²⁾ Tudományos Gyűjtemény 1833. évi II. k. 34.

³⁾ II. Ulászló királynak 1495-ben Kővári László és Pál részére mohorai Widffy Ambrús ellen kiadott inquisitoriája.

⁴⁾ M. G. Kovachich Supplem. ad Vestigia Comitiorum. II. 309—310. Budapesti szemle II. 167.

⁵⁾ Jászay P. A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után 82.

⁶⁾ Sz. benedeki Convent előtt 1590-ben Gyürky Benedek részére tett tanuvallatás szerint. Lásd azon Convent levéltára I. oc. H. d. 19.

⁷⁾ Istvánffy Histor. 1622. évi kiad. 702, és 1685. évi kiadás 455. lap.

⁸⁾ Protoc. C. Neograd annorum 1597—1602.

Vitus de Mohora.		
János Widffy de Mohora 1468.	Márton 1468.	Ambrus Widffy de Mohora Nógrádi alisp. 1486. Befűlt 1504. a Dunába.
		Lőrincz 1526.
Vid drégelyi kapit. † 1596. (Barbarich Margit)		Kristóf 1597. (Dalmady Erzse)

Vidffy család. (Farnosi) szintén kihalt család. 1468-ban éltek Vitus fiai László és Sebestyén ¹⁾ (filii Viti de Farnos.)

Widffy család. (Woikóczi) Horvátországi család, melyből Miklós 1504-ben mohorai Widffy Ambrussal együtt fűlt a Dunába ²⁾

Widlicskai család. Nemes rendű, melyből jelenleg István ügyvéd Szabolcs megyei Nyíregyházán.

Vidos család. (Koltai) Vas vármegye ősi régi családja, mely azon megyei Kolta helységről, (hol most is birtokos) írja előnevét. A család törzse Vosos volt, kinek unókait, mint a következő táblázaton az évszámok kijelölik, 1272. febr. 16-án V. István király mint Vasvári vár jobbágyokat, (kik Zsörkön laktak) a királyi szolgák sorába emelve, megneemesíté. ³⁾ Az okmány tartalma szerint a táblázat ez:

I. Vosos							
Damian.		János.	Miklós.	II. Vosos	Galambos.		
Heyma 1272.	Hegun 1272.	István 1272.	Beycha 1272.	Vidus 1272.	Gálos 1272.	Imre 1272.	Teodol 1272.

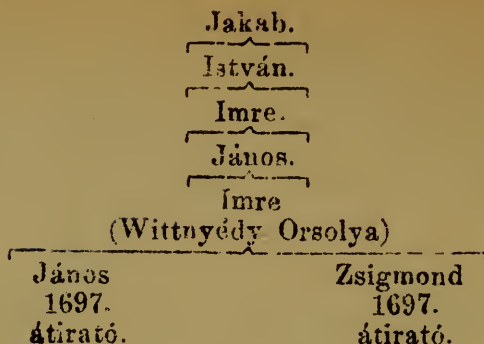
Innen látjuk, hogy II. Vasas fiának Vidus (Vidos) nevétől vette a családnevét is. Ez oklevelet 1697-ben Vidos Imrének fiai János és Zsigmond a Vasvári káptalan által átiratták, ⁴⁾ mint a következő táblázaton is kijelöltetnek:

¹⁾ Eredeti oklevél.

²⁾ Kovachich Supplem. ad Vestig. Comit. II. 309—310.

³⁾ Fejér Cod. diplom. tomo V. vol. 1. p. 214—216. és utánna az eredetiből jobban kiadva. Nagy Imre s többen Hazai Okmánytár I. 56.

⁴⁾ Ugyan ott jegyzetben 58. lapn.

A XVII. században élt Vidos Imre, ki Wittnyédy Pál leányát Orsolyát bírta nőül. Továbbá József, ki 1626-ban teresztyénfalvi predikátor volt. ¹⁾

1743-ban élt Vidos Miklós.

Említhetők továbbá a családból Zsigmond (neje mesterházi Nagy Julianna,) és János (neje mesterházi Nagy Judit.) Lajos 1808-ban.

Sándor neje Káldy Zsuzsanna, fiók Imre 1811-ben főhadnagy. Öccse Antal, huga Judit. ²⁾ Anna Stettner Györgyné.

Vidos Eva Kartsai Sámuelné meghalt 1782-ben. ³⁾

Vidos István Vas és Zala megyei táblabíró 1823. oct. 6-án vette nőül báró Sennyey Polexinát.

Vidos József 1838-ban lett Vas megye első alispánja, és 1847-ben országgyűlési követe volt.

Kemenes-Mihályfán birtokos Pál, Csehiben birtokosok (1847.) Kálmán, Emilia, és Emma testvérek.

Vidovich család. Fő lakhelye Békes vármegye, honnan Bihar és Csongrád megyébe is átszármazott.

A czímeres nemeslevelet Vidovics György és Mihály testvérek kapták 1793. sept. 9-én (Bécsben) I. Ferencz királytól, mely a következő 1794-ben Békes megyében kihirdettetett. ⁴⁾

Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren álló lándzsa, melyre levágott vérző törökfej van szúrva, a lándzsát két oldalról két ágaskodó ezüst oroszlán első lábaikkal fogják. A paizs fölötti sisak koronáján daru áll, felemelt jobb lábával golyót tartva. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék. ⁵⁾

¹⁾ Eredeti oklevél Ráth Károly gyűjteményében.

²⁾ Halotti beszéd Wittnyédy Teréz fölött.

³⁾ Sándor, Könyvesház 182

⁴⁾ Békes megyei 1794. jegyzőkönyv 791. sz.

⁵⁾ Adami Scuts gentil. tomo XIV.

A nemesség szerzők egyike Mihály az armális szerint előbb Borsod megye írnoka, majd tiszti alügyésze, a másik György előbb Ung, utóbb Békes megye aljegyzője volt. Nevezett Mihály később a gróf Stockhammer árvák gondnoka és több vármegye táblabirája volt, gyermekei: Péter, Mihály, László, Raimund, Imre, József-László, és László-Norbert, 1830-ban publicáltatták nemességöket Békes vármegyében. ¹⁾

A nemesség szerző György utóbb mint Békes megye főjegyzője, 1807. táján kir. tanácsos és udvarnok lett, 1825-ben országgyűlési követ. Főjegyzőségéből Békes m. alispánja lett és volt 1828-ig, midőn magányába vonúlva, meghalt 1841-ben kora 76. évében. Gyula városa neki köszöni a kebelében felállított megyei kórházat, melynek felállítására 1827-ben a megyei közönséget oly hatással hívta fel, hogy az adakozás útján sikeresen megalapítatott. A tőle származó ivadék nemzékrendje ez:

<p style="text-align: center;">György kir. tanácsos alispán † 1841. (Gasztager Viktoria † 1831.)</p>		
Mária sz. 1797. (Kállay Ferenczné 1818 tól.)	Ferencz sz. 1799. Békes v. fő szbíró s főjegyző stb. (1. Lukács József 2. Kállay Bora)	József-Adél sz. 1804. (Slachó János gyulai ur. ügyész)
2-től-László elesett Budánál 1849.	György sz. 1833. n.-várad i m. pap.	

E családfán álló Ferencz hivatalos pályáját Krassó megyében mint al-jegyző kezdé, innen Békes megyében al-, majd főszolgabíró, utóbb főjegyző lett, végre a nagyvárad i püspöki urodalom jószág-főkormányzója lett. Második nejétől egyik fia mint honvéd Budánál esett el 1849-ben, másik a nagyvárad i megyében kath. lelkész.

A másik ágból Mihály 1847-ben Bihar megye fizetési táblabirája volt. 1862-től Csongrád várm. kinevezett alispánja és kir. tan. Meghalt 1865. dec. 24-én.

Wieland család. Lakhelye Szepes vármegye, hol birja Farkasfalvát, továbbá birtokos Ábrahámfalván, Csepánfalván és több más helyen. Eredetileg Németországból származik, hol szintén nemesi rangú volt, és ily ősi czímert viselt, a jobbra dőlt paizs jobbról kezdett rézsutos szelemenében egymás fölött három disznófej orrában

¹⁾ Békes v. jegyzőkönyv 1830. év. 2014. szám a.

arany gyűrűvel látható; a paizs fölötti sisak koronáján koronás grif karamaival szintén olyan disznófejet tart.

Német országból a család a XVI. század végén Magyarországra telepedett és itt Wieland Farkas személyében 1628-ban magyar nemességre emeltetett, ilyen czímerrel — mint itt a metszvény is ábrázolja, — a paizs rendesen négyfelé oszlik egy alúlról emelkedő kúpalakú udvarral: az 1-ső osztály vízirányosan ezüst és vörös udvarra oszlik, amabban piros, emebben fehér rózsafej látszik, a második kék

udvarban koronás grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva; a 3-dik ezüst és 4-ik vörös udvarban egy-egy arany gyűrűt tartó disznófej látható; az alsó kúpalakú kék udvar zöld alján ablakos és ajtós magas torony emelkedik. A paizs fölötti sisak koronáján koronás grif első lábával az előbbihez hasonló tornyot tart, két felől két sasszárny veszi körül, melyekből a jobb oldali vízirányosan alól

fekete, felül fehér, és itt is a gyűrűs disznófej látható, a baloldali sasszárny vízirányosan alúl vörös, felül fehér, hol ismét a gyűrűs disznófej látható. Foszladék jobbról ezüstoffekete, balról ezüstvörös. ¹⁾

Farkasnak negyedik izbeli unokája János Farkasfalvára telepedett 1749-ben. Fiai közül Mihály II. József császár alatt a török háborúban részt vett, meghalt 1809-ben mint ezredes és mező-

¹⁾ A család közlése szerint, és Burgstaller Collectio Insignium nob. Fam.

hegyesi parancsnok. Egyik fia György a francziák elleni táborozásokban tünteté ki magát, 1814-ben Mária Terézia rendét kapta, és báróságra emeltetett, később a 9-ik huszár ezred első tulajdonosává lett, egy év múlva azon ezred Miklós orosz czár nevével ruháztatván föl, annak másod tulajdonosa lett. Meghalt Kézsmárkon 1848-ban, mint nyugalmozott altábornagy.

Említett Jánostól következő nemzedék ¹⁾ származott:

János sz. 1728. † 1772. (Váradi Szakmáry Bora)								
András sz. 1750. † 1808.	Mihály sz. 1754. † 1809. (b. Raszler Francziska)	Klára sz. 1759. (Doloviczényi Imre)	György sz. 1761. † 1849. báró, és altábornagy.	II. János sz. 1769. † 1837. (Spóner Zsuzsi)				
Bora sz. 1799.	Julia sz. 1804. † 1827. (1. Probstner (vár.Szakmáry Aurélia Dónát) 2. Jóny Mária)	András sz. 1807.	Francziska sz. 1809. † 1837. (Bánó István)	Antal sz. 1810. (Spóner Luiza)	Amália sz. 1814. † 1849. (Spóner Tivadar)	Sándor sz. 1818. (Breuner Mária † 1855.		
1-től Ilona sz. 1838. † 1840.		Artur sz. 1846.		Sándor sz. 1855. † 1861.				
Róza sz. 1846.	Gyula sz. 1848.	Erzse sz. 1850.	János sz. 1852.	Antal sz. 1854.	Luiza sz. 1856.	Aurélia sz. 1858.	Klára sz. 1860.	Andor sz. 1861.

II. János gyermekei közül Antal előbb cs. k. lovaskapitány, az 1848—9. évi eseményekben tevékeny részt vett, minek következtében a fegyver letétel után 10 évi várfogságra ítéltetett, melyből azonban legfelsőbb cs. kir. kegyelem útján már 1850-ben mint rang nélkül ki lépett tiszt kiszabadult.

Wieland család. Erdélyi szász család, melyből Wieland András-Farkas szebeni polgár és kereskedő nemeslevelet kapván, ez armálisa az 1743. évi erdélyi országgyűlésen kihirdettetett. ²⁾

Viectoris család. (Vaszkai és Kis kovalóczi) Eredeti székhelye Trencsín megyei Vaszka helység. Alapító-törzse Viectorisz János, — mint iratik — I. Leopold alatt a Tököly zendüléskor tanúsított hűségével szerzett érdemeket. 1710-ben I. József királytól czimeres nemeslevelet nyert, ³⁾ mely 1711-ben Trencsín megye előtt kihirdettetett. ⁴⁾

¹⁾ Családi közlés szerint.

²⁾ Apor P. Synopsis mutationum 231.

³⁾ Collect. herald. nro. 734.

⁴⁾ Trencsín megyei jegyzőkönyv.

Czímere — mint itt a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettős farkú koronás oroszlán, első lábával zöld pálma-koszorút tartva, fölötté jobbról arany nap, balról aranycsillag ragyog; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszlán ágaskodik ki, két kiterjesztett fekete sasszárny között, melyekből

a jobb oldali közepén arany nap, a baloldalinak közepén arany csillag fénylik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

1726-ban nevezett János fiával I. Györggyel a Trencsin megyei nemesi vizsgálatkor főlebb érintett czímerlevele alapján a kétségtelen nemesek sorába ujjalag beíratott ²⁾

Nevezett I. György, ki a pozsonyi kamarai tanácsos schmelhofi Timon János leányát Máriát vette nőül, 1751-ben Trencsin vármegye országgyűlési követe volt. ³⁾

I. Györgynek ezen említett házasságából született két fia II. György és I. Pál, kik által a család két ágra szakadt, II. György tudniillik a trencséni, I. Pál a nyitrai ágnek lett törzsévé.

A család eredeti székhelyéhez Vaszkához tartozik a szomszéd Bollesó helység egy része is a családnak birtoka, és ez utóbbi helyen a család az egyház kegyura is. Utóbb a család, nevezetesen Pál és fiai József és János és magvaszakadás esetére II. György részére is királyi adományt kaptak Kis Kovalócz helységre, mely Trencsin megye előtt 1805-ben hirteltetett. ⁴⁾

A családfa I. Jánostól kezdve következőleg terjedt szét:

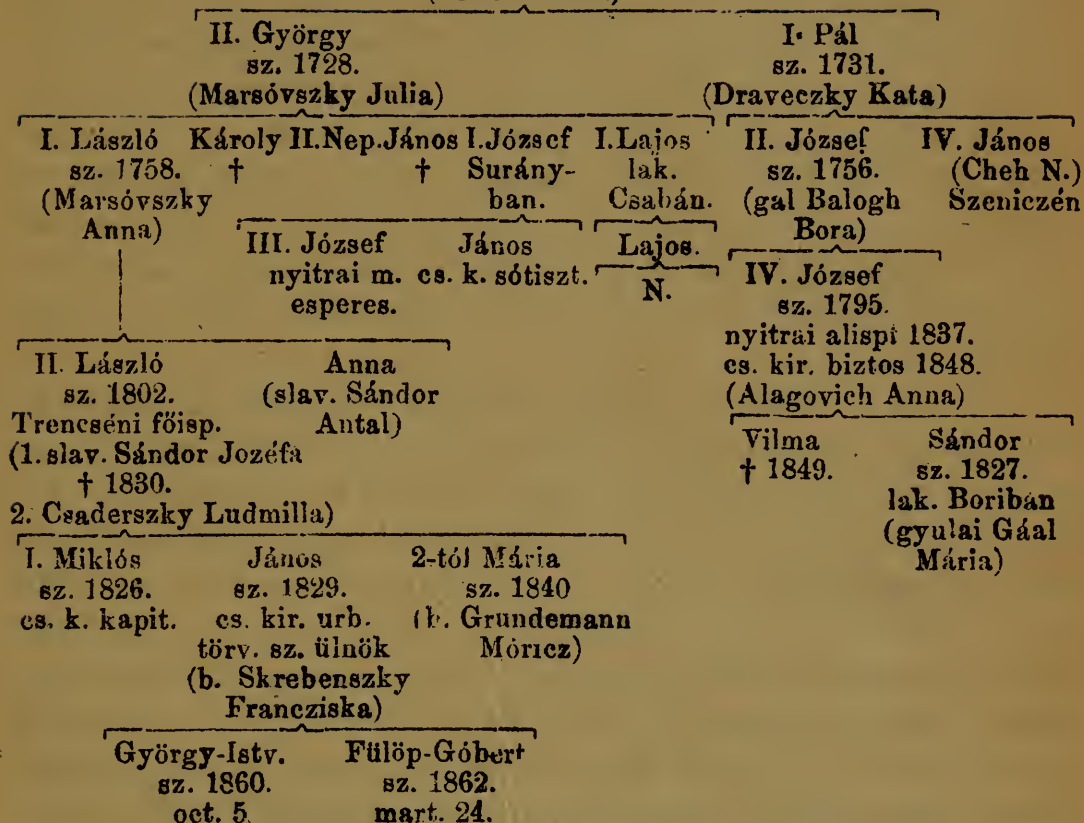
¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Trencsin megyei 1726. évi jegyzőkönyv 107. szám alatt, ugyan az alkalommal a törv. kívánata szerint személyökre nézve a Breuner grófok manumissionalis-át is elémutatták.

³⁾ Lehoczky Stemat. I. p. 213. hol sajtó hiba *Victoris*. *Vietoris* helyett.

⁴⁾ Trencsin megyei 1805. évi jul. 11-ki jegyzőkönyv.

I. János
1710. cz. levél.
I. György
sz. 1694.
Trencsini követ 1751.
(Timon Mária)

A család Trencsén és Nyitra vármegyének előkelő családai közé tartozik, s több tagja megyei főbb hivatalt viselt.

A trencsényi ág ből: II. György Vaszkán lakott, és 1788—1794-ig az Árvai urodalom praefectusa volt. Nejétől marsovai Marsóvszky Juliannától öt gyermeke született, öt gyermeke közül I. József Surányban a gr. Károlyiak tisztartója, ennek egyik fia II. József Nyitra egyház-megyei esperes, másik fia cs. k. sóházi hivatalnok, I. Lajos közbirtokos Csabán. I. László (szül. 1758.) 1812—1819-ig gróf Aspremont Góbert jogai kormányzója volt. Ennek nejétől marsovai Marsóvszky Annától fia

II. László (szül. 1802.) Trencsén megyénél kezdé 1822-ben hivatalos pályáját. Volt jegyző, utóbb főhadi adószedő, végre 1836—1841. alispán, egyszersmind 1839-ben országgyűlési követ. 1841-ben kir. tanácsos címmel magányba vonúlt, 1844-ben sz. kir. Szakolcza város rendezésével bízott meg. 1848. év végén Liptó, utóbb 1849-ben Trencsén megyék cs. kir. biztosa lön. 1852-

ben visszavonulva, Horóczy jószágán élt, míg 1861-ben ismét mint Trencsin vármegye főispánja lépett hivatalos méltóságba. Első nejétől slavniczai Sándor Jozéfától († 1830.) két fia Miklós és János születtek, kikről alább, második neje lovag Csaderszky János leánya Ludmilla, kitől leánya Mária, 1860. octoberben férjhez ment falckenbergi báró Grundemann Móríchhoz Felső Ausztriába férjének Heindorf nevű majoratusféle birtokába. A férfi gyermekek közül

a) Miklós (szül. 1826.) katonai Egyetemen nevelkedvén, előbb a gr. Walmoden vasas ezredben, utóbb a nádor huszároknál szolgált és ez utóbbinál 1848-ban kapitánnyá lett. — 1851-ben nőül vevén lovag Siegel Juliannát, kapitányi ranggal nyugalomba lépett és Vág-ujhelyben anyai örökségébe telepedett. Fia Miklós szül. 1852-ben.

b) János Nep. szül. 1829-ben. Hivatalos pályáját Trencsin vármegyénél mint tiszt. jegyző kezdette, 1848-ban szolgabíróvá és nemzetőri kapitánnyá választatott. (Még 1844-ben Szakolcza sz. kir. város által dísz polgári oklevéllel különböztetett meg.) 1849-ben fűszolgabíróvá neveztetett. 1850-ben a puchói kerület cs. kir. biztosa, 1853-ban a trencsini cs. kir. collegialis törvényszék bírása volt, 1856-ban a Pozsony megyei urbéri törvényszék ülnökévé neveztetett. 1857-ben Ferencz József császári kir. ő felségének Pozsonyba lett ünnepélyes bevonulásakor a 600 lovasból álló banderium főparancsnokságával bizatott meg. 1859-ben augusztusban hivatalos állomásáról lemondott, és azon évi octoberben Bécsben hrzstyei báró Skrbenszky Fülöp cs. kir. valós. b. tit. tanácsos és kamarásnak nejétől gr. Erdődy Francziskától született leányával báró Skrbenszky Francziskával összekelvé, horóczy jószágára vonúlt. Két gyermeke a táblán látható.

A Nyitrai ágat I. Pál alapítá. ¹⁾ Ez szül. 1731-ben, és nejétől Draveccky Katától nemzé Jánost és Józsefet, kik a Kiskováloczi donatiót 1805-ben kihirdettették. I. János herczeg Graszalkovich uradalmainak volt kormányzója, és nőül birta Cheh udvari tanácsos leányát Szeniczén; de ága kihalt. Testvére

József (szül. 1756.) nejétől galanthai Balogh Borbálától nemzé Józsefet, ki 1795-ben született, és Nyitra megyénél viselvé hivatalokat, 1837-ben első-alispánná választatott, 1849-ben pe-

¹⁾ Egy másik Genealogián I. Pál és I. József között még egy II. Pált találunk, mint amannak fiát, az utóbbinak atyját. Itt a családfa családi közlés szerint áll.

dig mint Nyitra megye cs. kir. biztosa a forradalom ellenében működött. Utóbb visszavonult. Meghalt 1862-ben. Nejétől Allagovich Annától leánya Vilma 1849-ben meghalván, másik gyermeke Sándor, (ki 1827-ben született) a katonai pályára lépett, és a cs. kir. hzg. Emil nevű gyalog ezredben főhadnagy volt. Erről lemondván 1854-ben nőül vette gyulai Gáal Máriát, azonban 1860-ban utód nélkül meghalván, benne a nyitrai ág elenyészett.

Ezen ág székhelye Szobotist és Szmrdek, mely utóbbi helyen Vietoris József fürdőt is alapítván, a nyarat maga is ott töltötte vala.

Más Vietoris családból eredhetett azon ily nevű Gömör megyei család, melyből Jonathán 1760-ban tanult Jenában, és utóbb soproni evang. tanár volt, meghalt 1802. nov. 1-én. Érdekes kéziratai gr. Széchenyi Ferencz által megvétetve, a nemzeti muzeumba kerültek. Továbbá Vietoris András-nak fia Dávid, ki szintén 1760-ban járt Jenában, és 1763-ban orvos doctorrá lévén, Gömör, Liptó és végre Sáros megyében működött. ¹⁾

Egyik Vietorisné született Schreiner Rozália 1802-ben halt meg.

Vigyázó család. (Bojári) Komárom, Pest, Tolna, Veszprém vármegye nemessége sorában találjuk. Pest megyében birtokos a család Abonyban, Bátyán, a miklai, bojári pusztákon stb. ez utóbbi pusztáról, melynek mintegy felét birja a család, adomány mellett írja bojári előnevét.

Komárom megyében birtokos a család Kis-Keszi, Kolos-Némaszat. helységben.

Ismeretesek a családból Mihály a múlt század végén, kinek neje Sajnovics Borbála volt. Továbbá

János e század első felében hosszú ideig (1816—1825. körül) Veszprém vármegye főszolgabírája.

József, ki vattai Battha Jozefát vette nőül, és ettől gyermekei Antal cs. kir. tanácsos, és Anna Muslay Istvánné.

Vikoly család. E családot 1760-ban Mária-Terézia király asszony emelte nemességre. Czimere a paizs kék udvarában hullámozó víz fölött úszó bárka, melynek sárga háza fedelén fehér galamb repülésre készen áll, piros csőrében arany olajfa galyat tartva. A paizs fő-

¹⁾ Haan L. Jena Hung. 70. 71. Bartholomacides C. Gömör p. 413.

²⁾ Fényes, Komárom várm. 104. 105.

lötti sisak koronáján szintén olyan galamb áll, két kiterjesztett fekete sasszárny között. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék. ¹⁾

Vikoly József 1794-ben Erzsébetvárosban népszószólló volt.

Vikor család. Majsán lakó család, hol 1756-ban nősült Vikor György-nek fia István. Ennek utóda György nejével Magyar Annával nemzé Vikor Mihályt, ki 1836-ban nemzetségi eredete kutatásában fáradozott, állítólag elődei Hont megyei Szelestyény helyséből származtak Majsára a Kis-Kunságban.

Vilcek család. (Podvilki) Árva vármegye curialis nemes család. Ősei a Monyak és Bukovinszky soltész család elődeivel együtt 1672-ben saját költségükön 700 puskás embert állítván ki, a vallási üldözések alkalmával főleg az evang. vallás terjesztőit elnyomni segítették, és Árva megye 16 helységét a kath. hit és király iránti hűségben megtartották. Ezért jutalmul 1673. jun. 27-én összes soltészi birtokuk minden adó és egyéb tartozás alól fölmentetvén, azok viselését a kir. kincstár vállalta el. Továbbá 1674. febr. 20-án I. Leopold király által Vilcek Miklós és általa neje Szenkovics Dora, Szaniszló és neje Monyak Zsófia, Tamás és neje Harkabúz Zsuzsa, Ádám és neje Repinszky Zsófia, János és leányai Mária és Anna, továbbá Bálint és neje Svik Zsófia fiaival Alberttal és Miklóssal együtt czimereslevél mellett nemesi rangra emeltettek. ²⁾

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain álló farkas, első jobb lábával meztelen kardot, a balban máltai keresztet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából hasonló farkas emelkedik ki.

A család tagjai közül többen a papi pályára szentelték magokat, így: Szaniszló 1723-ban podvilki plébános. Ádám 1773. oravkai lelkész és apát, József 1834-ben hittudor, és detvai káplány, Vendel 1837-ben sztankováni plébános, János 1858-ban koszinkai lelkész volt.

Továbbá a polgári pályán kitűntek: Ferencz 1848. előtt Árva vármegye fő szolgabirája. Ugyanekkor Ignác és József esküdtek; idősb Ignác pénztárnok, Mihály csendbiztos, Gergely útibiztos, Xav.-Ferencz 1861-ben a tresztenai járás érdeemes főszolgabirája volt.

Végre megemlítendő a XVII. század végéről Vilcek Danje-

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Szontagh Dán. közl. szerint.

lák, ki vallás üldözési túlbuzgalmában 1687-ben Zahora János evang. lelkészt az isteni tisztelet gyakorlata közben az oltár előtt lelötte.

Egyik ága a Vilczek családnak Zemplén megyében is honos, hol Csaklyó és Vehécz helységben közbirtokos. ¹⁾

Vilczek család. Grófi család Ausztriában és Sziléziában. Lengyel országból eredt. Wilczek Miklós 1369-ben sendomiri vajda volt, ennek utóda Venczel ugyan ott tartománybíró; ugyan ez Sziléziában a troppai kerületben fekvő Hultsin és Gutenlandról előnevezve 1500. april. 1-én I. Miksa császártól báróságra és zászlós uraságra emeltetett. ²⁾

Kétségtelen törzse a családnak Wilczek Gáspár báró, kinek nejétől Paczenszky Anna-Katától fia Wilczek Henrik-Vilmos (szül. 1665. sept. 17. † 1730. mart. 19-én) cs. kir. v. b. titkos tanácsos, altábornagy, és állam-minister volt, és 1714. april. 8-án VI. Károly császártól grófságra emeltetett. 1715. jun. 10-én pedig az 1715. évi országgyűlésen magyar-honfiusítást nyert. ³⁾ Ennek nejétől gróf Saint-Hilaire Mária-Saroltától (szül. 1670. † 1747.) két fia József-Mária és János-Boldizsár maradt, kik által a család két ágra szakadva, maig virágzik. Családfájok következő:

I. t a b l a.

Henrik-Vilmos gr.
1715. m. indigena.
(gr. Saint Hilaire M.-S.)

József-Mária sz. 1700. † 1777 cs. k. v. b. t. tanács. (gr. Oettingen-Mária-Fáni)	János Boldizsár sz. 1710. † 1787. cs. k. hadszertárnok (gr. Kottulinszky Mária)
---	---

Ferencz-József
sz. 1748. † 1834.
cs. k. kam.
(1. gr. Harrach Jozefin
2. hzg. Oettingen Teréz)

Folyt. II. táblán.

1-től Mária-Anna sz. 1781. (gr. Sedlniczky Antal)	M.-Karolina sz. 1782. (gr. Des Enfants d'Avernas Adorján)	2-től Szaniszló sz. 1792. † 1847. (b. Reischach Gabriella)
--	--	---

Teréz sz. 1823. (gr. Goesz Antal)	Eleonóra sz. 1825. †	Paulina sz. 1829. (gr. Pálffy Móricz)	János nep. sz. 1837. cs. k. k. (gr. Emo Capodilista Emma)
--	----------------------------	--	---

Mária sz. 1858.	M.-Erzse sz. 1859.	Józs. János sz. 1861.	Luciette sz. 1862.
--------------------	-----------------------	--------------------------	-----------------------

¹⁾ Szirmay C. Zemplén not. top. 120. 135. 143. — ²⁾ Góthai Hist. herald Handbuch. 1077. lap. — ³⁾ 1715. évi 134. törv. cz.

II. tábla.

János-Boldizsár, ki az I. táblán.

sz. 1710. † 1787.

cs. k. hadszertárnok
(gr. Kottulinszky Mária)József
sz. 1752. † 1828.
cs. k. altábornagy
(na. Schulez Róza)János-József.
† 1819.
(gr. Hardegg
Beatrix utóbb
gr. Almásy Ignáczné)Luiza
sz. 1799.
(gr. Almásy Alajos)

Teréz sz. 1788.	Fridrik sz. 1790. † 1863. tirolai kormányzó és számv. elnök (gr. Chorinszky Fáni)	Mária sz. 1792. (gr. Nobili János)	Janka sz. 1793. (b. Lexa (lovag Mertens János)	Zsófia sz. 1797. (lovag Mertens Péter)			
Henrik sz. 1819. cs. k. kinest. titkár (gr. Stainlein Malvin)	Gusztáv sz. 1821. finanz cs. k. kam.	Zsófia sz. 1823. †	Mária sz. 1828. (gr. Des Enffans Henrik)	Fáni sz. 1833. †	Fridrik sz. 1836. cs. k. hadn. †	Róza sz. 1838. †	Blanka sz. 1844. †
Eduard sz. 1842.	Mária sz. 1845.	Paulina sz. 1847.	Henrik sz. 1852.				

A család czimere négy féle osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban koronás kétfejű sas, a 2. és 3-ik kék udvarban arany koronából két pálma-ág nyúlik föl. A közép vértben az ősi Kozielféle czímer vörös udvarban ezüst zerge, melynek derekán fekete szalagon három aranysegélyű kék kö, felül aranygyűrű látható.

Wildner család. Wildner Ignác ausztriai nemes, jogtudor, udvari és törvényszéki bécsi ügyvéd az 1840. évi országgyűlésen honfústatott. ¹⁾

Wilffersheim család. Wilffersheim János-Miklós 1701-ben I. Leopold királytól kapott czimeres nemes levelet. ²⁾ Czimere a paizs kék udvarában zöld téren két szemközt hátulsó lábaikon ágaskodó oroszlán, első lábaikkal egy rostélyos várkaput tartva. A paizs fölötti két koronás sisak fölött egy-egy fekete sasszárny lebeg, közöttök három arany csillag ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ³⁾

¹⁾ 1840. évi 52. törv. czikk.²⁾ Collect. herald. nro. 769.³⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

Villana-Perlas család. Gróf Villana-Perlas Ferencz az 1764. évi országgyűlésen nyert magyar honfiusítást. ¹⁾

Villányi család. Baranya vármegye kihalt családja, melyből 1429-ben Pálnak fiai Márton és László, továbbá Marczelnak fiai Miklós és Balás osztozkodtak. ²⁾

Willecz család. Willecz Ignác, Mihály és Benedek 1803-ban I. Ferencz király által emeltettek nemességre. Czímerök következő: a paizs fejében vörös udvarban három arany csillag ragyog, a paizs alsó részében arany udvarban kétfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható, két felől mindkét karamában hármás, hármás piros rózsát tartva; a paizs aljáról fölfelé a sast is mintegy két felé hasítva, gula alakú, homorú osztály nyúlik föl, egymás fölött négy ezüst, és négy kék pólyát mutatva. A paizs fölötti sisak koronájából arany koronás fehér egyszarvú nyúlik ki, első lábaival arany markolatú pallózt tartva, két felől két kiterjesztett fekete sasszárny között. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék. ³⁾

Vilt család. Ismeretes e családból Vilt József, született Esztergomban 1738-ban. Papi pályára lépven 1767—1779. Vadkerti plébános, és alesperes, 1779. aug. 19-től—1806 ig esztergomi kanonok, 1779-ben érseki vicarius, az érsek halálával 1799-től egyszersmind káptalani vicarius, segéd és főszentelt belgrádi püspök, 1806-tól győri püspök. Meghalt Rákoson 1813-ban.

Czímere a paizs vörös udvarának közepén vízirányosan ezüst pólyán három arany csillag; a paizs fölötti sisak koronáján hármás rózsza díszlik.

Wimmer család. A nemességet és czímert Wimmer János kapta 1722-ben Waxmuith Gáspárral. (Lásd itt a 91. lapon.)

Wimmer László rákosi számvető 1830. jan. 12-én Temes megyétől kiadott nemesi bizonyítványát azon évi april. 19-én Krassó megyében publicáltatta. Fiai állami hivatalokban vannak.

Wimmer család. Báró Wimmer József cs. kir. kapitány országgyűlési ülés és szavazat nélkül az 1840. évi országgyűlésen honfiusítatott. ⁴⁾

Wimmersberg család. Báró Wimmersberg Emánuel or-

¹⁾ 1764. évi 47. törv. cz.

²⁾ Fejér, Cod. diplom. tomo X. vol. 7. p. 182.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ 1840. évi 51. törv. cz.

szágygyülesi ülés és szavazat nélkül az 1840. évi országgyűlés honfűsította. ¹⁾

Wimpfen család. A Wimpfen család, mely magát Sváb országból származtatja, és most grófi és terjedelmes bárói ágakon virágzik, állítólag 1808-ban magyar honfűsítást kapott. Törvénytárunk szerint csak báró Wimpfen D a g o b e r t az 1827. évi országgyűlésen honfűsítatott.

A család Magyarországon nem lakván, főlöskének tartjuk itt terjedelmes családfáját közölni, főleg miután azt sem tudjuk melyik D a g o b e r t indigenáltatott nálunk a következők közül. En az előbbi tartom, tudniillik azon báró Wimpfen D a g o b e r t e t ki 1765-ben született, 1825-ig a cs. kir. lovasságnál szolgált, és utóbb mint ezredes nyugalmazva 1836. sept. 7-én Pozsonyban halt meg, özvegyen hagyván nejét Antóniát, baró Erös Józsefnek Almásy Agnestől született leányát, kitől utóda nem maradt.

A másik báró Wimpfen D i e n e s-D a g o b e r t cs. kir. gyalog kapitány volt, és Bécsben 1845-ben szinten magtalanul halt meg, özvegye sárdi Somsich Jankától († 1849 aug.) nem maradva gyermeke. És így akár egyik akár a másik honfűsítatott, a törvénykönyv szerint a honfűsítatott ag kihalt.

Vinárszky család. Haczay Mária, ki anyai ágon az ovari és szent-miklósi báró Pongrácz családból eredt, egymás után ket cs. kir. századosnak volt neje, ugymint Vinárszky Janos-Károlynak és utóbb Polszter Ferencz-Károlynak, mint ezek özvegye folyamodott Mária-Terézia királyasszonyhoz mindkét férjétől származott fiainak megnevezése végett, melynek fogva fiai V i n á r s z k y J á n o s, és P o l s z t e r K á r o l y nevezett királyasszony által Bécsben 1763. máj. 31-én kelt czimeres nemeslevélben magyar nemességre emeltettek, és nemes-levelek 1763. nov. 9-én Trencsén megye közgyűlésen ünnepelesen kihirdettetett. ²⁾

Czimerök négy részre osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarba benyuló pánczélos kar kivont kardot villogtat, a 2. és 3-ik kék udvarba benyuló aranymezű kar író tollat tart. A paizs fölötti sisak koronáján egymással keresztbe helyezett, pánczélos, és aranyruhás kar kivont kardot és tollat tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ³⁾

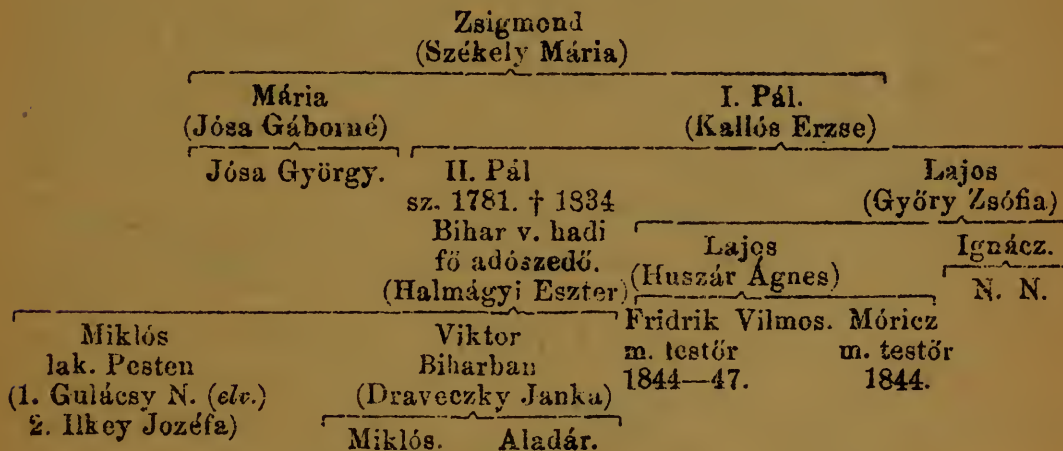
¹⁾ 1840. 51. törv. cz.

²⁾ Az eredeti armális szerint.

³⁾ Ugyan onnan, és Coll. herald. nro 48.

Nevevett Vinárszky János 1768-ban még a Trencsín megyei Révfalu helységben lakott, utóbb ott nyoma sincs. ¹⁾

Vincze család. (Felső-Vályi.) Nevét Vinze alakban írja. Gömör megyéből ered, melynek F.-Vály helységéről írja előnevét, és ott a Vincze család most is birtokosnak iratik. ²⁾ Alítólag a Szilassy és Vágassi Botka ³⁾ családokkal egy vérből ered, de úgy hiszem — csak leány-ágon. A múlt század elején élt Vincze Zsigmond, kitől a családfa következő:

II. Pál birtokos volt Bihar megyében Jankafalván. Bihar megyének 1825. aug. 8-ig hadi főadószedője volt. Meghalt 1834-ben. Egyik fia Miklós előbb jankafalvi birtokos, most Pesten lakik.

A család egyik tagja Vincze Péter, ki nincs a családfán, (tán Ignácznak fia?) 1825-ben és 1828—35-ben esküdt, 1837. alszolgabíró volt 1841-ig.

Vincze család. Nógrád megyei címerleveles nemes család. Ősi fészke azon megyében Rimóc helysége, hol a terjedelmes családból Vincze idősb I. Mátyás és ifj. II. Mátyás 1696. jun. 20-án Sz.-Mihályon kelt manumissionalis levélben regőczi Huszár Imre volt földes uroktól felszabadítván, nevezett idősb Vincze I. Mátyás és általa fiai I. Pál és I. Péter 1698. junius 3-án I. Leopold királytól czimeres nemeslevelet nyertek, mely azon évi septemb. 30-án Nógrád vármegye szécsényi gyűlésén kihirdettetett. ⁴⁾

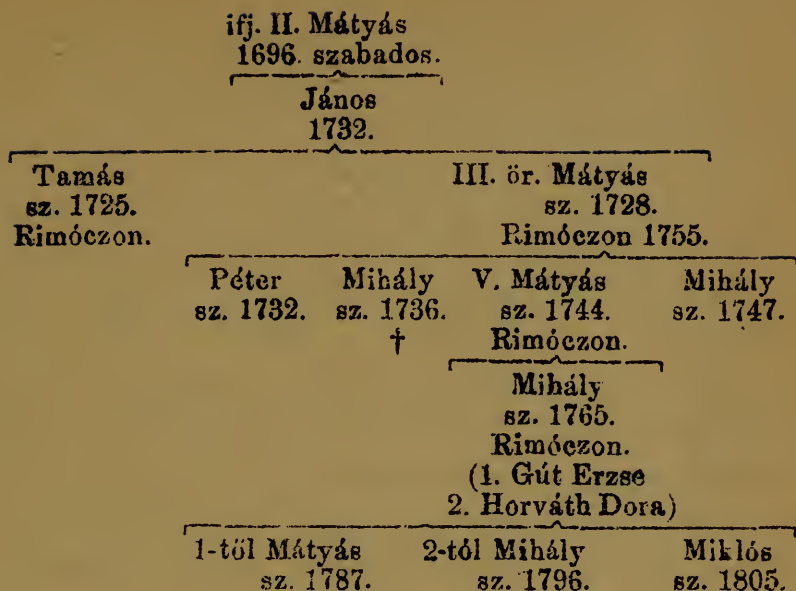
¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Fényes Geogr. szótár IV. 259.

³⁾ Vagy tán azon Botka másképp Vincze családból eredt, melyről mint Nógrád megyében honosról alább van emlékezet.

⁴⁾ Nógrád megyei 1726—1755 évi jegyzőkönyvek szerint.

II. tábla.

Az I. táblán állók közül II. Pál Bosnyák Rozáliát vévén nőül Pusztán-Szántón örökösödött, hol ágának egy része, főleg fiának Ferencz-nek utódai most is birtokosok.

A II. táblán állók utódaikkal együtt az ősi fészekben Rimóc helységben élnek.

A család czímere, — mennyire egy némely családtag pecsété szerint következtethetni, — a paizs kék udvarában könyöklő kar kivont kardot tartva; ugyan az a paizs fölötti sisak koronáján is.

Vincze család. (Máskép Botka.) Szintén Nógrád megyében találjuk az 1755. évi nemesi összeírásban Botka máskép Vincze Mihályt Becske helységben. Azonos-e a fölebbi családdal? nem tudjuk. Ez ágból származott Vincze Károly, 1832. körül Nógrád megyei írnok és tiszt esküdt, utóbb (1843.) Somogy megyében gazdatiszt. Czímerül a paizsban, és a fölött kardos griffet használt.

Az 1755. évi nemesi összeírásban ¹⁾ csupán Botka néven találjuk a megyébe jövevény nemesek közt Botka Mátyást és Istvánt, továbbá Botka Jakabot Hont megyének 1755. évi aug. 7-én kelt nemesi bizonyítványával, de e család ivadéka-e? meg nem mondhatjuk.

Vincze család. (Szent-györgyi †) Veszprém vármegye legrégiebb kihalt családainak egyike, mely azon megye Szent-György

¹⁾ Nógrád megyei 1755. évi jegyzőkönyv.

helységről írta előnevét. Törzsük — úgy látszik — Vincze, kitől a családnév. 1434-ben Tamásnak (ki Vincének is neveztetett), és Bálintnak a táblán álló fiait a sz.-fejérvári keresztesek conventje a veszprémi káptalan által javai bitorlásától tiltja. ¹⁾ Az oklevél szerint ily táblázat szerkeszthető:

Vincze de Sz. György.					
Tamás dictus <i>Vincze</i>		Bálint.			
László 1434.	János 1434.	István 1434.	Miklós 1434.	Imre 1434.	Péter 1434.

Tamás fiai László és János 1415-ben Zsigmond királytól kaptak czímerlevelet. ²⁾

Vincze család. Vincze Jónás és György 1720-ban sept. 13-án III. Károly királytól kapta czímeres nemeslevelét. ³⁾

Czímere a paizs kék udvarában fölfelé nyúló pánczélos kar, aranymarkolatú meztelen kardot tartva, melynek hegye a paizs alyját érinti. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról és balról ezüstvörös.

Vincze nevű család Zemplin megyében is a nemesek sorában áll. ⁴⁾

Ugocsa megyében a Vincze család egyike azoknak, melyek 1750-ben Péterfalva, Forgolány és Tivadarfalvára nádori új adományt kaptak, ⁵⁾ és e század elején közülök József és György Forgolányban, János Dabólcson, Miklós Fertő-Almásan volt közbirtokos. ⁶⁾

Vincenti család. Vincenti Ferencz 1719. sept. 23-án III. Károly királytól kapta czímeres nemeslevelét. ⁶⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon álló meztelen nemtő, ágyékán fehér fátyollal fedve, melyet félkörben feje fölött tart. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny közt fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. ⁷⁾

Windisch család. Régi Lőcse városi család, melynek elei kö-

¹⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. 7. p. 589—591.

²⁾ Nagy Imre stb. Hazai okmánytár II. köt. 204.

³⁾ Coll. herald. nro 440. Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 120.

⁵⁾ Szirmay C. Ugocsa, 124. 129. 157. 175.

⁶⁾ Coll. herald. nro 387.

⁷⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

zül ismeretes János, ki 1626-ban Wittebergben tanult. ¹⁾ Ennek utóda (talán fia) György 1658-ban Lőcsén tanácsnok, leánya Fides azon évi nov. 27-én Tót-prónai eredetű Lang Illés iglói tanítóhoz ment férjhez. ²⁾

E család egyik utóda az ismeretes Windisch Károly-Gotlieb, ki Pozsonyban született 1725. jan. 28-án; és kitanulván iskoláit, ott 1768-ban senatorrá, utóbb a város kapitányává, végre polgármesterrév lett. A tudományos téren német nyelven kiadott történelmi munkái, Ungrisches Magazin folyóirata és szerkesztett hirlapja által ismeretes lett. Meghalt 1793. mart. 30-án. ³⁾

Tán ő, vagy elei kapták azon nemes czimert, mely a Pozsony megyei nemesek kiadott czímerei közt látható, — t. i. a paizs függőlegesen kétfelé oszlik, a jobb oldali arany udvarban piros téren természetes színű szarvas ágaskodik, a baloldali osztály négy rendes udvarra oszlik, az 1. és 4. fekete, a 2. és 3. arany színű. A paizs fölötti sisak koronájából szintén szarvas emelkedik ki, két felől két elefánt-ormány között, melyekből a jobb oldali vízirányosan félig arany, félig fekete, a másik félig fekete, félig kék. Foszladék mindkét oldalról arany-fekete. ⁴⁾

Windisch Leopold kir. tan. Pest város fő orvosa, meghalt 1842 ben kora 75. évében.

Egyéb iránt Windisch Lajos Nyitra megye fő orvosa az újabb időben 1824-ben I. Ferencz király által nemesítetett meg, és armálisa Nyitra megyében 1824. nov. 9-én hirdettetett ki. ⁵⁾

Windischgrätz család, (herczeg.) Régi osztrák nemes család. Eldődei közül már Windischgrätz Ádám 1655-ben az országgyűlés 119. törv. cikkelye szerint magyar honfűsítást nyert; de ága kihalt. Ennek tán nővére volt W. Mária-Magdolna, Balassa Simon neje, kinek rokonaivali ügyének megvizsgálására az 1659. évi 124. törv. cikkben a nádor utasítatott.

A múlt században József-Ferencz az 1751. évi országgyűlésen a 40. törv. cikkben nyert ujólag honfűsítást.

A családfa ⁶⁾ ez:

¹⁾ Bartholomaeides Memoria Ungarorum 180. 171.

²⁾ E nászünnepélyre kiadott „Neogamarom Bigae” czím alatt.

³⁾ Kölesy Vincze K. és Melezer Némz. Plutarkus III- 133 - 143

⁴⁾ Burgstaller Coll. Insignium.

⁵⁾ Nagy József Nyitra vármegye 69.

⁶⁾ Schönfeld Adelslex. I. 41. és góthai Geneal. Tasche ubuch.

Bertalan

báró

(b. Heberstein Anna-Sid.)

Gróf Gotlieb

1658

(3. gr. Saurau M.-Teréz)

Leopold Ján.-Vikt.

sz. 1686. † 1746.

haagi követ

(gr. Strassoldo Mária)

II. Leopold-Kár. M.-Teréz Amade-Gásp. Károly-Józs.

sz. 1718. † 1746. sz. 1715. † 1716. sz. 1717. † 1719. sz. 1727. † 1749.

(gr. Khevenhiller

Mária-Anna)

Gotlieb

József-Mikl.

Leop.-József

sz. 1743. † 1744. sz. 1744. † 1802. sz. 1745. † 1746.

(gr. Erdődy József)

Kár. Rajm. Józs.-Laj Teréz Zsófia Eulába Alfréd Adél Werian

sz. 1761. sz. 1769. sz. 1774. sz. 1784. sz. 1786 sz. 1787. sz. 1788. sz. 1799.

† 1791. † 1791. (hg. Aren- (h. Lő- † 1862. (h. Auer- (h. Lob-

berg wenstein tábornagy sperg kovitz

Ernö) Kár.) (h. Schwar- Vilmos) Mária)

zenberg

Eleonora)

Alfréd

Leop.-Viktor

Auguszt

Lajos

József Matild

sz. 1819.

sz. 1824.

sz. 1828.

sz. 1830

sz. 1831.

sz. 1835.

(h. Lobkovitz

volt al-

alezredes

Mária)

ezredes.

(gr. Nosticz

Vilma)

Alfréd

M.-Eleonora

sz. 1851.

sz. 1855.

Károly-Vincze

Hugo

Gabriella

Erneszt

Robert

sz. 1821.

sz. 1823.

sz. 1824.

sz. 1827.

sz. 1831.

(h. Mechlenburg (gr. Schönbürg

Schwerin Luiza)

Fridr.)

I. Alfréd től kezdve, ki tábornagy, s 1849. tavaszig a magyar ország ellen küzdő cs. hadsereg vezére volt (m. 1862.), a család tagjai nagyobbára katonai pályán szolgálnak.

Winckler család. (Winckelsteini.) Szepes és Sáros vármegye birtokos családja. Utóbbi törzse Winckler János-Ábrahám, ki nejével Toporezin Máriával, — úgy testvéreivel Winckler Herman, Ábrahám, András, Mátyás, Vilmos és Jakabbal együtt nemesi kiváltságaikban, — melyeket elődük Winkler Mátyás még II. Mátyás királytól nyert, — I. Leopold király által 1669. mart. 20-án megerősítettek, és ezen czímeres nemeslevelök azon évi april 6-án Szepes megye Lőcse sz. kir. városban tartott közgyűlésén kihirdetett.

A nevezettek közül András Szepes vármegye Szombathely (Georgenberg) városában 1680-ban polgár és mézsáros, 1688. városi tanácsos, 1692. bíró volt. Meghalt 1711-ben, mint a szepesi XIII város — akkor lengyel uralom alatti — kiváltságos kerület grófja. 1680-ban nőül vette Krausz András Szepes-Szombathelyi mézsáros és városi tanácsos özvegyét, Kiszely Boldizsárnak leányát Ágnest, kivel következő családfát ¹⁾ alkotott:

<p style="text-align: center;">I. András † 1711. (Kiszely Ágnes † 1716.)</p>					
Mátyás-József sz. 1682. † 1719. szepesi olv. kanonok.	Zsuzsa II. András sz. 1683. szepesi kanon.	Éva sz. 1686. szepesi kanon.	I. Márton sz. 1690. † 1759. (1. Berzeviczy Zsófia 2. Raszlavicz Julia † 1763.)		
1-től III. András sz. 1712. katona.	Boldizsár sz. 1715. pap.	Kata (Tahy (Melczér András) Imre)	Mária (Melczér Imre)	2-től I. Sándor † 1798. Sáros v. főügyész (Sajghó Róza)	Julia (Dessewffy Miklós)
Fülöp sz. 1762. † 1812. kir. ügyész.	Julianna sz. 1765. (színyei Merse Sándor)	Mátyás-Gáb. sz. 1770. † 1849. (1. N. N. 2. Bakalár Kata)	Elek sz. 1778. † 1834. (Berthóty Mária)	IV. András sz. 1779. † 1843. Sáros v. főügyész (Dessewffy Zsuzsa)	
1-től Anna sz. 1803. (Kummer József kassai 30-dos)	Miksa Abauj v. seborvos †	2-től István sz. 1834. (Kossuth Ottília) Lajos sz. 1862.			
Sándor sz. 1807. † 1861. (Jekelfalussy Szidónia)	Mária sz. 1809. † 1855. (Munkácsy Ferdinánd)	Bertalan sz. 1818. él. (1. Semsey Mária 2. Kapy Mária)			
Gyula sz. 1844.	Manó sz. 1845.	Pál sz. 1850.	1-t. Ilona. 2-t. Ádám. Bertalan. Marg.-An.		
Imre sz. 1814.	Mihály sz. 1815.	Ludmilla sz. 1817.	Lajos sz. 1818.	Klementina sz. 1820.	József sz. 1823.
Temesi alisp. (Radványi Paulina)	pap. (Tahy Gusztáv)	† 1861. Pisában.	† 1861. sz. 1819. él.	(Semsey Jenő)	(Máriásy Anna)
Ida. Arpádia. Mária.			Margit sz. 1860.	Éva sz. 1862.	József sz. 1863.
				Mária sz. 1862.	Lajos sz. 1862.

¹⁾ Családi közlés szerint.

A családfe élén álló I. András szepesi kerületi grófnak két megnevezett leányán kívül, kikeről semmi tudomás, három fia maradt. ú. m. a) Mátyás-József előbb esztergomi kanonok szász Ágost-Kerestély primás oldalánál, 1710-ben már szepesi olvasó kanonok, szent-jóbi apát, egy szerencsétlen pisztoly-lövés folytán meghalt 1719-ben. b) András szintén szepesi kanonok 1720-ban. c) Márton, a Rákóczy zavarok idejében Pozsonyban tanult, utóbb Sáros megyébe telepedett, és a Winkler család sárosi ágának alapítója lett: kétszer nősült, első neje Berzeviczy Boldizsárnak Palugyay Évától született leánya Berzeviczy Zsófia volt, kitől gyermekei Katalin Tahy Andrásné, Boldizsár Pozsony megyében Horvát-Gurában plébános, és III. András volt katona a porosz király szolgálatában, honnan 1741-ben vissza térve az Andrássy nevet viselő magyar ezredbe századosi ranggal lépett, 1771-ben mint nyugalmazott élt Majlandban, a római kapunál, sz. Lalimerius egyház kerületben, mikoron ismeretlen nevű olasz születésű, nejétől két hajadon leánya és két fia élt, ezek egyike Gáspár 21 éves velencei szolgálatban, a másik Károly, az ifjabb, atyja mellett tartózkodott, ezeknek utódairól a családnak semmi tudomása. I. Mártonnak második nejétől Raszlaviczy Juliától († 1763.) a táblán látható két leánya és egy fia Sándor maradt.

I. Sándor 1767-ben Sáros vármegye főügyésze volt, utóbb Magyarország felső részeiben királyi ügyész. Mint szélbűdött, nyugalmazva meghalt Sáros megyében Magyar-Raszlaviczán 1768-ban. Nejétől csik-szent-tamási Sajghó Jánosnak Semsey Katalintól született leányától Sajghó Rozáliától következő öt gyermeke maradt:

a) Fülöp, a mislyei és boroszlói tanulmány-alapi uradalmak ügyvéde, meghalt Eperjesen 1812-ben nőtelenül.

b) Juliánna szinyei Merse Sándornak neje, ki az esztergomi káptalan Abauj megyei széplaki urodalmában gazdatiszt volt.

c) Mária-Gábor, 1809-ben a Sáros megyei nemesi felkelő seregnél százados, lakott és meghalt Abauj megyei Himi birtokán 1849-ben. Fia István szintén ott lakik jelenleg is. Ennek nejétől udvardi Kossuth Etelkától (Kossuth András egykori Zemplin megyei főjegyző utóbb tiszántúli kerületi táblai ülnök és Kácsándy Petronella leányától) fia Lajos szül. 1862-ben.

d) Elek Sáros megyei andrás-vágási birtokán lakott. Meghalt 1834-ben. Nejétől Berthóty Máriaától (Berthóty Gábor és Raszlaviczy Mária leányától) három gyermeke született, ú. m. 1) II. Sándor

ügyvéd Sáros megyei András-Vágáson, később Hermányban, az 1848. évi forradalmi zavarok közben elmebetegségbe esvén, meghalt 1861-ben Nagy-Váradon, hová neje Jekelfalussy Szidónia (ki Szepes megyéből Jekelfalussy Ignácznak esztelneki Jancsó Annától született leánya volt) a táblán álló három fia neveltetése végett lakását át tette. 2) Mária, mint Munkácsy Ferdinánd Sáros vm. Hrapkói birtokos neje meghalt 1855-ben gyermektelenül. 3) Bertalan, 1849. és 1861-ben Sáros vm. alszolgabíró volt. Lakik Ábrahámfalvi birtokán. Első neje Semsey Mária (Semsey Pál Sáros vm. egykori szbíró és Péchy Ilona leánya) második neje Kapy Mária, (Kapy István Sáros vm. egykori fő szbíró, főjegyző, másod alispán 1838-ban, és 1855-ben zemplini cs. kir. megyei főnök és Bánó Amália leánya) kiktől gyermekei a táblán láthatók.

c) IV. András a Sáros megyei felkelő nemes seregben kétszer vett részt, 1812-ben Sáros vm. al-, 1816-ban főügyész 1843. évi január 14-én történt haláláig. Lakott Raszlaviczán. Neje 1813. óta Dessewffy Zsuzsanna (Dessewffy Imre Sáros megyei volt követ és alispán és Podhorányi Klára leánya) ettől 15 gyermeke született, közülök tizenegy nagykort élt és kilencz most is él, mint következők:

1) Imre, 1838-ban Temes megyébe telepedett, mint magán és megyei tisztbeli ügyvéd, 1848-ban ott főszolgabíró, 1849-ben másod alispán lett. A forradalombani részvéte miatt 1849. októberben nyolcz évi várfogságra ítéltetett, azt részint Péterváradon, részint Aradon tölté 1854 ig, midőn ápril. 16-án kegyelmet nyert. Ez után egy ideig Pesten a Margit-szigeten lakván, ennek történetét adá ki 1858-ban, midőn ismét Sáros megyébe szülőföldre visszatelepedett, hol az 1861. évi megyei rövid életben az alkotmányos párt részén szerepelt. 1848-ban belügyministeri engedély mellett nevét felesége Radványi Paulina után (ki Radványi Miklós és murányi Kulterer Teréz leánya Temes megyéből) *Radványi*-ra változtatta; nevezett nejétől három hajadon leánya a táblán látható.

2) Mihály az egri fő egyházi megyében Szent-István helységben plébános.

3) Ludmilla Tahy Gusztáv Sáros megyei birtokos neje 1841. óta.

4) Lajos eperjesi hat évi tanfolyam után, a bártfai katonai növeldében negyedfél évig katonai pályára képeztetetett, 1836-ban a 47-ik számú cs. kir. gyalog serezedbe kadétul lépett, 1844-ben lett hadnagy, 1848-ban lemondván, Velenczében a forradalmi köztársaság

szolgálatába állott és maradt Velenceze feladásáig. Ezután bejárta Európát, Ázsia, Afrika részeit, majd Szardiniában, Svajczban, a máltai szigeten, végre Konstantinápolyban tartózkodott, mint genfi óragyárosok megbízottja órákkal kereskedve, 1856. végén az oroszok ellen angol szolgálatba lépett. A békekötés után ismét Stambulba települt és maradt 1859-ig, midőn mint alezredes Garibaldi alatt Nápolyban táborozott: a calabriai kiszállásnál, a voltturnói csatában oct. 2-án, és a San-Luciói támadásnál kitűnő magaviseleteért Victor Emánuel királytól a savoyai vitézrend lovagjává neveztetett. A voltturnói csatában nyert sebek folytán katonai szolgálatából kilépett. A sok baj, küzdés, fáradalom és nélkülözés aszkórba ejték, és bár 1861-ben az Aix les Bains gőzfürdőket használá, betegsége nem javult. Végnapjait közeledni érezvén, hazatérhetésért folyamodott, azonban mielőtt a kegyelem megérkezett volna, távol hazájától Pizában 1861. dec. 12 én kiszenvedett, és ott eltemettetvén, sírja honfitársai által síremlékkel jelöltetett.

5) Kálmán 1845—48-ig Sáros vm. tiszt, 1849-ben rendszerinti alügyvéd volt.

6) Klementina, Semsey Jenő Karácsonmezei birtokos neje, meghalt 1848-ban gyermektelenül.

7) József, 1848. előtt Sáros vm. kerületi orvos, 1848-ban a 17. honvéd z. alj fő-, 1849-ben az I. hadtest törzs-orvosa.—Orvosi pályáját abba hagyva, mezei gazda lett, és 1858. óta gr. Dessewffy Ferencz összes javainak felügyelője, lakik Szabolcs vm. király-teleki pusztán. Nejétől (Máriássy Ágoston Sáros vm. alisp. és követ, és Merse Reginától leánya) Máriássy Anna, kitől a táblán látható gyermeke él.

8) János, 1849-ben Sáros vm. rendszerinti esküdt, 1861-ben alkotmányos törvényszéki ülnök, utóbb gyakorló ügyvéd Eperjesen.

9) Antal, 1849-ben mint a 20. h. zászlóaljbeli főhadnagy, besoroztatván a 27. sz. gyalog ezredbe, onnan váltság útján szabadult, és a cs. kir. ideiglenes adó-sorozati bizottságnál mérnök lett, majd Bécsben a politechnikumban a mérnöki tanokat tanulta, 1861-ben Eperjesen ideiglenes tanár, jelenleg lakik az apai birtokban Raszlaviczán. 1861-ben nőül vette (Péchy Jenő eperjesi cs. kir. kerületi volt tanácsos és neje Paukovich Mária leányát) Péchy Annát, kitől leánykája Marianna szül. 1862-ben.

10) V. András 1861-ben Sáros vm. rendszerinti esküdt, jelenleg tiszt. jegyző. Lak. Eperjesen. Neje Liptó megyéből Ghillányi

Lászlónak és Moya Teréziának leányuk Mária, kitől fia Lajos a táblán áll.

11) Benjámin a selmeczi bányász akadémiát tanulta, és Erdélyben a cs. kir. vasgyáraknál Kudsírban lett alkalmazva, majd Bécsbe a cs. földtani intézethez beosztva, jelenleg ismét Erdélyben a vasgyáraknál működik.

E testvérek közül Imre, — mint említők — családi nevét *Radványi*-val cserélte föl, többi testvérei pedig szintén 1848-ban belügy ministeri engedély mellett nevöket *Kőszeghi*-ra változtatták.

Az 1669. évi nemesség megerősítő armálisban megnevezett Winkler Mátyás Pozsony megyei Dévén mvárosban lakott, 1668-ban mint gróf Concini akkori dévéni földesúr javai felügyelője. Neje kettő volt, az elsőtől (családi neve ismeretlen) születtek; a) Mátyás-Ferdinánd, b) Frigyes-Ernő, c) Anna-Elenora; második nejétől Weininger Jankától (ki 1679-ben már özvegy) született Anna-Janka kiskorú, akkor anyja gondnoksága alatt, míg az első házasságból származott és megnevezett gyermekek Mittos Pál gondnoksága alatt valának. Mátyás-Ferdinándnak fia volt József, 1789-ben budai kir. pénztárnok, kinek kétségbe vont nemessége azon oknál fogva, mert a F.-Magyar országi kir. ügyvéd Winkler Sándorral vérségi összeköttetését bebizonyította, 1789. aug. 29-én 2506. sz. a. kiadott legfelsőbb határozat alapján megerősített. Tán e Józseftől származik a következő ivadék:

József (neje N. ?)				
Antal (b. Zedlitz Filippa)	Teréz (hezenfeldi s friedengrundi Hermann János)	Ferencz cs. k. nyug. ezredes Budán †	Kata Budán hajad. †	Julia Budán hajad. †
Filippa (keresztszeghi Szabó János)		Antónia (Szebenyi Ferencz)		

A táblázat szerint ezen vonal fiágon kihalt.

Voltak-e a fentebb írt Mátyás-Ferdinándnak Józsefen kívül még gyermekei? arról a sárosi ágnak tudomása nincsen.

Az 1669. évi czímereslevélben említett János 1703-ban mint Rákóczy pártján álló százados emlittetik, ki — úgy látszik — Érsekújvár ostrománál esett el, előbb Zólyom várát mint 1000 főből álló csapat kapitánya védelmezé.

1711-ben sept. 21-én Winkler András szepesi kerületi gróf özvegye Ágnes, fia Mátyás szepesi kanonok közbejárlásával egyezsége lépett Winkler Vilmossal, kötelezvén magát 1000 for. fizetésére, mely összeget csak ugyan anyja nevében Winkler Mátyás kanonok, Winkler Györgynek (W. Vilmos fiának) 1712. jan. 7-kén lefizette; a fölvelt pénzről adott kötelezvényben György, néhai Andrást bátyjának (patruus) nevezi. Ezen Vilmosnak leánya lehetett Mária, ki mint idős nádasi Pán János özvegye Liptó megyében Nádasfalván 1769. jul. 20-án kora 78 évében meghalt, a mennyiben tudva van, hogy nevezett W. Vilmos 1726-ban Nádasfalván tartózkodott, mint egy, Nádasfalváról öcséséhez Winkler Mártonhoz Raszlaviczára irt levele tanúsítja. Azonban Vilmos és illetőleg György további ivadékáról semmi biztos tudomás a családnál nem létezik.

Még egy ágról kell megemlékeznünk. Winklersteini (vagy magyarosan winklerkői) Winkler László Erdélyben élt, innen N.-Váradra utóbb Szabolcs megyébe Geszterédre telepedett s ott halt meg 1806-ban. Származása és a főlebbiekkel összekötetése ismeretlen, de a közös predikátum e családbélinek mutatja, és a nemeslevélben megnevezett valamelyiknek utóda lehetett. Nejétől Erős Borbalától fia János született 1768. mart. 8-án, és leánya M.-Terézia 1771. mart. 18-án, kiről azonban utóbbi adat nincs, valószínűen gyermek korában elhalt.

Nevezett János a szabolcsi felkelő nemesség ezredese volt, meghalt Győrben, végrendeletében a geszterédi r. kath. egyház s paplak felépítésére 8000 ftot hagyott, mely összeget neje érkeserői Fráter Anna lefizetvén akkori egri érsek báró Fischer Istvánnak, a kitűzött célra fordíttatott. Gyermekei voltak: a) Ignác-László szül. 1800. febr. 8-án. b) Victória-Mária szül. 1802. febr. 28-án. c) Anna-Mária-Bora szül. 1803. april. 9-én az Uj-Fejértói kath. egyház anyakönyve szerint, mind a három valószínűleg korán elhalván, d) Amália-Apoll.-Veronka szül. 1805. jan. 24-én, ki jelenleg mint hiripi Szubányi Ferencz özvegye, Szatmár megyei Csengerben él, és Geszteréden most is birtokos.

A család czímere az 1669. évi armális szerint vízirányban kettőfelé osztott paizs, melynek felső nagyobb udvara kék, az alsó vörös, ez utóbbinak alján háromszegű alakban ezüst rostély emelkedik a kék udvar közepeig és azon arany koronából pánczélba öltözött szakállas vitéz emelkedik, fején strucz tollas korona díszlik, balkezét csipőjére helyezi, a jobbikban kivont kardot tartva. A paizs fölötti si-

sak koronájából az előbbihez mindenkben hasonló vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vinkler család. Vinkler Imre 1801-ben I. Ferencz királytól kapott czímeres nemeslevelet.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren balra fordult testtel álló koronás arany galamb, fejét jobbra fordítva, szárnyait szét nyitva, és csőrében három száll piros rózsát tartva, fölötte a jobb szegletben arany csillag ragyog, sugárait a galamb fejére ömlesztve. A paizs fölötti sisak koronáján két egymással keresztbe helyezett pánczélos kar könyököl, a jobb oldali kigyót, a baloldali kivont kardot tartva. Foszladék mindkét oldalról aranykék. ¹⁾

Vinkovich család. Közülök Vinkovich Benedek 1631-től zágrábi püspök 1637-ig. ²⁾

Vinnay család. Lásd Eödfny, Nagy-Mihályi és Sztáray családokat.

Virágh család. Virágh István 1657-ben I. Leopold királytól kapta czímeres nemeslevelét, mely 1658-ban Soprony vármegyében hirdettetett ki.

E családból Istvánnak unokája volt Ferencz, kinek fia György 1763. febr. 17-én kapott Soprony vármegyétől nemesi bizonyítványt. E családból nevezett Ferencznek fiától származtatá magát a Nógrád megyében Szécsényben élt Virág család, ³⁾ melyből Ferencz Nógrád megye főmérnöke Soprony megyétől nyervén nemesi bizonyítványt, azt Nógrád megyében 1832. januar 21-én kihirdetteté testvérevel Jánossal együtt, unoka öcscei József 1842. máj. 12-én, ⁴⁾ Márton bártfai lakos pedig 1846. nov. 17-én ⁵⁾ ugyan ez alapon publicáltattak.

A családfa így szerkesztetett:

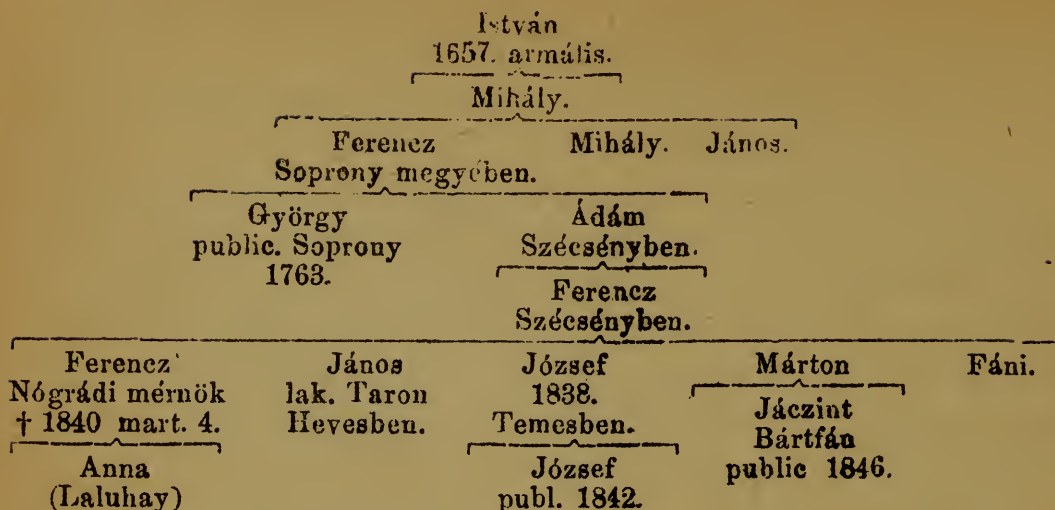
¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Pray, Hierarchia I. 257. II. 360.

³⁾ A leszármaztatás szerint Ferencznek fia Ádám költözött volna Nógrád megyei Szécsénybe, csak hogy a szécsényi matrica szerint Ádám is Szécsényben született és ott tősgyökeres volt.

⁴⁾ Nógrád megyei jegyzőkönyv 1842. évi 861. sz.

⁵⁾ Ugyan ott 1846. évi 3394. sz.

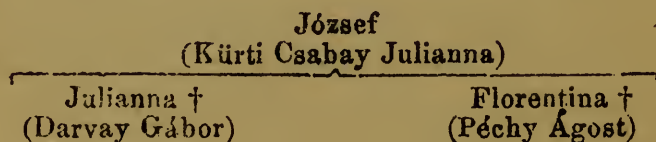

Czímerök a paizs kék udvarában fészken ülő és fiait melle vé-
rével tápláló pellikán.

Fejér vármegyében a múlt században Káloz helységben laktak
Virág Pál, István és Sámuel, kik azon megyétől 1745. jul.
19-én nyert nemesi bizonyítvány mellett nemességökben a vizsgálat
alkalmával megmaradtak. ¹⁾

Trencsín vármegyében Virág másképp Tanhauser név alatt az
1690. évi nemesi összeírás szerint Bicsén lakott nemes család. ²⁾

Virág család. (Kügyi.) Kraszna vármegye családja, hol főleg
Zovánban székel. Egyik ága József által Szatmár megyébe
Pettyénbe szakadt, hol e József leányaiban kihalt. Ivadéka így áll:

A család ref. vallású.

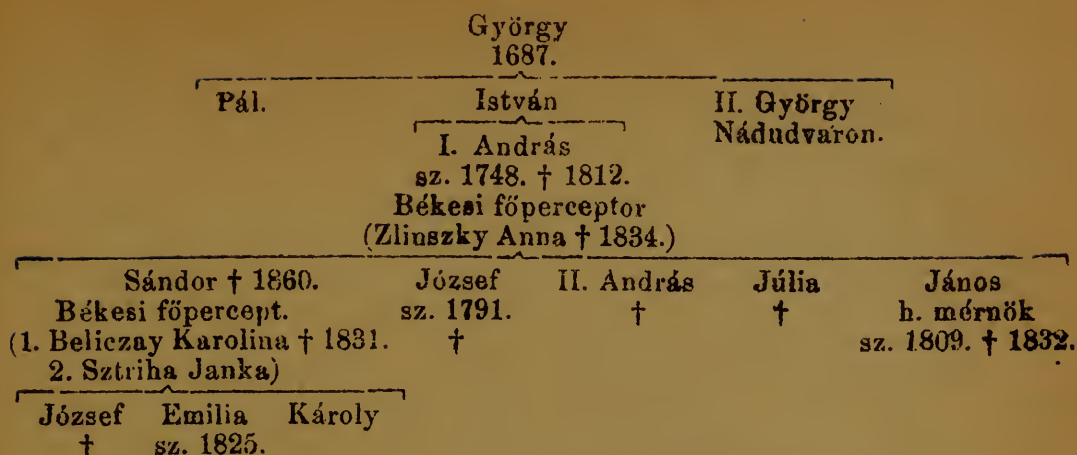
Virágos család. (Dancsházi.) Ismert törzse Virágos György,
ki 1687. dec. 5-én I. Leopold királytól dancsházi birtokára adományt
nyert. ³⁾ Utóbb ismét Batthyány Lajos nádor új adománya folytán a
család Dancsházán 1754. jun. 6-án statuáltatott. Családfája ⁴⁾ kö-
vetkező:

¹⁾ Fejér várm. levéltár.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Bihar megyétől 1688. máj. 22. Sz. Jóbon kelt nsi bizonyítvány.

⁴⁾ Ugyan attól 1748. sept. 25. V.-Olasziban kelt nsi biz

I. András egykor 21 évig a Máriássy gy. ezredben közvitéz, majd hadnagy, utóbb Békes Csanád vármegye főadószedője és táblabírája, adományos nemességéről 1792. dec. 3-án Bihar megyétől nemesi bizonyítványát Békes megyében 1793-ban ¹⁾ fiainak Sándornak és II. Andrásnak neveikre nézve is kihirdetteté.

Nevezett Sándor 1809-ben a Békes megyei felkelő nemes seregénél főhadnagy, utóbb a b. Frimont huszár ezredben ugyan az, katonai pályájáról lemondván, Békes megyénél hosszú ideig viselt rendsz. esküdtségből főadószedővé és táblabíróvá lett, és a pénztárt ernyedetlen buzgósággal kezelvén, közbizalmat aratott. 1853—4-ben Gyulán főbírárságot viselt. Meghalt 1860. sept. 20-án kora 70. évében. Gyermekai közül csak egy leánya maradván.

Testvére János hites mérnök 1831-ben iktatata magát ²⁾ a megyei nemesek sorába, meghalt 1832-ben.

Viravay család. Viravay Ferencz 1686-ban I. Leopold királytól kapott czimeres nemeslevelet. ³⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld dombon fészkeben ülő és fiait melle vérével tápláló pellikán. A paizs fölötti sisak koronáján vörös ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva, két kiterjesztett sas-szárny között, melyekből a jobb oldali vízirányosan félig kék, félig arany, a másik félig ezüst, félig vörös. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁴⁾

Virga család. Kihalt család, melynek mesészerű történetét saját följegyzései szerint ⁵⁾ következőleg találjuk:

¹⁾ Békes várm. jegyzőkönyv 1792. évi 369. sz.

²⁾ Ugyan ott 1831. évi 189. sz.

³⁾ Coll. herald. nro 836.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁵⁾ Décsy Lajos közléséből a tót nyelven írt hiteles másolatokból.

Virga Mátyás írja magáról, hogy Stibor Erzsétől származott, és Ziska ellen küzdvén annak a meskői hegyen (na meskovskem vrsku) szemét kilötte; ugyan e háborúban — ugymond — 1433-ban küzdött fia Virga Mátyás is.

E II. Mátyásnak két fia volt: Imre és József. Imrének felesége Jakussich Karolina, kinek — ugymond — a vöröskői és szrnyei urodalomból rokonai az osztály részt kifizették, adván neki fél-mérő pénzt halmozva aranyban ezüstben egyaránt. „Mi Imre és József — ugymond — ¹⁾ az ellenség ellen szerencsésen küzdvén, nevünket aranyon kiverve ajándékba kaptuk, mit jelként kalapunk mellett kellett hordanunk.“

Imrének fia János szerencsésen küzdvén az ellenség ellen, Mátyás királytól nyerte nemessége megerősítését és a birtok-örökjogát 1471-ben. ²⁾

Jánosnak fiai Imre és József Schula János sógorukkal (Zsófia férjével) egy nagy háborúban (hol és mikor? — nincs följegyezve) Frigyes herczeg életét megmentették, egy lőbőrben kivívén őt. ³⁾

Imrének (a II-diknak) fia János feleségével Urbanovszky Katával nemzette III. Jánost, II. Józsefet és Juliannát Décsy István nejét.

II. Józsefnek fia István volt, ki családja ezen történetét utódai számára írásban hagyta. ⁴⁾

Ezen utolsó István 1738. oct. 2-án Beczkó város tisztikara előtt tett és megerősített végrendeletében magáról azt írta: hogy 18 évi katonai szolgálat után visszatérvén Beczkó városába, látván a nyomort és üldözést, melyet Levaran török okozott, kinek Beczkó vára 3 évig az uradalommal együtt alá volt vetve, miután nagy összeg pénzért is legyőzésére senki nem vállalkozott, ő — úgymond — mint volt katonatiszt kuglizván vele, a város szolgálai segélyével kivégezte őt. ⁵⁾ Ezen

¹⁾ Furcsa, hogy e családi származtatásnál az irományokban már e 3-dik ízig mindig első személyben beszélnek magokról. Még furcsább, hogy ennyi kitűnő (vagy kirívó) tetteiből a história semmit sem vett át; nem is ösmerte a Virga családot, mely ily följegyzések által naivúl igyekezett emlékezetét megalapítani memoir-jaiban.

²⁾ A memoir-ban 1571. év áll, de hibásan, tehát Mátyás korára illesztve, kijavítám.

³⁾ Ez is megjárja leleménynek; de így eléadva, hitelesnek nem tartható.

⁴⁾ Eszerint a közlésből nem érjük azt, hogy lehetett ezen emlékirásban Mátyásnak és fiának I. Imrének is a maga nevében így szólani: *én Mátyás* stb.

⁵⁾ Ezen valószínűtlen mese épen lerontja emez egész családi memoir hitelét, és azokat üggyetlen hóhortos szüleményeknek bélyegezi.

tettemért — úgymond ő, — sem az uradalomtól sem a várostól semmi jutalmat el nem fogadtam, csak azt kötöttem ki, hogy nekem és utódaimnak a városban örökös kiváltságunk legyen, miután pedig gyermekeim nincsenek, leánya Anna és utódai a Virga nevet viseljék.“

Mind ezen előadás annál kevésb valószínűséggel bír, mivel a Virga családot Trencsin vármegye nemesi összeírásában nem találjuk; de nem találjuk főleg az 1748-ik évi jegyzőkönyvben sem, a midőn legalább István, vagy nevét viselő leányainak az írottak alapján ott kellene lenniök. ¹⁾ Ezek szerint, ha állna is a következő családfa, az csupán a mellé szőtt regényes történelem és kiváltságos állapot nélkül lenne figyelembe vehető, hahogy a chronologia maga is meg nem döntené. ²⁾ A családfa a fölebbiek szerint következő:

Virga N. (Stiborius Erzse) I. Mátyás. 1433. II. Mátyás.							
I Imre (Jakusich Karolina) I. János 1471. (Majláth Teréz)				I. József.			
II. Imre	II. József.	Anna	Kata	Zsófia	Magdolna	Mária	Zsuzsa
II. János (Urbanovszky Kata)		(Timony Ferencz)	(Malo- veczky János)	(Schula János)	(Décsy Benedek)	(Ujhelyi Mátyás)	(Podhra- gyai István)
III. János.	III. József	Julianna					
	István 1738. (Stefanovjeh Kata)	(Décsy István)					

Virosztay család. Trencsin vármegye nemesi összeírása szerint 1658. és 1666-ban Dezsericzen lakott. ³⁾

¹⁾ Még nevezetesebb és hihetlenebb tartalmára nézve Kőszeghy Imre Trencsin megyei szolgabíró 1785. évi oct. 11-én tett vallomása, mely szerint ő 900 éves zsidó és görög nyelven hét Virga leveleket vett át, melyekben Virga Dániel a család törzseül említetik, más leveleket magyar nyelven 500 éveseket, a harmadik csomóban Virga Imre és Jakusith Karolinától, a negyedik csomóban Virga Istvántól eredteket. Ezek fonák koholmányok lehetnek.

²⁾ Azonban sem a Stibor, sem a Jakusith családnál ezen összeköttetésről adatokat nem találhatni; és annálfogva ezen összeköttetés is csak mesevé törpül. 1433-tól 1471-ig négy íz él; ettől 1738-ig meg csak öt. Nevetséges história!

³⁾ Szontagh Dán. közl.

Virtisz család. Trencsin vármegye nemessége sorában találjuk a XVII. században, midőn Márton azon megye előtt 1685-ben czimeres nemeslevelét kihirdetteté. Neve Vrtisz név alatt is eléfordúl. Utóbb azon megyében nyoma sincs. ¹⁾

Visa család. (Mátai †) Ugy látszik, kihalt; legalább most e családból senkit sem ismerünk. 1685-ben élt mátai Visa János gyöngösi segéd lelkész, ki 1685. évi aug. 17-én Nógrád megye gyűlésén a pozsonyi káptalannak azon-évi (feria 5. prox. port Dnicam Jubilate) átiratában egy I. v. sz. László király nevére 1092. évre szóló koholt oklevelet íratott át, mely szerint állítólag Visa Márton mesés dicső tetteiért kapta volna nemességét. ²⁾

Wisky család. (Rettegi, tööki és röödi) Erdélyi nemes család, e három előnévvel, melyek közül R e t t e g Belső-Szolnok, T ö ö k Doboka, R ö ö d Kolos megyében fekszik; azt hiszem még is, e három név mellett is egy törzsű család az egész Wisky nemzetség, annál is inkább, a mert rettegi Wisky-ek egy nagy részét is Doboka megyében találjuk hivatalban, így: György 1675—77 ig 1678—92-ig, másik György, ki már Sárvárról is irta előnevét, 1720—24-ig, János (de eadem) 1726—45. voltak Doboka megye főjegyzői. A második János 1724—26. alispán is.

1770-ben rettegi Wisky György anyai jogon Doboka megyei Sárvárrott is birtokos, ugyan ott már 1701—2-ben is másik György.

1786-ban Pál Zilahon főpénztárnok, czímere pecsége szerint a paizs kék udvarában egyik lábával golyón álló daru.

1800-ban él W. Mózsés és neje légeni Baróthy Károlina.

1827. Pál Közép-Szolnok megyei derékszéki ülnök, szolgabíró és árvaszéki elnök.

Péter 1837-ben Közép-Szolnok megyei orsz. gyűl. követ. lak. Ardón, a m. biztos. társ. ügyvivője. Tán más Péter az, ki Galgón él, és neje Bajnay Lajosnak leánya Róza Lampertről.

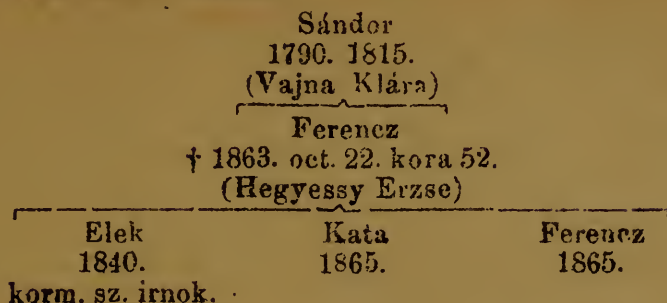
György 1846-ban Köz. Szolnok várm. követe és főispáni helytartója, neje Záborszky Mária, testvérei József (meghalt) és Anna.

Rettegi Wisky Sándor 1790. aug. 8-án vette nőül M.-Csaszt-

¹⁾ Trencsin várm. 1685. évi jegyzőkönyv. 464. és 465. lap. Közli Szontagh Dán.

²⁾ Nógrád megyei 1685. évi jegyzőkönyv. — Fejér Cod. dipl. tomo I. 472—480. közli e levelet, hamis koholmánynak bélyegezve, átvéve Batthyány Leges Eccles. I. 441. lapjáról, hol szintén hamisnak jelöltetik.

véről pávai Vajna Klárát, 1810--1815-ben Kolos várm. derékszéki ülnöke volt. Ivadéka következő:

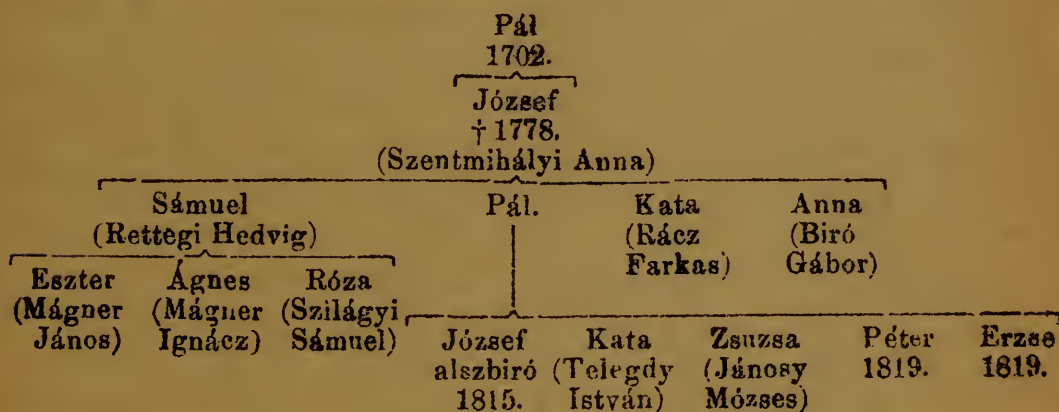

Régebben élt Wisky Györgynek neje volt Rettegby Mária, éa ettől fia Pál, tán atyja e családfe élén álló Sándornak?

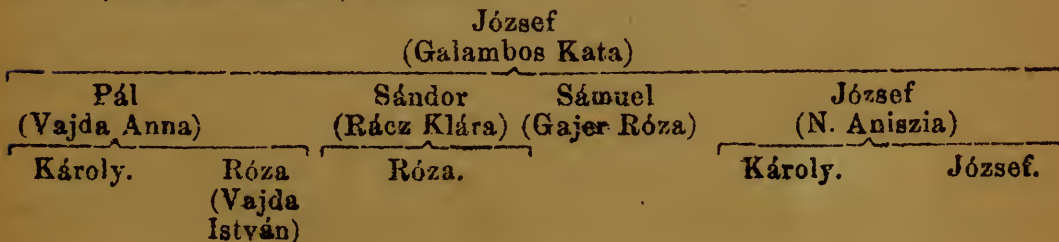
A tőki ágból Pál 1702-ben császári élelmezési biztos. Péter 1722-ben Doboka vármegyei szolgabíró. Pál 1771-ben Közép-Szolnok várm. törv. széki ülnöke. József 1770-ben birtokos A.-Tőökön. Meghalt 1778. máj. 16-án, temettetett jul. 19-én.

Másik József 1815-ben Közép-Szolnok alszolgabírája. Testvérei Péter, Erzse, Kata 1819-ben.

Egyik táblázat ¹⁾ következő:

Másik családfe ²⁾ következő:

Wisky család jelenleg él főleg a Szilágyságban, Torda, Kolos, sőt Hunyad megyében is. Péter, Sándor, József birtokosok

¹⁾ és ²⁾ Hodor K. közl.

Torda megyében, Ferencz M.-Régenben. Lajos, László, Zsigmond, Ilona, Sándor a Szilágyságban, Sándor és Dénes Kolos megyében Vásártelkén, Sándor Hunyad megyében. — Szatmárban W. János 1701. szolgabíró, Károly 1865. aljegyző.

Wisky János 1682-ben tett végrendeletet, melyben az érsek-ujvári törökök által rábságra vitt Éva és Mária leányainak örökségi részüket fenhagyatni kívánja. ¹⁾ Tán ez volt azon János, kinek neje Sambokrétý Zsófia lévén, ettől fiát Mátyást, és leányát Máriát Desericzky Andrásnét találjuk. ²⁾

Visnyey család. Visneyi Ferencz 1791-ben II. Leopold királytól kapott czímeres nemeslevelet. Czímere a paizs fejében vörös pólyán arany nap és csillag, és ezüst félhold, alább a jobb oldali kék udvar zöld terén fészkében ülő és fiait melle vérevel tápláló fehér pellikán, a baloldali arany udvarban hátulsó lábain ágaskodó természetes színű oroszlán zászlót tartva. A paizs fölötti sisak koronájából az előbbihez egészen hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról aranyvörös. ³⁾

Visnyovszky család. (kis-divinkai) Trencsin vármegye nemes családja, azon megyében fekvő Kis-Divinka helységben birt udvartelekkel. Nevét azon megyei Visnyove helységről mint származási helyéről vette még a nemesség nyereséje előtt. A nemességet Visnyovszky Fülöp és általa fiai György, Miklós, János és Mihály, és testvére Menyhért és ennek fiai Gáspár és János nyerték Rudolf királytól Bécsben 1583. mart. 21-én kelt czímeres nemeslevélben, mely azon évi B.-Sz.-Mária ünnepe utáni 3-ik ferián Trencsin megyében kihirdettetett, valamint újólaj 1651-ben is. ⁴⁾

Trencsin vármegye előtt az 1736. évi nemesi vizsgálat alkalmával Kis-Divinkán lakozó Visnyovszky Mihály és István testvérek, nem különben Barsban lakott György, Nyitra megyében lakott József és Mihály az előmutatott eredeti nemeslevél és 1657. és 1676. évi Kis-Divinkai részök feletti osztályról szóló levelek elémutatása mellett nemességöket, úgy a nemesség szerzőktől egyenes származásukat is igazolták, kimutatván, hogy Mihály és István az 1676-ban osztozott Jánosnak fiai, ez pedig az 1657-ben osztozott Zsig-

¹⁾ Eredeti a Bencsik levéltárban.

²⁾ Rajcsányi Deduct. geneal. II. 88.

³⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

mondnak, ez pedig Mihálynak a nemességszerző Fülöpnek fia volt legyen.

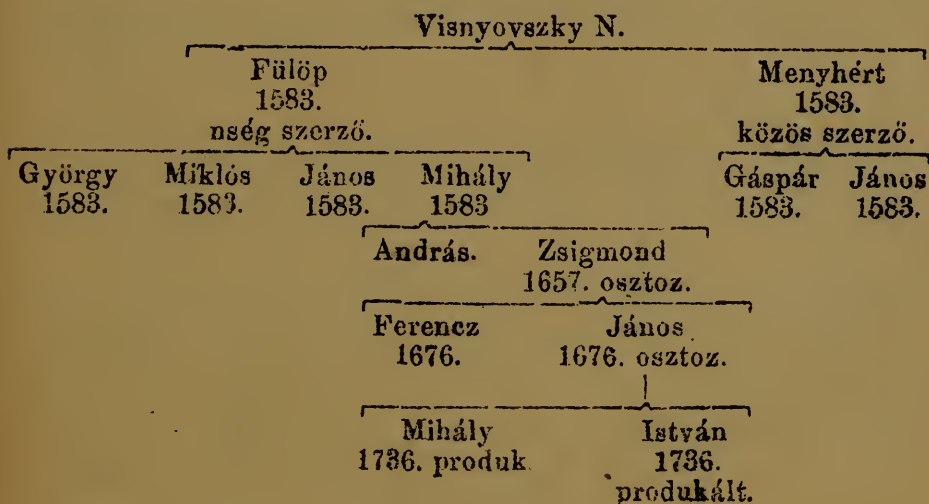
Trencsin vármegye utóbbi nemesi összeírásai szerint: 1746-ban Kis-Divinkán élt János és testvére, nem különben István, és Zolnán lakott János.

1768-ban Felső-Vadicson lakott Ádám és fiai József, Imre és Tamás; — Kis-Divinkán István, Tamás, Antal, Ferencz, Ignác, József és János.

1803-ban F.-Vadicson Ádám és ennek fia József, továbbá Tamás és fia György; — Kis-Divinkán Ignác és József és ennek fia Pál, azután Tamás örökösei úgymint: György, és fiai József és Mihály; nem különben András és József.

1837-ben F.-Vadicson laktak János és fiai János és Károly. — Kis-Divinkán Ignác, Lajos és Vendel testvérek, továbbá Tamásnak fia Mihály, úgy idős Mihálynak fia ifj. Mihály. — Hliniken laktak: István és Ignác testvérek, és Andrásnak még méhben hordott születendő gyermeke is összeíratott.

Tudható családfájuk ez:

Liptó megyében V. György esküdt 1865.

Visolyi család. (Papi.) Borsod megyei nemős család, mely valószínűleg Abauj megyei Visoly-ból eredt.

Nógrád megyétől Visolyi János 1776-ban kapott nemességéről bizonyítványt.

A család Borsod vármegyéből egy ágon Tolna vármegyébe is átszármazott. A legutóbbi időkből ismeretes családfája következő:

Visolyi N.						
István (ns. Mile Judit)			Pál 1914. (Nagy Rebeka)			
István	Erzse	Judit	Pál	János	Rebeka	Mária
Borsod vm.	(Szűdy	(Palóczy	Borsodi	Tolna vm.	(papi	(Nyilas
esküdt†1814.	Dániel)	László)	esküdt	főszolgabíró	Szűcs	János)
		Borsodi alisp. és követ)	1814.	1827-től	András)	
			(Kazinczi (Nagy Klára)	Eduard fő szbíró		
			Dániel	Károly	1840.	1848.
			1848.	1848.		

Istvánnak fia István Borsod vármegyének rendszerinti esküdtje meghalt 1814-ben.

Pálnak fiai közül Pál Borsod megyénél 1814. r. esküdt, 1825-ben al-adószedő. János Tolna megyébe szakadt, már 1814-ben al, 1827-től főszolgabíró 1837-ig, előbb Duna-Sz.-Györgyön, utóbb Gyöngön. Fia Eduárd szintén Tolna vármegye főszolgabírája 1848-ig.

Dániel 1839-ben Borsod v. tiszt. aljegyzője, 1843-ban aladószedője 1849-ig.

Károly 1840-ben Borsod v. r. esküdtje, 1843-ban alszolgabírája 1849-ig.

A család ref. vallású.

Vischy család. Vischy Sámuel Soprony városi tanácsnok, 1741. oct. 28-án Mária-Terézia királyasszonytól kapta címeres nemeslevelét.¹⁾

Czímere vízirányosan két felé osztott paizs, melynek felső udvarában arany oroszlán lépő helyzetben látható, felemelt első jobb lábával kivont kardot tartva; az alsó ezüst udvarban jobbról balra vont rézsütös pólyán két arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén arany oroszlán emelkedik ki, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

Viszner család. (Morgensterni) Morgensterni Viszner Ferencz 1791-ben I. Ferencz királytól kapta címeres nemeslevelét.

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban páncezós könyöklő kar lefelé fordítva kivont pallózt tart, melyen zöld koszorú van; a 2. és 3. ik arany udvarban vörös oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első lábaival kék csillagot tartva. A paizs fölötti sisak ko-

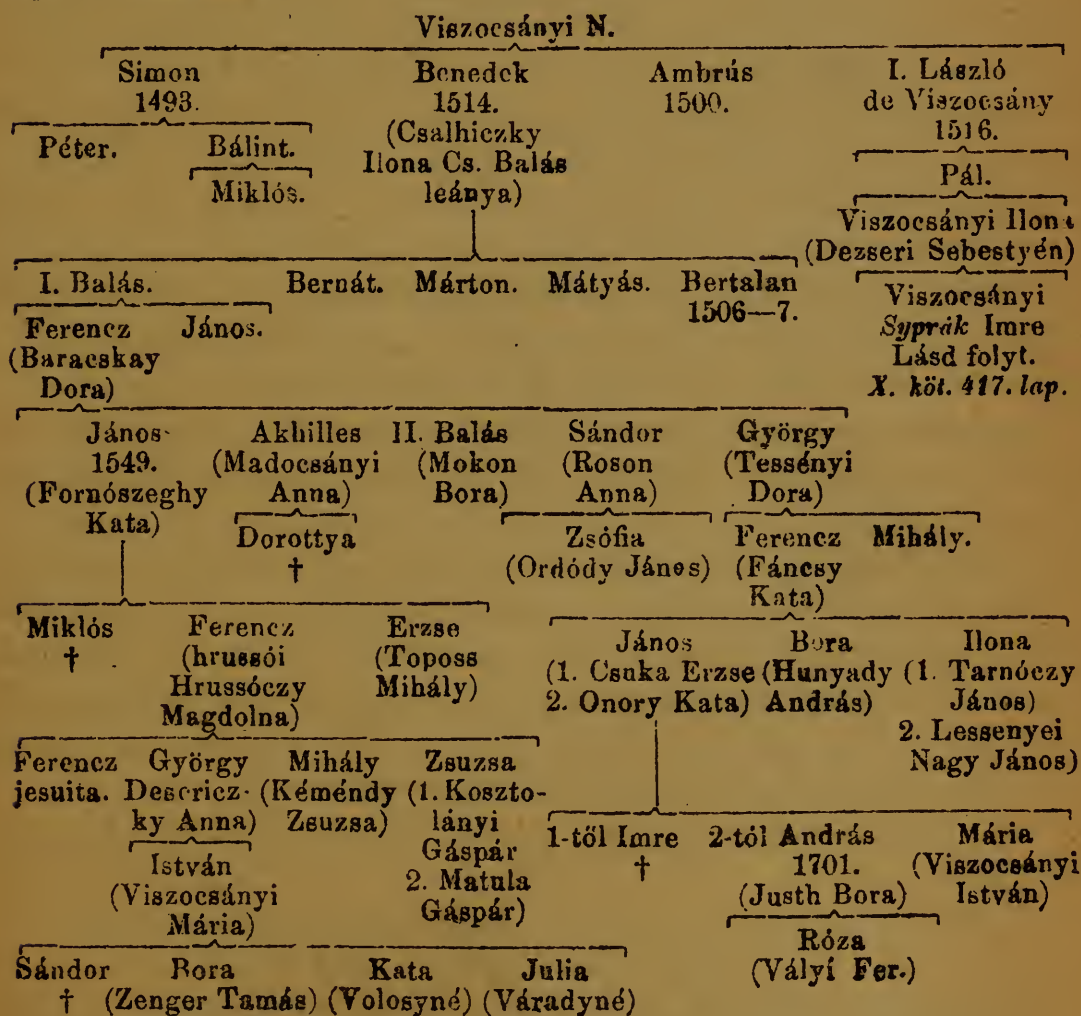
¹⁾ Coll. herald. uro 210.

ronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között az előbbihez hasonló vörös oroszlán emelkedik ki, első lábaival kék csillagot tartva. Foszladék jobb oldalról ezüstkék, balról aranyvörös. ¹⁾

Visznyey család. Visznyei Miklós 1716-ban III. Károly királytól kapta címeres nemeslevelét. ²⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó kettős farkú oroszlán, első lábaival arany csillagot tartva. Ugyan ilyen oroszlán emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Viszocsányi család. (Viszocsányi) Trencsén vármegye egyik legrégebbi családja, mely azon megyei Viszocsány helységről, mint ősi főúri birtokáról vette nevét. A XV. század végétől család-fája ³⁾ következő:

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Ugyan ott, és Coll. herald. nro. 482.

³⁾ Viszocsányi Andrásnak 1701-ben Vida István elleni peréből közli Szontagh Dán. — És Rajcsányi Deduct. gen. II. 83.

Mint a táblázatról látjuk — a XV. század végén élt négy testvérek közül Benedek terjeszté a Viszocsányi családot táblázatunk szerint egészen a múlt századig. Benedeknek testvére I. László nemzé Pált, ennek leánya Viszocsányi Ilona férjhez ment Dezseri Sebestyénhez, kinek fia Dezseri Imre *Viszocsányi*- másként *Syprák*-nak neveztetett, és az így támadt Syprák család viselő a Viszocsányi nevezet, láthatni ezt Syprák néven e munka X. kötetének 416—418. lapjain.

Vitál család. (Al-szászi és magyarbéli) Poszony vármegyei Csallóközi régi nemes család, melynek tán ősei közé tartozott azon Szászi Miklós, kinek fia Lőrincz 1416. dec. 5-én Zsigmond királytól czímt nyert.

Bizonyos az, hogy a Vitál család ismert törzse al-szászi Nagy Vitályos volt, kinek fia János 1540-ben, atyjának Vitályos (*latinul Vitalis*) nevérol Vitál-nak neveztetett, al-szászi predikátummal; ennek nejétől Léghy Priskától négy gyermeke maradt: I. András, I. György, Péter és Borbála előbb Füssy Jakabnak, másodszor kislégi Léghy Jánosnak neje.

I. András előbb nádori ítélő mester, 1572-ben kir. személynök 1585-ig, midőn aug. 7-ke előtt meghalt. Nevét a személynökök sorában csak *Alszászi* név alatt találjuk. ¹⁾ 1578-ban iktattatott be Nyitra megyei Laszkár helységbe, Kubenka pusztában és alsó-Lelőczy birtokrészbe, de a Hrussoy család ellentmondott. ²⁾ Ugyan azon évben kir. helytartósági adomány mellett beiktattatott Pritesd helységbe is, de a Nyáry család ellentmondásával. Nejétől Nyáry Lőrincznek leányától Nyáry M.-Margittól, (ki utóbb nováki Majthény Farkasnak, legutóbb pedig 1609-ben Zmeskal Jaroszláv neje lett) gyermekei maradtak 1. II. György, ki korán elhalt, 2. II. András ki 1611-ben nőül birta spezia casai Samaria Ferdinand leányát Erzsét, kinek hagyta 1617-ben tett végrendeletében szabolcsai kuriáját, és kropói részeit 5000-ftban. 3. István magnélkül halt el.

I. Jánosnak másik fia Péter utódok nélkül múlt ki; — harmadik fia

I. György 1557—61-ben élt, és alsó szászi Vitál-nak nevez-

¹⁾ De Bel M. is Notitia nova Hung. II. p. 254. Világosan Szászi másként Vitál Andrásnak nevezi. Kihalván ága, szászi birtokrészét Stermensky András és Walther János kapták meg.

²⁾ Nyitrai káptalan 1579. évi Prot. folio 79.

tetett. Ennek gyermekei voltak: II. János, Mihály, Anna 1608-ban Szögyényi Jánosné; Zsófia Búcsúházy Ferenczné. Ezek közül

II. János 1605-ben élt, már 1608-ban csak özvegye pókateleki Zomor Erzsébet említetik. Ettől gyermekei: Anna Orosz Jánosné, III György magnélkül halt el, Erzsébet 1640-ben Marczy Istvánné, I. István, kiről alább, Magdolna előbb Dallos Mihályné, utóbb Györy Jánosné. Zsófia báró Nagy Ferenczné 1635-ben, Zsuzsanna 1628-ban komáromi Bosnyák Jánosné, és Katalin Kozma Tamásné.

I. István 1635. 1639-ben bírta Laszkárt és Pritestet. Ennek gyermekei a) András Pozsony megyének volt szolgabírája, kinek nejétől Rátky Krisztinától gyermekei nem maradtak, b) Marianna apácza, c) III. János, kiről alább, d) Judit Horváthné, e) Zsuzsanna ároki Nagy Istvánné. ¹⁾

Nevezett III. János Pozsony megyei esküdt. Meghalt az egyik adat szerint 1686-ban. Nejétől az egyik forrás szerint Barilovich Judit, kitől fia maradt Antal, mint Vizkeleti plébános 1718-ban meghalván, a kir. ügyész a Vitál családi birtokokat a csallóközből elfoglalta, és ezen Al és Fel-Szász, Nagy-Légh és Elő-Patonyban fekvő birtokok 1738. évben az alszászi Vitál család kihalta címén adományoztattak Petricsevics Pálnak, kinek leányági utóda a Bacsák család bírta e században a nevezett birtokokat.

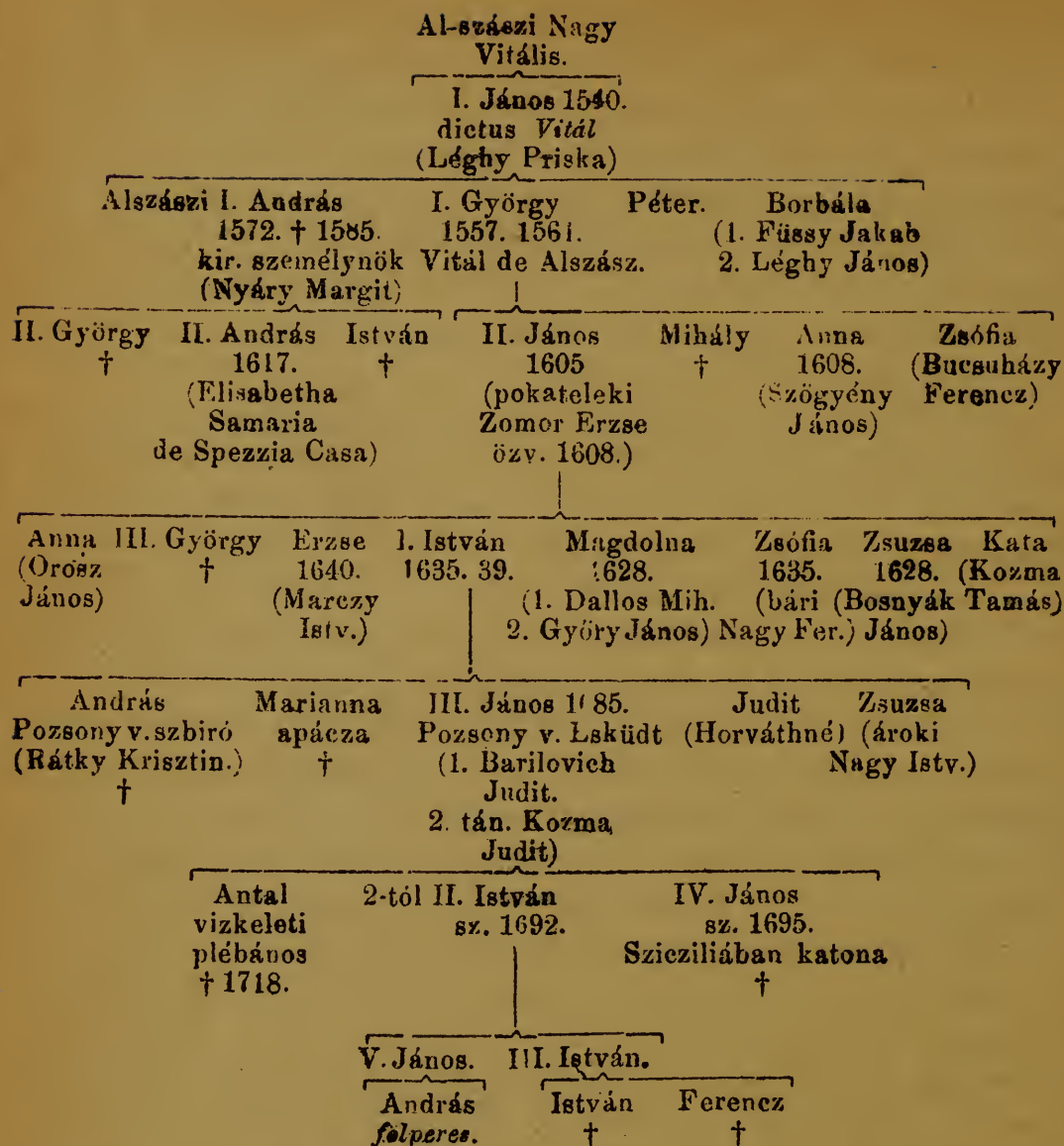
Azonban e század első negyedében Vitál András a Bacsák család ellen a kir. tábla előtt azon javak iránt pert indított, ²⁾ azt mutatván ki, hogy Jánosnak Antal plébános fián kívül még voltak gyermekei, és pedig II. István, ki Nagy-Magyarón 1692-ben született, ³⁾ és IV. János, ki 1695-ben született és Siciliában katona volt. II. Istvántól nemzettek V. János és III. István, attól ismét András a pert kezdő fölperes, utóbbtól István és Ferencz, kik kihaltak.

A család leszármazása fája az érintett perbeli összeköttetéssel egyetemben következő:

¹⁾ Rajcsányi Deduct. gen. 287. 288.

²⁾ A perbeli nyomtatott alperesi informatio szerint.

³⁾ A perbeli keresztlevél szerint ennek atyja (nem Vitál, hanem) Vitálos János, anyja (nem Barilovich Judit, hanem) Kozma Zsuzsanna volt. Ha ez áll, úgy II. István Antal plébánosnak nem tekintve a családi névnél a matricában eshetett változást, a legjobb esetben is csak apárúl volt testvére. A per kimenetelét egyébiránt nem ismerem.

III. Jánosnak (ki fiai keresztlevelében Vitálosnak iratik) nejétől Kozma Judittól fiai II. István és IV. János Nagy-Magyarón születtek. Ezek közül II. Istvánnak fiai és utódai nemességüket per utján igazolták, és V. Jánosnak fia András ősi örökségét a Bacsák család ellenében a kir. tábla előtt törvény útján kereste, mely szerint III. János 1695-ben tett végrendeletet. ¹⁾

Vitál Ádám 1767-ben a kir. kamaránál számvevő tiszt, utóbb 1776. segéd számvevő volt.

Érdekeltt perben ez utóbbi nemzedékek magyarbéli Vitál-

¹⁾ Az alperes Bacsák család szerint ez más (Vitálos) János volt volna, mert szerinte Vitál János, Antal plébánosnak atyja már 1686-ban nem élt. Ez ágat az alperesfél magyarbelinek nevezte.

oknak neveztetnek. Ugyan csak Magyar Bélen született Vitál Antal 1779. mart. 10-én, ki Pozsony megyének Esküdtje volt. Egyébiránt az alszászi Vitál családot most is az élők közt találjuk; e családból származott annak egyik érdeemes tagja alszászi Vitál Alajos, jelenleg a kir. táblának érseki bírása 1861—1865.

Vitális család. (Vitális-falvai) Liptó vármegye legrégiebb családjainak egyike, mely nevet azon megyei Vitalisfalva helységről, mint ősi örökségről és birtokáról írja. ¹⁾

A család czímere a paizs kék udvarában arany koronán könyöklő kar, három nyilat tartva hegyeikkel felfelé; fölötté jobbról aranycsillag és ezüst felhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez hasonló könyöklő kar három nyilat tartva látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család tagjai közül adataink a következőkről szólnak: Vitális István nejével Fischer Charitassal 1698-ban Szepes megyei Lieszkova helysére I. Leopold királytól adományt nyert. ²⁾

1730-ban György a kamaránál altitkár, 1760-ban Ignác a kir. helytartóságnál jegyző, Mihály a szepesi kamaránál írnok, másik Mihály a harminczadnál ellenőr volt.

1770-ben nevezett Ignác a helytartóságnál segéd számvevő.

1787-ben József szepesi örkanonok volt.

A család egyik Liptó megyei ágából Okolicsányi, helyesebben Vitalis Vendel cs. kir. pénzügy igazgatósági segéd tiszt, továbbá Károly és Boldizsár testvérek és Liptó megyei Okolicsnai birtokosok vezetéknévüket 1864. jun. 3-án fölségi engedély mellett Szemesi-re változtatták. ³⁾

A családnak egyik tagja Vitalis Pál a mult század végén Hont és innen Nógrád megyébe telepedett, kinek nejétől Skrabák Zsuzsannától utódait mutatja a következő táblázat:

Pál (Skrabák Zsuzsa)		
Sámuel	Pál	István
ügyvéd B.-Gyarmaton nőtlen † 1849.	F.-Szelestényben községi ker. jegyző.	Nógrád várm. fő szbiró 1862-től.
	Zsuzsi † 1865.	Móricz Pesten
	B.-Gyarmat (Omazta Tóbiás)	(Petrovay Szeréna)

¹⁾ Bel M. Notitia nova Hung. tomo II. p. 234. Fényes, M. orsz. Geographiai szótára IV. 309.

²⁾ Liber regius folio 500.

³⁾ Sörgöny, hív. hirlap 1863. 138. sz.

Vitális család. (Csik-szent-mártoni) székely család. Közülök Ferencz 1794-ben kormányshéki levéltári al-lajstromozó. Ferencz 1814-ben Zaránd megyei levéltárnok.

Vitályos család. (Gidófalvi) Erdélyi székely család, melyből Gergely 1661. körül Sepszi-szék ülnöke volt. ¹⁾

Simon 1814. Fogaras vidéki irnok.

Kornél ugyanakkor décei ref. lelkész.

Vitányi család. (Vitányi.) Zemplin vármegye kihalt családai közé tartozik, ²⁾ mely nevét azon megyei Vitány helységről vette, és melyből János és Mátyás 1410-ben Zsigmond királytól kapták Sáros megyei Henning helységet. ³⁾ 1661-ben Vitányi István Zemplin megye esküdtje volt. ⁴⁾

Kihalt a család 1696. előtt, a midőn Vitány helységet Barlogh István kapta. ⁵⁾

Egyébiránt Szirmay a Vitányi családot Zemplin megye élő családai sorában is említi. ⁶⁾

Vitéz család. (Zrednai.) E családból származott ama híres zrednai Vitéz János, Zsigmond, Albert, I. Ulászló király és Hunyadi János titoknoka, 1445-ben váradi püspök, 1464-ben Bihar vm. örökös főispánja, 1465-ben esztergomi érsek és primás. Meghalt 1472. aug. 9-én. ⁷⁾ Származását Horvát országból vette. ⁸⁾

Czímere az esztergomi Basilica sírboltjában most is látható vörös márvány sírkövén, mely szerint a czímerpaizs vízirányosan kétfelé oszlik, a felső udvarban lépdelő (gradiens) oroszlán látható, első jobb lábát fölemelve; az alsó udvarban két csillag között lilium szemlélhető. ⁹⁾

Jánosnak rokona másik János decretorum doctor, Rómában kétszer járt. Valamint Franciaországban is. 1481-ben szerémi püs-

¹⁾ Kállay, Székely nemzet 289. lap.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 105.

³⁾ Ugyan ott és Wagner Dipl. Sáros p. 358.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 189.

⁵⁾ Ugyan ott not. top. 249.

⁶⁾ Ugyan ott 120.

⁷⁾ Memoria Basilicae Strigoniensis p. 80. — Budai Hist. lex. III.

⁸⁾ Katona Hist. critica XIII. pag. 1229.

⁹⁾ Máthes Joan. Veteris arcis Strigoniensis Monumentorum Descriptio Strigon. 1827. 4-rét. tab. VII. és ujabban olv. Török János: Magyar orsz. Primása 291.

pök, 1490-ben pedig Mátyás halála után veszprémi püspök, 1498-ban követ Lengyel országba. Meghalt 1499. ¹⁾

Vitéz család. (Nyitra-Ivánkai) Abauj és Bereg megyei régi család. 1531. körül élt ivánkai Vitéz Miklós, ki Szabó Péter nagyszombati bíróhoz magyar levelet írt. ²⁾

János lak. F.-Mérán előbb (már 1830-ban is) másod, 1842-től első alispán Abauj megyében, 1832/6-ban követ, szül. F.-Mérán 1797. ápril. 7-én. 1842-ben kir. tanácsos lett.

András rosnyai kanonok és 1831-től nagy prépost, meghalt 1843-ban.

József 1845-ben Kassa egyház megyei nyugalmazott kath. lelkész.

E családból volt Imre is, ki 1590-ben Nyitra megyei Nemeskürthön Ebeczky Mátyásnétól és Lipthay Györgynétől két curiát vett bérbe. ³⁾

Vitéz család. (Kis-Vitézi) Szabolcs vármegye nemes család, melyből Ignác szül. Gyulaházán 1804. május 1-én, és a m. kir. udv. kancelláriánál hivataloskodott.

Vitéz család. (M.-Bikali és Tamásfalvi †) Erdély legrégiebb kihalt családainak egyike, mely a Gyerőffy, Mikola, Rádó kihalt, és Kabos és Kemény élő családokkal egy közös törzsből eredt.

Az első nemzedékek leszármazásánál a kútfők egymástól különböznek. Kemény János az egykori fejedelem Önéletírásában ⁴⁾ valamint Vöröstiti Györgynek bikali báró Vitéz György fölött 1733-ban mondott halotti beszédében ⁵⁾ az első törzstől dezmeri Mikolától (vagy Nikolától) az első izek és a Vitéz család ágazása ⁶⁾ így adatik elő:

¹⁾ Budai Hist. lex. III. 763. Róka, Vitae Vesprimiensium Praesulum 287.

²⁾ Régi magyar nyelvemlékek II. köt. 28.

³⁾ Sz. benedeki Convent fasc. 8. nro 7.

⁴⁾ Kemény János Önéletírása, kiadta Szalay László.

⁵⁾ Vöröstiti György Holtakkal való barátság, I. darab 157—163. lap.

⁶⁾ Ez ugyan e munka IV. köt. 466. lapján egy részben meg van érintve, de nem lévén egészen közölve, itt teljesen adatik.

Mikola de Dezmér.				
Mikola <i>kitől a</i> Mikola cs.	Gyerő <i>kitől a</i> Gyerőffy cs.	Rádó <i>kitől a</i> Rádó cs.	Kabos (Jacobus) <i>kitől a</i> Kabos cs.	Kemény. Vitéz Kemény. István György. Péter.
			Péter <i>kitől a Kemény cs.</i>	György dictus Vitéz. Tamásfalvi Vitéz Illés. <i>kitől a Vitéz cs.</i>

Ettől elűt azon származtatás, mely e munka IV. kötete 466. lapján a Gyerőffy családnál van közölve, és melyet, ambár eleddigi igazoló okmányait nem ismerjük, mint valószínűbbet elfogadtunk, ennél fogva utalván az olvasót a IV. köt. 466. lapjára, a származtatást itt csak is azon Györgytől kezdjük, ki ott a Vitéz család törzseül jelelődik.

Ezen Györgytől a családfa következőleg ¹⁾ származott le :

I. t á b l a.

Péter.			
Péter <i>kitől a Kemény cs.</i>		György dictus Vitéz. Illés de Tamásfalva Gergely de Tamásfalva.	
I. György <i>Strenuus miles</i> 1415. czímert.	Tamás 1415	Miklós 1415.	Imre 1415.
I. András (Csehi Paucezél Ilona v. Angleta)	Tamás. Jakab.	Antal. György. Gáspár.	András. Mih. György
II. György 184. (Balthó Potentia)	Folyt. II. táblán.		
Gáspár.	Tamás 1539.	II. András Vitéz de Bikal Tordai főisp. (Valkay Ágnes)	Ilona. Klára.
		Folyt. a köv. lapon.	

¹⁾ Vöröstitói id. h. stb.

II. András, *ki az előbbi lapon.*

Vitéz de Bikal.

Tordai főisp.

(Valkay Ágnes)

Gábor	Klára v. Kata
Tordai főisp.	(Dobokay
tanácsos úr	János)
(Jankaffy Orsolya)	

I. Miklós	Ferencz	András
Tordai főisp.	nőtlen	†
mezei tábornok	†	
† 1602.		
(Petr. Horváth Klára)		

III. György
kolosi főisp.
kir. táb. ülnök
† 1671. előtt.
(Kamuthy Orsolya)

II. Gábor	Ferencz	Bora	Anna	Klára
1671.	osztos. 1671.	(Szilvásy	(1. Szalánczy	(v. Dániel
(Orbán Krisztina)	(1. Göczy Kata	Mátyás)	Gábor	Sándor)
IV. András	2. Nádudvary	2. Káli Kún Istv.)		
† 1704.	Klára)			
(Bethlen Éva)	1-től Bora	Klára	Krisztina	2-től Mária.
	(Damokos	(Kapy	1623.	Ágnes
	János)	János)	(Szucsáky	(Mara
			Péter)	Gergely)

György	Miklós	András	Zsuzsanna
sz. 1694. † 1732.	mint tanuló	mint tanuló	† 1733. előtt.
1730. lett báró	†	†	(1. Bély Zsuzsa
(Korda Zsuzsa)			2. Alvinczy Gábor)

II. tábla.

András, *ki az I. táblán.*

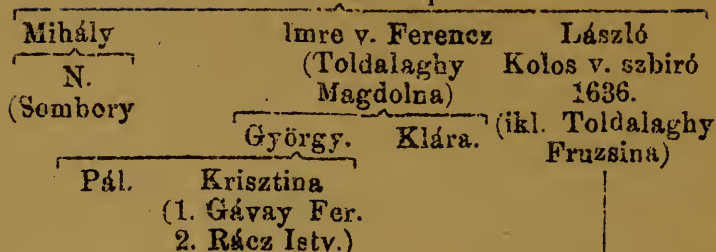
György
1539.

Pál

Vitéz de Tamásfalva.

Dénes	Miklós	Imre
1590.	1590.	1570.
	† 1602.	
	(1. N. N.	
	2 Kántor Julia özv. 1619.)	
1-től János	2-től Mihály	Bora
1572. † 1603.	László	(Sombory
Maros sz. főkapit.	† 1606.	Gerg v. György)
Folyt. a köv. lapon.		

János, ki az előbbi lapon.
1572. † 1603.
Maros sz. főkap.

Dénes	Ferencz	István	Mária	Kata	Judit	Bora
†	†	†	†	(1. Désy János)	(1. Sombory Sándor 2. Szodoray György)	(1. bolduezi Fejér János 2. Pekry Miklós)

Mint látjuk, a tábla élén álló Péternek két fiától két család indul meg, Péter a győrö-monostori Kemény család alkotója lett, György pedig a Vitéz családot alapítá. E két testvér életkora a XIV. századba esnék, de ezt a Kemény családnál közlött családfa sem engedi meg, és így ezt hitelesnek elsem fogadhatjuk, annál is inkább nem pedig, mivel nevezett György-ről sem hihetni, hogy már *dictus Vitéz* lett volna, mert még unokáját Gergelyt is csak *Tamásfalvi* néven találjuk hiteles oklevélben, ugyan is, (mint már e munka XI. köt. 29. lapján elmondattott) Tamásfalvi Gergelynek fia György, és általa testvérei Miklós, Tamás, és Imre 1415-ben kapták czímeres nemeslevelöket, a kék udvarban futó szarvast, agancsai közt arany hálóval; és ez oklevélben még a Vitéz névnek hire sincs, hanem György latinúl *Strenuus Miles* nek neveztetik és csak innen utóbb neveztetetett György és ivadékat Vitéz-nek, mint az oklevélre utóbbkori kéz is följegyzé. E négy testvér tehát még a Tamásfalvi család néven virágzott, és tőlök származott a bikali és tamásfalvi ágra szakadt Vitéz család.

György-ről, a czímer szerzőről, írva találjuk még, hogy 1415-ben Földöt is adományban kapta Zsigmond királytól. E Györgytől a magyar-bikali Vitéz család származását maga a család is úgy ágaztatá le, ¹⁾ mint az I. táblán láthatni. Ellenben

Kevésbbé vagyunk tisztában a tamásfalvi Vitéz családnak leágazásával, mely Györgynek egyik testvérétől származtatik, olyan for-

¹⁾ Vöröstói id. h. és Hodor közl. stb.

mán, mint a II. táblán áll, de erről alább, most lássuk a m. bikali Vitéz családot.

Györgynek fia volt **A n d r á s**, ki csehi Pánczél Ilonát vagy Angletát birta nőül; ettől született II. **G y ö r g y**, ki nejének Balthó Potentiának 500 ftig jószágokat irt be. ¹⁾ Ennek a táblán látható gyermekei közül **T a m á s** (Vitéz de bikal) 1539-ben Balassa Imre vajdától iktató parancsot nyer Kolosmonostorhoz a Kolos megyei Valkó, Bikal, Alsó, Felső és Középső Föld helységeiben beiktatás iránt. ²⁾ Ennek testvére II. **A n d r á s** I. János királynak tanácsosa, Torda vármegye főispánja volt, és nőül vévén deficiált Koppándy Gergely fiúsított örökösét Valkay Ágnest, Koppánd falura is adományt nyert. Egy fia maradt: I. **G á b o r** Báthori Kristóf tanácsosa, Torda megye főispánja, nőül vévén ősi Jankaffy Orsolyát, ez uton adományt vitt a Doboka megyei Ósfalvára. I. Gábornak egyik fia **F e r e n c z**, ki Koppán, Csány, Bolducz, Indal, Pusztá-Egres, és szarkadi pusztá, továbbá Valkó, Keleczel, Ujfalu, K. Szent Király, Gyula, és Szent-Miklós Mácskási jószága iránt tett szerződését vissza huzza. ³⁾ Testvére I. **M i k l ó s** maradt, ki Báthori Zsigmond alatt belső tanács-úr, Tordai főispán és mezei generalis volt. Nevezett fejedelemtől kapta adományban Torda megyében a kóki jószágot, Zarándban Ruszkulicza falut. Nagy része volt Miriszlónál Mihály vajda megveretésében. 1602-ben Besztercze várába zárkozott Basta elől, hol erősen védve magát, miután azt feladni kényszerült, a kivonulás után Budaknál febr. 24-én megöletett. ⁴⁾ Nejétől Petrichevich Horváth Klárától maradt fia

III. **G y ö r g y** 1653. körül I. és II. Rákóczy György alatt kolosi főispán, és a fejedelmi törv. tábla ülnöke. ⁵⁾ Meghalt 1671. előtt. Neje Toroczkay László özvegye Kamuthy Orsolya volt, kitől a táblán látható három leánya és két fia II. **G á b o r** és II. **F e r e n c z** maradtak, kik a pánczélcsehi pusztá birtokon 1671. april. 29-én osztozkodtak. Ferencznek első neje Göczy Kata, a második Nádudvary Klára volt, ki utóbb Toroczkay Mátyáshoz ment férjhez. Ferencznek csak a táb-

¹⁾ Úgy látszik, csak is e **G y ö r g y** vette fel a Vitéz nevet a Retteggy családnál levő eredeti peres okmány szerint, és Hodor K. közlése szerint.

²⁾ Kállay, Székely nemzet 217. lap.

³⁾ Kolosmonostori levéltár Protoc. A. folio 182.

⁴⁾ Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 307. Bethlen Wolph. Hist. V. 9. Gr. Mikó Imre Erdély tört. adatok I. 66.

⁵⁾ Kemény János önéletírása 46. lap.

lán látható öt leánya ¹⁾ maradt, kik között Krisztina a erdő-csanádi Szucsáky Péterné volt. ²⁾

II. Gábor 1657-ben a lengyel hadjáratban tatár rabságba esett. Nejétől Orbán Krisztinától nemzé IV. Andrást, ki a Rákóczy forradalom alatt mint ennek ellenese halt meg Kolosvárt, eltemetettett fényes pompával 1704. máj. 23-án. ³⁾ Neje Bethlen Péter leánya Bethlen Éva volt, kitől négy gyermeke a táblán áll. Ezekből Zsuzsanna b. Alvinczy Gábor kancelláriai registrator neje meg 1733. előtt meghalt, úgy Miklós, és András is még tanuló korukban; csak az utolsó György élt ember kort. Ez 1694. aug. 24 én született. Báróságot nyert 1730-ban. ⁴⁾ Meghalt 1732. jan. 24-én ⁵⁾ Benne, miután nejétől Korda Zsigmond és Sárpataki Rebeka leányától Korda Zsuzsannától csak három leánya maradt, a m. bikali báró Vitéz család fiága sirba szállt. Leányai: Klára homoród-sz-mártoni Biró Zsigmondhoz, Éva előbb Dánielhez utóbb b. Inczedy Sámuelhez, Erzsébet gróf Teleki Sándorhoz ⁶⁾ mentek férjhez.

A Tamásfalvi Vitéz család leágazását a II. táblán kevésbbé találjuk egészen biztos hitelűnek. ⁷⁾ Egyes biztos adatok szerint Tamásfalvy Tamás, ki még az I. táblán áll, 1426-ban Zsigmond király által a fejevári káptalan részére ítéletileg elmarasztaltatik. ⁸⁾

1571-ben Tamásfalvy László levelet ír rokonához T. Déneshez. ⁹⁾ E Lászlót a táblán nem leljük.

1590. oct. 28-án Tamásfalvy Dénes, Miklós és Imre Vitéz II. Miklóssal és I. Ferenczczel, amazok részéről a m. bikali alsó, középső és felső Földi (máskép Sibófalvi) Valkói, Keleczeli és Ujfalusi (Kolos vm.) emezeknek szentmihály-telki és tamásfalvi részbirtokaik iránt a kolosmonostori convent előtt egyezsége léptek.

¹⁾ Ezek között lehetett Zsuzsanna is, Bély Pálnak 1678-ban özvegye, de nem egy személy azon Zsuzsannával, ki 1725-ben Alvinczy Gáborné volt.

²⁾ Ez nemzé Szucsáky Ferenczet, ki szül. 1723. † 1783.

³⁾ Szakál Ferencz Naplója 67.

⁴⁾ Apor P. Synopsis Mutationum 169.

⁵⁾ Vöröstói id. halotti beszéd.

⁶⁾ E szerint gr. Teleki II. Sándornak Györffy Márián kívül Vitéz Erzsé első vagy második neje lett volna. Lásd Teleki család IV. táblán.

⁷⁾ Itt hibásnak kell kijelentenünk azon családfát is, mely a Tamásfalvy családnév alatt e munka XI. köt. 30. lapjain látható, a mennyiben ott Miklós az 1415-ben élő, egy személynek van téve egy későbbi Miklóssal, kinek nejeitől János, Mihály, Bora gyermekei lettek.

⁸⁾ Bethlen F. 411.

⁹⁾ Kemény és Kovács Erdély orsz. történet tára I. 96—97.

Most említett Miklósnak lehetett első, vagy második neje Kántor Julia (ki 1619-ben özvegynek iratik) kitől fia I. János 1571-ben Marosszéki főkapitány volt. Kivégezteté 1603-ban Básta, egyszersemind unokaöccsével Lászlóval együtt. ¹⁾

Jánosnak fiai közül II. László 1636-ban Kolos vármegye szolgabírája volt.

A család a XVII. század végen kihalt.

Vitéz család. Vitéz nevű család az Aba nemből is a Berthóty (lásd ezt) stb. családdal együtt származott.

Vitézy család. Trencsin megye összeírásában leljük nyomát, mely szerint 1690-ben azon megyében Turnán. 1754-ben Szlopnán laktak ily nevű nemesek. ²⁾

Vithalm család. Ismert törzse Vithalm Antal, ki 1720. sept. 16-án Csongrád vármegyében kétségtelen nemesnek ismertetvén, azon megyétől nemesi bizonyítványt nyert, melyet 1721. febr. 8-án Ung megyében kihirdettetett. E családból származott Vithalm György is, ki 1836-ban Csongrád megye táblabírája volt, és a táblán álló négy testvért, Ferencznek fiai, kik 1836. dec. 12-én Csongrád megyétől nemesi bizonyítványt nyertek, vér-rokonainak elismerte. Ama négy testvér a fölebbi Csongrád megyei nemesi bizonyítványt 1837. jan. 20-án Nógrád megyében is, (hol két testvér József és János laktak) kihirdetteték. ³⁾

Családfájok következő:

<p style="text-align: center;">Antal 1720. 1721. Csongrád, Ung vm.</p>				
<p style="text-align: center;">N.</p>				
<p style="text-align: center;">Ferencz 1810.</p>				
I. József urad. tisztartó † 1852. (Dóbiás Apolló † 1858.)	I. János kaszár Sz. Lőrincziben † 1854. jan. 3. (Dóbiás Fáni)	Anna (Baron Gusztáv özvegye)	István urad. vadász Veszprém Jásdon 1837.	Alajos kereskedő Pesten 1855.
<p style="text-align: center;">Fáni Sándor. Gusztáv. Amália.</p>				
<p style="text-align: center;">(Keckelenéthy Nándor)</p>				
József gazda tiszt Vedrődön †	Mária (Lányi Ferd. cs.k. kapit.)	Francziska (Kétszery István Füleken.)	János † 1857. k.	

¹⁾ Bethlen Wolph. Hist. V. 170. 491. 498.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Nógrád megyei 1837. évi jegyzőkönyv 797. szám alatt.

A család nagyobb része a gróf Zichy család urodalmaiban gazdatisztságot viselt. I. József a gr. Zichy család divényi senioratusi uroalmában tisztartó; 1852-ben maga vetett életének végett, hasonlóan egyik fia János is, volt katona, magát 1857. táján kivégzé.

I. János ugyan azon senioratusi uroadalomban Sz.-Lőrinczi pusztán Kasznár. Meghalt 1854. jan. 3-án. Gyermekei a táblán láthatók

István 1837-ben Veszprémben Jásdon uradalmi erdész. Alajos Pesten volt kereskedő.

Witkay család. (Vitkai) Szatmár vármegye legrégiebb tős családainak egyike, mely nevét azon megyei Vitka helységről vette, hol most is birtokos, birtok tekintetében kiterjedvén a család Bereg, Gömör és Szabolcs megyékbe is.

Eredetét nem ismerjük. Őseit Istvánt és Lászlót már 1360-ban egy megsebesítés iránti perben idézve találjuk. ¹⁾ 1406-ban László, továbbá Andrásnak fia Jakab, és Istvánnak fiai László és Jakab Kis-Kolos helységnek Hirip helység határától elkülönzését Zsigmond király parancsa folytán eszközölték. ²⁾

1412-ben Witkay László és Péter Vitka egész helysége, Kápolna pusztára Zsigmond királytól új adományt nyertek. ³⁾ 1415-ben Witkay András erdejét a Maday család pusztítá. 1429-ben Vitka helységét birták Witkay Zsigmond, Péter deák, György és Balás.

Már 1498-ban Vitka helységben Baktay Máté is részbirtokot nyert, valószínűleg leány-ágon örökösödvén, és utóbb mások is bejutának Vitkán birtokba, de azért 1545-ben Witkay Imre, vitkai kolosi és kápolna pusztai, 1551-ben pedig Witkay Ambrús vitkai részjószaikban ismét kir. adománynyal megerősítettek.

A XVI. század közepén Vitka helység egy harmad részét már Perényi Mihály birtokolta, 1554-ben adván azt el Kákonyi Jánosnak. 1575-ben Witkay Margit Csapy Jánosné másfél telekre kapott adományt. De

1643-ban Witkay György vitkai és kápolna pusztai birtokában ismét adomány mellett erősített meg.

Witkay Mihály 1614-ben Báthori István hagyományából Ecse-den és Dobon is részbirtokot kapott. ⁴⁾

¹⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 10.

²⁾ Ugyan ott II. 183.

³⁾ Ugyan ott II. 95—98. 189.

⁴⁾ Ugyan ott II. 70. 185.

A család Szatmár megyében fő megyei hivatalokat viselt. Így

László 1600—1601-ben alispán, János 1604-ben másod alispán, Mihály 1678—1693. szolgabíró, 1695. 1704—5 első alispán, másik Mihály 1734—38. al-, 1746—1754—65. főszolgabíró; ismét másik Mihály 1771—78. al-, 1784—90. főszolgabíró; László 1778-ban al- 1780—84. főjegyző, 1787-ben a József császári rendszer alatt törvényszéki elnök, ifjabb László 1787-ben hites írnok, József 1790-ben főadószedő volt. ¹⁾ E József birt Gebén. ²⁾

E század elején birtokos a család Szatmár megyében Vitka, Ecsed, Parasznya, Máté-Szalka, stb. helységben, Lászlónak özvegye Ökörítón. ³⁾

1705-ben Witkay Erzsébet Mikolay György neje volt. ⁴⁾

Bereg megyében Witkay Menyhért 1830—1835. alszolgabíró, Imre 1837—1841. jul. 13-ig alszolgabíró volt.

A család czímere a paizs udvarában hátulsó lábain ágaskodó szarvas. ⁵⁾

Vitkóczy család. Szepes vármegye nemes családai közé soroztatik. Mátyás 1797-ben Kassán egy m. nyelvtant adott ki.

Vittmaesser család. Vittmaesser Mátyás 1798-ban I. Ferencz király által emeltetett magyar nemességre.

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. kék udvar zöld terén fekete lábú és csőrű ezüst daru áll, felemelt jobb lábával arany csillagot tartva; a 2. és 3. vörös udvarában zöld téren arany markolatú ezüst kard áll, mellette fehér kigyó emelkedik és a kardot körül övedzi. A paizs fölötti sisak koronájából fekete prémes, kék ruhás kar nyúlik ki, kivont kardot tartva, felül két kiterjesztett fekete sasszárny között. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁶⁾

Wittnyédy család. (Musai) Vas vármegye nemes családja. Alapítója Witthniedy (így) János, ki István fiával, Tóth Margit anyjáról nényjével (consobrina) és anyáruhi testvéreivel (fratrueles matrueles) együtt 1613. mart. 14-én Bécsben kelt czímeres levélben II. Mátyás király által megnevesítetett, és nemeslevelők 1619. (feria 2. prox.

¹⁾ Szirmay Szatmár várm. I. 128—138.

²⁾ Ugyan ott II. 80.

³⁾ Ugyan ott II. 95. 104. 113. 121.

⁴⁾ Ugyan ott II. 286.

⁵⁾ Ugyan ott II. 286.

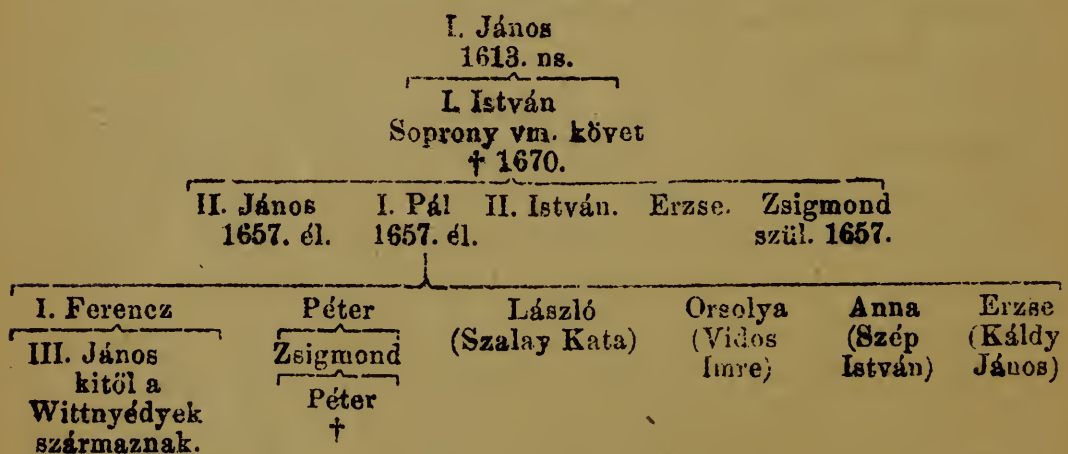
⁶⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

post festum 6. Pauli p. Eremitae) Soprony vármegyének Lövé helységben tartott közgyűlésén kihirdettetett. ¹⁾

Ugyan ekkor a család következő ezímet kapott; a paizs jobb oldalról balra vont rézsutos vörös szelemen által, — melyben ezüst egyszarvú ágaskodik, — két, szegletes kék udvarra oszlik, melyek mindenkében arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén (az előbbihez hasonló) egyszarvú emelkedik ki, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízirányosan vörös kék, a másik ellenkezőleg kékvörös. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Witnyédy János a sárvári várnak tisztartója volt. Fia a híres István 1638—1647. Soprony sz. kir. város jegyzője, 1647-ben lett Soprony vármegyének pénztárnoka, korának egyik kitünőbb férfia, és a protest. vallásnak bajnoka, kit kiterjedt híre Nádasdy Ferencz és több országnagygyal szorosb viszonyba emelt. ²⁾ Ő szerzé a Vas megye Musai pusztai részbirtokot. 1655-ben Soprony vármegyének országgyűlési követe volt stb. Egyike volt az ágost. ev. vall. eperjesi collegium alapítóinak. Meghalt 1670-ben. ³⁾

A családfa a mult század végeig következő:

III. Jánostól származik a Wittnyédy-ek máig élő családja, — és pedig úgy látszik — Jánosnak testvére vagy fia volt még István is, 1811-ben élő, és III. János, vagy annak hason nevű fia János ne-

¹⁾ Fabó Andr. szíves közléséből, kinek Wittnyédy István életéről és koráról a m. tud. akadémia előtt részben felolvasott jeles értekezése azon társulat valamely közlönyében látandó napvilágot. L. Budapesti Szemle.

²⁾ Haan, Jena Hung. 13. Bartholomaeides Memoria Ungar. 152. — A soproni ev. főtanoda története. Kiadta Müllner Mátyás. Sopron 1857. 34. lap.

³⁾ Lásd némely leveleit Kaprinai Mss. A. tomo XLI. p. 178.

jével Unger Terézzel nemzé Witnyédy Terézt, dukai Takács István-nét, ki 1811. aug. hóban halt meg. ¹⁾ Rokonai voltak Wittnyédy Zsuzsánna 1811-ben Barcza Jánosné Mersén és W. Borbála Ostsy (tán Ostffy) Mihály özvegye Farádon.

A Wittnyédy család többi közt Dunántúl főleg a Vidos, Káldy és Véssey családokkal jött sógoros atyafiságba. Már

A XVII. században Witnyédy Anna Káldy Ferenczné I. Jánosnak vagy nővére vagy még inkább leánya lehetett.

Wittnyédy Judit a mult században Véssey Ferenczné, Wittnyédy Teréz e század elején Véssey Istvánné volt; Véssey Erzse pedig Wittnyédy N. nejeül olvasható.

Vivenot család. Vivenot Rudolf és Eduard, néhai Vivenot Domokos cs. kir. házi orvosnak fiai, atyjok érdemeiért díj elengedéssel honfiusítottak. ²⁾ Ugyan azok a Ludovicea kat. intézetre ezer ftot adtak. ³⁾

Viza család. Viza Pál alapítá, ki 1715-ben III. Károly királytól nemeslevelet és ily czímet kapott: a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain fekete medve ágaskodik, első lábaival három arany búzakalászt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján seregély ül, csőrében szőlőfürtöt tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék, ⁴⁾

Vizaknay család. (Hidegvizi †) Erdély kihalt családja. ⁵⁾ László 1455-ben Sóbányai birtokára pallósjogot nyert. ⁶⁾ Miklós 1462—64-ig erdélyi vajda; felzendülvén Mátyás király ellen, feje vétetett 1467-ben. ⁷⁾

Vizer család. Vizer nep. János 1792-ben I. Ferencz király emelte a nemesek közé ily czímerrel: a paizs vízirányosan fehér szelemen által kétfelé oszlik, a felső kék udvarban hátulsó lábain arany oroszlán ágaskodik, első lábaival kettős keresztet tartva, az alsó vörös udvarban hármás zöld halom felett egymással keresztbe helyezve két arany zászló leng, közöttök felül arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak

¹⁾ Némethy Páltól halotti beszéd W. Teréz fölött Nyomt. Szombathely 1811.

²⁾ 1836. évi 49. törv. cz.

³⁾ 1836. évi 39. törv. cz.

⁴⁾ Collect. herald. nro 607. és Adami Scuta gentil. t. XIV.

⁵⁾ Kövári L. Erdély nev. családai 271.

⁶⁾ Lehoczky Stemm. II. 432.

⁷⁾ Kállay, Székely nemzet 212. Budai F. Hist. lex. III. 765.

koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék balról ezüstvörös ¹⁾

Tán e családból volt Vizer István lovag és író, ki Budán halt meg 1816. apríl. 1-én kora 63. évében.

Vizessy család. Kihalt család, melyből Vizessy Farkasnak fiai Zaránd megyében Somogon részt kapnak 1563-ban királyi adományban. ²⁾

Vizi család. Több ily nevű nemes család van. Már 1526-ban Vizi Balás kir. futár volt. ³⁾

Jelenleg Borsod és Zemplin vármegye nemessége sorában találjuk; ez utóbbiban e század elején közbirtokos Hegyi helységben. ⁴⁾

Vizi család. (Jenőfalvi) Erdélyi székely család, a primipiláris levelet Báthori Zsigmondtól 1591. nov. 15-én jenőfalvi Vizi Miklós kapta. ⁵⁾

Tán e család ivadéka Vizi Ferencz 1815-ben, gy.-fejérvári kanonok, udvarhelyi esperes stb. és István ugyan akkor kézdi-vásárhelyi tanácsos.

Vizi család. Vizi János zilahi harminczados nemeslevelet kapván, az az 1743. évi erdélyi ország-gyűlésen kihirdettetett. ⁶⁾

Ismét más családból eredhetett azon kézdi-polyáni Vizy József, ki 1794-ben Dézsaknán pénztárnok volt.

Vizy család, (altorjai) *Lásd e kötet végén.*

Vizkelety család. (Vizkeleti és Szeptencz-Ujfalusi) Pozsony megyei régi nemes család, mely nevét említett megyei Vizkelet helységről vette és ott hajdán birtokos volt.

Eredetét és leszármazását. biztos adatok után nem ismerjük. Az előttem fekvő családfa ⁷⁾ az elején álló mesés attributomok mellett azért sem állhat meg az ítéset előtt, mert a rajta álló Gáspár-tól (ki 1526-ban elesettnek íratik) az 1737-ben született Istvánig, tehát

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Liber regius nro 248.

³⁾ Engel, Monumenta Ungrica.

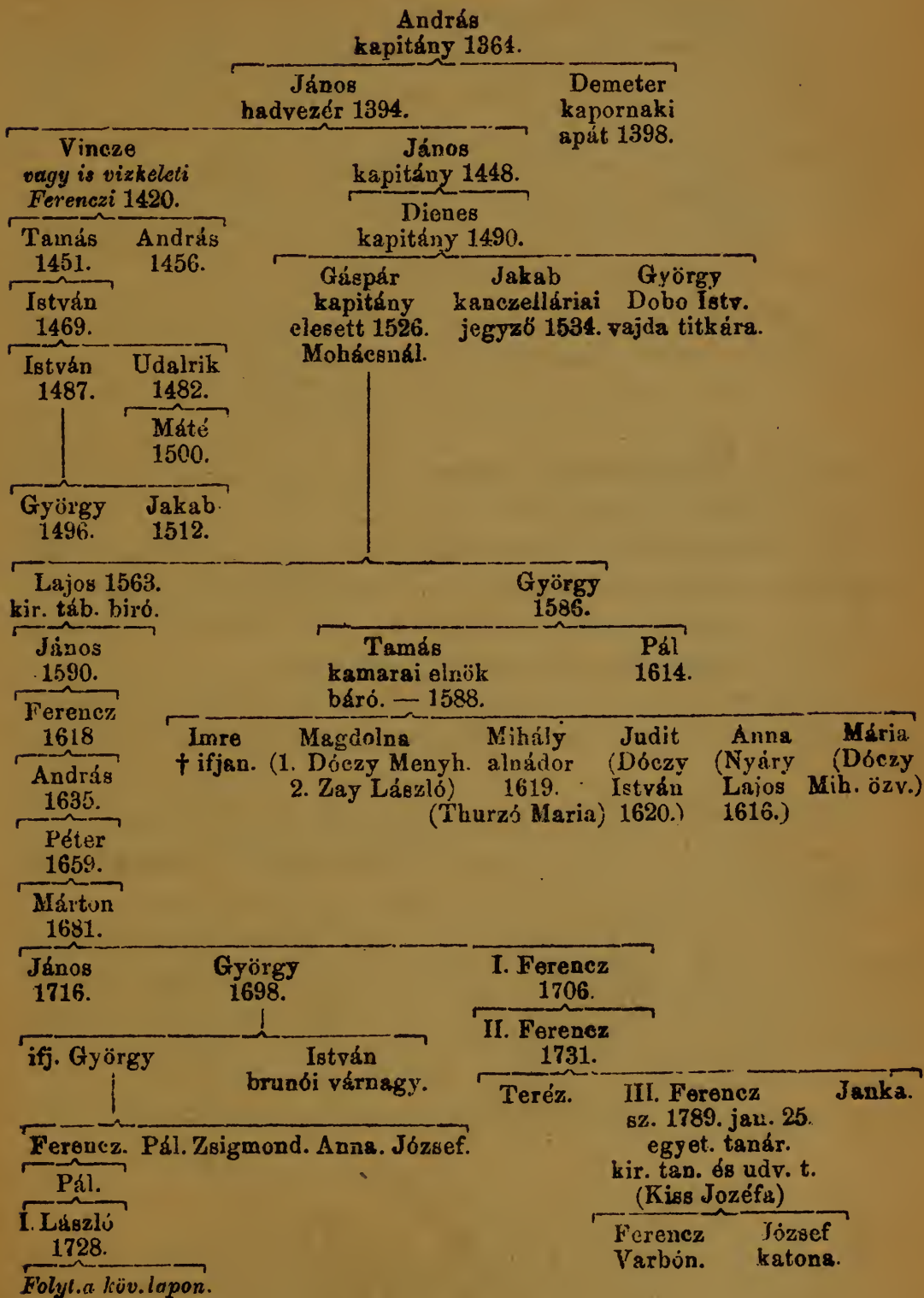
⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 373.

⁵⁾ Ns. Székely nemz. Constit. 101. v. 110.

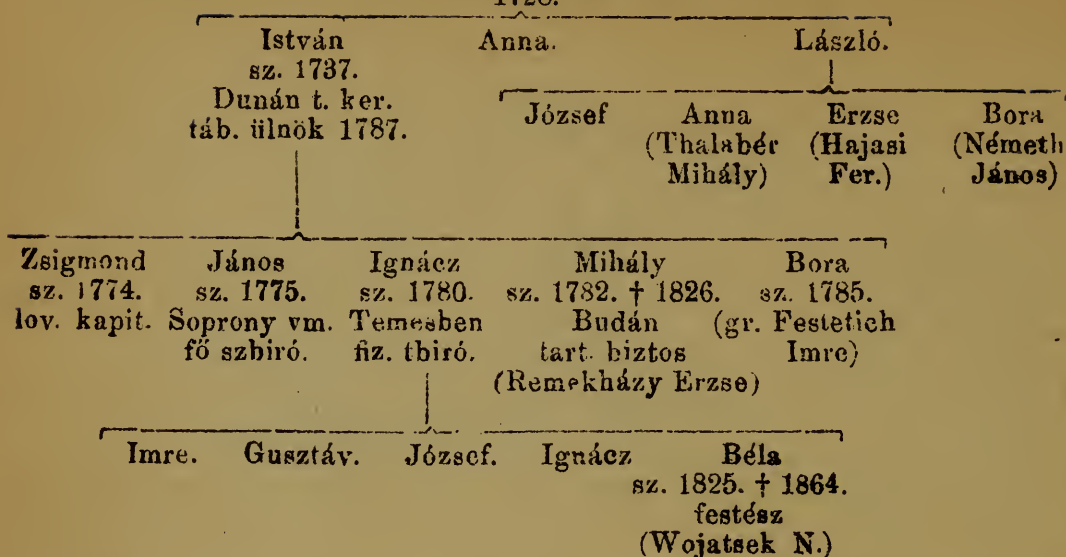
⁶⁾ Apor P. Synopsis Mutationum 231.

⁷⁾ Könyomat, rajta ez aláírás másolat: *Lectum ac cum authenticis documentis combinatum atque extradatum per Danielem Otlik Palatinalem Protonotarium m. p. (L. S.)* — Az első négy nemzedéknél oda jelölt Capitaneus, és Bellidux járatlan anachronismust árul el, és mutatja, hogy e családfa az Esztorázféle koholmányokkal egyöntetű.

két századra tizenkét izzt mutat, a mi képtelenség. E családja következő:

I. László, ki az előbbi lapon.
1728.

Eddig a családfa, melynek azonban csak legutóbbi négy vagy öt nemzedékét tartom hitelesnek.

Az első ízbeli ősök nemzésrendjét — daczára a hivatalos jellegű aláírásnak — alaptalan szerkezménynek mutatják a rajta felöltő anacronismus, a chronologiai egybevetés, és alább következő adataink.

Hiteles adatainak a családról a következők:

Vizkelety György és Jakab, (kiket a táblán is fölta-
latni) 1555-ben Poszony megyei Kossuth helységre kir. adományt
kapnak. ¹⁾

1578-ban élt Vizkelety Benedek, (kit a táblán nem lelünk)
és ki az írt évben Abauj megyei Boldogkő-Ujfalvára kapott királyi
adományt. ²⁾

1564-ben már Torda Zsigmond szolgálatában leljük Vizkelety
Tamást, ³⁾ azon Tamást, ki a Vizkelety család egyik ágát magasra
emelte, és történelmileg ismeretessé tette. Ezen Tamásnak atyjául a
családfán György neveztetik, másutt ⁴⁾ atyjául vizkeleti Ferencz
Jánost találjuk (Joannes Ferencz de Vizkelet). Tamás előbb ügyvéd
volt, ⁵⁾ 1594. 1597, 1605. és 1607-ben. Nyitra vármegyének ország-

¹⁾ Liber regius folio 78.

²⁾ Liber regius anni 1578. folio 116.

³⁾ Kovachich, Scriptores Minores I. 120.

⁴⁾ Rajcsányi, Deduct. geneal. II. 51. és B. Mednyánszky Al. kivonata az
Ocskay család levéltárából.

⁵⁾ Rajcsányi id. h.

gyűlési követe, ¹⁾ és ez idő közben egyszersmind adórónok, országos hadi pénztárnok. ²⁾ Ő szerezte és kapta adományban Szeptencz-Ujfalut, honnan ága e predikátummal élt. 1608-ban báróságra emeltetett ³⁾ és 1609-ben kamarai elnök lett, mely hivatalt két évig és három havig viselte. Meghalt Pozsonyban saját hazában 1611. octoberben. Első neje (1572—83.) Ocskay Imrének leánya Anna volt, kitől lett fia Imre, ki ifjú korában elhalt; második neje 1602-ben volt inkei Loránth Borbára, ki miut özvegy még 1650-ben is eléfordúl, és kitől következő öt gyermeke maradt:

a) Magdolna előbb Dóczy Menyhért özvegye, utóbb csemer b. Zay Lászlóné 1674. táján.

b) Judit Dóczy István királyi tanácsos és koronaőr neje, ki 1630-ban férje után a korona szekrény kulcsai terhétől feloldatik. ⁴⁾ Élt még 1657-ben is. ⁵⁾

c) Mihály báró, kit a táblázat nádori ítélőmesternek jelöl. ⁶⁾ Neje Thurzó Mária, Thurzó György nádor leánya, volt 1616-ban, már özvegye 1650-ben. Ezzel, mert báró volt, nem tarthatjuk azonosnak azon Vizkelety Mihályt, ki 1627—1631-ben Nyitra vármegye főszolgabírája volt. ⁷⁾

d) Anna 1616-ban bedeghi Nyáry Lajos neje.

e) Mária 1626-ban Dóczy Mihályné, mint özvegy említetik 1642-ben, és még 1687-ben is. Ezekben Tamás-nak ugynevezett szeptencz-ujfalusi ága elenyészett.

Nyitra megyében találjuk 1582—87-ben Vizkelety Balást, mint azon megye jegyzőjét. ⁸⁾

1588-ban Bálint ítélő mester és az ország határait vizsgáló bizottság tagja. ⁹⁾

Ezekkel egy időkorban élt Vizkelety Tamás Pozsony megyében, kinek két fia volt Tamás és Pál. Ez utóbbi Tamásról iratik, hogy Horváth országba telepedvén, vizkeleti birtokrészét Thurzó grófnak

¹⁾ Nagy József, Nyitra várm. leirása 8—12. lap.

²⁾ 1595. évi 44. 1597. évi 11. 1599. évi 17. 1601. évi 7. és 1603. évi 4. törv. czikkek.

³⁾ Lehoczky Stemmat. I. 170. és Rajcsányi id. h.

⁴⁾ 1630. évi 47. törv. cz.

⁵⁾ Szentbenedeki Convent több adata.

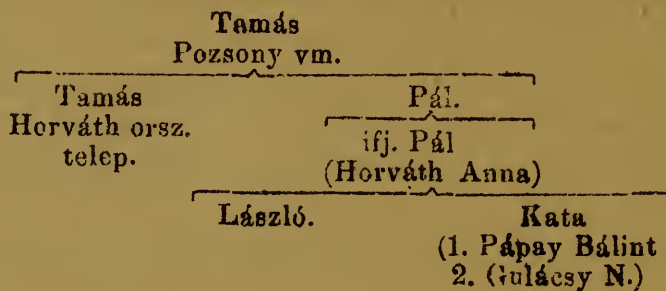
⁶⁾ De ezt Lehoczky Stemmat. I. 177—178. nem találhatni.

⁷⁾ Nagy József, Nyitra vármegye 16—17. lap.

⁸⁾ Ugyan ott 6. 7.

⁹⁾ 1588. évi 33. törv. cz.

adta és vallotta be, kitől az Eszterházyak kezébe jött. ¹⁾ Testvére Pál, talán egy volt azon Pállal, kit 1599-ben tábori élelmezési biztos állásban találunk. ²⁾ Ezen Tamás ágának töredék-nemzékrendje ez:

Ugyan csak a főlebbiekkel egy időkorra, a XVI. század végére esik élete Vizkelety Jakab-nak, ki Pozsony megyében élt, (és tán azonos volt ama Jakabbal, ki 1555-ben Kossuthra adományt vitt?) Ez nőül birta ravonyi Ravonyi Mihály ítélő mester leányát Zsófiát, kitől gyermekeit e táblázat mutatja:

Jakab (Ravonyi Zsófia)				
Anna (Belczy Mátyás 1600.)	Eufrozina (Aranyossy Pálné)	Judit (Csery íb.)	Magdolna apáca.	Ilona (Szombathelyi György, mosoni alisp. és kir. tan.)

Vizkelety János 1602—1603-ban Sümegh várában udvarbíró volt. ³⁾ 1618-ban Pápán rovásoló és Palotai udvarbíró. ⁴⁾ Ezt sem találjuk a családfán, mert életének időkorra miatt azon Lajos fiának, ki 1563-ban élőnek jelöltetik, nem tarthatni.

I. Ferencznek fia II. Ferencz (szül. tán 1731.) előbb gárdistának íratik, már 1792-ben Liptó megyében Hradeken a kir. kincstárnál pénztárnok volt. A táblán látható gyermekei közül III. Ferencz szül. Hradeken 1789. jan. 25-én; előbb Pesten ügyvéd s jogtudor, utóbb 1830-tól a m. kir. egyetemen egyh. jogtanár, 1850-től kir. tanácsos, jelenleg mint udvari tanácsos nyugalomban él. Nógrád megyében Varbón szerzett birtokán Ferencz fia gazdálkodik.

¹⁾ Rajcsányi Deduct. geneal. Mss. II. p. 84. E Tamás tehát, ki Horvát országba telepedett, szintén nem lehet egy személy a Szeptenczujfalusival, ki kamarai elnök volt.

²⁾ E Pál sem lehet e szerint azonos a táblán álló sz.-ujfalusi Tamás testvérével Pállal.

³⁾ Tudományos Gyűjtemény 1830. évi XII. köt. 10—12.

⁴⁾ Eredeti oklevél.

I. Lászlónak egyik fia István (szül. 1737.) 1787—88-ban a Dunántúli ker. ítélő tábla ülnöke volt. Öt gyermeke körül fiai:

a) Zsigmond (szül. 1774.) előbb (1792-ben) m. kir. testőr, utóbb lovas kapitány.

b) János (szül. 1775.) Soprony vármegyének mintegy 1827-től 1836 ig főszolgabirája volt.

c) Ignác (szül. 1780.) Temes megyének előbb (1830—33 körül) alszolgabirája, utóbb fizetési táblabirája, mintegy 1842-ig. Gyermekei közül József 1849-ben Temes vármegye esküdtje volt. Béla festész volt Pesten, szül. 1825. meghalt 1864-ben.

d) Mihály (szül. 1782-ben) Budán kir. tartományi biztos volt. Meghalt 1826-ban. Nejétől Remekházy Erzsébettől maradt leánya Adél (v. Etelka.)

A család czímere a paizs udvarában hátulsó lábain ágaskodó grif, első jobb lábával kivont kardot, a balban csillagot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar kivont kardot tart. A paizst két oldalról foszladék veszi körül.

1695-ben Vizkelety Ferencz-nek neje volt Széchényi Katalin, Széchényi György primás unoka huga, az első gróf Széchényi-nek nővére.

Egy másik Vizkelety Ferencz 1725. január 28-án Széplakon gr. Széchényi Györgynél esküdtetett össze nejével Salamon Magdolnával Vizkelety Adalbert pálos barát által. ¹⁾

Vizkelety Adalbert paulinus szerzetes volt már 1705-ben is. Meghalt 1737-ben. Testvérei voltak a) Pál, ki 1725. évi febr. 26-án halt meg; és b) József, ki 1719. évi sept. 14-én kelt egybe Zidarich István leányával Zidarich Anna Máriával, kitől fiok József Ferencz Sebestyén született 1725. évi január 7-én. ²⁾ Mind ezeket a táblázaton kijelölni nem tudjuk. Továbbá

1732—33-ban Vizkelety József (bizonyosan a főlebb említett Zidarich Anna M. férje) Mosony vármegyének szolgabirája volt. 1774. Vizkelety Pált kir. kamarai számvevő hivatalban találjuk. 1792-ben Sándor-Pál Verebélyben kir. sóházi mázsáló.

A Vizkelety család jelenleg tudtunkra két ágon él, és már most tekintve a közlött táblazatot, ezen két ágat I. Ferencz-től és I. László-tól kezdve vehetjük figyelembe.

¹⁾ Egy régi Telekessy-féle egri Ritualéba írott jegyzetekből, úgy látszik Vizkelety Adalbert pálos barát saját kezével.

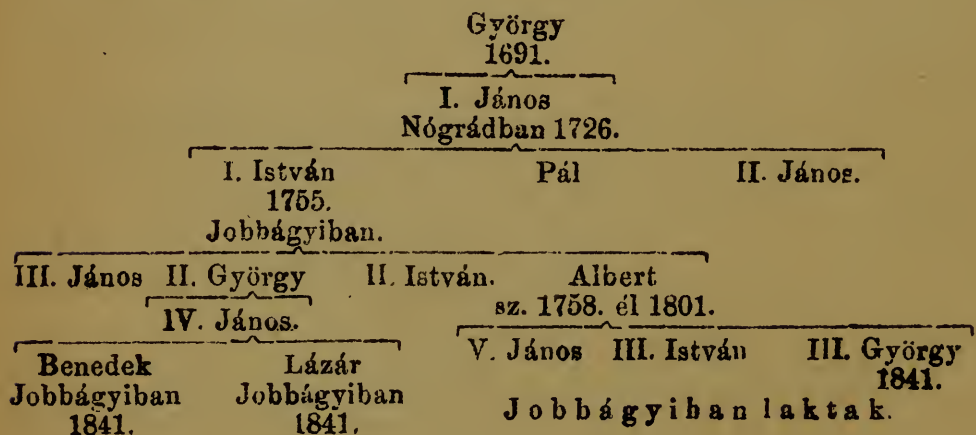
²⁾ Ugyan onnan.

Vizközy család. (Borsai †) Pozsony vármegye kihalt családja, melyből borsai Vizközy Tamás és András 1481-ben I. Mátyás király adománya mellett a Pozsony megyei sz. andrásúri és más birtokrészekbe beiktattattak. ¹⁾ Nevezett Tamásnak fia Pál 1487-ben Nyéki András megöléseért családjának elégtételt adott. ²⁾

Vizoviczky család. Eredetileg Turócz vármegyei nemes család. A nemesség szerző Strba János volt, ki nővéreivel és testvéreivel, úgy gyermekeivel Strba Jánossal, Margittal és Zsófiával és ez utóbbinak férjével Vizoviczky György szabadossal, és ennek fiaival I. Leopold királytól 1691. dec. 30-án kelt czímeres nemeslevélben megnevesített és nemeslevelők Turócz vármegye közgyűlésén 1692. június 17-én kihirdett. ³⁾

A nemesség közös szerzőjének Vizoviczky Györgynek fia I. János Nógrád megyébe telepedvén Jobbágyi helységbe, azon megye előtt 1726-ban a főlebbi armális mellett igazolta nemességét. ⁴⁾ Ennek egyik fia István 1755-ben mint Jobbágyiban lakó szintén a kétségtelen nemesek sorában állt.

A családja következő:

I. Istvánnak fia Albert 1779-ben Esztergomban végezte az első humanitatis osztályt. Fiai valamint IV. Jánosnak fiai Nógrád megyétől 1841. évi aug. 28-án kaptak nemességökről bizonyítványt.

¹⁾ Gr. Teleki, Hunyadiak kora XII. 161. 481.

²⁾ Ugyan ott 349.

³⁾ Turócz vármegye 1692. évi jegyzőkönyvében a 639. lapon, mely más érdekben meghamisítatott, de a jegyzőkönyv Elenchusa mutatja a valódi tartalmat.

⁴⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1726.

Wlád család. (Zelistyei) A zelistyei Wlád család, — melynek neve a régi okmányokban váltakozva *Wlaad*, *Vlaad*, s *Vlad* alakban fordul elő, — egyike Máramaros vármegye legrégibb törzsökös és nemes családainak, és nevezett megye Zelistye (Zelysthe stb.) helységről, mint ősi adományos birtokáról, veszi előnevét és eredetét, mely a hajdankor homályában vész el.

Az első legrégibb okmányok hiányában nem akarván indokolhatatlan, habár valószínű, föltevések következtetéseire sem kiterjeszkedni, ennél fogva a meg lévő okiratok tartalmi összevetéséből csupán annyit állíthatni, hogy a Wlád család birtokos nemes volta az Árpádházi királyok koráig felnyúlik, és hogy eképen ősei már a XIII. század végén Máramarosban élt számos nemesség sorában foglaltak helyet, mire nézve a meglevő okmányok tartalmának ide vonatkozó érveit alább kijelöljük.

Az imént elmondott okoknál fogva, hogy ki volt a Wlád család alapító törzs-őse, a nemesség és ősi birtok szerzője? azt meg nem határozhatjuk. Az tudva van, hogy a XIV. század közepén 1350—59. év közt (néhány íróink szerint épen 1359-ben) Bogdán vajda vezérlete alatt Máramaros oláh lakossága nagyobb számmal a tatárok elpusztított Moldva részeibe vándorolt, ¹⁾ akkoron, egy okmányos adat szerint a Wlád család kivándorolt ivadékaiból négy Wlád említetik, kiknek ketteje praetoriánusnak, egy consul-nak, egy kapitánynak íratik.²⁾ Ha ez így van, — eme körülményben csak egy kisarjadt más ágazat lelheté újabb gyökereit, mert véleményem szerint Máramaros vármegyének eleddig ismeretes történelmi birtok-viszonyai szerint Zelistye helységnek első törzs-birtokosául a Wlád család tűnik föl, legalább eddig okleveles adattal ellenkezőt nem bizonyíthatni, ³⁾

¹⁾ Turóczi krónikája III. könyv. 38. feje. Kükül. János. A Drágffy család őseinek adománylevele 1365. évről Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 3. p. 469. Lásd Wenzel G. értekezését Máramaros-ról Uj M. Múzeum 1857. évi II. köt. 340. stb. ott idézve Azaki: Tabla chronologica de istoria veke si nova a moldaviei. Jassi. 1842. stb.

²⁾ Egy oklevél a Visnocky lengyel család lebergi levéltárában, kiadva Foia pentru minte, anima si Literatura din anulu 1856. nr. 27—30. Wlád Alajos, Originea Familiei Wlad nobile de Selisce, Lugos 1865. p. 5.

³⁾ I. Lajos királynak Balg és Drág (a Drágffyak ősei) részére 1365. évi adományában Zelistye nem foglaltatik, sem a többi Wenzel G. által (Uj M. Muz. 1857. II. k. 313—400. l.) felhozott okleveleiben más család tulajdonául Zelistye nem található, ha csak Fejér Cod. dipl. IX. vol. 3. p. 469. a Keettzerste nem hibából van két-zeliste helyett. Ezen esetben azon-

míg ellenben az alábbi okleveles kivonatok szerint nevezett helység mindég örökösödés útján oly ősi birtoknak jelöltetik, melynek a Wlád család régtől fogvást (ab antiquo) békes és csendes birtokában élt.

Bárha a családi nevek származásának természeténél fogva bizonyosnak tarthatjuk, hogy a Wlád család is, e nevét egy olyan kitünőbb őse után öröklé, kinek az csupán keresztneve volt, mind a mellett ezen ősenek korát eddig ki nem jelölhetjük. A legelső, kit hiteles okirat után a családból ismerünk, Mihály, már a Wlád nevet családnévül viselte. Ez élt a XV. század első felében Zsigmond király korában, midőn ugymint Nemes György, Dragmérfi Ivánka, és Gyulafalvi Dan nemes társával az okirat czerint Sugataghi Miklénnek Hernécfalvi birtokát hatalmasúl elfoglalván, e miatt Zsigmond királynak 1439-ben (Budán b. Margit sz. ünnepe előtt negyednappal kelt) és a leleszi conventhez intézett parancsa szerint a vármegye közbejöttével a nevezett fölperes Sugataghi Mikle vissza iktattatni rendeltetett, azonban az iktatásuál Wlád Mihály nemcsak bepanaszlott társaival, de még több csatlakozó nemesekkel együtt (kik az oklevélben megnevezvék) az iktatásnak fegyveres kézzel ellentállottak és azt sikeresíteni nem engedték. ¹⁾ Mi okból történt e hatalmaskodás nem tudhatjuk, de föltetelezhetjük, hogy vérségi és jogközösség szolgáltatott reá ürügyet, mert a Sugataghi és Gyulafalvi családdal a Wlád család jog közösséget egy 1475. évi osztályos levél igazolja, ²⁾ mely szerint ekkor már Wlád Mihálynak fia János élt, ki ez okmányban Sugatagi előnévvel jelöltetik, biztos adatul arra, hogy ekkor Sugatagnak is birtokosai közt állott, ³⁾ és ámbár bizonyára Zelistyén is birtokos volt,

ban még több valószínűséget nyer sejtelmünk, mely szerint a Wlád család a Balk, és testvérei Drag, Dragomer és István nemzetségéből eredt, mint az alábbi 3-dik jegyzetben olvasható.

¹⁾ Az egész okmány közölve Wenzel G. által idézett Uj M. Muzeum 1857. évi II. köt. 348-352. lapján.

²⁾ Mármaros vármegyének egy 1754-ben gyulafalvi ns. Rednik János részérs kelt hiteles átirat, meg van Budán a kir. kamarai levéltárban is.

³⁾ Sőt ha ezen sugatagi birtokjogról alaposan következtetni lehetne, úgy azt hihetnők, hogy a Wlád család azon Drágostól (Gyula fiától, filio Gyulae) származott több családdal együtt, a ki 1359-ben I. Lajostól a Moldva-császárból visszatelepítés érdemeiért Szlatinát, Harpatokfalvát, Kopácsfalvát, Deszefalvát, Hernécsházat és Sugatagfalvát kapta kir. adományban. És miután e falvak közt Gyulafalva említve nincs, azt is hihetni, hogy Gyulafalva helységnevét Dragos atyjától Gynlától mint alapítójától nyerté. Fejér Cod. dipl. IX. 3. 161.

még ekkor nem tekintetett ez főbirtoknak ; noha az tagadhatatlanul ősi örökség volt. Ugyan is nevezett 1. Wlad János fiaival Miklós, Tivadar és Nikitával, továbbá 2. Juga János fiaival Péter, Tamás és Jánossal és ennek testvére 3. Balás mindenik egy-egy harmad-részben Máramaros megyei Zelistye helységbeli ősi apai birtokukban Mátyás királynak 1486-ban (Budán Letare vasárnap előtti szombaton kelt) új adománya folytán megerősítettek és abba a leleszi convent által minden ellenmondás nélkül beiktattak. ¹⁾

1486-ban (Sz. Ambrus ünnepe előtti legközelebbi vasárnapon) most nevezett Wlad János és Juga János, mindketten főlebb megnevezett fiaiknak és rokonaiknak terheiket is magokra vállalván, a leleszi convent előtt és pedig Wlad János Zelistyei birtokából egy, Juga János ugyan ott egy, és Mojszin helységben másik házhelyet minden hozzá tartozó nemesi jogokkal Hathal Jánosnak és testvéreinek (fratribus) Ivasko, Nyikita, és Györgynek ajándékoztak és bevallottak Wlad János által tett oly föltétel mellett, hogy öt Hathal János és testvérei évenként húsvét és karácson ünnepeken süteménnyel (torta) megajándékozni, és sz. Miklós napján házokhoz meghíva, egy ebéddel megvendégelni az ajándék jeleül tartozzanak. ²⁾

1487-ben (Budán Oculi vasárnap előtti hatodik napon) Hathal János testvéreivel együtt stb. a Wlad János és Juga Jánostól szerzett három telekre, valamint Gorzó és fia Tamás Zelistyén Juga Jánostól vett nemesi curiára Mátyás királytól beiktató parancsot nyervén, azokba a leleszi convent által beiktattattak. ³⁾

1489-ben (Pál fordulása napján) nemes-felső-vissi Nan fia Zeczko, fiának Jankónak terheit is magára vállalván, rokonsági szeretetből Máramaros megye Mojszin helységnek felerészét, tartozékaival Valka, Cser, Lukácshavasokkal és Sehol nevű havas felével Wlad Jánosnak és Juga Jánosnak és maradékaiknak teljes joggal adományozta és bevallotta a leleszi convent előtt. ⁴⁾

1548. évben (b. Imre v. ünnepe utáni 3-ad. napon) gr. Nádasdi Tamás országbirónak a leleszi conventhez intézett idéző parancsa folytán nemes Sajó János, Danchal és sajói Nan Balás, nem különben né-

¹⁾ Az egész oklevél közölve van következő című könyvecskében: *Originea Familiei Wlad nobile de Selisce. Scrisa de Aloysiu Wlad de Selisce stb. Logosiu 1865.*

²⁾ Ugyan ott az oklevél közölve.

³⁾ Ugyan ott.

⁴⁾ Ugyan ott.

hai zelistyei Wlád (Miklós) fiai Tivadar és János kérelmökre azért, mert a) 1531-ben Pünkösöd táján néhai sajói Dunka Fülöp Máramaros megyei Sajó helységben említett danchali Manku Jánosnak és Nan Balásnak összes birtokrészeit és a Sajón épített egy kerekű malom felét és jobbágy telkét hatalmasul elfoglalta, és bitorolta, és halála után özvegye Margit és fiai János és Elek szintén bitorolják és vissza adni nem akarják, ez által a tulajdonosnak kétszáz arany forinton felül kárt okozvan; továbbá mert b) ugyan azon évben b. sz. Mária menybemenetele ünnepe táján nevezett Wlád Theodor saját és testvére János családi, adományos, iktatási, megerősítő és peres okmányait, melyek azoknak zelistyei és mojszini birtokaikra vonatkoznak, zelistyei Komán Simon, János, Kozma és Jakab nemeseknek hűségükbe bízva, őrizés végett atadván, azokat túlök minden sürgetés daczára vissza nem kaphatták, végre mert c) még 1533-ban sz. György nap táján zelistyei Pap Lázár nemes Zelistyén néhai zelistyei Pap Lőrincznek házát és nemesi kuriáját, kitől azt Wlád Theodor és János zalogjogon megszerezték, erőhatalommal, minden törvényes utat mellőzve, elfoglalta és bitorolja, nevezett özvegy Margitot és fiait Dunka Jánost és Eleket, nem különben Koman Simont, Jánost, Kozmát és Jakabot, és végre Pap Lázárt a kir. kuria elé idézteti. ¹⁾

Ugyan csak 1548-ban (Pozsonyban nov. 20-kán kelt) kir. adományban I. Ferdinand király nemes Vlaad Jánosnak, Györgynek, Mátyásnak és Zelistyei Antalnak, nem különben zathali Vankoul Jánosnak, úgy mojszini Koman Jánosnak, Simonnak és Kozmának és örököseiknek Máramaros megyei Zelistye, Zachal (Szacsal) és Mojszin helységben fekvő összes birtokrészeikre, melyeknek békés és csendes birtokában már régóta a nevezetteknek eleik és őseik (Majores et Progenitores) ²⁾ is voltak, új királyi adományt adott, melynek folytán azokba a leleszi convent által minden ellentmondás nélkül beis iktattattak. ³⁾

Mint származott le a család a Zsigmond király korában (1437.) élt Wlád Mihály-tól kezdve, azt a következő táblazatokon láthatjuk, megjegyezve még is előre, miszerint ezen táblazaton az ősi bir-

¹⁾ Originea Familiei Wlad id. m.

²⁾ Ha itt a *Majores* és *Progenitores* kitételt a genealogiai fokozatos értelemben vesszük, mely szerint az közönségesen a pater, avus, abavus, atavus, proavus-on fölüli ősóket jeleli, akkor csak bevett szokás szerint öt nemzedéket számítva is két századra, a békes birtokló ősóknak kora a XIV. század elejére esik.

³⁾ Originea Familiei.

tokban Máramaros megyében maradt ágazatok nincsenek meg, miután ezekre nézve eddig az adatok hiányzanak itt; csupán a XVIII. század első felében Erdélybe szakadt ágak, melyek egyike — mint említve leszen, Magyarországra visszatelepedett, származási rendje ¹⁾ következők:

I. t á b l a.

Wlád Mihály
1437.

I. János
1486—89.

I. Miklós
1486.

I. Tódor
1486.

Nikita
1486.

II. Tódor
1548.

II. János
1548.

I. Gergely
1548.

I. Máté
1548.

Antal
de Zelistye
1548.

I. György.

I. Farkas.

I. Gábor

I. Demeter

Pintye.

Prekup
1736. 1744.

Dézsaknán
B.-Szolnok v.

I. Vazul
1736. 44.

Dézsaknán
utóbb Szinyén

II. Nikita
1736.

sajói lelkész 1744.
Máramarosban.

III. Demeter.

Tamás.

Izidor.

IV. János

Tódor.

Tógyer.

II. Vazul.

Kosztan.

†

János.

Gergely.

Farkas

Máté.

Ariton.

III. János

II. Demeter

I. Konstantin

Jakab

Mária.

(Onucz) Szilágytőn,
Kis-Kajánban n. Némán.

1736. 44. Marokházán
Bödön, utóbb Dobokában.

Czentén

Jón. Sámson

Sándor. Simen.

B.-Szoln.
Folyt. a köv. lapon.

(ns. Szilassy Mária)

utódai

Folyt. II. táblán.

élnék 1813.

János.

III. Nikita.

György

Kriská. Mariska.

Pál.

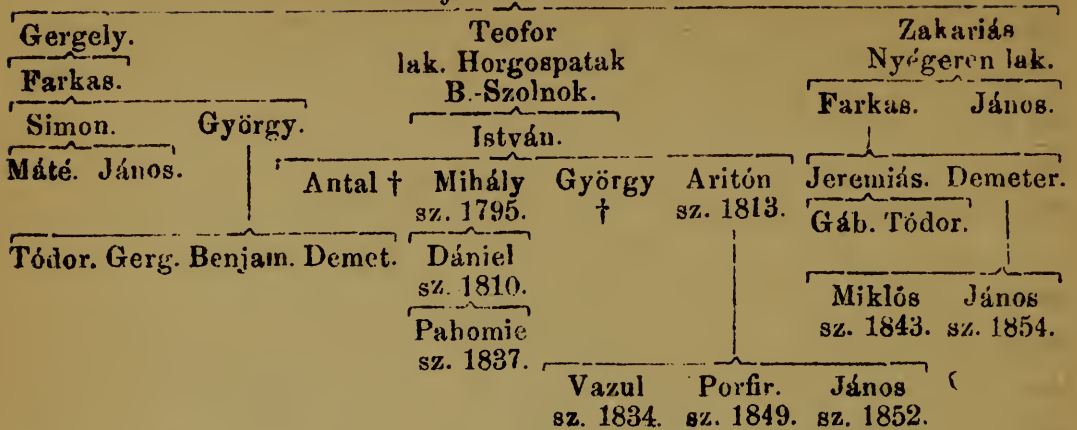
Ilondán

†

Józsa János
laknak Némán.

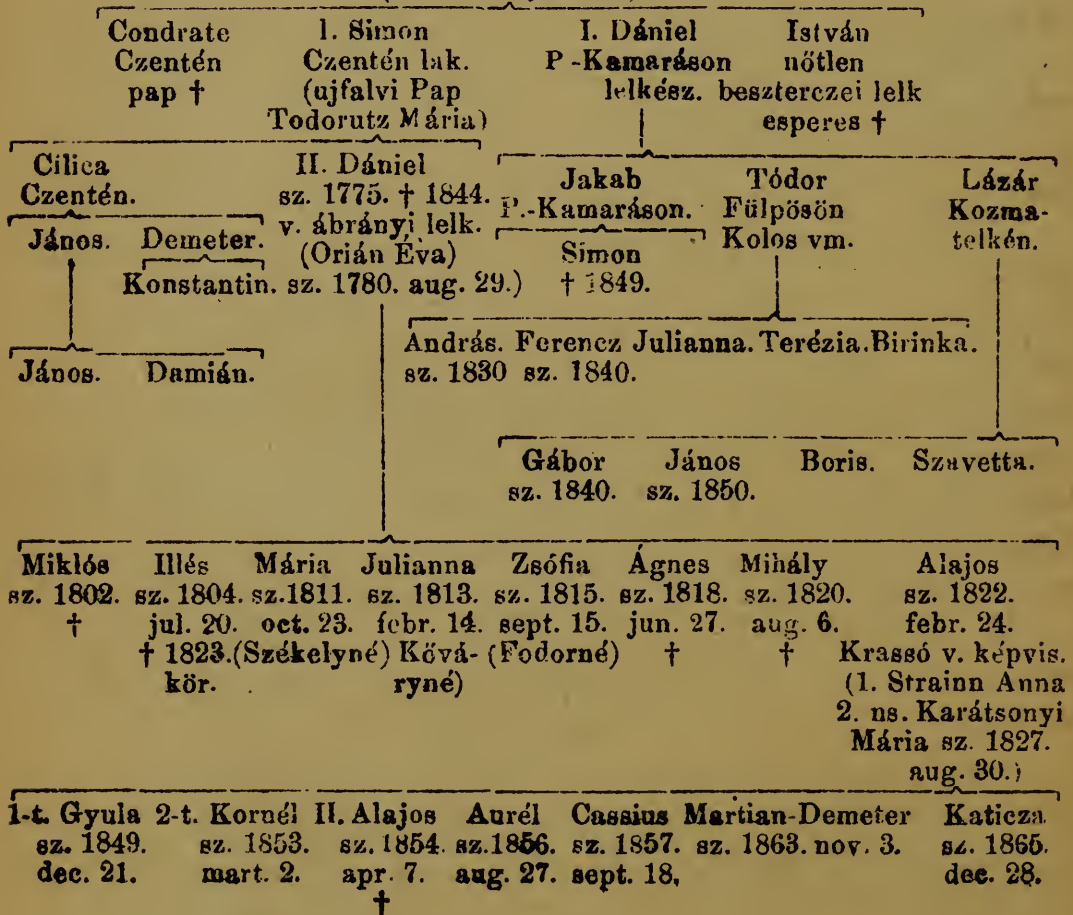
¹⁾ Egy 1826. évi febr. 27—28. és mart. 1-én. Némán eszközölt s 1826. dec. 11—14. Dézsaknán tszékieleg hitelesített, — s egy másik 1846. július 17-én Czentén eszközölt s július 18-án tszékieleg hitelesített tanúvallatásokra alapított családi közlés szerint,

III. János, *ki az előbbi lapu.*
(Onucz)
Kis-Kajánban B.-Szolnok.

II. t á b l a.

I. Konstantin, *ki az I. táblán.*
1736. 1744.
Bödön, utóbb Czentén.
(ns. Szilassy Mária)

Mint említők, — e családfa a Máramarosban élő nemzedékek leágazását nem tartalmazza az ebéli adatok hiánya miatt. Hézagos adataink szerint a máramarosi ágról a XVII. XVIII. századból jelenleg csak annyit tudunk, hogy 1707-ben a felső járási *homagium praestáló* nemes-ség sorában találjuk Sajón a Wlád családból a következőket Miklóst, két Farkast, két Gergelyt és két Tódort. 1757-ben a Mojszin, Zelistye és Zacsai helység határjárásánál tiltakozott Wlád Lukács.

A XVII. század végen, a XVIII. század elején élt a családból Máramarosban Wlád P i n t y e, a táblázat szerint I. Demeternek fia; ez időben már tagjaiban meggyarapodván, ősi javaiban pedig a gyakori osztályok által megfogyatkozván a család, míg Pintyének egyik fia II. Nikita mint gör. kath. lelkész Sajón maradt, két testvére Prekup és Vazul 1736. táján oda hagyván szelistyei leapadt birtokrészüket, Erdélybe Belső-Szolnok megyébe, nevezetesen Prekup mint sovágo Dézsaknára, Vazul pedig előbb Dézsaknára, utóbb Szinye helységbe telepedtek, mind ezt a vérségi és jogrokonsággal együtt fiaik részére is 1744-ben máj. 29-én Máramaros megye törvényes bizonysga előtt Sajón kelt bizonyítványában testvérük, az említett Wlád Nikita elismeri és bizonyítja.¹⁾ Mikép terjedt Vazul ága tovább, a táblázat negyed izig mutatja.

Prekup ága azonban még terjedelmesebb lön négy fiú gyermekének ivadéka által. Prekup négy fia következő: III. János II. Demeter, I. Konstantin, és Jakab. Szólunk mind a négyről külön a következőkben.

a) III. János Dézsaknáról Kis-Kajánba telepedett, egy, feleségül vett nemesleány birtokába. Ott nemzé három fiát: Gergelyt, Teofort, és Zakariást, kik mind a hárman elég szapora családot alkottak, Gergely ivadékát mostanig mutatja a családfa, Teofornak, ki szintén neje birtokába Horgospatakára tette lakását, élnek unokái Mihály (szül. 1795.) utódaival, és Arítón (szül. 1813.) gyermekeivel együtt, mint a családfán láthatni. Zakariás Nyégerfalvára telepedett hitvese örökségébe, és most unokája Jeremiás él fiaival Gábor és Tódorral együtt.

b) II. Demeter (Prekup másod fia) előbb Szilágytón lakott, utóbb Némán (szintén Belső Szolnok vm.) szerzett birtokára tette lakását, hol mint maloméptő is működött. Utódait a tábla mutatja.

c) Jakab (Prekup fia) Dézsaknáról Doboka megyei Marokházára helyezkedett, négy fiától utódai most is élnek.

d) I. Konstantin (Prekup fia) előbb Belső-Szolnok megyei

¹⁾ Lásd erről Kolosmonostori Conventben fasc. V. nro 25.

Böödön lakott, utóbb pappá szenteltetvén, Doboka megyébe Czento helységbe költözött és ott is halt meg. Nőül vévén nemes Szilassy Máriát, négy fia maradt, ugymint 1. Kondrate, ki Czentén lelkész volt és nőtlenül halt meg, 2. Simon, ki bátyjával szintén Czentén lakott, és kiről alább szólunk. 3. István, ha jól tudjuk, még 1815-ben beszterczei plébános és sófalvi kerületi esperes volt. 4. II. Dániel Pusztá-Kamarásra telepedett. Három fia közül Jakab szintén ott lakott, kinek fia Simon 1849-ben esett el, Tódor Kolos megyei Fülöpöre költözött, öt gyermekét a táblázat mutatja, Lázár Kozma-telkére tette lakását, gyermekei a családfán láthatók.

Simon, ki főlebb említetett, Konstantinnak fia, Czentén székelt. Nejétől Ujfalvi Pap másképp Todorutz Máriától két gyermeke maradt: Cilica, kinek utódait a táblán láthatjuk, és I. Dániel, ki 1775. dec. 27-én született. Miután Beszterczén a gymnasiumi, Balásfálván a bölcsészeti és theologiai tanfolyamot bevégezte, 1800. Magyarországra költözött, és előbb Bihar megyei Vasad helységbe mint tanító, utóbb 1812-től Vedres-Ábrány községnek áldásosan működő, tudományosan mivelt és több nyelvet beszélő gör. kath. román lelkésze volt egész haláláig, mely történt 1844. jul. 18-án. Nejétől Orián Evától számos gyermekei közül, kik már többnyire elhaltak, a legifjabb.

Alajos szül. V.-Ábrányban 1822. febr. 24-én. Iskoláit a jogi tanfolyammal együtt N.-Váradon jeles sikerrel bevégezvén, és 1845-ben ügyvédi vizsgát tévén, Torontál megyébe Gyűlvészre telepedett, hol mint urodalmi ügyész foglalt állást, innen utóbb Temesvárra, majd 1848. febr. 27-én végképen Krassó megyébe Lugosra tette át lakását ügyvédi minőségben. 1848-ban Krassó megye nagy-zorlenczi kerületéből képviselővé választatván, dec. végeig Pesten, 1849-ben Debreczenben és Szegeden vett részt az országgyűlésen, 1861-ben Krassó vármegye főjegyzőjévé választatott, majd ismét előbbi választó kerülete által választatott meg képviselőül a pesti országgyűlésre, hol a mérsékelt szabad elvű párt részén működött, és a román nemzetiség ügyében tanúsított buzgóságaért az erdélyi román nőegylet által gyönyörű koszorúval tiszteltetett meg. 1861. apríl. 3-án Krassó megyétől nemesi bizonyítványt vett ki. ¹⁾ 1861. dec. 16-tól a Krassó megyei törvényszék első ülnöke, és a bűn-fenyítő tanács rendes elnöke, míg jelenleg (1865.) ismét a nevezett választó kerület országgyűlési kép-

¹⁾ 317. szám alatt, mely a m. kir. kanczellária által 1862. január 2-án 18157/1862. sz. a. megerősítve, a m. k. helytartóság által 1862. jan. 5-én, 17^oo/1862. sz. a. leküldetett.

viselője. Ifjú korától a magyar irodalom terén is részt vett és a lapokban, főleg a román nemzetiség ügyében becses dolgozatokkal lépett föl, e nemű cikkeit és polémiáit „*A Román nép és ügye*” cím alatt összegyűjtve, 1863-ban adta ki Lugoson. Részt vett továbbá a román lapokban is publicistikai dolgozataival, melyek által nemzetbeliei tiszteletét és ragaszkodását vivta ki, és általában a nemzetiségek testvéries egyesülésére irányzott működésével hazafias érzületét tüntette ki. Első és második nejétől gyermekeit a táblázat mutatja.

Mint említők a Máramaros megyei ág nemzedékrendjét nem ismerjük, megemlíthetjük azonban az *apsai* előnevű ágat, melyből Wlád György előbb Máramaros vármegyének al-, utóbb 1833—1835-ben főszolgabírája volt, fia László 1836-ban már r. sz. esküdt, 1845. júl. 14-től 1849-ig alszolgabíró volt. Ennek csak egy leánya maradt.

A család ősi czímerét oklevelesen nem ismerjük. Az erdélyi ág által használt czímer — mint azt a metszvény is mutatja — függőleg kétfelé osztott paizs, a jobb oldali (tán) vörös udvarban könyöklő pánczélos kar kivont kardot tart; a baloldali kék udvar alján magas sziklás bércz emelkedik, alúl só aknai bejárással, a bércz fölött három csillag ragyog. A

paizs fölötti sisak koronáján szintén pánczélos kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vladár család. (Nagy-Csepcsényi és Muthnai) Turóc vármegye egyik leg törzsökösebb és családja. Törzs-őse Gudrum, kinek fia Ivank (v. Jank) és Palki rokonaikkal Kripech, Kubina Haük fiai, Milosth Bihisz fia, Mladen s többekkel mint a Besztercei-bányai telepekhez közeleső Csernakou¹⁾ helységnek jövevény (hospites) megtele-

¹⁾ *Caernokou* és *Charnako* helység. Így találjuk írva a Turóczi Regestrumban, a családi közlés szerint *Caerne*k alakban. E helység a Szontagh ca. állítása

pítői hűszolgálataikért 1263-ban IV. Béla királytól szabadalmaikban megerősítettek azon kikötés mellett, hogy alkalmilag a király zászlói alatt harcoljanak. Még ugyan ezen évben nevezettek Turóc megyében Muthua nevezetű, nagy kiterjedésű erdővel fedett, birtokot kapták adományban. 1295-ben Jank fia Kócs, (vagy Hók) Palik fia Miklós, Kubina fia Buda, Milosth fia Isoy (v. Istók) muthnai birtokukra III. András királytól megerősítő adományt kaptak. ¹⁾

1343. évi (husvét ötödik napján Visegrádon) kelt levelében I. Lajos király Pál fiának Balásnak, Buda fiának Endernek, Péter fiának Jánosnak, Pál fiának Miklósnak, Zaluch fiainak Ábrahámnak és Batiznak mind Turóczi nemeseknek és többi rokonaiknak Csernakou helység helyett csere-adományban Turóc megyei Muthua és Csepcsín helységet adományozván, őket azokba beiktattatni parancsolja, ²⁾ amint ez azon évben a Turóczi convent bizonyítványa szerint Todor János Turóc megyei alispán által meg is történt. ³⁾ Ezen adomány és iktatási jelentést 1359 ben (sexto Kalendas m. Aprilis) I. Lajos király Pálnak fia Gylla, Karassun fia János, Muthnai Istvánnak fia Kelemen és a többi ősök úgymint Ivank, Palik, Kopech, Kubina, Milozsch, Mladen, Tivan, Praemlat, Zontag és Puchug maradékainak részökre átíratá és megerősíté. ⁴⁾

1352-ben Tamás országbíró ítéletlevelet adott ki Karaz fia János, Pál fia Gyula, Bodo fia Gyula, Olka fiai Batiz és Tamás részekre Muthua helységről és ennek a Bene fia János birtokától elkülönzött határaitól. ⁵⁾

Elfoglalván Körmöcz városa polgárai a Muthnai birtokot, 1367-ben (sz. Simon és Judás napján) I. Lajos király a nevezett városhoz intézett parancsában azt vissza adatni rendelte. A következő 1368-ban pedig a Turóczi convent által Muthua határjárása ünnepélyesen megtartatott, és úgy Muthua mint Csepcsény helység határainak a Bajnóczi vár helységeitől elkülönzése eszközöltetett. ⁶⁾

1383 ban Vidasteleki, Muthua helységének bírósági jogát, mi szerint valószínűleg Besztercze tájékán volt. Véleményem szerint Turóc megye déli csücskében lehetett, és tán a mai *Cremosno* helységgel azonos. De semmi esetre Pozsega megyében, melynek semmi nyoma sincs az oklevélben.

¹⁾ E három okmánynak, részben kivonataiknak a család általi egyszerű alakban közlése szeriut.

²⁾ Turóczi Regestrum, Engel Monumenta 109. egészen közölve az oklevél.

³⁾ Ugyan ott.

⁴⁾ Ugyan ott 108.

⁵⁾ Regestrum de Turóc ugyan ott pag. 86—87.

⁶⁾ Családi közlés szerint, mert e levél kivonata a Turóczi Regestrumban nem említetik.

úgy látszik, földbirtokkal volt összekötve, a családtól beiratképen (in-scriptio) István bíró (Stephanus filius Nicolai tartá) a családtól 22 arany forintért megvette, mely vétel-szerződést a nemzetség tíz tagja írván alá, ¹⁾ már ezek közt találjuk Vladárnak fiát Benedeket is. A Vladár név tehát már keresztnév gyanánt ekkor divott, azonban ezen Vladár kis unokájában kihalván, a Vladár család nevét ugyan tőle vette, de tőle egyenes ágon nem származott, mint látni fogjuk.

1391-ben Bebek Imre országbíró a sok hamis okmányok felderítése folytán Túrócz megyében birtokjogi vizsgáló széket tartván, akkor a főlebbi Muthnai és Csepcsényi nemzetség nevében Balásnak fia Pál, és Gyulának fia István birtokjogaik igazolása végett a főlebb kivonatban közlött öt rendbeli okmánnyal Muthna és Csepcsény birtokaikra jogaikat bebizonyíták. ²⁾

A család adatai szerint 1368-ban a család gyarmatosítá Chama-na-Patakát, később Szklenó-Lehotának nevezett helységet. 1405. táján keletkezett a család birtokterületén Uj-Lehota (most Felső-Stubnya helység); 1502-ben Alsó és Felső Turcsék.

1403-ban Körmöcz városa ismét elfoglala Muthna egy részét, miért ellene 1404-ben a család pert indított, melynek folytán Garai Miklós nádor a városnak ítélé oda Szklenó-Lehota helységet és a Fekete erdőt. De ezzel a pernek vége nem lett, folyt az még tovább is, és valószínűleg az oda ítelt javakat a család ismét megnyeré, mert egy 1456-ban kelt eladási okmány szerint még birtokában volt.

A XV. század első felében, (úgy látszik 1430—40. év között) a nemzetség, mely eddig Muthnai és Csepcsényi birtokait közösen bírta, kétfelé oszlott, nevezetesen Gudrum, Kopech, Kubina, Milosth, Mladen maradékai az összes birtok egy harmadrészét, Tiwan, Prelad, Zumar (v. Zontag,) Poruch (v. Puchug) utódai egy harmad részét kapták osztályrészül. Ezen osztály után a birtokok neveiben is változást találunk, tudni illik, a két harmadrésznek birtoka Nagy-Csepcsény és Felső-Muthna, az egy harmadrészeseké Kis-Csepcsény és Közép-Muthna néven fordul elő, Alsó Muthna a Bene családjáé maradt.

A Nagy-Csepcsényiekből származott a Vladár és Sándor család, a Kis-Csepcsényiekből a Csepcsényi és Batiz család. Mikor jöttek azonban e családnévek állandó használatba? — meghatározni nem lehet. A Vladár nevet, mint láttuk — már 1383-ban egyik családtag viselé, a család véleménye szerint ez ág volt a többi

¹⁾ Családi közl.

²⁾ Turóczi Registrumban 85.

közt a legtehetősb, a Vladár név is tehetőst jelent. Utóbb Vladár ága kihalván, az utánna örökösödött ág nevét is fölvevé és így támadt a Vladár család, mely a közös törzsi Csepcsányi, Sándor és Batisz családokkal maig fenmaradt.

1498-ban Körmöcz városa ismét, még pedig erő-hatalmaskodás mellett 500 fegyveres lovassal támadá meg Muthnát, elrombolva mindent, mi a mezőkön elébök került. Ez ellen Nagy-Csepcsényi Balás és Kis-Csepcsényi Csepcsánszky János a család nevében királyi parancs mellett a sz.-benedeki convent közbejöttével vizsgálatot eszközöltek, és annak folytán még azon évben Körmöcz városát a nyolczados törvényszék elé idéztették. E peres irományok a muthnai birtoknak már elnéptelenedett pusztuló állapotában és a családot hanyatlóbb állásban mutatják föl. Ezek indokához járult a család tagok eljárása, kik a birtok elidegenítést megkezdek. 1500-ban a birtok egy része 62 ftért a városnak zálogba adatott. 1502-ben a fentérintett foglalások és birtokháborításokból származott perek iránt András, János és Mihály Kis-Csepcsényiek, — Vladár Mihály és Gallus Kethel Nagy-Csepcsényiek Körmöcz városával Turzó János közbenjárására a Turóczi Convent előbb egyezsége léptek, melyszerint Szklenő, mindkét Turcsék és Uj-Lehota helységnek fele a városnak engedtetett, az egész Muthnai uradalomból a nemzetség kezében csupán Felső és közép Muthna maradván.

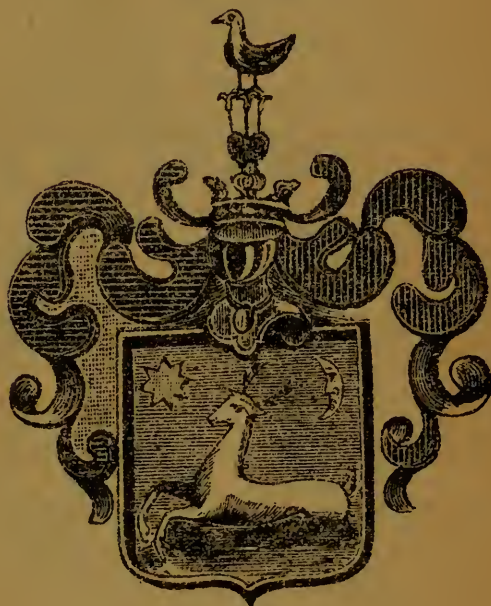
A következő évben ezen egyezménynek nagy-csepcsényi Vladár Márton, és Balás, Majthényi Ráfael alispán és az illető szolgabírák előtt ünnepélyesen ellen mondtak, és a későbbi adásvevési szerződések oda mutatnak, hogy ama egyezmény után is némely javak a nemzetség kezén maradtak.

Utóbb azonban a nemzetségi birtokokat a birtokos tagok pazarlása meg inkább megfogyasztá. Már 1510-ben 531 f. 8. d. értékű zálog birtokot tartott a város kezében a Muthnai területen. Ehez járult Csepcsánszky János elidegenítése, ki egész nemesi kuriáját 4 ftért fecsérle el, míg végre 1518-ban Kis-Csepcsényi András és fia Albert, Kis-Csepcsényi Batisz Zsigmond, nagy-csepcsényi Vladár Balás, Gallus Kethel, Sandrinus és Nagy-Csepcsényi Gáspár, János és Imre az összes nagy és közép Muthnai birtokot 1200 arany ftért örök áron a városnak átengedték. 1523-ban az eladók új szerződésre léptek a várossal, melyben az eddig tett eladásokat és Thurzóféle egyezményt megerősítvén, kiköték, hogy a Kis- és Nagy-Csepcsényi birtokaikban történt eladások megsemmisítsessenek, és az eladási összegek teherké-

pen a Muthnai birtokra irassanak; továbbá, hogy a családnak örök idő-
kig a Muthnai erdőkben szabad faizásuk legyen, melynek most is bir-
tokában vannak.

Ily viszontágságok között a nemzetség egykori nagyobb terje-
delmű birtokai tetemesen lepadtak, a muthnai birtok elidegenítetvén, a
csepcsényi birtok is időjárástával különféle utakon fogyásnak indult, és
annak egy részébe más családok jutának, úgy, hogy azon rész is, mely
jelenleg még a Vladár család kezén áll, tetemesen megkisebbedve, a
család tagjainak más megyékbe elszakadására egy fő indokul szolgált.
Igy származtak el Turóc megyéből a Vladár család tagjai Hont, Gö-
mör, Szabolcs, Zemplin és egyéb megyékbe is.

A család czímere —
mint a metszvény is ábrázolja
a paizs kék udvarában hár-
mas folyamban úszó és két
első lábaival ki kapaszkodó
szarvas, fölötte jobbról arany
csillag, balról ezüst félhold
látható. A paizs fölötti sisak
koronáján egy nyillal átszúrt
szívből három lilium emelke-
dik ki, és a középsőn fehér
galamb ül. A paizst jobbról
arany kék, balról ezüst vörös
foszladék környezi, míg né-
mely családi czimereken a
foszladék helyett szőlőfürtökkel megrakott lombozat foly alá.

A család leszármazási fája, mint azt a család egyik tagja Vladár
Károly e század elején szerkeszté, itt következik:

Balás, ki az előbbi lapon.
1410.

II. Balás
1423.

Tamás
literatus
1491.

III. Balás
Szklabina várban
1491. †
(Astula Dora Zelman
Mik. özv.)

I. Márton
1498.

Folyt. II. táblán.

I. Mihály
1498.

Folyt. V. táblán.

Mátyás Leo Hedvig Zsófia Lina Dora
1491. 1491. 1491. 1491. 1491.
1519. †

László György
ez ág 1550-ig egé-
szen kihalt.

II. t á b l a.

Márton, ki az I. táblán.
1498.

Sandrin v. Sándor
1498. 1518.
kitől a Sándor más-
ként Vladár cs. ered.

György
1498. 1512.
kitől az Urielovich és
Istvánovje ága.
Folyt. III. táblán.

Gáspár
1498. 1518.
kitől Gasparovje, Martin-
kovje, Benedikóvje (Bezek,
és Baltáronvje (Tompjen)
ágak erednek.
Folyt. IV. táblán.

Zsignond
1568. új
adományt

Lőrincz
új adom.
1563.

György
új adományt
1563.

Miklós Mózsés
János 1589.
Zelnán 1667.

Folyt. a köv. lapon.

Miklós Menyhért
1563. 1563.

Boldizsár
1563.

György Mátyás Márton Mihály János Sandrin
1610. 1610. 1610. 1610. 1610. 1623.

Imre árho.

János
†

Miklós
1610

Sandrin
1611.

György
1610.

András
1635.

Pál
1676.

Sándor
1676.

Sándorovje.
György 1676.

Mátyás
(Luce Zsófia).

József.

Sándorovje.

Sándorovje.

Sándor
1703.

András
1703.

András
Krajich
dictus
†

Miklós

György
1729.

András
1729.

Mátyás
1703.

András

János
Sándorovje
1777. †.

János
Sándorovje
1777. †.

József

Mihály
biztos

János Tamás
†

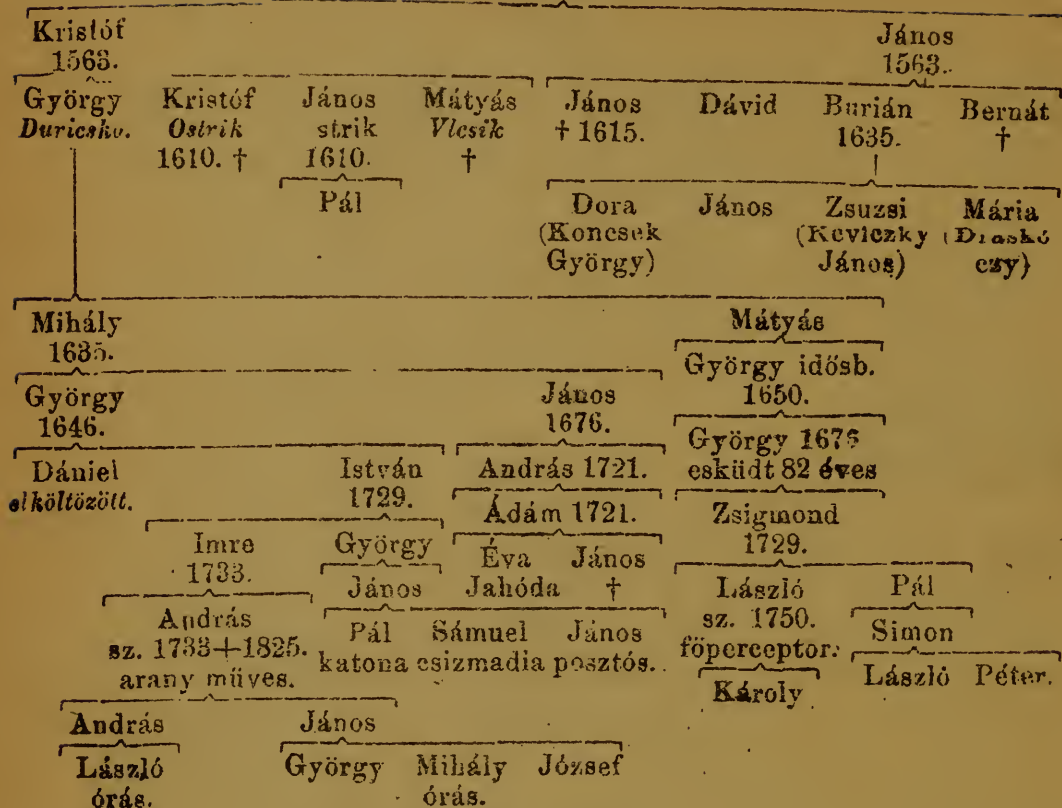
Antal.

Sámuel.

Ádám
Beszter-
czen

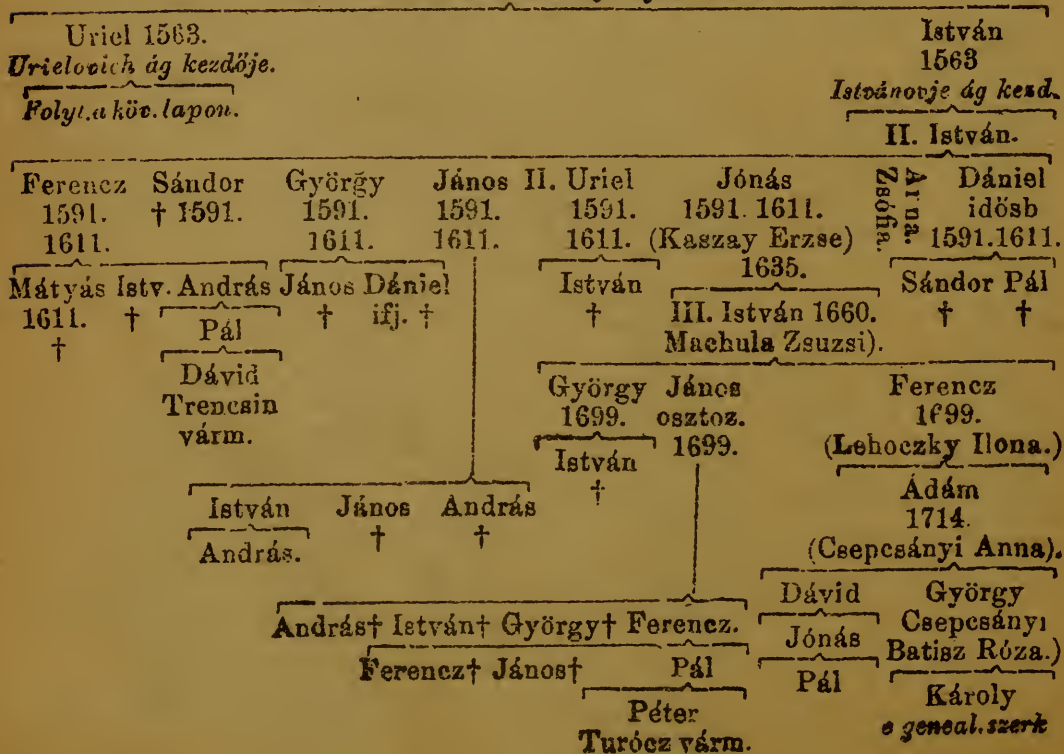
Sámuel.

György, ki az előbbi lapon.
új adományt
1563.

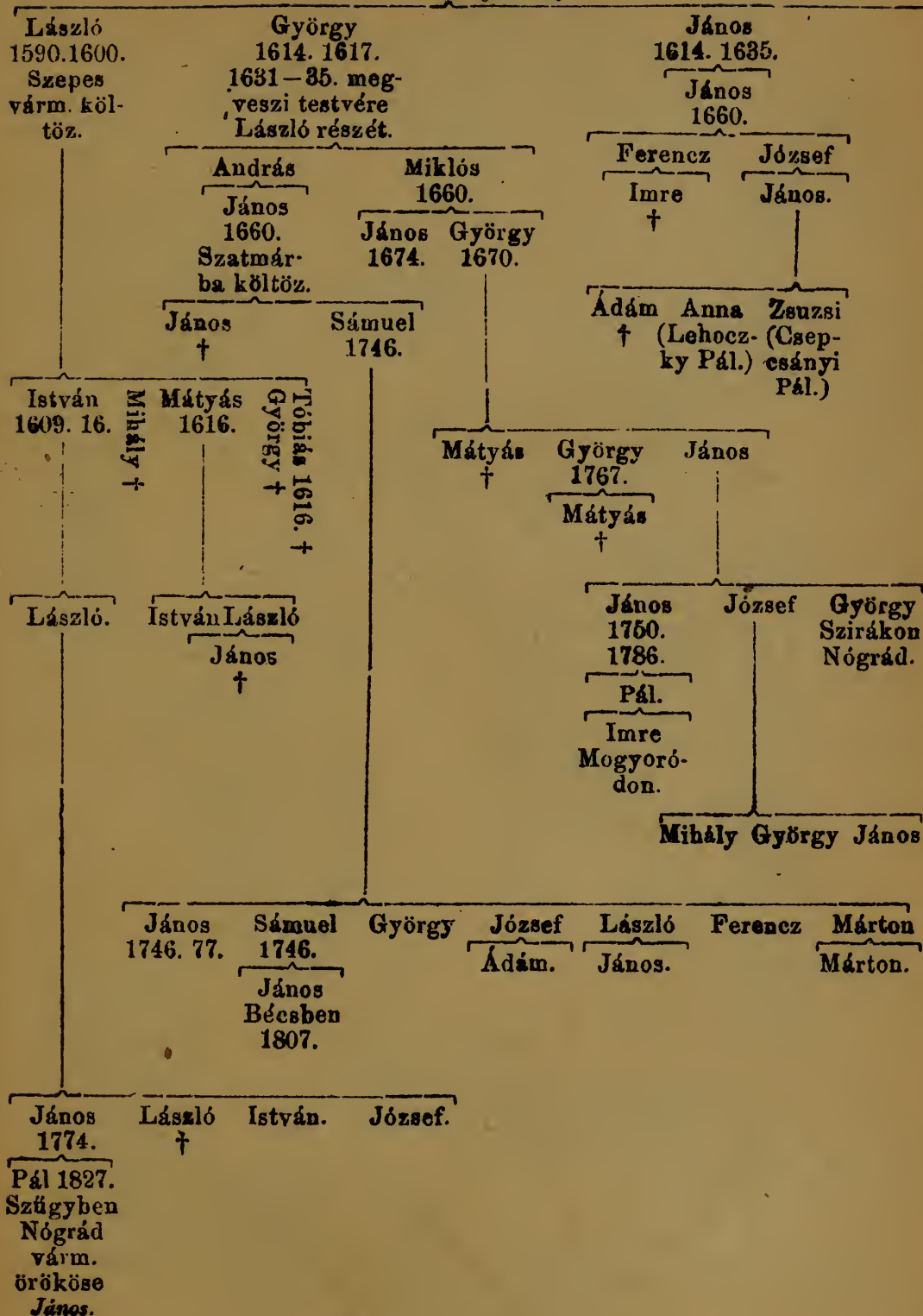
III. tábla.

György, ki a II. táblán.
1498. 1512.
az Urielovich és Istvanovje ágak törzse.

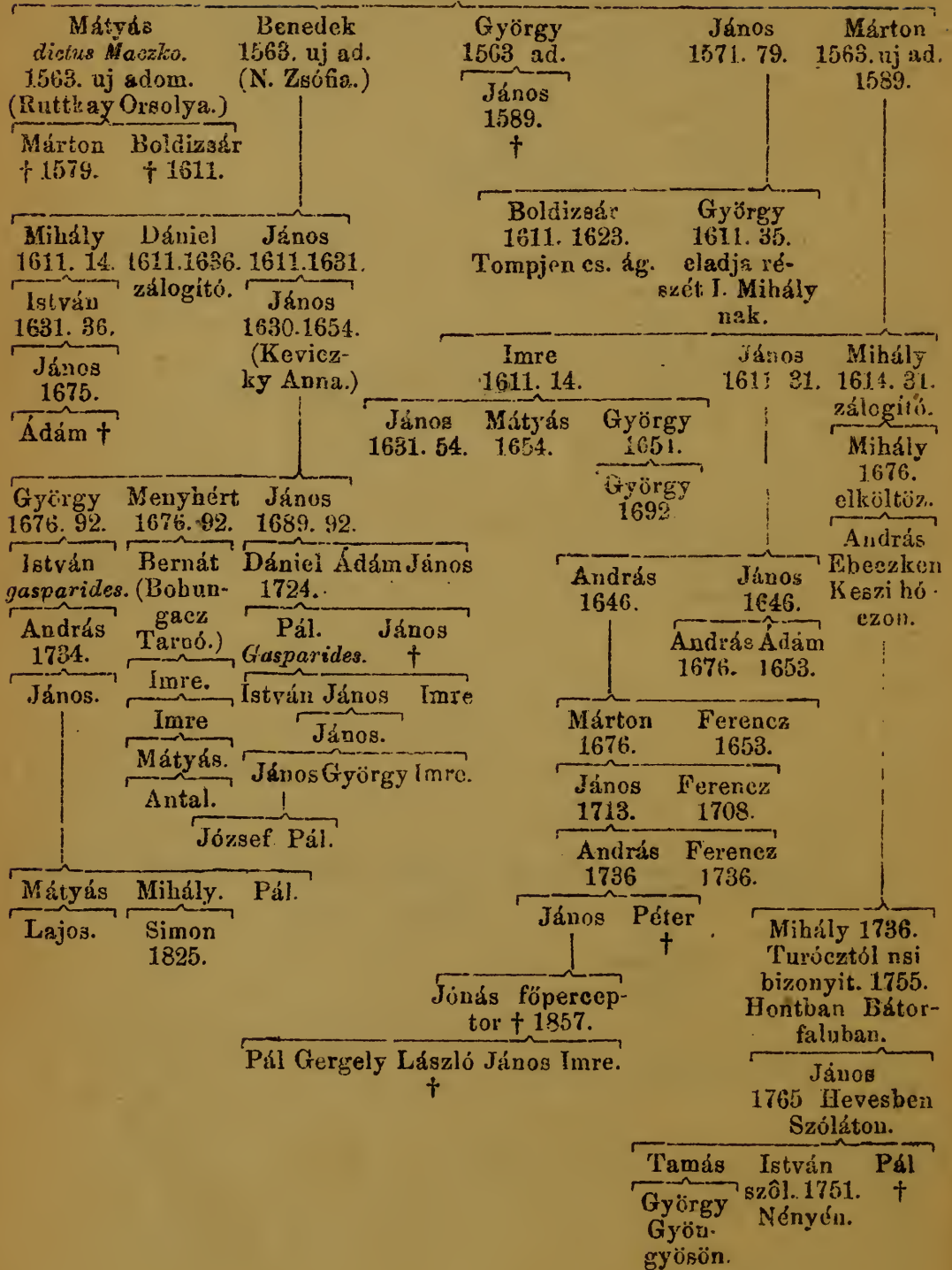
Uriel, ki az előbbi lapon.
1563.

Urielovich dg kezdője.

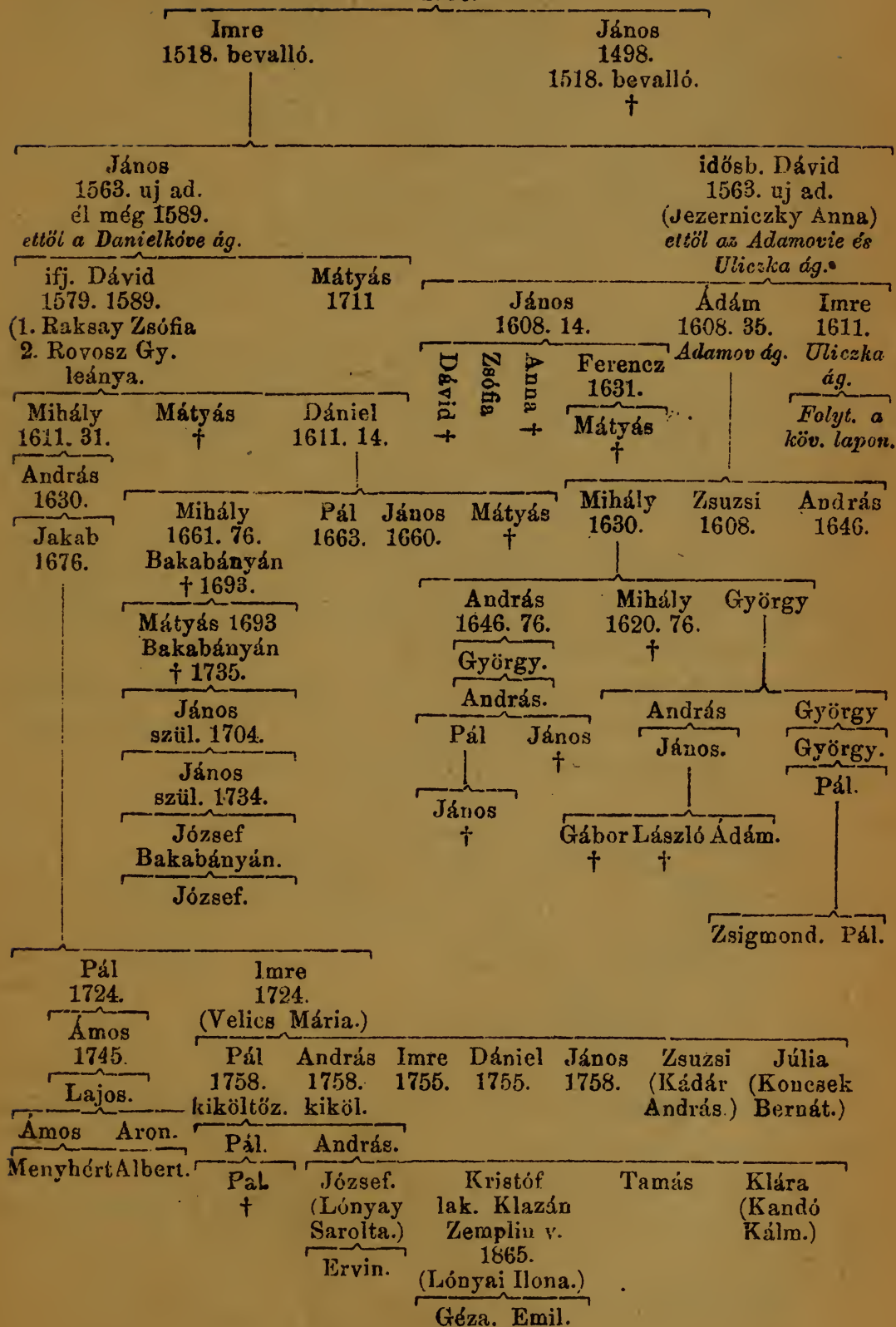

IV. tábla.

Gáspár, ki a II. táblán.
1498. 1518.
Gáspár, Benedek, Márton,
Boldizs, ágak törzse.

V. t á b l a.

Mihály, ki az I. táblán.
1498.

Imre, ki az előbbi lapon.
1611.

Uliczka ág.

György 1608. 46.		László 1611. 35.		Mihály 1611. 71.	Mátyás 1611. 36.	Dávid 1611. 14.
János 1676. <i>Gyurkovszky.</i>		János <i>Laczki</i> 1676.		György 1676.	Ferencz 1676.	†
Dávid 1720.	János 1728.	Miklós.	Ádám.	Ádám 1698.		
sz. bíró.		Sándor.	János.	Ádám.		
György		Sámuel	Imre	János Mihály.		
Gáspár 1734. elköltöz.		Pál.	László.	Ferencz.	Bertalan.	

Imre ennyire terjedt szét több ágon a Vladár család, melynek egyes ágai, miut a táblán kijelölve van, Turóc megyéből több megyébe el szakadtak, kivált a múlt század közepén. A legmódosabb ág a zemplin megyei, mely az V. táblán a Dánielféle ágon a kiköltözött Pálnak utódaiban Kristófban és testvéreiben él.

Hont és innen Nógrád megyébe is több ág származott, nevezetesen a táblán kijelölt bakabányai ágon kívül Imre ága, (V. táblán) az úgynevezett Uliczkai ág. A Sándorféle ágból pedig Nógrád megyében Szügyben jelenleg Károly él.

Vladiszlaidesz család. Trencsín vármegye nemes csalá dai sorában ismeretes. Vladiszlaidesz Márton tól, ki Sámbo kréty Margitot vette nőül, következő nemzedékrend ¹⁾ származott:

Márton (Sámbo kréty Margit)		
Miklós	János.	Mihály.
Mihály <i>vulgo Adamóczy.</i>		
János	Dorottya (Jeszenszky János.)	

Vlasich család. (báró) Horvátországi család, mely nagyobbára a hadi téren gyűjtötte érdemeit.

A nemességet Vlasich Péter és György kapták 1718-ban III. Károly királytól.²⁾ Czimerök a paizs kék udvarában zöld téren álló

¹⁾ Szontagh Dan. közl. sz.

²⁾ Collect. herald. nro. 544.

vörös ruhás magyar vitéz, derekán kék övvel, fején vörös prémes kalpaggal, jobb kezében kivont kardot, a balban buzogányt tartva, sárga eszimas jobb lába mellett egy levágott vérző törökfej hever. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös mezű kar könyököl, kivont kardot tartva.¹⁾

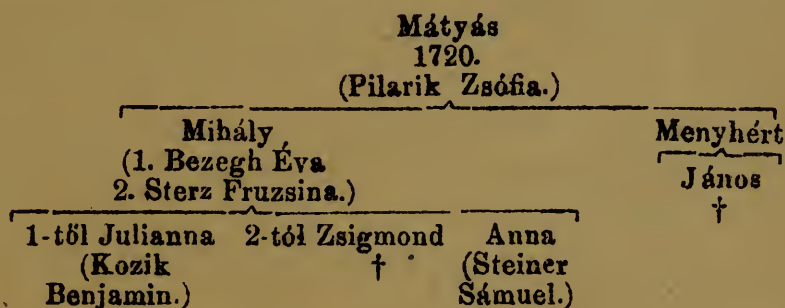
Vlasich János 1774-ben szerdahelyi plébános és vasvári címzetes kanonok, 1787-ben német-gömsei plébános és szombathelyi címzetes kanonok volt.

Wlassich József 1787-ben Sz.-Fejérvári főesperes kanonok.

Vlasich Mihály 1787-ben kanczelláriai tanácsos.

Legnevezetesebb férfia volt a családnak Vlassich Ferencz, szül. Dombóvárrott Tolna megyében 1766-ban. Katonai pályára lépven 1784-ben, a francia háborúk alatt tanúsított vitézségeért és érdemeiért már 1808-ban huszár ezredes, 1813-ban tábornok, és a M. Terézia rend lovagi keresztét nyerte. 1824-ban altábornagy, 1828-ban ezred tulajdonos és 1831-ben Slavonia hadikormányzója, 1832-ben horvátországi bán, és báró, val. b. titkos tanácsos, és a Leopold rend nagy keresztese lett. Meghalt Zágrábban 1840. máj. 16-án.

Vikolinszky család. Ismert Alapítója Vikolinszky Mátyas, ki nőül vévén a múlt század elején Pilarik Jánosnak Földváry Julianától született leányát Pilarik Zsófiát, ez által birtokossá lett, és következő családfát alkotott:

Vochtl család. (Másképp Vachtler) Vochtl másképp Vachtler József, Temesvárott m. kir. kincstári igazgatósági ülnök, ki 1808. jan. 29-én Pest megyétől kiadott nemesi bizonyítványát Krassó megyében 1845. június 11-én kihirdettette.

Wodianer család. (Kapriorai) Kereskedési üzlet folytán meggazdagodván, 1844-ben nemességre emeltetett, és pedig Wodianer Sámuel Krassó megyei Kapriora helységre Bécsben 1844. jul. 2-án kelt

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo. XIV.

királyi adományt nyert, mely Krassó megyében 1845. jun. 11 én kihirdetve lön. Sámuelnak fia Albert nőül vette borosjenői Aczél Zsófiát.

Móricz nagy kereskedő, a Duna gőzhajózási társulat adminisztrátora 1857-ben Ferencz József rend kis keresztese,¹⁾ és bankkormányzó helyettes, mint a másod osztályú Vas korona lovagja e rendszabályai szerint 1863-ban ausztriai báróságot nyert.²⁾ Albert báró, 1865-ben Nyitra megyéből orsz. gyűlési képviselő lett.

Czimere jobbról balra vont szelemen által, melyben két dohánylevél látható, szegletes két udvarra oszlik, a jobb oldali alsó kék udvar alján a Dunán úszó csolnakban három egyén ül, fölötte félhold ragyog, a baloldali felső vörös udvarban növény fekete egyfejű sas kiterjesztett szárnyakkal látható, fölötte két arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján tarajos kakas áll. A paizst két oldalról foszladék veszi körül.

Vogl család. 1751-ben Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemes levelét. Czimere következő: a paizs előbb vízirányosan kétfelé oszlik, a felső ezüst udvarban alúlról növény egy fejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható, fölötte jobbról és balról egy, egy kék csillag ragyog; az alsó osztály kék udvarának közepét függőleges arany szelemen (balken) foglalja el, melyben vörös rózsafej látszik. A paizs fölötti sisak koronáján madár (Vogl) áll (tán fürj v. vadgalamb) két elefánt orinány között, melyekből a jobb oldali félig arany, félig fekete, a másik félig kék, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék.³⁾

Voikffy család. (Gróf) Slavonia (a mai horvátország) egyik legrégebbi családja. A Woyk nemzetség (genus) már az első királyok korában a Dráva és Száva folyam között birtokokat nyert, és 1228-ban e nemzetségből Job Comesnak fia Rubin Dénes nádor által birtokviszonyaira nézve ítélő levelet kapott.⁴⁾

1496-ban élt a családból varkouczi Voikffy Miklós, midőn Slavonia czímerét nyerte Ulászló királytól.⁵⁾

A család horvátosan Wojkovich-nak is neveztetett, és több vitéz férfiút mutatott fel. Ilyen volt többi közt a XVI. században Woj-

¹⁾ Pesti Napló 1857. jul. 2. szám.

²⁾ Sörgöny 1863. sept. 15. 209. szám.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Fejér, Croat. és Slavoniae nex. p. II. 128.

⁵⁾ Ugyan ott 46.

kovich I v á n jeles vitéz kapitány, ki 1576-ban a Budacski vár mellett történt szerencsétlen török harcban a törökök kezébe esvén, magát ötven török rabért, sok ezüst és arany marháért váltá ki.¹⁾

1763. júliusban Voikffy másképp Voikovich Zsigmond grófságra emeltetett.²⁾ Ekkor nyert grófi czímere következő: a paizs öt részre oszlik, alúl egy fekete gúla alakú udvarral, melyben ezüst horgony áll, az 1. és 4. arany udvarban koronás egy fejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható; a 2. és 3. kék udvarban két szemközt ágaskodó arany oroszán kivont pallós hegyén levágott törökfejet tart. A középső kisebb paizs ezüst udvarába balról felhőből benyuló vörös mezű kar kivont kardot tart, a kar fölött egymás fölött három arany korona látszik. A paizst grófi korona díszíti, a fölött három koronás sisak áll. A jobb oldali sisak koronájából arany oroszán emelkedik, első jobb lábával kivont kardot tartva, a középső sisak koronáján kék zászló leng, két felől elefánt-ormány között, melyekből a jobboldali félig arany, félig vörös, a baloldali félig vörös, félig ezüst, a baloldali koronáján koronás egyfejű fekete sas áll szétterjesztett szárnyakkal. Foszladék jobbról aranykék, középről ezüstvörös, balról aranykék. A paizst két oldalról telamonok gyanánt két nemtő tartja, a jobb oldali jobb kezével horgonyra, a baloldali egy fél oszlopra támaszkodva.³⁾

Említők, hogy a Voikffy család másképp Vojkovics néven volt ismeretes, mint ilyent Zágráb megye családdai közt találjuk most is.

Voikovich néven ismeretesek a családból már a XVI. század első feléből Vojkovich Ádám ítélőnesternek fia Miklós, ki 1525. körül II. Lajos király alatt tünteté ki magát.⁴⁾

Vojkovich néven kapta a család a báróságot is 1730-ban.⁵⁾

Utóbb élt Vojkovich Boldizsár, kinek nejétől Zabók Évatól fia volt János, kinek Ferencz, kinek Zsigmond,⁶⁾ a ki gróffá lett, és 1782-ben báni táblai ülnökké.

Zsigmond grófnak fia Ferencz 1827-ben a magyar országgyűlés által a határvizsgáló bizottság tagjául választatott.⁷⁾

A család leány-ágon az Ivanovich és Bedekovich családdal is vérségben áll. Mostani ivadékairól nincsenek adataink.

¹⁾ Istvánffy és Pető Gergely M. Krónika 125. lap.

²⁾ Coll. herald. pag. 120.

³⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Rattkai, Memoria Banorum 121.

⁵⁾ Lehoczky, Stemma. I. 170.

⁶⁾ Kézirat a nzeti Muzeumban fol. lat. nro 213. tab. 26.

⁷⁾ 1827. évi 16. törv. cz.

Vojkovich család. *Lásd Voikffy cs.*

Vojnich család. (Bajsa) Bács-Bodrog t. e. vármegye birtokos nemes család.

A czímeres nemes levelet Vojnics István és János testvérek kapták 1741. oct. 28-án Mária Terézia királyasszonytól.¹⁾

Czímerök a paizs vörös udvarában, mely arany ászok (cantharium) vagy is íves szelemen által két részre oszlik, alul turbános levágott törökfej, a szelemen fölött két ezüst félhold, szarvaikkal fölfelé állítva látszik. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar arany markolatú kivont kardot villogtat. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstvörös.²⁾

A Vojnics családból Antal élt 1812-ben, midőn a Ludoviceum-ra száz forint alapítványt tett.³⁾ Máté ugyan azon intézetre hatezer hatszáz forintot adott 1836-ban.⁴⁾

Bács-Bodrog megyénél többen viseltek fő megyei hivatalokat. János század elején (1816) azon megye főszolgabírája volt.

A család Bács megyei Bajsa helységről, melynek fele részét birja, írja előnevét.

Vojnovics-Vuja család. 1751-ben Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemes levelét.⁵⁾

Czímere jobbról balra vont rézsutos ezüst szelemen által két részre osztott vörös udvarú paizs, a szelemen által osztott udvarokban egy, egy fekete nyelű ezüst bárd látszik. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan két bárd áll, éleikkel kifelé fordítva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstfekete.⁶⁾

Vokejovich család. Élt a XV. században Mátyás király korában.⁷⁾ Tán azonos a Vojkovich családdal.

Volarich család. (Felső-Lukoveczi) Bács-Bodrog vármegye nemes család, mely az 1825. évi nemesi összeírás szerint azon megyei Baja városában és Gara helységben székelt.

János 1837-ben Bács-Bodrog megye főszolgabírája volt.

¹⁾ Collect. herald. nro 211.

²⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ 1812. évi 4. törv. cz.

⁴⁾ 1836. évi 39. törv. cz.

⁵⁾ Collect. herald.

⁶⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁷⁾ Teleki, Hunyadiak kora XII. kötetében oklevél.

Volfard család. Volfard György 1791-ben II. Leopold király által emeltetett nemességre.

Czímere függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali arany udvarban zöld téren kék oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva, a baloldali kék udvarban zöld téren aranyoroszlán ágaskodik, szintén kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, prém kalpagos, arany öves magyar vitéz emelkedik föl, jobb kezében kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról és balról aranykék.¹⁾

A család 1795-ben Békés megyében hirdetteti ki nemességét.

Wolgemuth család. Wolgemuth Fülöp, Antal és Venczel 1790-ben II. Leopold királytól kaptak czímeres nemességet.

Czímerök vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban ezüst oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot és annak hegyén levágott törökfejet tartva; fölötté jobbról arany csillag, balról ezüst félhold ragyog. Az alsó vörös udvarban arany ászok (cantherium) alatt, melyen hat vörös rózsza látszik, zöld téren két, kerekre felszerelt ágyú szemlelhető. A paizs fölötti sisak koronájából szintén ezüst oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardhegyén törökfejet tartva, két kiterjesztett fekete sas szárny között, melyekből a jobb oldalin arany csillag, a baloldalin ezüst félhold fénylik. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranykék.²⁾

Volics család. Volics Ferencz még 1741-ben nemességet kapott, melyre nézve fia Imre 1766-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta ki czímeres nemeslevelét.³⁾

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4-ik vörös udvarban arany grif ágaskodik, kivont karddal, a 2. és 3. ezüst udvar vizirányosan két felé oszlik, az alsó rész kék udvarban két fehér folyamot mutat, a felső ezüst udvarban zöld ruhás magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján felemelt jobb lábával kövecset tartó darú áll, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali fekéntesen félig arany, félig vörös, a baloldali félig zöld, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstzöld.⁴⁾

Wolkmann család. (de Wolkenheim) Wolkmann János 1741. oct. 28-án Mária-Terézia királyasszony emelte magyar nemességre.⁵⁾

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Collect. herald. nro 163.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁵⁾ Collect. herald. nro 212.

Czímere a paizs kék udvarában hullámnzó folyó fölött arany golyón álló szerencse istennője, mely jobb kezével maga fölött fehér fátyolt tart, balkezelével horgonyt fog, melynek alsó ágára ballába van helyezve; a paizs két felső szegletét függönyszerű arany udvar képezi, melyben egy egy vörös csillag látszik. A paizs fölötti sisak koronáján ezüst horgony áll, és a fölött vörös csillag ragyog, kétfelől két kiterjesztett sasszárny között, melyekből a jobb oldali félig arany, félig kék, a másik félig vörös, félig ezüst. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.¹⁾

Volkra család. Történelmünkben ismeretes német család, mely hazánkban adományok mellett birtokokat szerzett, többek között Nógrád megyében is Salgó várára is nyert adományt.²⁾

Volkra Otto Ferdinand-Theofil 1674-ben a szepesi kamara tanácsosa és alelnöke volt.

Czímere öt részre osztott paizs, egy közép vérttel, melyben kétfejú sas látszik, a fölött kereszttel.³⁾

Wolmuth család. Czímere függőleg kétfelé osztott paizs, a jobb oldali kék udvarban arany grif ágaskodik egy vele szemben álló zöld hegyre, a baloldali osztály fekként ismét kétfelé oszlik, a felső vörös udvarban ezüst folyam van, az alsó fekete udvarban arany ászok szelemenén három fehér rózsza díszlik, a kisebb közép vért vörös udvarában pánczélos, sisakos vitéz áll, jobb kezével kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából arany grif nyúlik ki, első jobb lábával arany markolatú pallózt tartva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.⁴⁾

Wolnhoffer család. Wolnhoffer Pál 1758-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta czimeres nemes levelét.⁵⁾

Czímere vízirányosan kétfelé osztott paizs, az alsó osztály függőleg hatszor, vízszintesen háromszor húzott vonal által arany fekete koczkákat mutat, a felső kék udvarban természetes színű párducz lepeggett, első jobb lábát kinyújtva. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett kék sasszárny lebeg, mindeniken aranyfekete koczkás szelemen látható. Foszladék jobbról aranykék, balról aranyfekete.⁶⁾

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Mocsáry, Nógrád leírása III. 226.

³⁾ Lásd Kaprinai Mss. A. 41. p. 39.

⁴⁾ Burgstaller, Collectio Insignium nob. Fam. Hung.

⁵⁾ Collect. herald. nro 75.

⁶⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

Vopping család. Vopping F e r d i n a n d L a j o s az 1687. évi országgyűlésen nyert magyar honfiusítást.¹⁾

Vorberg család. Báró Vorberg K á r o l y az 1802. évi országgyűlés által a honfiusított nemesek közé iratott.²⁾

Worster család. Worster K r i s t ó f 1687-ben I. Leopold királytól kapta ezímeres nemes levelét.³⁾

Czímere előbb vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső vörös udvarban jobbról arany grif, balról fehér oroszlán ágaskodik, egy arany trombitát tartva mind a ketten, az alsó kék udvarban hajó úszik, melynek orrában kék ruhás ember ül. A paizs fölötti sisak koronájából tigris emelkedik ki, első lábaival kenyeret tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.⁴⁾

Vouermanns család. Vouermanns K á r o l y és A m a n d es. kir. őrnagyokat és F o r t u n a t u s es. kir. kapitányt, mind a három testvért az 1827. évi országgyűlés honfiusította.⁵⁾ Abauj megyében leljük a nemesek sorában. Egyik közülök 1848-ban a VII. honvéd zászlóalj kapitánya volt.

Voxith család. *Lásd Horváth de Zaluka.*

Vozáry család. Szabolcs vármegye nemessége sorában említetik.⁶⁾

Vöber család. Vöber T a m á s az 1764. évi országgyűlésen nyert magyar indigenátust.⁷⁾

Vörös család. (Farádi) Soprony vármegyei Farád helységről írja előnevét.

Czímerök a paizs kék udvarában zöld téren jobbról turbános lovas vitéz, félholdas zászlóval, balról lovas magyar vitéz, mind a kettő hátra egymás felé nézve, és a magyar kivont kardját a török felé villogtatva. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardja hegyén levágott turbános törökfejet, a balban felholdas törökzászlót tartva; a baloldali sisak koronájából szügyén nyállal átütött szarvas emelkedik ki. A paizst két oldalról szokásos foszladék veszi körül.

¹⁾ 1687. évi 28. törv. cz.

²⁾ 1802. évi 34. törv. cz.

³⁾ Collect. herald. nro 781.

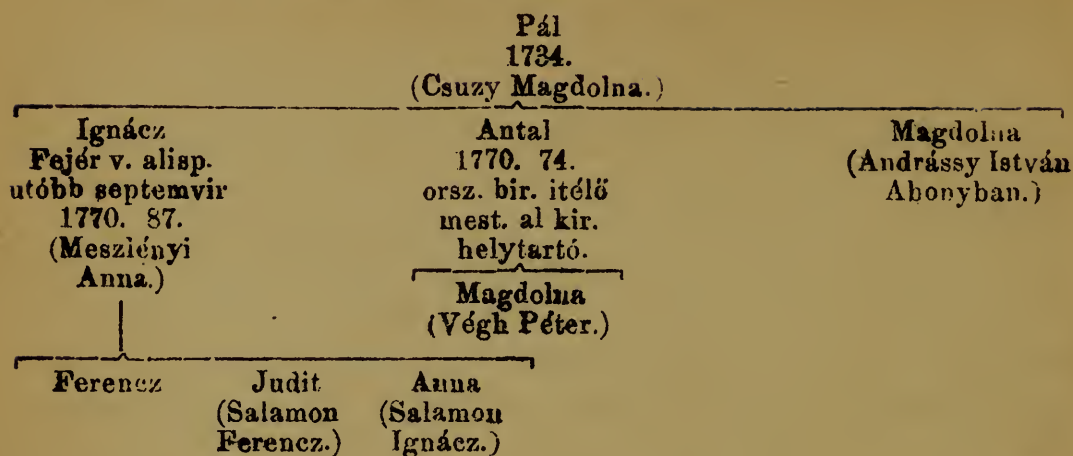
⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁵⁾ 1827. évi 42. törv. cz.

⁶⁾ Fényes, M. orsz. geogr. Stat. állapötja IV. 229.

⁷⁾ 1764. évi 47. törv. cz.

ismeretes a következő családfa:

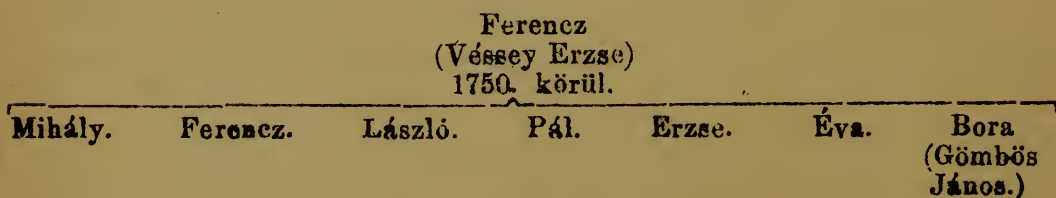

A táblán álló Ignác már 1770-ben Fejér vármegye alispánja és helyt. tanácsos, 1783-ban már udv. tan. 1787-ben a hétazemélyes táblabírája és Sz.-István r. vitéze volt. Birta Igart is.

Antal előbb a kir. táblánál orsz. birói ítélőmester (1770-ben), utóbb 1774. 77-ben kir. alhelytartó, leányát Magdolnát verebi Végh Péter vette nőül.

Másik ágból volt azon Ignác, ki Krassó megyének főszolgabírája volt, 1780. sept. 26-án Soprony megyétől kiadott nemesi bizonyítványát Krassó megyében 1794. máj. 26-án hirtelteté. Élt még 1801-ben is mint Temes és Arad magyék táblabírája.

Más család, vagy más ág lehetett a következő:

Vörös Antal 1848-ban Arad vármegye első alispánja volt, de e családból-e? nem tudjuk.

Vörös család. Lakhelye Szatmár vármegye, hevé Zala megyéből szakadt. Lehet hogy a főlebb említett Ferencznek, kinek neje Véssey Erzse volt, ágából eredt. Az első, kiről adataink szólnak, Vörös Péter (szül. 1763.) Pest megyénél t. jegyző volt, innen N.-Károlyban gróf Károlyi József tisztartója lett. Első neje Pest megyéből Szilágyi Terézia, a második Szilávik Borbála volt. Meghalt 1820-ban. Utódait e táblázat¹⁾ mutatja:

¹⁾ Luby Károly közl.

		Péter sz. 1763—1820. tisztartó N.-Károlyban (1. Szilágyi 2. Szilávik Bora)		Mihály Zalában †			
1-től Erzsé sz. 1793—1864. (Druzsán Simon ispán.)	2-től Miklós †	Lajos urad írnok. †	Anna †	Teréz sz. 1806. (1. Pecz Ferencz hadn. † 1830. 2. Péchy Gábor † 1855.)	Ignác sz. 1813. (Szádeczky Mária.)	Antal sz. 1811. (Srajch Krisztina).	

A családfán állók közül Teréz szül. 1806-ban, férjhez ment Pecz Ferencz volt huszár hadnagy, akkor már gr. Károlyiaknál gázdatiszthez, ki 1830-ban meghalt, másodszor nőül ment 1847-ben péch-uj-falusi Péchy Gáborhoz, Nagy-Géczen, ki 1855-ben halt meg.

Ignác szül. 1813. gróf Károlyiaknál volt legutóbb Fölthön tisztartó, jelenleg nyugalmazva Pesten. 1843-ban nőül vette Szádeczky Máriát.

Antal szül. 1811-ben, okleveles ügyvéd, 1848-ban Kossuth Lajos titkárja, jelenleg Somogy megyében Szőlös-Györökön Jankovich László titkára. Neje volt Srajch Krisztina.

A család kath. vallású.

Vörös család. (Magyar Béli) Pozsony megyei nemes család, melyből Antal szül. Hegyen 1800. aug. 21. cseklési plébános.

Vörös család. (Máskép Kovách) Vörös máskép Kovács János 1666-ban I. Leopold királytól kapta címeres nemes levelét. Címere a paizs kék udvarában magas fehér sziklán könyöklő pánczélos kar kivont kard hegyén török fejet tartva, fölötté a paizs szegleteiben egy egy arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez hasonló könyöklő kar kivont kard hegyén törökfejet tart, két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobb oldali vízszintesen jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.¹⁾ Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Vörös család. Vörös Mihály alapítá, ki 1760-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapott címeres nemes levelet.²⁾

Címere a paizs kék udvarában hátulsó lábain ágaskodó orosz-lán, első lábaival vörös keresztes fehér zászlót tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szétterjesztett szárnyakkal piros lábú fehér galamb

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Coll. herald. nro 49.

áll, piros csőrében zöld olajfa galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.¹⁾

Vörösmarty család. Vörösmarty Mihály, a nemzet nagy költője, Fejér megyében P.-Nyéken született 1800. dec. 1-én nemes családból,²⁾ e szerint azon nemes családból, melyet Fejér megyének 1779. évi jegyzőkönyvében némi változattal *Veresmart* alakban találunk bevezetve. Ugyan is

1779. nov. 27-én Fejér megyének választmányi gyűlése előtt Veresmart (így) Ferencznek fia József és Veresmart Jánosnak fiai János és István, V. Mihálynak unokái, bemutatván ezen nagy atyjoktól Mihálytól, ki Fejér megye előtt nemességét igazolta, származásukat, a megye nemesei közé beirattak.³⁾ Ezek családfája így áll:

Mihály		
Ferencz.	I. János.	
József	II. János	István
1779.	1779.	1779.

Ezek egyikétől származott, (és úgy látszik II. Jánosnak fia volt) azon Vörösmarty Mihály, ki e század elején Fejér megyében Pusztanyéken gr. Nádasdy Mihálynál gazdatisztséget viselt és ki nőül vevén nemes Csáty Annát, öt fiu és négy leány gyermek közt atyja lön Mihály-nak, a nemzet nagy költőjének, ki 1855. nov. 19 én. Pesten halt meg. Atyjától kezdve a családfa így áll:

Vörösmarty N.		
N.		N.
Mihály P.nyéken gazdatiszt 1817. (Csáty Anna.)		Ferencz Pesten ügyvéd 1816.
Mihály sz. 1800—1855. m. akad. r. tag. a nagy költő (Csajághy Laura.)	János szül. 1802. gazdatiszt.	s. a. t.
Béla.	Ilona.	Erzse.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ L. Gyulay Páltól Vörösmarty Mihály munkáinak I. kötetében jeles életrajzát.

³⁾ Fejér vármegye jegyzőkönyve.

Vösthe család. (Vöstei †) Komárom vármegye kihalt családja, mely ott hajdán Vösthe pusztát birtokolta; az utolsó, kiben a család kihalt, Vösthe Mátyás volt még 1581. előtt, mert már ekkor, a vösthei puszta, mint magvaszakadás útján a koronára szállt birtok, másoknak adományoztatott.¹⁾

Vrábel család. Mint e munka IX. köt. 464. lapján a Pozsony családról meg van írva, Posonyi Ignác szegedi lakosnak leányát Annát Vrábel János vévén nőül, a nevezett ipa ettől született egyik unokáját Vrábel Ignácot örökösül fogadván, azt a Pozsonyi névre adoptálta és nevére 1791-ben nemességet szerzett, míg ennek többi testvérei a Vrábel nevezet mellett nemesség nélkül maradtak. Idézett helyen kimaradt az 1791-ben nyert czímer leírása, melyet e helyen némi pótlásul közölni kívánok:

Érdeklett czímer négy részre osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban hátulsó lábain ágoskodó oroszlán, első lábaival piros szőlő-gerezedet tart, a 2. és 3. vörös udvarban lefordított arany bőség-szarvból gyümölcs és búza-kalász ömlik alá. A paizs fölötti sisak koronájából fehér oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával két zöld leveles piros szőlőfürtöt tart. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös.²⁾

Vrablászky család. Azelőtt Vrabély. Trencsín vármegye nemesi összeírásában 1646-ban előfordul Márton Vrabély néven. Az 1690. évi összeírásban már Vrablászky néven találjuk Zolnán. 1754-ben nemességi oklevelei Trencsín megye levéltárába kerültek, valószínűleg kihalása miatt.³⁾

Wragevich család. (Báró † 1720) Horvát országi kihalt bárói család, melynek őse állítólag egy szerecsen, Kálmán király korában élt, és ennek a velenczések ellen indított háborúja alkalmával Kálmán királyt, kit kocsijában a lovag elragadtak, a veszélyből megmenté, miért Horvátországban jószágokat kapott adományban.⁴⁾

E családból Wragevits János 1527-ben Zágráb. parancsnoka volt.⁵⁾

E családból volt György a XVII. század végén, kinek nejétől telekesi Török Zsuzsannától fia volt Kristóf.

¹⁾ Fényes, Komárom várm. 117. 118.

²⁾ Adami Scuta gentil tomo XIV.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

⁴⁾ Ungarisches Magazin 1783. III. Bd. 128. és Budai Fer. polg. lex. III. 768.

⁵⁾ Kerchelich Hirt. Epp. Zágráb. 216.

E családból volt László, kinek Keczer Borbálatól fia Boldizsár, kinek ismét leánya volt Borbála Patachich Istvánné.¹⁾

Utolsó volt e családból Ádám, báró (de Marasovecz) ezredes és kósztaniczi parancsnok, kiben 1720-ban a család kihalt.²⁾

A család nevét a magyar kronikák Vagorovics-nak is írják.

Vrana család. (Hlozsa) Vrana család másképp Vranay, Trencsin vármegye nemessége sorában található már 1660-ban, a midőn a nemesi összeírás szerint Trencsin sz. kir. városban a curiális birtokosok sorában állt.

A nemesi összeírások szerint³⁾ 1748-ban Kasza-Podhragyon laktak öregebb és ifj. András és János; Pruzsinán pedig Miklós.

1768-ban K.-Podhragyon laktak ör. és ifj. János, továbbá András, János, József, György és Ádám testvérek, Andrásnak fiai. Pruzsinán Miklósnak fia János.

1803-ban K.-Podhragyon éltek János és fiai András és Ádám, továbbá József, András, István, György és Ádám testvérek mindnyájan Józsefnek fiai, majd István egyedül. — Pruzsinán János és fiai János, István.

1837-ben Kö-Porubán lakott Andrásnak fia Ádám, K.-Podhragyon: András és Ádám fiával Jánossal, továbbá István és György, és ez utóbbinak fiai János és György, nem különben Ádám egyedül. Végre Pruzsinán lakott István maga.

A családfa ilyen formán szerkeszthető:

Vrana N.		
ör. András K. Podhragyon 1748.	János K. Podhragyon 1748.	Miklós Pruzsinán 1748.
ifj. András 1748	ifj. János 1768.	János 1768. 1803.
Folyt. a köv. lapon.	István 1803.	János 1803. István 1803. 37.

¹⁾ Bossányi féle curiai per 471. lap.

²⁾ Lehoczky, Stemmat. I. 433.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

ifj. András, ki az előbbi lapon. 1748						
András K. Podhragy 1768.	János 1768. u. ott.	József 1768. u. ott.	György 1768. u. ott.	Ádám 1768. u. ott.		
András u. ott. 1803.	Ádám u. ott. 1803. és 37.	József u. ott. 1803.	András u. ott. 1803. 1837.	István u. ott. 1803. 1837.	György u. ott. 1803.	Ádám u. ott. 1803. 1837.
Ádám 1837. Kő Porubán.			János 1837.	György 1837.	János 1837.	

E családból volt Vrana István, ki 1770-ben Vágujhelyben született, 1801-től theol. dr. és pesti egyetemi hittani tanár, 1810-ben esztergami kanonok, végre a bécsi Pázmány-intézet igazgatója. Meghalt Budán 1822. febr. 5-én Előnevét *Hlozsáról* írta, és ily czimert viselt:

a paizs kék udvarában zöld téren varjú (v. galamb?) áll, csőrében három buzakalászt tartva, a paizs fölötti sisak koronáján egy nyitott ércsisak áll, nyillal átütve.

Wranchich család. (Szebenigói †) Mint a családnak leghíresebb és történelmünkben ismeretes tagja: Verancsics Antal érsek (kit már sokan, de roszúl *Veráncz*-nak is neveznek) maga írja, családjának ősei Boszniában laktak, honnan azonban űk-atyja Ivancz vagy János feleségestül és gyermekeivel a török elűl menekülve Horvát-országba telepedett, de ott sem maradhatván, Dalmáciaiába tette át lakását Sebenigóba, hol házat és egyéb javakat szerzett.

Azon 1569. évi újjító nemes levélben²⁾ (melyről eddig nincs tudva, hogy Maximilian király által elfogadtatott-e?) maga annak fogalmazója Antal érsek írja, hogy családjá régi neve „Wranchyth” volt, mely utóbb Vranichytha változott, ő pedig azt már *Veranchyth* és latinosan *Verancius* alakban kívánta használni. Egyébiránt 1529.—1550. évi okmányokban is még a családnevet deákosan csak *Wrancsics* (Wranchich)-nak találjuk,³⁾ melynél fogva itt is a *Wranchich* alakot tartottuk legősiebbnek és valódiabbnak.

A család már I. Lajostól kapott lilium czimeres nemes levelet,

¹⁾ Memoria Basilica Strigoniensis pag. 182.

²⁾ Verancsics Antal összes munkái. Közli Szalay L. V. 360—372. (Katonai Hist. critic. XXV. 147.)

³⁾ Ugyan ott I. köt. 341. és köv.

mely azonban elveszvé, azt W. Antal testvérei részére is 1569-ben megújítatni kérte. Ezen czimerlevél szerint a Wranchichok czimere¹⁾ következő: a fenálló paizs öt udvart mutat, t. i. a paizs felső jobb oldali szegletéből az baloldali alsó szegletig húzott (és valószínűleg ezzel ellenkezőleg egy másik) vonal által négy részre oszlik, egy közép paizsszal; a két oldalas kék udvarban három, három lilium diszlik, a felső és alsó arany udvar üres. A paizs fölötti sisak koronájából taraj nyúlik föl, melyen szintén vizirányos udvarban liliumok láthatók. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

Az ismert családja következő:

Ferencz Sebenigói lakos (Statileo Margit.)			
Antal sz. 1504. † 1573. k. helytartó eszterg. érsek.	Mihály 1529. 1553. kir. udvarnok.	Péter 1530.	János 1549. 56.
Faustus Kázmér. a szótár író 1575.			

Ferencz sebenigói nemesnek neje Statileo Margit volt, leánya Statileo Mihály trauai lakosnak,²⁾ nővére Statileo János erdélyi püspöknek, ki Vbranchich Antalnak ekképen anyai nagybátyja volt. Hasonlóan rokona és nagy bátyja volt Beriszló Péter veszprémi püspök is,³⁾ minthogy ez is anyai ágon a Statileo családból származott.

Antal szül. 1504. máj. 29-én, nagy bátyja Statileo János püspök pártfogása, és utóbb kiváló esze, tehetsége és erélye folytán kir. helytartóságra és esztergomi érsekségre emeltetett 1569. oct. 17-én.⁴⁾ Életét, mely ismeretes, nem itt való megírni.⁵⁾ Meghalt 1573. jun. 15-én. Testvére

János 1556-ban Abauj megyei Korlátfalvára kapott kir. adományt.⁶⁾

¹⁾ Mely nem egyez meg a Török János által a „M. ország Primása“ című derék munkában látható arczkép allatival.

²⁾ Kovachich Scriptores minores I. 194.

³⁾ Vita Petri Berislavi L. Verancsics Antal összes művei II. k. 221. és köv. l.

⁴⁾ Codex Széchenyi, a nmti Muzeumban XI. köt.

⁵⁾ Podhraczký József, Werancsics Antal élete. Pesten 1857.

⁶⁾ Liber Regius fol. 112

Mihálynak fiai¹⁾ voltak Kazmér és Faustus, a Lexicon pentaglottum írója.

Mikor halt ki a Wranchich család, nem tudjuk, leány ágon örökösödő utóda Dalmacziában a gróf Draganich család lett, mely már szintén kihalt.

Még 1673-ban a hűtlenségi bélyegen kir. ügyész által elfoglalt Nógrád megyei Divény várban ő felsége tisztartójának olvassuk²⁾ V r a n c h i c h Györgyöt, de a főlebbi családból eredt-e? nem tudjuk.

Vrányi család. (Vrányi) Új nemes család, melyből Vrány Argirius megszerezvén a kir. kincstártól Krassó megyében V r á n y helységet, arról nevet és előnevet kapott és egyszersmind a jószággal adományos nemességet 1826-ban. Nemessége Pest megyében 1826. aug. 31-én, Krassó megyében 1828. dec. 15-én hirdettetett. Fiai György Pesten, és Sándor kinek gyermekei vannak. K o s t a n t i n kereskedő. Nevezett helységet a család most is birja.

Vratarics család. (Pápai) Heves vármegyei birtokos nemes család, melynek őse Vratarics Farkas a mult század közepén 1740. körül Veszprém megyéből Pápáról származott Heves megyébe. Tőle a családfa következőleg³⁾ terjedt le:

Farkas 1740. kör.					
Mihály (Radics Julia.)	II. Farkas.		Klára (Biskó Fer.)	Antal (Dessewffy Klára.)	
Mihály (Kalmár Luczia.)	Anna (Szalkáry Antal.)	János (Lukács Emerentia.)	Pál (Szabó Mária.)	László †	Constantia †
Gábor. Antal. Kati. Anna.			István. László.		
Imre (Szabó Kata.)	Pál (Foltin Teréz.)	József (Csépan Fanny.)	Sándor.	Róza (László András.)	N. (leány.)
Károly 1826—44. Heves v. főjegyző † 1852. jan. 2. (Zábráczy Klára.)	Anna (Dobóczy István.)	Klára (Rottenstein József.)	Lajos † 1860. dec. 8. Vezekényen.	Magda. Mari. Póli.	
József Dormádon	Vilma (Rottenstein Pálné.)	Amália (Jekelfalusy N.)	Ödön Vezekényen (Egyed N.)	Rozália (Jekelfalusy Andor.)	

¹⁾ Veranesics Codex az esztergomi könyvtárban folio 100. 153

²⁾ Nógrád megyei protocol. 1673.

³⁾ Petrovay Ákos közl. sz.

Mind a családfán látjuk, Károly († 1852. jan. 2.) 1826—1844-ig Heves vármegyének főjegyzője, Lajos († 1860. dec. 8.) főszolgabírája volt.

Wrchowszky család. Horvátországból származott. Előbbi neve Perger volt, a Wrchovszky nevet Horvátországban vette föl Jeromos, kinek fia István Wrchovszky névre 1583. maj. 1-én Rudolf királytól czimeres új nemes levelet nyert.¹⁾

A család egyik tagja György Perger néven a cseh kancellariánál volt hivatalnok. E családból származtatik Perger Illés a történet író is.²⁾

Czímerök a paizsban dombon ülő pacsirta; a paizs fölötti sisak koronáján könyöklő, kivont kardot villogtató kar.³⁾

Wrchovszky Sámuel ügyvéd, 1794-ben benne volt a Martinovich féle összeesküvésben.

Tán e családból származtak Wrchovszky Sándor († 1865) és Mihály pesti ügyvédek is.

Vuchetich család. Torontál vármegyében bírja Csenej helységet. Vuchetich Miklós 1863-ban azon megyében árvaszéki előadó. Ugyanott Gyula is.

Vuchetich Mátyás horvátországi születésű, jogtudor, előbb a Kassai akademiánál, utóbb a pesti Egyetemnél római jog, és büntető törvények tanára 1809-től. Több, főleg büntető jogi latin munkát írt. Meghalt 1824. sept. 22-én.

Vucsák család. Zala vármegyei nemes család, birtokos ott a muraközi járásban Goricsicza helységben. Közülök Vucsák János a mult század végén 1791—96-ban Zala vármegye alszolgabírája volt.

E családból származtatik azon Vucsák György is, ki Aradon polgár volt, és ott halt meg 1825-ben kora 75. évében; nejétől Eötvös Erzsébettől,⁴⁾ ki előbb Boldizsár Györgyné volt, és 1805-ben halt meg kora 51. évében, következő gyermekei maradtak, mint a következő táblázat mutatja:

¹⁾ Katona Hist. critica tomo XXVI. p. 176—180.

²⁾ Tudománytár 1843. évi VI. köt. 354.

³⁾ Lehoczky Stemmat. II. 435.

⁴⁾ Eötvös Erzsének atyja volt Eötvös István mihályfalvi birtokos, testvérei Zsigmond és László.

György
Aradon † 1825.
(Eötvös Erzsé † 1805.)

Hona sz. 1778. aug. 16. (Mogyoróssy Jánosné Gyulán.)	Erzsé.	Teréz (Kricsfalvi Krics István Aradon.)	András †	Salamon †	Kata (Falk Antal aliasi jegyző Temesben.)
---	--------	--	-------------	--------------	--

Vucskovics család. Vucskovics Zsivko 1751-ben Mária-Teréziától kapta czímeres nemeslevelét.

Czímere a paizs vörös udvarában álló, jobbról lelógó aranyzászló, fölötté jobbról és balról egy, egy arany csillag ragyog; a paizs fölötti sisak koronáján szintén arany zászló áll, hegyén (mint a másikon is) két felé két arany szalag is lebeg. Foszladék mindkét oldalról aranykék. ¹⁾

Vuich család. Alapítója Vuich Arsén a Tisza-végvidéki katonai őrség főkapitánya, ki 1741. oct. 28-án Mária-Terézia király asszony által nemesítetett meg. ²⁾ Czímere függőleg kétfelé osztott paizs, a jobb oldali ezüst udvarban vörös oroszlán ágaskodik első lábaival arany nyelvű vörös zászlót tartva; a baloldali vörös udvarban kék ruhás lovas vitéz kivont kardhegyén törökfejet tart; a paizs fejében (három szegletű) kék udvarban arany nap s körülötte három arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából kék ruhás kar nyúlik föl, kivont kardhegyén törökfejet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst vörös.

Vuich család. Vuich László 1746-ban Mária-Terézia királyasszony által emeltetett czímeres nemességre.

Czímere vizirányosan kétfelé osztott paizs, az alsó kék udvarban balról jobbra vont rézsutos szellemen látszik, a felső vörös udvarban ezüst oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont arany markolatú kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén fehér oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával szintén kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Vujánovszky család. Vujánovszky István és Pantalia 1792-ben I. Ferencz királytól kaptak czímeres nemes levelet.

Czímerök arany kereszttel négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban magas fehér süveg, a 2. és 3. kék udvarban panczélos kar kivont kardot tartva, látható. A paizs fölötti sisak koronáján szin-

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Collect. herald. nró 213.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

tén pánczélos kar kivont karddal szemlélhető. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstvörös.¹⁾

Vujevich család. Vujevich Gergely 1690-ben I. Leopold királytól kapott címeres nemes levelet.

Czimere a paizs kék udvarában zöld halmon arany korona, és azon vörös mezű kar könyököl, kivont kard hegyén törökfejet tartva. A paizs fölötti sisakon korona van. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.²⁾

A Vujevich család Bács megyében Baján honos. Közülök István 1845—1849. Bács várm. biztosa, Zakariás 1848-ban volt honvéd, utóbb (1859) Karczagon cs. kir. járásbirósági segéd.

Vukassovich család. Horvátországból a Likkai határ őrezred vidékről ered, hol a család egyik tagja katona-tiszt volt; ennek fia József Fülöp született a Likkai kerületben Sz. Péteren 1755-ben, a Bécs-Ujhelyi katonai akademiában növekedett, és 1780-ban azon határ őrezredben mint hadnagy kezdett szolgálni. Vitézsége által főleg a francia háború alatt fokozatosan haladva, 1796-ban tábornok, majd altábornagy lett. 1802-ben báróságra emeltetett. 1809-ben Aspern és Wagramnál tünteté ki magát, ez utóbbi ütközetben jul. 6-án halálos sebet kapván, abban e miatt Bécsben aug. 9-én meghalt.

Bárói czimere rendesen négy felé osztott paizs, egy alsó ötödik udvarral; az 1. vörös udvarban növekedő ezüst egyszarvú, a 2. és 3. arany udvarban kék ruhás, vörös zászlót tartó magyar vitéz, a 4. ik vörös udvarban fehér ágaskodó szarvas, az alsó ötödik gúla alakú kék udvarban fekete hegy látszik. A középső paizs függőleg két udvarra oszlik, a jobb oldali vörös udvarban fehér mezű kar kivont kardot tart, a baloldali arany udvar jobb oldalából kétfejű fekete sasnak fele testrésze látszik. A paizs fölött bárói korona, azon három koronás sisak van, a jobb oldalin pánczélos kar kivont kardhegyén törökfejet tartva, a középsőből ezüst egyszarvú, a baloldaliból kék ruhás magyar vitéz vörös zászlóval látható. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. A paizst telamonok gyanánt két ágaskodó hamvas farkas tartja, fejeket kifelé fordítva.³⁾

Vukelics család. Vukelics Jeromos 1714-ben III. Károly királytól kapta címeres nemes levelét.⁴⁾

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Ugyan ott.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV

⁴⁾ Collect. herald nro 646.

Czímere függőlegesen két felé osztott paizs, a jobb oldali kék udvarban zöld téren arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával levágott törökfejet tartva, a baloldali ezüst udvarban zöld téren vörös ruhás, sárga csizmás, kék öves, kardos vitéz áll, jobb kezével kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz emelkedik ki, jobbról ezüst keresztes vörös zászló, balról félholdas és csillagos kék zászló leng. Foszladék jobbról arany kék, balról ezüst-vörös. ¹⁾

Vukovics család. Vukovics J e r o m o s 1756-ban Mária-Terézia királyasszonytól kapta czímeres nemes levelét. ²⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain álló fehér medve, első jobb lábával arany buzogányt tartva; ugyan ilyen medve emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából két felől két kiterjesztett kék sasszárny között. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék. ³⁾

Harminczhat évvel később, úgymint 1792-ben egymás Vukovics család, (tán az előbbinek utóda, vagy rokona?) nevezetszerint Vukovics S z á v a, T i v a d a r és S á n d o r kaptak I. Ferencz királytól nemességet és ily czímet:

A paizs függőlegesen három részre oszlik, míg a paizs alsó része csak két részre. A felső 1. kék udvarban hat ezüst félhold fénylik, a 2. ezüst udvarban arany szárnyas angyal, nyakában és ágyékan piros fátyollal fedve látszik; a 3. kék udvarban arany csillag, alatta ezüst félhold ragyog; az 4. arany udvarban egyfejű fekete sas szétterjesztett szárnyakkal szemlélhető az 5. vörös udvarban arany oroszlán kivont karddal látható. A paizs fölötti sisak koronájából hamvas grif feje emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüst vörös, balról aranykék. ⁴⁾

Ez utóbbi családból eredt Vukovics S z a b b á s 1848-ban Temes vármegye első alispánja, 1849-ben magyar igazság-ügyi miniszter.

Wurmbrand család. Wurmbrand J á n o s H e n r i k az 1681. évi országgyűlésen nyert magyar honfiusitást. ⁵⁾

A család eredetét Stajer országból származatjak a Wurmbergektől. A báróságot 1518. jul. 9-én kapták. A grófságot a főnebb nevezett János és rokonai G y ö r g y - A n d r á s és F ü l ö p - F a r k a s kapták 1682.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

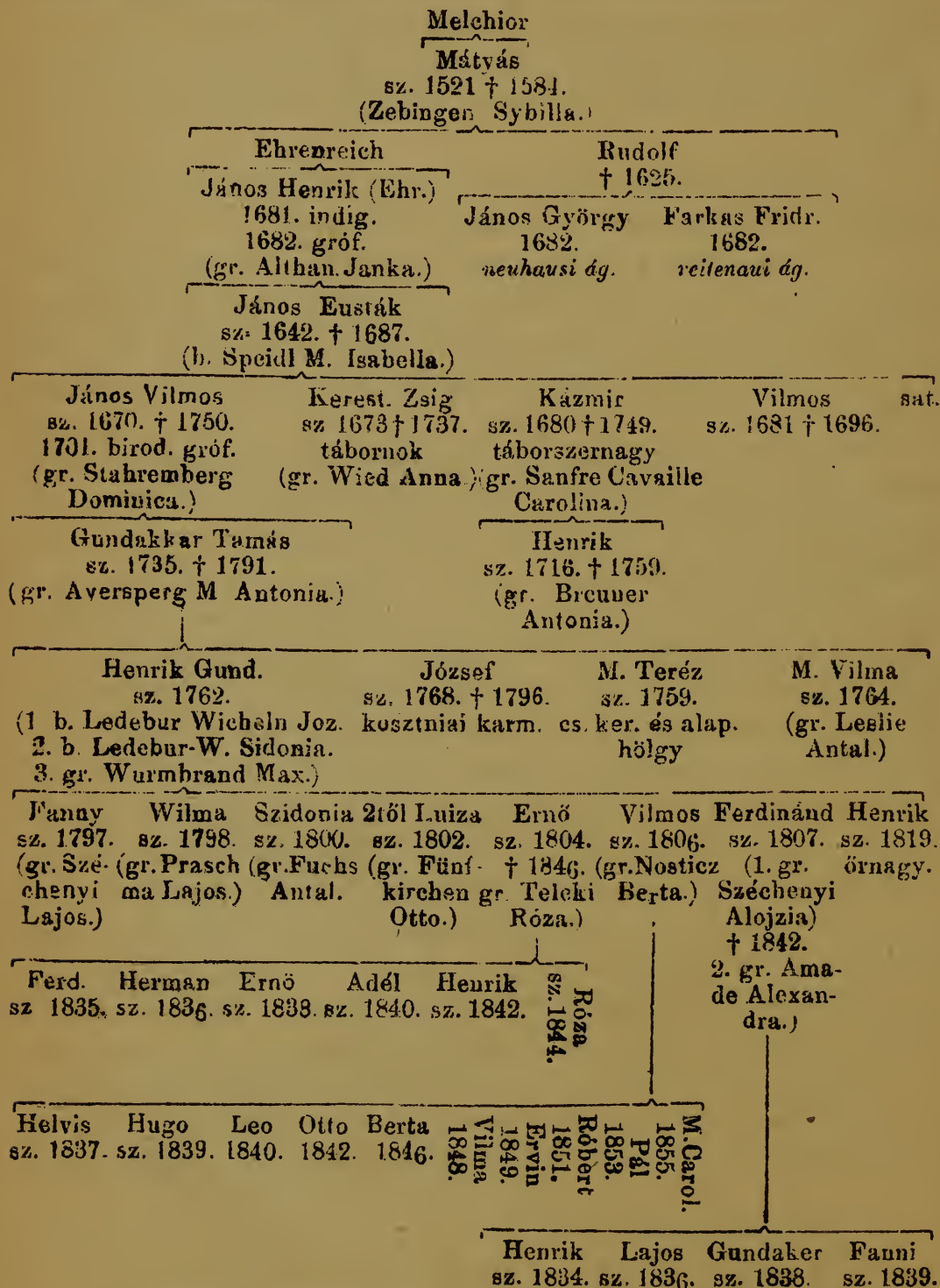
²⁾ Coll. herald. nro 155.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁵⁾ 1681. évi 82. törv. cz.

oct. 3-án I. Leopold császártól. Nekünk a két utóbbi ágával semmi közünk, csupán a nálunk indigenált János-Henrik (Joh. Ehrenreich) ágát (mely a másik ágaktól megkülönböztetőleg ausztriai fővonalnak neveztetik) kell itt közlenünk, a mint¹⁾ következik:

¹⁾ Gothai Hist. herald Handbuch és Taschen. d. gräfl. Häuser. Továbbá Schönfeld, Adels Lex I. 125. 238 II. 172.

A család czímere négy felé osztott paizs, az 1. és 4. udvar hosszában három ezüstvörös szelemenre oszlik, a vörös csikolatok három, három négyszegletes drágakövel, az ezüst csikolatok kis gömbölyű üveg kockákkal rakvák: a 3. és 4. vörös udvarban arany koronás fehér macska ágaskodik. A középvért ezüst udvarában fekete sárkány szemlélhető.

Wurm család. Megnemesített Almágy név alatt. *Lásd Pótlék köt. Almágy cs.*

Wurum család. Wurum József 1763. nov. 27-én¹⁾ született Nagy-Szombatban polgári szülőktől. 1781-ben Nyitrán pappá lett 1805-ben egri kanonok, 1816-ban sz. fejevári, 1821-ben n. váradi, 1827-ben pedig nyitrai püspök és val. bel. tit. tan. 1836-ban pedig Sz. István r. közép keresztése. Meghalt 1838-ban.²⁾

Nemességet szerezvén, ily czímet kapott, a paizs vizirányosan kétfelé oszlik, a felső udvarban egy fejű fekete sas szétterjesztett szárnyakkal, az alsó udvarban két szarvasagancs között csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján három strucz toll leng.

Vuxits család. Vuxits család 1751-ben Mária-Terézia királyasszony által emeltetett nemességre.

Czímere a paizs vörös udvara közepén vizirányos ezüst pólyán fekvő kék zászló. A paizs fölötti sisak koronájából öt strucz toll emelkedik ki, a két szélső vörös, a közbensők fehérek, a középső kék. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék.³⁾

¹⁾ Másutt nov. 24-ét olvastam.

²⁾ Szaniszló Fr. Memoria Josephi Wurum etc Pestini.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

Z.

Záary család. *Lásd Záry cs.*

Zabaffy család. Trencsin vármegye nemes családja, hol tagjait már 1690-ben a Lietavai vár tisztjei között a nemesi rovatban találjuk.¹⁾ Azonban a czímeres nemes levelet csak Zabaffy Imre kapta III. Károly királytól 1717-ben.²⁾

Czímere a paizs vörös udvarában arany koronán hátulsó lábain ágaskodó kettős farkú oroszlán, első bal lábával egy repülő fehér galambot tartva, mely piros csőrében zöld galyat tart. A paizs fölötti sisak koronáján szintén az előbbihez egészen hasonló repülő galamb látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.³⁾

Trencsin vármegye nemesi összeírásai szerint 1768-ban Trsztyenán lakott Péter; 1803-ban Sztranszkén ifjabb Péter, 1837-ben szintén Sztranszkén ifj. Péter.

Zabanius család. *Lásd Sachs ab Harteneck cs. X. köt. 4. lapon.*

Zabary család. Gömör vármegye kihalt családja, melyből Zabary Péter Andréffy Jánossal 1568-ban Pest megyei Bellye pusztára és a monostori részbirtokra királyi adományt kapott.⁴⁾ Ugyan e család birta Gömör megyében Zabar helységet, mely a család fiága kihaltával Zabary Zsuzsannával ennek férjére Tóth Szabados János és utodaira szállott, kik közül a Szontagh család utóbb birtokára 1756-ban nádori adományt vitt.⁵⁾

Zabláthy család. Trencsin vármegyének egyik régi kihalt családja, mely eredetileg Kolosváry nevet viselt, majd Trencsin me.

¹⁾ Szontagh D. közl. sz.

²⁾ Collect. herald. nro 601.

³⁾ Ott és Adami Scuta gent. tomo XIV.

⁴⁾ Liber regius anni 1568. folio 328,

⁵⁾ Lásd e munka X. köt. 834. lapját.

gyében Szaltzer de Zabláth, sőt Zábláthy névvel élt, főleg pedig Lőrincz viselte a Zábláthy nevet, mint Trencsín vármegyének 1491—1525-ben Trencsín vármegye alispánja. A család fényes házakkal jött rokonságba. Így Lőrincznek egyik leánya Zsófia előbb Sárkány Ambrúsné, utóbb 1540-ben Szentgyörgyi és Bazini gróf Farkas özvegye volt.¹⁾ Jakab 1545-ben. Eberhardi várnagy.²⁾ I. Lőrincznek testvére Lukács élt 1480. 1514-ben. Lőrincznek egyik fia Jakab 1498. 1510-ben garán sz. benedeki apátúr volt. Egyébiránt a családnak meglehetősen teljes családfája Kolosváry név alatt e munka VI. köt. 311. lapján látható.³⁾

Zabó család. A Szabó családnevet hajdán Zabó alakban is irták; e családok nevezetesebb tagjait pedig már e munka X. kötetében közlöttük.

Zabó néven ismeretesek még Zabó Tamás, ki 1563-ban Szatmár megyei Dobrács helység fele részére kir. adományt vitt.⁴⁾ János 1614-ben szintén Szatmár vármegyében az ecsédi uradalomból Kálmándon egy telket Báthori végrendelete folytán nyert.⁵⁾

Nógrád megyében 1597-ben Zabó Miklós Losoncz bírása volt, Zabó Jakab pedig Szécsény várában katona.⁶⁾

Zabó Györgynek 1609-ben Somogy város iránti perében Pethő László ellen az országgyűlés rendelkezett.⁷⁾

Zabó család. (Köd-Szállási) czímeres nemeslevelét Zabó János kapta 1720-ban Köd-Szállási elő névvel.⁸⁾ Czímere következő: a paizs vörös udvarában arany koronán kék mezű kar könyököl, kivont kardot tartva; a paizs fölötti koronán szintén olyan kardos kéz látszik. Foszladék mindkét oldalról ezüstvörös.⁹⁾

Zabó család. (Felső-Őri). Vas vármegye azon családainak egyike, melyek 1582-ben Rudolf királytól F. Őr helységre adományt kaptak. *Lásd Zámbo cs.*

¹⁾ Peres iratokból.

²⁾ Perből.

³⁾ Még ide szolgáló adatok és családfák olvashatók: Lehoczky Stemmata. II. 435. Geneal-auth. II. törv. Továbbá Rajcsányi Deduct. geneal. Mss. tomo I. 150. 177. 250. és II. 119.

⁴⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 59.

⁵⁾ Ugyanott II. 197.

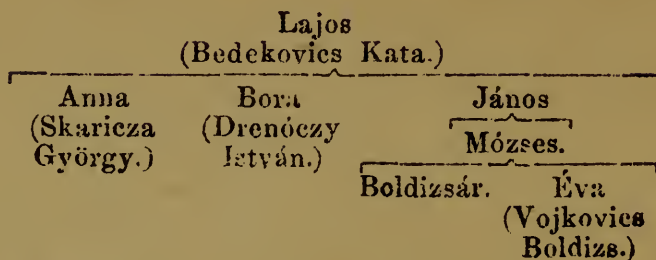
⁶⁾ Protoc. C. Neograd, anni 1597.

⁷⁾ 1609. évi 64. törv. cz.

⁸⁾ Collect. herald. nro 438.

⁹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

Zabók család. Horvátországi család, melyből Zabók Lajos ily családfát¹⁾ alkotott:

Zabolay család. (Veres-egyházi.) Doboka vármegye nemes családja. 1700—2-ben Zabolay György és János ott Apáthiban és Szász-Uj-Ősben birtokosok. István ugyan akkor Veresegyházán birtokos.

1764-ben Zabolay Bora Somlyay Jánosné Szász-Uj-Ősben birtokos. 1770-ben Veresegyházi Zabolay György atyja után Apáthiban; Veresegyházi Z. Mihály szintén atyja után birtokos Veresegyházán még 1777-ben is.

1784-ben Zab. Márton a Hora és Kloska ellen kirendelt Kolos megyei fölkelésnél altizedes.

László 1827-ben Kolos megyei árvaszéki bíró, 1848-ig birtokos megyében Oláhujfalú és Szucságban úrbériséget.²⁾

Záborszky család. Turóc vármegye ősi régi családja, melynek ősei Turóc megyei Zábór helységekre 1263-ban IV. Béla királytól kaptak adományt. 1364-ben Zábori Pálnak fia János és testvérei Miklós, István és László, továbbá Zábori Tamásnak fia János adományos okleveleik bemutatása mellett Szepesi Jakab országbíró által is meghagyattak birtokaikban. 1391-ben nevezett Pálnak fia János produkált Bebek Imre országbíró előtt.³⁾ Nevezett helységről vette a család Záborszky nevét.

Idővel a család más megyékbe is elszakadt. Így 1480-ban már Záborszky Mihályt a Tapolcsányi vár kapitányságában találjuk.⁴⁾

Zala megyében már 1594-ben élt Záborszky János, kinek neje Sárkány Margit volt. Ettől származhatott azon Miklós, ki 1659-ben

¹⁾ Kézirat a nmti Muzeumban fol. lat. nro 213. tab. 26.

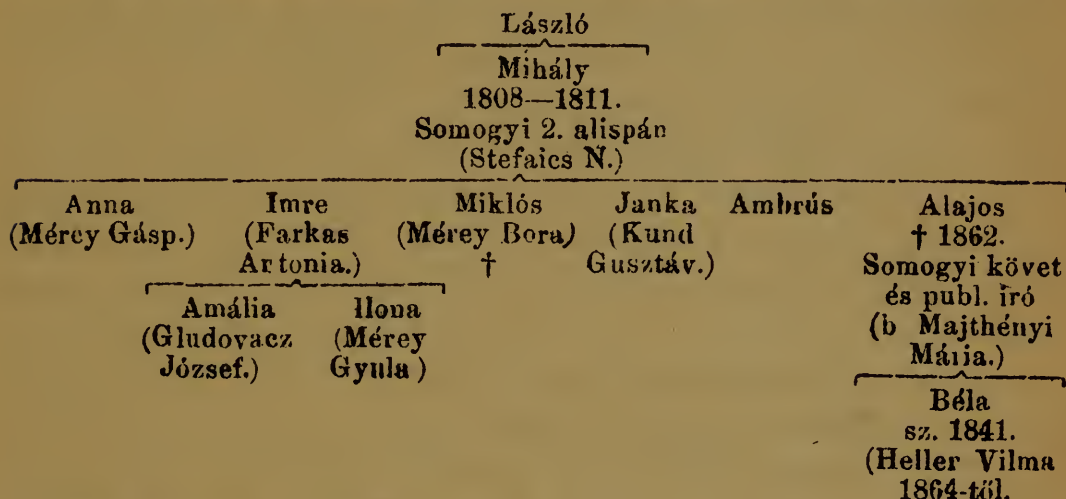
²⁾ Hódor K. Doboka várm. 254. és u. attól magán közl.

³⁾ Regestrum de Thuróch. Engel, Monumenta pag. 30. Bel. M. Notitia nova Hung. II. 332.

⁴⁾ Kaprinai Mss. B. tomo I. p. 105.

országos biztos volt Lőcse és Kézsmárk város kárainak pótlására kiküldve.¹⁾

Ugy látszik Zala megyéből szakadt át a Záborszky család egy ága Somogy megyébe, hol nevesebb nemes családokba házasodott és Várdán volt birtokos. Ezen Somogyi ágnek leszármazása²⁾ következő:

A családfán állók közül **M i h á l y** 1808—1811-ben Somogy vármegye másod alispánja volt. Ennek egyik fia **A l a j o s** kora 21. évében ügyvéd, és táblabíró, 1836. közül írta „*Lengyel ország hanyatlása*” című kis művét, 1841-ben a „*Pesti-hírlap elleni gyanúsítások és haladás*” című pol. röpiratot, ez időben a Pesti-hírlap levelezője volt, 1843-ban az *urbéri telkek örökös megváltásának terveit és hasznait*, ugyan ez évben szerkeszté Pozsonyban az országgyűlési tudósításokat, 1845. körül írta politikai *Daguerotyp*-eit, 1847-ben pénzügyi tanácsos lett, 1848-ban orsz. gyűl. képviselő és annak jegyzője Debreczenben is: majd ministeri titkár és tanácsos, és kormánybiztos; 1849-ben halálra ítéltetett, de egy súlyos betegsége által, (mely alatt Haynau elmozdított) attól megmenekült. 1861-ben a lengyeltóti kerületből képviselővé választatott, de ismét súlyos betegsége miatt el nem fogadható. Ez évben jelent meg utolsó műve „*Az osztrák politica árnyai*” cím alatt. Meghalt 1862. ápril. 5-én. Egy fia maradt: **B é l a**.

A család Turócz megyei ágából ismerjük **Z. G y ö r g y ő t** 1670. tájáról, kinek Draskóczy Milko Zsuzsannától fia **Z. D á n i e l**, kinek nejétől nagyjesezni Jeszenszky Évától leánya **Záborszky Z s u z s a n n a** Prónay Mihályné 1707. táján.³⁾

¹⁾ 1659. évi 52. törv. cz.

²⁾ Családi közl. szerint.

³⁾ Schönfeld, Adels lex. I. 218

Trenesín megyében szintén él a család egy ága, mely a nemesi összeírások szerint 1690-ben curialis birtokos volt. 1803-ben Melcsiczen lakott Imre, 1837-ben Melcsiczen ifj. Imre, Závodjén János és György.¹⁾

Nógrád megyében Korlát helységben e század elején élt Antal, ki 1805-ben Gömör megyébe Síd helységbe tette át lakását, ott még 1815-ben is birtokos. Ugyan csak Nógrád megyében B.-Gyarmaton 1840-ben is élt egy pár tagja a Záborszky családnak.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren magas terebélyes zöld fa alatt egy oldalról ágaskodó, nyakán nyillal átütött oroszlán, más oldalán kardos magyar vitéz áll. A paizs fölötti sisak koronájából szintén magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében nyilat tartva. A somogyi ágnek pecsétében (a mennyire kivehető volt,) a paizs udvarában a fa alatt két ágaskodó állat volna; a paizs fölötti sisak koronájából pedig terebélyes fa magasodik fel.

Zábrácsky család. (Szadai) Alapítá Zábrácsky József (1777—1809.) egri kanonok, nagy prépost, végliai czimz. püspök, ki Zemplén megyében a Szadai részjóságot szerzé családjá számára, és 1790-ben István és János testvéreivel együtt II. Leopold királytól czímeres nemes levelet nyert.

Czímere vizirányban két felé, felső ezüst, és alsó zöld udvarra osztott paizs, melynek alján hármasszék fehér sziklán hátulsó lábain oroszlán ágaskodik, úgy hogy felettest része az udvar színeivel ellenkezőleg félig zöld, félig fehér, első jobb lábával arany markolatú kivont kardot, első ballábával író tollat tart; ugyan ilyen oroszlán ágaskodik ki a paizs fölötti sisak koronájából is, felülről kezdve félig zöld, félig fehér, két elefántormány között, melyek ellenkezőleg az oroszlánal, fölül kezdve félig fehérek, félig zöldek. Foszladék mindkét oldalról ezüstzöld.²⁾

Tizenkét év múlva, 1802-ben ugyan e czímerrel nemesítette meg I. Ferencz király a fölebbiek rokonait Zábrácsky Ignácot és Antalt.³⁾

A család Heves és Zemplén megyében székel.

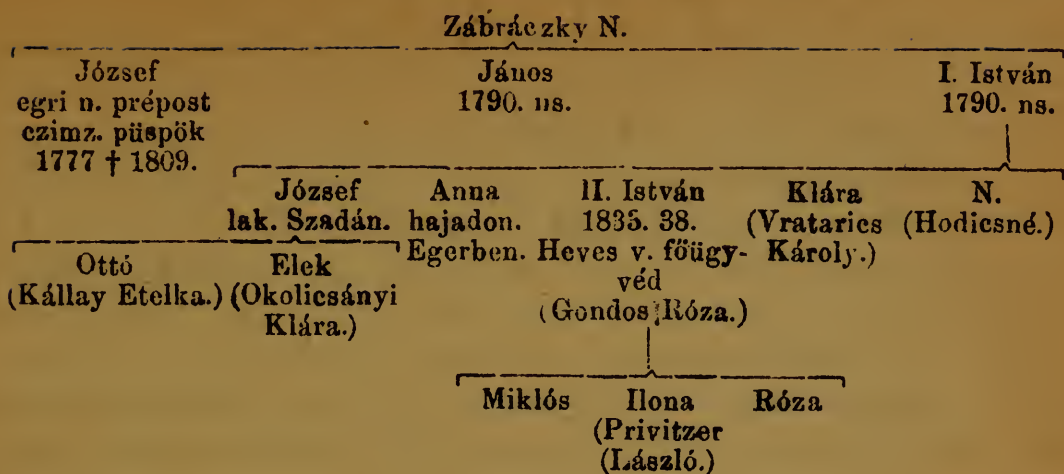
A családfa⁴⁾ következő:

¹⁾ Szontagh Dániel közl.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV

³⁾ Ugyan ott.

⁴⁾ Petrovay Ák. közl

A táblán állók közül II. István Heves megyének 1833—38-ban főügyésze volt.

Az utóbb nemesített ágból Ignác 1818-ban Heves vármegye Esküdtje, László 1845-ben Zemplén megye szolgabírája volt.

Zábráczky család nevét a Trencsín megye nemesi összeírásában 1660-ban találjuk, mint Felső-Dreskóczon lakozóét.¹⁾ Utóbb ott nyoma sincs.

Zábreszky család. Két ily nevű nemes család fordul elő Hazánkban. Az egyik Gömör megyében élt. Ennek nemesség szerzője volt Zábreszky János, ki Soos György szepesi kanonokkal együtt közösen nyerte nemes levelét, mely 1660. jan. 22-én. Szepes vármegye közgyűlésén kihirdettetett.²⁾ E családból volt László, ki 1664. körül nőül birta Szontagh Ágnést, (v. Anglétát.)

A másik Zábreszky család Árva megyei Zábresz helységbeli soltészszágból emelkedett nemességre és címeres levelet nyervén, az Árva megyének 1684. márcz. 25-én Nagy-Bisztereczen tartott közgyűlésén az árvai urodalom ellentmondása mellett kihirdettetett; azonban utóbb ez urodalom is beleegyezett a megnevesítésbe. E családból Z György 1697-ben Árva vármegye esküdtje lett. Z. András 1734-ben Nagyfaluban kath. lelkész volt. A család 1720—1749. években Zaszkalon székelte. Jelenleg Árva megyében a család nem található.³⁾

Zách család. (Vagy Zah) Ama szomorú történelmi emlékű család ez, melyből Zach (oklevelesen⁴⁾ Zah) Felicián esete áta-

¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Szepes vármegye 1660. évi protocoll. 665. lap.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

⁴⁾ Turóczi kronikájában *Zaach* és *Zaah*.

lánosan ismeretes. Horvát István e nemzetséget a 108 nemzetség közé helyezi.¹⁾

Nevezett Felicián (Zah-nak fia, de genere Zah) a leányán Klárán Kázmér lengyel királyfi által elkövetett erőszakért dühre gyúlván, az ebédkező király családon állt boszút, Erzsébet királynénak négy úját vágta le, a királyfiakat megölni akarva, megvérezé. Ezen ölségsértésért kínos halálra ítéltetett, javai elkoboztattak, fia hasonlóan lakolt, ifjabb leánya Klára borzasztó módon végeztetett ki, nagyobbik leánya Csebe vagy Czeba²⁾ már Kopay nevű nemesnek neje, lefeztetett, nevezett férje örökös börtönre vettetett, ennek gyermekei deportáltattak,³⁾ szóval az ország nagyjaiból és nemeseiből állított ítélő törvényszék által a Zách nemzetségnek Felicián ágán három izig álló minden tagja halálra ítéltetett, hasonlóan nővéreinek, tehát sógorainak is gyermekei halálra kárhoztattak, minden egyéb rokonai a királyi udvarba léphetéstől örökre eltiltattak, három izentúl találtató minden rokonsága pedig örök szolgaságba süllyesztetett.⁴⁾

Egy monographusunk⁵⁾ Zaah Feliciánt Ságghi-nak nevezi és pedig Karancs-Ságghi birtokáról, mivel szerinte Nógrádban Karancs-Sággh, Piliny, Endréfalva, Felfalu és Poltár helységet birta. Hogy a Zaah nemzetség Nógrád megyében birtokos volt, és Poltár táján is birt, alább látni fogjuk, de hogy neve a Ságghi névvel azonos lett volna, valószínűtlen, annál is inkább mivel Mocsáry szerint Karancs-Ságghot még 1471-ben is Ságghi nevezetű (Ladislaus de Sággh) birta,⁶⁾ holott a Zaah nemzetség 1330-ban a főlebbiek szerint már kiirtatott.

Bizonyos az, hogy a Zah genus már 1246-ban Nógrád megyében birtokos volt.⁷⁾

Nógrád megyében Hartyán helységet előbb Csuda név alatt még IV. László királytól a Zah nemzetségbeli Mihálynak fiai Máté, Ogh és Mihály és Noénak fia Noe kapták, de 1330-ban midőn az öszves Záh család ítéletileg hűtlenségi bélyegen kiirtatott,

¹⁾ Horvát Ist. Magyar orsz. gyökeres r. nemz. 64. 65.

²⁾ Turóczinál Sebe és Zeba.

³⁾ Turóczi Schwandtnernél Scriptores rerum Hung. I. 420.

⁴⁾ Lásd az ítélet levelet Fejér Cod. dipl. tomo VIII. vol. 3. p. 419—427.

⁵⁾ Mocsáry Antal Neográd várm. esmért. I. 242—254.

⁶⁾ Mocsáry Antal id. h. I. köt. 254.

⁷⁾ Fejér Cod. dipl. tomo IV. vol. 1. p. 407.

ezen helységet is az akkori Z á h nemzetségbeli birtokos Erazmus elveszté, és az Cseleni Sándor fiának Jánosnak adományoztatott.¹⁾

Csupán a név hasonlatosságnál fogva megemlítjük még, hogy I. Andrásh király korában 1055-ben egy Z a c h e nevű nádor volt; azonban hogy a Z a a h genusból eredt volna, tudva nincs.

Zach család. Zach J ó z s e f kir. Curiai (így) orvos 1765-ben Mária-Teréziától kapta czímeres nemes levelét.²⁾

Czímere a paizs felső részének közepéről két felé húzott vonal által három udvarra oszlik, a középső (alsó) kék udvarban zöld téren daru áll, jobb lábával buzogányt tartva, melyre kígyó tekerődik, a baloldali arany udvar baloldalából kétfejű fekete sasnak fele része látszik, a jobb oldali ezüst udvarban egymás fölött vízirányosan két vörös pólya és azok fölött egy vörös csillag szemlélhető; a paizs fölötti sisak koronáján daru áll, fölemelt jobb lábával kövecset, csőrében pedig kígyót tartva, két elefántormány között, melyekből a jobb oldali arany, a baloldali fekete színű. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék.³⁾

A nemesség szerző utóbb a pesti invalidusok hazának orvosa és protomedicus volt. Ennek fiai A n t a l és F e r e n c z. Amaz született Pesten 1747. jun. 14 én. Mint a bécsi mérnök kari katonai akadémia növendéke katonai pályára lépven, a franczia háború alatt mutatott vitézsége és katonai érdemei által már 1798-ban tábornokságra emelkedett. Ezen évben a novii ütközet után Mária-Terézia rendét és élete hosszára külön dijt nyert. Marengónál fogságba esett. 1801-ben Ferencz testvérével együtt m a g y a r b á r ó s á g r a emeltetett.⁴⁾ 1805-ben altábornagy lett. 1810-ben Olmuczvár al-, 1813-ban főparancsnokává 1825-ben pedig katonai szolgálata 50. évében főhadszertármesterre neveztetett.⁵⁾ Meghalt Gréczben 1826. nov. 22-én.

A bárói czímer csak a bárói korona által, és e fölé még két koronás sisak helyezése által különbözik az előbb leírt nemesi czímertől, a jobb oldali sisak koronáján egyfejű fekete sas áll szét terjesztett szárnyakkal, a középsőn ugyan az, ami a nemesi czímeren, a baloldalin pánczélos kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról aranyfekete,

¹⁾ Ugyan ott tomo VIII vol. 4. p. 153. az oklevélben hibásan áll Harkiau, Hartian (Hartján) helyett.

²⁾ Collect. herald. nro 164.

³⁾ Ugyan ott, és Adami Scúta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Ugyan ott.

⁵⁾ Hirtenfeld M. Teres. Ord. I. 553.

középről ezüstkék, baloldaltól ezüstvörös. A paizst két oldalról telamonok gyanánt két sisakos pánczélos vitéz tartja.¹⁾

Zachariás család. (Dobokai) A XVII. közepén 1650 táján élt Zachariás Zsigmond, ki neje kecsset-szilvási Szilvász Zsuzsanna jogán bírt Dobokán.²⁾ Ő utolsó volt családjából.

Zachariás család. (Teleki) Ismeretes teleki Zachariás Mózsés, ki 1794-ben az erdélyi kormányshéknél lajstromozó volt.

Elő név nélkül Arad megyében Zachariás János, Jakab és Antal 1776. oct. 28-án irattak a nemesek lajstromába.

Zadelere család, (de Ujtenhoffen.) Zadelere József 1791-ben II. Leopold királytól kapta címerez nemes levelét. Címerez a paizs fekete udvarában a felső jobb és balshégletből rézsútosan vont és a középén egymást keresztbe metsző vörös ezüst koczkás shelemen. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldalán két pánczélos kar egymással keresztbe helyezve látható, a jobb oldali kivont kardot, a bal buzogányt tart, a baloldaliból vörös oroslán emelkedtkki, első lábával fehér sasszárnyba kapaszkodva, háta mögött balról fekete sasszárny lebeg. Foszladék jobbról ezüstfekete, balról ezüstvörös.³⁾

Zadeley család. Melyből Zadeley Bálintnak fia Miklós (ki Crispusnak is neveztetett) 1406-ban mint Szügyi Bálintnak vérrokona beleegyezik az ez által Kóváry Pál részére bevallott javak eladásába.⁴⁾ E család kihalt.

Zádor család. *Lásd Stettner es.*

Zádory család. Zádory Ezechielnék neje Zsuzsanna előbbi férjétől Teyes Andrástól nemzett gyermekeivel együtt Nyitrán volt házát 1618-ban eladta Egry Mihálynak.⁵⁾

Ugyan az időben 1617—20 körül élt Zádory András, ki Malomshégben egy urbéri telket zálogba vett Csery Mihálytól.⁶⁾

Zádory Mihály 1729-ben pristinei címzetes püspök volt.

Zádory András Komárom megyei Abaposztán birtokrészét eladta és örökösen bevallotta 1769-ben Hollós Jánosnak.⁷⁾

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

²⁾ Hodor, Doboka várm. 254.

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

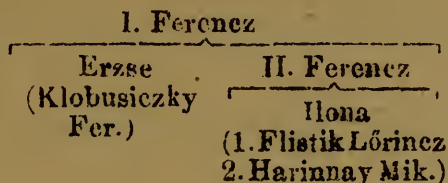
⁴⁾ Eredeti okmány.

⁵⁾ Sz. benedeki Conv. Protoc. K. pag. 16.

⁶⁾ Nyitrai kápt. lílro 4. Prot. 55. annorum 1617. 20. pag. 311.

⁷⁾ Fényes, Komárom várm. 131.

Zádory család. Erdélyben szintén virágzott. A XVII. században élt Zádory Ferencz, kitől a nemzékrend¹⁾ így származott.

A táblán álló Ilonától leány ágon a báró Bánffy, Harinnay és ez által a tancsi Földváry család származik.

Zaffiry család. Ugocsa, Szatmár, Bihar, Szatmár vármegyében ismeretes nemes család.

Czímeres nemes levelét idősb Zaffiry János nyerte 1719 sept. 21-én III. Károly királytól.²⁾

Czímere a paizs kék udvarában hármas zöld halom középsőjéből kiemelkedő, kettős farkú arany oroszlán, első lábaival arany markolatú kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot, a ballal három piros rózsát tartva. Foszladék jobbról és balról aranykék.³⁾

Bihar megyében élt a mult század végén Zaffiry László, volt főügyész és táblabíró, kinek nejétől a Szatmár megyéből származott Tolnay Évától nemzett gyermekeit mutatja⁴⁾ e táblázat:

László Bihar v. főügyész (Tolnay Éva.)		
György 1806. Ugocsa v. tbíró (Klobusiczky Antonia.)	Antal Bihar v. r. esküdt 1806.	László 1806. Bihar v. alügy. (Barcsay Feni.)

Ugocsa megyében a mult század elején Mihály és Jeromos Túrcz helységben, László Túrcz, Bábonny és Halmi helységben birtokosok.⁵⁾

Trencsín megyében a mult század közepén szintén találunk Zaffiry családot, mely ott nemes levelét 1755. január 20-án hirdetteté ki.⁶⁾

¹⁾ Dési Lázár György által Keczely Bora felett mond. halotti beazéd.

²⁾ Collect. herald. nro. 386.

³⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Vay L. Német hívség. 434—437.

⁵⁾ Szirmay, C. Ugocsa p. 154. 157. 162.

⁶⁾ Trencsín várm. 1755. évi jegyzőkönyv 65 lap.

De vajon az előbbi családdal azonos-e? nem tudjuk. Trencsín megyében a nemesi összeírások szerint 1768-ban Visnyovén lakott Zaffiry János; de utóbb e megyében nyoma nincs. Tán előbb említett János volt az, kinek nejétől Révay Erzséttől leánya Zaffiry Anna Ordódy Mihályné volt.

Szepes megyében szintén él hasonló nevű családnak tagja, cs. kir. huszár kapitány.

Zágony család. Zágony János 1827. jun. 12-én Hunyad megyétől kapott nemesi bizonyítványt, mely azon évi sept. 25-én Krassó vármegye közgyűlésén kihirdettetett, azonban 1835. aug. 19-én hozott végzésnél fogva a nemesség sorából kitöröltetett.¹⁾

Zágonyi-Szabó család. E század elején Ugocsa megyében Gödénházán közbirtokos.²⁾

Zagyvai család. (Kihalt) Legelső, kite családból történelmileg ismerünk, Zagyvai Simon Nógrád megyében a Derencsényi Farkas által birt Salgó vár kapitánya volt 1554-ben, midőn az lanyhasága miatt török kézbe került.³⁾ 1561-ben Sz. Miklós és tóthi pusztára Csánád megyében kir. adományt kapott.

A Zagyvay másként Muthnoky családnak donációja Nógrád megyei Zagyva és Korláth falukról és a szőrösi pusztáról a Szepesi káptalanban van a tiszta beiktatással együtt.

1574-ben Zagyvai Kata Szendi Kis Mártonné és bakóházai Bakó Imre és Benedek kir. helytartói adomány és beleegyezés mellett eladják Abauj megyei Szalai birtokukat, ellenmondván Bakó András, Lőrincz és Anna (Benedek leánya, Fay Jánosné?) — 1595-ben ugyan azon Zagyvai Kata mint özvegy Abauj vm. Restében 2 telkét zálogba adja 80 ftért özv. törteli Kún Mártonné szül. szentkirályi Andrásy Katónak.

Zagyvai Margit Puthnoky Jánosnak (Ferencz fiának) neje. Ez a Puthnoky, hogy nejét és két leányát Annát és Zsófiát a törökfogságból kiválthassa, Kazán hat, Jákfalván egy telket zálogba ad 200 ftért testvérének Puthnoky Mihálynak és feleségének Osztrulukay Margitnak,⁴⁾ a kinél az 1579-ben pro dote hagyatott.

1595-ben Bánrévy Erzse, Seönnye Miklósné fratri suo Zagy-

¹⁾ Krassó várm. 1835. évi jegyzőkönyv 2377. sz. a. végzés.

²⁾ Szirmay, C. Ugocsa p. 150.

³⁾ Istránffy Hist. 1685. kiadás p. és Budai Fer. lex. III. 530.

⁴⁾ Ez az Osztrulukay Margit 2-szor Dely Györgyné lett.

vai Miklós nak ajándékozta táljai szőlőjét. Ez a Miklós ő felsége Kassai várnagya volt.¹⁾

Családfai összeköttetésben a következőket ismerjük :

Zagyvai

Mihály			Anna (Muthnoky Boldizsár.)	
Kristóf 1614.	Bora 1614. (Olaszi Tamás.)	Miklós † (Menaki Zsófia.)	Boldizsár Pál 1614.	György Anna 1614. (Alvinczy Péter lelkész neje.)

Mihály leánya Borbála, valószínűleg előbb Zagyvay Farkas neje volt, mert ennek fia János gyámnokául iratik. Mihálynak nevezett és a táblán látható gyermekei birtak Zagyván, Korláthon és Szörösön.

1614-ben Pál és Anna, a Miklóstól maradt örökségét Zagyva, Korláth és Szörösön (Nógrád vm.) az özvegy jus dotalitiumán kívül, hogy az egész Farnost kiválthassák, a kassai tanács előtt és pecsété alatt (beiktatva Jászón is) átadják Kristóf és Borbálának, (kiknek Miklós 200 frtért és 20 márka ezüstöt hagyott), és azoknak még 3000 ftot fizetnek.

Ezekben kihalt a Zagyvai család a XVII. első felében és leány ágon legközelebb a Muthnokyak lettek örökösei.

Zahorák család. Trencsín vármegye nemes családja, hol a birtokos nemesek között találjuk.

Ismert törzse Zahorák Márton a XVII. század második felében élt, és ily családfát alkotott:

Zahorák Márton
(Zaluszky Magdolna.)

Simon
1699.

(Besznák Ilona 1699. özv.)

Pál 1699. 1711.	Ádám 1699. 1711.	Zsuzsanna 1699. 1711.	Éva 1699. 1735.	Mária 1699.
(1. Rudnyánszky Sándor 2. Parniczay Fer. özv. 1735.)				

Simonnak özvegye Besznák Ilona 1699-ben gyermekei nevében is Vág-teplei részét bevallja sógorának Raphanidesz Mihálynak és ne-

¹⁾ Okiratok után.

jének Pongrácz Katalinnak. Ugyan az 1711-ben megosztozik gyermekeivel, a midőn Éva leányának a dezseri rész jutott.

Nevezett Zahorák Éva 1732-ben dezsericzi részét bevallotta Besznák Jánosnak, 1735-ben pedig a kamarától Vida István halálával elfoglalt Viszocsányi féle birtokot Viszocsányban és Vág-Téplán vissza kapta.

Trencsín vármegye nemesi összeírása¹⁾ szerint 1748-ban a felső járásban laktak Zahorák Miklós, István és László, ez utóbbi cs. kir. kapitány. Ugyan ekkor Vágh-Beszterczén Zahorák Ferencz.

1768-ban Vágh-Beszterczén laktak József és ennek fiai: József, János, István és Tadé.

1803-ban Rajeczen István fiával Istvánnal; — Vágh-Beszterczén János-nak fiai János, Antal és Tadé.

1837-ban Rajeczen székeltek István és fia István; — Vágh-Beszterczén pedig János, Antal és Tadé. Ez utóbbi megyei rendszerinti esküdt volt 1837-ben.

Trencsín megyében a családnak Vág-teplai birtoka Zaluszky Judit²⁾ fiúsítása által fiaira Miklósrá és Jánosra, nem különben Istvánra és Lászlóra, ki 1736-ban cs. k. hadnagy volt, és ezek utódaira szállt.

A család egyik tagja István 1762-ban Zahoreczky-nak írta magát.

Ezek után — úgy látszik — Zaborák Mártonnak Simon fián kívül fia volt még János is, kitől így szerkeszthetni a nemzékrendet:

János (Zaluszky Judit.)					
Miklós 1736. 48	István 1736. 48.				László 1736. 48. kapitány.
	József 1768.	János 1768.	István 1768	Tadé 1768.	
János 1803. 37.	Antal 1803. 37.	Tadé 1803. 37.	István Rajeczen 1803. 1837.		

Záhumenszky család. A Trencsín megyei 1690. évi nemesi

¹⁾ Szontagh Dán. közl. szerint.

²⁾ Mint foljebb láttuk, már előbb Zahorák Mártonnak is a Zaluszky családból volt neje, névszerint Magdolna.

összeírásban a nemesség között mint Nemes-Kotessón lakó család említetik; utóbb elő nem fordul.¹⁾

Zajác z család. Trencsín vármegye czímerleveles nemes család, melyből azon megyei nemesi összeírások²⁾ szerint 1748-ban János Dvoreczen lakott, 1755-ben ugyanott András, Mihály és János. 1768-ban ismét Dvoreczen János és fia József, végre 1803-ban ugyan ott József és Ádám. Utóbb elő nem fordulnak.

Zakács család. Zemplin megyében ily nevű család a nemesség sorában említetik.³⁾ Egyébiránt lásd Zámory cs.

Zakadásy család. Zemplin megyében volt honos, hol 1630-ban Zakadásy Péter a czigányok egyik vajdájává neveztetett ki.⁴⁾

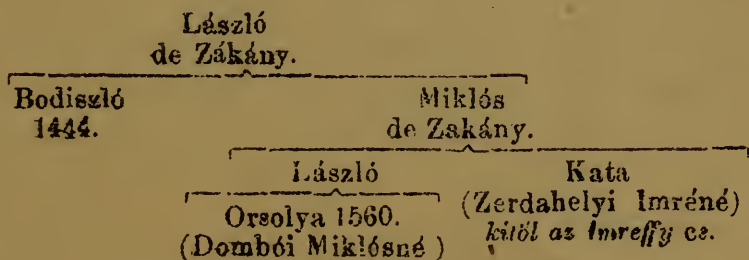
Zakál család. Kiéjtés szerint Szakál család, melyről már e név alatt volt említés.

Zakál alakban találjuk irva a kispadányi Zakál családot, melyből 1561-ben András és Fülöp Komárom megyei Nagy-Megyer helységben egy nemes telékbe Nagy-Benedek bevallásánál fogva bevezettetett.⁵⁾

1600-ban Zakál Benedek-nek Pozsony megyei Egyházfalván Bély Lukács, Mihály és Benedek egy kuriát inseribalt.⁶⁾

Zákány család. Jelenleg Szabolcs vármegye nemessége sorában áll.⁷⁾

A régi Zákány család Somogy vármegyei Zákány mezővárosról vette nevét, és a XV. század elején élt Zákány Lászlótól néhány ízen ily nemzedékrendét⁸⁾ ismerjük:

¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Ugyan attól.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. pag. 120.

⁴⁾ Ugyan ott. pag. 55.

⁵⁾ Fényes, Komárom várm. 95.

⁶⁾ Eredeti oklevél szerint.

⁷⁾ Fényes F. Magyar orsz. stat. geogr. állapotja IV. köt. 219.

⁸⁾ Rajesányi Geneal. I. 8 és Sz.-Benedeki convent fasc. 63. nro 31

Ezen nemzedékből származott-e a XVII. században a kurucz világban ismeretes Zákány család? nem tudjuk.

Ismeretes Zákány András, ki 1635. 37. és 1646-ban Borsod vármegye követe volt,¹⁾ az 1647. és 1655. évi országgyűlésen több kiküldöttség tagja,²⁾ Rákóczy híve.³⁾ 1647-ben Szentpétery Imre deákkal Heves megyében a szent imrei és Szentgyörgyi pusztára kir. adományt kapott.⁴⁾ Tán leánya Erzsébet 1686-ban Otsváry Ferenczné.⁵⁾

Zakkay család. Heves vármegye nemessége sorában említetik.⁶⁾

Zakmárdy család. Horvátországi család, melyről Szakmárdy néven e munka X. köt. 456. lapján van említés. Iratott Zakmárdi-nak is. És e néven találom ily czímerét. A paizs kék udvarában kettős farkú oroszlán ágaskodik, első jobb lábával arany köves gyűrűt tart. Ugyan ilyen oroszlán emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.⁷⁾

Zakmáry család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll.⁸⁾

Zákó család. (Bajsa) Bács-Bodrog vármegye birtokos nemes család, melynek alapítója Zákó István mint nemzeti hadseregi (militiae nationalis) kapitány, 1761. mart. 1-én kapott Mária-Terézia királyasszonytól czímeres nemes levelet.⁹⁾

Czímerpaizsa előbb vizirányosan kétfelé, a felső rész ismét függőleg két udvarra oszlik, a jobb oldali vörös udvarban növekedő ezüst félhold fénylik, a baloldali kék udvarban arany oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával arany markolatú kivont kardot tartva; az alsó ezüst udvarban kék ruhás magyar vitéz emelkedik ki, derekán vörös övvel, fején prémés vörös kalpaggal, vállán nyestes mentével, derekán fekete kard-hüvely lóg, melynek kivont kardját jobb kezében tartja. A paizs fölötti sisak koronáján szétterjesztett

¹⁾ Lehoczky, Stemuat. I. 190.

²⁾ 1647. évi 29. 39. és 61. és 1655. évi 100. törv. cz.

³⁾ Lehoczky Stemuat. II. 436.

⁴⁾ Liber regius anni 1647. folio 76.

⁵⁾ Ugyan ott anni 1686. folio 133.

⁶⁾ Fényes E. Magyar orsz. stat. geogr. állapotja III. köt. 197.

⁷⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁸⁾ Szirmay C. Zemplin not. tag. 120.

⁹⁾ Coll. herald. nro 214. Ezen Zákó Istvánnak atyja lehetett azon Zákó ezredes, ki 1734-ben a Péróféle mozgalomban tűnt fel. L. Balla Gergely, Nagykőrösi krónika 101. lap.

szárnyakkal fehér pelikán ül, vérével fiait táplálja. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstvörös.¹⁾

A család kitünőbb tagjai voltak György 1828. oct. 1-én Bács vármegyének megválasztott rendes (azaz fizeteses) táblabírája (még 1837-ben is) Tan ennek fiai:

István 1835-ben alszolgabíró, 1839-ben főügyész, 1843/4-ben és 1848-ban követ és képviselő. Meghalt 1860. jan. 28-án kora 50. évében.

Péter 1839-ben aljegyző; 1845. alszolgabíró 1849-ig.

Az újabb időben Sándor 1861-ben szintén Bács megyéből országgyűlési képviselő volt.

A család bajsai adományos birtokáról írja előnevét.

Zakolaczky család. Kihalt és úgy látszik a Bossányi család egy ágának sarjadéka volt. 1443-ban említetik Egyed.²⁾

Zákony család. Szabolcs vármegye nemessége közé számítatik.³⁾

Zalaházy család, melyből Tamás 1524-ben veszprémi, 1527-1537-ig egri püspök, egyszersmind kir. korbátnok.⁴⁾ Lásd Szalaházy család.

Zalasdy család. (Zalasdi †) Erdély kihalt család,⁵⁾ mely Hunyad megyében volt honos, és melyből Miklós Temesvárott halt meg 1604-ben. Első neje Balassa Borbála (előbb enyinyi Török Balintné) meghalt 1602-ben. Másodszor nőül vette homoród-szentpáli Kornis Farkas leányát 1603-ban Temesvárott. Miklóstól a családfele következő:

Miklós † 1604. (1. Balassa Bora 2. Kornis N.)			
János † 1616. elves.	Ilona † 1616.	Erzse † 1616.	Anna † 1616.
Bora (Barcsay István.)			

¹⁾ Ugyanott és Adami Scuta gent. tomo XIV.

²⁾ Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 135.

³⁾ Fényes Magyar orsz. stat. és geogr. alap. IV. köt. 220.

⁴⁾ Róka Vita Praesulum Wesprimiens. 315—332.

⁵⁾ Bethlen Wolph. Hist. V. p. 460. 461.

⁶⁾ Hodor kár. közl. ily czimű kézirat után: In causa filiarum Barcsay, contra Ludovicum Barcsay facti species et Juris deductio.

Nevezett Miklós egy írónk szerint 1599-ben mint fő nemes dandárt vezet a Schellenbergi táborba. A vesztett csata után Temesvárra vonúl, ott veszi Bethlen szerint nőül a szép Kornis leányt.¹⁾

János a maros-solymosi urodalom felét kapja fejedelmi adományban. Így birta a négy testvér 1581-ben a nevezett jószágot fejedelmi egyezéssel fiágra szabályozva.

Zalathnoky család. Zalathnoky György 1517-ben Sapharics Bernát s a t. atyjafiaival együtt II. Lajos királytól kapta czímeres nemes levelét, mely most Győr megye levéltárában őriztetik.²⁾ E családból volt György 1600—1603 ig pécsi püspök, mint Szalathnok y családnév alatt említők.

Zalay család. (Csatári) A Guthkeled nemből egy ág, nevezetesen Istvánnak, ki 1300 ban Slavonia bánja volt, fiai közül András, Miklós és István Zala megyei Csatárról neveztettek; a két utóbbi kihalt. Andrásnak egyik fia Péter ismét azon névvel élt, míg ennek fia András 1410-ben csatári Zalay-nak neveztetett, de benne ága elenyészett.

Családfája³⁾ ez:

István bán 1300.				
András dictus de Csatár 1353.	Miklós †	István †	Fábián †	János kitől a Malcz y cs.
Jakab kitől a Márky cs.	Péter de Csatár 1373.			
	András dictus Zalay de Csatár 1410.	Bereczk 1428.		

Zalay család. (Tathai) Régi család, melyből 1485-ben Albert előfordúl a Posár családnak Madar helységre nyert kir. adomány levelében, mint királyi ember.⁴⁾

Zalay család. (Hagyárosi.) Előneve után következtetve Zala megyei nemes család, ismeretes belőle hagyárosi Zalay Alajos 1843. körül a debreczeni első bíróságú váltó törv. elnöke 1849-ig.

¹⁾ Nincs a Kornis családfán. Köváry Zalassy Miklóst nevez Bálint helyett Bethlen ellenében.

²⁾ Taláztatott Győrben Nagy János búzakereskedő hagyománya közt. Hírelte a helyt. tan. 1812. jul 7-én 16449. sz. a.

³⁾ Wagner Mss. tomo LXX. p. 119.

⁴⁾ Teleki, Hunyadiak kora XII. 278.

Zalay család. (Nemes-apáthi). Ebből Zalay G á b o r 1579-ben Soprony vármegye alispánja és követe volt.¹⁾

Zalczpangh család. Az 1705. évi nemesi összeírásban Nógrád megyében találjuk Zalczpangh J á n o s t.²⁾ Tán ennek fia I s t v á n, ki 1722-ban Nagy-Szombatban mint kispap tanult, és Nógrád megyei Ebeczk helységéből valónak iratott.

Zalka család. Soprony vármegyei nemes család, melyből M i h á l y 1848-ban azon vármegye rendsz. esküdtje volt. Ugyan e családból származott Zalka J á n o s hittudor, esztergomi kanonok, több jeles vallástani könyv szerzője, ki Soprony megyében Veszékény helységben 1820. dec. 17-én született.

Z a l k a (latinúl *Zalkanus*) névvel nevezi némely történetíró L á s z l ó esztergomi érseket is. Pető Gergely és J á s z a y³⁾ is, (ki szerint az a Szilágyságon szegény rendből született,) — *Szálkán*-nak írja, nyilván a deák „*Zalkanus*“ után, holott, mint e munka X. k. 470. lapján kimutattuk, az valódilig S z a l k a y-nak hangzott. Ott kijelöltük Istvánffy történetírónak a nevek deákosítása körüli eljárását, ide felhozhatjuk most, hogy ugyancsak Istvánffy a Szálkai mezőn történt csatát is *in campo zalkano* (nem zalkaino) mondja,⁴⁾ tehát az i be-tűt sokhelyütt figyelembe nem vette. Ladislaus Zalkanus-t Szalkay László-nak írja az egykorú Szerémi is emlékiratában⁵⁾ (Zalkay alakban); így írja többek közt Horváth Mihály is.⁶⁾ Ezeknél fogva e L á s z l ó érseket az idézett helyen a Szalkay család tagjai közé soroztuk. Ugyan ott a Szalkay család leírását is olvashatni.

Zalkod család. Zalkod G e r g e l y maga, fia J á n o s és unoka testvére F e r e n c z részére 1650-ben III. Ferdinánd királytól kapott czímeres nemes levelet.⁷⁾ Valószínűleg kihalt.

Zaller család. Gömör vármegye nemessége sorában áll.⁸⁾

Zalmády család. Ugocsa vármegye kihalt családja, melyből

¹⁾ Soprony várm. jegyzőkönyve.

²⁾ Nógrád megyei 1705. évi jegyzőkönyv,

³⁾ Jászai A. m. nemzet napjai a mohácsi vész után 7.

⁴⁾ Istvánffy Historia 1685. kiad. 179. lapon.

⁵⁾ Szerémi György Emlékirata. Monumenta H. Hist. II. oszt. I. köt. 103.

⁶⁾ Horváth Mih. Magyar orsz. történelme. Másod. kiad. II. 665. s. köv.

⁷⁾ A eredeti armalis Ung megye levéltárában van.

⁸⁾ Bartholomeides C. Gömör p. 150.

Zalmady Péter fiának Mátyásnak magvaszakadtán jószágait a Zokoly, Maghy és Hodos családok kapták 1504-ben adományban.¹⁾

Zalmády K a t a 1590-ben Verböczy Gergely özvegye volt.

Zalnataczky család. Ismeretes közülök Miklós 1505-ben a rákosi országgyűlésre Pozsega vármegye kivete.²⁾

Zaluszky család. (Zaluzsei) Trencsin vármegyei régi birtokos család, mely a Z a m a r ó c z y családból szakadt, nevezetesen Zamaróczy Ferencznek fia Miklós vette föl először a Zaluszky nevet.³⁾ Lásd Szamaróczy cs. Már e néven 1659-ben Zaluszky János Trencsin vármegye alispánja volt, 1661—7-ben Zaluszky István táblabíró. 1666-ban is említetik Miklós, 1690-ben János, 1714-ben pedig Jánosnak árvai Zaluzsén, Vágh-Teplán és Vágh-Beszterczen. Ugy látszik, a család utóbb kihalt fiágon, mert Zaluszky Andrásnak két leánya közül az egyik K a t a Kvassay Györgynek, Magdolna pedig Zahorák Mártonnak felesége lévén, ezek a családi birtokokban megosztóztak.

Zaluszky János 1655-ben Trencsin megye követe is volt.⁴⁾

Zamaróczy család. (Zamaróczy) Trencsin vármegye egyik legrégiebb birtokos nemes családja, melyről Lehoczky téves névsorozata után Szamaróczy név alatt már e munka X. köt. 474. lapján szólottunk. Azonban a család átalában és tulajdonképen Zamaróczy névvel neveztetvén, itt van helye, hogy róla emlékezzünk. Az idézett helyen elmondottakhoz képett mintegy kiegészítésül a következők igénylik még figyelmünket:

A család kezénél lévő új adomány szerint a család már 1241. 1261-ben birtokában volt a Trencsin várával átellenben fekvő Zamarócz helységnek.

Az említett okmányok szerint a család ősei Pepillanak fia Supk, Chepknek fia István, Dobinnak fia Márton, Bense és Horczina mindnyájan „de villa Zamarócz” Sebestyén gróf és a nyitrai káptalan bizonyosságaival kimutatták, hogy ők Német országi (de Theutonia) jövevény és mint szabad állású emberek telepedtek Zamarócz földjére, és nem tartozván semmi vár-szolgalat alá, minden hat szálástól a Trencsényi főispánnal egy jól fegyverzett vitéz kiállítására kö-

¹⁾ Oklevél.

²⁾ Kovachich, Vestigia Comitiorum II. 336. de Szalnatacs-nak írja De Zalnataczky-nak Jászay M. nemzet napjai a mohácsi vész után 158. lapon.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

⁴⁾ 1655. évi 30. törv. cz.

teleztettek.¹⁾ Nevezetes még az 1245. évi Izdebnik és Zamárd szomszédhelységek határjárási oklevelének következő kitétele: „Deinde tendens vadit per arundinetum, ubi sunt metae de terra in capite arundineti (nádas-Ried) erectae, inde autem redit ad fluvium Vágh, ubi est commetanea terrae villae Zamárd et.“⁴

A fölebbiek, főleg pedig a németországi eredetnek oklevelesen kimutatható valósága (mihez némi erősségül járúl a czímer egység is) egynél több érvet tartalmaznak amaz állítás alapjára, mely szerint a Zamaróczy és thüringi báró Riedesel család egy közös törzsnek legye-
nek sarjadékai. A czímer egy nádasból kiemelkedő számárfej, a bir-
tok helyek neveire vonatkozik.

Az idézett helyen elmondottakon kívül a család ősei közül ismeretesek még 1392-ből Nicolaus de Zamard, kinek nejétől Ujfalussy Margittól fia János 1411-ben élt.²⁾

Ama Miklós 1402-ben,³⁾ András 1421-ben, ifj. Miklós 1474-ben Trencsin megyei alispánok voltak, az utóbbi azon évben Zlopnay Miklóst és Jánost Chocholna helységbe beiktatá.

A Trencsin megyei nemesi összeírásokban találjuk a következőket: 1736-ban Lászlónak fiát Miklóst.

1748-ban József, Miklós és Pál Zamarócson laktak.

1768-ban ugyan ott Pál, és ennek fiai József és Miklós továbbá közezső József és Mihály testvérek, mint idősb Józsefnek fiai.

1803-ban ismét Zamarócson idősb József és fiai Flóris és István, és ennek fia Antal, azután Mihálynak fia Ferencz, majd ifjabb József és négy fia u. m. Károly, Sándor, János és Elek; végre Miklós.

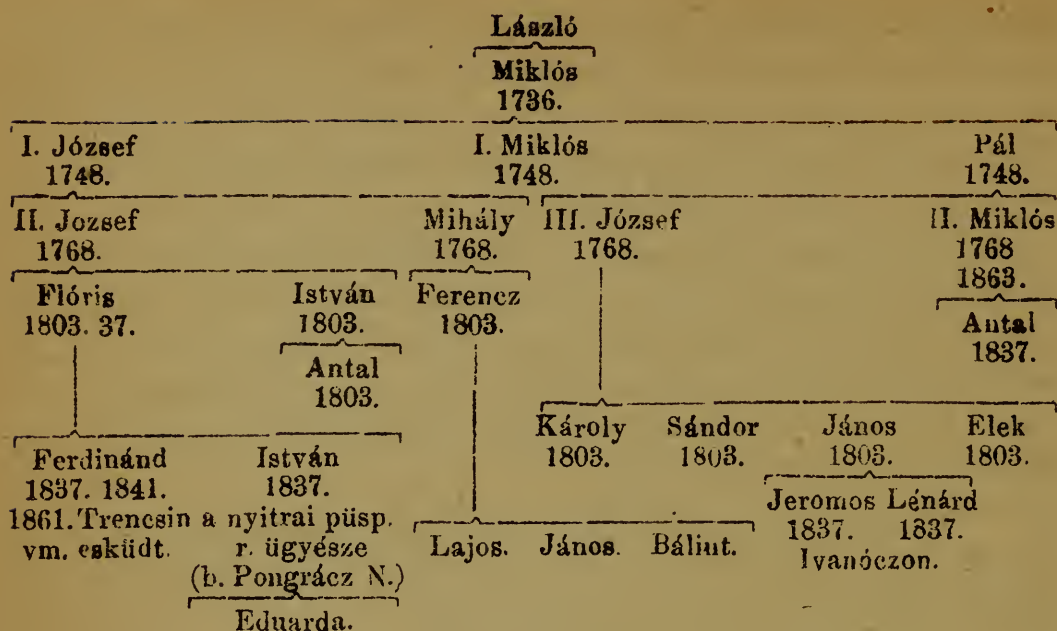
1837-ben ugyan ott laktak Flóris, és fiai Ferdinánd és István, továbbá Ferencz és ennek három fia Lajos, János és Bálint, majd Miklós és ennek fia Antal. Ugyan ekkor Ivanócson találjuk Jánost és fiait Jeromost és Lenárdot.

Ezek szerint a családnak a mult század elejéről kezdve leszármazása következő:

¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Rajcsány Gencal. I. p. 99.

³⁾ Lehoczky Stemma. II. 213.

Flórisnak fiai közül **Ferdinánd** már 1841 ben 1849-ig Tren csin vármegye rendszerinti Esküdtje, ugyan az 1861-ben is. Testvére **István** a nyitrai püspöki urad. r. ügyésze szép könyvtárral bir. Ne-jétől Pongrácz báró leánytól született **Eduarda** leánya anyja bárói czímerének viselését is megnyerte.

Zambler család. (Alsó-Csernátoni) Közülök **Ferencz** 1794—1815-ben Háromszék mérnöke. Másik **Ferencz** 1815-ben Torda megyei adórovó. **János** 1815-ben a gyulafejevári gymnasiumban tanár. **György** 1847-ben Torda vármegyei alszolgabíró, **János** 1847-ben Csik szentmártoni plébános. A fiatalabb nemzedékből ismeretes **Izsák**.

Zámbó család. (Felső-Őri) Vas vármegyében a Pinkava patak mellett fekvő Felső- és Alsó Őr helység birtokosai már Béla, István és László királyok korában Német-Ujvár és Borostyánkő várak között mint örök szolgáltak, ezért különféle szabadalmakkal éltek, és egy kapitányságot, mely őrnagyságnak neveztetett, képeztek. 1327-ben I. Károly király őket a királyi nemes szolgák (nobiles servientes regales) sorába emelte és felső őri Péternek fia Miklós ispán alá helyezte,¹⁾ megbizván őt, hogy az időközben innen masuvá költözött örököt is vissza térítse.

Ezen öröknek az oklevél latin kitétele szerint (Spiculatores) utódai képezték a felső-őri nemes birtokosokat, és a XVI. század vé-

¹⁾ Fejér Cod. dipl. tomo VIII. vol. 3. p. 178—180.

gén már részint egyenes származás, részint beházasodás útján 65 külön nevű családra voltak oszolva, a midőn is 1582. febr. 18-án Rudolf királytól mindnyájan uj adományt vittek felső- és alsó-őri birtokukra. Ezen adomány levélben a többnyire keresztnév után elnevezett családok következők betűrendben, u. m. 1. Ádám. 2. Adorján, 3. Alberth, 4. Andorko, 5. Balás, 6. Balla, 7. Barthomej, 8. Becsker, 9. Beökeös, 10. Benkő, 11. Bertha, 12. Bertók, 13. Dongó. 14. Eördögh, 15. Fábián, 16. Fajt, 17. Farkas, 18. Filep. 19. Finta, 20. Folta, 21. Gáll, 22. Gángol, 23. Geörögh, 24. Geröztz, 25. Hágén, 26. Hegedős, 27. Hegyi, 28. Heöbök, 29. Imre, 30. Jáky, 31. Jost, 32. Kántor, 33. Kászmér, 34. Kelemen, 35. Kiss, másként Steft, 36. Kondor, 37. Kolár. 38. Leeb, 39. Magyar, 40. Merth, 41. Miklós, 42. Müer, 43. Nagy, 44. Orbán, 45. Osvalth, 46. Otth, 47. Pajor, 48. Páll, 49. Patyi, 50. Pongrácz, 51. Pyerker, 52. Sejper, 53. Simon, 54. Sisko, 55. Stelczér, 56. Steft, 57. Thisba, 58. Tóth, 59. Török, 60. Tornyos, 61. Varga. 62. Vas, 63. Zabó, 64. Zámbo, 65. Zarka.

Ezen hatvanöt adományos család közé időfolytán több idegen (és nem is nemes) család beházasodván, jogaik fentartása és megóvása tekintetéből ¹⁾ ugyan csak a főlebb elésorolt családok tagjai 1611. febr. 16-án II. Mátyás királytól uj megerősítő adományt vittek Felső-Őr helysége, és abba azon évben (in festo Transfigurationis) a vasvári káptalan által be is iktattattak.

A többi családokról nagy részben illető helyeiken már szölgöttünk, itt tehát előadván a közösen illető történetet, most már csupán a felső-őri Zámbo családról fogunk emlékezni.

A Zámbo családnak — úgy látszik — egyik ága már a XIV. század végén (tán beházasodás útján) veszprémmegyei Mező-Lakra szakadt, és ez ág nevét is onnau irván kihaltáig, erről alább leszen szó.

A Zámbo család, mely a felső-őri-ek közt az Adorján családdal a kitünőbbek közé soroztatik, már a XIV. században tűnik föl, midőn 1384—87-ben Zámbo Miklóst tárnokmesternek és Pozsonyi grófnak olvassuk.²⁾ Még ennél is régebben élt Zámbo László esztergomi lakos.³⁾

¹⁾ Így az Adorjánoktól a Szeremley család is szerzett birtokrészt, és arra 1753-ban nádori adományt vitt, de Szeremley korán elhalván, neje Gyürky Zsuzsi statualtátta magát benne.

²⁾ Az 1384. évi törvény záradéka, és Teleki Hunyadiak kora XII. köt. 299. Továbbá Budai Fer. Hist. Lex. III. 531.

³⁾ Budai F. Hist. lex. III. 532.

Egyik ága a felső-őri Zámbóknak Erdélybe származott és ott maig is élő ágat alapított, melyről hátrább fogunk emlékezni.

Maga a család ősi fészkeben Felső-Őrben az 1611. évi uj adomány keltékor, mint annak egyik szerzője, élt Zámbó György, kitől egyik ágnak leszármazása következő:

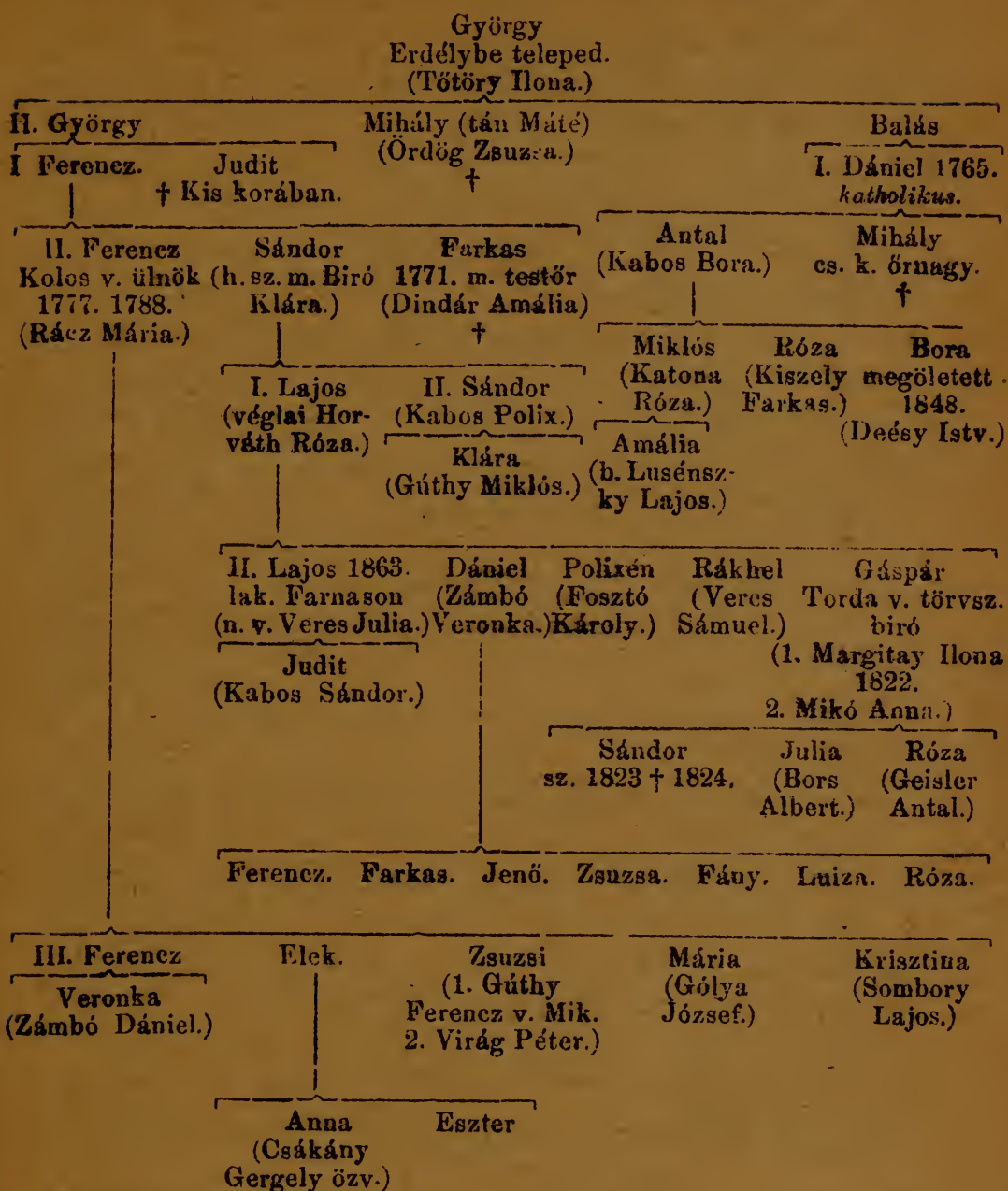
I. György 1611.						
I. Mihály (két neje volt.)						
Ilona (Benkő János.)	I. Miklós 1733. Vas várm. előtt produkált. (Adorján Éva.)	II. Miklós ?	2-tól Benedek.	Zsuzsanna.		
Erzsébet (Orbán N.)	János hadnagy.	III. Miklós Debreczenben irnok.	I. Mátyás Gömör v. public. lak. Pelsőcz. (Csüty Kata.)	II. Mátyás?	György lak. F. Őrben 1802.	
		IV. Miklós Szaboles várm. Esküdt			György 1802. lak. F. Őrben.	
		Gábor Szaboles várm. Gyulaházán.				
II. Mihály lak. Diószegen Bihar. biztos. (Baróti Erzse)	III. Mihály.	József e geneal. szerk. 1802.	Kata (Szakál György.)	Sára (Mándoky Samu.)	Rebeka (Tarján István.)	Zsuzsa thy János.)
Erzse lak. Dioszegh.	Dániel Dioszegh	Dániel.				
† 5 éves.						

A magyar országi f. őri Zámbó családról ennél többet nem tudunk, igen, még annyit, hogy Gömör megyének jelenleg is nemes családai közé soroztatnak.

Erdélybe már a XVI. század másik felében be származott a Zámbó család.¹⁾ A beszakadt törzsnek Zámbó Györgyöt tartják, ki Tötöry Istvánnak Ispán Zsófiától nemzett leányát Tötöry Ilonát vévén nőül, Kalota-Szentkirályra telepedett, a honnan utóbb előnevét is vévén, ivadéka máig is ezen predikátummal él. Már 1577. dec. 20-án Zámbó Máté (tán Mihály) egy telket nyert adományban Vasas Sz.-Ivánon.

¹⁾ A Zámbó család levelei után közl. Hodor Kár. Így téves Kővári állítása (Erdély nev. családai 263.) mintha a Zámbó család székely eredetű volna.

Az Erdélybe szakadt ágnek családfája¹⁾ következő:

E táblázat élén álló György életkorát nem ismerjük, de az kortanilag ivadékát tekintve legfőlebb a XVII. század végén a XVIII. század elején élhetett, mert fiának Balásnak fia Dániel 1765-ben élt,²⁾ és ekkor Kolos megye főjegyzője, majd 1771-ben kir. pénztár-

¹⁾ Hodor Károly a család közlése után, és Doboka várm. leírása stb.

²⁾ Egy könyvbe saját jegyzése, Hodor közléséből. és így nagy atyja nem élhetett a XVIII. század elejénél előbb.

noka volt. Ennek fia Antal 1815-ben Kolos vármegye főtörvényszéki ülnöke. Ennek egyik leányát Borbálát Deési Istvánnét 1848-ban Kalota Sz.-Királyon az oláhok gyilkolták meg. Antal ága leányágra ment. Testvére Mihály cs. kir. őrnagy volt, és családot nem hagyott.

II. Györgynek unokája II. Ferencz volt 1771-ben Kolos megyének számfölötti, 1788-ban valóságos törv. széki ülnöke. Ennek fia III. Ferencz 1809-ben Kolos megyei szolgabíró volt.

I. Lajosnak fia Dániel 1847-ben Kolos megye adórovó biztosa volt és több gyermek atyja. Testvére Gáspár ugyanakkor Torda vármegye árva törvényszéki bírája. Ez 1822. máj. 17-én vette nőül első nejét vetési Márgitai Ilonát, kitől fia Sándor 1824-ben egy éves korában elhalván, csak leányai vannak. II. Lajos Farnason él.

A családfa nem teljes; nem találjuk rajta Zámbo Balást, ki 1613-ban Nadányi Gergelylyel, és Szilassyval a Báthori Gábor elleni merény miatt megöletett.¹⁾ Lászlót, ki 1770-ben Kolos vármegye táblabírája volt. Sem azon Zámbo, ki nőül Szentpály Évát birta, és attól leánya Kata Bedő Jánosné volt Udvarhelyszéken. A magyarországi ágából Pétert, ki a múlt század végén (1791. táján) élt, és nejétől Gyömrey Jusztinától leánya volt Anna Parajcz Ferenczné Szolnok-Abonyban.

A család czímere a paizs udvarában könyöklő kar, kivont kard hegyén törökfejet tartva.

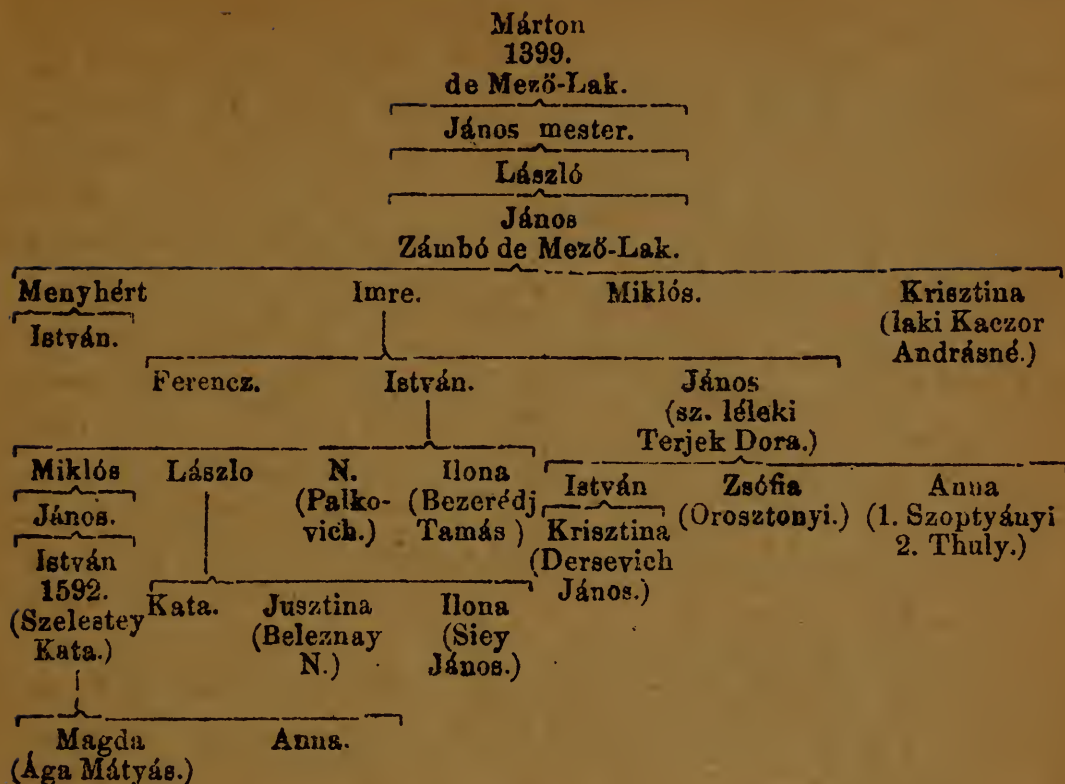
A Zámbo családnak egyik ágát Mező-Laki elő névvel találjuk. E helység Veszprém megyében fekszik. Állítólag ezen mező-laki Zámbo család azonos a felső-őrivel, sőt úgy mondják: Mező-Lakról származott volna a Zámbo család Felső Örbe is. A mező-laki Zámbo család már a XIV. században virágzott, 1382-ben Mező-Laki Lászlónak fia Zámbo Miklós kir. főkincstárnok I. Lajos királytól Tolna megye Beyleh vagy Tornya helységre kir. megegyezést nyert.²⁾

1399-ben élt Mező-Laki Mártontól kezdve magvaszakadtig a családfa³⁾ így áll:

¹⁾ Bojthi Gáspár Engelnél Monumenta 398. lap.

²⁾ Catalogus Mss. Musei Nationalis I. 426.

³⁾ Geneal. auth. I. és Rajcsányi Geneal. Deduct. I. 24.

A főlebb említett Zambó Miklós tárnokmester és pozsonyi gróf egy személy lehetett azon mezőlaki Zambó Miklóssal Lászlónak fiával, ki a Tolna megyei adományt nyerte. A családfára nincs mit megjegyeznünk. János-nak fia István volt ezen mező-laki Zambók utolsó férfi tagja, ki 1592. év körül halt meg. Utána leány-ágon a Czövek, Porpaczy és egyéb családok örökösödtek. Állítólag az utolsó Zambó leánytól az adományos leveleket Kenesey István consiliarius szerezte magához, és a vén leány halála után a javakat Kenesey magához váltotta, de ennek is 65 éves özvegye férjhez menván ezredes gr. Castillionhoz, az öreg asszony kezével és halála után, végrendelete által is Mező-Lak ez utóbbi férj tulajdonáon.

Zámbory család. (Réthei) Zemplin vármegye nemes család, birtokos Nagy- és Kis-Azar, Dávid-Vágás, Olyka-Kriva és Karna helység és pusztákon.¹⁾

A családból G á b o r 1741-ben Zemplin vármegye al-, 1747-ben főjegyzője, 1757-ben másod alispánja volt.²⁾

A n t a l 1780-ban ugyan ott aljegyző, utóbb 1791-ben főszolgabíró volt.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 279. 343. 385. és 392.

²⁾ Ott not. hist. 321. 330.

Czimere : a paizs udvarában zöld téren egy lábán álló daru ; a paizs fölötti sisak koronáján könyöklő kar kivont kardot tart.

Zámoly család. Zámoly István 1711. febr. 11-én Bécsben kelt czímeres levélben I. József királytól nyert nemességet.¹⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös ruhás magyar vitéz emelkedik ki, kinyújtott jobb kezével meztelen kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.²⁾

A család — úgy látszik, — kihalt.

Zámory család. (Patkós-Teszéri.) Jelenleg Bars és Komárom megyében honos. Másként Z a k á c h-nak is neveztetett. Eredetét Hont vármegyéből veszi, ezen megye Patkós-Teszér helységéről írja elő nevét is.

A Zakách nevet már 1571-ben találjuk, midőn Zakách Miklós-nak a Dóczy család Zsarnóczán házat inseribált.³⁾ Ennek fia volt Zakách János, ki 1571-ben az atyja által kapott zsarnóczai ház birtokába beiktattatott.⁴⁾

Ismert családfája⁵⁾ következő:

János 1571. (Kürthy Anna.)					
Mihály 1596—1620. (Bian Kata).		László 1590. †		Erzse (Horváth József.)	
György (Névery Fruzsina.)	Zsuzsa (Gyürky Mihály.)		Kata (Vajda György.)		István 1662. (Zakách Erzsébet.)
Kata (Peszeky Albert.)	Anna (1. Lestár János † 1652. 2. Csegreghi Szabó Mihály.)	Judit (1. m. ölvédi predikátor 2. Szabó Krisz- tina Mihály.)	Zsófia (1. komáromi gr. Koháry Fületlen Szabó János zászlótartó.)	János gr. Koháry író deákja †	Folyt. a köv. lapon.

¹⁾ Collect. herald. nro 724. és egykorú hiteles. másolat a m. tud. akadémia levéltárában.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Sz. benedeki Courent. Protocol. D. p. 341. és Fasc. 66. nro 21.

⁴⁾ Ugyan ott fasc. 5. nro 8 Capsa E.

⁵⁾ Ferben felmutatott táblázat szerjnt.

István

1662.

(Zakách Erzsébet.)

István meghalt Győrben.	György Komáromban kapit. †	Illés elszéledt.	Erzse (Tattay Sámuel.)	János (Sukoray Mária.)	András
Magdolna (Dalnata János.)	István.	János.	Kata (Köszeghy Mihály.)	György Ignác György. Lajos. Janka.	

Komárom megyében Elek 1832-ben főszolgabíró volt. Tán ennek fiai Elek szül. Kolos-Némán 1822. april. 11-én, és Kálmán 1865-ben Komárom megyéből országgyűlési képviselő. Bars megyében Zámory Sándor 1838-ban rendsz. esküdt volt.

A család Komárom megyében birtokos Kolos-Némán, és Kis-Kesziben.¹⁾

Zana család. Zana János 1760-ban kapott czímeres nemes levelet, mint Szana név alatt e munka X. kötet 476 lapján olvasható.

Zanathy család. Vas vármegyei eredetű nemes család, mely azon megyei Szanath helységből származott és nevét is azon helységről vette. A czímeres nemes levelet Zanathy (másként Zolga) János nyerte maga, utódai és nővéretül eredt unoka-öcsese Pethő Márton részére is Rudolf királytól 1602. mart. 22-én, és e nemes levél Vas megyének Szombathelyen tartott közgyűlésén kihirdettetett.

Idővel a család egy ága a Tiszántúlra, nevezetesen Szatmár vármegyébe költözött, mint látni fogjuk.

A családfa²⁾ következő:

I. János

1602.

I. Márton Szanathon lak.		I. Mihály lak. Szanathon.	
II. Márton	II. János lak. Dömötöri Vas várm. public. 1717. jul. 17.	II. Mihály lak. Körömond Vas várm. 1717. public. † 1736. oct. 23.	Judit Balogfalván † 1725. jan. 15. (Torda Mátyás.)
	I. Ferencz	Kis-Ujnyomban (Balikó Kata 1712-től † 1737.) Folyt. a köv. lapon.	

¹⁾ Fényes, Komárom várm. 104. 105. lap.

²⁾ Családi közlés Luby Kár. által.

II. Mihály, *ki az előbbi lapon.*
 lak. Körmönd
 Vas várm. 1717. public.
 † 1736. oct. 23.
 Kis-Ujnyomban
 (Balikó Kata 1712-től
 † 1737.)

I. József sz. 1716. febr. 9. † 1788. mart. Szatmár várm. fő- jegyző (Mittermayer Erzse.)	Éva sz. 1718. jun. 19. † N. Ká- roly b.	Erzse sz. 1720. sept. 14. (Németh János.)	Boldizsár sz. 1724. jan. 29. † 1779. Vas várm. Pénztár. (Lada N.)	Juliana sz. 1727. febr. 24	Julia sz. 1728. dec. 20.	Zsuzsa sz. 1731. nov. 16.	Mária sz. 1735. aug. 10. (Pethő Ferencz Csákány- ban.)
	József urad. ügyv. gr. Palfynál.	János hadnagy †	Peter pálos és pap †	Rozália (Rostyné.)			

III. Mihály
sz. 1751. † 1802.
Szatmár v. számv.
(Szuhányi
Magda † 1828.)

I. Antal
Szatm. főmért
(Siller Róza.)
 Teréz
(Szentleleky
Antal.)
 II. Antal
Aradba költöz.
(Barta Krisztin.)
 György
katona
Aradon † 1833.

Czecczil sz. 1784. † 1859. jan. 27. (Radácsy Antal.)	Éva sz. 1785. N. Kár.	II. Ferencz sz. 1786 † 1824. Szatmári sz. bíró (1. Kende Anna. 2. Zimány Julia.)	II. József Esküdt † 1823.	Mihály †
---	-----------------------------	--	---------------------------------	-------------

1-től Antónia.	2-től Ignác urad. ügyész sz. 1818. feb. 22. (Kalós Luiza.)	III. Ferencz sz. 1819. aug. 4. † 1861. sep. 27. Szatmári czim. kanon.	Emilia (Szabó István.)	Mihály sz. 1823. sept. 21. Szatmár v. sz. bíró (Hajagos Emilia.)
----------------	---	---	------------------------------	---

Izidora sz. 1843. aug. 31. (Beniczky Pálné.)	Krisztina sz. 1845. † 1847.	Mihály sz. 1848. jan. 26.	Sándor sz. 1850. † 1851.	Emilia sz. 1852. oct. 7.	Gábor sz. 1855. mart. 24.	Luiza sz. 1858. febr. 17.
--	-----------------------------------	---------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

Ignác sz. 1849. † 1854.	Janka sz. 1851. apr. 6.	Blanka sz. 1852 oct. 16.	Ferencz sz. 1854. mart. 19.	Ilona sz. 1855. aug. 10.	Zsigmond sz. 1859. febr. 2.
-------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------

A táblán álló Jánosnak I. Mihály fiától, (ki meg Szanathon la-
 kott), fiai II. János Vas megyei Dömötörön, és II. Mihály Körmöndön
 lakozók 1717. jul. 17-én Vas vármegyétől nemességökről bizonyítványt

vettek ki. II. János maradékáról fiánál tovább mit sem tudunk. II. Mihály utóbb Kis-Ujnyomba telepedett. 1712. febr. 11-én házasságra lépven Balikó Katával, ki 25 évi házassága után kora 54. évében meghalt, férje pedig Zanathy II. Mihály 1736. oct. 23-án hunyt el; kilencz gyermeke közül két fia maradt: az ifjabb Boldizsár Vas megyének volt táblabírája és főpénztárnoka, de fiaiban kihalt. A másik fia

I. József Szatmár vármegyébe költözött, és 1745-től Szatmár sz. kir. város főbírája, és Szatmár várm. tbirája, 1754-től főadószedője, 1765 — 1778. át főjegyzője¹⁾, és József császár korában a judiciu sub alterni ülnöke volt. Meghalt utóbbi lakása helyén Nagy-Károlyban 1788. marcziusban. Nejétől Mittermájer Erzsébettől, kit Pestről vett el, és ki szintén Nagy-Károlyban halt el, három gyermeke maradt. Ezek közül az ifjabb fiu I. Antal Szatmár vármegye főmérnöke volt, ennek fia II. Antal Aradba költözött, hol György nevű katona fiában ága kihalt. I. Józsefnek idősb fia

III. Mihály (szül. 1751 † 1802) Szatmár vármegyének 1784-től szolgabírája, 1796-tól főszámvevője volt. Nejétől Szuhányi Magdolnától (kit 1783-ban vett nőül, és ki mint özvegy 1828-ban múlt ki) Nagy-Károlyban született öt gyermeke maradt. Ezekből II. József Szatmár vármegyének volt rendsz. esküdtje, 1823-ban magtalanul múlt ki. II. Ferencz (szül. 1786) Szatmár vármegyénél 1803-ban kezdé hivatalos pályáját, 1805-ben a megyei felkelő nemes seregnél alhadnagy, 1809-ben főhadnagy, majd a megye által állított szabad lovas seregnél kapitány lett. 1810-ben táblabíróvá neveztetett. 1814. és 1815-ben a württembergi hzg nevű lovas ezredben mint százados kapitány szolgált, végre pedig 1816-ban Szatmár megye nyíri járásában főszolgabíróvá választatott, a midőn N.-Károlyból mátészalkai birtokára tette át lakását. Hivatalát Nagy-Károlyban 1824. aug. 24-én történt haláláig viselte. Első neje kölcei Kende Anna volt, kit 1809-ben vett nőül, de ki a következő évben Nagy-Károlyban meghalt, ettől csak egy leánya maradván. Második nőül vette Zimán Juliannát, ki 1795. jun 8-án Nagy-Károlyban született, és ott halt meg 1824-ben; ettől a táblán látható öt gyermeke volt. Ezek közül Ignác (sz. 1818. febr. 22.) lakik Nagy-Károlyban, Gróf Károlyi György uradalmi ügyésze. Nejétől Kalós Alojziától gyermekei a táblán láthatók.

Ferencz (szül. 1819. aug. 14.) a szatmári kath. püsp. megyé-

¹⁾ Szirmay Szatmár várm. I. 136.

ben 1835. octob. 7-én pappá öltözvén, és 1841. aug. 16-án felszenteltvén, 1844-ben szaniszlói lelkészszé, 1848-ban a megyei nemzetőrségnél tábori pappá, majd 1852-ben Kraszna bérteki plébánossá lett. 1861. júl. 27-én czimzetes kanonokká nevezetett, azonban azon évi sept. 27-én Nagy-Károlyban szép reményű életének a halál véget vetett.

Mihály (szül. 1823. sept. 21-én Szatmár megyének volt alszolgabírája, jelenleg ügyvéd. Nejétől Hajagos Emiliától született hat gyermeke a táblán látható.

A család r. kath. vallású. Elei Vas megyében, utóbb Szatmárt, Nagy-Károlyban, III. Mihály pedig Szabolcs megyebeli Encsencs, úgy Szatmár megyei Farkasaszó, Kishodos, Hirip, Ivácskó, Mátészalka, Udvari helységekben birtokoltak, és utódai azokat több helyen máig tartják. II. Ferencz örökösei birtokosok Portelek helységben is.

A család czimere függőleg három arany udvarra oszlik, közepén természetes színű egyszarvú ágaskodik, két oldalról egy egy piros rózsza diszlik, a paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló egyszarvú emelkedik föl, első lábai közt három piros rózsát ágaival együtt tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstfehér.

Zanathy Antal 1783-ban nemességét Békés megyében is ki hirdetteté.¹⁾

Zaniszlóffy család. A Báthori család egy ága viselte megkülönböztetésül és előnévül is e nevet. *Lásd a Báthori családot e munka I. kötetében.*

Zánkay család. Zala vármegye nemessége sorában említetik.²⁾

Zánthay család. (de Zánthó) Nógrád vármegye kihalt családja, melyről a családnévnek és ősi birtokhelység névének kiejtése szerint **Szántay** név alatt e munka X. köt. 477. lapján emlékeztünk.

Zánthói család. Szatmár megyében virágzott. 1360-ban éltek Zánthói Tomay (tán Tamás) fiai **Miklós** és **Petten** (Pető), ki azon megyei Nagy-Majtény helységet birták.³⁾ 1400-ban nevezett Pető fiának Jánosnak leánya Orsolya Gyulaffy István felesége volt.⁴⁾ E szerint a családta így áll:

¹⁾ Békés várm. jegyzőkönyv. — Lásd a családról Szirmay Szatmár várm. II. 763. 182. lap.

²⁾ Pényes, M. Ország Geogr. statist. állapotja I. köt. 484. lap.

³⁾ Szirmay, Szatmár várm. várm. II. 41.

⁴⁾ Ugyan ott II. 75

Zánthoy Tomay

Miklós
1360.Pető
1360.

János

Orsolya 1400.
(Gyulaffy István.)

Zánthóházy család. (Damonyai) Dunántúli kihalt család, mely főleg Vas és Soprony megyében székelte. A családnév hangzása szerint említett már e munka X. köt. 478. lapján is. Családfajok következőleg¹⁾ ismeretes

I. Ferencz
1590. körül
(Bezerédj Erzse.)

József.
Soprony v. tbíró
1656.

II. idősb Ferencz.		III. ifj. Ferencz ?
Krisztina (Beck János.)	Julianna 1700. (Kún János.)	

I. Ferencz 1605—1613-ban három megye (ügymint Soprony, Vas és N.) jegyzője és Soprony megye követe volt, 1623-ban is még Vas megye jegyzőjének olvassuk. Utóbb mint az idézett kötetben olvasható, ítélőmester lett. Zsigmondról szintén ott van említés téve.

Zántó család. Zántó János 1634. jul. 29-én Bécsben kelt czímeres nemes levél által III. Ferdinánd király által nemesített meg, és ezen armálisa 1635. jun. 26-án Bihar megye előtt hirdettetett ki.²⁾

Zapy család. A kihaltak közé tartozik, belőle Zapy Bálint 1479-ben beiktatásnál királyi ember volt.³⁾

Zápolya család. Lásd Szapolyay néven e munka X. köt. 486 és pótlólag 931. lapján.

Zarjeczky család. Trencsín vármegye czímerleveles nemes család. Azon megyei nemesi összeírások⁴⁾ szerint 1748-ban Zarjeczen laktak Márton és János.

1768-ban Puchón lakott György.

¹⁾ Rajcsány Mss. Geneal. deduct. I. 24.

²⁾ Az eredeti czímerlevél Bihar várm. levéltárában áll.

³⁾ Teleki, Hunyadiak kora XII. 89.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

1803-ban Zarjeczen István és fia János.

1837-ben Okruthon Jánosnak fia József, és Trencsin városában János két fiával Vinczével és Viktorral.

Zarka család (Lukafalvi) Vas vármegye egyik legrégiebb családja, melynek eldődei elő-nevüket hajdán Péczöl (Pechel) utóbb Zich helységről is irták.

Péternek fia Miklós, ki már Zarká-nak neveztetett, 1329-ben I. Károly királytól kapta Vas megyei Valt és Sármásd helységbeli birtokokat és ekkor már birt péczöli és porpáczi birtokai határjárattak.¹⁾ Miklósnak fia II. Miklós volt, ki 1397-ben már Pechel-ről írja előnevét, midőn Zsigmond királytól megegyező adományt kap a Vas megyei karakói szerzett birtokára.²⁾ Utóbb II. Miklós hűtlenségbe esett és javait veszté, de 1403-ban Zsigmond király megbocsátván neki, elkobzott javait is visszaadá.³⁾ Ez oklevélben is Nicolaus dictus Zarká-nak neveztetik. 1406-ban Zsigmond kir. átírja Miklós (Nicolaus dictus Zarka filius Nicolai de Pechel) részére az 1397. évi adományt.⁴⁾

1515. körül élt zichi Zarka Adorján (Adrianus), kinek utódai már a Vas megyei Lukafalva helységről irták előnevüket. Nevezett Adorján-tól a leszármazást következőleg ismerjük.⁵⁾

Zarka Adorján
1515.

I. Ferencz †	I. Pál lak. 1551. Lukafalván (1. f. szelestei Goszthon Kata 1563. 2. Darabos Anna özv. 1567.)	I. János †		
2-től Margit v. Mária (gerszei Pethő András.)	Krisztina (peleskei Eördögh György.)	I. Lajos † 1593.	Kata 1591. (Sitkey György.)	
II. Pál 1619. (Gyulaffy Kata.)	II. Ferencz.	Bora.	Orsolya 1592.	Kata (Szecsődy Ferencz.)
Folyt. a köv. lapon.				

¹⁾ Emliti Lehoczky Stemma. I. 442. Lásd az oklevelet Fejér cod. dipl. VIII. vol. 3. 349. és vol. 4. pag. 631. Ujra közli az eredetiből a Hazai okmánytér I. 58.

²⁾ Hazai okmánytér II. 160.

³⁾ Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 4. p. 210.

⁴⁾ Hazai okmánytér II. 186.

⁵⁾ Geneal. auth. tomo I. és Rajcsányi Deduct. geneal. I. p. 123.

II. Pál

1619.

(Gyulaffy Kata.)

Fruzsina (Angyal György.)	III. Ferencz.	II. Lajos 1633.	Anna (Török András)	I. Mihály 1659. Vasi az alispán (Szalay Zsuzsi.)	Ilona (Polányi Zsigm.)
I. György 1657. 1670.		I. Ádám (Hollósy Judit.)	Judit (1. Tulok György 2. Armpruster János.)		
I. István IV. Ferencz II. Pál. Ilona. (Gyely 1682. Mária.)		Ilona (Komjáthy Pál.)			
Apolló (Somsich Antal.)	Bora III. Lajos (Kemény 1750. Mihály)	II. István vasi alisp., 1754. 60. kir. tanács + 1794. (Festetich Bora.)	Maria 1763. (Skublics Sándor.)	N. (1. Egerváry Antal 2. Rosta.)	
Róza	V. Ferencz (Draskovich Erzse.)	II. Mihály kőszegi ker. táb. titkár 1787.	Folexina (Boros Fer. Vas m. főjegye.	Kata.	

Adorjának fiai közül I. Pál 1551-ben már Lukafalván lakott, onnan írt sept. 20-án Komlósy Miklós (mostoha) fiának a nádor komornokának.¹⁾ Czímerében pecsége szerint egyik látható. 1567-ben másod nejét nádasdi Darabos Annát már özvegynek olvasuk. Fia I. Lajos 1593-ban Fejérvár alatt esett el, tetemeit Győrött temették.²⁾ E Lajos 1586. közül Vas vármegye alispánja volt.³⁾

A táblán álló I. Mihály 1658. 1659-ben Vas vármegye alispánja volt,⁴⁾ de leányában kihalt.

II. Lajosnak fiai I. György és I. Ádám nagy-anyjok Gyulaffy Kata után örökjogukat herceg Eszterháznak adták el. Ádám ága kihalt, I. Györgytől származott I. István, kinek egyik fia II. István 1754—1760 körül Vas vármegye alispánja, utóbb kir. tanácsos. Nejétől tolnai Festetich Borbálától, ki mint özvegye 1794. máj. 8-án kora 64. évében halt meg, és a családi sírboltban, Sz.-Királyban temettetett, egy fia maradt II. Mihály, már 1787-ben a kőszegi ker.-táblának titkára, utóbb (és még 1810-ben) is ott ülnök, tán ő egyzersmind 1807-ben Vas megye országgyűlési követe.

¹⁾ Magyar Leveles tár I. köt.

²⁾ Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás. 399. lap.

³⁾ Eredeti okirat.

⁴⁾ Eredeti oklevél.

E családja csak a múlt század végeig terjed, és így sem teljes. Hiányzanak róla azon családtagok is, kik itt következnek:

István, ki 1615-ben Vas vármegye alispánja volt. ¹⁾

Lukács, ki 1622-ben Vas vármegye szolgabírája volt. ²⁾

Balás, kinek 1663-ban neje Poky Orsolya volt.

György 1774-ben Vas vármegyei főszolgabíró. Klára 1770-ben Nunkovics György özvegye. László 1822-ben Zala várm. rendsz. esküdt.

Karolina Rhuz Pál kecskeméti főpénztárnok neje, meghalt 1863. dec. 23-án kora 42. évében Kecskeméten.

Sándor 1848-ban Vas vármegyei másod alispán.

János előbb Vas vármegyének alispánja, s az 1839. évi országgyűlésen követe, 1847-ben kir. személynök. A forradalom után cs. kir. udvari tanácsos, Bécsben a legfelsőbb semmisítő törvényszéki osztály elnöke, Sz. István rend kiskeresztése. Meghalt 1856. évi októberben Nagy-Kölkeden.

A család czímere jobbról balra húzott vonal által kétfelé osztott paizs, a jobboldali osztályban oroszán ágaskodik, első lábaival csillog után kapkodva; az alsóbb osztályban hármás halmon madár (tán szarka) áll. A paizs fölötti sisak koronájából grif emelkedik ki, első jobb lábaival kivont kard hegyén levágott törökfejet tartva. A paizst foszladék veszi körül.

Zarka család. (Felső-Óri) A felső őri nemes családok sorában is találunk e nevű családot. (Lásd Zámbo cs.)

Tán ebből származott azon Zarka Péter, kinek nejétől baroki Szilva Martától leánya Erzsébet Keresztúry Kristófné volt.

Zarvady család. Kiejtés szerint Szarvady, mint erről a munka X. köt. 495. lapján olvashatni. Egyébiránt Zarvady családot már a XIV. században találunk Szatmár vármegyében, hol 1390-ben Zarvady Lászlónak fia István élt. ³⁾

Záry család. E néven, vagy inkább a deák oklevelekben csak Zár néven bényei előnévvel már a XV. században találunk nemes családot Abauj megyében, midőn György (Georgius Zár de Bénye) nával Pállal és zebenyei Bakó Mihálylyal Abauj megyei Szurdok

¹⁾ Okirat.

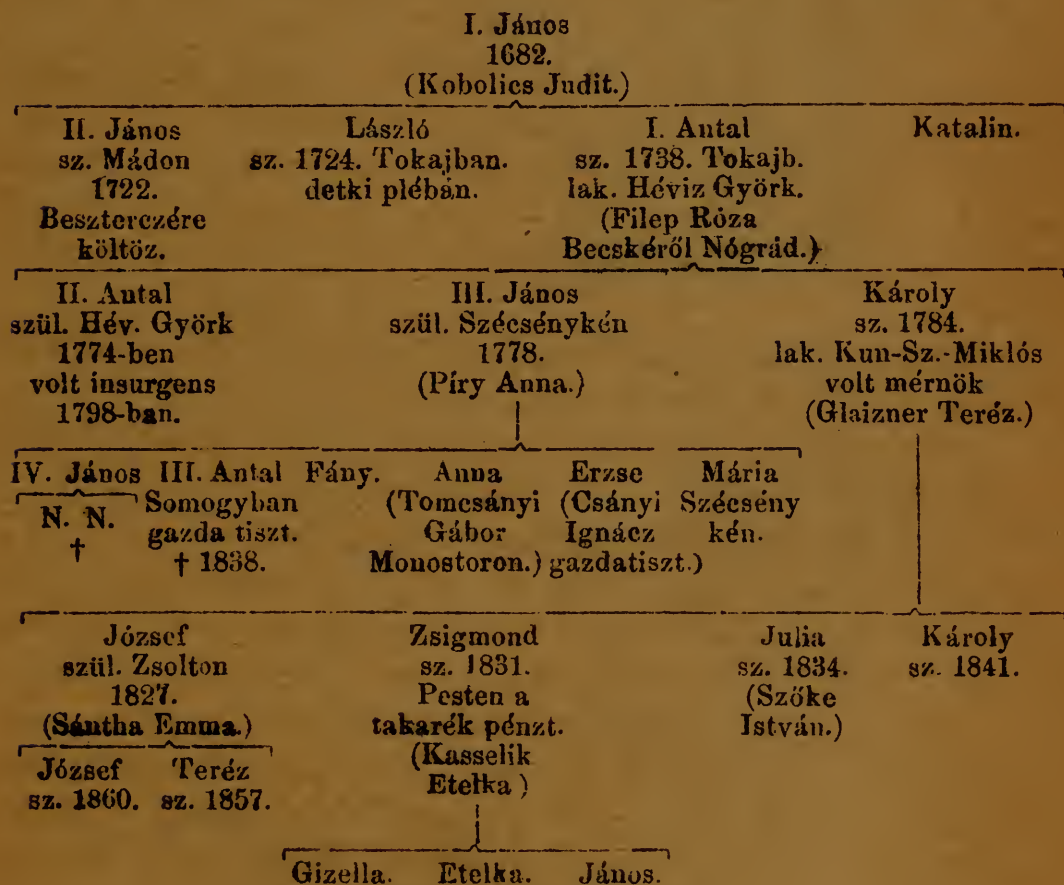
²⁾ 1622. évi 36. törv. cz.

³⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 11

helységbeli birtokba és a Hernád vizén álló malomba beiktattatik 1468-ban.¹⁾

A XVII. században Záry nevű nemes családot Trencsín vármegye összeírásában is találunk, mint Bolessón lakozót.²⁾

Azon Záry nevű család azonban, mely most többnyire Nógrád és főleg Pest megyében honos, Abauj és Zemplén megyéből származtatja magát. Családi közlés szerint ismert törzse Záry György Jászóruól, ennek fiául iratik J á n o s, ki Jászón született 1682-ban, Liptó megyéből Rasztokáról vette nőül Kobolics Juditot, kivel Nagy-Idán kelt egybe; ettől gyermekei Mádon, s nagyobbára Tokajban születtek, Zemplén megyéből azonban kiszármaztak Nógrád, Pest, sőt Zólyom megyébe is. Nevezett Jánostól a családfa³⁾ így adatik elé:

¹⁾ Jászói Convent Z. fasc. 1. nro 7.

²⁾ Prot. C. Trencsín Szontagh Dán. közl. sz.

³⁾ Családi közlés.

I. Jánosnak fiai közül I. Antal Nógrád megyei Becskéről házasodott. Lakott Pest m. Héviz, Györkön és Nógrádban Szécsénykén stb.

Legidősebb fia II. Antal 1798-ban hét hónapig insurgens volt Nógrád megye részéről. Lakott kövesden is Nógrádban. III. Jánosnak fiai közül III. Antal Somogy megyében volt gazdatiszt. Károly mérnök volt, lakott Nógrádban, utóbb Kún-Sz.-Miklóson. Gyermekeit és unokáit a táblázaton láthatni.

A család czímere, mit főlebb a metszvény is mutatja — a paizs kék udvarában

zöld téren hátulsó lábain oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján fehér galamb áll, csőrében zöld galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Zasio család. Zasio R o m u a l d 1753-ban szeptemberben kapott Mária-Terézia királyasszonytól czímeres nemes levelet.¹⁾

Czímere vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban barna sziklán phönix madár a máglya lángjaiból emelkedik ki, fölötté jobbról a jobb oldali szegletben arany nap ragyog; az alsó vörös udvarban zöld téren két egymással szemközt ágaskodó arany oroszlán, első lábaikkal ezüst, kettős keresztet tartnak. A paizs fölötti sisak koronáján két sasszárny lebeg, a jobb oldali vörös, és benne a fehér kettős ezüst kereszt, a baloldali kék, és benne az arany nap ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.²⁾

Zaskaliczky család. E családból Árva megyei Zászkal hely-

¹⁾ Collect. herald. nro 256.

²⁾ Adam, Scuta gentil. tome XIV.

ségből származott A n d r á s, atyja M á r t o n, anyja Valer Anna voltak. Nevét születési helységéről vette, de azért nem nemes származású. 1652-ben Wittebergben tanult, 1683-ban Trencsínben Kiszucza-új helyi evang lelkész lett.¹⁾

Zasztránszky család. Trencsin vármegyében az Úhlarik család egyik ágának használt neve.²⁾

Zathureczky család. (Zaturcsai) Turóc vármegye egyik legrégibb adományos nemes családja, mely a turóc-szent-péteri D á v i d családdal egy közös törzsből ered, mint e munka III. kötet. 252. lapján látható. Törzs-őse U z d a királyi halász lévén, IV. Béla királytól a Turóc vize másik partján 1255-ben kapta Vendégh helységet, melybe Jakab Zólyomi főispán által beiktatni rendeltetett.³⁾ Uzdának fiai M e c h k, Z t r e m e n, M o r t u n és D r a c h m e l kiváltságaikban Béla király által 1255-ben megerősítettek, mely szerint a hadba minden hat férfi után egy pánczélos vitéz tartozott menni.⁴⁾ Mint származott a család U z d á-tól, és mely időtájban vették föl tagjai a Turóc megyei Z a t u r c s a helység ősi birtokról a Zathureczky nevet, a következő családfa, és történeti jegyzetek megmutatják:

I. tábla.

Uzda
1230. 1255.

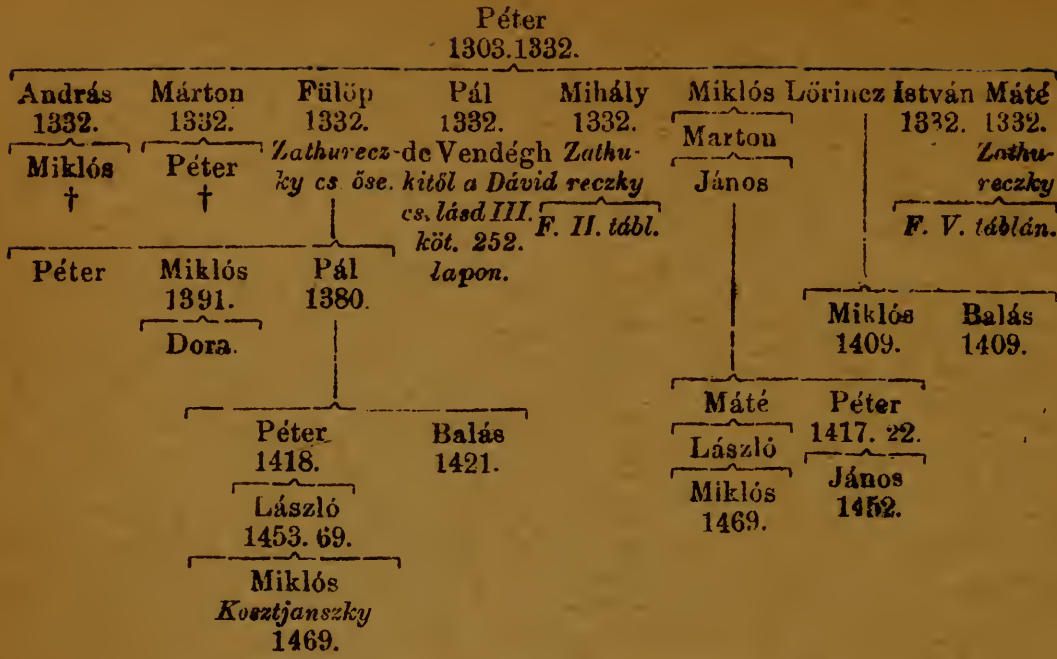
Mechk 1255.		Stremen 1255.		Mortun v. Márton 1255. 1282. Comes.		Drachmel 1255.	
Mechk 1263.	Péter 1303.	Ladomer 1303.	Miklós 1303.				
Kochman 1308.	Márton 1316.	Máté 1316		Péter 1303. 1332.		Benedek 1303. 1332.	
	†	†		Folyt. a köv. lapon.	Pál 1332	János 1332	Domokos 1332
					†	†	†
Tamás utódai Lengyel országban.							

¹⁾ Bartholomaeides Memoria Ungarorum 144.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

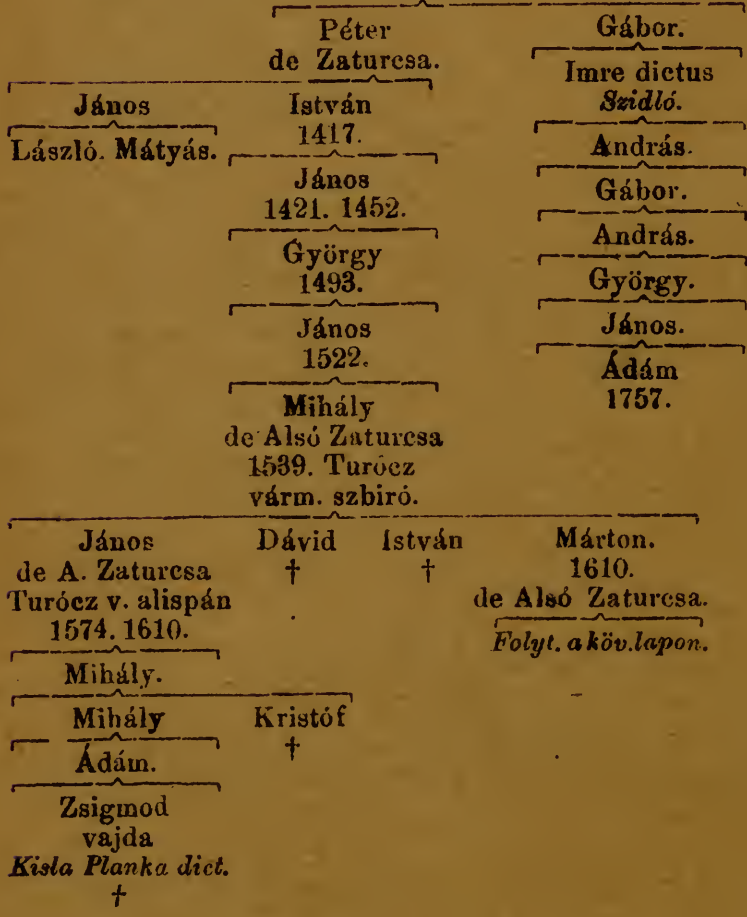
³⁾ Regestrum de Turóc Engel Monumenta pag. 67.

⁴⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. 2. p. 295. et tom. IV. vol. 3. pag. 542.

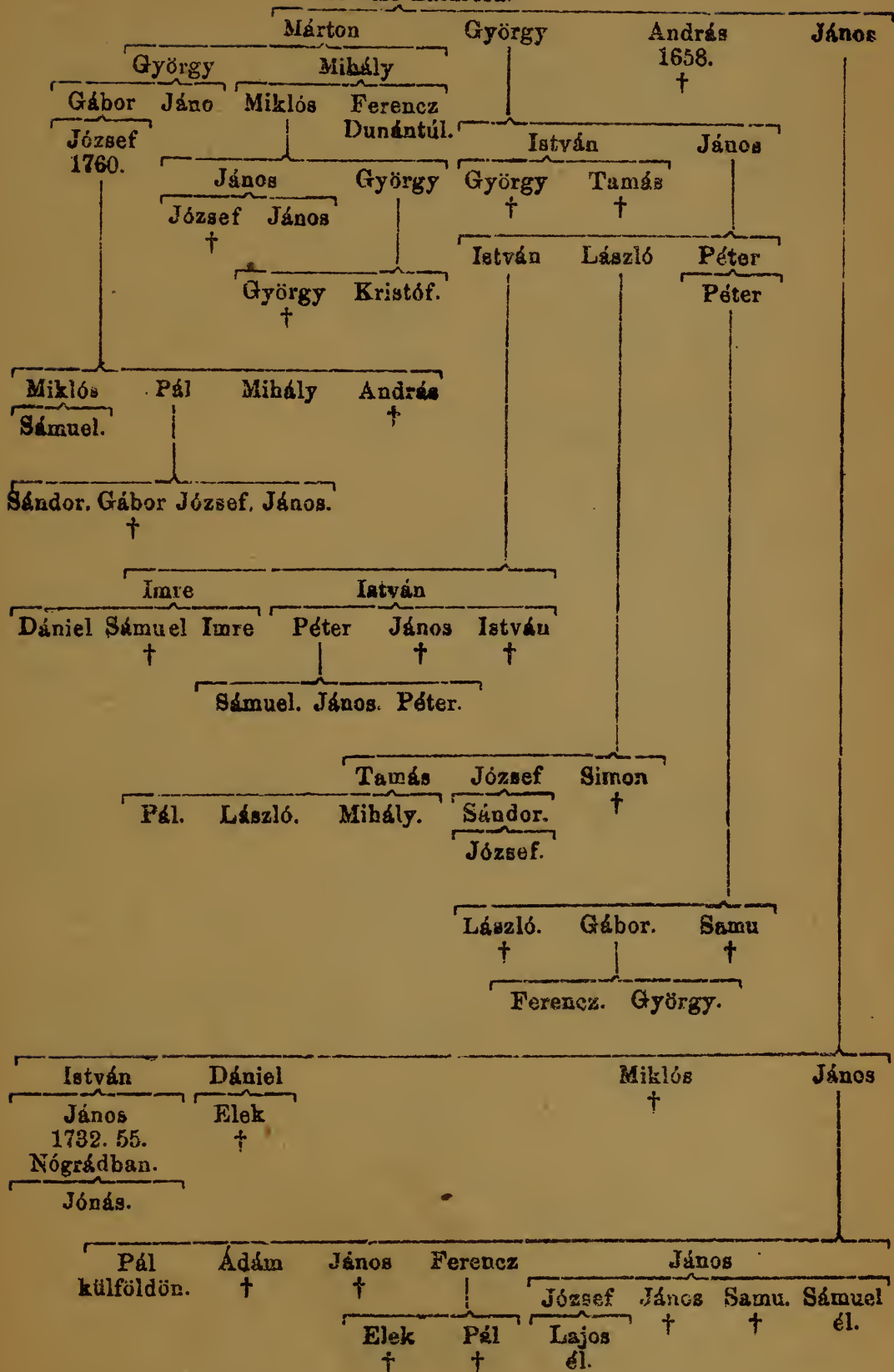
II. táblán.

Mihály, ki a I. táblán.
1332.

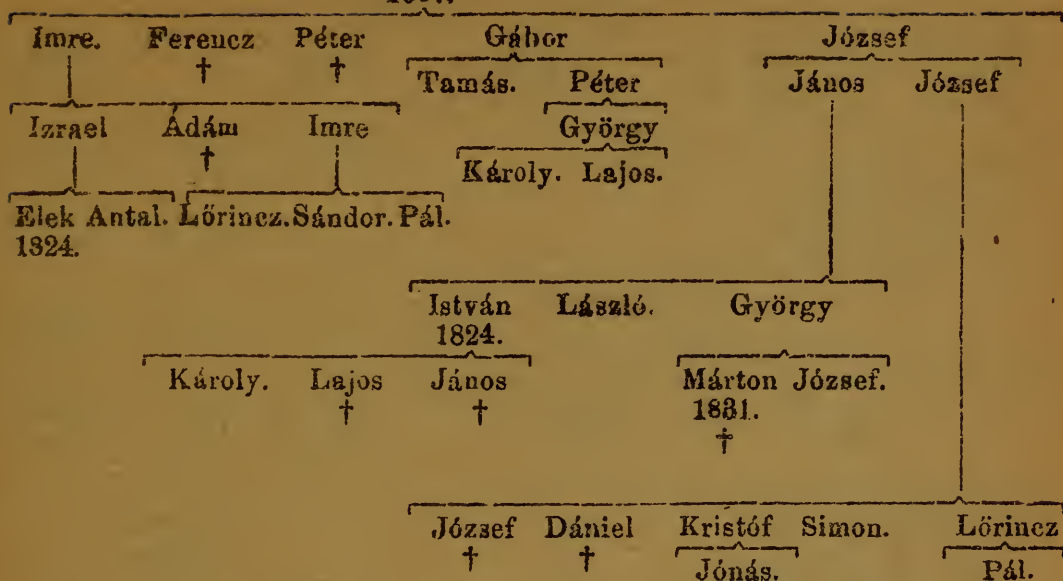

Márton, ki az előbbi lapon.
1610.

de Alazó Zaturcsa.

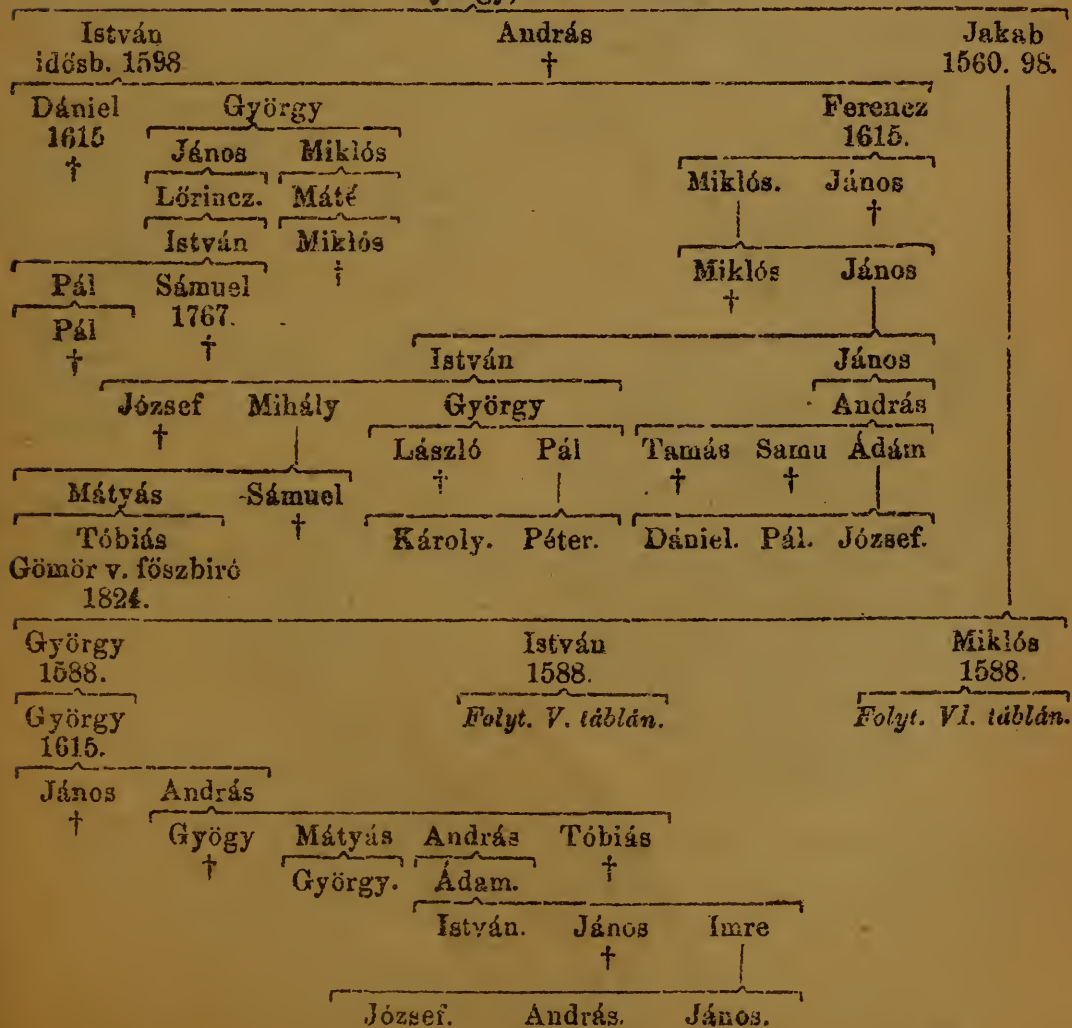

Tamás, ki az előbbi lapon.
1687.

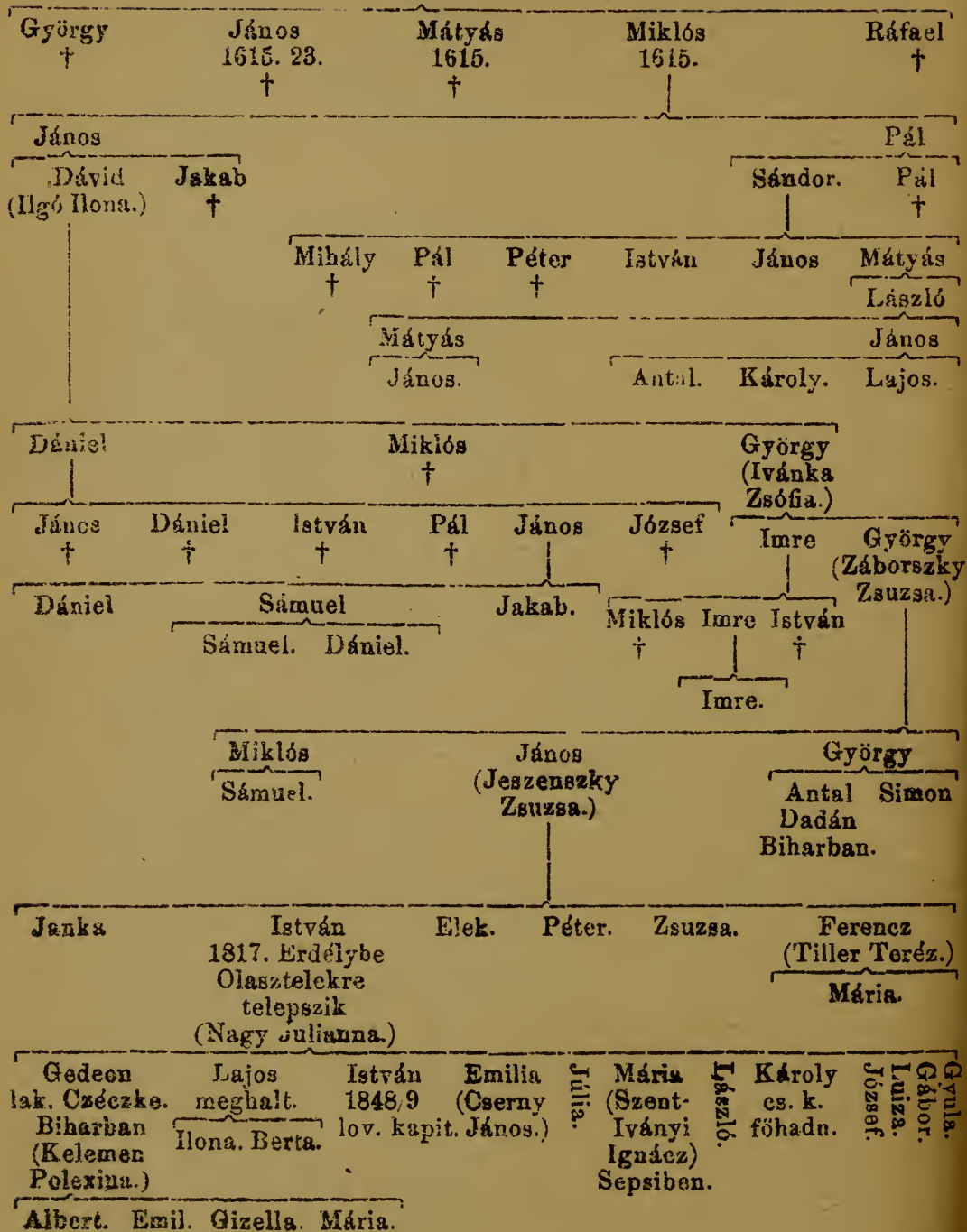

IV. tábla.

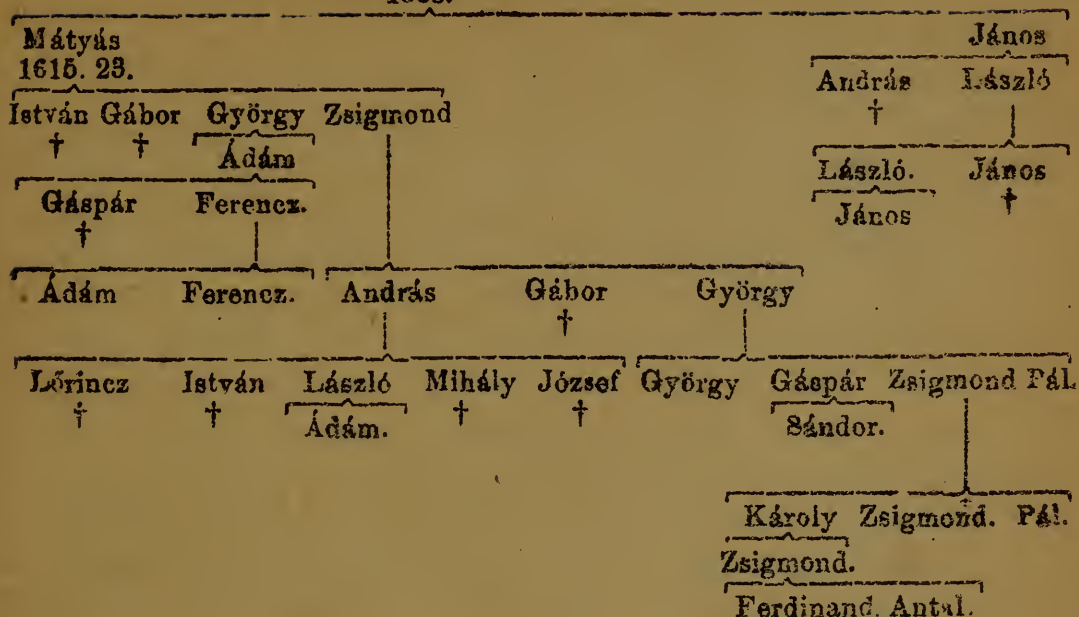
György, ki a III. táblán.

István, ki a IV. táblán.
1588.

VI. t á b l a.

Miklós, ki a IV. táblán.
1588.

Eddig a családfa; mely hogy nem részletesebb, sajnálnunk lehet. Történetére, illetőleg birtokviszonyaira vonatkozólag, mely a Dávid családjával közös, a XIV. századig adatainkat elmondottuk e munka III. köt. 253. lapján.

Czímere is a családnak a Dávid családjával egyező, mely mintitt a metszvény mutatja, a vizirányosan kétfelé osztott paizs felső kék udvarában növény medve, első lábaival koronát tartva, fölötté jobbról arany nap, balról ezüst félhold, az alsó ezüst udvarban hármaz zöld halmon három feje s piros rózsaszál. A paizs fölötti sisak koronájából szintén medve emelkedik föl, első lábaival két piros egy feje rózsát tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család fő fészke jelenleg is Turóc vármegye, hol többi közt

Alsó- és Felső-Zatursasági helységben birtokosok. Csupán Alsó-Zatursáról írják előnevüket a II. táblán látható ágak, és Benedeknek, ki az I. táblán áll, alább még néhány ízen folytatott ivadéka. Mindkét Zatursáról előnevezik magokat a többi ágak.

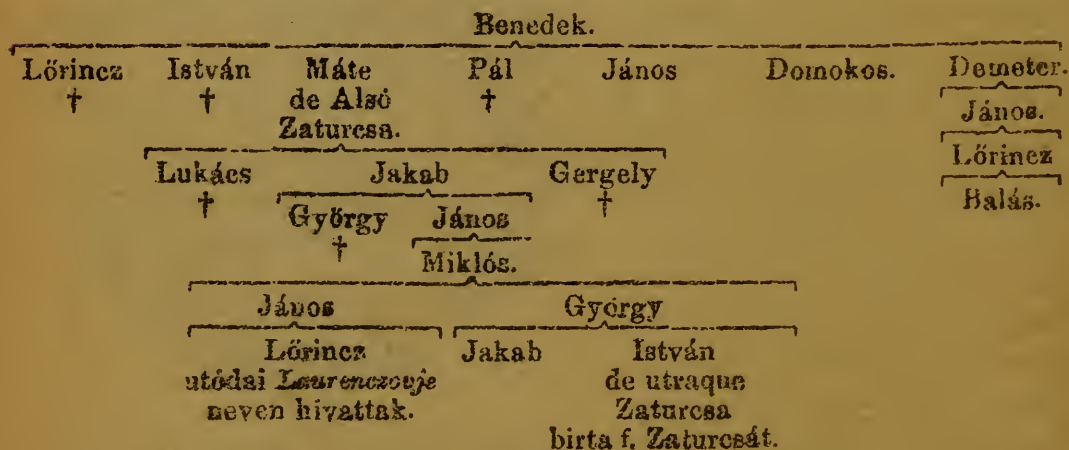
Turóc megyében a család előkora óta fő megyei hivatalokat is viselt. Így János 1553—59. Turóc vármegye alispánja¹⁾, másik János 1618-ban követ, és ez, vagy más János 1653-ban alispán volt.²⁾ Ismét János 1774-ben a Dunán inneni kerületi tábla ülnöke volt. Turóc vármegyében 1824-ben István táblabíró, Zsigmond aladószedő, Elek Esküdt volt. 1848-ban Lajos főjegyző, Tamás alj. Károly főügyv. József levéltárn. József esküdt.

A család több megyébe is elszármazott, Nógrád megyében már 1732-ben élt János, ki nemességét 1734-ben Turóc megye nemesi bizonyítványával igazolta, élt még 1755-ben is, sőt 1777-ben nemességet újra kihirdetteté.³⁾ Fia Jónás volt. Ugyan csak Turócból Alsó Zatursáról Sámuelnek fia Dániel iparos, Nógrád megyei Losoncra telepedett, eladván alsó zatursai részét említett Eleknek, 1824. jun. 14. Turóc megyétől nyert nemesi bizonyítványát Nógrádban 1832. aug. 28. hirdeltette.⁴⁾ Gömör megyében Tóbiás 1824-ben fősolgabíró volt.

Egy ágból az V. táblán álló Jánosnak Jeszenszky Zsuzsannától fia István 1817-ben Erdélybe telepedet Olasztelekre, hol, valamint Barótban szép terjedelmű javakat szerzett. És ott mint művelt férfiú, szorgalmas gazda közbecsülésben részesült. Egyik fia Gedeon Bihar megyében birtokos, és ott Czéczkén lakozik.

Békes megyében Fülöp 1795-ben publicáltatta nemességét.

Az I. táblán álló Mortun fiának Benedeknek ága maig terjed, meddig még adataink terjednek, az így sarjadzott:

¹⁾ Bel Notitia Nova Hung. tomo II. 312.

²⁾ Lehoczky Stemm. I. 214.

³⁾ C. Neograd anni 1777. nro 433.

⁴⁾ Nógrád várm. jegyzőkönyv 1832. évi 1388. sz.

Zatroch család. Bihar vármegye nemes családai között említetik.¹⁾

Zauner család. Trencsín megyei nemes család, hol 1687-ben Zauner Gáspár és Boldizsár mutatták elő nemes levelöket. Utóbb, úgy látszik, Pozsony megyében is élt e család. Czimere következő: a paizs balról jobbra rézsutos vonallal kétfelé osztott paizs, a felső vagy jobb oldali udvar fekete, a bal arany, az előtérben zöld téren egy, a jobb oldalon magasult sziklára első lábaival kapaszkodó szarvas, nyakán arany örvvel. A paizs fölötti sisak koronáján két sasszárny lebeg, a jobb oldali vízirányosan félig vörös, félig ezüst, a baloldali félig arany, félig fekete. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.²⁾

A XVII. században 1672-ből ismeretes Zauner Charitas, Absolon Dánielnek Munkácson Zrinyi Ilona titkáranak felesége. Szepes és Sáros megyében utóbb is eléfordulnak e család tagjai.

Zauska család. A Sombergi Sauska család nevét Zauska néven is találjuk,³⁾ különben Sauska néven róla már e munka X. kötet 81. lapján szóltunk. Az ott említett Antal, ki 1764-ben Baranya vármegye országgyűlési követe volt, utóbb helytartósági tanácsos lett, és mint ilyen 1782. jan. 19-én halt meg.

Závaday család. Trencsín vármegye czimerleveles nemes család. Az armálist 1664-ben Závaday Miklós kapta I. Leopold királytól és azt azon évben ama megyében ki is hirdetteté. Utódai Závadszky-nak is irattak.⁴⁾

Zavodeczky család. Zavodeczky Ferencz 1797-ben I. Ferencz király által nemesítetett meg.

Czímere egy, vízirányosan közepén vörös pólya által, melyen két arany csillag között ezüst félhold ragyog, kétfelé osztott paizs, a felső osztály hosszában hétszer, szélességében ötször ezüstkékek kockázott udvart mutat, melyben aranyfekete zsinóron arany pósta-trombita függ; az alsó arany udvarban zöld téren pejlovon kék ruhás magyar vitéz lovagol, jobb kezével kivont kardját villogtatva. A paizs fölötti sisak koronáján két fekete sasszárny között kék mezű kar könyököl, a paizsbelihez hasonló trombitát tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.⁵⁾

¹⁾ Fényes E. Magyar orsz. geogr. statist. Pest. 1836—1840. IV. köt. 61. l.

²⁾ Bürgstaller Collectio Insignium Nob. Fam.

³⁾ Adami Senta gentil. tomo XIV. és Lehoczky Stemmata. II. 445.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

⁵⁾ Adami Senta gentil. tomo XIV.

Závodszy (Závodjei) Trencsín vármegyei birtokos nemes család, melyből Závodszy György szül. 1569-ben. Thurzó Györgynek, majd fiának Imrének volt titkára. Kora naplóját 1586—1617-ig írásban hagyván,¹⁾ a történet-irodalmi pályán maradandó érdemet szerzett.

1699-ben Závodszy Sándor Árva vármegye számvevőjévé választatott.

Trencsín vármegye nemesi összeírásaiban²⁾ a család következő tagjait találjuk:

1736-ban Závodjén laktak Farkas, id. és ifj. György, Zakariás, id. és ifj. János és Mihály. Ugyan ekkor egyik a Pozsonyi kamaránál hivataloskodott, Imre pedig Nyitra megyében lakott.

1748-ban a felső járásban lakott Farkas, Závodjén pedig Zakariás, András és János székeltek.

1768-ban Závodjén lakott András és fia János, továbbá György és ennek fiai György, és János, azután András, meg Mihály, és ennek fia János; hasonlóan idősb János és ennek fiai János és András, végre Mihály, Gáspár, Imre és ifjabb András. Ekkor Zolnán székelte Gáspár.

1803. Zolnán laktak Gáspár és János és ennek három fia: György, Antal és Imre; Závodjén laktak András és két fia János és András, továbbá idősb János két fiával Andrással és Györggyel, végre középső János fiával Andrással.

1837-ben Zolnán János és fiai: Antal, Ferencz és Imre, továbbá András fiával Gáspárral, és ettől ifj. Gáspár és János unokáival. Závodjén ekkor már 23 férfi tagja élt a családnak.

1760-ban Závodszy József a m. kir. kamaránál számvevő volt. —

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren arany korona, melyen pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva, melynek hegyén vörös turbános, szakállás törökfej vérzik, fölötte jobbról ezüst félhold, balról arany nap ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez mindenben hasonló kar, kivont karddal és levágott törökfej-jel látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.³⁾

Závody család. Komárom és Sáros vármegye nemességének

¹⁾ Kiadta Bél. M. Adparatus ad Hist. H. 353—373.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Burgetaller Collect. Insignium Nob. Fam.

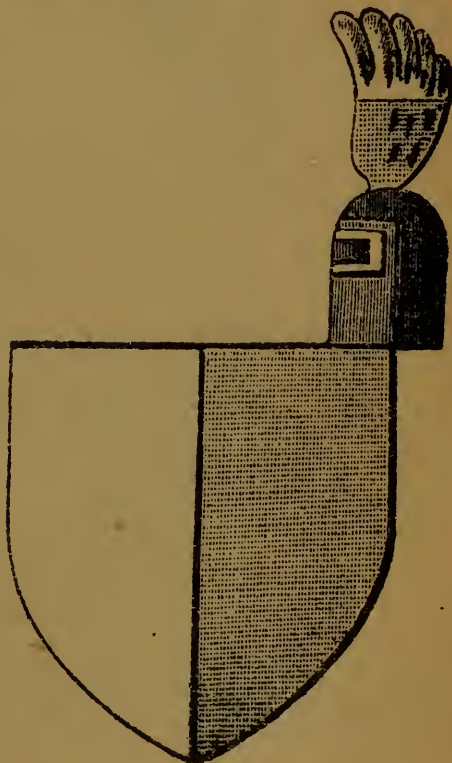
névsorában találjuk.¹⁾ Zemplin megyében mint Pethő örökös a sztropkói uradalomban volt részes.²⁾

Závody Mihály a múlt században 1787. körül a győri kerületben a klarissa apaczák egykori csolnoki uradalmának volt kir. ügyésze.

Zay család. (Csömöri gróf, Zay-Ugrócz örököse.) Egyike azon kevés családoknak, melyeknek eredete saját levéltári oklevelei szerint izről izre a XII. századig hitelesen felterjed, és melynek törzsei mint már nemesek a honfoglalás korában nyerték első birtokaikat.³⁾ Eredetét a 108 nemzetségek egyikéből a Loja nemből vette.⁴⁾ Első hitelesen ismert törzse Ruzboid de genere Loja volt, ennek fia Lampert (*filius Ruzboid de genere Loja*) a XIII. század közepén élt, kire Mohornak fia Ipoly után a Dráva környékén főképen Valkó vármegyében terjedelmes jószág nézett, azonban e javak egy nagy részét IV. Béla király a Csák nemből származott Péter fiának Domokos ispánnak (Comes) adományozván, 1260-ban most említett Domokos Lamperttal egyességre lépett, és ennek átadta Thulman, Drauk, Lanka falvakat (Villae) Bagia és Onth között Patrimfalva egy részét, úgy Zechche falva egy részét is, melyeket egykoron Ipoly birt, viszont Lampert ezekért Uylak helységet adta által, mint ez a budai káptalan által 1268-ban átírt oklevélből kitűnik.

1299-ben élt Lampertnek fia Rozbeyd (a II-dik) ki szintén Valkó megyében volt birtokos.⁵⁾ E II. Rozbeidnak fia I. Péter kir. udvarnok birta már Pest vármegyében Chemer, (mostani írásmód szerint Csömör) helységet, honnan a család ősi családnevét vette.

A családnak czimerlevele egész a grófságig soha sem volt, azonban má:

1. szdmű.

¹⁾ Fényes E. M. Orsz. geogr. stat. állapotja.

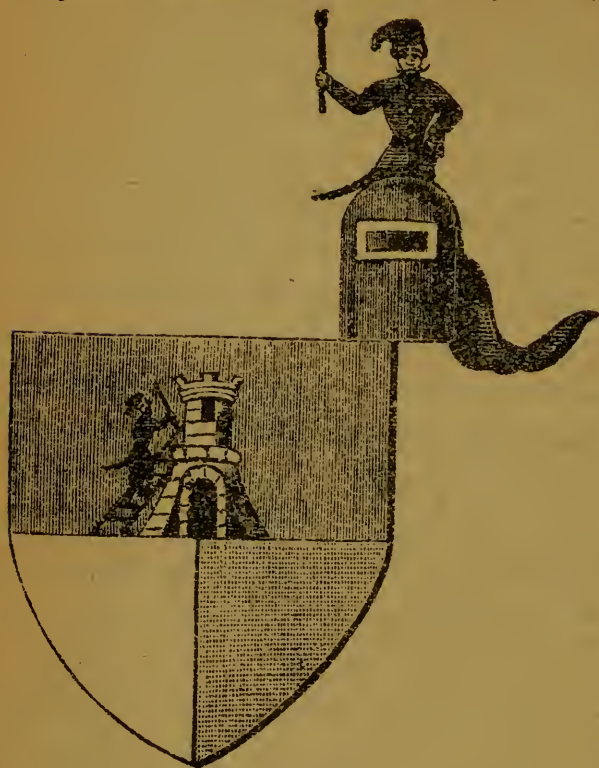
²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 96.

³⁾ Horvát István, Magyar orsz. gyökeres régi nemzetségeiről. 58. lap.

⁴⁾ Fejér, Cod. diplom. tomo VIII. vol. 3. p. 60.

⁵⁾ Ugyan ott p. 113.

a legrégibb időkben, mint fenmaradt emlékek és hagyományok szólnak, meg volt családi czimere, melylyel élt, s ez legrégibb alakjában, mint

2. számú.

itt az 1. szám alatt látható, egy hosszában kétfelé, arany és ezüst udvarra osztott paizs vala, a fölött az éreztisakon arany ezüstre osztott sasszárnynyal. A XIV. században Róbert Károly idejében már e czímet bővítve használá a család, nevezetesen a paizsba egy vörös udvarba álló várbástyát, melyet egy harczos lajtorján állva, s jobb kezében égő fáklyát tartva ostromol. A paizs fölött pedig a sisakból szintén fáklyát tartó vitéz emelkedik föl, mint a 2-ik számú czimer mutatja. A többi czimerről alább szolandunk.

A család hiteles nemzékrendje⁴⁾ következő:

Ruzboid
de genere Lőja.
1196—1235.

Lampert 1267.	Balás	Mortun
Rozbeid 1299.	1260.	Dienes
I. Péter 1335.		1299.
Zay de Chemer kir. udvarnok.		
I. Miklós 1384.	József	
Bernát 1416.	1396.	
I. János 1456.	(Dochy Kata.)	
(Dorottya nemes.)		

Miklós †	I. László †	Kristóf †	II. Péter † 1509. (lankai Kamarás Borbála.)	II. János 1494. Krakkóban tanult.
Mátyás †	I. Ferencz sz. 1498 † 1570. báró 1560. főispán (1. Bánffy Gara Bora † 1569. 2. Mindszenty Kata †)		Apollonia (Zelthay Imre.)	Magdolna (Zelthay Balás.)
	Folyt. a köv. lapon.			

⁴⁾ Ugyan ott és a család Zay ugróczi levéltárából közölt adatok, továbbá Lehoczky Stemmat II. 443. Rajesány Deduc. gen. I. 120. stb

I. Ferencz
sz. 1498 † 1570.
báró 1560. főispán
(1. Bánffy Gara Bora † 1579.
2. Mindszenty Kata †)

1-től III. Péter (poltári Sóos Klára) †	III. János (Kubinyi Dora özv. 1595.	II. László sz. 1547. † 1590. örököse kir. fő asztaln. (1. b. Pu- cheim Felicitas.)	I. András 1590. (Apponyi Orsolya.)	Magdolna (1. b. Balasea Zsigm. 2. Mérei Imre 1608. 3. Hosszutóthi Istv. 1609. 4. Sándorffy Miklós 1617. 5. Karvai Orle Miklós.)	Anna 1568. (Csáky Pál.)	Bora 1590. (b. Petróczy Miklós.) I. Lőrincz 1590. 8. török rab. (Jakussich Sára.)	2-t. Miklós (Török Erzse.) Erzse (Palásthy Bened.)
Anna 1610. (1. Sikarossy János 2. Marczaltői Miklós.)	Kata (Semberi Sembery István.)						
			II. András †	II. Ferencz (Divék, Ujfalussy Éva.)			

II. Lőrincz 1590. † 1638.	I. Zsigmond sz. 1588. † 1649. (kürti Pogrányi Anna.)	M. Anna 1638. 1. b. Rottal András 2. Plathy Ferencz.
II. Zsigmond 1629. Kaboldon meglöv. (Kazaházi Józ Mária.)	III. László sz. 1624 † 1674. (1. Vizkelety Magd. 2. b. Div. Ujfalussy Judit † 1667. 3. b. Nyáry Krisztina.)	Erzse (b. Balassa János özv. 1678.
IV. Péter 1651. (Sibrik Kata.)		

1-től Éva 2-től III. András (Ujfalussy nádori jelölt János.) 1681. † 1685. (1. gr. Kollonitz Ludmilla 2. b. Révay Krisztina. 3. Osgyáni Bakos Zsuzsanna.)	István † 1721. (gr. Kollonitz Janka.)	III. Lőrincz sz. 1651 † 1712. (1. gr. Nyáry Anna 2. gr. Kollonitz Mária Polex.)
	István sz. 1688. † 1689	Ferdinand sz. 1700 † 1770. (b. Hellen- (1. Syrmienis Lajos.) Kata † 1759. 2. Szent-Iványi Éva.)

2-től Sándor sz. 1665 † 1705. (1. Motesiczky Julia 2. b. Hellenbach Zsófia.)	Bora (1. Rudnay László 2. Bossányi Mikl.)	Anna (Vay (b. Pongrácz Ádám.)	Krisztina Ferencz.)	Julianne Tamás.)
2-től Károly sz. 1696 † 1739. †	Mária sz. 1698 † 1770. (b. Zay Imre.)			

III. Lőrincz, *hi az előbbi lapon.*
sz. 1651 † 1712.
(1. gr. Nyáry Anna.
2. gr. Kollonitz
Maria Polex.)

1-től Pál elesett 1701.	Zsuzsa sz. 1681. † 1738. (1 Zerdahelyi János.) 2. b. Vécsey Sándor.)	2-től IV. András ezredes † 1734. (b. Berényi Judit.) Kata (b. Perényi Miklós.)	Anna Mar. sz. 1688 + 1689. Ferencz sz. 1687 + 1693.	III. Zsigm. I. Imre sz. 1639. sz. 1693. aug. 13. † 1753. † 1755. nádorsági törökorsz. jelölt számki- (b. Zay vet. Mária Kriszt.)	Erzse sz. 1696. † 1778. (gr. Traut- mansdorf Honor.)	IV. László sz. 1705. † 1780. adoptált Kollonicz 1722. Lásd Kollonicz család. VI. köt. 304. lap.
				V. Péter sz. 1735 † 1788. cs. kir. kan. evang. fő Insp. (1. b. Calisius Eleonora 2. gr. Auersperg Anna. 3. b. Calisius Ludov.)	Mária sz. 1736. jul. 3. † 1812. sept. 7.	

1-től Tamás Péter sz. 1759. sz. 1761. † 1760. † 1767.	2-től II. Imre sz. 1765 † 1831. cs. kir. kam. ins. alezred. 1830. gróf. (b. Calisius Mária E.)	Sándor sz. 1765. † 1767.	3-tól Lajos Lajos IV. Zsigmond sz. 1776. sz. 1782. † 1782. † 1783. sz. 1784. † 1806. Trencsín v. aljegyző.
---	--	-----------------------------	--

gr. Károly (Miksa)
sz. 1797. febr. 12.
cs. kir. kam. ev. egyh. főfelügy.
(1. b. Prónay Karolina
2. gr. Berényi Alojzia.)

1-től Lajos sz. 1821. dec. 18. cs. k. kam. és kapit. (1. gr. Berényi Mária. 2. gr. Kolowrat Mária.)	Albert Kár. sz. 1825. jun. 22. cs. k. kapit. és szász Henr. rend irt.	Sándor sz. 1827. † 1828.	Ferencz sz. 1829. octob. 2. cs. k. kam.	Eleonora sz. 1831. apr. 3. (b. Danckelmann Achil † 1858. cs. k. kap.)	György sz. 1853. febr. 27.
--	---	--------------------------------	--	---	----------------------------------

A családfán állók közül a Lója nemből eredt I. Péter kir. udvarnok, 1335. körül vette fel a chemeri Zay nevet. Kis unokája I. János a Hunyadiak korában virágzott. Ennek nejétől nemes családból származott Dorottya nevű asszonytól (családnevét nem ismerjük) több fia között II. János 1494-ben még Krakóban tanult,¹⁾

¹⁾ Regestrum Bursae Cracoviens pag. 17.

de utóbb mag nélkül halt el. Másik fia II. Péter pedig feleségül vevén lankai és zeleméri Kamarás¹⁾ Mihálynak szentpéteri Ikurd Dorottytól való leányát Kamarás Borbálát,²⁾ ki II. Ulászlótól tetemes adomány javakat nyert, és kivel atyja lön többi közt a család második megalapítójának I. Ferencznek. II. Péter meghalt 1509-ben. Egyik fia:

I. Ferencz szül. 1498-ban. Fiatal korában, már 1526-ban részt vett a mohácsi ütközetben. 1528-ban kir. udvarnok volt, 1550-ben Eger vára várnagya, 1552-ben az akkor épült Szolnok vára első kapitánya, és külső Szolnok vármegye főispánja. 1553-ban a nászadosok kapitánya lön.³⁾ Vitézsége, ügyessége, és jeles elme tehetsége még fontosabb állami szolgálatokban tünt föl, midőn 1555-ben Verancsich Antallal a török udvarhoz követségben küldetett.⁴⁾ 1560. jul. 1-én I. Ferdinánd király hű és fontos szolgálatiért mindkét nemű gyermekeivel és utódaival az ország bárói és mágnásai sorába emelte. (E tény által a Zay család a honunkban jelenleg is virágzó mágnás családok egyik legrégiebbike.) 1569-ben pedig Kassai és felső Magyarország főkapitányának neveztetett. Meghalt 1570. octob. 10-én. 1538-ban nőül vevén a Garai család utolsó sarjadékát Garai Bánffy Lőrincznek pakosi Paxi Annától⁵⁾ született leányát Garai Borbálát, kivel a Garayak összes birtoka jogszerűleg a Zayakra szállott 1541. jan. 28-án k. okmány szerint,⁶⁾ és kitől a táblázaton látható nyolcz gyermeke született. Ennek 1569-ben történt halála után nőül vette Báthori Andrásnak kedvesét, az akkor bájoló szépségű Mindszenty Katalint, kitől szintén született fia Miklós, de az leányában kihalt. A szép özvegy Mindszenty Katalin pedig még ezután két férfit hódított meg egymás után férjül, ugymint alsó lindvai Bánffy Lászlót, és ennek halálával gyarmati Balassa Andrást.

I. Ferencz-nek 1560. évi bárósági diplomájában sincs még ezímer iktatva, mindazáltal ez idő tájban ismét egy udvarral szapo-

¹⁾ Lohoczky szerint: lenkai Kamarrich Mihály volt. Stemmat II. p. 443. És úgy látszik, ezzel tetemes Slavoniai birtokokat járultat a családhoz.

²⁾ Ki azután Stresemley Györgyhöz és ennek is halálával Gechey Jánoshoz ment férjhez. (Rajcsányi Gen. I. 120.)

³⁾ Budai Fer. Hist. lex. III. 605—611. stb.

⁴⁾ L. Veranchich Ant. munkái. Kiadta Szalay László. Pest 1860—1864.

⁵⁾ Paksy Lajos és Parlaghi Lúcia leánya.

⁶⁾ A családi levéltárban.

rodott a czimer, és azóta máig lényegben meg is maradt. Tudniillik, mint a 3-ik metszvény mutatja, a paizs 4 udvarra oszlik, az 1-ik vörös ud-

3-ik számú czimer.

varban a bástya és azt ostromló vitéz látható, 2. kék udvarban egy arany koronából, mely fölött még három koronaragyg, két vörös mezű kar nyúlik ki, kivont kardjaikat föntkeresztbe helyezve a 3. ezüst udvar, és 4. arany udvar üres. A paizs fölött három koronás sisak áll, a bal oldali fölött a koronából kinyúló vörös karok kereszt-

I. Ferencz által, ki a XVI. század közepén a reformatióhoz hajolva, az ágostai evang. hitvallást elfogadta, a család az ország szeplő fő nemzetségei sorába emelkedett. Daczára annak, hogy még az ő kiskorúságában a család ősi gyökeres javai, ezek között a Pest megyében fekvő Chemer, (vagy későbbi és mai írásmóddal Csömör) honnan az első családi előnév vétetett, ugy Ilmagh, Chianda a rokonok által elidegenitettek; daczára, hogy a tatár és török dúlások zavarai-
ban egyéb tetemes családi javaknak csak emlékei maradtak, I. Ferencz kitűnő tehetségei mellett részint örökség, női hozomány, részint szerzemények által annyi birtokkal rendelkezett, miszerint I. Ferdinand kir. 1559. dec. 6. kelt adománya szerint¹⁾ jószágai 23 megyére, névszerint Pest, Gömör, Valkó, Pozsega, Körös, Zolnok, Bács, Heves, Csongrád, Csanád, Békés, Sáros, Abauj, Zemplin, Bihar, Szabolcs, Tolna, Baranya, Nógrád, Bars, Trencsin, Nyitra, és Pozsony vármegyébe terjedtek ki.²⁾ Nem csekély hatással volt ekkor

¹⁾ A család levéltárában L. kiadva Új M. Muz eum 1857. évi I. köt 422—424.

²⁾ Sőt 1561-ben birt a család Arad vármegyében is, névszerint Zay.

a Zay családnak úgy emelkedésére, mint vagyonosodására nézve is I. Ferencznek a kihalt nagy fényű Garai családba házasodása, mely családnak utolsó sarjadéka Garai Bánffy Borbála¹⁾ által ezen kihalt családnak történelmileg nagy fontosságú levéltára is a Zay-ak örökségébe került és maig a Zay-Ugróczi levéltárban őriztetik, hol ez időből egyéb régiségeken felül a Zay és Gara család czímereivel diszitett ágyúk, és egyéb fegyverek is láthatók.

I. Ferencznek, mint mondók, első nejétől nyolcz gyermeke maradt, u. m. 1. III. Péter, ki nőül vévén poltári Sóos Istvánnak Csery Annától leányát Sóos Klárát, magtalanul múlt ki, 2. III. János, kinek neje Kubinyi Dorottya Kubinyi Jakab és Beniczky Borbála leánya 1595-ben gyermektelen özvegy volt. 3. II. László, kiről alább, 4. I. András, ki 1590-ben török rabságba esett Lőrincz testvérével együtt²⁾ és ki nagy apponyi Apponyi Orsolyát vévén hitestársul, ettől maradtak gyermekei II. András magtalan, és II. Ferencz, kinek neje volt Divék-Ujfalussy Gergelynek Máriássy Annától születetett leánya Ujfalussy Éva, előbb giletinczi Osztrosich Pálné, legutóbb gróf Illésházy Gáborné. 5. Anna, ki 1563-ban Csáky Pálhoz ment férjhez, a menyegző Solymoson tartatott, hová a király, főherczegek, főpapok, országzászlósok és nagyok, tizenkét vármegye, tíz város, hét plébános és háromszásznál több más egyéb rendű személy volt meghíva. A Csákyak ez ága kihalt. Az akkori nász ajándékokból még találhatók ereklyék a Zay-ak birtokában. 6. Lőrincz, kiről megjegyezhetjük, hogy Esztergam táján 1590-ben török rabságba esvén³⁾ abból 1598-ban nagy sarczon szabadult meg.⁴⁾ Nejétől orbovai Jakussith András és Thurzó Judit leányától Jakussith Sárától gyermekei nem maradtak. 8. Borbála Kaszai báró Petróczy Miklóshoz menvén, a Petróczy és Calisius báró családok ős-anyjává lön.

György-nek (nincs a családfán!) özvegye Panád, Sz. Pál, Gyelid, Kovácsi Háromföleu, Ároki, Eötven-Ablakos, Csarak, Deszkér, Bike, Keresztúr, Kewő, Szödi, Nyarev, Hodos, Hidegkut helység és pusztákon. — ugyan ekkor Zay János-nak özvegye Arad megyei Zabran helységben volt birtokos; továbbá Zaránd megyében ekkor birtak Zay Tamás (nincs a családfán) Gyarmat és Dölöshid helységben, Zay Miklós özvegye pedig Nagy-Zerinden. *Lásd Fabián Arad vármegye leírása 21—39. lap.*

¹⁾ Lásd ezen összeköttetést közölve is Uj M. Muzem 1855. évi I. köt. 351. l. 1549-ből Zay Ferenczhez magyar levél Vasárnapi ujság 1866. évi 6-ik sz.

²⁾ Pethő Gergely M. Krónika 131.

³⁾ Pető Gergely M. Krónika 131. lap.

⁴⁾ Nyitra megye 1598. jun. 20. gyűlésén Zay Lőr. kiváltására minden nemesre 1 ftot vetett. Protoc. Cot. Nitr.

II. László (I. Ferencznek fia) az 1547—1590. évkörben élt, Zólyomban Véglesvár kapitánya, utóbb kir. fő asztalnok mester volt. Meghalt 1590-ben. Nőül vette 1572-ben Balassa Farkasnak Szent-Györgyi és Bazini gróf Margittól született leányát, kitől egy leánya, és két fia maradt, u. m. II. Lőrincz, 1590—1638-ban, ki a 30 éves haborúban saját zászlóaljával (banderium) vett részt, és

I. Zsigmond, ki 1588. született és 1649-ben meghalt. Neje volt nemes kürthi Pogrányi Benedeknek dalkai Hathalmi Erzsébettől született leánya Pogrányi Anna, kitől három gyermeke maradt. Ezek közül II. Zsigmond nőül birta Kaszaházi Joó Jánosnak Balassa Borbálától leányát Joó Máriát, azonban ezzel soká nem élhetett, mert 1629-ben sógora által Kabold várában meglövetett. Fia volt IV. Péter, ki nőül birta szarvaskendi Sibrik Katát, Sibrik Istvánnak Rima-Széchy Fruzsínától leányát, kitől gyermeke nem lévén, 1651-ben utódok nélkül halt meg. Özvegye Széchy Kata utóbb Pizononio bécsi kereskedőhöz ment nőül. I. Zsigmondnak másik fia volt.

III. László szül. 1624-ben. Neje három volt, az első Vizkelety Magdolna, Vizkelety Tamásnak inkei Loránth Borbálától leánya, második Divék-Ujfalusy báró Ujfalussy Andrásnak Giletinczi báró Osztrósch Annától leánya Ujfalussy Judit, ki 1667-ben halt meg; a harmadik bedeghi báró Nyáry Miklósnak alsó lindvai Bánffy Judittól leánya b. Nyáry Krisztina, előbb Bossányi László özvegye, legutóbb Sirchich Gáspár felesége. Ezekből négy gyermeke maradt, köztök három fiu, u. m. III. András, István és III. Lőrincz. Ezek közül István ága, mint a tábla mutatja, gyermekeiben halt ki. III. András tekintélyes hazafi, 1681-ben a nádorságra volt kijelölve. Meghalt 1685-ben. Ez háromszor házasodott, első neje gróf Kollonitz Ludovika, a második báró Révay Krisztina, a harmadik osgyáni Bakos Gábornak Bornemisza Máriától leánya (Wesselényi Lászlónak özvegye) Bakos Zsuzsanna volt. A második házasságból származott négy leánya és egy fia Sándor, szül. 1665-ben. Meghalt 1705. oct. 18-án, kinek első neje Motesiczky Julianna, a második paczolaji báró Hellenbach János Gottfriednek Karesz Katalintól leánya Zsófia volt, kitől maradtak gyermekei: a Károly szül. 1696. meghalt 1739. april. 5-én nőtlen állapotban, és b) Mária Krisztina szül. 1698. férjhez mint 1733. jun. 7-én b. Zay I. Imre rokonához, meghalt 1770. oct. 30-án.

III. Lőrincz (III. Lászlónak fia) 1651-ben született, és 1712-ben halt meg. Szintén kétszer nősült, első neje bedeghi gróf Nyáry Anna, a második kollegrádi gróf Kollonicz Mária volt. Az elsőből há-

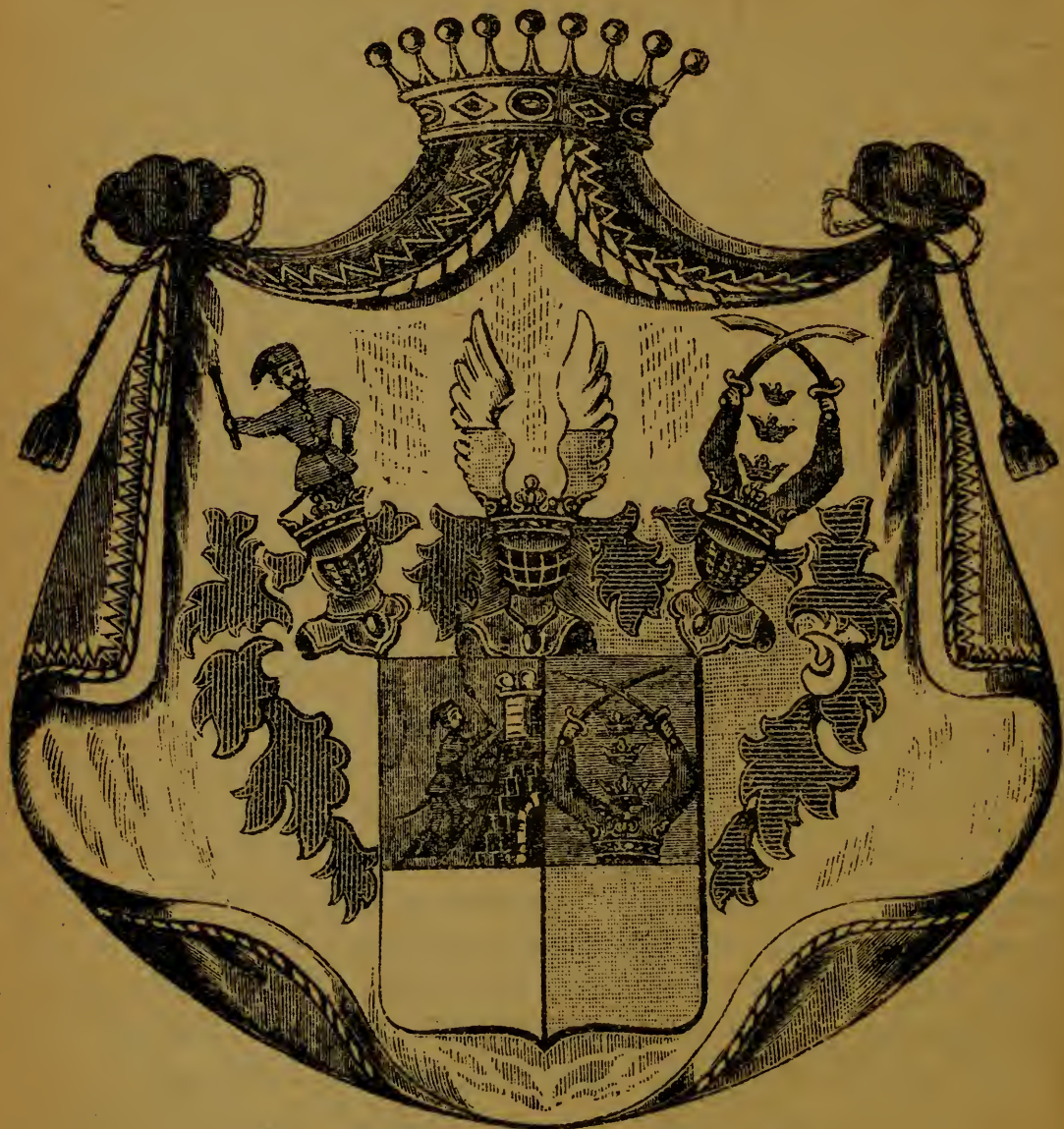
rom gyermeke maradt. Ezek körül Pál 1701-ben a francziák ellen viselt háborúban esett el. Második házaságából nyolcz gyermeke volt; ezek közül IV. András mint ezredes halt el 1734-ben. Özvegyen és gyermektelenül hagyá nejét Karancsberényi gróf Berényi Juditot, (előbb jegyese gr. Berényi Mária volt, de egybekelés előtt elhalt.) III. Zsigmond (szül. 1689. aug. 13. meghalt Törökországban számki-
vetésben 1755-ben.) IV. László (szül. 1705 † 1780) gróf Kollonitz Zsigmond bibornok által fiúl fogadtatván (adoptáltatván) a Kollonitz nevet vevé föl, meg tartva csupán a *Zay-Ugrócz örököse* czímet, és a gróf Kollonitz családnak máig terjesztője lön; mint jött le tőle e család és mily fényes családi összeköttetésekbe szövődött, a gróf Kollonitz családnál e munka VI. köt. 302. lapján látható. Következik III. Lőrincz-nek azon fia, kitől a Zay család máig leszármazott. Ez

I. Imre volt. Szül. 1693. nov. 21-én. Részvett az örökösödési háborúban és ott nehéz sebeket kapott. Az 1741. országgyűlésen nádorságra is kijelöltetett. Meghalt 1753. maj. 24-én. Neje báró Zay Mária-Krisztina volt. Ettől lön fia

V. Péter, szül. 1735. jun. 29-én. Volt cs. kir. kamarás, és az ágost. evang. egyház főfelügyelője. Meghalt 1788. octob. 4-én. Első neje calischi és kis-biróczyi báró Calisius Eleonora († 1761. apr. 9.) b. Calisius Kerestőlynek báró Petróczy Erzsébettől szül. leánya, második 1762-től gróf Auersperg Anna Mária (szül. 1744. sept. 2. † 1765. dec. 13.) gr. Auersperg Farkas Richardnak báró Reisinger Franciskától való leánya; a harmadik végre 1775-től báró Calisius Ludovica (szül. 1743 † 1817) az előbbinek nővére, volt. Ezekből a táblán látható hét fia származott, kik közül II. Imrén kívül azonban csak IV. Zsigmond (szül. 1784. máj. 12. † 1806. máj. 8.) ért nagyobb kort. Iskoláit Göttingben és Lipcsében járván, Trencsín megyében aljegyző volt, de fiatal korában elhunyt. Így család fentartóul maradt testvére

II. Imre (szül. 1765. jan. 7-én) a lipcsei egyetemen tanult 1784—1787. azután a Wurmser huszár ezredben tiszt, harczolt 1787—1790. a török, 1790-ben a belgák, 1792—1796. Belgiumban a francziák ellen, 1797-ben a nemesi fölkelő seregnél alezredes, és Turócz megye nemesi serégének vezére. 1798-ban cs. kir. kamarás lett. 1830. nov. 12-én pedig mindkét nemű utódaival együtt grófságra emeltetett, mely grófsági oklevelében előbbi (a báróság óta) használt czímere is — mint itt a metszvény ábrázolja — beiktattatott, egyszersmind az egész czímer egy, felül kilencz ágú grófi korona alatt szétterjedő aranszege-lyű biborvörös herczegiféle palást alá helyeztetett. Meghalt II. Imre 1831.

aug. 18. Nejétől báró Calisius Mária-Erzsébet Ilonától (szül. 1779. febr. 23. † 1842. april. 1.) báró Calisius János és báró Prónay Janka leányától, kit 1796. máj. 9-én vett feleségül, egyetlen fia maradt, a most is élő

Gróf Zay Károly Miksa (szül. 1797. febr. 12-én.) ifjabb éveiben a Dunán inneni kerül. tábla bírása, utóbb cs. kir. kamarás, az ágostai evang. egyház főfelügyelője. 1847-ben a nádorválasztáskor, midőn a kijelölő levél felbontása nélkül István főhcz megválasztatott, jól értesült forrásból elterjedt köztudomás szerint a nádorságra jelöltek egyike volt. 1848-ban István főhcz által Nyitrai főispánná is ki-neveztetett, de e méltóságot el nem fogadá. Szabadelvűsége, tudományos műveltsége, a hazai közügyek, egyháza és a tudományosság iránti buzgóságának ország- és egyházi gyűléseken, sajtó útján közzé

tett dolgozataiban, és a közéletben annyi tanúságát adta, miszerint — mint előről — elegendő elmondani: „*Te facta loquuntur.*” — Első neje, kit 1820. máj. 22-én vett el, báró Prónay Lajos ezredesnek gróf Wartensleben Katalintól való leánya báró Prónay Karolina (szül. 1803. febr. 27. † 1852. febr. 24.) kitől a táblán látható hat gyermeke született. 1857. febr. 17-én másodszor nősült gr. Berényi Alojziával, (szül. ez 1831. jan. 27-én) gr. Berényi Miklósnak báró Laffert Adéltól való leányával. Fiai közül

L a j o s S á n d o r (sz. 1821. dec. 18.) cs. kir. kamarás, cs. k. kapitány, Leopold rend, úgy a száz Henrik kat. rend vitéze. Első neje gróf Berényi Mária (szül. 1824. dec. 31.) kit 1853. máj. 17-én vett nőül, 1855. ápril 28-án elhalván, másodszor 1856. jan. 8-án házasságra lépett gróf Kollowrat-Krakowszky Máriával (szül. 1825. jan. 22-én) de gyermekei nincsenek.

A l b e r t (szül. 1825. jan. 22.) szintén cs. k. kapitány és Henrik százsz katonai rend vitéze.

S á n d o r meghalt, F e r e n c z és G y ö r g y élnek.

E l e o n ó r a (szül. 1831.) 1854. máj. 28-ik óta neje volt báró Danckelmann Achilles cs. kir. kapitány és vas korona rend vitézének, kitől azonban gyermektelenül özvegyen maradt 1858. febr. 13.

A gróf Zay családnak az utóbbi három század alatt majd minden tagja bebizonyítá a 16 nemes öst;¹⁾ leány ágon az ország legnevezetesebb kihalt családaiival, milyenek: a Gara, Báthori, Homonnai, Zrínyi, Szentgyörgyi és Bazini gr, Thurzó, Tököly stb. rokonságban állt.²⁾ Sőt b. Zay Lőrincznek neje gróf Kollonitz Polixena ösei gróf Rappolstein Vilmos († 1475.) és neje Neuchatel Janka által több hercegi házakon felül az ausztriai, orosz, porosz, holland, bajor, uralkodó házakhozi családfai összeköttetése kimutatható.³⁾

Megkell még emlitenünk, miszerint Z a y néven nemes család is el Heves vármegyében, azonban volt e származási összeköttetésben a fölebbi, már 1560. óta mágnás Zay családdal, arról adataink nincsenek. Heves megyében a Zay nemes családból elősorolhatjuk a következőket: Zay S á m u e l Heves megyének 1832. körül r. esküdtjét,

¹⁾ Eredeti okmányok a család levéltárában, úgynevezett Stifftsprobák.

²⁾ A családi levéltár eredeti okmányai.

³⁾ Azt csak curiosum gyanánt említhetjük meg, hogy valamint több kihalt, úgy néhány most is élő családok példája gyanánt a Zay család is mutathat fel Ádám első emberig izről izre terjedő családfát, nyomtatva is.

1841—1845-ig alszolgabíráját, Ferenczet 1841—1845. r. esküdtjét, és Jánost 1839—41. táján rendsz. esküdtjét. Ez utóbbi birtokos P.-Sülyön, neje Gáal Julianna.

Zbánovszky család. Zbánovszky Imre 1659-ben I. Leopold királytól kapta a czímeres nemes levelet, mely azon évben Trencsín vármegyében kihirdettetett.¹⁾ Jelenleg azonban e néven azon megyében senki sem él.

Zbinyovszky család. (Zbinyói) Trencsín megyei armalista és utóbb curialista nemes család. A czímeres nemes levelet mint főszerző Zbinyovszky János (máskép Pehúr) és általa fiai Miklós, György, János, István és András, nem különben Zbinyovszky Miklós a főszerző testvére, és nagy bátyjai Dániel, Miklós és Mihály máskép Obeszló nevűek és végre Ledniczky György együtt nyerték 1661. jul. 27 én Bécsben I. Leopold király által kiadva; mely czímerlevél azon évi b. asszony menybe menetele előtti szombaton Trencsín vármegye előtt kihirdettetett.²⁾ A nemesség szerzők egyes utódai más neveket is vevén föl, e czímerlevélhez a Zbinyovszky, Ledniczky, Obeszló, Pobánka, Holko, Bartonisz sat. családok tartanak igényt. Azonban az itt említett Ledniczky családtól egészen megkülönböztetendő azon Ledniczky család, mely 1656-ban maga egyedül külön czímeres levelet nyert.³⁾

A Trencsín vármegyei jegyzőkönyvek szerint az 1736. évi nemesi vizsgálat alkalmával Zbinyovszky András és János igazolták, hogy ők az armálisban megnevezett Györgynek fiai, idősb János pedig, hogy ő az armálisbéli Miklósnak fia legyen.

A nemesi összeírások szerint 1748-ban Vágh-Beszterczén laktak János, és ennek fiai András és idősb János.

1768-ban szintén V.-Beszterozén élt György és fiai György és István, azután András, Miklós, János, Gáspár, Sándor és Mihály. — 1803-ban V.-Beszterczén lakott Sándor és fia József. Végre

¹⁾ Trencsín várm. 1659. évi Protocol. 204. lap.

²⁾ Ugyan ott 1661. évi Protoc. 278. lap.

³⁾ Ez úttal egyszersmind ez adatok alapján kétségbe jő amaz eléadás is, mely e munka VII. köt. 74—75. lapján a Ledniczky családról aképen áll, miszerint az ott említett Ledniczky család már 1389-ben Kis-Ledniczére adományt nyert volna, mely adat ezek szerint annál inkább igazolásra vár, mert ha ez állna, akkor azon esetben az 1661. évi czímeres levélből, melyet eddig szintén magának vállott, el kellene válnia, a két adat együtt meg nem férvén.

1837-ben V.-Beszterczén Sándornak örökösei: J ó z s e f, és ennek fia i L a j o s és T a d é.

Zbiskó család. (Kis-Kolacsini.) Trencsin vármegyei curialis nemes család, melynek első ismert törzse Zbisek másképp (és utóbb mindég) Zbiskó S z a n i s z l ó volt, ki 1544—50. körül élt, és nőül vévén Borsiczky Györgynek prileszi Norsich Katalintól való leányát Borsiczky Margitot, innen Borsiczky-nak is hivatott, különben Thurzó Elek országbíró és kir. helytartó titkára volt. Fia volt Zbiskó I. J á n o s, ki predikatumát de Borsicz irta, ez elvévén Kis-Kolacsini Doncs Jánosnak leányát Doncs Zsófiát, ez által Kis-Kolacsinban örökösödött, és utódai innen a kis-kolacsini előnevet vették föl. Ennek gyermekei a táblán látható két leány, és egy fiú II. J á n o s, 1639—1646-ban, kinek első neje Rozemberszky Kata, a második Mednyánszky Katalin volt. Ezekből három fiú származott: G y ö r g y, III. J á n o s és M i k l ó s. Györgynek már 1688-ban csak özvegye Korponay Judit említetik.

III. J á n o s nejétől Marsóvszky Borbálától nemzé I. A n d r á s t, ki Bars megyébe költözött, ennek nejétől Korponay Magdától fia II. A n d r á s Hont megyei táblabíró, előbb Báthban, utóbb Bakabányán lakott, hol nejétől Sóos Máriától fia J ó z s e f K á r o l y 1711. nov. 11-én született, papságra lépven, érsekújvári plébánosból 1741-ben esztergami kanonok, 1745-ben battai apát, 1746. vegliai czimz. püspök, helytartósági tanácsos, utóbb pozsonyi prépost, 1755-ben szepesi prépost és tinnini föl sz. püspök, és hétszemélyes táblai ülnök lön. Meghalt 1774. május 10-én.¹⁾

A családfa²⁾ következő:

Szaniszló 1544—50. (Borsiczky Margit.)		
I. János 1584. (Kis-Kolacsini Doncs Zsófia.)		
Dora (Marsóvszky Ferencz.)	II. János 1639. 1646. (1. Rozemberszky Kata. 2. Mednyánszky Kata.	Zeuzsa (Neusovay Gábor)
György (Korponay Judit özvegy 1688.)	III. János 1657. (Marsóvszky Bora.) Folyt. a köv. lapon.	Miklós.

¹⁾ Wagner, Analecta Scepus III. 143. Memoria Basilicae Strigoniens. 168.

²⁾ Rajcsányi Ad. Geneal. deduct. II. 23.

III. János, ki az előbbi lapon.

1657.

(Marsóvszky Bora.)

I. András

(Korponay Magda.)

II. András

Barsban, utóbb Hontban

Honti tbíró 1711. 1736.

(Sóos Maria.)

József Károly

sz. 1711. † 1774.

tinini ezim. püspök

szepesti prépost.

E családja nem teljes, nincsenek rajta a következők sem: Zbiskó György, (úgy látszik, I. Jánosnak fia) 1696-ban pozsonyi kamarai tanácsos és számvevő volt.¹⁾

Zbiskó János (tán a püspök testvére) 1760. a bácsi koronai uradalom királyi ügyésze. Tán ennek utóda János Somogy megyei kaposvári lakos, ki Trencsín megyétől 1804-ben vett ki nsi bizonyítványt.

Trencsín vármegyében a nemesi összeírások szerint²⁾ 1736-ban Kis-Kolacsinban éltek Miklós és János, (tán a családfán álló Miklósnak fiai) és ez utóbbi Jánosnak fiai János és Zsigmond. Ekkor Dubniczán laktak György és Mihály, Bars megyében András (a táblán álló), Nyitra megyében Miklós és József.

1748-ban Kis-Kolacsinban János és György.

1768-ban szintén Kis-Kolacsinban György és fiai János, Pál és Mihály, továbbá másik Jánosnak fia János és ennek három fia János, András és György; továbbá Miklósnak fia György kapitány, és Zsigmond egyedül; Trencsín városában idősb János és fiai János, András és György.

1803-ban Kis-Kolacsinban már csak egy családtag élt: Pál, János pedig, mint Szolnokra költözött, jegyeztetett be.

1837-ben Kis-Kolacsinban csak egyedül János élt, Pál már elhaltnak jegyeztetett.

A család czimere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain ágaskodó, kettős farkú oroszlán első jobb lábával kivont kardot tartva, a paizs fölötti sisak koronáján fészken ülő pellikán szétterjesz-

¹⁾ Bel M. Notitia nova Hung. I. 460.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

tett szárnyakkal látható, és csőrével mellét megnyitva, fiait vérével táplálja. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.¹⁾

Zboray család. Zboray Lőrincz 1727. júniusban kapta III. Károly királytól címereslevelét.²⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren álló strucz madár, csőrében patkót tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan strucz látható. Foszladék jobbról és balról ezüstkék.³⁾

Zbugyai család. Lásd *Izbugyai családot* e munka V. köt. 271. lapon.

Zdenchay család. (Zahromich-Gradai) Zágráb vármegyei család, melyből Antal 1760—1787-ben zágrábi örkanonok, Buda vár előtti egyház prépostja. Másik Antal 1827-ben báni táblai ülnök, Miklós szül. Zágrábban 1775. dec. 6-án. Körös megyének 1829—1840. körül első alispánja, arany sark. vitéz, kir. udvari tanácsos, azután 1845-ig Zágrábi főispán és kir. kincstári tanácsos. Sándor Zágráb vármegye főszolgabírája 1833—1839. körül, utóbb alispán.

Eduard 1844. körül báni táblai ülnök.

Zebed család. (Közép-ajtai) Kihalt székely nemzetség, melyből Miklós 1459-ben Miklósvár szék követe volt a medgyesi gyűlésre.⁴⁾

Zéchéni család. (Szécsényi †) Nógrád vármegye egyik legrégebbi kihalt családja, melynek nevét azon megyei Szécsény városról véve, azon kor írásmódja szerint a (latin) oklevelekben de Zechen alakban találjuk. A család történetét I. Farkas mesterből kezdve, ki már 1257-ben de Zéchen iratott, Wagner Károly írta meg.⁵⁾ Más genealogusunk⁶⁾ szerint ennek atyja Bota volt, ki Beternek is nevezetett, ettől kezdve a családfa kihalásáig következőleg terjedt szét:

Bota v. Beter.	
Farkas mester	
de Zéchen 1257.	
ngos Tamás	Péter 1333.
1319. Aradi főisp.	mag. de Zéchen.
Barei, Szerémi	István. Tamás. Domokos.
főisp. erdélyi	
vajda	
(N. Anna.)	
Folyt. a köv. lapon.	

¹⁾ Zbiskó József püspök rézre metszett czímere szerint.

²⁾ Collect. herald. nro 334.

³⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Kállay, Székely nemz. 283.

⁵⁾ Wagner, C. Collect. geneal. hist. dec. II. 130—138.

⁶⁾ Rajesányi Ad. Geneal. deduct. II. 23.

Ngos Tamás, *ki az előbbi lapon*
1319. Áradi főisp.
Barsi Szerémi főisp.
erdélyi vajda.
(N. Anna.)

Mihály
budai prépost
1342—62 váczai
1362 † 1377. egri
püspök.

Konye Miklós
bán 1350.
pozsonyi főisp.
1362

ngos Frank
de Zéchén
vajda és orsz. bíró
1374—1409.

Miklós
1374.

Simon
de Zéchen
1374—1409.
kir. ajtónálló.

I. László
1412 † 1435. előtt
(Szekesői Herczegh
Anna, utóbb Perényi
Péterné.)

Kata v. Dorottya
1416.
(Styborné.)

II. László
szandai kapit.
nógrádi főispán
† 1460.

Kata
1437.

János
1474.

Adviga
1460.

Anna
1460.

† ifjan.

garan sz. bened.
benzés.

(Losonczy
Albert.)

(1. gúthi Országh János
2. gersei Pethő János.)

I. Tamást (Farkasnak fiát) kúnok birájának, Hasznosi és Soly-mosi várnagynak is írják a családfán kitett méltóságokon felül. Egyik fia Mihály¹⁾ Rajcsányinál csak budai prépost, Wagner szerint váczai és egri püspök is volt; másik fia Miklós legtöbbször csak Konya bánnak neveztetik, Wagner őt Jánosnak is nevezi, sőt Budaméri előnévvel is illeti, és 1344-ben sárosi alvárnagynak, 1352-ben Szepes, Sáros, és Nógrád vármegyék főispánjának, 1361-ben Pozsonyi várkapitánynak és főispánnak írja. Fiai Frank (vagy Ferencz) és Simon²⁾. Ez utóbbi 1407-ban kir. ajtón álló, Wagner szerint már 1388-ban is az, és Trencsín és Pozsega vármegye főispánja.

Frank de Zéchén, Vas és Soprony várm. főispánja. 1385-ben erdélyi vajda, és országbíró haláláig 1409-ig. Egy leánya Dora v. Kata Stybor fiának Stybornak neje 1416-ban. Fia I. László meghalt 1435. előtt. Neje szekesői Herczeg Anna, utóbb Perényi Péterné. Ettől fia nagyságos

¹⁾ Lásd róla 1346. évről Fejér Cod. dipl. IX. vol. 1. p. 456.

²⁾ Fejér Cod. dipl. X. vol. 8. p. 86. et 471.

II. László már 1443-ban Nógrád vármegye főispánja,¹⁾ és Szanda várkapitánya (1446.) Meghalt 1460-ban. Négy gyermeke maradt: K a t a ifjúságában halt el; J á n o s Garan sz. Benedeken ben-
czes rendi pap volt 1474-ben, A n n a guthi Országh Jánosnak (Mihály
nádor fiának) jegyese, majd gersei Pethő János neje, A d v i g a Loson-
czy Albert neje. Ezen Losonczy családból eredt az erdélyi losonczy
Bánffy család, nem pedig holmi mesés monda szerint Thonuzoba-tól.

A Zéchéni kihalt család után nagyobbára a Losonczy család
öröklött. A család czímere a paizs udvarában növő oroszlán, kettős
farkkal, első jobb lábával keresztet tartva.²⁾

Zéchy család. *Lásd Széchy cs.*

Zegedey család. Ismeretes Zegedey Pál egri kanonok, nyolcza-
dos törvényszék bírása, ³⁾ 1588-ban csanádi választott püspök⁴⁾ Pray-
nál Szegedy-nek neveztetik.⁵⁾

Zegnyei vagy Zsegnyey család. *Lásd Segnyei cs.*

Zékány család. Bereg, Ugocsa megyék nemes családja. Ez
utóbbi megyében Zékány János 1764—1783. aljegyző.⁶⁾

Zeke család. (Nyéki) Pozsony megyei Csallóközi régi nemes
nemzetség, mint erről olvashatni a nyéki Nagy családnál e munka
VIII. köt. 31. lapon.

Közülök I s t v á n 1662-ben Soprony vármegye jegyzője és kö-
vete, és másik I s t v á n 1722-ben ugyan az volt. Tán ez utóbbinak
neje Szalay Judit, kitől fia Zeke J ó z s e f.

Zékel család. *Lásd Székely⁷⁾ cs.*

Zél család. (Nyáradtői) Főszékely család Marosszékből mely-
ből J a k a b-nak fia S i m o n 1461-ben élt.⁸⁾

Zeleméry család. (Zeleméri) Ős régi kihalt család, mely a
Báthori családdal egy közös törzsből és a Gut-Keled nemből
(genus) ered. Első ismert törzse Z e l e m é r (Zelemirus) volt, kiről az

¹⁾ Ugyan ott IX. vol. 7. p. 265. Teleki, Hunyadiak kora X. 139.

²⁾ Kiadta így Franknak 1407. évi pecsétét Wagner idézett Collect. ge-
neal. dec. II.

³⁾ 1575. évi törv. 3-ik czikk.

⁴⁾ 1588. évi 30. törv. cz. és Szirmay C. Zemplin not. top. 317.

⁵⁾ Pray, Hierarchia II. 302.

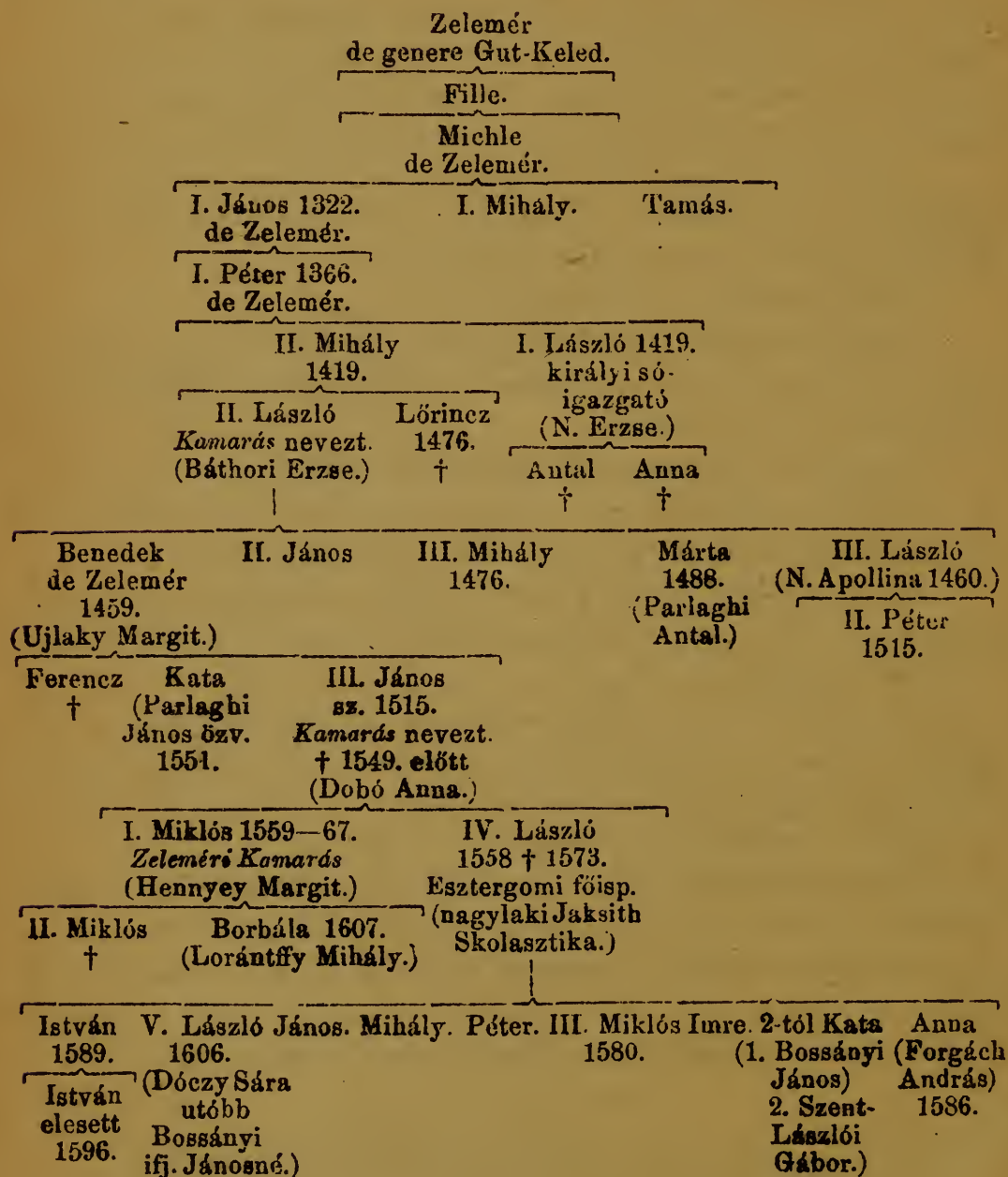
⁶⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 57.

⁷⁾ A dalnoki Székely családról olv. Szirmay Szatmár várm. II. 94. 102.
és 178.

⁸⁾ Kállay Székely nemz. 288.

ősi birtok-helység Szabolcs megyében Zelemér nevet kapott,¹⁾ és róla a család is nevezetet.

Családfája²⁾ a törzstől kezdve kihalásáig következő:

A családfán állók közül I. L á s z l ó a kir. sóaknak kamarása volt, és valószínűleg innen jött a *Kamarás* név unokaöccsére II. L á s z l ó-ra

¹⁾ Wagner szerint Mss. tomo LXX. p. 286. Rajcsányi ellenben II. p. 48. Zelemér földét Pest megyeinek állítja.

²⁾ Rajcsányi Ad. Geneal. deduct. II. 48. és v. ö. Wagner Mss. tomo LXX. p. 286. Lehoczky Stemmat. II. 446. zavart dolgokat ír és a család moldvai eredetéről mesél.

és utódaira, kik utóbb zeleméri Kamarásoknak neveztettek. Ez utóbbinak unokája III. János szül. 1515-ben.¹⁾ Meghalt 1549. előtt.²⁾ Neje ruszkai Dobó Anna, a híres Dobó István nővére volt, ez okból Dobó Ferencz (Istvánnak fia) ezen Zeleméri János utódainak hagyományozta a ledniczei, upori és sárfői urodalmat. Fiai I. Miklós és IV. László.

I. Miklós jeles katona és csapat vezér (kapitány) volt I. Ferdinánd király részén 1565-ben.³⁾ Nejétől Henyey Margittól fia II. Miklós, és leánya Borbála serkei Lorántffy Mihályné maradt. Ezen ket Miklós egyike nejével együtt 1580-ban Zemplin megyében a borzi pusztára is királyi adományt kapott.⁴⁾

IV. László ügyes, tanult ember, 1559-ben Veranchich Antal püspök alatt az egri várban gondviselő,⁵⁾ utóbb az esztergomi érseki javak igazgatója, és Esztergom vármegye főispánja.⁶⁾ Wagner szerint meghalt 1573-ban,⁷⁾ és Nyitra megyében a sárfői templomban temetett, hol sir emléke is olvasható volt.⁸⁾ Nejétől nagylaki Jaksith Scholasztikától a táblán több gyermeke látható. Ezek közül Istvánnak fia István 1596-ban mint ifju, a keresztesi hadban esett el.⁹⁾

Ezután nem sokára a család is kihalt. Már 1606-ban Zeleméry László kihaltán Sárfű is más kézre adományoztatott.

Zelemír család. (Náznáni) Erdélyi család, melyből náznáni Zelemír Péter, felesége Thamási Borbála jogán 1583. april. 28-án Maros és Csik székben sok birtokra adományt kap.¹⁰⁾

Zelenák család. Zemplin vármegye nemes családai közt említetik.¹¹⁾

Zelenay család. Nyitra megyei birtokos nemes család főleg Bori helységben. E megyénél viselt 1840—1849. körül alszolgabíró-ságot Zelenay Gedeon, különben a nyitrai evang. esperesség buzgó felügyelője, meghalt Boriban 1864-ben; végrendeletében hazai intézeink legfőbbikéről is megemlékezett.

¹⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 185.

²⁾ Deduct. geneal. Mss. in Museo nat. fol. lat. nro 213.

³⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 169.

⁴⁾ Liber regius anni 1580. folio 198.

⁵⁾ Budai Fer. Hist. lex. III. 612.

⁶⁾ Rajesányi id. h.

⁷⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 286.

⁸⁾ Bel M. Notitia nova Hung. I. 494.

⁹⁾ Istvánffy Historia libr. XXX. 1685. évi kiadás 456. lap.

¹⁰⁾ Kállay, Székely nemzet 288. lap.

¹¹⁾ Szirmay, C. Zemplin. not. top. 120.

Trencsín megyében a nemesi összeírások szerint¹⁾ 1740—47-ben Pál és Dániel Trencsín városában laktak. Ugyan ekkor és 1766-ban Mátyás, Sámuel, Miklós és István éltek.

1803-ban Trencsínben laktak Sámuel és fiai ifj. Sámuel, András, István, Sándor és János.

1837-ben Felső-Driéthomán lakott András és ennek fiai Károly és József, és ez utóbbinak fia szintén József; továbbá István és János katona.

Zelenka család. Törzse Zelenka Márton, kinek fia I. János, ennek fia II. János, ennek Sándor, ki Bács megyébe Csonoplyára, onnan Örvistyre költözött, ennek fia Pál Bács megyéből elszármazott mint evang. lelkész Pest várm. Apostagra, onnan Czeglédre, és végre Csomádra. Nemességét Nyitra megyében pör útján igazolta 1795-ben m. kir. udv. 27384 számú helybenhagyás mellett, mire Nyitra megyétől 1796. mart. 8-án nemesi bizonyítványt kapott, melyet azon évi jun. 27-én Bács megyében hirdettetett ki. Fia Dániel Csomádon született, és 1842. aug. 24-én mint cseh-brezói evang. lelkész Nógrád megyétől fiai 1. Károly Dániel, 2. István Pál és 3. Lajos Sándor részére is nemesi bizonyítványt vett ki.²⁾

Zelenka család. Zelenka János 1796-ban I. Ferencz királytól kapott címerez nemes levelet.

Címere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. udvar vizirányosan félig ezüst, félig zöld, benne grif ágaskodik az udvar színeivel ellenkezőleg színezve, első jobb lábával lefordított horgonyt, a másikkal zöld koszorút tartva; a 2. és 3. kék udvart jobbról balra rézsutos arany pólya osztja kétfelé, jobbról arany bőségszarv, balról arany napragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között fehér oroszlán emelkedik ki, első jobb lábaival kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüst zöld, balról aranykék.³⁾

Zelény család. A kihalt Zelény családnak leány ági örököseinek a Kerecsényi család elleni ügyében az 1655. évi országgyűlés rendelkezett.⁴⁾

Zelensky család. Lengyel eredetű gróf család, melynek ugyan honfiusításáról mit sem tudunk, de beházasoda és Arad megyében öt-

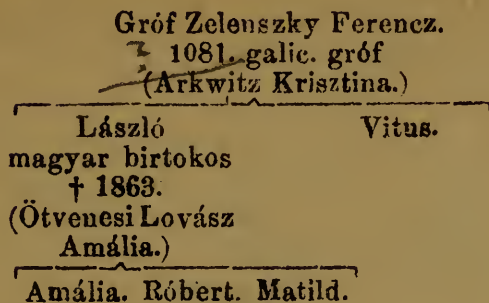
¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Nógrád megyei 1842. évi jegyzőkönyv 1484. szám.

³⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ 1655. évi 72. törv. cz.

venes, Uj-Arad, Sz.-Miklós, Keszinne és Zadorlaki birtokai által magyar birtokossá vált. Ismert családfája ez:

László, 1863. jul. 14-én vadászat alkalmával fegyvere véletlenül elsülvén, annak áldozata lett.

Zelessényi család. (Nagy-Szelezsényi) *Lásd Szelezsényi család e munka X. köt. 589—591. lapjain.*

Zellinger család. Zellinger József Mátyás 1701-ben I. Leopold királytól kapott címeres nemes levelet.¹⁾

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban egy fejű fekete sas szét terjesztett szárnyakkal látható, a 2. és 3-ik kék udvarban kettős farkú fehér oroszlán hátulsó lábain ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. A közép tojásdad alakú paizs-nak, melyen hercegi korona áll, vörös udvarában arany L. I. betűk olvashatók. A paizst arany korona fedi. A paizs két oldalát alúlól két zöld galy diszíti.²⁾

Zelnyk család. Trencsín vármegyei címerlevelés nemes család. Az armális levelet Zelnyk Miklós maga és testvérei János és György részére. III. Ferdinánd királytól 1652. april 17-én Bécsben keltezve kapta és az Trencsín vármegyének azon évi Sz. Lőrincz ünnepe után másod napján tartott közgyűlésen kihirdettetett.³⁾

1736 ban Trencsín vármegye előtt a nemesi vizsgálat alkalmával Zelnyk Miklós és György felmutaták az eredeti címeres levelet, igazolván egyszersmind, hogy atyjok János, nagyatyjok az az armálisban megnevezett Miklós volt; ugyan akkor Márton igazolá azt, hogy atyjá Márton, nagy atyja az armálisbéli János volt legyen.

Azon megyei nemesi összeírások⁴⁾ szerint 1748-ban Miklós lakott Túron; idősb és ifj. János pedig Gbellánban.

¹⁾ Collect. herald. nro 770.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

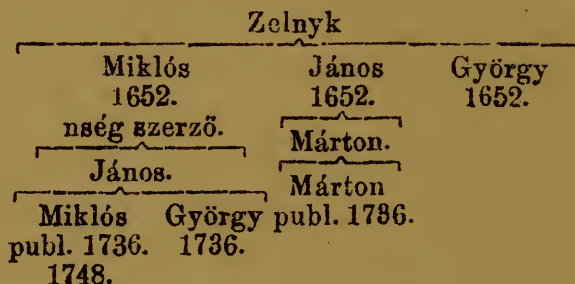
³⁾ Trencsín vármegye jegyző könyve 1655. évi 1166. lap.

⁴⁾ Szontagh Dán. közlése.

1768-ban Túron laktak János és fia ifjabb János, továbbá András és annak fia István.

1803—1837-ben Túron lakott Andrásnak fia János.

A családfa ezek után következő:

Ugy látszik, e család ivadékai voltak a Trencsín megyei nemesi összeírásban Zeliadis és Zelnyanszky néven előforduló személyek is, névszerint Pál 1655-ben, és egy másik tag 1670-ben, mi annál valószínűbbnek látszik, minthogy e nevek épen a felső járásban, hol a Zelnik család volt honos, fordulnak elő, különben pedig ama nevek alatt Trencsín megyében nemes család nem létezett.¹⁾

Zelovics család. Zelovics Ferencz 1718-ban Zongor György által maga részére nyert címeres levélben nemesítetett meg, ugyan azon címerrel, melyet Zongor György kapott. *Lásd Zongor cs.*

Zemlényi család. Zemplin vármegye nemes családai sorában említetik.²⁾

Zemlényi György 1626-tól sáros-pataki tanár 1631-ig, midőn Vinnán ref. lelkész lett.³⁾

Zemlényi Péter (de Zemlyn) 1309-ben főesperes volt.⁴⁾ Ezek e családból voltak-e? — nem tudjuk.

Zempczy család. Pozsony és Bars vármegye családai között találjuk a XVII. században,

1609-ben Zempczy János Bars vármegye szolgabírája volt, valamint meg 1619-ben is.

Iratott a család neve Szempczy-nek is, és azt Pozsony megye Szempcz helységéről vette.

¹⁾ Ugyan attól.

²⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 120.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 214.

⁴⁾ Ugyan ott. 339.

⁵⁾ Tanúvallatási okirat, általa aláírva,—és Nagy Iván, Lipthay család 23. és 24. lap.

Zenák család. Aligha magyar eredetű, de belőle Zenák Ferencz mint Kőszeghvári kapitány itt szerepelt, és őt az 1574. és 1575. évi országgyűlés a Vas megyei Székfölde nevű földek elfoglalásától tiltá.¹⁾

Zengevalh család. Zengevalh Károly 1793-ban I. Ferencz király által emeltetett nemességre.

Czimere négy részre osztott paizs, az 1. és 4-ik vörös udvarban hátulsó lábain ágaskodó oroszlán első jobb lábával ezüst buzogányt tart, a 2. és 3-ik kék udvarban zöld téren jobb lábával kövecset tartó daru áll. A közép kis paizs arany udvarában vörös máltai kereszt látszik. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárnyak között szintén egy lábával kövecset tartó daru áll. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.²⁾

Zenneg család, (de Scharffenstein). Ezen előnévvel élt Zenneg György Kristóf, ki 1709-ben I. József királytól magyar nemességét nyert.³⁾

Czimere előbb függőleg kétfelé oszlik, de ezenkívül közepét egy koronás kisebb vért foglalja el; melynek ezüst udvarában arany koronából kettős vörös kereszt emelkedik ki, a paizs jobb oldali osztálya jobbról balra rézsutosan kék és vörös udvarra oszlik, a felső kék udvarban három arany csillag ragyog, az alsóbb vörös udvarban zöld téren csiga mászik, fölötte egy arany és egy ezüst fogú fűrész függ; a baloldali vörös udvarban magás sziklás bércz tetején fekete zerge áll. A paizs fölött két koronás sisak van, a jobb oldaliból két bivalyszarv emelkedik ki, a jobb oldali vízirányosan félig kék, félig vörös, a másik ezzel ellenkezőleg félig vörös, félig kék, közöttök és két oldalról összesen három arany csillag ragyog; a baloldali sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között a sziklaberczen fekete zerge látható. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Nevezett Zenneg György-Kristóf mint a budai kir. koronai uradalmak igazgatója 1715-ben országgyűlésileg is honfiusítatott.⁴⁾

Zental család. Trencsín vármegyében honos. A címeres nemes levelet 1615-ben II. Mátyás királytól kapta, mely is 1616-ban azon megyében kihirdettetett.

A család Zental másként Zsák-nak is neveztetett; e néven

¹⁾ 1574. évi 29. és 1575. 5. örv. cz.

²⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Collectanea Herald. nro 743. és Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ 1715. évi 136. törv. cz.

az említett armális alapján 1736. január 24-én publicáltatta nemességét nevezett megyében Zental másként Zsák István, arról bizonyítványt is kapván.

A család fő fészke Trencsín megyében Driethoma helység, honnan utóbb Plevnik helységbe és Vág-Ujhelybe is telepedtek.

A Trencsín megyei nemesi összeírásokban¹⁾ találhatók a következők : 1748-ban Driethomán id. és ifj. János.

1768-ban Driethomán laktak idősb János és fia György, azután István és fiai György és István, — ifjabb János és fiai János, András és István, továbbá Mihály és fiai János és András, végre öregebb András.

1803-ban Driethomán Györgynek fiai István és András, középső György és fia János, majd ifj. István és fia Pál a katona, nem különben Jánosnak a Vághbesztercei tisztartónak fiai László, János és József, úgyszintén Mihály a bicsei ispán és fia Lajos, továbbá András egyedül, István és fiai János és Mihály.

1837-ben Felső-Driethomán Györgynek utóda István, kinek fiai Pozsony megyei Somorjába telepedettnek irattak be, továbbá András, úgy Istvánnak fia ifj. István, hasonlóan Jánosnak utódai János és Mihály, valamint ezeknek örököseik, úgymint Jánosnak fia Mihály, és amannak (t. i. Mihálynak) fia András. Ugyan ez évben Plevniken idősb János örökösei névszerint László és ennek fiai László és Károly. Idősb János a vág-besztercei tisztartó és fia Középső János, valamint ennek fiai István, Imre és László, nem különben János egyedül. Ezek közül középső János (tán ennek neje Csemiczky Erzsébet) Trencsín vármegyének 1826. esküdtje, 1833. alszolgabírája, 1841—49. számvevője volt, fia István 1849. Trencsín v. esküdt, utóbb 1860-ig Árva várm. 1861-ben Trencsín vármegye szolgabírája. Imre 1861-ben Trencsín vármegyénél árvák gondnoka; e két utóbbi jelenleg is a kijelölt hivatalt viseli. László 1828—35. aladószedő volt.

E család ivadékai Ferencz is, ki 1826-ban pesti ügyvéd, és György most nyitrai ügyvéd.

Ugyan e családból Istvánnak fia Pál Franczia országba Dijonba költözött.

Zente család. (Szent-Egyedi) Doboka vármegyében birtokos Sz.-Egyeden. Őseik közül Zente Gergely 1606—1622 év közt Doboka megye alispánja.²⁾

¹⁾ Szontagh Dán. közl. sz.

²⁾ Hoder Doboka várm. 255. és 436.

Bálint 1603-ban Székely Mózsas részén esett el.¹⁾

Zerдахelyi család. (Kihalt.) A Csapi, Bocskai stb. családdal együtt a Boxa nemből származtatik, mint e munka II. köt. 129. lapján érintve volt. Törzseül Miczbán Simonnak Boxa nevű fia állítatik, ki-nek 1330-ban élt Miklós és Fanchik fiaitól sarjadzott le a család, mint a következő családfa²⁾ mutatja:

Miczbán									
Boxa 1280. de Zerdahely.									
Miklós 1330.									Fanchyk 1330.
Ripold 1330.	Miklós 1330.	Lőrincz 1337.	Ferencz 1337.	Kozma 1330.	György 1330.	Balás 1330.	Péter 1330.	Miklós 1330.	
II. Ferencz 1417.	László 1417.			János 1351.	Domokos 1351.		II. Péter 1379.		
Miklós 1441. (N. Erzsé- bet.)							János 1417. (N. Kata.)		
Ferencz 1476.						László 1453.	Miklós 1453.		
Miklós. László (Verebéli Margit) †									

1417-ben a család akkor élő tagjai Ferencz, László és János az eszényi Csapy stb. osztályos vérségű családdal Zsigmond királytól közös czímet is kaptak.³⁾

A család, mely leginkább Zemplén vármegyében székelt, a XV. században Lászlóban e családfa szerint is kihalt.

Péternek fiát II. Pétert rokonaival II. Ferenczczel együtt a Palócziak által a leleszi convent ellen elkövetett hatalmaskodók sorá-ban találjuk.⁴⁾

¹⁾ Volfg. Bethlen Hist. tomo V. 409.

²⁾ Wagner, tab. gen. IX. A Miczbántól eredeztett hét külön családról az eltérésekkel együtt adataink e munka II. 129. III. k. 9. lap. stb. olvashatók.

³⁾ Windisch: Neues Ungr. Magazin I. 115. az oklevél festett czímerrel. E munka III. köt. 14. lapján is látható e czímer. Más 1527. évi okmány e családról Kaprinai Mss. B. tomo XXIX. p. 274—277 és köv.

⁴⁾ Szirmay A. C. Zemplin not. top. 113.

A Boxa nemből eredt Donch, 1330-ban élő Zemplini főispánon kívül, kitől a Csapy családot származtatják, találunk más Donch-ot is Zerdahelyi néven 1431-ben mint Tolna vármegyei alispánt.¹⁾

Zerdahelyi család. (Nitra-Zerdahelyi) Nyitra vármegye legrégebb családai közé tartozik. Nevét azon megyei ősi birtokáról Nitra-Zer-

dahelyről vette. A család törzse István de Bicske, a Fejér megyei Bicske, továbbá Szent-László és Csapol birtokaiért 1419-ben csere - adományban kapta Nyitra megyében Zerdahelyt, a Családi stb. jószágokkal.²⁾ E szerint csak ez idő után vette föl a család a Zerdahelyi nevet.³⁾

A család régibb történetéről hiteles okmányok nyomán a következőket közölhetjük:

1470-ben Zerdahely Imrének fia György nővéreivel Annával és Veronkával és gyermekeivel János, Mihály és Mártával a

¹⁾ Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 7. p. 412.

²⁾ Lehoczky Stemmat. II. 446.

³⁾ Lehoczky id. helyen már 1296. évről említ Zerdahelyi nevű Péter bánt, Comes Botond fiát, ki szerint szintén de Bicske is neveztetett, holott azon esetben, ha ez is már a család ősei közül való volt, még a zerdahelyi birtok megszerzése előtt arról nem neveztetetett, annál kevésbbé, ha de Bicske is iratott, minthogy épen szerint is Bicske helység Zerdahelyért csak később cseréltetett el. Nejeül Fehér megyei Vooti és Vaali Katát említi. Egyébiránt a köztudomás szerint zavaros és így csak ovatos bírálattal használható Lehoczkynek előadásán itt sem lehet eligazodni. Szerinte t. i. Janus fia Lukács és Gothárd már a XIV. században (1350) Zerdahelyieknek iratnak, és amazok egyikének fia Mik'ós dictus Darabos 1350-ben bán kapta Nyitrában Család

Somogy megyei F. és A. Zákány, Inthó, Gyékényes, Alma-Kert, Tótfalu, Földvár, Holt-Dráva és Nechech iránt néhai Zákány Lászlóval és Corbaviai gr. Gergelylyel kötött egyesség és bevallás alapján Dombóy Dávidnak Zákány Orsolyától ¹⁾ való fiát Dombóy Ferenczet 8000 forint letétetelére evocáltatja. ²⁾ 1473-ban pedig megintetik Zakány Orsolyát és Dombay Miklós fiait, hogy a bevallási okleveleket átvegyék. ³⁾

1470-ben említetik Zerdahely Mihály, kinek javáról szóló levelek átvételére a Sz.-benedeki convent bizatott meg. A következő 1471—2-ben nevezett Mihály ellen Zerdahely László és atyafia János s mások tiltakoznak Nyitra megyei kúriáik megrohanása miatt. ⁴⁾

1487-ben Marczali László özvegye a Somogy megyei Zákán helységbeli javakat megkapván, vissza bocsátja Zerdahely Mihálynak (filio Georgii filii Emerici de Zerdahely) ⁵⁾ 1498-ban nevezett Mihály

helységet, de ez kihalt; ezen Miklósnak testvéreül írja *Mihály mestert, dictus Rufust de Bicske*, 1364-ben alnádort, ennek — ugymond — fiai Miklós 1400. és (főlebb a szövegben nevezett) István, a ki 1419-ben Bicske helyett kapta Zerdahelyt csere-adományban. De a kiről már alig állhat meg azon állítmánya, hogy Zala megyében volt birtokos, legalább nem volt a Zala megyei Szerdahely helységben, mert ezen most nevezett Zala megyei Szerdahely helységről egy, más különböző *Szerdahelyi* nevű család vette nevét, mely most is él Szatmár megyében, mint erről *Szerdahelyi* (így, nem pedig *Zerdahelyi*) néven e munka X. köt. 683–4. lapján olvashatni. Annyit tehát bátran állíthatni, miszerint ha a Nitra-Zerdahelyi család előbbi nevét Bicskéről írta, és ezt (s ezen birtokát) cserélte föl a Nyitra megyei helységről vett *Zerdahelyi* névvel, akkor előbb e nevet nem viselé, és azt a Zala megyei hason nevű helységről nem is vehette. Lehoczky nevezett Istvánnak fiaiul írja Lászlót, Jánost, Jakabot és Pétert 1440-ben Pozsonyi várnagyot, és ennek (kinek? Péternek e?) továbbá fiai: István, Péter, György és Orbán, ki Lehoczky szerint megint 1443-ban kapott volna Bicskére pallósjogot, holott előbbi állítmánya szerint a család Bicskét már 1419-ben csereadományba oda adta. Még fonákabban adja L. az 1552-ben élt Zerdahelyi Andrásnak filiatióját atyján tul, nagyatyjául Mihályt, és ennek atyjául Jánost írván, holott nagy atyja nem Mihály, hanem a sz.-benedeki levéltár oklevelei szerint, (mint látni fogjuk) Benedek volt. Mindezek mellett, ha Zala megyében nem is, de hogy az evvel szomszédos Somogy megyében a Zerdahelyi család ősei birtokosok voltak, azt hiteles oklevelek nyomán fönn a szövegben olvashatjuk.

¹⁾ Zákány László fiának Lászlónak leánya.

²⁾ Sz.-benedeki Convent fasc. 63. nro 31.

³⁾ Ugyanott fasc. 82. nro 8.

⁴⁾ Ugyanott fasc. 179. nro 20. f. 125. N. 32. f. 50. N. 12.

⁵⁾ Ugyanott fasc. 57. nro 34.

Somogy megyei Megyer helységbeli szölleje és egresi kúriája elfoglalása iránt panaszkodott a Dombóyak ellen. Ezek után a Somogy megyei birtokokról adataink megszakadnak, hanem ugyan azon sz.-benedeki Convent oklevelei már a Zerdahelyi család birtok s egyéb viszonyairól Nyitra megyében tanúskodnak, nevezetesen 1502-ben Csermény Ilona, Csermény Péter leánya, előbb Családi Péter özvegye, ekkor már Zerdahelyi Tóbiás neje ellen a Gezthei (Nyitra vm.) részbirtok elfoglalása miatt a Családi család tiltakozik. ¹⁾

1507-ben néhai Zerdahelyi Mihálynak özvegye Onori Margit nővérével Trencsin megyei Dulovi birtoka iránt a Rózen (v. Rozon) család ellen vizsgáltat.

1508-ban főlebb nevezett Zerdahelyi Tóbiás és felesége, továbbá a Családi Dorotttyától származott asszúpataki Hencz-ek és és Zerdahelyi Benedek fiának Györgynek neje Családi Anna, Péternek leánya, II. Ulászló király előtt barátságos egyezményre léptek, mely szerint Zerdahelyi Tóbiás neje Csermény Ilona a neki nászajándékul jutott Nyitra megyei gezthei, sigárdi, környei és Bars megyei ényi részbirtokot átengedte a Hencz-eknek, és Zerdahelyi György nejének Családi Annának. ²⁾ Az itt említett Zerdahelyi Benedek fiát Györgyöt említik meg 1512. 1515. 1518. évi oklevelek.

1540-ben a Bábindaliak Zerdahelyi Miklós, Ferencz, András és Farkas ellen tiltakoznak, kik közül Ferencz 1548-ban Nyitrai megyei kernyei birtokát Tajnay Péternek vallotta be.

1541-ben Márton, István, Sebestyén, Pál, Margit Pogrányi Mihályné és Borbála, néhai Zerdahelyi Benedeknek gyermekei az őket örökösödés jogán illető Ravasz-keszi és Ujfalu (Komárom vm.) és Kőbölkút (Esztergom megyei) javak elfoglalása ellen tiltakoznak. ³⁾

1561-ben Zerdahelyi néhai Györgynek fiai András és Farkas és másik András, Ferencznek néhai György fiának fia, a Boronkay, Henczi és Ghyczy rokonokkal együtt Nyitra megyei egész Család, Geszthe és Kernye helységekbe, és Zsigárd pusztába király új adomány mellett beiktattatnak. ⁴⁾

1589-ben előfordúlnak Andrásnak Vasdinnyi Vass Katától (Vas János leányától) fiai Zerdahelyi Pál és Mihály. 1598-ban Andrásnak, a Ferencz fiának, neje Elefánty Ilona, Elefánty Péternek leánya.

¹⁾ Ugyanott fasc. 144. N. 1

²⁾ Nyitrai káptalan.

³⁾ Sz.-benedeki conv. caps. 61. fasc. 3 nro 14.

⁴⁾ Nyitrai káptalan.

1618-ban említetik Zerdahelyi Istvánnak özvegye Amade Katalin. 1625-ben eléfordúl másik István, Györgynek¹⁾ (másutt Gábornak²⁾ fia, ki Nyitra vm. kosztolnai birtokát zálogítja el. Ugyanekkor Gábornak leánya Anna Tökés-Ujfalussy Istvánné.

A család a fölőbbiekben említett Zerdahelyi Benedektől biztos adatokra³⁾ alapítva, következőleg terjedt le:

Benedek 1490 k. de Zerdahely.					
I. György 1508—1518. (Családi Anna)	Márton 1541. Erzse (Gyepes Kelemen.)	I. János 1541.	Sebestyén 1541.	Margít 1541. (Pogrányi Mihály)	Bora 1541.
I. András 1552. Nyitra v. sz. bíró és zerdahelyi várnagy (vasdinyei Vass Kata 1561.)	Farkas 1561.	Ferencz 1548.	Erzsébet 1561. (Boronkay János deák)		
I. Pál 1595—97. Nyitra vm. Sz. bíró (Nagy-Váthy Kata)	I. Mihály 1589—1620. Nyitra v. alisp. ítélő mester.	Fruzsína (Török György)	Jusztina (Simonyi János)	Zsuzsa (Vásárdy Ferencz)	
II. András (Baranyai Zsuzsa)	Zsuzsa (Bighei Mikl.)	István István Gábor 1634.			
II. György 1663. insurg. kapit. (Gosztonyi Klára)	Judit (Andreánszky Ferencz)	Vária (Emődy György)	Ilona (Dióssy Gábor)	Anna †	
II. János 1697. (Zay Zsuzsi)					

Folyt. a köv. lapon.

¹⁾ Sz.-benedeki convent Protoc. K. p. 182.

²⁾ Rajesány Deduct. gen. I. 125.

³⁾ A kivonatban közölt káptalani s conventi adatok, továbbá Wagner mss. tomo LXX. pag. 107. — Rajesány id. h. I. 125. Lehoczky id. h. stb.

II. János, ki az előbbi lapon.
1697.

(Zay Zsuzsi)

I. Imre 1730.
(Bossányi N.)

I. Lőrincz
(Plathy Borbála)

III. János 1765—70. nyitrai alisp. (Motesiczky Bora)	II. Imre 1792. tart. biz. és k. tan.	Gábor besztercei püspök 1800 † 1813.	Sándor László Zsuzsa (Dessewffy k. tan. 1760. Jeszenák (Dióssy Istv.) György)
--	---	---	--

Józeef
1822—1848.
cs. kir. kam.
és ker. t. elnök

Ferencz

Károly
1796.
(Balogh Anna)

Zsigmond
(Párniczky
Zsófia)

Izabella
(Dessewffy
Gyula)

László (Tihanyi Karolina +
Karolina
sz. 1793. aug.
3. (Péchy)
Krisztina)

III. György 1781 1814. fő sz. bíró alispán, cs. k. kamarás.	Andr. Pál Flórián	belyt. tan. cs. kam. Esztergom v. administ. 1802. gr. † 1824.
---	-------------------------	--

Imre †	Amá- lia (Sze- nessy József)	Mag- dolna (Ba- loghy Elek)	Ferencz. Incze Nyitra v. alisp. 1861 képv. 1865 (Kubinyi Laura)
-----------	--	---	---

Lajos
(1 Szent-Iványi
Zsuzsa
2. Soos Janka
előbb Gosztonyiné)

Simon
†

István
(Péchy
Amália)
†

István
(Gerhard Anna)

N.
(Trajtler
Lajos)

Konstancia
(De Zasse)

Imre Ferencz

Miklós
1813.

Krisztina
(Kubinyi
József)

Sándor
1799.

Teréz
(Mesko József)

Miklós
† 1848. kora 12. év

Sándor
†

Eduárd
sz. 1821.
hírész zongorász.

A táblán állók közül I. András 1552-ben Nyitra megyei alispánnak és Zerdahelyi várnagynak iratik. ¹⁾ Ez időben t. i. Zerdahelyen vár is volt, melyet a Podmaniczkyak elfoglalván, és onnan hatalmaskodván, 1546-ban az országgyűlés ledöntetni rendelt. ²⁾

I. Mihály (I. Ándrásnak fia) 1600-ban Nyitra vármegye jegy-

¹⁾ Lehoczky Stemmata. II. 446.

²⁾ 1546. évi 56. törv. czik.

zöjévé választatott, ¹⁾ és az volt 1603-ig, ez időben egyszersmind ítélő mester is. ²⁾ 1603—1620-ig volt alispán, és többször, nevezetesen 1605-ben a korponai, 1609. 1611. 1614. 1617. 1618. a pozsonyi, 1619-ben szintén a Bethlenféle pozsonyi és 1620-ban a beszterczei gyűlésre követ volt. ³⁾ Testvére

I. Pál Nyitra megyének 1595-ben szolgabírájává, 1597-ben alispánjává választatott. ⁴⁾ Unokája

III. György 1663-ban a felkelő nemes sereg kapitánya, ennek fia II. János 1697-ben a felkelő nemes sereg zászlósa volt. Ennek két fiánál két felé vált a család, egyik fia I. Imre (úgy látszik katholizált) és ettől a kath. ág, Lőrincz-től a protest. ág származik.

I. Imrének egyik fia III. János 1765—1770ig Nyitra várm. másod alispánja volt. ⁵⁾ Négy fia közül III. György Nyitra megyének 1781-ben főszolgabírója, 1790. 1802. 1805. 1808. 1811-ben orsz. gyűl. követe, 1803. híres első alispánja, 1806-ban kir. tan. és kamarás, 1814-ben az alispánságról lemondott. ⁶⁾ Testvére Pál már 1787-ben a József császári rendszer alatt egyesített Győr és Mosony megye alispánja és királyi tanácsos, majd 1790-től helytartósági tanácsos 1801—1809. Esztergom megye főispáni helytartója, közben 1801-ben Sz. István rend vitéze, és 1802-ban grófságra emeltetett, ⁷⁾ 1815. előtt v. b. tit. tanácsos lett. Meghalt 1824. jan. kora 63. évében. Benne a grófi-ág elenyészett.

II. Imre (I. Imrének fia) már 1792-ben a Besztercze bányai kerületben tartományi biztos, és kir. tanácsos. Ennek fia József már 1806. a nagy-szombati kerületi tábla számfölötti, utóbb 1820. táján valóságos ülnök és királyi kamarás, végre 1836—1848. azon kerületi tábla elnöke.

Gábor (I. Imrének 3-dik fia) 1780-tól váczai nagy prépost, titopolitani fölszentelt, és koreczolai vál. püspök, hétszemélyes táblai ülnök, 1800. aug. 16-tól beszterczei megyés püspök, hol meghalt 1813. oct. 5-én. ⁸⁾

¹⁾ Nagy József, Nyitra megye leírása (a jegyzőkönyvi adatok szerint) 10—14. lap.

²⁾ 1604 évi 15. 1608: 12. törv. cz.

³⁾ Nagy József Nyitra v. leírása.

⁴⁾ Ugyanott 8—9. lap

⁵⁾ Ugyanott 46—47. lap.

⁶⁾ Nagy József id. h. 51 és köv. lap.

⁷⁾ Collect. herald. pag. 139.

⁸⁾ Katona Hist. critic. XLI. p. 652. Memoria Basilicae Strigon. 172

Ez ágból származott a most élő Károly, 1853-ban földbecslési cs. kir. felügyelő, utóbb cs. kir. kamarás, és 1865. előtt Liptó megye ideigl. kormányzója. Tán ennek fia Károly terezianumi lovag aca-
démiai növendék, és 1842-ben cs. kir. hely. nemes apród.

I. Lőrincznek nejétől nagy palugyai Plathy Borától lejevő ágán Sándor ága nagyobbára kihalt, László ágán II. Lőrincznek fia Incze él, 1861-ben Nyitra megye választ. első alispánja és 1865—6-ban országgyűlési képviselője.

A család czimere — mint főlebb a metszvény is mutatja — a paizs kék udvarában könyöklő panczélos kar, mely három nyilat tart, s karján íjjat visel, fölötte jobbról ezüst félhold, balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén íjjat és markában három nyilat tartó panczélos kar látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék. Ugyan ettől Pálnak 1802-ban kapott grófi czimere sem különbözött, csupán a grófi koronával, és két oroszlán telamonnal bővült. ¹⁾

Zerémi család A Szerémi családnév a XVI. században így is iratván, a magyar országi e nevű családokról a *Szerémy* név alatt a X. kötetben olvashatni.

Erdélyben említetik veresegyházi Zeremi család, melyből Orbán 1551-ben; Sára Szász Ferenczné 1585-ben fordulnak elő, mint a gibárthi Keserű Katalintól nyert veresegyházi jószág birtokosai 1554. táján Zeremi János neje Csáni Erzsébet volt. Névök Zerényi és Zörényi alakban is állítatik találhatónak, ezen esetben tán az alább következő családdal állottak vérségben.

Zerény család. (Alsó-Balásfalvi.) E családból Farkas 1628-ban mart. 12-én követségbe küldetett Bécsbe a királyhoz. ²⁾

Zermegh család. Trencsin vármegye régi családja. Első, a kit belőle ismerünk, Zermegh (vagy Szermegh) Mátyás volt, úgy látszik — mint fia életéből tudhatni, hogy Slavoniából származott, nőül vévén lászlófalvi Eördögh János özvegyét Rajcsán Juliannát, ez által Trencsin megyéhez lett szövődve. Két fia maradt: I. János és Máté.

I. János literatus (deák) 1540-ben gr. Thurzó Elek országbiró titkára, innen 1541. a. m. kamaránál számvevő mester, 1553-ban már titkár, 1558-ban már tanácsos. 1557-ben tett végrendeletet, de azért

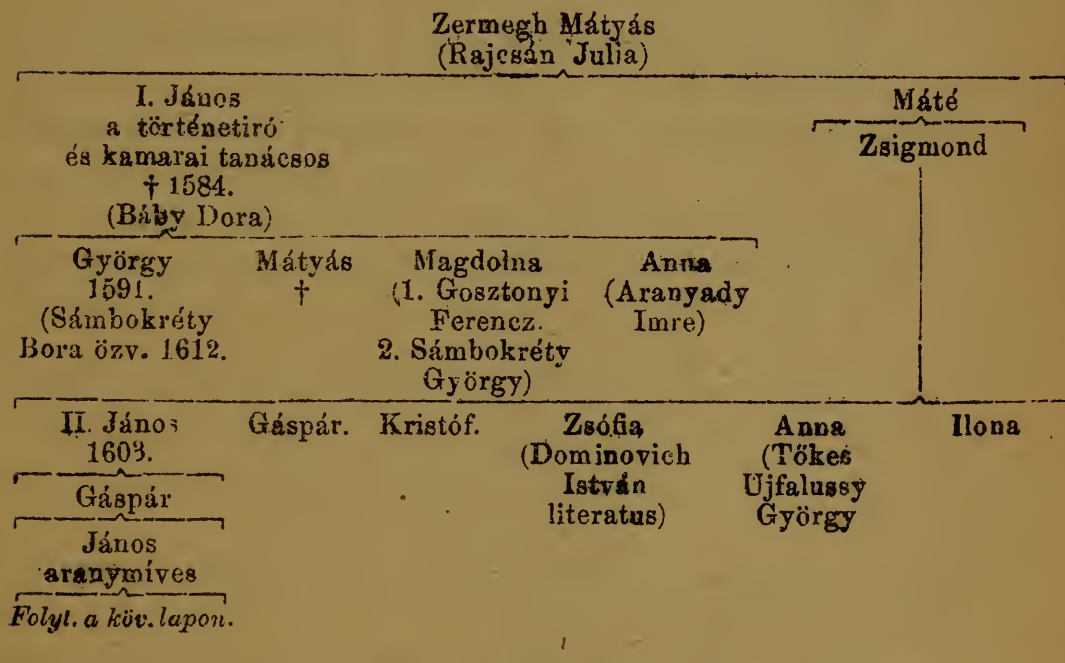
¹⁾ Adami Scuta gentil. homo XIV.

²⁾ Kemény, Notitia Cap. Albensis P. II. 139.

még soká élt. 1559-ben fiai részére is a Pozsony megyei Báhonyi pusztán részt, 1564-ben Nyitra megyei Bucsányban nyert birtokára kir. adományt. ¹⁾ 1576-ban nyugalomba lépett, ²⁾ 1581-ben Nyitra megye országgyűlési követe volt. Meghalt 1584-ben. ³⁾ Megírta kora történetét, melyet először Forgách Simon adott ki 1662-ben 12. réten Amsterdamban. ⁴⁾ Nejétől Báby Dorottytól (Báby Györgynek Szlopnai Oroszlánkeői Katalintól való leányától) négy gyermeke maradt, kik közül György még 1591-ben élt, de nejétől Sámbochréty Borbálától, 1612-ben már özvegyétől, csak leánya Dorottya maradván, abban ez ág kihalt.

Jánosnak testvére Máté, kinek ágazata szerencsésebb volt, és maig leterjedt.

A családfa ⁵⁾ következő:

¹⁾ Liber regius folio anni 1559. folio 179. és anni 1564. folio 280.

²⁾ Lásd életéről a Tudománytár 1839-évi folyt. X. köt. 234—243. lapjait, hol ha Podhraczký József az általam használt Rajcsányi geneal. gyűjteményét használta volna, és Lehoczkyt (hibái mellett is) megtekintette volna, némely adataira nézve is többet s határozottabban irt volna.

³⁾ Rajcsányi, Deduct. geneal. I. 38.

⁴⁾ Lehoczky Stemmat I. 447. — Kiadatott Zermegh János Commentáriusa Schwandtner Scriptorum II. kötetében.

⁵⁾ Rajcsányi Deduct. gen. I. 32. I. Imré-ig, kit Rajcsányi „impostor” melléknévvvel bélyegez. — I. Imrétől kezdve a Trancsin vm. nemesi összeírások szerint.

János, ki az előbbi lapon.
aranyműves.

I. Imre 1733. 1745—48. K.-Kolacsinban.				Miklós 1748. Trecsinben.		
Antal 1768. K.-Kolacsinban.						
Antal 1768.	József 1768.	Ferencz 1768. 1803.		Pál 1468.	János 1768.	Imre 1768.
József 1768. 1803.		Imre 1803.	Ferencz 1803.	János 1768. György 1768.		
		Ferencz 1837.	István 1837.	Péter 1837.		
József 1803.	Mihály 1803.	György 1803.	István 1803.			

Trecsin vármegyében a nemesi összeírásokban 1748-ban a következő családtagokat találjuk. ¹⁾

1748-ban Kis-Kolacsinban lakott Imre, Trecsinben pedig Jánosnak fia, (valószínűleg Miklós az Imre testvére.)

1768-ban Kis-Kolacsinban laktak Imrének fia Antal és ennek fiai Antal, József és Ferencz, továbbá Miklósnak fiai Pál, János és Imre, és ez utóbbinak fiai János és György.

1803-ban Kis-Kolacsinban laktak Ferencz és fiai Imre és Ferencz, továbbá József és négy fia József, Mihály, György és István; Klobusiczon lakott József és fia József.

1837-ben Kis-Kolacsinban Imre és három fia Ferencz, István és Péter, továbbá Ferencz, György és István; Klobusiczon József és két fia József és István, továbbá György és idősb István.

Trecsin megyénél Zermegh István 1828-ban tiszt. aljegyző, 1832—1848-ban al-adó szedő volt.

Nem találjuk a családfán Zermegh azon Mártont (ha csak nem Mátyás helyett áll), ki 1586-ban Nyitra megye felkelő nemes seeregének kapitányává választatott. ²⁾

A család czimere vizírányosan kétfelé osztott paizs, a felső udvarban három francia liliom, az alsóban pedig három rózsza látszik. A paizs fölött szinte három rózsza díszlik, mint ezen czimert Zermegh János a történetíró I. Z. névjegyecséjén viselé. ³⁾

¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Nagy József, Nyitra várm. 7. lap.

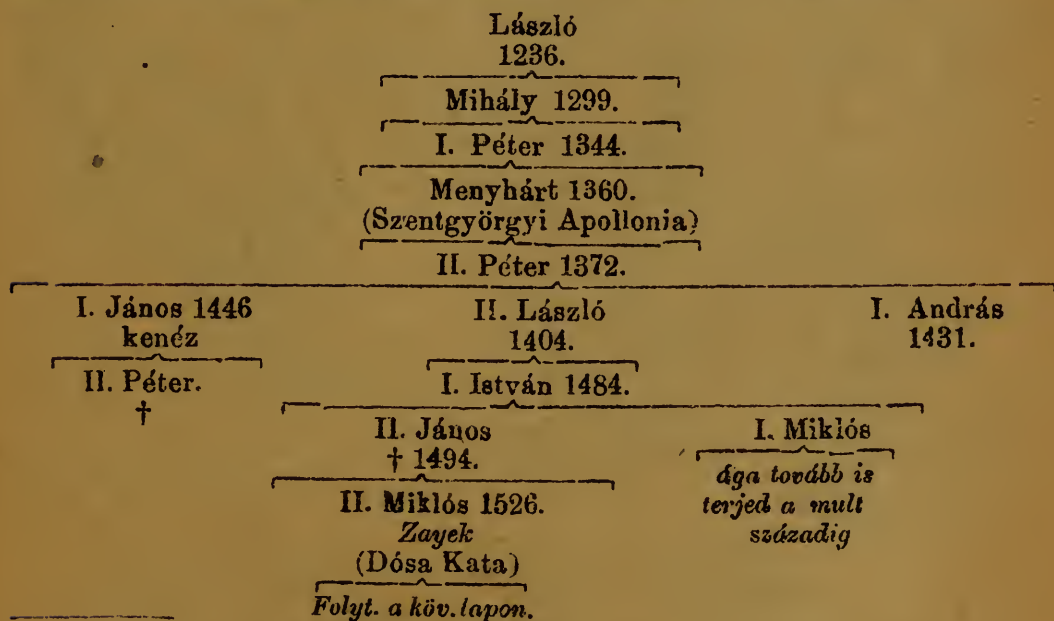
³⁾ Tudománytár 1839. X. köt. 242. lap.

Zerzovay család. E nevet már a XII. század végén találjuk, midőn Imre király 1197-ben Sbima fiát névszerint Zerzowoy-t a pozsonyi vár jobbágyát a vár szolgálat alól fölmentve, nemesi kiváltsággal megadományozza. ¹⁾ Ettől a Zerzovoy-tól származtak később a csallóközi ilkai vagy jókai több nevű ágakra oszlott nemes családok, mint ezt Konth Miklós nádornak 1359-ben kelt ítélet-levele, úgy V. László királynak 1455-ben kelt adománylevele tanusítja. ²⁾

Ezek szerint Zerzovoy néven család nem létezett, és e nevet család nem is használta, időnkben azonban Farkas József, ki 1847-ben birói-zár föltörés miatt Pozsony megyében elzárattott, a m. kir. helytartó tanács hirtelése szerint e nevet és pedig bárói címzettel bitorolta, ³⁾ ha tán egyébiránt a Zerzovoy törzsből eredt ivadék volt volna is.

Zeyk család. (Zejkfalvi) Ős fészke Hunyad vármegye, hol a legrégibb törzsökös családok közé tartozik. Eddig ismert családfájának első nemzedékeire nézve — úgy látszik — még oklevelekre alapítandó figyelmesebb és szorgalmasabb búvárlat szükséges. Bölcsőjét is Hunyad megyében keresik, egy irónk ⁴⁾ pedig — úgy látszik — Karan-Sebes környékére helyezi.

Kövári a Zeyk család törzseül Zayek Lászlót nevezi, ki szerinte 1236-ban élt, ettől következőleg ⁵⁾ hozza le a családfát:

¹⁾ Fejér, Cod. diplom. tom. II. 308.

²⁾ Teleki Hunyadiak kora X. 440—446.

³⁾ M. kir. helytartó tanácsi Currens 1847-én 28,490. szám alatt.

⁴⁾ Lehoczky, Stemmat. II. 443.

⁵⁾ Kövári Erdély nev. Családai. 247. Bővítve s javítva más források által is, mint halotti beszédek stb.

II. Miklós 1526. *kt az előbbi lapo.*

Zayek

(Dósa Kata)

Zeyk II. Mihály 1542.

(Balassa N.)

III. János 1575.

IV. János 1605.

dévai kapit.

III. Mihály

(ikt. Bethlen Zsófia)

III. Péter

(Bor átvízy Judit)

III Miklós

(Kendeffy Zsófi)

III. László 1698.

(Baló Mária)

I. Mózsés

Fejér v. főisp.

† 1758.

(1. Pekri Zsófi

2. Barcsay Ágn.

3. vár. Horváth
Krisztina)

IV. Miklós

(Barcsai Zsuzsi)

Jozéfa

(b. Naláczi János)

I. Péter

(Barcsai Zsuzsi)

I. József

(Váradi Klára)

Miklós

tudor

† 1850.

(Váradi Zsuzsa)

III. István

1669.

(Barcsai Klára)

V. János

(Naláczi Bóra)

II. Mózsés

(1. Cserey

Krisztina

2. b. Bánffy

Éva

3. Henter

Bora)

I. Imre

kapit.

Zsigmond

tartom.

biztos.

1794.

(v. Horváth

Klára)

András

(Pogány N.)

Imre

†

3-tól I. Dániel

sz. 1745—1796.

Fejér főisp.

kir. táb. elnök.

(gr. Teleki Bora

Folyt. a köv. lap.

Sámuel

Hunyadi fő-

biró

1771.

(Pogány

Fáni)

VII. János

1814.

(gróf Teleki

Kriszt.)

Sándor

(Szabó Anna)

VI. János

kancell. titk.

(Zeyk Mária)

Miklós

tanár

† 1854.

II. József

katholizál

(b. Jósika Mária)

Lajos † 1848.

Torda v. jegyző

(1. Gyarmati Eszter

2. Dindár Borb.

3. Glória Rózsa

Elek

(Domokos Anna)

VIII. János

az író † 1860.

(1. Mikó Klára

2. Bélydy Józsefa)

László

(1. Inczédi Anna

2. Sinai

Lina)

Gyula

(Brádi

Karolina)

Árpád.

Antal

(borb. Fábián

Anna)

N. N.

Ferencz

József

I. Dániel, *ki az előbbi lapon.*
sz. 1745—1796.
Fejér főisp.
kir. táb. elnök.
(gr. Teleki Bora)

Bora (gr. Toldalaghy Mihály) özv. 1820.)	Mária (Zeyk János 1820.)	II. Dániel kir. t. ül. korm. tanács 1838. (b. Vay Kata)	Eszter Krisztina fás Józs.)	Kata (Gyár-sz. 1785†1865. fás Józs.)	Zsuzsa (b. Bánffy Fer.)	Anna (lupsai Fekete József)
---	-----------------------------	---	-----------------------------------	---	----------------------------	--------------------------------

Károly képviselő 1865. (b. Kemény Judit)	II. József sz. 1805 † 1852. követ s szónok (1. gr. Teleki Jozsefa 2. gr. Toroczka Julia)	Domokos elesett 1849. Segesvárnál	Dániel Miklós
	1-től József (gr. Teleki Ágnes)	2-től N.	

Eddig a családfa, mely nem teljes. A család legrégebben élt tagjairól keves adataink vannak, és ezek sem összeegyeztethetők. 1363.

Hunyad megyében Zeyk néven egy kenézt találunk ¹⁾ úgy, hogy a Zeyk név még keresztnév gyanánt vétethetik. 1409-ben jordánvizi Zeyknek fia Dragomér volt hátszegi kenéz. ²⁾

A táblázaton álló II. Péter Kövári szerint jelen volt Nikápolynál és László vajdától 1372-ben Felső- és Alsó-Alkziden és Okloson kap adományt, ³⁾ ennek fia II. László 1404-ben kap adományt Zeykfalvára, és veszi föl a Zeykfalvi predikátumot. ⁴⁾

Azonban az is bizonyos, hogy 1431-ben Zejkfalvára Kabos Mihály és Gerlistei Miklós is kap adományt ⁵⁾, melynek azonban a táblán álló I. András ellent mondott. Ennek testvére I. János 1446-ban karánsebesi kenéznek iratik ⁶⁾. Ennek ága kihalt.

¹⁾ Fejér Cod. diplom. tomo IX. vol. 3. p. 380.

²⁾ Árpádia, tört. zsebk. II. 42.

³⁾ Kövári id. h. Fancsali kézír. gyűjt. nro. 38. 39-re utalva.

⁴⁾ Ugyanaz.

⁵⁾ Árpádia. Honi tört. zsebk. I. 191.

⁶⁾ Lehoczky id. h. 445. Budai Fer. Hist. Lex. III. 611. Hunyadi Jánostól 1446-ban nyert tiltó levelet említ a Zejkfalvi Zeyk család részére.

II. Lászlónak fia I. István, ennek két fia I. Miklós, kinek ágát, ámbár a múlt századig terjedt le, nem közli idézett forrásunk, és II. János, meghalt 1494-ben. Fia II. Miklós Szapolyai alatt csapat vezér, Kövári szerint még Zayek néven, míg fia II. Mihály azt állandóan Zeyk névre cserélte, kinek nőül Balassa Imre vajda leányát írják. Fia III. János Báthori István alatt harczol, ennek fia IV. János dévai kapitány Bocskai alatt 1605-ben. Ezzel egy korban Zeyk Miklós 1582—1602. időközben Hunyadi főispán volt, kit azonban a táblán álló III. Miklóssal a kor miatt azonosnak nem tartunk. Nevezett III. Jánosnak a táblán látható harmadik unokája III. László 1698-ban kir. hivatalos, kitől a családfa már terjedelmesebb ágazását mutatja. Négy fia közül csak III. István és I. Mózes ága terjed a jelenkorig. A harmadik fiúnak Péternek unokája Miklós phil. doctor, a magyar és berlini társaságok tagja volt, meghalt 1850-ben.

III. Istvánnak ágán fia V. János 1771-ben Hunyadi törvényszéki számfől. ülnök, utóbb alispán, 1784-ben az oláh lázadás ellen Déván 25 nemes élén harczol. Meghalt 1785-ben. Eltemetett Déván febr. 3-án. Egyik fia Sámuel, tán az, ki még 1754-ben kir. táblai irnok, 1771-ben Hunyad vármegye főbírája, másik fia VI. János, kanczelláriai titkár volt. Özvegye Zeyk Mária élt még 1820-ban is. Fia Miklós tanár volt, meghalt 1854-ben.

I. Mózsés (III. Lászlónak fia) Fejér vármegye főispánja volt. Meghalt 1758-ban. Háromszori házasságából négy fiát ismerjük ¹⁾. Ezek közül a) I. Imre kapitány volt. b) Zsigmond előbb nemes testőr 1771-ben, 1792—94-ben tartományi biztos, kinek András és II. Imre fiai voltak. c) II. Mózsés. d) I. Dániel.

II. Mózsés szintén háromszor nősült. Első neje Cserey Krisztina ¹⁾, a második b. Bánffy Éva, a harmadik Henter Borbála volt. Ezekből fia II. József katholizált, másik fia Elek.

¹⁾ Lehoczyt itt nem lehet megérteni, mert e három, illetőleg négy fiút egyszer III. László fiának Józsefnek (mi nem áll) fiaíul, másszor Dánielt említve egyenesen Mózsés fiainak mondja. Ő említ egyszer Adámot is, tán II. Mózsés helyett.

²⁾ Miután Hodor K. szerint ez idő táján egy Zeyk Mózsésnek neje Sombory Krisztina előbb Cserey Zsigmondné volt, lehet hogy itt Cserey Krisztina helyett Sombory Krisztina értendő. Vagy más Mózsés volt az, kinek neje Sombory Krisztina volt? és ismét más azon Zeyk Mózsés is, kinek 1779 táján nejeül Bárdosy Judit olvastatik.

II. Józsefnek fia Lajos 1837. és 1846-ban kir. hivatalos az erdélyi országgyűlésekre, volt főkormányzéki fogalmazó is, sőt fiatal korában 1815-ben Torda vármegye aljegyzője. Meghalt 1848-ban. Három fia a táblázaton áll.

Eleknek fia VIII. János, az író, az írói, különösen a költői pályán fáradozott. Hős költeményeket írt Krisztus a földön, a Kenyérmezei diadal, stb. című kötetekre terjedő verseket. Fordította Vischel ima-könyvét is. Meghalt 1860. febr. 9. kora 74. évében. Utódai a táblán állanak.

I. Mózesnek fia I. Dániel szül. 1745. körül. A nyilvános pályára lépven, 1770-ben kir. táblai számfölötti ülnök, 1777-ben ítélőmester, 1785-ben kormányzéki, 1791-től kanczelláriai udv. tanácsos, 1795-ben kir. táblai elnökül választá az országgyűlés. Volt egyszersmind erdélyi al-ajtónálló mester. Meghalt 1796-ban. kora 51. évében ¹⁾. Birt Déván és Pókafalván stb. Nejétől gr. Teleki Borbálától hét leánya és egy fia maradt:

II. Dániel 1804-ben kir. táblai ülnök, később marosszéki főkapitány, végül főkormányzéki tanácsos, miről 1835-ben leköszönt, 1837-ben Alsó-Fejér vármegye országgyűlési követe. Nejétől báró Vay Katalintól gyermekei: a) Károly a politikai pályán szerepelt mint Kolos vármegye követe az 1846. 1848. évi országgyűlésen, valamint 1865-ben és jelenleg is (1866) a pesti országgyűlésre Kolos vármegye képviselője, b) III. József (szül. 1805. nov. 30. † 1852. sept. 24.) Tanulását Göttingben végezte, 1834-ben Gyula-Fejérvár követe az erdélyi országgyűlésre, és azon időtől minden országgyűlésen ott küzdött az ellenzék sorában. Gyermekei maradtak. c) Domokos mint honvéd tisztt Segesvárnál esett el 1849. jul. 30-án. d) Dániel, e) Miklós.

József (tán III. Józsefnek) fia 1866-ban Aranyosszék képviselője a pesti országgyűlésre.

A családfán nem állanak Mihály 1542-ben Isabella királyné kincstárnoka ²⁾).

Az újabb időből: Ágnes Benedikti Leopoldné, Rákhegyi Palósné, és azon Zeyk, kinek neje Kóji Komáromy Klára stb.

A Zeyk család Erdély 86 helységében volt birtokos, ennyi helységben vesztett 1848-ban úrbéri jobbágyságot.

Czímere a családnak — mint főleg a metszvény ábrázolja — a

¹⁾ L. életrajzát Siebenbürg. Quartalschrift V. 458. Leh. szerint.

²⁾ Lehoczy id. h. 443.

paizs udvarában zöld téren nyugvó oroszán, mely fölött pánczélos kar kivont kardot, s azon levágott vérző törökfejet tart. A paizs fölött koronás sisak, és arról két oldalra leomló foszladék látszik.

Zezelling család. Zezelling Tóbiás 1710-ben I. József királytól nyert czímeres nemes levelet. ¹⁾

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. arany udvarban egy fejű fekete sas szétterjesztett szárnyakkal látható, a 2-ik és 3-ik fekete udvarban kettős farkú arany oroszán első jobb lábával kettős ezüst keresztet tart, a 4-dik arany udvarban zöld téren fehér nadrágos, fekete harisnyas, kék kabátos német áll, derekán vörös öv, fején tollas fekete kalap van, jobb kezével kivont kardot tart. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan német emelkedik ki, jobb kezével vörös-fehér zászlót tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös ²⁾.

Zichy család. (Zichi és Vásonkeői gr.) Hol a történelmi valóság végződik, a költészet veszi át szerepét úgy nemzetek, mint egyes családok eredetének történetében. De a költészet ama történeti homályt föl nem deríti, leggyakrabban csak bonyolítja, és a további kutatás lehetőségét is nehezíti. Majd minden család bir hasonló, régebben vagy újabban kelt pótszerrel a történelmi hiteles adatokat meghaladó időkre nézve, mely a család történetét a hatszázados pergamen tartalmain túlvigye a homályos zürbe, hol a költészet a valósággal zavartalanul ölelkezhetik. Hazánk legrégiebb ősi családai átalában csak a XII. és még inkább a XIII. századig adatolhatják hiteles okmányokkal nemzedékrendjeiket, azontúl „h a g y o m á n y-“nak igényelt (legtöbbször újabb keletű) regék hivatnak tanúságul. A fellengző genealogók legkevésbbé elégesznek meg a száraz valósággal.

Az ősrégi Zichy család czímerében — mint alább említendjük — koronából kiemelkedő két szarvas-agancs látható, ehez ragaszkodva íratik, miszerint a család egyik őse a hunnok korában egy szarvas útmutatása mellett gázolt át a Moeotis taván és úgy kalauzolá át a hunnokat is; innen lenne a család czímere ³⁾. Egy másik, újabb előadás Árpád alatt a magyaroknak a Volga (Tanais) folyamom átköltözésekor a nemzet egy részét Kis-Azsiába költözteti, és ott egy Zichy-tól a

¹⁾ Collect. herald. nro 736.

²⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

³⁾ Timon, Imago antiqua Hung. cap. 4. p. 25. Bel M. Notitia nova Hung. tom. V. Comit. Moson. Idézve Lehoczky Stemm. II. 448. Nem lévén szükséges megjegyeznünk, hogy a családi czímerek (és főleg nálunk ekkor még nem is léteztek, azok sokkal későbbi keletűek, valamint a családnevek is.

Gogia-Szichi ¹⁾ erősség alapítójául; majd még az Ottoman uralkodó ház vérrokonául tünteti fel. — Megemlítve ezeket, térjünk az okmányok hiteles adataihoz.

Zala vármegyében fekszik Zajk (vagy Szajk) helység, most is a gróf Zichy család tulajdona ²⁾, valamint Somogy vármegyében van Zich helység, jelenleg is a zichi Zichy nemes család birtoka ³⁾. E két helységről neveztettek legelőször a Zichy család törzs-ősei. A XIII. század második felében, 1270-ben élt Zichi Gál, aki, valamint még harmadik unokája is Zsigmond de Zajk-nak is íratott.

Nevezett Gáltól a családfa ⁴⁾ következő:

¹⁾ Kis-Ázsiában ezen Gogia-Szichi vagy Zich erődöt a század első felében viselt török háború alkalmával a *Wiener-Zeitung* 1828. octob. 16. 240. számában említi: Nachrichten vom Kriegs-Schauplatz fölírat alatt irván: ... *die Türken wandten sich nach dem befestigten Posten Gogia-Szichi*. — Arra nézve pedig, hogy I. Ottoman török szultán magát Zichinek nevezé, idéztetik Gallo Bellicus Annalisa, és Ziegler: In dem täglichen Schauplatz der Zeiten.

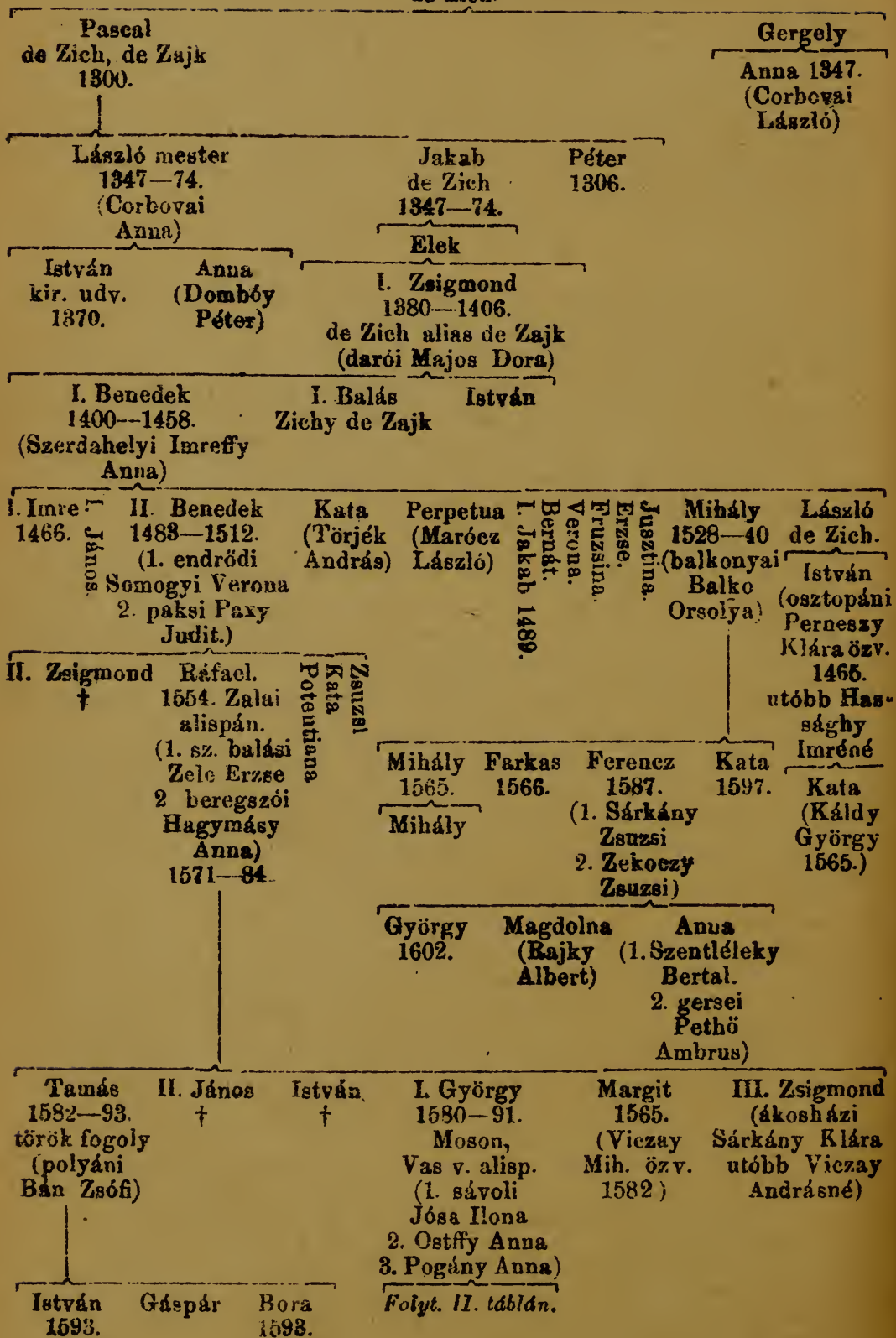
²⁾ Fényes E. Magyarorsz. állapota Statis. Geographiai tekintetben. Pest 1836. I. köt. 229. és 517. lap.

³⁾ Fényes E. Geographiai Szótár IV. 326.

⁴⁾ Lehoczky Stemmat. II. 448. — továbbá Schönfeld Adelslex. I. 132. Kéziratokban a) Geneal. authent. mss. I. b) Deduc. et Tabellae ms. a nemzeti muzeumban fol. lat. nro 213. c) Wagner mss. tomo LXX. 272. d) Rajesány ms. I. 47. II. 237. satb. Az újabb nemzedékre a Göthai grófi Taschenbuch 1837—1865. A grófi családtól teljes genealogiát nem nyerhetvén, valamint a grófi nemzetségnök divényi senior. uradalmában Zsélyi levéltárnokától ígérete daczára máig sem (1866. máj. 17.) érkezvén adatok; a családfára nézve csupán a fölebbi forrásokra voltam szorítva, mit netaláni hiány miatt megjegyezni kívántam.

I. tábla.

Gál
1270. k.
de Zich.

II. tábla.

I. György, ki az I. táblán.
1580—91.Moson, s utóbb
Vas alispánja
(1. sávoli Jósanna.
2. Ostffy Anna
3. Pogány Anna)

1-től II. Ráfael 1586—1599. (Bornemisza Anna)	I. Pál 1598—1638. Veszprémi kapit. győri altáborn. (csábi Csáby Sára) <i>Folyt. III táblán.</i> <i>nemesi ág</i>	Erzse 2-től III. Benedek I. Mihály 1586. 1604—1635. 1623. (Körtvé-Vasi sz. bíró Vasi sz. bíró lyessy (F. szelestei és alispán János) Sober Erzse). (1. Dömölky 2. Rajky Kata János) 2. sz. jakabi Pethő Kata <i>ne m e s i á g.</i>	3-tól I. Ádám + Éva (Szelestey Ferencz)
György 1656. győri 1658. eszterg. kanonok. jáki apát.	Zsigmond 1647—1655. (1. simoni Szabó Anna) 2. Adorján Anna)	I. Ferencz (1. Boros Kata. 2. Francsics Éva.)	II. György (Siess Julia) Julia. Zsófia. Erzse Klára István Erzse Anna (Szelestey György)
Péter 1698.	János (Komáromy Éva)		
György pap.	László jesuita.	Pál.	János 1755. vasvári e. kanonok.
György	Pál	Mihály.	1-től II. Ádám III. György 1703. a komáromi kapit a Ra- sereg alezred. butin ezredb. oszt. 1748. † Francia orsz. (Sallér Judit) (Jagudich Zeuzsa. alias Szent- mártoni)
II. Ferencz (senkoviczi Horváth Kata)	III. Ádám. Csépreghen (Kéry Orsolya)		
Károly †	József Tolnai sz. bíró, alisp. (Bezerédy Fruzsina 1764. özvegy.)	Ferencz Mosoni jegyző utóbb alisp. 1767—70.	Anna M. N. II. Imre Ferencz (Illóvay (Csiba oszt. 1743. 1762. József) Ján) ezredek.
József (Bésán Fáni)	Ádám ker. t. üln 1732. báró †	Ferencz	Sándor IV. György Lajos Anna (Högyész Antal 1779.)
János cs. kir. kam. (gr. Somsich 1794. Pongrácz) (Bezerédy Zsófia)			
István Miklós			

III. tábla.

I. Pál, ki a II. táblán.

1598—1638.

veszprémi kapit.

győri altáborn.

(csábi Csáby Sára)

I. István

sz. 1616—1693:

báró s 1676. gróf

tárnok mest. stb.

(1. vedrédi Baranyai

Mária

2. Annade Magdolna 1687.)

II. Pál cs. k. kam. (b. Andrassy (b. Károlyi Kata)	Klára (b. Andrassy Miklós)	II. István győri parancs. (b. Balassa † 1700. máj. 4. Simon) (b. pribéri Melith Mária)	2-től Magdolna (b. Balassa Simon)	IV. Ádám Mosoni főisp. 1699—1701. (1. gr. Forgách Zsuzsa 2. Jakusith Teréz.)	Zsuzsa †
			Károly † 1741. jun. 14. Mosoni főisp. (gróf Stubenberg Julian)	Kata (gr. Balassa Pál)	IV. Ferencz ifjan †
			Regina	Sarolta.	
I. László alezred. komáromi főispán 1701. †	Klára apáca (gr. Csáky Pozsonyb. István)	Mária (gr. Csáky István)	Julia Barkó-czy Fer.	I. Péter sz. 1674 † 1726. Szabolcsi főisp. sept. Klára. 2. Bercsényi Zsuzsa † 1745.	Sára (gr. Petky Dávid)
I. től Ferencz győri püsp. † 1783.	László szabolcsi főis. 1726.	M. Anna (gr. Csáky Fer.)	Teréz (gr. Van de Nath József)	2-től Miklós szabolcsi főisp. † 1753. (b. Berényi Erzse)	Zsuzsa Jozéfa (gr. Orsich.)

III. Pál eszt. kan. püsp. † 1737.	III. István drag. kapit. † 1705.	III. János kir. tan. 1707 † 1724. (b. Thalheim M. Anna)	Ferencz. †	Mária (gr. Eszterházy Istv.)	Róza apáca fejed.	II. Imre Arvai főisp. † 1716. (gr. Erdődy Teréz)
IV. János sz. 1710. cs. kir. kam. (1. gr. Széchenyi Kata. 2. gr. Schמידegg Friderika)	Mária (gr. Kronegg)	IV. István sz. 1715. Komárom v. administ. 1761—67. (gr. Stubenberg Mária Czerzil)	Bora (gr. Berényi Imre)	M. Anna (gr. Sztáray Imre)	Kata.	

Folyt. V. táblán.

Folyt. IV. táblán.

IV. tábla.

IV. János, *ki a III. táblán.*
sz. 1710.

cs. kir. tan.

(1. gr. Széchenyi Kata
2. gr. Schmidegg Friderika)

1-től V. János sz. 1737 † 1778 (1. gr. Be- rényi Mária 2. b. Lu- sénazky Teréz)	IV. Zsigmond. cs. k. kam † 1802. febr. 11. (gr. Raab Amália)	Jozéfa (1. b. An- drássy János 2. Bara- nyay 3. b. Ré- vay Fer.)	Kata M. sz. 1752. april. 14. (gr. Keg- levich Károly)	Teréz † 1802. mart. 25. csill. k. h. (b. Wé- csey Siegbert)	Juliána (Blank N.) Palotán † 1826. sept. 22. (Livora Janka † 1840)	2-től I. Miklós (gr. Czi- ráky György)	Kata (gr. Czi- ráky György)
p a l o t a i d g							
IV. János sz. 1777. jun. 30. † 1830. jul. 26. (gr. Collo- redo Franziska 1798. nov. 30tól) Folyt. a köv. lapon.		Janka sz. 1792. (Réh János † 1847.)	II. Miklós szül. 1800. apr. 4. (b. Kray Mária)		Mária-Jozéfa (1. Schneeberger Vincze 2. Schönberger Adolf tábornagy.)		
		III. Miklós sz. 1823. aug. 3. (gr. Festetich Fáni)	Mária sz. 1824. †	Béla sz. 1825. oct. 11. †	Paulina sz. 1836. jan. 14 (b. Oldershausen Verner)		
		VI. Ferencz sz. 1769 † 1823. cs. k. k. őrnagy (Malix Mária Luiza)	Teréz cs. k. h. (gr. Sermage János)				
		a d o n y i d g.					
V. Zsigmond sz. 1800. jan. 6. cs. k. k. és h. őrn. (gr. Kolowrat Valéria)						József sz. 1802 † 1851. cs. k. k. s uhl. tiszt. (b. Majthényi Adél, özv. Traut- mausdorfné)	
		Camilla sz. 1831. dec. 17.	Leona sz. 1833. apr. 27.	Zdenko sz. 1837. sept. 26.	Zsigmond sz. 1840. oct. 26.		
Gyula sz. 1844 oct. 23.	VI. Zsigm. sz. 1846. jan. 5.	Julia sz. 1849. sept. 23.	Henrik sz. 1859 oct. 4.	István sz. 1853 aug. 17.	Valéria sz. 1855. jun. 6.		

IV. táblának

f o l y t a t á s a.

VI. János, *ki az előbbi lapon.*

sz. 1777 jun. 30.

† 1830. jul. 26.

(gr. Colloredo

Francziska

1798. nov. 30-tól)

a l á n g i á g

Teréz Fáni sz. 1806. nov. 12. † 1803. febr. 7.	Fáni sz. 1802. máj. 9.	János Gy. sz. 1804. jun. 19. helyt. tan. <i>Lángon</i> birt †	György J. sz. 1805. aug. 10. (gr. Pálffy Luiza cs. k. k. 1826)	Kamilló sz. 1806. nov. 3. cs. k. k.	Teréz sz. 1811. sept. 20. † 1816. febr. 14.	Jozefa sz. 1814. febr. 17.	Amália sz. 1815. máj. 24.	Alfréd sz. 1816. aug. 10.
		Teodor sz. 1727. oct. 18. †	Ferdinand sz. 1829. nov. 16. cs. k. kam. sz. fejérv. gazd. eln. (gr. Zichy Lidia 1860-tól)		János sz. 1835. dec. 31. (gr. Redern Mária)			
		Ferdinand sz. 1861. apr. 18.	Karolina sz. 1862. april. 6.					

V. tábla.

IV. István, *kia III. táblán.*

sz. 1715.

Komáromi

v. administ. 1761.

(gr. Stubenberg

Mária Czeczil 1750-től)

V. Ferencz szül. 1751. † 1812. veszprémi főispán főpohárnok. (1. gr. Ko- lowrat Krakowazky M. A. 2. gr. Lodron- Laterano M. D. 1808-tól)	Jozéfa sz. 1752. jan. 20. cs. k. h. (gr. Csáky János)	I. Károly sz. 1753. † 1826. állam. minist (hgz Kheven- hiller Metsch Ant. Mária) <i>Folyt. VI. tábl.</i>	Juliana sz. 1754. jul. 13. † 1792. nov. 1. (gr. Czi- ráky László)	V. István Antónia sz. 1755. sz. 1757. † 1841. apr. 2. sz. 1759. cs. k. kam. † 1810. oct. 14. (gr. Pálffy dec. 21. † 1789. Teréz (b. Schil-örg. Pal- † 1833. sonJános) laviciini máj. 3. Károly)	Leopol- dina † 1789. (örg. Pal- Károly)
--	--	---	--	--	---

c s i

c s ó i á g

VII. István. sz. 1780. † 1853. veszprémi főisp. köl. köv. (gr. Stahrem- berg Anna)	Francziska. sz. 1782. mart. 1. † 1805. febr. 24. (gr. Simno- woda Lesniowszky Kázmér)	Mária An. sz. 1784. jul. 21. † 1817. jul. 3.
---	---	---

Eduard József. sz. 1808. jul. 1. k. főhadn. †	Vilmos Gy. sz. 1810. jul. 12. †	Teréz sz. 1813. máj. 31. (gr. Wald- stein János)	Apollónia sz. 1814. jul. 21. (gr. Kinsky Antal)
---	--	--	---

v e d r ő d i á g

VII. Ferencz sz. 1774. † 1861. Bihari főispán fő ajtón- álló. (1. gr. Eszter- házy Amália † 1817. 2. gr. Cav- riani Janka)	Antónia sz. 1776. apr. 24. (gr. Ná- dasdy Mihály)	Teréz sz. 1777. (gr. György Fer.)	III. Károly sz. 1785. oct. 11. Vas v. Adm. cs. k. kam. (1. gr. Bat- thyány Antónia 2. gr. Ap- ponyFáni)	Flóra sz. 1793. octob. 28-án (b. Kress Károly táb.) (gr. Attems Fer.)	Leopoldina sz. 1798. febr. 16. † Agost sz. 1833.	Domokos sz. 1838. jul. 21. veszprémi püspök.	Eugén sz. 1809. sept. 25. † 1849.	Edmund sz. 1811. jul. 9. cs. k. kam (hgz. Odes- chalchi Paulina)
---	--	---	---	---	--	--	--	--

Edmund sz. 1834. mart. 12. (gr. Gat- terburg Gabriella)	Jenő sz. 1837. (gr. Re- deru N.)	Livia sz. 1840. (gr. Zichy Ferd.)
--	--	--

c z i f e

r i á g

<i>Folyt. a köv. lapon.</i>	Anna sz. 1808. oct. 29. (h. Odes- chalchi Agost)	Mária sz. 1810. febr. 2. (b. Wal- ters- kirchen Vilhm.)	József sz. 1814. jul. 9. cs. k. k. (haj. Met- ternich Melan)	Antónia sz. 1816. jul. 14. (gr. Bat- thyány Lajos)	Carolina sz. 1818. nov. 18. (gr. Ká- rolyi György)	János sz. 1820. sep. 23. (b. Kray Irma)	Ferencz sz. 1822. máj. 9.
---------------------------------	---	---	--	---	---	---	---------------------------------

V. táblának

f o l y t a t á s a.

- VII. Ferencz, *ki az előbbi lapon.*
 sz. 1784 † 1861.
 Bihari főisp.
 fő ajtónálló.
 (1. gr. Eszterházy
 Amália † 1817.
 2. gr. Cavriani Janka)

László sz. 1799. aug. 11. helyt. t. kam. (gr. Szé- chenyi Mária)	Mária sz. 1800. aug. 10. (gr. Sei- lern József)	Kázmér sz. 1802. dec. 5. † 1847. máj. 26. (gr. Kö- nigsegg Mária)	Leopold sz. 1805. jul. 10. örnagy. (gr. Sztá- rayMária)	Fáni sz. 1806. nov. 15.	Pál sz. 1808. aug. 27. † 1850. máj. 13. (b. Hild- prandt- Mária)	IX. Ferenc sz. 1811. jun. 24. 1861. nógrádi főisp. (marq. de Ville Mária, gr. Demblin.)	Ipoly sz. 1814. jun. 5. v. váczy kanon. apát.
	János sz. 1834. jul. 15. kapit.	Crescen- zia sz. 1836. aug. 8. (b. Selde- neck Miksa)		József sz. 1841. nov. 13. jur. dr. 1865. képv.	Tivadar sz. 1847. máj.	Ferencz és Ágost ikrek sz. 1852. jun. 14.	
	Sándor sz. 1843. jun. 29.	Elek sz. 1844. dec. 26.		Ernö sz. 1846. nov. 20.		Géjza sz. 1849. jul. 22.	
Sal. Ferencz sz. 1825. sept. 23. †		Lajos sz. 1827. sep. 26. †		László sz. 1830. sep. 11. cs. k. k. (gróf Széchenyi Ernesztina)		Mária sz. 1833 dec. 16. (Visolyi Gusztav 1851.)	

VI. tábla.

I. Károly, ki az V. táblán.
sz. 1753. † 1826.
állam minister
(hzg. Khovenhiller-
Netsch Ant. Mar.)

v á z s o n y i á g

VIII. Ferencz sz. 1777. † 1839. altábornagy (gr. Ferraris Maria cs. k. h.)	II. Károly sz. 1779. † 1834. Kamarai elnök. (1. gr. Eszter- házy Fáni † 1804. 2. gr. Feste- tich Júlia Folyt. VII. tábl.	Ferdinand sz. 1783. † 1862. altáborn. velencei kor- mányzó (gr. Szé- chenyi Zsófia)	Amália sz. 1782. (gr. Viczay Fer.) † 1819.	Adél sz. 1788. apr. 30. (hz. Khe- venhiller Metsch Fer.)	Krisztina sz. 1792. apr. 30. (hz. Khe- venhiller Metsch Fer.)	Eleonora sz. 1796. dec. 3. cs. k. kap. (b. Loe de Wissen Julia)	Miklós sz. 1796. dec. 3. cs. k. kap. (b. Loe de Wissen Julia)	Karolina sz. 1802. febr. 4.
--	--	--	---	--	---	---	---	-----------------------------------

D a r u f a l v i á g

Alexandra sz. 1821. nov. 26 †	Friderik sz. 1823. jan. 19, † 1848. máj. 10. (gr. Stu- benberg Anna)	Imre sz. 1826. jan. 16. h. kapit.	Gábor sz. 1828. sep. 13. örnagy (b. Wit- tinghof Zsófia)	Sándor sz. 1829. febr. 4. kapit.	Antónia sz. 1830. dec. 11.	Karolina sz. 1832. †	István sz. 1836. jul. 7.	Vilmos szül. 1840. octoberb. 21. főhad.	Krisztina sz. 1843. jan. 8.
			Ludovika sz. 1853. febr. 2.	Carola-Alberta. szül. 1854. sept. 2.					

o r o s z v á r i v a g y F e r r a r i s á g

Henrika sz. 1800. febr. 10. (hz. Odes- chalehi Incze)	Móricz sz. 1802. apr. 2. † nov. 24. József sz. 1801. jan. 21. hadn. †	Emilia sz. 1803. nov. 3. (gr. Szé- chenyi Pál)	Viktor sz. 1806. jun. 21. dr. Kap. † Melánia sz. 1806. jan. 5. (hz. Metternich Kelem. minist.	Emánuel sz. 1808. dec. 26. cs. k. k. örnagy (Miss Stra- chan Sarlotta † 1851.)	Bódog sz. 1810. nov. 20. cs. k. k. (gr. Reichen- bach Lessonitz Emilia)	Alfréd sz. 1812. mart. 13. † sep. 16.	Lajos sz. 1814. mart. 1. cs. k. k. † 1859. dec. 30. (Ble- szynszka Augusta cs. k. h.)	Károly sz. 1817. nov. 16. †
				Viktor sz. 1842. jul. 1. 1865. orsz. gyül. kép.	Melánia sz. 1843. aug. 16.	Lajos sz. 1844. aug. 11.	Karolina sz. 1845. oct. 13. (gr. Szé- chenyi Gyula)	Manó sz. 1852. febr. 19.
						Emilia sz. 1847. jul. 1.		

VII. tábla.

II. Károly, ki a VI. táblán.

sz. 1779. † 1834.

kamarai elnök

(1. gr. Eszterházy Fáni

2. gr. Fesztetich Julia

3. gr. Seilern Crescencia)

Lebén sz. - miklósi ág

tól Pál 2-től Julia Felicia Henrik Herman Ottó Béla 3-tól lásd							
sz. 1802.	sz. 1808.	sz. 1809.	sz. 1812.	sz. 1814.	sz. 1815.	sz. 1816.	alább VII.
aug. 8.	jan. 27.	sept. 2.	nov. 4.	maj. 17.	jul. 21.	oet. 21.	táblán.
s. k. k.	(gr. Hu-	cs. k. és	cs. k. k.	1865.	(gr. Csáky	cs. k. k.	
Kornis nyady	p. h	Mosoni kanczell.	Gabriella)	tábornok.			
Anna Ferencz)	(gr. Hoyos	főisp	(Szegedy				
1854.)	Henrik)	(b. Mesko	Karo-				
		Irén)	lina)				
Karolina	Antónia	Herman	Ilona	Adorján	Iréne		
sz. 1842.	sz. 1845.	sz. 1848.	sz. 1857.	sz. 1857.	sz. 1859.		
nov. 27.	dec. 22.	apr. 29.	aug. 17.	jul. 11.	febr. 17.		

VIII. tábla.

II. Károly, ki a VII. táblán

sz. 1779. † 1834.

(3 ik nejétől gróf

Seilern Crescencától)

Karolina	Alfréd	Mária	Gejza	Imre	Rudolf	Ilona
sz. 1820.	sz. 1821.	sz. 1822.	sz. 1828.	sz. 1831.	sz. 1833.	sz. 1834.
jun. 8.	jun. 28.	oct. 12.	april. 2.	dec. 6.	jun. 11.	aug. 9.
cs. k. h.	† 1856.	(gr. Wenck-		cs. k. k.	(gr. Péchy	cs. k. h.
Festetich	jan. 7.	heim Antal)		kapit.	Jakobina)	(m. Palla-
Dénes)	Cairóban					vicini
						Osvát)

Az első törzs-ösök közül Zichi Pascalnak egyik fia Péter 1306-ban Robert Károly király alatt élt, adományt nyert, és Esztergamnál lett el. ¹⁾ Testvérei László és Jakab 1347-ben I. Lajos király alatt kaptak adományt. László mester fiágon fiában István kir. varnokban kihalt. Jakab azonban, (a somogyi Zichi Pascalnak,) mint az 1371. évi okmány mondja, ²⁾ és ki más adat szerint testvérével Lászlóval a nápolyi hadjáratban is részt vett,) a családnak több terjesztője lett. Jakabnak Elek fiától unokája Zichi és Zajki I. szigmond 1380—1405. élt, nőül vévén darói Majos Dorottyát, erzé Tolna vármegyében a darói uradalmat. ³⁾ Ennek a táblán lát-

¹⁾ L. „Állásából kidőlt Czedrus“ hal. beszéd. 1726.

²⁾ Katona Historia critica tomo X. p. 476.

³⁾ Az idézett családfák szerint.

ható három fia közül I. Benedek a Hunyadiak korában 1458-ban élt, ¹⁾ és Mátyás kir. alatt — mint egy halotti beszédben olvassuk — bandériumot vezénylett. Nőül vette Zerdahelyi Imrének (kitől az Imreffy család eredt) leányát Imreffy Annát, ²⁾ kitől hat leánya, és hé fia volt. ³⁾ Ezek közül II. Benedek lett a család tovább terjesztője, de mielőtt róla szólnánk, meg kell említenünk testvérét Mihály 1528—1540-ből, kinek ága három nemzedékig terjedt, és kinek gyermekei közül Ferencz és Katalin 1597-ben oklevél szerint Zala megyében Gutorföldi birtokosok voltak.

II. Benedek 1483. 1512-ben élt. Első neje endrődi Somogyi Verona, a második pákosi Paxy Lajos komáromi főispánnak leánya Paxi Judit volt. Ezekből három leány és két fiú maradt, az idősb fiú II. Zsigmond elhalván, Ráfael maradt, ki 1548-ban I. Ferdinánd királytól érdektársaival együtt új megerősítő adományt vitt Zich, Gyal, Kéty, Zöllös másként Kupp, Fintafalva, Budafalva, Jakabfalva, Mersőlez, Csehe, Vörcheg, Baliaka, Felrithfalva, Lőcseifalva, Guthorfölde, Kisfalud, Hahót, Szerdahely birtokaira; 1554-ben Zala alispánságot viselt. ⁴⁾ Első neje szent-balási Zele Erzsébet, a második 1571 - 84-ben beregszói Hagymássy Anna volt. Ezekből egy leány Margit 1582-ben már lósi Viczay Mihály özvegye ⁵⁾ és négy fia maradt. Ezek közül Tamás 1593-ban törökfogságba esett, de kiváltatott, és gyermekeiben kihalt, hasonlóan kihalt III. Zsigmond is, kinek neje ákosházi Sárkány Klára, utóbb Viczay Andráshoz ment nőül. Családfentartóul maradt I. György, ki a hadi pályán is részt vett, és 1566-ban Kerecsényi László mellett Gyula vára védelmében

¹⁾ Benedekkel egy korú volt és 1453-ban élt Zichy Lukács, kit a tábla lára illeszteni nem tudunk. *Lásd gr. Teieki Hunyadiak kora X. köt. 363. lap.*

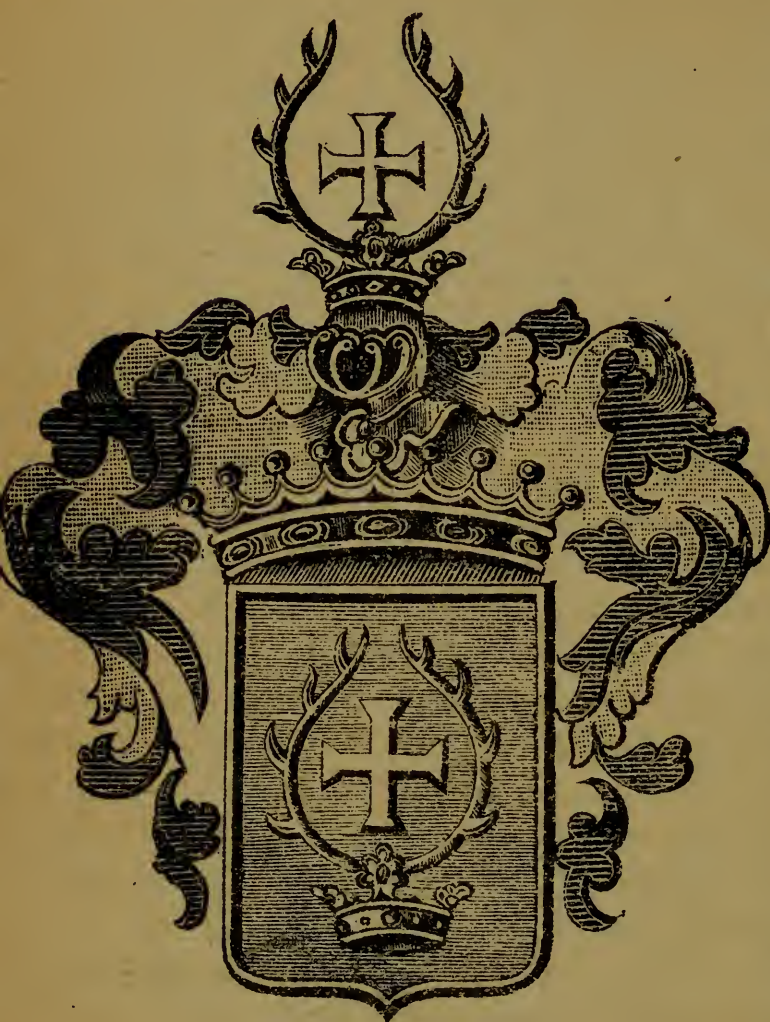
²⁾ Anyja Zákány Kata Zákány Miklósnak leánya volt.

³⁾ Rajesányi genealogiáin itt egy izzel több áll, t. i. I. és II. Benedek közé egy Balás van téve, az I. Benedeknek fiául a II. Benedeknek és testvéreinek pedig atyjául. De utóbb ezt R. maga is kitörölé.

⁴⁾ Rajesányi Ád. szerint.

⁵⁾ Budai Fer. Hist. lex. III. 614. lap. átvette Forgách Fer. Comment. pag. 348. azon orthographiai hibás adatát, mintha Zichy Margit 1565-ben Miksa királytól Trencsín várát batezer forintért zálogba vette volna, azonban e helyett Zéchy Magdolna (gróf Pyrhús ab Arco özvegye) értendő, ki után 1573-ban is még Kerekes munkája szerint Trencsín várát Zéchy (vagy Széchy) Magdolna veje Poppel László lobkoviezi báró birta zálogjogon, ki azt 1582-ben adta Forgách Imrének és vejének Zrínyi Ilonának zálogba, míg 1595-ban Forgách Imré től Illésházy István kezébe került, és enéek családja által biratott e század folytán is.

ülködött ¹⁾; már 1580. — 1591-ben Moson vármegyének, ²⁾ 1592-ben edig Vas vármegyének alispánja volt. Háromszor nősült, először

nőül vette sávoli Jósa Farkasnak leányát Ilonát, ennek halála után Ostffy Domokos leányát Annát, harmadszor vette csebi Pogány János leányát Annát, ezektől hét gyermeke maradt életben, és pedig az elsőől a többi hözt I. Pál, kiről mint sz. öszves gróf Zichy család törzsatyjáról alább emlékezendünk, a másodiktól született III. Benedek és I. Mihály, a most élő zichi Zichy nemes családnak alapí-

i, a harmadiktól is volt fia Ádám, de magnélkül halt el.

III. Benedek 1622. 1623-ban ³⁾ Vas vármegye szolgabírája 1630-ban követe ⁴⁾ volt, utóbb alispánnak iratik. ⁵⁾ Nejétől felső-szeles-i Sóber ⁶⁾ Erzsébettől két fia maradt; u. m. György, ki 1656-ban győri kanonokból az esztergomi káptalanba lépett át, 1658-ban zéromi főesperes lett, ⁷⁾ római theologus, és jáki apát volt, és Zsig-

¹⁾ Istvánffy Nic. Historia edit. 1685. pag. 309. és utánna Budai id. h.

²⁾ Lehoczky Stemmat. I. 199. és éred. oklevél, továbbá Rajcsányi id. h.

³⁾ Eredeti okiraton, és 1622. évi 36. 1625. évi 20. törv. cz.

⁴⁾ Lehoczky Stemmat. I. 191.

⁵⁾ Rajcsányi Ád. id. k.

⁶⁾ Rajcsányiról, más genealogiákon Sóber helyett Sötér olvasható.

⁷⁾ Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 168.

mond 1647—1655-ben, ki előbb szent-simoni Szabó Bálint leánya. Annát, ennek halálával felső-őri Adorján Mihály leányát Annát vévé feleségül, ismét két fiú atyja lön, egyik fia János nejétől Komárom Imrének Éva nevű leányától nemzé Györgyöt a papot, Lászlót a jesuitát, Pált, kinek a táblázaton látható három fián túl ágazat nem ismerjük, és Jánost, ki 1755—1760-ban a vasvári káptalan éneklő kanonokja, (de Candelis alias Gierzen de terra Fogaras) apja és apost. jegyző volt.

Mihály (III. Benedeknek testvére) 1623—1635-ben még Vármegye szolgabirája¹⁾, utóbb alispán volt.²⁾ Első neje Dömölk Katalin, a második szent-jakabi Pethő Kata volt. Ezekből négy gyermeke maradt, közülök Györgynek Siess Júliától csak gyermekeit ismerjük, a másik fiú I. Ferencz kétszer nősült, első neje volt Boros Katalin, kitől a táblán látható II. Ádám és III. György fiai maradtak, másodszor nőül vette Franchich Évát, kitől gyermeke nem maradt, de ki özvegyen maradván, másodszor férjhez ment Várdinyei Sándorhoz, és ennek halálával Svastics Gáborhoz. Említendő fiai közül

III. György a komáromi magyar seregnél alezredes, utóbb ezredes³⁾ volt, 1743-ban osztozott rokonával II. Imrével (III. Ádám fiával). Nejétől Sallér Judittól⁴⁾ fiai voltak Ádám, Ferencz, Sándor, IV. György, (kinek leánya Anna Högyész Antalné 1779-ben) és Lajos, tovább ez ágat nem ismerjük, de ezen öt testvér közül meg kell különösen emlitenünk Ádámot, ki előbb 1723-ban Bács vármegye alispánja⁵⁾ innen a Dunántúli (kőszeghi) ker. tábla ülnöke 1730-ban már nádori ítélő-mester volt, 1732-ben pedig bárósággal emeltetett,⁶⁾ de magnélkül halt meg.

II. Ádám (III. Györgynek) testvére, 1703-ban kapitány volt Rabutin ezredben. Meghalt Franciaországban. Nejétől Jagudich márként Szent-Mártoni Zsuzsannától két fia maradt: II. Ferencz és II. Ádám. Ez utóbbi Csepregen lakott, és nejétől Kéry Orsolyától nem. Ferenczet a csepregit, ki 1762-ben ezredes volt, és Imrét, kiknek utódait nem ismerjük.

¹⁾ Eredeti okiraton, és 1635. évi 92. törv. cz.

²⁾ Rajcsányinál, és Adami Ms. a nemzeti muzeumban.

³⁾ Lehoczky Stemma. II. 449. És Rajcsányi id. h.

⁴⁾ Bossányi contra Eszterházy pör, pag. 505.

⁵⁾ 1723. évi 45. törv. cz.

⁶⁾ Adami Mih. Collect. kézirat a nemzeti muzeumban fol. 4rén 18. sz. alatt.

II. Ferencz (III. Adám testvére) vabiczai Senkovicz Horváth Katalint vette nőül, ettől születtek a táblán látható öt gyermeke; ezek közül József Tolna megyében szolgabíró, utóbb alispán, kinek utódát Jánost 1794-ben cs. k. kamarásnak olvassuk. — Ferencz (II. Ferencz fia) Mosony megyének előbb jegyzője, utóbb alispánja volt.

Mint jött le ezektől (a családfe II. tábláján) a Zichy-ek Somogy megyei nemesi ága, melyből Zichy Antal nevezett megyéből 1861- és 1865/6-ban országgyűlési képviselő, és jelesebb szépirodalmi műveikért Kisfaludy-Társasági tag, — adatok hiányában nem közölhetem.

Vissza kell térnünk I. Györgynek fiához I. Pálhoz, kitől a Zichy grófok összes családja származik. Nevezett

I. Pál 1619-ben Veszprém várkapitánya volt, midőn azt Bethlen serege megszállta; és miután azt hőiesen védeni akarván, az örség által a vár feladatott.¹⁾ Bethlen fogságába esett, honnan öt neje csábi Csáby Sára nagy összeg sarczon váltá meg 1622-ben. Hűségeért Győr és a hozzá tartozó erősségek alvezérévé (vice-generalis) lett, egyszersmind arany sarkantyús vitéz volt. Ő szerzé családjának még veszprémi kapitány korában a Fehér- és Veszprémi-megyei jószágokat, valamint 1634-ben a Libén-Sz. Miklósi uradalmat is, míg Zala- és Somogymegyei atyai birtokait 1624-ben testvéreire átírá. Meghalt 1638. évi jan. 28-án.²⁾ Nejétől csábi Csáby Sárától egy fia maradt:

I. István, született 1616. sept. 18-án. Gondos neveltetésben részesülván, serdült fiatal korában III. Ferdinand udvarában kamarás; 1637-ben a győri lovasság vezére, 1641-ben Győr vár és városa seregének parancsnoka, 1650-ben Veszprém és Vázsony vár főparancsnoka, atyja után országos altábornok, 1655-ben kamarai elnök, és báró lett.³⁾ 1661-ben korona-örre neveztetett, és e méltóságban az 1662. évi országgyűlés által is megerősítetett.⁴⁾ 1676-ban I. Leopold király által összes utódaival grófi rangra emeltetett.⁵⁾ 1681-ben Mosony vármegye főispánjává, majd főajtónállóvá, 1690-ben pedig tar-

¹⁾ Pethő Gergely, Magyar Krónika. 189. lap.

²⁾ Saigó Benedek, Győri Sz. Mária Congregatio eredete. 10. és 42. lap

³⁾ Lehoczky Stemma. I. 170.

⁴⁾ 1662. 49. évi törv. cz.

⁵⁾ Liber Regius; Bel Notitia Nova Hung. tomo V. p 31—37. Továbbá Deduct. et Tabellae kézirat a nmti muzeumban nro 213. — Uj Magyar Muzeum 1851—2. évi foly. II. köt. 451. lap. stb. A góthai gräfl. Taschenbuch a grófság keletét hűtlen forrásból merítve, mindenütt téved.

nok mesterré neveztetett. Meghalt 1693. mart. 15-én (Virágvasárnapon). Eltemetett Oroszvárrott, hol az általa épített templomban emlékére latin felirattal ékes sírkövet Ádám fia állított. Ő szerzé és adományokkal erősíté meg családja részére a temérdek vagyont, melyek családját a leggazdagabbak közé emelték. Már 1646-ban vitt a oroszvári uradalomra kir. adományt.¹⁾ Hasonlóan az atyja által szerzett Libén-Sz.-Miklósi uradalomra is, melyre nézve a kincstárnak hátralévő 7000 ftját lefizeté. 1649-ben szerzé a vázsonykeői uradalmat,²⁾ Adony, Felső-alsó Czikolával és Sz.-Mihálylyal, 1650-ben a Palotai uradalmat, és mindazon javakat, melyeknek Fejér és Veszprém megyében a család jelenleg is birtokában van. Még atyja I. Pál a kamarától II. Ferdinand király korában zálogjogon tizenhét ezer ftban szerzett Komárom várához tartozott hét helységet, mely azonban utóbb III. Ferdinand által a zálogos összeg megtérítése mellett gróf Puchheim János-Kristófnak átengedtetett, azonban 1657. után Puchheim János utóda Adolf az összes Komárom vári jószágoknak négy helységen kívül visszaváltását Zichy Istvánnak engedte át, melyeket³⁾ azután I. Leopold király 1659-ben Zichy Istvánnak s fiágú utódainak örökösen, leány-ágú utódainak pedig visszaválthatólag adományozta, és 57,818 fban kötötte le, egyszersmind vérhatóságot is adván a birtokokra, és szabadságot, hogy Csicsón, vagy más alkalmas helyen a komáromivárhoz hasonló mentességű és szabaditékú várkastélyt építhessen. Ugyan csak István szerzé Nógrádmegyében a gróf Balassa Imre hűtlenségi belyégén a koronára szállott Divényi urodalmat, melyre 1686-ban kapott kir. adományt, és mely utóbb családi senioratusi urodalommmá vált. Házasságra kétszer lépett, első neje vedrédi Baranyay Mária volt, kitől gyermekei maradtak II. Pál, Klára b. Andrásy Miklósné, és II. István. Második neje volt várkonyi báró

¹⁾ Liber Regius anni 1646. folio 66.

²⁾ Vázsonykeőről vették fel azután I. István utódai a vázsonykeői predikátumot.

³⁾ Ezen birtokok az oklevél szerint a következők voltak: Nagy-Megyer m. város, Izsap, Ekecs, Nagy-Tany, két Csicsó, Megyécs, Bogyó, és Szöny helységek, Aszód- vagy Királyfölde, Kecs, Bök, F. és A. Aranyos, Füzekő, és Monostor puszták Komárom megyében, Tök, Budakesz, Ó-Buda, Szent-Endre, Bogdán és Tótfalú helységek, továbbá Monostor, Torda, vácsi rév. Sz. Péter és Várad pusztahelyek Pilis vármegyében. Ezen birtokból az Ó-Budai uradalom 1766-ban gr. Zichy Péter fiának Miklós szabolcsi főispánnak özvegye által jutott vissza egyesség szerint a koronára. *Új m. muzeum 1851/2 évi foly. II. köt. 454. lap.*

Amade Magdolna, († 1687.) kitől leánya Magdolna b. Balassa Simonné, és fia IV. Ádám maradt.

IV. Ádám, ki atyjának Oroszvárott síremléket állított, sokat utazott. miről 1673. évről fennmaradt jegyzetei tanúskodnak. 1674-ben Győri kapitány, 1680-ban k. kamarás, 1685-ben b. t. tanácsos, 1687-ben pedig Mosony vármegye főispánja lett. Meghalt 1701-ben. Ő birta atyja hagyományából a divényi urodalmat, mely azonban utóbb II. Pál ágára viasszaszállt. Első neje ghimesi gr. Forgách Zsuzsa, a második orbovai Jakussich Teréz volt, kiktől két leánya és két fia maradt, azonban a fiúk közül csak Károly élt férfi kort, ifjabb korában külföldön utazott, haza térvén 1713-ban Mosoni főispán ¹⁾ 1716-ban kamarás lett, a következett 1717-ben részt vett savoyi Eugen alatt a török háborúban és Temesvár ostromában. 1735-ben a sz. korona öre ²⁾ és v. b. titkos tanácsos lett. Birta Bars megyében Kis-Tapolcsánt is. Meghalt Pozsonyban 1741. jun. 14-kén ³⁾, eltemette-tett Oroszvárott. Nejétől gróf Stubenberg M. Juliannától, ki utóbb gr. Pálffy Jánoshoz ment férjhez, csak két leánya Regina és Sarolta maradván, ága kihalt.

II. István (I. Istvánnak fia), atyja életében ifjabb István-nak neveztetett; cs. kir. kamarás és tanácsos, 1682-ben Szabolcs vármegye főispánja, Viz-vár kapitánya, úgy Zsámbék vár főkapitánya, ⁴⁾ utóbb Győrvári főparancsnok, 1693-ban korona-ör, ⁵⁾ 1698-ban Komáromi főispán lett. ⁶⁾ A hadi téren szintén érdemeket szerzett, nagy részt vett Palota visszavételében, úgy Csókakeő ostromában, harczolt Kanizsánál és Fejérvárnál, és diadalaiért halálából Győrött kápolnát alapított, melynek a család mostanig kegyura. Meghalt 1700. maj. 4-én. ⁷⁾ Nejétől bribéri Melith Máriától hat gyermeke, négy leánya és két fia I. László és Péter maradtak.

I. László szintén a katonai pályán szerepelt, és alezredes-

¹⁾ Lehoczky Stemm. I. 133. Más adat szerint már 1690. sept. 4. lett mosoni főisp.

²⁾ Horányi De Sacra Corona pag. 376. Lehoczky Stemm. I. 105.

³⁾ M. Történelmi tár VI. köt. 99. lap.

⁴⁾ 1687-ben egy ünnepélyes menevéd levélen ily czímetet használt „Comes Stephanus Zichy junior, J. Comitatus Zabolcsensis Supremus Comes, Sac. Caes. et Reg. Maltis Consiliarius, Camerarius, universorum bonorum Comaromiensium haereditarius Dominus, Praesidiique Sámbékensis Supremus Capitaneus.“

⁵⁾ Horányi id. h. 375.

⁶⁾ Fényes E. Komárom várm. leírása 59 lap.

⁷⁾ Fölötte mondott halotti beszéd nyom. N.-Szombatban 1700. 4rét.

ségig vitte, 1701-ben atyja helyére Komárom vármegye főispánja lön.¹⁾ Mint a gróf Forgách ezred alezredese a francia háborúban megsebesülván, 1703. mart. 15-én magnélkül meghalt. Testvére

I. Péter szül. 1674-ben. Még atyja életében I. József császár tanácsosa, 1694. Zsámbék vár főkapitánya, 1695-ben Szabolcsi főispán, 1699-ben kamarás és v. b. t. tanácsos, 1707-ben főasztalnok mester, és végre 1724-ben a hétszemélyes tábla közbirója. Lakott többnyire Zsámbékon, meghalt 1726. jan. 25-én,²⁾ és az ó-budai parochialis egyházban fia Miklós által emelt vörös márvány emlékkő temettetett.³⁾ Mint költő helyet foglalt irodalmunkban is, ámbár versei csak kéziratban és részben maradtak fen.⁴⁾ Első neje homonnai Drugeth Klára⁵⁾ volt, ettől születtek gyermekei: Ferencz a püspök és László, kikről alább, másodszor 1708-ban vette nőül Bercsényi Zsuzsannát⁶⁾ (kivel ó-budai birtokukon kastélyt és kápolnát építetvén, 1724-ben ott Kis-Czell név alatt a híres Mária Czellhez hasonló bucsújáró helyet kívántak alapítani, mely tervet Bercsényi Zsuzsa és egyik fia Zichy Miklóssal folytatván és a kápolna melle zárdát építvén, azt 1738-ban a trinitarius szerzetnek adományozták.) Nevezett gr. Bercsényi Zsuzsannától, ki 1745-ben halt meg, gr. Zichy Péternek szintén maradtak gyermekei: egy leány, Sára gróf Petky Dávidné, és Miklós. A három fiúról egyenként szölandunk.

Ferencz (Péternek Drugeth Klárától fia) papi pályára lépén, az első misét Bécsben a kir. fölség jelenlétében 1724-ben mondá, és 18 éves korában már sz.-györgyi apáttá neveztetett, 1725-ben n.-váradai plébános és kanonok, 1727-ben esztergami kanonok, nyitrai főesperes, 1734-ben vágújhelyi prépost lett,⁷⁾ 1742-ben novi, 1743-ban bosniai címzetes, majd meg azon évben győri megyés püspök lett, egyszersmind v. b. titk. tanácsos, 1744. jun. 8-tól Győr vármegye főispánja, 1774-ben Sz. Istvánrend vitéze, meghalt 1783. jun. 8-án,

¹⁾ Fényes E. Komárom várm. leírása 59. lap.

²⁾ Lásd a fölötte 1726. mart. 18-án mondott halotti beszédet: „Állásából kidölt és gyökeres nagy Cedrus” sat. cím alatt nyomt. Budán 1726. 4rét. — L. 1715. évi 39. törv. cz.

³⁾ Uj m. muzeum 1850—1. évi foly. II. köt. CDLVI. lap.

⁴⁾ Uj m. muzeum 1851—2. évi foly. I. köt. 259—275. lap. Neje Bercsényi Zs. részére egy német ima-könyvet is írt. L. Egyetemi könyvtárban.

⁵⁾ Homonnai Drugeth Zsigmondnak Keglevich Teréziától leánya.

⁶⁾ Székesi gróf Bercsényi Miklós tábornok és ungi főispánnak homonnai gróf Drugeth Krisztinától leánya.

⁷⁾ Memoria Basilicæ Strigon. p. 167.

kora 83. évében. ¹⁾ Eltemettetett Győrben a főtemplomban. Testvére

László atyja után Szabolcs vármegyének volt főispánja 1726—1734-ben. Meghalt magnélkül. A harmadik, más anyától való testvér

Miklós, sz. 1710-ben, a szabolcsi főispánságban László bátyjának utóda 1734-ben, a midőn egyszersmind megnősült, feleségül vévén karancs-berényi gróf Berényi Erzsébetet; kitől azonban gyermeke nem maradván, magtalanul halt el 1758-ban, és Ó-Budán a szülői által alapított Trinitariusok templomi sírboltjába temettetett el, ékes vörös marvány emlék alá. ²⁾ Benne e szerint ezen ága kihalt. Az ó-budai uradalom özvegyére gróf Berényi Erzsébetre szállván, attól a kir. kincstár az ó-budai koronai urodalmat 1766. april. 12-én Mária Terézia által is aláírt oly egyezség mellett váltá vissza a m. kir. kamara részére, mely szerint a nevezett özvegy haláláig évenként tizenhat ezer ftot húzott a m. kamarától.

Kihalván ezekben II. István ága, vissza kell térnünk ennek idősb testvéréhez II. Pálhoz.

II. Pál (I. Istvánnak Baranyay Máriától fia) k. kamarás és vázsonyi várkapitány volt. Nejétől nagy-károlyi báró Károlyi Katalintól következő gyermekei születtek, ugymint: III. Pál, III. István, III. János, Ferencz (korán elhalt), Mária gróf Eszterházy Istvánné, Róza Vasvári ursulita-apáca, és II. Imre. A fiúkról külön szölandunk, köztök III. Jánosról legutóbb azért, mert tőle szakad le a mostani öszves grófi nemzetség.

III. Pál papi pályára lépett a győri megyében. 1709-ben Rákóczy II. Ferencz udvari káplánja volt, ³⁾ és valószínűleg már ekkor kanonok a győri megyében, honnan 1711-ben esztergami kanonokságra ment át, ott utóbb örkanonok, és scutari választ. püspök lett, meghalt 1737-ben. ⁴⁾ Testvére

III. István a Darmstadti csász. drag. ezredben kapitány volt, meghalt magnélkül Olaszországban 1703-ban. Testvére

II. Imre 1684-ben vázsonyi kapitány, 1696-ban kir. kam. és

¹⁾ Czech János: Győr vármegye főispánjairól. 51—52. lap.

²⁾ Hol az a raktárnak használt sírboltban most is látható féldomborúan vésett és befalazott mellszobrával együtt, mely utóbbit a grófi család alkalmasabb helyre téve, megmenthetne. L. Uj muz. 1850—1. évf. II. CDLIV. lap.

³⁾ Kaprinai Mss. A. tomo L. pag. 167.

⁴⁾ Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 165.

tanácsos, és a csajkások ezredese, 1720-ban Árva vármegye főispánja lett. ¹⁾ Meghalt 1746-ban kora 77 évében. Ő alapította a divényi uradalmat *senioratussá*. Nejétől monyorókereki gróf Erdődy Teréztől csak leányai maradtak, mint a táblán láthatni. Végre következik

III. János 1707-ben kir. tanácsos lett. Meghalt 1724-ben, Bodajkon temettetett el. Nejétől báró Thalheimb Mária Annától egy leánya és két fia maradt IV. János és IV. István, kik által a grófi nemzetség két fővonalra szakadt, amattól a palotai-vonal, ettől (t. i. IV. Istvántól) az oroszvári-vonal származik, mindkét vonal ismét több ágakra oszolva. A két vonal itt egymás után fog következni.

I. A palotai vonal.

(A IV. táblán.)

Ezen vonal III. Jánosnak ²⁾ idősebb fiától IV. Jánostól ered, a ki 1710-ben született, és kir. tanácsos volt, ³⁾ élt még 1740-ben is. Első neje gróf Széchenyi Kata, kitől három leánya és két fia V. János és I. Zsigmond születtek, második nejétől gróf Schmidegg Friderika (v. Francziskától) gyermekei I. Miklós és Katalin maradtak. Most említett három fiú, három ágat alapított, úgymint V. János a *lángi*, I. Zsigmond az *adonyi*- és I. Miklós a *palotai*-ágat. Lássuk ezeket egyenként.

a) Nagy-Lángi-ág.

V. János (IV. Jánosnak gr. Széchenyi Katalintól fia) született 1737-ben. Volt cs. kir. kamarás. Valamint atyja, úgy ő is elvonultan élt. Meghalt 1778. évi mart. 13-án. Első neje volt gróf Berényi Mária, csill. k. hölgy, ennek halálával a második regliczei báró Lusénszky Teréz (szül. 1754. dec. 31. † 1812. jul. 20.) Ettől fia

VI. János szül. Nagy-Lángon 1777. jun. 30-án, szintén cs.

¹⁾ Lehoczky Stemmat I. 112. 1723. évi 46. törv. cz.

²⁾ Ezen III. Jánost, Schönfeld Adels lex. I. 138. Mosoni főispánnak s. a. t. írja, de nagy tévedésből, mert az ő korában azt gr. Eszterházy Pál, és gr. Zichy Károly viselték.

³⁾ Ezen IV. Jánost szintén Schönfeld id. h. győri főispánnak írja, de hibásan, mert az ő korában azon méltóságot Groll Adolf és gr. Zichy Ferencz püspök és ez utóbbi halálával 1783-tól gr. Zichy Károly viselte. L. Czech id. h.

kir. kamarás, ki a Ludoviceára közel 15 ezer ftot adott.¹⁾ Meghalt 1830. júl. 26-án. 1798. nov. 25-én vette nőül gr. Colloredo Francziskát,²⁾ (ki 1783. jun. 1. született) kitől a táblázaton álló kilencz gyermeke született. Ezek közül négy férfiú, ugymint I. János-György 2. György János, 3. Kamilló, és 4. Alfréd.

János-György szül. 1804. jun. 19-én. Volt helytartósági és utóbb kancellariai udvari tanácsos 1848-ig. Meghalt magtalanul 1859. után.

György János szül. 1805. aug. 10-én. Szintén cs. k. kamarás, a nagy-lángi és szőnyi uradalmak birtokosa. 1826. oct. 24-én nőül vevén gróf Pálffy Luizát, ettől többi közt élő két fia maradt, u. m. a) Ferdinand sz. 1829. nov. 16. Cs. kir. kamarás, és a székes-fejérvári gazdasági társ. elnöke, és 1865/6-ban Fejér vm. egyik orsz. gyűl. képviselője. 1860. jun. 22-én vette el Sz.-Mihályról gr. Zichy Edmund leányát Liviát, kitől a táblán látható két gyermeke van. b) János szül. 1835. dec. 31-án. Nőül vette 1863. aug. 22-án Berlinből gr. Redern Jankát.

Kamilló szül. 1806. novemb. 3-án, cs. k. kamarás; — és Alfréd szül. 1816. aug. 10-én, — nőtelenek.

b) Adonyi- és sz. miklósi-ág.

Törzsatyja IV. Zsigmond (IV. Jánosnak gr. Széchenyi Katalintól fia) 1770—1774-ben helytartósági tanácsos és cs. kir. kamarás volt. Meghalt 1802. febr. 11-én. Nejétől raabenheimi gróf Raab Amáliától egy leánya Teréz gróf Sermage Jánosné, és egy fia maradt, ugymint

IV. Ferencz (Paulai,) ki 1769. febr. 10. született, volt cs. k. kamarás és egy szabad zászlóalj őrnagya. Meghalt 1823. május 30-án. Nejétől Malix Mária Luizától két fia maradt: a) az élő V. Zsigmond (szül. 1800. jan. 6.) cs. k. kan. és őrnagy, és b) József (sz. 1802.) cs. k. kamarás és volt uhlanus tiszt, ki 1851. dec. 20-kán halt meg. Mindkettőnek nejeit és gyermekeit a táblázaton láthatni.

c) A palotai-ág.

Törzs-atyja I. Miklós (IV. Jánosnak második nejétől gróf Schmidegg Friderikától fia) volt cs. k. kamarás és a divényi uradalom-

¹⁾ 1808. évi 7. törv. és 1836. 39. törv. cz.

²⁾ Gr. Colloredo József és gr. Serény Francziska leánya.

nak is senior birtokosa. Meghalt 1826. sept. 22-én. Nejétől Livora Jankától (mh. 1840. nov. 3.) két leánya és egy fia maradt:

II. Miklós, sz. 1800. april. 4-én. Birtokosa Palota, Papkeszi, Súr, Kúty és Inotának. 1822-ben vette nőül krajovai báró Kray Máriát, kitől született gyermekei közül csak egy fiú él: III. Miklós, ki 1823. aug. 3-án született, és kinek neje tolnai gr. Festetich Fanny.

II. Az oroszvári vonal.

(V. táblán.)

E vonal törzs-atyja IV. István (III. Jánosnak b. Thalheimb M. Annától fia) szül. 1715. jul. 16-án. Cs. k. kamarás. Míg testvére osztályba a palotai stb. uradalmakat, akkor ő az oroszvári, L. sz.-miklósi, sz.-péteri, nagy-vázsonyi, n.-szőlősi uradalmakat kapta. Katonai pályára lépven, a Pálffy ezredben kapitány volt és 1761. jun. 22-én gr. Nádasdy Boldizsár kis korúsága miatt e mellé Komárom megye főispáni helytartójává neveztetett ki,¹⁾ és az volt még 1767-ben is. Nejétől gr. Stubenberg Mária Czecziltől, kit 1750. nov. 13. vett nőül, négy leánya úgymint Jozéfa gr. Csáky Jánosné, Julianna gr. Cziráky Lászlóné; Antónia b. Schilson Jánosné és Leopoldina Pallavicini Károly marquisné, és három fia úgymint V. Ferencz, I. Károly és V. István maradtak. Ezekből ismét három külön-ág terjedt szét, melyekből Ferencz ágát tán vedrődi, Károly-ét vázsonyi, és V. Istvánét csicsói-nak nevezhetnők, és melyekről a következő szakaszok egyenként szólnak.

a) V. Ferencz ága (vedrődi).

V. Ferencz (IV. István és gr. Stubenberg M. Czecz. fia) szül. 1751. febr. 17-én. Hivatalos pályára lépven, alig 24 éves korában (már 1774-ben) mint cs. k. kamarást a m. k. kamaránál tanácsosi hivatalban találjuk, majd részt vett a három úgynevezett temesi bánsági megye újra szervezésében, már 1777-ben Békés vármegyének, 1784-ben Pest vármegyének Administratora lett,²⁾ 1788-ban Zemplin vármegye főispánjává neveztetett, azonban e hivatalába valódi jogkörrel csak 1790-ben

¹⁾ Fényes E. Komárom várm. 59. — Schönfeld id. h. ezen Istvánról is (mint testvéréről) valótlant ír, őt mosoni főispánnak s. a. t. írván, de az ő életkorában folyton mások viselvén a mosoni főispánságot, az nem lehetett.

²⁾ Lehoczky Stemmat. I. 116. 135.

léphetett, ¹⁾ majd val. belső titkos tanácsos, és főpohárnok mester lett. Az 1790—92. évi országgyűléseken több fontos bizottságok elnökeként működött. Végre 1792-ben Veszprém vármegye főispánjává neveztetvén, e méltóságába azon évi aug. 6-án iktattatott. ²⁾ A Ludoviceára 12 ezer ftot alapítványozott. Meghalt 1812. aug. 8-án. Első neje gr. Kollowrat-Krakovsky Mária Anna (egybe kelt 1776. febr. 7. † 1805. júl. 9.) cs. k. hölgy, a második 1808. oct. 26-tól gr. Lodron-Laterano Mária Dominica (utóbb gróf D'Orsay Miksáné) volt. E két házasságból tíz gyermeke maradt, úgymint öt leány, mint a táblán látható, és öt fiú, u. m. a) VII. Ferencz, b) III. Károly, c) Domokos, d) Jenő (Eugen) e) Edmund. Lászuk egymás után.

1) VII. Ferencz szül. 1774. sept. 20-kán Pozsonyban. Fiatal korában a Veszprém megyei felkelő huszárezred ezredese. Közpályára lépve, volt a hétszemélyes táblának is birája, legutóbb (1848-ban) cs. k. kamarás, valós. b. titk. tanácsos, Leopold rend nagy keresztese, kir. főajtónálló, (előbb főlovászmester volt) és Bihar vármegye főispánja volt. A Ludoviceára négy ezer ftot alapítványozott. Meghalt Pozsonyban 1861. aug. 15-kén. Első neje 1798. máj. 20 óta gr. Eszterházy Amália (szül. 1776. jan. 29. † 1817. júl. 30.) cs. k. hölgy, a második 1822. oct. 12. óta gr. Cavriani Janka (szül. 1775. aug. 31. gr. Kollonicz László özvegye) volt. Az elsőől két leánya és következő hat fia volt, úgymint 1. *László* szül. Pozsonyban 1799. aug. 11-én cs. k. kamarás, és 1848. előtt m. kir. helytartósági tanácsos; 1824. dec. 30-án elvett nejétől gr. Széchenyi Mária cs. k. hölgytől (szül. 1804. jan. 6. † 1863. mart. 26.) négy gyermeke közül a táblázat szerint egy fia él szintén *László*, ki 1857. dec. 15-én vette nőül gr. Széchenyi Ernesztinát. — 2. *Kázmér* (szül. 1802. dec. 5. † 1847. máj. 6.) nejétől gr. Königsegg-Rothenfels Máriától (született 1814. † 1851.), ki utóbb báró Lederer Mórítz tábornokhoz ment, a táblán látható két gyermeke maradt. — 3. *Leopold* (szül. 1805. júl. 10.) cs. k. kamarás, és őrnagy, 1842. jun. 20-án férjhez vett nejétől gróf Sztáray Mária cs. k. hölgytől a táblán látható négy gyermeke van. — 4. *Pál* szül. 1808. aug. 22-én volt cs. kir. kamarás, meghalt 1850. máj. 13-kán. Nejétől prandau b. Hilleprandt Mária Annától (szül. 1827. ápril. 19.) semmi gyermeke nem maradt, nevezett özvegye 1852-ben gróf Normann-Ehrenfels Konstant

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. hist. 324.

²⁾ Lajstroma főispánysága beiktatásakor mondott beszédeknek. Nyomtatott Brét.

kapitányhoz ment férjhez. — 5. IX. F e r e n c z (szül. 1811. jun. 24.) Kormányszéki hivatalra lépven, cs. k. kam. a pozsonyi váltótörvény-szék elnöke, 1841-től udvari tanácsos, utóbb helytartói tan. Sz.-István rend kis keresztese, a könyvvizsgáló colleg. elnöke, val. b. tit. tan. a magyar ministeriumnál gróf Széchenyi István keresk. és közlek. ministeriumában állodalmi titkár, innen elvonulván, 1861-ben Nógrád vármegye főispánja volt. Nejétől (kit 1837. nov. 25. vett el) marquise De Ville gróf Demblin Mária Klára csill. ker. és pal. hölgytől (szül. 1814. aug. 15.) négy gyermeke a táblán látható, kik közül (ifj.) J ó z s e f most osz. gyűl. képvis. 6. *Ipoly* (szül. 1814. jun. 5.) papságra lépven, előbb mogyoródi plébános, majd simighi apát, 1849-ben váczí kano-nok, és föesperes 1862-ig, midőn lemondva, magányba vonúlt.

2) III. K á r o l y szül. 1785. oct. 11-én, cs. kir. kamarás, egykor Vas vármegyének administratora 1842-ig, a cziíferi, looki, kelec-sényi (Nógrádban) és straszlói uradalmak birtokosa; 1807. febr. 17 vette nőül gr. Batthyány Antónia, cs. k. hölgyet, ennek 1825. jun. 15-én történt halálával másodszor 1842. jun. 28-án gr. Apponyi Francziskát (sz. 1807. ápril. 26.) Első nejétől a táblán látható három fia és négy leánya él, kik közül J ó z s e f (sz. 1814. jul. 9.) cs. k. kamarás, az 1865—6. ki orsz. gyűl. Pozsony megyei képviselő, 1853. nov. 20-kán vette nőül herczeg Metternich Melánia (sz. 1832. febr. 27.) cs. ker. és palota hölgyet.

3) D o m o k o s (szül. 1808. jul. 21.) papságra lépven, egyházi jogtudor, olmücsi kanonok, 1842-től veszprémi püspök 1849-ig, midőn a püspökségről lemondván, birtokaira vonúlt. Bírja a sűrdi, kajári és szent-iváni uradalmat.

4) J e n ő (Eugen) (szül. 1809, sept. 25-én). Az 1840. évi ország-gyűlésen a fogházak iránti országos választmány tagja volt. 1849-ben kivégeztette Görgey Artúr.

5) E d m u n d (sz. 1811. jul. 9.) Cs. k. kamarás. Ez évben adott ki egy röpiratot az erdélyi vasútról. A sz.-mihályi, hatvani uradalmak tulajdonosa. 1848-ban Fejér várm. volt főispáni helytartója. Nejétől. hzg. Odeschalchi Paulina (szül. 1810. jul. 25.) csill. ker. hölgytől, kit 1832. máj. 6. vett nőül, és kitől gyermekei a táblán láthatók; közülök J e n ő (szül. 1837) Bihar megye éléadi kerületéből 1865/6-ban orsz. gyűl. képviselő.

b) I. Károly ága (vázsonyi).

(VI. táblán.)

I. Károly (IV. István és gr. Stubenberg M. Czezil fia) szül. 1753. mart. 4-kén Pozsonyban. A bécsi Terézianumban neveltetvén, már ekkor jelét adá jeles tehetségének. Ez időben kitünteté magát *Rapinus* „A görög vezérek jelleméről“ írt művének németre fordításával, valamint 1768-ban „Magyarország átalakulása“ című latin versezetnek szintén németre fordításával. Már húsz éves korában 1773. nov. 9-én cs. k. kamarási méltóságra, 1775. jul. 1-én pedig az illíriai udv. biztosságnál tanácsosi hivatalra neveztetett ki, innen 1777. mart. 7-én a közöns. kamarához ment által. II. József császár észrevévén benne a láng lelkű és hasznos utazások által is ismeretekben tökélesített férfiút, nyilvános állami hivatalokra szánta, és 1782-ben mint udvari tanácsost és referendariust Békésvármegye főispánjává nevezte ¹⁾). A közbejött változások miatt e főispánságot valósággal csak 1785-ig viselhetvén, azt ismét csak 1790-ben vette át. Időközben 1785. évi dec. 10-kén v. belső tit. tanácsossá, Tárnokmesterré, és kamarai elnökké, 1788. dec. 18-án pedig országbíróvá és a m. kir. helytartó tanács elnökévé neveztetett. Az 1790. évi országgyűlésen ő volt az alkotmányos kiegyenlítés egyik hatályos szónoka, valamint az 1792. évi orsz. gyűl. eredményének előmozdítója. Ez utóbbi év jun. 25-kén Sz.-István kir. ap. jeles r. nagy keresztjével jutalmaztatott. 1802. aug. 21-kén az állami finans-ügyek elnökségével bízott meg, 1808. jan. 6-kán az arany gyapjas rendbe vétetett fel, és azon évi aug. 26-kán államtanácsosi minster lett. 1809-ben a hadsereg minsterének neveztetett ki; míg végre az államministerium elnökévé lett. 1815. május 23. arany polgári érdem keresztet, 1821. aug. 15-kén pedig kitüntetésül tisztviselősége félszázados ünnepére a Sz.-István rendnek drága kövekbe foglalt diszítményével lepetett meg. Meghalt Bécsben 1826. sept. 28-án, eltemet. Oroszvároton oct. 2-án. ²⁾ Nejétől herczeg Khevenhüller-Metsch Mária-Antónia csill. k. hölgytől (sz. 1759. apr. 10. férjh. 1776. febr. 12. † 1809. jan. 18.) a táblán látható kilencz gyermeke között fiai a) VIII. Ferencz, b) II. Károly, c) Ferdinand és d) Miklós maradtak, kik ágaikkal együtt itt következnek.

¹⁾ Bécsi magyar Hírmondó 1783. évfoly. 59 ik levél.

²⁾ Wiener Zeitung 1826. Jgang nro. 231. és 1827. nro. 139. és Czech J. Győri főisp. 53—57.

a) VIII. Ferencz szül. 1777. jun. 25-én ¹⁾ cs. kir. kamarás. Tiszti pályáját mint Pozsony megye tiszteletbeli aljegyzője kezdé meg. 1805-ben a Győr megyei felkelő nemes sereg vezérévé lett. 1809-ben atyja mellé Győr vármegye főispáni helytartójává nevezetett, és alezredesi ranggal ismét a felkelő nemes sereg vezérévé választatott, a midőn is a győri franczia ütközetben tetteleg dicsérettel részt vett. A nemes sereg feloszlata után valóságos alezredesi ranggal jutalmaztatva, a m. kir. nemes testőrséghez második hadnagyúl alkalmaztatott. 1813-ban ismét nemesi sereg szerveztetvén, a Győr, Moson, Veszprém és Komárom megyei osztályok vezérletével bízott meg, és ezekkel a Hessen-Homburgi hzg vezénylete alatt volt hadtesthez rendeltetvén, részt vett a maçoni ütközetben, hol vitéz bátorságának legszebb jeleit adta, miért is a főltség nevét viselő huszárezred ezredesévé és parancsnokává neveztetett ki. A béke helyre álltával ismét a kir. ns. testőrséghez tétetett át. Atyja halála után, melyre nézve részvétéről a királyi főltség saját kezüleg tudosítá, ²⁾ 1826. sept. 30. Győr vármegye val. főispánjává és val. b. tit. tanácsossá neveztetett, és a főispánságba 1827. sept. 17-én ünnep. beiktattatott. Utóbb a Szt.-István rend keresztjét is megkapta, és végre a m. k. testőrség főhadnagya és altábornagy lett. Nőül még 1799. máj. 6-kán gróf Ferraris Mária (szül. 1788. sept. 3.) cs. ker. és palota-hölgyet vévén, ez okból 1812. dec. 22-én megnyeré, hogy nevéhez ő és utódai a *Ferraris* nevet-is fölvehessék. ³⁾ Meghalt 1839. oct. 6-kán. ⁴⁾ Nevezett nejétől a táblázaton látható tíz gyermeke született, kikben a fiúk közül már csak Emánuel (szül. Pozsonyban 1808. dec. 26.) cs. kir. kamarás, őrnagy és a pesti nemzeti testgyakorló vívó intézet elnöke, és Bódog (szül. 1810. nov. 20.) cs. k. kam. vannak életben. Ez utóbbi Oroszvárnak tulajdonosa, 1848ig Vas megye főispáni helytartója volt, jelenleg (1865—6-ban) Győr megyéből orsz. gyűl. képviselő. Nejétől gr. Reichenbach-Lessonitz Emiliától (szül. 1820. jun. 8.), kit 1839. mart. 10. vett nőül, a táblán látható hat gyermeke származott; ezek közül is Viktor (szül. 1842. jul. 1.) jelenleg (1865/6.) Moson megyei orsz. gyűl. képviselő.

b) II. Károly (I. Károlynak hzg. Khevenhüller-Metsch Antó-

¹⁾ Más adat szerint jul. 12-én, de ha ez nem egészen tévedés, akkor ez utóbbi napon valószínűleg csak kereszteltetett.

²⁾ Wiener Zeitung 1826. Jg. nro. 225.

³⁾ Current. Exc. Consilii Reg. Hung. aulici 1812. nro. 31693.

⁴⁾ Más, előttem valószínűbb adat szerint oct. 9-én.

niától fia) szül. 1779. jun. 20-án. ¹⁾ Cs. kir. kamarás, előbb az állami közöns. kamara al-elnöke, Pozsega vármegye főispánja, val. b. tit. tanácsos, majd 1825. körül kamarai elnök, Mosony vármegye főisp. és főkamrás mester volt. Meghalt Budán 1834. dec. 18-án. ²⁾ Birta a I.-Sz.-Miklósi uradalmat. Háromszor nősült, első neje 1800. sept. 8-tól gróf Eszterházy Fáni († 1804. jul. 3.) kitől maradt fia 1) Pál (szül. 1802. aug. 8.) Cs. kir. kamarás. ki 1854. jul. 15-én nőül vette gr. Koröis Annát. — Második neje 1806. septemb. 4-től gr. Festetich Julia († 1816. nov. 8.) ettől a táblán látható hat gyermeke maradt, (lásd VII. táblán) köztök fiúk a következők 2) Henrik (szül. 1812. nov. 4.) cs. k. kamarás, előbb Mosony várm. első alispánja, innen 1842-ben kir. táblai báró, utóbb Mosony vármegyei főispán 1848ig, sőt 1849-ben is a magyar kormány alatt. 1843. máj. 22. vette nőül báró Mesko Iréne cs. k. hölgyet. Gyermekei nincsenek. 3) Herman (szül. 1814. máj. 17.) cs. k. kamarás, és több sz. kir. város diszpolgára, 1850. után a nagyváradi cs. kir. helytartóság elnöke, 1863-ban gr. Forgách Antal után udvari kanczellár 1865ig. Nejétől mező-szegedi Szegedy Karolina (szül. 1817. aug. 30.) csill. ker. hölgytől, kit 1842. jan. 10-én vett nőül, a táblán látható négy gyermeke van. 4) Ottó (szül. 1815. jul. 21-én. ³⁾ Vas megyében Molnáriban), 1848-ban volt m. nemzetörsegi őrnagy s. a. t. Nejétől gr. Csáky Gabriellától, (kit 1856. aug. 20. vett nőül) a táblán látható két gyermeke van. 5) Béla (sz. 1816. oct. 21-én) cs. k. kamarás, val. b. tit. tanácsos és tábornok. — II. Károlynak 1819. aug. 3-óta harmadik neje gróf Seilern u. Anspang Crescentia (sz. 1799. máj. 13. — utóbb gr. Széchenyi Istvánné), kitől a VIII. táblán látható hét gyermeke született.

c) Ferdinand (szül. 1783. jun. 13.) katonai pályára lépven, már atyja halálakor 1826-ban cs. k. kamarás, tábornok, a szardiniai Sz.-Lázár nagy ker.- és szicíliai Ferdin. r. vitéze, és majlandi dandár parancsnok, utóbb altábornagy és az olaszországi második hadtest parancsnoka, 1841-ben Velenceze parancsnokává neveztetett, ⁴⁾ és az volt 1848. mart. 22ig. Meghalt 1862. octob. 7-kén. Nejétől gróf Széchenyi Zsófia cs. k. hölgytől, kit 1807. septemb. 13-kán vett nőül, gyermeke nem maradt.

d) Miklós szül. 1796. dec. 2-án; cs. kir. kamarás, ifjabb korá-

¹⁾ Más adat szerint szül. 1778. jan. 20.

²⁾ Más adat szerint nov. 26-án.

³⁾ Más adat szerint jul. 20.

⁴⁾ Világ pol. hirlap. 1842. jan. 2. szám.

ban szintén a katonaságnál szolgált, és már 1824-ben a Walmoden vasasezredben százados volt. Birja a darufalvi (Draszburg) urodalmat. Nejétől báró van Loe zu Wissen Julia csill. ker. hölgytől (szül. 1797. dec. 1.) kit 1820. nov. 16-kán vett nőül, a VI. táblán látható tíz gyermeke született, kik nagyobbára szintén katonai pályán állanak, közülök Frigyes 1848. máj. 20-kán mint uhlanus főhadnagy halt meg. Nejétől gr. Stubenberg Anna, cs. k. hölgytől, kit 1848. febr. 22-kán mint Remekházy János özvegyét vett el, gyermekei nem maradtak. Gábor (szül. 1828.) őrnagy és kamarás, 1851. jun. 2-kén vette nőül báró Vittinghoff Zsófia csill. ker. hölgyet, ettől két gyermeke a táblán látható.

c) V. István ága (csicsói).

(V. táblán.)

V. István (IV. István gr. Stubenberg M. Czeczil fia) sz. 1757. jul. 14-én. Volt cs. k. kamarás. Birta a csicsói- és iszteméri urodalmat, és mint legidősb a családi senioratusi divényi urodalmat is. Meghalt 1841. jun. 30-kán. Nejétől gróf Pálffy Teréziától († 1833. máj. 3.) kit 1777. febr. 27-én vett nőül, a táblán látható két leánya és egy fia maradt: VII. István, (szül. ez 1780. april. 13-án;) volt cs. k. kam. val. b. tit. tanácsos, aranyérem kereszt tulajdonosa, a porosz fekete és vörös sasrendek vitéze, 1832-óta Veszprém vármegye főispánya, és Péterváron az orosz udvarnál volt osztrák követ. Az 1836. évi országgyűlésen a nemzeti muzeumi gyűjtemények vizsgálására rendelt választmány tagja volt. Meghalt 1853. jun. 8-kán Bécsben. Nejétől gróf Stahremberg Francziska csill. ker. és pal. hölgytől (szül. 1787. jan. 6.) kivel 1803. jul. 26. kelt egybe, a táblán látható két fia: Eduard és Vilmos és két leánya született. A fiúk elhalván, ezekben fiága kihalt.

A család címere — mint főlebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában arany koronából két kiemelkedő szarvas agancs között egyenlő ágú¹⁾ ezüst kereszt. A paizs fölött grófi koronán sisak, és annak koronáján a paizsbeli képlet ismétlődleg. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

¹⁾ Mondhatni címertanilag Andráskereszt, vagy jobban mell-kereszt; nem máltakereszt. E címert ily alakban viselte a XVII. században. I. István is, mit pecsétén láttam.

Zidarich család. (Zudovczi) Horvátországi nemes család, melyből János előbb (1835.) Kőrös vármegye főjegyzője, utóbb alispánja, 1842-től királyi tanácsos, 1848-ban pedig Zágráb megyei főispán volt.

Zigethy család. Lásd *Szigethy cs.* Különbözik ily nevű családot Zemplin vármegye is nemesei sorába számít. ¹⁾

Zijártó család. E néven Trencsén megyének 1754. évi nemesi összeírása mutat föl családot, ²⁾ utóbb nyoma nincs.

Zikszay család. Zemplin vármegye nemes családai sorában áll. ³⁾ Különbözik lásd *Szikszay cs.*

Zilízi család. Zilizi András 1717-ben III. Károly király által emeltetett nemességre ⁴⁾ ily czímerrel: a paizs kék udvarában zöld téren arany koronán kettős farkú oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a ballal zöld koszorút tartva. A paizs fölött sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között vasas és sisakos vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot villogtatva. Foszladék jobb-ról ezüstvörös, balról aranykék. ⁵⁾

Zilvász család. Zilvász János és Balázs 1595. febr. 20. Gy.-Fejérvárott kelt czímeres levélben Báthori Zsigmond erdélyi fejedelem által nemesítetett meg. ⁶⁾ Valószínűleg kihalt, egyébiránt lásd *Szilvássy cs.*

Zima család. (Másképp Zyma) Gömör vármegye nemessége sorában említetik. ⁷⁾

Zimán család. (Brassói) Erdélyi Brassói eredetűnek tartatik. Jelenleg Szatmár megyében honos, hol I. Ferencz mint gr. Károlyi uradalmi pénztárnoka, testvére Antal, mint annak mérnöke telepedtek meg. Családfajok ⁸⁾ következő:

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. tap. 120.

²⁾ Szontagh Dán. közl. sz.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. tap. 120.

⁴⁾ Collect. herald. nro. 591.

⁵⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁶⁾ Győr vármegye levéltárában az eredeti armális.

⁷⁾ Bartholomaeides C. Gömör p. 146.

⁸⁾ Luby Kár. közl. sz.

Zimán

Julianna (Váradyné)		I. Ferencz uradalmi pénztárn. (Kubinyi Fruzsina)		Antal mérnök (Becsky Anna)		Boldizsár (Izsó N.)	
		†		†		†	
II. Ferencz Szatmár v. aladó szedő sz. bíró (Stróbl Julia)	Pál †	József ügyvéd (Vaigl Hermin)	Károly † Ételka	János (Lencsés Zsófia) Szidónia	Julianna sz. 1797. † 1824. (Zanathy Ferencz	Erzse (1. Len- csés Istv.) 2. Szent- máriay Pál)	Lajos levéltári kiadó (Tren- hauser Janka) Portele- ken.
Kálmán (Törös Erzse)		Gizella (Luchkovics Ottó)					
3 gyermek.							
				Ilona (Kovács Gyula)		Sándor	Mária

I. Ferencznek J á n o s fia, előbb katona, utóbb Szatmár megyei élelmezési biztos. A többiről a családfa szól. Vallásuk Rom. kath.

Zimándy család. A Pozsony megyei családok között említetik Fényes Elek Geographiájában.

Zimányi család. Trencsin vármegye udvartelkes nemes család. Azon megye nemesi összeírása ¹⁾ szerint 1748-ban Rozvácson lakott A n d r á s.

1768-ban Tuchinán lakott Ferencz, és fiai György, J á n o s és P á l; Rozvácson pedig A n d r á s.

1803-ban Kis-Zsámbokréthen Ferencznek utódai, ugymint János, és ennek fiai István, Pál, J á n o s, és K á r o l y.

1837-ben Kis-Zsámbokréthen J á n o s és fiai S á n d o r és J ó z s e f.

E család tagja volt azon Ferencz is, ki mint lipői lakos 1782. évi aug. 5-kén Trencsin vármegyétől nemesi bizonyáglevelet vett ki.

Zimányi család. Zimányi J ó z s e f volt székely huszárezredbeli kapitány, és testvére Antal Krassó megye szolgabírája 1792-ben jan. 30-kán II. Leopold királytól kaptak czímeres nemeslevelet, mely 1794. nov. 11-én Krassó megyében kihirdettetett. ²⁾ Jelenleg azon megyében e család nem létezik.

Czímerük négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. arany udvarban fe-

¹⁾ Szontagh Dáni közl.

²⁾ Krassó várm. jegyzőkönyve.

hér sziklán fehér pellikán feskél, fiait melle vérével táplálva, a 2. és 3. háromszor késsel, és annyszor fehérrel csikolt udvarban fekete ló ágaskodik. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.¹⁾

Zimmermann család. Sáros vármegye nemes családai között foglal helyet.

Zinder család. Czímeres nemes levelet nyert I. Leopold királytól 1697. febr. 28 án, de valószínűleg kihalt; és az eredeti czímeres levél Bihar megye levéltárába jutott.

Ziny család. (Teresztenyei) Abauj vármegye régi kihalt család, melyből István 1528-ban élt, neje volt csicséri Orosz Hedvig.²⁾ 1561-ben élt Ziny Lukács, ki társaival Temes megyei Szilasra kiradományt kapott.³⁾

1601-ben élt János, ki néhai melléthei Barna Ferencz özvegye Horváth Klára ügyvédeképen szerepelt.⁴⁾

E családból volt Ziny Klára, nagy-károlyi Károlyi Lászlónak neje 1600. körül.⁵⁾

Iratott a család neve Zyny és Színy alakban is.

Zipszer család. Antal és fia Antal Arad megyében 1821-ben a nemesek lajstromába iktattatott.⁶⁾

Zirchich család. Lásd *Sirchich cs.*

Zirmay család. Lásd *Szirmay cs.*

Zirty család. Lásd *Holzmann cs.*

Ziska család. Ziska József 1795-ben I. Ferencz királytól kapta czímeres nemeslevelét. Czímere a paizs kék udvarában zöld téren, hátulsó lábain ágaskodó, kettősfarkú, arany oroszlán, első jobb lábával három strucz tollat tartva, ugymint zöldet, fehéret és vöröset. A paizs fölötti sisak koronájából arany grif emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.⁷⁾

Zita család. Zita Farkas és Tamás 1628-ban II. Ferdi-

¹⁾ Collect. herald. pag. 134. és Adami Scuta gentil. tomo XIV. hol e czímer Zimányi József és Antal kapják, de 1794-ben, mi azonban 1792. helyett a másoló hibája lehet.

²⁾ Eredeti okmány.

³⁾ Liber Regius don.

⁴⁾ Nógrád megyei 1600. évi Protoc. pag. 85.

⁵⁾ Exequiae Principales, halotti beszéd Károli Zsuzsanna fölött.

⁶⁾ Arad várm. Protocol. 1821. évi 356. sz.

⁷⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

nand királytól kaptak czímeres nemes levelet, mely 1630. vagy 32-ben Nyitra megyében hirdettetett ki. ¹⁾

Zitkovszky család. *Lásd Zsitkovszky cs.*

Zlatarich család. Zlatarich Pál 1766-ban Mária-Terézia király-asszonytól kapta czímeres nemeslevelét. ²⁾ Czimere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettősfarkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot villogtatva. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, szintén kivont kardot markolva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ³⁾

A nemesség szerzőnek közelrokona lehetett Zlatarich Antal 1760-ban zágrábi kanonok.

Zlatháry család. Trencsín vármegye udvartelkes nemes családjai közé tartozik. Azon megyei nemesi összeírások a családról a következő adatokat ⁴⁾ nyújtják.

1748-ban Ignác lakott Trencsín sz. kir. városban.

1768-ban ott élt József, továbbá János és ennek fia János, József és Ignác.

1803-ban szintén ott laktak Jánosnak utódai u. m. János, László és József és ez utóbbinak fiai András és Lajos, továbbá Józsefnek utódai: Ignác, József, István és János.

1817-ben ugyan ott Jánosnak örökösei Lajos és András, és ez utóbbinak fiai: János, Károly és József, továbbá idősb József örökösei: József, István és János testvérek.

Nevezett idősb József, született ott 1776. febr. 2-kán, volt városi senator.

Zlatkovics család. Jelenleg ismeretlen. Közülök Zlatkovics Farkas 1612-ben Pápa várkapitánya volt. Krisztina 1631-ben nádasdi Darabos László neje.

Zlatnik család. Zlatnik Máté 1795-ben I. Ferencz király által emeltetett nemességre ily czímerrel: a paizs előbb fekkmentesen kétfelé oszlik, az alsó vörös udvarban zöld téren égő máglyából fehér phönix emelkedik ki, felemelt szárnyakkal; a felső rész függőleg szintén két

¹⁾ Az eredeti magán birtokban, többször hirdetve a hirlapokban. Lásd többi közt „Magyar Néplap“ 1857. évi 202. lap. „Magyar Sajtó“ 1857. évi apr. 4. szám. sat.

²⁾ Collect. herald. nro. 165.

³⁾ Adami. Scuta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

részre oszlik, a jobboldali ezüst udvar közepén vízirányosan kék pólya közepén ezüst csillag ragyog, a baloldali arany udvarba jobbról kétfejű vörös sasnak fele testrésze nyúlik be. A paizs fölötti sisak koronájából arany oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. ¹⁾

Zlinszky család. Pest vármegyei nemes család, hol birtokhelyük Gyón helység.

A XVII. században, ugymint 1646-ban, Nyitra megyében találjuk Zlinszky Pétert nevezett megye főjegyzőjét. ²⁾

Azonban Zlinszky János 1718-ban III. Károly királytól kap czímeres nemeslevelet, ³⁾ valószínűleg már csak megerősített, következő czímerrel: a paizs kék udvarában zöld téren vörös ruhás, kék öves magyar vitéz áll, jobb kezével kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁴⁾

Pest vármegyében Zlinszky János már 1735. septemb. 26-án alispán, ugyanott első alispán 1742. mart. 9-től — 1747. nov. 21-ig. ⁵⁾

Gábor 1760-ban m. kir. kamarai titkár; már 1770-ben tanácsos, meghalt 1774. előtt. József 1744-ben ügyvéd. Másik József előbb az Eszterházy ezredben szolgált, 1760-ban a felállított magyar nemes testőrségbe lépett.

János és Antal 1820. évi május 8-ig. Pest megyének főszolgabirája, amaz középponti, emez a kecskeméti járásban, lakott Gyónon.

Másik János (amazok egyikének fia) szül. Gyónon 1794. máj. 29-kén, 1820. máj. 8-kán Pest megye 3. aljegyzője, 1829. sept. 30-tól 1849-ig Pest megye középponti főszolgabirája, végre kir. tanácsos, meghalt 1850. táján.

László 1832. oct. 13-tól Pest megye mérnöke, utóbb úti főigazgató mérnöke 1849-ben is. Meghalt 1861-ben.

A múlt században élt József, kitől a következő ivadék eredt:

¹⁾ Adami, Scutu gentil. tomo XIV.

²⁾ Nagy József Nyitra várm. leírása 19.

³⁾ Collect. herald. nro 540.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo XIV.

⁵⁾ Protoc. Cott. Pestiens.

József

Antal	Anna	Fanny	Jozéfa
Jozéfa, 1838. (Majthényi Pálné)	(Gerhardné)	(Tiszó János)	(Zakaliczky Jánosné)

Fejér megyében szintén találunk Zlinszky családot, melyből István 1780-ban azon megyének rendszerinti esküdtje volt. Tán ennek fiai Ignác és Imre, amaz 1790-ben Fejér megye főszolgabírája, emez ott ugyanakkor esküdt, mindketten 1790-ben Budára a sz. korona őrzésére rendelt Fejér megyei bandérium tagjai. ¹⁾

Tán ezen Ignác és Imre ugyanazok, kik 1797-ben I. Ferencztől czímeres nemes levelet kaptak; ²⁾ talán már csak megerősítőt, ily czímerrel: a paizs kék udvarában szemközt két arany oroszfán hátulsó lábain ágaskodik, a jobb oldali felemelt ballabával ezüsfélholdat, a másik első ballabával arany csillagot tart. A paizs fölötti sisak koronájából kék ruhás, kalpagos, magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot, a ballal levágott törökfejet tartva. Foszladék mindkét oldalról aranykék. ³⁾

Szintén Fejér megyében István 1837-ben aljegyző, 1841-ben főjegyző, 1845-től másod, 1849-ben pedig első alispán volt.

Zlúni család. E néven volt ismeretes a Frangepán családnak egyik ága. Lásd *Frangepán* cs. IV. köt. 245.

Zmertich család. (Zolotnoki) Nyitrai vármegyében honos, hol Gáspár 1820-tól főszolgabíró, 1825-től főadószedő volt mintegy 1833-ig. Károly 1843-ban tisztt. alügyész, 1848-ban a szeniczei kerületből orsz. gyűl. képviselő, valamint 1861-ben is. Simon 1848-ban és újra 1861-ben főszolgabíró volt.

Zmeskal család. (Domanoveczi és Lestinei) Árva vármegye régi, birtokos, előkelő nemes családja. Eredetét Sziléziából vette, hol a család egyik ága — mint erről alább fogunk szólni, — bárói, sőt grófi ágon virágzott. A magyarországi ág a XVI. század elején telepedett hazánkba.

Első, ki Magyarországon nemességet és birtokot szerzett, Zmeskal ⁴⁾ Venczizló volt. A beszármazás története következő: midőn

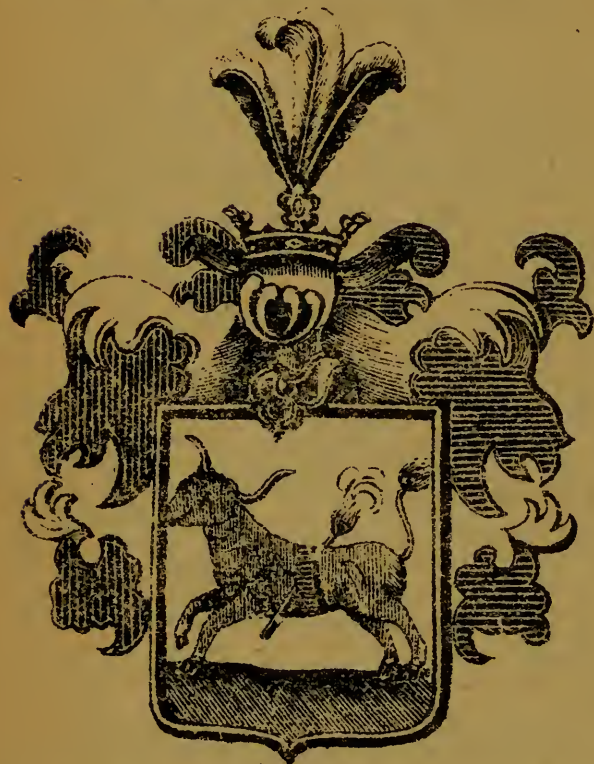
¹⁾ Decsy Sámuel. A m. sz. korona historiája 337.

²⁾ Collect. herald. folio 136.

³⁾ Adami Senta gentil. tomo XIV.

⁴⁾ Iratott *Smeskal*-nak is a családnév, mint ezt az 1647. évi 94. törv. cz is tanúsítja.

Szapolyay István nádor özvegye Hedvig tescheni herczegnő 1507-ben az Árvai uralmat lomniczai Horváth Mihály kezeiből kiváltá, annak

kezelésére Sziléziából több egyént hívott Árva megyébe, névszerint Dubove (Dubovecz, Dubovszky) Jánost, Zednyiczky Venczelt, és Bli-nai Hineket. Dubove már ott-honról is módos ember, ez újabb állomáson még inkább megvagyonosodott és Hedvig herczegnőnek jelentékeny összegeket kölcsönözgetett, végre pedig az árvai uralmat zálogba vette, és azt 1527—1546-ban mint földes úr bírta, sőt ezen utóbbi évek-ben Árva megyének főispán-ságát is viselte. Dubove az

eképen szerzett Árva vára s uradalma igazgatásához szükségelt több tisztjét Sziléziából és Lengyelországból hozta be, ezek között zedliczi Kosztka Miklós unokáját, domanoveczi Zmeskal Venczislót, Felixet és Pált, nem különben Kozmovszky Pétert és Jakabot. 1546. körül Dubove utód nélkül elhalván, Kosztka Miklós, ki Árva várának kapitánya volt, és már régebben János királyhoz állott, Zedliniczkyvel a vár jövőendő birtoka fölött versenygeni kezdtek, ami kellő alkalmúl szolgált arra, hogy I. Ferdinand e várat hatalmába kerítse. Erre nézve a most nevezett király 1546 ban september 26-kán Prágában kelt levelében ¹⁾ a már említett Zmeskal Venczislót, Felixet és Pált, és Kozmovszky Jakabot és Pétert néhai Dubovszky János tisztjeit kellő jutalom ígérete mellett föl-hívta a terv eszközlésére, mely szerint Árvavárat mint királyi tulajdont Zedliniczky akkori várparancsnok kezéből kiragadni, és azt Révay Ferencz nádori helyettes kezébe juttatni segítsenek. Ez meg is történt. Dubove halálával Árva vára és uradalma I. Ferdinand birto-

¹⁾ A lestinei családi levéltárban létező I. Ferdinand kir. ezen eredeti levele ily czímmel: „Egregiis et Nobilibus Venceslao, Felici et Paulo Zmeskal, Jacobo et Petro Kozmovszky, aliisque servitoribus quondam Joannis Dubovszky etc. etc. fidelibus nobis dilectis.

kába szállott, a ki 1548. sept. 3-án Bécsben kelt királyi adománylevélben Zmeskal Venczislónak és utódainak; amannak hű szolgálatiért az Árva vári birtokokból kiszakított *L e s t i n e* (az oklevélbeni *Lessczyny*) helységet (Sztralnacze és Oszadkával együtt) Dubove János magvaszakadta czímen adományozta. ¹⁾ Ezen kir. adománylevél folytán I. Ferdinánd még azon évi dec. 13-kán Pozsonyból parancsot adott, ²⁾ a huzakodó cholticzi Zedniczky Venczisló árvavári praefectushoz szólót, mely szerint az Lestine helységet a vári birtoktól elkülöníteni és az adományos Zmeskal Venczislónak átadni köteleztetik; mi annál szűkebb volt, mert nevezett Zedniczky Zmeskal Venczislónak határozott ellensége volt, azt nem csak becstelenségekkel illetvén, de javaiban is megkárosítván, miért ez utóbbi amaz ellen pert indított melynek folytán 1550. évben (sz. Mátyás apost. ünnepe utáni 3. napon) Nádasdy Tamás országbíró perszüntető ítélet-levele ³⁾ szerint a villongás országos békebírák előtt akképen egyenlített ki, miszerint Zedniczky Venczisló Zmeskal Venczislónak nem csak Lestine helységet kibocsátani köteleztetett, de azon felül 700 ftot is fizetni tartozott. Elérvén végre Zmeskal Venczisló Lestine helység jogos birtokába, más birtokháborítóktól még ezután sem maradhatott békében, az oklevelek tartalma szerint legelőbb a lestinei határból juhait elhajtása által Kubinyi Kristóf és Jakab kezdték boszantani, kiket azért 1555-ben nádori parancs ⁴⁾ mellett törvényszék elé állítatott. 1558-ban Koroda Bertalan ellen kellett perelnie, mire nézve I. Ferdinand királynak Árva megyéhez intézett parancsa ⁵⁾ folytán a végrehajtás felfüggesztetvén, a peres iratok a kir. kúriára voltak felterjesztendőek. Azonban háborgatóitól, kik között főleg a Kubinyiak tűntek ki, élte végeig nyugton nem maradhatott. 1571. oct. 1-én Pozsonyban Miksa királytól kettős ótalomlevelet ⁶⁾ nyert, egyiket Thurzó Ferencz árvai megyei fő-

¹⁾ Eredeti a családúál. Ennél fogva téves Lehoczkynek Stemmata. I. 451. lapon azon adata, mely szerint Lestine helységet Zmeskal Pál Árvavári várnagy 1545-ben kapta volna Dubovszky János magva szakadtán.

²⁾ ³⁾ ⁴⁾ ⁵⁾ Az okmányok a lestinei családi levéltárban.

⁶⁾ Miksa kir. ezen 1571. octob. 1-kén kelt ótalmi levelét, valamint Árva megye alispánjának Dávid Flóriánnak alább említendő 1580. sz. Incze napján Zmeskal Dániel részére kelt idézőlevelét az 1862. évi *Sokol* nevű tótlap 4. füzet 131. lap., mint tót nyelven kelt okmányokat mutatá be a közönségnek. Azouban ez vastag tévedés, mert az érdeklött oklevelek eredetie nem tót, hanem latin nyelven vannak írva, a mint azok a lestinei család levéltárban bár mikor megtekinthetők. Ama közlemények tehát csak utóbbi fordítmányok lehetnek.

ispánhoz intézve, másikat Árva megyéhez szólót, ¹⁾ melyek szerint ezek őt személyében és birtokaiban minden sérelmezői, névszerint pedig Kubinyi Kristóf ellenében védeni és ótalmazni köteleztettek, mi annál szükségesebb volt, mert nevezett Kubinyi Kristóf és ennek jobb-ágai már nem csak birtokháborításra szorítkoztak, hanem Zmeskal Venczisló nejét Maróthy Borbálát is letartoztaták, mely hatalmaskodásért Zmeskal Venczisló őket a királyi tábla elé idéztette. ²⁾ 1582. febr. 20-án a pozsonyi várban kelt Rudolf király adománylevele Zmeskal Venczisló és sógorai Micsinszky, Ábrám, Lukaviczky, Palásthy és Tapolcsányi részére, ipjok Maróthy György Bars megyei Perlep, Egyházas-Maróth helységekről és Közép-Sember és Disznós rész-birtokokról, melyekre nézve Horváth Pál és Tapolcsányi Imre ellent mondtak. ³⁾ És — úgy látszik — ezen adománylevél után Zmeskal Venczisló nem sokára kimúlt az élők sorából. Ő lett a Zmeskal család magyarországi ágának törzsatyja és alapítója, tőle ered a máig lejöő nemzedék, mint a következő táblázatok ⁴⁾ mutatják; megjegyezvén még ezek előtt, hogy a vele bejött Zmeskal Pál 1545-ben várnagy és Zmeskal Felix utódai ismeretlenek.

^{1) 2)} és ³⁾ okmányok szintén a lestinei családi levéltárban.

⁴⁾ Szontagh Dán. közléséből, továbbá a) *Deduct. et Tabellae geneal. Familiarum Hungariae.* Kézirat a nemzeti muzeumban, folio latin. nro 213. tab. 52. b) Wagner *Tabul. geneal. tabula LXVIII.* ugyanott. c) Wagner *C. Mss. tomo LXX. pag. 60.* ugyanott d) Rajcsányi Ad. *Deduct. gen. Mss. tomo II. fol. 7. et 14.*

I. t á b l a.

Zmeskal I. Venczel
1548-ban kapja Lestinet
(Maróthy Bora)

Margit (Viszo- csányi János)	Anna (Kata- nóczy mk.Keser- nyovszky János)	I. Dániel 1580. (1. Pon- grác Janka 2. Guzith Judit)	I. Jób árvai alispán † 1632. (1. Ge- letffy Petrona 2. Szent- Iványi Anna)	Ilona (1. Tur- csányi László 2. Egressy Gáspár)	I. Tóbiás † Zsófia 2. Marczel Zsófia)	I. Gábor 1522. (1. Ra- kóvsky Zsófia 2. Marczel Zsófia)	I. Jaroszló 1627.1617. (Nyáry Mária) Bora 1599. †
Bora 1607. (Dávidné)	Erzsébet 1607. (Draskóczy Dávid)					Folyt. IV. tábl.	

Ilona (Beniczky Gábor)	I. György árvai éskap.† 1665. (1. Pongrácz Anna 2. Aranyady Anna)	I. Ferencz alispán elesett Glatznál ky Kristóf)	Klára (Matyasovsz- ky Kristóf)	Petrona (Rédey István)	Jób †	Pál †	Zsuzsa *) (1. Necz- pál Kristóf 2. Abaffy Gáspár)
------------------------------	---	---	--------------------------------------	------------------------------	----------	----------	---

Éva	Ádám	János ifjabb 1715.	I. Gáspár Rákóczy- híve † 1685. (Pongrácz A. Horváth Éva) Mária)	III. Jób árvai alispán † 1723. (Stansith Éva)	Ilona (Gosztonyi István)	Zsuzsi (Kubinyi István)
				Folyt. II. tábl.		

Mária (1. Hodossy János 2. Bene Istv.)	Klára (Turánszky Gábor)	János Rákóczy híve 1710. (Kheberich Kata)	Julianna 5-ször férjnél
---	-------------------------------	---	----------------------------

Kata szül. 1774. (fancs. Jóob Ján.)	Kristóf sz. 1744. april. 24. (Kiszely Kata)	II. Gáspár † 1766. (Andaházy Kata)	András szül. 1719. † 1747. jan. 18. (Andaházy Klára)
Teréz	László Oszadkán sz. 1735. sept. 6. (Petro- vicsius Mária)	Anna-Mária	Kata †
		János	Jaroszló (Dvornikovich Zsuzsi)
			Judit (Zmeskal József)
	Folyt. a köv. lapon.		

*) I. Jóbuak gyermekei még II. Jaroszló, III. Jaroszló, I. Mihály, Janka, I. Zsigmond, I. P á l, Zsuzsanna, kik a táblára nem fértek.

László, *ki az előbbi lapon.*
 Oszadkán
 szül. 1735. sept. 6.
 (Petroviezius Mária)

Jónás	József szül. 1762. mart. 13. árvai alispán (Zmeskal Judit)	Kristóf szül. 1765. katona.	Teréz (Andreánszky)	
Jozéfa (Reviczky Antal)	Miklós szül. 1789. † 1838. árvai urad. ügyész (Kubinyi Zsófi)	Vendel Kalas. †	Márk sz. 1792. † 1836. árvai fő sz.-bíró. (b. LuzénszkyErzse)	
Ilona (Kubinyi Kálmán)	Mihály Oszadkán lak.	Stefánia	Judit (Reviczky Kálmán)	István (Rády Luiza)
	József sz. 1854.	Apelló sz. 1855.	István-Mihály szül. 1853.	György-Ráfael szül. 1861.

II. t á b l a.

III. Jób, *ki az I. táblán.*
 árvai alispán
 † 1723.
 (Stansith Horváth Éva)

Pál	IV. György árvai törv. sz. elnök † 1757. aug. 3. (Okolicsányi Magda)		II. Imre szül. 1677. (1. Fejérpataky Erzse 2. Eisenblaser Margit)				
Mátyás †	IV. Jób sz. 1720. † 1778. árvai alispán (Meerwaldt Anna)	Ilona (Szent-Iványi Mihály)	Folyt. a III. tábla.				
Antal sz. 1745. nov. 8.	Zsuzsi- Magda (Kukszné Eperjesen)	(Anna Kata Andreánszky) Zsuzsa †	György sz. 1751. jul. 16. † 1754. jul. 3. Besz- terezén	György szül. 1755. mart. 29. † 1763. dec. 8.	Erzse sz. 1756. Zmeskal (György)	Mátyás sz. 1757. sept. 1. † 1815. (megyeri Gombos Janka)	Tamás sz. 1765. jul. 1. † 1792. márt. 18. cs. k. főadn.
VI. Jób szül. 1778. † 1855. árvai fő sz bíró és követ (Tihanyi Mária)	Anna sz. 1780. febr. 4. (Zsembery Miklós)	Mihály sz. 1781. dec. 18.	Klára sz. 1783. †	Janka sz. 1785. mart. 20. (Ganczaugh Zsigmond)	Jozéfa sz. 1786. jul. 30. (Zmeskal József Győrött)		

Folyt. a köv. lapra.

VI. Jób, ki az előbbi lapon.
sz. 1778. † 1855.
árvai fő sz. bíró
és követ
(Tihanyi Mária)

Janka (Illésy László)	Anna	Jetti †	Sarlotta (szántói Szabó Ferencz)	Nelli	Elek árvai fő sz. bíró 1848. (Turánzsky Apolló)	Peter árvai fő ügyész (Kubinyi Erzse)	Antal
					Anna		
				Gizella (Csémiczkyne)	Mária	Constancia	

III. tábla.

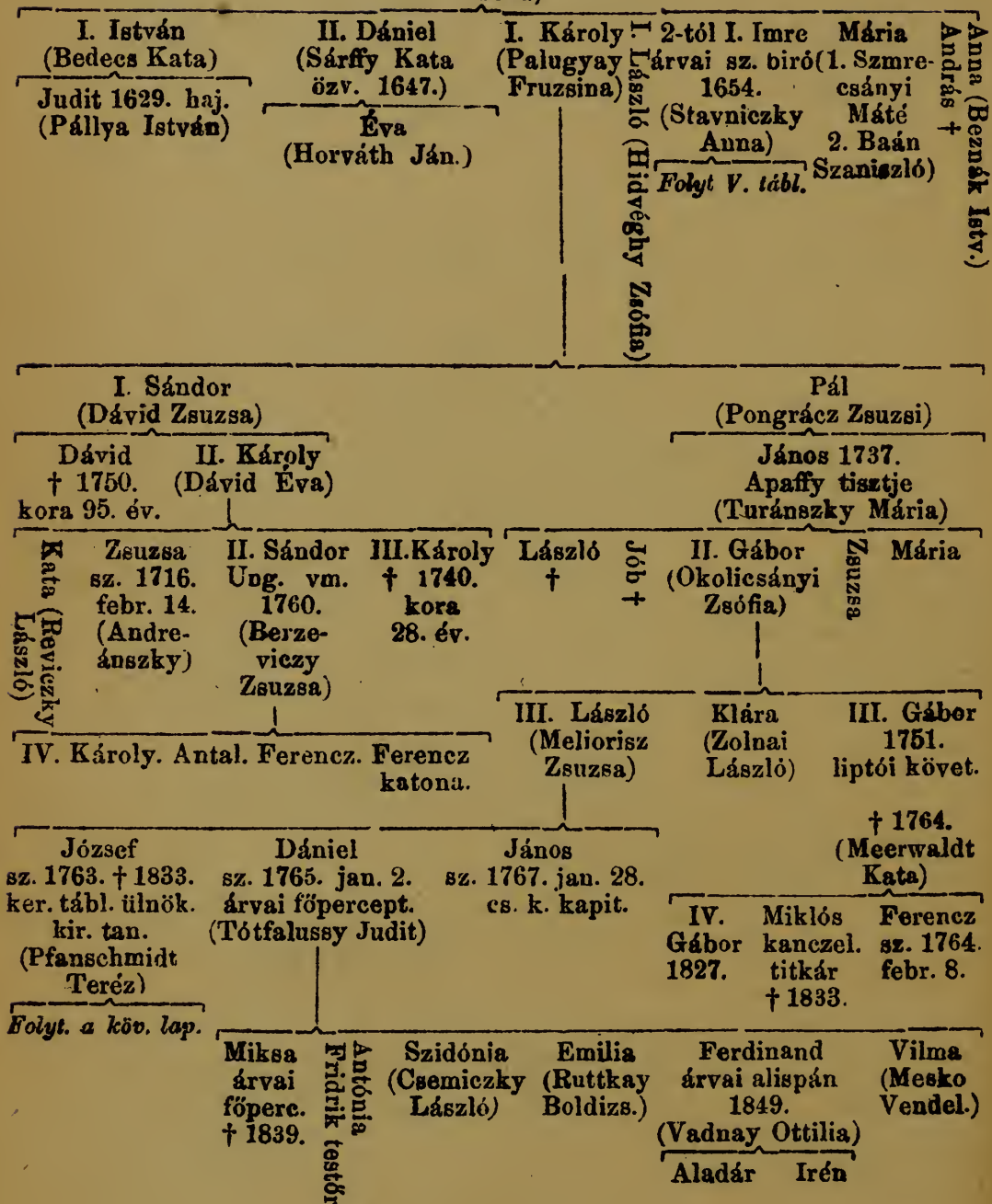
II. Imre, ki a II táblán.
sz. 1677.
(1. Fejérpataky Erzse
2. Eisenblaser Margit)

Imre † 1751. aug. 3.	Anna (Kubinyi sz. 1716. Imre)	Erzse sz. 1716. mart. 22.	Zsuzsa † (Östffy Zsuzsa)	VII. Jób 1727-től sz. 1722. Győrben + (Eszter)	Eva + János +	György 2-től Venczel (F. Joób + Erzse) nov. 24.	Julia Anna sz. 1724. oct. 18. (Stefanidesz Anna) (Mudrony Ielkész)
Kata (Lehner) Zsuzsi + Mibály +	Zsófia (Mecséry)	Lajos Győrben 1790. (dukai Takács Eva)	Sámuel (Mecséry N.)	János sz. 1722. katona Eszter	Klára	Lőrincz (Szent-Iványi Anna) Péter. Károly. Mária	
			Erzse (Tolnayné)	Teréz (Chernel György)			
Teréz (Kisfaludy)	Anna (f. ordasi Lepossa István)	Zsuzsa (csáfordi Tóth János)	I. József huszár főhadn. (Zmeskal Jozéfa)	Lajos Dukán	Zsuzsi † 1864. (Tóth Antal)	Teréz †	Dániel (Fülöp Sarlotta)
							Károly + Antal +
István Győr törv. sz. elnök 1861. (Ferenczy Zsuzsa)	Anna (Kiss József)	Sándor 1861. Győr vm. fő sz. bíró (Zittrich Camilla)	II. József (gr. Viczay urad. jogigazg † 1863. feb. 1.)	Zsófia † 1884.			
Irene	Aranka						

IV. tábla.

I. Gábor, ki az I. táblán.
1622.

(1. Rakóvszky
Zsófia)
2. turiki Marczel
Zsófia)

József, *ki az előbbi lapon.*

sz. 1763. † 1833.

ker. tábl. ülnök

kir. tan.

(Pfanschmidt Teréz)

Bora (Malatinszky Ferencz kir. tábl. üln.)	Dénes †	Róza (Meliorisz László)	Teréz (Maletér Lőcsén)	Fanny (Szakmáry)	Móricz szül. 1801. dec. 24. cs.k. kamarás 1861. árvai főispán (Hámos Janka)
Józs. Béla † 1858. máj. 16. Geczelfalván	Berta (Meliorisz Dénes)	Zoltán született Rosnyón 1841. febr. 8.			

V. t á b l a.

I. Imre, *ki az I. táblán.*

árvai sz. bíró

1654.

(Stavniczky
Anna)

Ilona	II. Gábor			II. György 1676. (1. Kereskényi Anna 2. Luby Anna)	
1-től Ádám szül. 1670. jan. 16. árvai alispán (Luby Mária)		Zsófia (Záborszkyne)		2-től László szül. 1680. febr. 11. (Osztrólczyk Mária)	
		Anna (Szmrecsányi György)			
Mária (Vitalis István)	László v. Lőr. körponán.	Zsófia	József	Ferencz (Balogh Anna)	Eszter
Rebeka	Gábor	György sz. 1753. apr. 21. † 1774. jun. 24. (Zmeskal Erzse)	László 1780. (Pelargus Mária)		
György (Káldy N.)	Mária	Márton Vilmos	Job Lőrincz	Gábor Nógrádban sz. bíró, s főbiztos 1812—16. (Máriássy Zsuzsa)	Ferencz 1816. (Tornyos Krisztina)
Zsófia (Barna Sándor dr.)	Zsuzsi (Madarassy)	Sándor Nógrád : sz. bíró 1842—9. (Prónay Otília)	Zsigmond (Benkő N.)		
		János			
Mária hajad.	Fáni (Miklovicz Fer.)	Kálmán	Ágnes (Glós Samu)		

A család törzsének, Zmeskal I. Venczislónak nejétől Maróthy Borbálától a táblán látható három leánya és hat fia volt. Ezek közül I. Tóbiás és Ráfael mag nélkül haltak el, I. Dániel, I. Jób és I. Gábor és I. Jánoszló-ról egyenként szólandunk, de ezekből is csak I. Jób és I. Gábor lettek máig lesarjadzó családvonalnak alapítói.

I. Dániel 1580-ban Incze napján Isztebnyén Dávid Flórián árvai alispán által kiadott idézvény által Thurzó György főispánt, Szent-Iványi János praefectust, Divéky György tisztartót és Koren-Stanovits Jakab harminczadost a maga számára szállított sónak eldoboztatása végett törvény elé idézteti.¹⁾ 1592-ben I. Jób és I. Jánoszló testvérével Lestine és Szrnyacze helységen osztozott. Kétszer nősült, első neje sz.-miklósi Pongrácz Janka, az utóbbi²⁾ Guzith Judit 1622-ben már özvegy volt. Ezen házasságokból két leánya Borbála (még 1607-ben leány) és Erzsébet maradtak, amaz Dávidné, emez Draskóczy Dávid (vagy Dánielné).

I. Jánoszló (Hieroslaus) 1592-ben osztozott testvéreivel I. Jób és Dániellal Lestinei és Szrnyáczai birtokán. A XVII. század elején 1604. körül Bocskai részén Turóc megyei országos rovásoló (dicator) volt. 1606. apr. 6-án és jul. 1-kén Bocskay István erdélyi fejedelemtől parancsot vett, miszerint az 1604-től hátralevő 3000 magyar forint adót Leökeös Lászlónak Kassán a kincstárba haladéktalanul befizesse: „*Teöb írásunkat — így szól Bocskai parancsa — Kgd erre ne várjon, mert mi Illésházy urammal immár a felől végeztünk*“ Ez időben Bars megyének alispánja volt, és főispánjának Dóczy Andrásnak annyira megkülönböztetett bizalmasa, miszerint 1610. őt bizta meg a megyei tisztujjító szék eszközzésével, e tekintetben azonban, vala mint főispánját, úgy és kénykedő hatalmaskodó eljárása miatt a megyei nemesség őt sem kedvelhette.³⁾ 1610-ben neje Nyáry Margit után, (ki előbb Szászy András, utóbb Majthényi Farkas özvegye volt) kapott laszkári, kobenkai, felső-lelőczy, prtersdi birtokaiba, úgy szakolczai, pozsonyi és récsei házakba és szállókba beiktattatott. 1613-ban Bars megyei Pazsiti kuriáját 800 fban elzálogítá Vivirényi más-

¹⁾ A családi levéltárban. Az eredeti okmány latin nyelven. Ez is egyike azon okmányoknak, melyeket a „S o k o l“ Tótlap 1862. 4. füzetében tót okmány gyanánt kiadott.

²⁾ Más genealogián másod nejéül Szunyogh Jankát is olvassuk, azonban ez aligha nem tévedés.

³⁾ Lásd Bottka Tivad. Magy. Tud. Értekező 1862. évi foly.

kép Lebenbach (Elevenkúty) Ábrahámnak és ennek nejétől Gyürky Zsuzsannától szül. fiának Mihálynak. ¹⁾ Ugyan ez évben Moson megyei Nagy- vagy Felső-Kemle helységet 1900 ftért zálogba adta Lipthay Imrének. ²⁾ 1618 ban mint adó-rónok (dicator), mivel az adó behajtását saját birtokain akadályozá, az országgyűlés elé idéztetett. Főlebb említők, hogy Bocskai alatt, mint rovasoló, ennek pártján állott, de ez időben egyszersmind, úgy mint 1604—1606-ban, Bars vármegyének országgyűlési követe is volt. Az 1604. évi országgyűlésen a protestansokra sérelmes 22. törvénycziknek oda iktatása ellen mint Bars várm. követe Istvánffy Miklós nádori helytartó előtt tiltakozván, ez által nem csak küldői helyeslését nyerte meg, de a magyar és cseh protestansok bizalmát és népszerűségét is kivívta, és utóbb részint ezeknek, részint Tieffenbachnak eszközölése folytán a bécsi békekötés fentartása végett Bethlenhez követéséggel bizatott meg. Ezek folytán, mielőtt Bethlen Gábornak pártjára teljesen át kelt volna, Mátyás főhczg által főkapitányságra is kineveztetett, de azt el nem fogadta. Át menvén Bethlen G. részére, történelmi szerepet játszott, ³⁾ annak tanácsosa és a hét bánya-város kamara-grófja lett. Anyja Maróthy Anna után Bars és Hont, neje bedeghi Nyáry Margit után Turóc, Nyitra, Mosony, Pozsony sat. megyékben birt jószágain felül 1621-ben Bethlen Gábortól Tornában Hidvégh-Ardót, Ábaujban Mindszentet adományban kapta. ⁴⁾ Azenban, bár Zavodszky naplója szerint kamarai grófságában sok pénzt szerzett, utána költséges országos vándorlatai miatt kevés maradt. Meghalt laszkári kastélyában 1621. dec. 1-én, eltemettetett 1622. febr. 27-kén Kőrmöczön a vári templomban, hol síremléke volt. ⁵⁾ Végrendeletet még 1621. apr. 21-én tett, és an-

¹⁾ Sz.-benedeki Convent Protoc. J. p. 559.

²⁾ Ugyan ott Prot. J. pag. 564.

³⁾ Engel, Gesch. IV. 398. Fessler Gesch. VIII. 511. Kelemen Historia juris hung. 365. Esmeretektára VI. kötet 248. Wessprémi. Biographiae medicorum III. 426.

⁴⁾ Katona Hist. critica tome XXX. p. 706—708.

⁵⁾ E síremléken többi közt ily fölírás lett volna olvasható: „*Optimatus Regni adnumero Hieroslaum Zmeskalium Camergrafum, tamquam facem seditiois, qui velut in regno pacato vivere non posset, Lazarus in provincia Nitriensi vitam cum morte commutavit.*“ A fölírat készítő — mint némelyek vélhetnék, — nem értett, nem érthetett az *Optimatus* szó alatt *magnást*, hanem csak előkelő nemest, a magnások akkor már nagyságos ezim-nal éltek. Különben Bethlen adományában is csak *Generosus*-nak ezimoztetik. Lásd Katona idős b. XXX. 706.

nak végrehajtását a Bánya-városok előljáróságára bizta.¹⁾ Egyetlen leánya Borbála, 1596-ban még élő, atyja előtt sirba szállt.

A két következő testvér, u. m. I. Jób és I. Gábor két mostanáig terjedő családvonalnak lettek alapítói, rólok tehát, és ágaikról külön szólardunk.

I. Jób vonala.

I. Jób atyja halála után 1592-ben (feria sexta prox. post Dnicam Quasimodo) a Lestinei és Szrnyaczei birtokban Dániel és Jaroszló testvéreivel megosztozott. 1619-ben Árva megyének országgyűlési követe, 1624—26. 1631-ben alispánja volt. Mig egy részről birtokviszonyaira nézve Thurzó György ellen több pereit voltak, más részről annak mint főispánnak buzgó támasza volt, valamint azt az utánna következett Czobor Erzsébet főispánsága alatt is tanusítja. Meghalt 1632. jan. 22-én, kora 80. évében, eltemettetett az alsó-kubíni akkor evang. egyház családi sírboltjában. Képe a Lestinei evang. templomban máig fenn áll, halotti koporsóban ábrázolva, következő jelszavával: „Dominus sollicitus pro me,” és latin versekkel ellátva. Első neje Geletffy Petronella, a másik Szent-Iványi Anna volt, kiktől tizenöt gyermeke született.²⁾ Ezek közt a fiúkból I. Ferencz a svecusok ellen harczolván II. Ferdinand kir. részéről, elesett Glacznál. Másik fia, ki a családot maig terjeszté, I. György volt.

I. György 1640-ben, kora 24 évében Árva vármegye másod, 1653-ban pedig első alispánjául választatott. 1651-ben szent háromság vasárnap után 2. férián az ő közbejöttével is adatott a szászdí, kis-kereskényi és felső-szemerédi birtok Hont megyében Szelényi Jánosnak zálogba. Utóbb Árva várkapitánya volt Tököly István főispánsága és igazgatósága alatt, ki komája volt, és ki 1661. aug. 22-én hozzá intézett levélben Dembinszky lengyelnek ótalmazására megke-

¹⁾ Ebben így írta alá magát: „Hieroslanus Zmeskal de Domanovecz, Sereniss. Principis ac Dni Dni Gabrielis Dei Gratia electi Hungariae, Dalmaeciae, Croatiae, Slavoniae etc. etc. Regis, Transylvaniae Principis, ac Siculorum Comitum Consiliarii, nec non septem Regiarum Liberarum montanarum Civitatum Supremus Camergraffius etc. etc. Antea Vice Comes Honthensis.“

²⁾ Szilédiában szenvedőleges adosságai maradván, ezekért örököseit leartoztattak, de szabadon bocsátásukat az 1647. évi 94. törv. cz. követelte.

reste. Meghalt 1665. ápril. 14. kora 48. évében. ¹⁾ Első neje sz.-miklósi Pongrác Anna, a második Aranyady Anna volt, ki utóbb Libercsey Mihály Nógrád megyei alispánhoz ment férjhez és 1677-ben halt meg. Házasságaiból hét gyermeke volt, kik közül III. Jób, I. Gáspár, György és Anna nagybátyjok I. János után a Sziléziában maradt tőkepecénzekben örököstök. Közzülök I. Gáspár és III. Jób maig élő két ágat alapítottak.

a) I. G á s p á r á g a.

I. Gáspár Rákóczy részén táborozván, minden birtokát hűtlenségi bélyegen veszté, és 1685-ben Sáros-Patakon meghalt. Gyermekei közül fia János, ámbár atyja utáni birtok öröksége már adomány útján Palugyai Lénártnak voltak felajánlva, ettől átváltva, azokra, névszerint Lestine, Oszadka és Szrnyacze birtokaira 1700. nov. 30-án Eszterházy Pál nádortól adományt vitt. 1701. jan. 3-án pedig a néhai I. János után maradt, Árva, Hont, Bars megyei birtokok, és Sziléziában maradt pénztökék iránt testvére III. Jób, és atyafiai Dániel, Ádám, Károly, Károly, Imre és Lászlóval osztályos egyességre lépett. Azonban nemsokára Rákóczy II. Ferencz fölkeléséhez állván, javai ismét elkoboztattak, mire nézve előbb 1709. dec. 6-án Görgön Heister császári tábornagytól fej- és jószágaira amnestiát nyervén, 1710. sept. 4-én Bécsben kelt adomány levélben I. József király mint hivenek, elkobzott lestinei, oszadkai és szrnyaczai birtokrészeire fiágra és ennek kiholtán a leányágra új adományt adott. Három fia közül csak Kristóf ága terjedt mostanáig. Ennek unokája

József szül. Oszadkán 1762. mart. 13-án. Árva vármegyének másod alispánja volt. Meghalt Trsztenán 1821. dec. 19-én. Eltemetett az alsó-kubini családi sírboltba. Nejétől Zmeskal Judittól többi közt két fia maradt: Miklós és Márk.

Miklós (született 1789. novemb. 10-én) előbb Hont vármegyénél hivataloskodott, utóbb az árvai urodalom rendes ügyésze lön. Meghalt 1838. máj. 16-án. Gyermekei a táblán láthatók.

Márk (szül. 1792. máj. 17-én) Árva megyének hires, erélyes főszolgabírája volt. Meghalt 1836. nov. 8-án. Nejétől báró Luzénszky

¹⁾ Temetési zászlója a lestinei templomban máig meg van, ily fölirattal „*Vexillum sepulturae perpetuae memoriae Generosi Domini Georgii Zmeskal de Do-manovecz in Lestina, Arcis Arva Capitanei, annorum aetatis suae 48. Die 14. Apr in Christo obdormienti A. 1665.*“

Erzsébettől egy fia István maradt, kinek gyermekei a táblán állanak.

b) III. J ó b á g a.

III. J ó b szintén Árva vármegyénél kezdett hivataloskodni, már 1683. előtt alispán volt, 1684. és 1686-ban mint első alispán megerősített, sőt azt haláláig viselte. A családi levéltár szerint 1685. máj. 3-án Beszterczén kelet levélben őt (mint alispánt) Caraffa tábornok Tökölyvel folytatott levelezéssel gyanúsítván, figyelmezteti, hagyja fel az udvar elleni törekvésekkel, minthogy azok fejvesztéssel járnak. Azon évi júl. 31-én pedig I. Leopold Eszterházy Pál nádort elutasítja, miszerint Zmeskal Jób árvai alispán ellen Abaffy Sándor letartóztatása, s egyéb sérelmek, úgy Novák Simon cs. k. postalegénynek kivégeztetése, és a Sziléziai forrongás szítása miatt bíróilag járjon el. Meghalt 1723-ban kora 69 évében. Nejétől gradeczi Stansith Horváth Évától három fia volt, ezekből IV. György és II. Imre két ágat terjesztettek, mint a II. és III. táblán látható.

IV. György 1751-ben Árva megye törvényszékének elnökévé választatott. Meghalt 1757. aug. 3-án. Fia IV. J ó b fiatal korában Árva vármegye főjegyzője, 1772-ben másod alispánja volt. Meghalt 1778-ban.¹⁾ A táblán látható több gyermeke közül csak Mátyást említjük meg, mint ki családját tovább terjeszté. Ez Árva megyének szolgabirája, utóbb pénztárnoka volt. Hat gyermeke közül fia VI. J ó b (szül. 1778. aug. 21. Lestyinben) e század első negyedében Árva vármegye főszolgabirája, 1825-ben országgyűlési követe volt. Meghalt 1855. ápr. 30-án kora 77. évében Losonczon, eltemettetett Mucsinyban a szántói Szabó család sírkertjében. Nejétől Tihanyi Máriától a táblán látható gyermekei közül Elek (lak. Lestinén) 1848. előtt Árva várm. szolgabirája, 1861-ben főpénztárnoka, testvére Péter (lak. Lestinén) 1848. előtt és 1861-ben Árva megye főügyésze volt.

II. Imre (szül. 1677.) Rákóczy II. Ferencz részén állott. Róla beszélik, hogy a thurdosini nagy templomba lóháton menvén az isteni tisztelet alatt, ezért 25 tallér birságra ítéltetett. Több gyermeke közül csak VII. J ó b á g a él máig. Ez 1722—26. a pápai Collegiumban tanulván, és 1726-ban ügyvédi vizsgát tévén, Győr városába telepedett, és nőül vévén ostfi-asszonyfai Ostffy Zsuzsannát, ezzel terje-

¹⁾ Egy könyvet is adott ki „Jób keresztyén gyötrelmeiről“, mely 1770. Pozsonyban tót nyelven jelent meg.

delmes birtokhoz jutott és a Zmeskal család Győr és Vas megyei ágát alapította. Több gyermeke közül Lajos dukai Takács Évát vévén nőül, egyik fia József, huszár főhadnagy, az árvai Zmeskal rokonok közé házasodott; és míg testvére Dániel a Vas megyei ágak terjesztője lett, tőle a győri ág származott. Gyermekei közül a) István 1832—48. Győr várm. al- és főjegyzője, 1851—54-ben járásbíró, 1861-ben alkotm. törvényszéki elnök alispáni ranggal, 1862 óta pedig Győr város polgármestere. b) Sándor 1842-ben Győr várm. tiszti alügyésze, 1848-ban Győr város vál. főjegyzője, 1848/9. után állami fogoly, 1861-ben Győr várm. választott főszolgabírája, 1862-től visszavonult. c) II. József 1848. előtt ügyvéd, majd honvéd kapitány, 1849-ben Komáromban capitulált, és ismét ügyvédkedett, végre gr. Viczay Héder jogigazgatója lőn. Meghalt 1863. febr. 1-én. Végrendeletében hazafiúi lelkülete maradandó tanúságául a magyar akademiára háromezer frt, a nemzeti muzeumra ezer, a nemzeti színházra ezer, a győri evang. tanodának ösztöndíjakra ezer ft, és a győri szegényeknek ezer frtot hagyományozott.

I. G á b o r v o n a l a.

I. G á b o r (I. Venczislónak fia) 1592-ben testvéreivel az atyai ősi birtokokon megosztott. Ellentmondván gr. Thurzó Györgynek az árvai urodalomba történt beiktatásának, ez okból Thurzó György Zmeskal Gáb. fiát I. László t. Nagy-Falu m. város iskolájából sőt a városból is kitiltá, azonban ez ellen Rudolf király 1607. jun. 2-én ótalmi levelet adott. Anyjáról örökölt Bars megyei Perlep, Egyházas-Maróth, Zsember és Disznós helységbeli birtokait 1617-ben első nejétől Rakovszky Zsófiától nemzett fiaira átruházta. Élt még 1622-ben is. Nevezett első, és második nejétől turiki Marczel Zsófiától a táblán álló nyolcz gyermeke született. Ezek közül I. István 1617-ben Gergely p. napján a szepesi káptalan előtt tiltakozott Thurzó Imre ellen Puczó és Pokrivács határok iránt, melyek állítólag a lestinei határból szakasztattak ki. Ez István leányában Annában kihalt. I. Gábornak többi fiai közül I. Károly és I. Imre máig élő két ágat alapítottak; lásuk ez ágakat egyenként:

a) I. K á r o l y á g a.

I. K á r o l y, ki 1701-ben testvéreivel és rokonaival az I. Jároszló utánni hagyatékon megosztott, nejétől Palugyay Fruzsínától két fiút

nemzett, I. Sándort és Pált. Amannak ága, melyből II. Sándor Ung megyében élt, már kihalt. Pál ága él. Ennek fia János Apaffy Mihály erdélyi fejedelem szolgálatában élt. Meghalt 1737-ben. Többi közt fia volt

II. Gábor, kinek nejétől Okolicsányi Zsófiától fiai III. László és III. Gábor. Ez utóbb előbb Árva megyei törv. széki ülnök, utóbb 1751-ben Liptó vármegye követe volt. Meghalt 1764-ben. Nejétől Meerwaldt Katalintól fiai a) IV. Gábor előbb Besztercebánya város ügyésze, utóbb Selmech város bírása, az 1825. évi országgyűlésen Selmechváros követe, és a bányászati ügyekre választott bizottság tagja volt. ¹⁾ Végrendeletében a két város jó erkölcsű leányai számára válás külömbiség nélkül kiházásitási alapítványt hagyott, melyből évenként egy kath. és egy ágost-vallású jegyes 300 váltó forint ajándékot kap polg. állapotra való tekintet nélkül, de úgy, hogy abban egy évben Selmech, másikon Beszterce részesüljön b) Miklós a magyar kir. udvari kancellariánál titkár volt, és jeles zenész. Meghalt Bécsben 1833. jun. 23-án kora 73. évében utódok nélkül. c) Ferencz sz 1764. febr. 8-án. Szintén elhalt.

III. László nőül vevén Meliorisz Zsuzsannát, ettől három, emberkört élt, fia maradt. János (sz. 1767.) a legifjabb, cs. k. kapitány volt és József és Dániel. Ezek közül

József (sz. 1763. mart. 1.) Kitűnő törvénytudományi jártáságánál fogva Árva megyéből korán elvitetett, és a Tiszán innen kerületi tábla ülnökévé neveztetett Eperjesre, hol e század első negyedében e törvényszéki tábla valóságos melegítő lelke volt, s társai által magok közt tudományaért élő „*Corpus Juris*“-nak neveztetett. Kitűnt remek latinsága által is, mit nemcsak e nyelven kelt hivatalos dolgozatai, de fia Móricz részére „*Plutarchus in compendium redactus opera et labore Josephi Zmeskal etc. 1826.*“ című könyve, levelezései, s alkalmi versei is tanúsítanak. Ily alkalmi verset nyomatott 1825. jul. 18-kán gr. Pálffy Fidél főispáni beiktatására is. Meghalt 1835. jun. 18-kán Eperjesen. Nejétől Pfanschmidt Teréztől több gyermeke közt egy élő fia maradt

Móricz (sz. 1801 dec. 24.) Korán kifejlett jeles szellemi tehetségei már serdülő korában sokat ígértek. Gondos atyai vezetés mellett nevelésének eleve oly irány adatott, mely őt kiválóbb pályára vezethesse. És a vérmes, élénk ifjúnak inkább is fekezésre, mint buz-

¹⁾ 1827. évi 9. törv. cz.

ditásra volt szüksége. 1822-ben Kövy Sándor alatt Patakon végezvén a jogi pályát, s már előbb jogi gyakorlatban is részesülvén, azon évi szeptemberben az ügyvédi vizsgát is letevé, octob. havában pedig Árva vármegye tisz. aljegyzőjévé neveztetett ki. Már ekkor, különösen a reá bízott vallásbeli ügyekben a szabad elvűek sorában kezdett szerepelni. 1825-ben gróf Pálffy Fidél főispáni beiktatásakor ez által alszolgabíróvá neveztetett, 1828-ban a tisztujjitáskor főszolgabírói rangra emeltetett és abban 1830-ban megerősítetett. 1832-ben orsz. gyűlési követévé választatott és azt 1836-ig megelégedésre viselvén, visszatértékor azonnal másod-alispánságra emeltetett, 1837. júniusban első alispánná választatott. 1839/40-ben ismét országgyűl. követ lön. Az 1842. évi megyei tisztujjitáskor két hatalmas ellenfél Abaffy Arisztid első alispánságra, és Szmracsányi János orsz. gyűl. követségre kezet fogva, roppant korteskedéssel léptek föl ellene, de ismét győztes lön, és mind első alispáni székében megerősítetett, mind pedig az 1843/4. évi országgyűlésre követül ismét megválasztatott. Ezután kir. kamarás lön, és 1845-ben Árva megye Administratorává neveztetett,¹⁾ az volt 1848. évi aprilis haváig, a midőn az átalakulásnál fogva az adminisztratori rendszer megszűnvén, birtokára Lestinére vonúlt. Itt guerilla csapat által háborgattatván, Gallicziába vonúlt, honnan a forradalom után visszatérve, 1849. sept. 4-kén már Árva megye polg. törvényszéke elnökeül neveztetett ki, mely hivatalt folytonosan viselé 1860-ig, a midőn Árva megyei főispánságra Abaffy Arisztid kineveztetését el nem fogadván, helyébe ő neveztetett, de ezen méltóságról utóbb 1861-ben az egész tiszti kar léléptekor szintén leköszönt és magányába vonúlt. Nejétől Hámos Jankától egyik jeles készűltségű fia Béla elhalván, csak egy leánya és egy fia Zoltán a bécsi Tereziánium növendéke, utóbb a jeni egyetem hallgatója, élnek.

Daniel (III. Lászlónak közepső fia) sz. 1765. jan. 2-án. E század első negyedében Árva vármegye főpénztárnoka volt. Hét gyermeke közül fiai: Miksa Árva megyének szintén főperceptorja volt. Meghalt 1839-ben. Fridrik m. kir. testőr volt, és Ferdinand Árva várm. főszolgabírája, 1849-ben pedig alispánja, kinek két leánya a táblán látható.

¹⁾ Örömdana, melyet méltóságos domanovecki és lestinei Zmeskal Mórész es. kir. aranykulcsos, sat. Árva megye főispáni helyettesének sat. székfoglalási ünnepélyére sat. Hammerschmidt József Orvostan hallgató 1845. — zongé.

b) I. Imre ága.

I. Imre (I. Gábornak fia) 1654-ben Árva megye szolgabirája volt. Unokája Ádám (szül. 1678. jan. 16.) Árva megye alispánságát viselte. Ennek többi közt fia Ferencz két fiat hagyott maga után, t. i. Györgyöt (sz. 1753. † 1774.) (kinek ágából, és pedig — úgy látszik — György fiától származott a most Hont megyében élő Zmeskal Zsigmond;) és Lászlót, ki Nógrád megyébe házasodott, nőül vévén Pelargus Máriát, kitől Gábor és Ferencz fia maradt. Az előbbi, tudniillik Gábor, e század elején 1812—16. körül Nógrád megyének alszolgabirája, majd főbiztosa volt. Nejétől Máriássy Zsuzsannától fiaí Sándor, ki 1842—49. Nógrád megye alszolgabirája, 1850-től cs. k. járásbíró volt 1860-ig, legutóbb mint törvényszéki ülnök nyugalmaztatott. Testvére Zsigmond, volt honvéd.

Nincsenek a családfán István, Árva megyének 1766-ban főjegyzője, és György, ki 1793-ban lett kir. udvarnok.

A Zmeskal család nemesi czimere — mint főlebb a metszvény mutatja — a paizs ezüst udvarában zöld téren fölemelt farkú, futó vörös ökör, derekán kék övvel, mely mellé égő fáklya van tűzve. A paizs fölötti sisak koronáján három strucztoil leng, a jobb oldali fehér, a középső vörös, a baloldali kék. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék.

A család általában ágost. evang. vallású, kivéven az I. táblán Márknak fiát Istvánt, és ennek fiát György-Ráfalt, kik katolikus vallásúak.

A családnak — mint említők — egyik régiebb, még I. Venciszló előtt elvált ága Sziléziában bárói ágon virágzott, és ott Grauden, Oschin és Sauervitz, Felső-Luzsiczában pedig Tessnitz, Oberneudorf és Vanovitz helységek birtokosa volt. Ez ágból domanoviczi báró Smeskal József-Henrik, császári tanácsos és ezen tisztség főnöke, utóbb herczeg Lichtenstein tanácsosa, és oppelni főkapitány 1716. october 1-én Bécsben VI. Károly császár által csehországi grófi rangra emeltetett.¹⁾ Meghalt 1760. máj. 2-án, eltemettetett a saueroviczi egyház sírboltjába. Neje freudenthali gróf Würben Jozéfa Mária még előbb, 1755. novemb. 22-kén halt meg, eltemettetett Neu-

¹⁾ Megerle, Adels lexic. Erg. band. 31.

kircheuben.¹⁾ Utódaik nem maradtak, és birtokaik utánok sógoruk gr. Würbenre szállottak, ki azokat az illető jobbágy-községeknek eladá,

melynél fogva a sauerviczi fényes várkastély is elpusztult. Henrik-József grófnak emléke fenmaradt a leobschützi k. tanodában is, melynek alapkövét ő tette le 1752. aug. 17-kén.²⁾ Egyébiránt ez ág ismertetése nem körünkhöz tartozik, arról a sziléziai, Cseh- és Porosz családtani munkákban bővebben olvashatni.³⁾

Ezen ágnak bárói czímere a magyarországi Zmeskalok nemesi ágá-éval teljesen egyenlő, sőt a grófi czímer is, mint itt a metszvény mutatja, — csak

¹⁾ Az ottani helybeli egyház könyvében ezt olvashatni rólok: Die 22. nov. 1755. mortua Maria Josepha Comitissa de Smeskal et Domanovitz, nata Comitissa de Würben et Freudenthal, Domina in Neukirch, Wanovitz, Sauerwitz et Rosen. Aetatis 42 annorum, locus sepulturae Neukirch in Ecclesia S. Venceslai. — És — 2. Maji 1760. mortuus Illustrissimus Dnus Henricus Josephus Comes de Smeskal et Domanowitz, Serevissimi Principis de Lichtenstein Consiliarius, Ducatum Oppaviensis et Carnoviensis cis-Oppaviam Capitaneus terrestris, haereditarius Dnus in Sauerwitz, Wanowitz, Deutsch Neukirch, Hohdorf et Rosen. Aetatis 76. annorum, 2 mensium, sepultus in Crypta Ecclesiae Sauervicensis.

²⁾ Jahresbericht über. d. k. kath. Gymnasium zu Leobschütz 1859. I. 5.

³⁾ Joan. Sinapi Schlesicher Adel. 1728. — Herld, Silesiographia VII. 775. — Ledebur, Adels lex. d. preussisch. Monarchie.

bővítése amannak; t. i. ez egy függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobboldali ezüst udvarban zöld téren a kék öves vörös ökör látható (de fáklya nélkül), a baloldali kék udvarban vizirányos három ezüst pólya látszik. A paizs fölött grófi koronán, két koronás sisak áll, a jobb oldaliból az ismert három strucz toll nyúlik föl, a baloldaliból pedig a vörös ökör emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék.

Znika család. Znika Péter 1635—38-ban slavoniai ítélő-mester volt, több, főleg Slavonia és Horvátországot illető országgyűl. választmányokban vett részt.¹⁾

Zob család. Zala vármegye nemes családja.

Zobek család. Lásd Szobek cs. X. köt. 773. lap.

Zobonya család. Lásd Szobonya cs. X. köt. 774. és köv. l.

Zobotin család. (Murai-Szombati) A XVII. század végén élt János, kinek Batthyány Orsolyától fia Mózsés 1739-ben, kinek László, kinek Tallián Annától Antónia Tóth Jánosné.²⁾

Zobránczy család. (Nagy-Mihályi) Zemplin kihalt családja³⁾ a Kaplón nemből eredt.

Zoby család. Lásd Szoby cs. X. köt. 777. lap.

Zoday család. (Jobban Szaday) Hajdán Zemplin megyei Szada helységet birta és nevét arról *de Zoda* írta. 1300-ban élt Comes Joannes *de Zoda*, és birta Szadát, de 1347-ben Szadát már Zoday Miklós hűtlenségi bélyegén a Monoky család kapta.⁴⁾

Zohon család. (Fertő-Almási) Ugocsa vármegye régi nemes családja, már 1523—1550-ben birtokos Fertős-Almásan, sőt ugyanott a század elején is Zohon Mihály, Ferencz és Zsigmondnak özvegye, ugyanakkor János birtokos Péterfalván.⁵⁾

A családból Péter 1624-ben Ugocsa megye esküdtje, 1635—36-ban alispánja, és 1635-ben orsz. gyűlési követe volt.⁶⁾

Zokoly család. Lásd Szokoly cs. X. köt. 786. és köv. l.

Zóláthy család. Kihalt család. Nevét Szóláthról írta, 1526-ban Zóláti János Lajos király étékfogója volt.⁷⁾

¹⁾ 1635—1638. évi törv. czikkek.

²⁾ Bossányi contra Eszterházy bellatinezi lindvai per pag. 18.

³⁾ Szirmay, Cottus Zemplin not. top. 105.

⁴⁾ Ugyanott 157. 171. 250.

⁵⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 125. 174. 175.

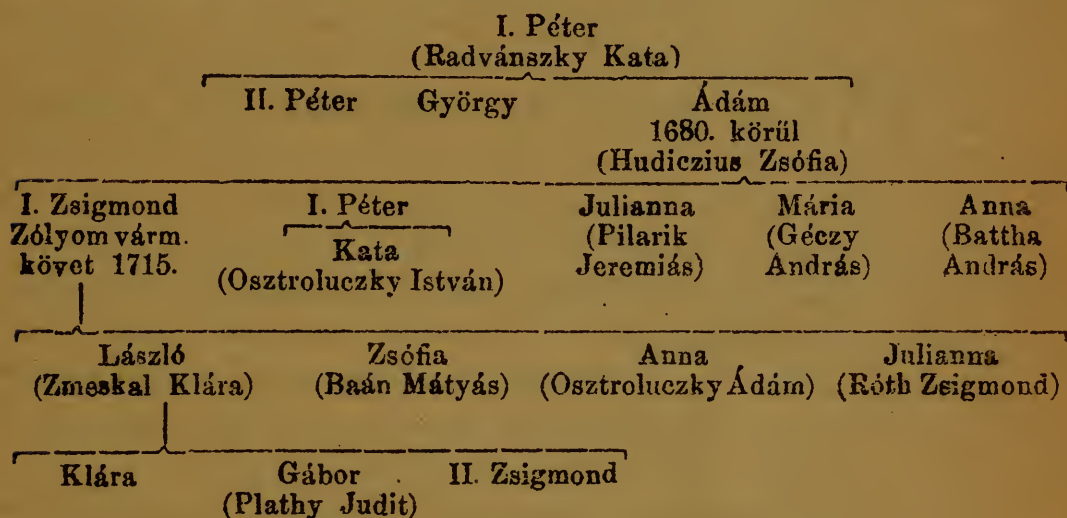
⁶⁾ Ugyanott 53. 60. 61.

⁷⁾ Szerémy János Emlékirata 151. lap.

Zoldy család (Zoldi) Zoldy Simon előbbi nevét megváltoztatva, 1845. jul. 17-én Bécsben kelt adománylevelet kapott Krassó megyei Zold helysége, úgy, hogy előnevét is arról írhasssa. Kihirdetett adománylevele Krassó megye gyűlésén 1845. decemb. 10-én, és most is bírja Zold helységet.

Zolnaky család. Zemplin vármegye nemessége sorában áll. ¹⁾

Zolnay család. Zólyom vármegyének nem régen kihalt nemes családja. Már 1558-ban Zolnay Stekel György Zólyom megye alispánja volt. ²⁾ Zolnay Ferencz 1660-ban azon megye jegyzője volt. ³⁾ Ezzel egykorban élt Péter, kit 1646-ban Zólyom vármegye követének olvasunk ⁴⁾, kinek nejétől Radvánszky Katától, ki utóbb Meskó Jóbbhoz ment nőül, következő nemzedék származott:

Nincs e táblázaton János, kinek Góg Sárától leánya Judit előbb Wattay Jánosné, utóbb Gyürky Istvánné volt 1729-ben. A végső nemzedéken állók egyikének fia Lajos 1813—30. körül Zólyom vm. főadószedője, végre kir. tanácsos, vagy kamarás. Nejétől Lónyay Zsófiától fia Zsigmond, ki atyja előtt elhalt.

Zolta család. Udvarhelyi székely, melyből 1740-ben élt Ferencz. ⁵⁾

Zoltán család. (Csepei) Ugocsa várm. legrégiebb családai közé tartozik. Nevezett megyében fekszik Csepe (hajdan Csepefalva), hely-

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. tap. 120.

²⁾ Lehoczky, Stemmat I. 222.

³⁾ Okmányokon eredeti aláírása után.

⁴⁾ Lehoczky id. h. I. 221.

⁵⁾ Apor Petri, Synophis Mutationum. p. 295.

ség, mely a családnak ősi fészke és melyről előnevét vette. E helységet már a XV. század elején is a közös eredetű csepei Ákos családdal közösen birták. 1487-ban élt Zoltán János, ki csepei Ákos Mártonnal határ-foglalás miatt a Gödei és Eüz család ellen perelt.

1548-ban Zoltán Mihály, Miklós, Fábian, Benedek, János, Tamás, Máté és Mátyás, valamint az Ákos családból Péter, Mihály s többen Ugocsa megyei Csepe és Osedreg helységre I. Ferdinand királytól új királyi adományt vittek. ¹⁾

Nem bírván a család származási tábláját, csak a család egyes tagjait említhetjük meg adataink szerint:

1501—1507-ben Zoltán János Szatmár megyei Pátyod, N. Szekeres, Fülesd, Csécse és Milota helységben részbirtokára kir. adományt nyert, valamint 1504-ben István és Ferencz ugyancsak Pátyod helységre kaptak adományt. ²⁾

1517-ben Zoltán Magdolna Csáholyi Miklós felesége volt. ³⁾

1545-ben Mihály Nyalábvár várnagya volt. ⁴⁾

1552-ben Zoltán Józsa elesett Temesvár védelmében Losonczy István alatt. ⁵⁾ Ennek unokája volt János, ki 1628-ban Szatmár megyei Géresre adományt kapott. ⁶⁾

1564-ben Zoltán János, és neje Kántor Anna Szatmár megyei Ders, Hodász, Kántor-Jánosi helységre királyi adományt vitt. ⁶⁾

1626-ban Zoltán Farkas nagyságos bedeghi Nyáry Istvánnak Diós-Győr várában főtisztartója. ⁷⁾ —

1644-ben Zoltán Jódok Szatmár vármegyének kapitánya volt. ⁸⁾

1641-ben Zoltán Józsa Szatmár megyei Reszege helységére kir. adományt nyert. ⁹⁾

Mint ezekből látjuk, a család már ez időben is (a XVI. XVII.

¹⁾ Szirmay, C. Ugocsa p. 136—137.

²⁾ Szirmay Szatmár vármegye II. 125. 245. 253—260.

³⁾ Ugyan ott II. 112.

⁴⁾ Budai Fer. Hist. lex. III. 623.

⁵⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 150.

⁶⁾ Ugyanott II. 82. 86. 89.

⁷⁾ Eredeti oklevél nálam.

⁸⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 137.

⁹⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 28.

században) Szatmár megyébe is beszármazott, valamint Szabolcs megyébe is.

Ugocea megyében hivatalokat¹⁾ viseltek a következők:

1552-ben Miklós, 1604—8. Pál — alispánok.

1506-ban György, 1545-ben Balás, 1587—96-ben ismét György, 1667-ben Ferencz szolgabírák.

1616-ban Ifj. István, 1670-ben Ferencz esküdtek voltak.

1630-ban László országgyűlési követ volt. Ezen László lehetett az, kit fiával Ferencz-czel együtt a Baranyay-ak megöltek, miért ellenők az 1635. évi országgyűlés lépett föl.

Ugocea megyén kívül főleg Szabolcs megyébe terjedt el a Zoltán család. Itt találjuk már 1630—50. közt Zoltán Annát Vay Péter hitvesét.

Szabolcs megyében volt 1711-ben Zoltán Jódok alispán, ugyanott 1780-ban István főszolgabíró, Pál 1790-ben alispán és követ, meghalt 1807. január. 21-kén. Neje Vécsay Judit, meghalt 1807-ben márt. 3-án.

Másik Pálnak neje Splényi Kata, meghalt 1808. körül.

Szintén Zoltán Pál 1821-ben Szabolcsi másod alispán, János ugyanott másod alispán és követ az 1839. évi országgyűlésen. Tán ennek neje Patay Katalin, kitől gyermekek: Béla, Ödön, János, Elek, Antal, Géza.

Mária a múlt század derekán előbb Bozók Ferenczné, utóbb Mocsáry Balásné, Jódok 1760-ban es. k. kapitány.

Szintén most él Zoltán Mihály, kinek nejétől Patay Jolántól gyermekei Hermina, Gusztáv, Karolina, László, Emil.

Ugocea megyében e század elején Csepén éltek és bírtak Benedek és László.

Zoltán család. (sepsi-komollói) Erdélyi nemes család, az előbbihez vér-, vagy csak névrokon-e? — nem tudjuk. Ismeretes közülök Károly, sz. Déván 1781. febr. 21-én, ki a legutóbbi erdélyi nemesi fölkelést írta le.

Szintén Erdélyben étfalvi Zoltán György 1794-ben Kolosmegyei írnok.

Zoltáni Zoltán József 1794-ben Kraszna vármegye főorvosa.

Zolthay család. Kihalt régi család. Ismeretesek belőle főleg a következők: Ferencz 1505-ben Bács vármegye követe a rákosi

¹⁾ Szirmay C. Ugocea 52—61.

országgyűlésre. ¹⁾ János 1513-ban törökországban követségbe küldött. ²⁾ Lőrincz 1551-ben érsekújvári kapitány. ³⁾ János 1552-ben Drégely várában esett el. ⁴⁾ István, ki 1552-ben Eger védelmében részt vett, 1558-ban egri kapitány, 1565-ben szendrői kapitány, 1559-ben Vizkelety Jakab fiaival Szaboles megyei Báthor pusztán rész-birtokot nyert királyi adományban. ⁵⁾ Ugyan ez időben éltek.

Zoltay Imre, kinek neje Zay Apollónia, és Zoltay Balás, kinek neje Zay Magdolna voltak.

Zoltay Boldizsár 1552-ben Bihar megyében Böllesen birtokos. ⁶⁾

Lehet, hogy e család erdélyi származású volt, legalább Erdélyből származott tordai Zoltay János, ki 1580-ban Nyitra vármegyének hites jegyzője volt. ⁷⁾ Erdélyben Zoltai Ferencz élt 1740-ben Küküllő vármegyében. ⁸⁾

Zólyomy család. (Albisi.) Kihalt régi és kivált a XVII. században szerepelt család. Nevét Zólyom vármegyéről vette, valószínűleg mint eredeti helyéről, ha csak azt nem akarjuk hinni, hogy a család egyik őse Dávid 1399—1400-ban Zólyomi főispán lévén, ezokon nyerték utódai a *Zólyomi* nevet. Annyi bizonyos, hogy a család első törzs-ősei Bihar megyei Albis helységről neveztettek legelőbb, és utóbb ez előnévvé vált. A család törzse László, ennek fia Márton de Albis ⁹⁾ neveztetett, ennek fiai Lőrincz és Dávid, kit 1399. évi oklevélben így találunk „Magister David, filius quondam magistri Martini de Albeus, Comes Zolyensis.“ ¹⁰⁾ 1400-ban ő ad ki levelet a poniki királyi jobbágyság ügyében, hol az okmány így szól: „Nos David filius Martini de Albens Comes Zoliensis, etc.“ ¹¹⁾

A családfa ¹²⁾ következő:

¹⁾ Kovachich Supplem. ad. Vestigia Comitiorum II. 336. és Jászay id. h. 158.

²⁾ Budai Fer. Hist. lex. III. 616.

³⁾ Ugyanott 617.

⁴⁾ Istvánffy hist. 1685. évi kiad. 214.

⁵⁾ Liber regius folio 187

⁶⁾ Bielek, Majores Hungarorum 139.

⁷⁾ Nagy József, Nyitra várm. 6. lap. és eredeti okmányon is.

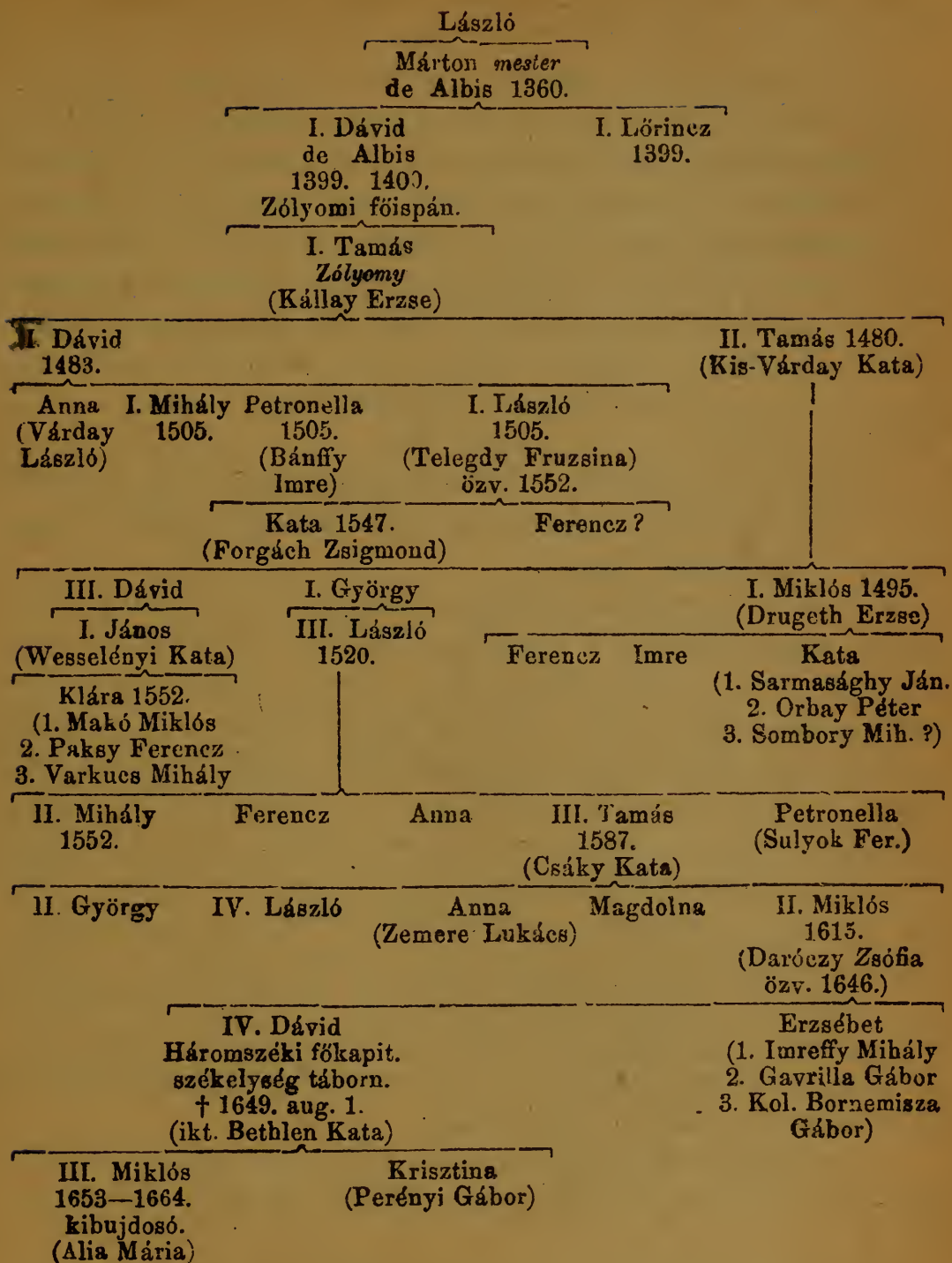
⁸⁾ Apor P. Synopsis Mut. 295.

⁹⁾ Némely oklevélben Albis, találtatik Albeus-nek is, de a helység neve, hol a család törzsbirtoka volt, valódilag Albis-nek neveztetik.

¹⁰⁾ Lásd Kaprinai Mss. B. tomo XXIX. p. 272.

¹¹⁾ Teleki, Hunyadiak kora XI. p. 86. hol az Albens, tán hibásan áll Albeus helyett.

¹²⁾ Geneal. auth. Mss. tomo I. — Tab. geneal. kézirat a nemzeti muzeumban fol. lat. nro 446. pag. 20—21. Lehoczky Stemma II. 451. hol tévesek az adatok.

I. Dávidnak fia I. Tamás már Zólyomi-nak neveztetett, neje Kállay Erzsébet volt, Wagner szerint ennek neje volt Kis-Várday Kata is, ki ezen esetben tévesen állana II. Tamás nejéül helyezve.

A család I. Ferdinand korában már a nagyobb birtokú nemesek között állt, főleg Bihar, Zaránd stb. megyékben. Azonban hangos hirre

csak a Bethlenek, Rákóczyak korában kapott főleg II. Miklós fia IV. Dávid által.

IV. Dávid iktari Bethlen Katalint, a fejedelem testvérének leányát vévén nőül, Erdélyben szerepet nyert; 1622-ben a székelység generálisa és Háromszék főkapitánya lön. ¹⁾ Kolos megyének is főispánja volt. ²⁾ Rákóczy I. György alatt hatalmaskodó dőlyfe, a fejedelemmeli versenyezése megbuktatá. 1633-ban notáztatván, elfogatott és Kövárba záratott, hol 1649. aug. 1-kén fogságban végezte életét. ³⁾ Kalandor, lángvérű természetét jellemzi Széchy Máriaivali viszonya is. ⁴⁾ Nejétől Bethlen Katalintól, kit 1621-ben vett nőül, egy leánya Erzsébet-Krisztina Perényi Gáborné és egy fia III. Miklós maradt. — IV. Dávidnak nővére

Erzsébet sem állott jó hírben. Háromszor ment férjhez, először Imreffy Mihályhoz, 2-szor Gavrilla Gábor moldvai vajdához, 3-szor kolosvári Bornemisza Lászlóhoz. ⁵⁾

III. Miklós a család utolsó sarja, Hunyadvár ura, Zaránd v. főispánja, apja jellemének és balsorsának örököse volt. 1658-ban kezdett szerepelni, a midőn Barcsay Ákos részén állott, Kemény elől Husztra futott, akkor (1661.) Ali török szerdár fejedelemséggel kínálá meg, de el nem fogadta; ⁶⁾ mégis Apaffy alatt (1662-ben) mint Kemény volt híve, vagy — mint vádoltaték — a fejedelemséget kereső, Fogarasba záratott, és javait veszté. Kiszabadulván (1664.), jószágait követelte, melyek már idegen kezekre adományoztattak, egyszersmind törökországba a portára futott pártfogásért. E tetteért még inkább fejedelemség-hajhászással gyanúsítatott, és újra notáztatott (1670. mart. 3.) Meghalt a szerencsétlen odakünn. Neje volt (karatnai Alia Samuel leánya) Alia Mária, kit nőül vett 1647. oct. 7-kén, elvált tőle 1653-ban. ⁷⁾ Lehoczky szerint neje lett volna bribéri Melith Klára is. ⁸⁾

III. Miklósban a Zólyomy család kihalt.

A családfára megjegyezhetjük, hogy azon nem találjuk azon Zólyomi Benedeket, ki 1440—1455. tinnini és felváltva zágrábi püs-

¹⁾ Szalárdy, Siralmas m. krónika. 65. 87. 136.

²⁾ Kállay, Székely nemzet. 288.

³⁾ Ugyanott 92. Nagy Szabó Fer. krónika 153.

⁴⁾ Kemény János Önéletírása 246. 251.

⁵⁾ Kemény id. m. 215. 466.

⁶⁾ Szalárdy id. h. 61.

⁷⁾ Thaly, Történelmi kaláczok 14. lap. Szalárdy id. m. 186. 252. 476.

⁸⁾ Stenmat. II. 451. és Kállay Székely nemzet. 288.

pök volt; ¹⁾ Pétert az 1565-ban kövári kapitányt. ²⁾ Miklóst, ki 1566-ban Rimaszombatnál esett el. ³⁾

Némely családfákon I. Tamásnak fiát tétetik László is, annak fiától eredeztetik Katalint a Sarvasághy János nejét.

Zombath család. A nemességet idős Zombath másként Szabó György és testvére András szerezték II. Ferdinand királytól Bécsben 1621. dec. 22-én kelt czímeres nemes levélnél fogva. Andrásnak utódai nem maradtak. Györgytől a következő családfa ⁴⁾ szerint származtak utódai:

György 1621. m.							
Márton	András 1646. Győr várm. hely. alisp.	II. György (Bödö Kata)	Pál	Erzse	Kata (Erneszt János)		
	Miklós apát. Szombath. plébán.	III. György (Szalánczy Kata)	Kata (Öry mk. Fordányi Ferencz)	Ferencz b. Zaruba ügyvéd †			
József elesett 1745. poroszok ellen.	Anna (Orczy Antal)	Erzse (Gaiger Farkas)	Teréz (Ölbei János)	Klára (Megyesy János)	István (Pász- thory Eszter)	Apolló (Anján József)	Mihály katona † 1770.
László †	Ignác †	József katona †	Rózsa (Ethényi Mih.)	Ágnes	Xav. Ferencz		
Zsófia (Verhas Mih.)	Józs.-Antal Győrött ügyvéd 1864. (Sághy Leopoldina)	Mária (Neszer Fer.)	Paulina (Czech- meister Alaj.)	Klára Emília (Vendinszkyne)	István honv. őrn. 1849. (Győzei Ida)	Gyula honv. főh. 1849. Monoron (Roszkosni Jozéfa)	
Krisztina	Mária	Pál					

II. Györgynek a táblán álló nyolcz gyermeke 1749-ben osztozott meg Vas megyei Sennyei-fai részbirtokán. Jelenleg a család ivadékai-
ból — mint a táblázat mutatja — József Antal ügyvéd Győrött,

¹⁾ Pray, Hierarchia R. H. II.

²⁾ Budai Fer. Polg. lex. III.

³⁾ Ugyanott és Istvánffy.

⁴⁾ Ráth Kár. közlése szerint.

testvére István Veszprémben, harmadik testvére Gyula Pest megyei Monoron laknak.

Zombathelyi család. *Lásd Szombathelyi cs.*

Zombory család. Több ily nevű nemes család van. Zemplin vármegyében Zombor helységről (most mvárosról) vette egyik ily nevű régi család nevét, eredetét pedig 1321. év előtt Kakas mestertől, ki nek egyik fia a zombori Fejes családnak, másik a zombori Zombory családnak lön törzsévé. Ez utóbbiból volt 1321-ben Zombory András az Arbona-Zsadányi határjárásnál királyi ember. ¹⁾

Tán ezen család ivadéka azon megyében az ott e század elején Izbugya-Bresztán birtokos Zombory család is. ²⁾

Más Zombory család tán az is, melyből bodonlaki Zombory Gábor 1829-ben Abauj megyei számvevő és lateranumi sarkantyús vitéz volt. Lakott A. Oltsváron.

Komárom megyében Neszmélyen az udvartelkes nemesek sorában 1749-ben említetik Zombori Éva Takács Máté özvegye. ³⁾

Mindezekről külön nemeslevelöknél fogva különböző családoknak kell tekintenünk a következőket is:

Zombory család. Alapítója Zombory Ferencz Baranya megyei pécsi polgár, ki 1741-ben october 28-kán Mária Terézia királyasszonytól kapott nemes levelet ⁴⁾ és ily czimert: a paizs vörös udvarának közepén felül arany csillag ragyog, alább két arany oroslány fej, nyakastól egymással szemközt kiöltött nyelvvel szemlélhető, a paizs alsó, gúla alakú arany udvarában egymással átellenben két-két fekete sas szárny szemlélhető. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sas szárny között vörös magyar ruhás, prémkalpagos magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról aranyfekete. ⁵⁾

Zombory család. Ennek nemességét Zombory Mátyás szerzette 1722. dec. 5-én III. Károly királytól, midőn egyszersmind ily czimert kapott: ⁶⁾ a paizs kék udvarában zöld halmon arany

¹⁾ Szirmay Not. C. Zemplin not. top. 157. 183.

²⁾ Ugyanott f. 394.

³⁾ Fényes E. Komárom várm. 186.

⁴⁾ Collect. herald. nro 215.

⁵⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁶⁾ Coll. herald. nro 371. Adami Scuta gent. tomo XIV. Egyik Zombory családnak eredeti armalisa 1791-ben Pozsega vármegye levéltárába került és mint gaz dátlan ország szerte a helytartó tanács által hirléltetett.

koronán vörös mezű kar könyököl, kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan kéz kivont karddal ismétlődik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Zomor család. (Póka-teleki †) A Zomor kihalt család a póka-teleki Kondé családdal egy törzsből eredt, illetőleg ez utóbbi amabból vált ki, mint e munka VI. köt. 337. lapján a Kondé családnál láthatni. Tudniillik a törzs-ös Zomor nevet viselt. Ennek egyik fiától Jakabtól, ki fekete nék nevezett, származott utóda János, utóbb a XVI. században vette föl a Kondé nevet, míg a másik fiú János de Zomor neveztetett, és e nevet ága, ezen ág kihalásaig (a XVI. század) végeig viselte. Idézett helyen ezen ág is látható, még is az ott látható Barnabástól kezdve a pozsonyi, nyitrai és esztergomi káptalan levéltári adatai szerint némi bővítéssel, — úgy is mint külön névvel élt család-ág, hadd álljon itt a leágazási rend:

Barnabás de Zomor 1470.							
Mihály 1518.							
Demeter	Mátyás	János 1541. királyi Személynök 1562—1569. (N. Apollónia)	Erzse (Vas-dinyei Vass János v. Peter)	Ferencz † György † 1618.	Balás Pál	Pál Apelló	
Pal 1579. (Elefánty Kata)	Zsófia (Lengyel András)	Kata (Szelestey Ferencz)	Krisztina (Nádasdy Pál)	Bora (Soóky András)	Anna (Bucsány Miklós)	Margit (Sitkey György)	Mihály †

A család I. Ferdinand korában Pozsony és Nyitra megyei jószágokra több adományt nyert.

A végizen álló Pálban a Zomor ág kihalt.

Az 1518-ban élő Zomor Orsolyát Csúzy Péter özvegyét a családfára helyezni adatok hiányában nem lehetett.

Zonda család. (Gidófalvi) Erdélyi Székely család, melyből István magyar versköltő, ez és másik István Harómszékből, Kelemen Polyánból való 1740-ben. ¹⁾ Tán e családból származott azon Zonda Ignác is, ki 1815-ban maros-solymosi sósági ellenőrtiszt volt.

Zondy család. Lásd Szondy cs.

¹⁾ Apor Petri, Synopsis Mutationum. 295.

Zongor család. (Beődi) Beődi Zongor Mátyás fiaival együtt Vas megyei (akkor puszta) Beőd helységben kuriára és rész birtokra 1560-ban I. Ferdinand királytól adományt nyert. ¹⁾

Lehoczky szerint még régebben is feltűnik már a bödi (és szerinte) valpói Zongor család, melyből horomi bán volt a Hunyadiak alatt. ²⁾

Nyitra megyében a XVII. században a ludáni Zongor család volt ismeretes, melyből Benedek 1606—1620-ig azon megye szolgabírája volt. ³⁾ Ugyan csak a ludáni Zongor családból származott Zsigmond 1642-ben nyitrai olv. kanonok, majd pozsonyi prépost, 1664-től csanádi, 1648-tól váradi; 1655-től váczai püspök haláláig 1658-ig. ⁴⁾

Valószínűleg a Nyitra megyei Zongor család tagjai éltek 1646-ban Trencsén megyei Beczkón is, mint azon megye nemesi összeírásában említetik.

Ha nem tévedek, a Nyitra megyei Zongor család a Vas megyei Zongor családból eredt, és azon Zongor Mátyás, kiről mint 1560-ban adományt szerzőről említés volt, ugyanazonos Zongor Mátéval, ki a bedeghi Nyáry család akkor emelkedő őseinek Lajosnak és Lőrincznek nővérét Nyáry Annát birta nőül, kitől 1573-ben következő tíz gyermeke soroltatik elő: István, György, Farkas, Tamás, Miklós, Mihály, János, Fruzsina, Zsuzsa, Zsófia. ⁵⁾

Zongor család. Ennek nemességét a múlt században szerezte Zongor György, ki rokonával Zelovics Ferencz-czel 1718-ban III. Király királytól kapott czímeres nemes levelet. ⁶⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren száguldó fehér mén, melyen zöld nyeregtakaró fölött vörös ruhás és kucsmás, sárga czizmás magyar vitéz ül, jobb kezével buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén vörös ruhás magyar vitéz nyúlik föl, jobb kezével vörös zászlót tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Erdélyben kölpényi Zongor Mihály 1794-ben kir. táblai ügyvéd volt.

¹⁾ Liber Regius anni 1560. folio 207.

²⁾ Stemmat. II. 452.

³⁾ Nagy József, Nyitra várm. 11—15. és 1618. évi 49. törv. czik.

⁴⁾ Pray, Hierarchia R. H. I. II.

⁵⁾ Rajcsányi Adam Deduct. geneal. Mss. I.

⁶⁾ Collect. herald. nro 499. és Adami Scuta gentil XIV.

Zopchfalvi család. (Kihalt.) Azon törzsösnek, Rutkernek, kitől a Berzeviczy, és kihalt Tárca y család származtak, egyik ága, nevezetesen Rutkernek fiától Comes Hermantól eredt nemzedéke őt ízen virágzott és de Zopchfalva, (vagy mint e munka II. köt. 39. lapján áll: de Sobfalva) nevezetett, és ilyen módon egy ideig (míg élt) mint egy külön családnévű ágat képezett. A származás rend az idézett helyen olvasható.

Zorger család. (Báró) Ebből eredt Zorger Gergely, ki Abauj megyei Metzenzéf m. városi születés volt. Papságra lépven, előbb 1711-től egri kanonok, dulmi címzetes püspök, 1729-ben erdélyi püspökké nevezetett, 1730-ban val. belső titkos tanácsossá lön. Meghalt 1739. szeptember 7-én Gyulafejérvárott, hol eltemettetett. ¹⁾

Zoráth család. Zoráth Jakab 1827-ben Arad megye nemesége közé iratott.

E család valószínűleg azonos a Szorád családdal, melyről a X. kötet 840. lapján olvashatni.

Zorkóczy család. (Zorkóczi) Bars megye nemes családai között áll. E név azonos a Zorkóvszky névvel és egy családnak tulajdona.

A Zorkóvszky család Turóc vármegye legrégiebb családainak egyike, mely a kihalt zorkfalvi Geletffy családdal közös törzsből ered, és már 1260-ban birta Zorkfalvát, mai Zorkócz helységet. ²⁾

A Zorkóvszky családból Gábor 1672-ben Turóc vármegye alispánja volt. ³⁾ Ez időtájban élt Zorkóczy Ádám, kinek Justh Annától fia Pál, kinek József, kinek Lajos.

A családfát azonban nem birván, megemlitjük Zorkóczy Istvánt, ki 1600-ban Wittebergben járt. ⁴⁾ E század elején Z. Erzsébet (1800.) Szulyovszky Antalné volt:

Zorkovich család. Zorkovich Miklós 1790-ben II. Leopold király által nemesítetett meg. Czimere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. kék udvarban zöld téren vörös ruhás, prém kalpagos, sárga csizmás, kardos magyar vitéz áll, jobb kezében kivont kardot, a balban

¹⁾ Szereday, Series Epporum Transylvaniae 226. — Apor P. Synopsis Mutationum 263.

²⁾ Turóczi Regestrum Engelnél Monumenta pag. 70. Bel Mat. Notitia nova Hung. II. 344.

³⁾ Bel. M. id. h. p. 313.

⁴⁾ Bartholomaeides Memoria Ungar. 283.

zöld olajágot tartva; a 2. és 3. ezüst udvarban aranykoronás egyfejű fekete sas szétterjesztett szárnyakkal látható, jobbról alulról fölfelé aranynyíllal át ütve rézsutosan. A paizs fölötti sisak koronájából szintén az előbb leirthez hasonló vitéz emelkedik, két kiterjesztett sas-szárny között, melyek közül a jobb vizirányosan félig arany, félig kék, a másik félig fekete, félig ezüst. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüsfekete. ¹⁾

Zovárdffy család. (Mátyfalvi) Ugocsa ős kihalt családja, mely az ujhelyi Ujhelyi családdal egy közös törzsből, a Hunt-Páznán nemből (genus) eredt. Első ismert törzse Comes Marteleus de genere Hunt-Páznán volt. Ettől oklevelek alapján ²⁾ a családfát következőleg tudhatjuk:

Comes Marteleus
de genere Hunt-Poznán.

Mikó mester 1275—94.			Chepán (-István) 1275—1295.		
Miklós 1304. 1334. de Verbőcz		Leukus 1310—1334.	Zoárd vagy Zovárd 1323. 1334. de Király.		János 1323.
István 1349. de Ujhely	Bertalan 1347. 1353. de Véd.	János 1347. 1377.			
János 1365. de Ardó udvari apród. 1383. 1411.	Tamás 1416. András 1415. 50. 1429. de Endréd István 1416. 29. (Anna özv. 1452.) Margit (Szepest Istv. 1461) Ferencz 1452. Luczia 1489.	Dávid 1377. László 1377. de Verbőcz János 1416.—20. Lőrincz 1429 de Király István Bálint 1462.	Jeremiás 1377. Benedek 1399. de Almus Miklós 1416. István 1416.—29. eladja Verbőczöt Agatha 1429. (Oroszy Tamás)	Miklós 1411. Demeter László 1416.	
László 1411. 1420.	György 1416.—20				
István 1429. de Ardó	Benedek 1416. 1429.		Pál 1416.—29.	Mihály pap. 1416.—29.	
Miklós			György 1459. (Kata özv. 1493.)		
István Zovárdffy de Ardó 1461. † 1505. előtt.	János 1505.—19. Zovárdffy		Ferencz 1519. Zovárdffy		

¹⁾ Adami Scuta gentil. XIV.

²⁾ Lásd az okleveleket, melyekből e családfa készült, Horvát István Verbőczy Istv. emlékezete. II. köt. 9—204. Szirmay C. Ugocsa p. 75—79.

E családfa, — mint okleveleken alapúlt, — némi igazításul is szolgál az Ujhelyi családnál (XI. k. 386. lap.) közlött töredék családfához. A Zovárdffy ág nem szerepelt, hivatalokat sem viselt, ha csak az Ugocsai alispánok sorában 1599. évben álló Zoárth László nem e család tagja volt. Birtokviszonyait, vérségi összeköttetéseit az alúl idézett oklevelekből meríthetni. Horvát István a Verböczy-eket (előbb Kerepeczy-eket) is e törzs ivadékanak hitte. Az oklevelekből csak annyit látunk, hogy a Zovárdffy ág birta Verböczt is, és ezekről szerezték a Verböczy-ek ösei. Amaz idők szokása szerint e nemzetség tagjai is majd egy, majd más birtokhelységről neveztetek, míg a családnév még állandósúlt, és pedig a Mikó ágából az Ujhelyi család, a Csepán ágából ennek Zóárd fiától eredt ágából a Zovárdffy család származott. Zoárdnak János fiától ivadéka többnyire *de Ardó* neveztetett, és valószínűleg a XV. században használatba menni kezdett Zovárdffy név mellett az ardói előnév is megmaradt, míg Dávid ága Ugocsa megyei Mátyfalva helységről mátyfalvi előnevet használt. Szirmay szerint Zoárdnak unokája alapítá, telepíté Mátyfalvát.¹⁾

A család kikben halt ki? nem tudjuk, az bizonyos, hogy ez a XVI. században a mohácsi vész után történt. Már 1545-ben a család birtokában az utánna örökösödő családok ültek.

Zöld család. (Madéfalvi) Csikszéki törzsökös székely család Fel-Csikban Madéfalván, hol jelenkorban is (1854.) birtokos János, Rákoson pedig Ferencz.

Közülök többen viseltek Csikszékben hivatalt. 1740-ben élt Zöld Ádám. János 1792—1801-ig Csik, Gyergyó és Kászsónszék alkápítánya, valószínűleg 1810-ben ő kir. pénztárnok is. 1807-ben idősb és ifjabb János táblabírák, 1807—15-ben Antal adóíró biztos, ifj. János 1810-ben Fel-Csikszék jegyzője.²⁾ Ádám 1814-ben Maros-Vásárhely aljegyzője, András ugyanakkor Marossszék főjegyzője. Idősb János 1815-ben Csikszék törv. széki ülnöke.

Zöldy család. Szintén erdélyi család, melyből Demeter-t Báthori Gábor notáztatván, 1613-ban Bethlentől többekkel javait visz-

¹⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 74.

²⁾ Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászon székek. 53—56. II. 20. stb. Apor Synopsis Mutat. 295.

szakapja. ¹⁾ Gáspár Görgényi kapitány volt, ifjabb Gáspárt a kurucz világban a nemetek Görgény alatt levágták.

Zömlény család. Ismeretes belőle Zömlényi Gábor deák (literatus) I. Ulászló idejéből, ki ügyességét hamis oklevelek gyártására használta fel, míg az kitudódván, önkényt bevállá, mint az ország rendeinek 1448-ban erről kiadott oklevele tanúskodik. A család valószínűleg kihalt.

Zörögh család. Ugoesa vármegyei nemes család, melyből János 1750. azon megyénél aljegyző, 1757-ben főszolgabíró 1760-ig. ²⁾ Károly 1844-ben ugyanott rendszerinti esküdt.

Zríny család. Ragyogó nevű család, mely négy századon át történelmünkben kitűnő szerepet vitt. Eredetét az ős régi Subich horvát nemzetségből vette, melyet ügyetlen hizelgés a római Sulpitiosokkal akart összekötni. Okleveles emlékei a családnak a XIII. század első negyedéig nyúlnak föl, úgy szólván az aranybulláig, midőn István és Gergely a mai Dalmatiában a fellázadt Domald csetinai tartományfőnök leveretésében kitűnő részt vettek, ezért kapták II. András királytól Domaldnak hűtlenségi bélyegén elkobzott terjedelmes birtokát a Kerka vizétől Záraig. ⁴⁾ Már ez előtt volt adományuk, melynél fogva Brebir vár és megye urai lettek és brebiri grófoknak neveztetvén, e néven voltak ismeretesek a XIV. század közepéig. A Brebirre szóló adománylevelet nem ismerjük, mert az — mint az 1251. évi királyi megerősítés mondja — esetleg elveszett, de ez adományban IV. Béla mondja azt, hogy a brebiri grófságra az adományt már ősei adták, atyja pedig (II. András) megerősíté. ⁵⁾

¹⁾ Bőjthi Engelnél pag. 399. Apor, Synopsis Mut. 295.

²⁾ Verbőczy Hármaskönyv. II. R. 14. czim. 50—82. kassz.

³⁾ Szirmay C. Ugoesa, pag. 57. 60.

⁴⁾ Fejér Cod. dipl. t. III. vol. 1. p. 402. és előbb Katona Hist. crit. V. 421. az adománylevél, melyben még István és Gergely minden melléknév nélkül fordulnak elő.

⁵⁾ IV. Béla oklevelében olvassuk: „Comitatum Brebiriensem . . . a . . . genitoribus nostris eis liberaliter datum, collatum, ac inclitae recordationis patris nostri privilegio roboratum, quod tamen casu dicitur amissum, plene et pacifice duximus confirmandum.”

Gergely már 1227-ben Spalatro grófja. A családfát azonban csak Istvántól birjuk szerkeszteni, mint itt következik ¹⁾:

István						
Stepko v. II. István			Jakou 1251.			
traui gróf slavon. bán. 1250. 1270.			Márk György		Radoszló 1275.	
Joakim 1274. brebiri gróf slavon. bán. tárn. mester Pektari nev.	I. Gergely traui és traui- gr. 1232.	I. Mladin spalat. 1282. slav. h. dalm. bán. (N. Ursa)	I. Pál † 1311. slav. h. dalm. bán. (N. Ursa)	I. Miklós gueskaigr. 1276. Dalm. h. apáca bán. 1275.	Stanisz- láva Skardo- nában.	N. (Tiepolo)
II. Mladin horvát bán. 1322.		II. György dalmát város. grófja † 1332.		II. Gergely 1347.		II. Pál 1315. 1343. Dalm. bán.
III. Pál. 1348. Dandulo Kataj	III. György 1347.	Deodat.	III. Mladin klissi grófja † 1348. máj. 1. (N. Lelca)		IV. György 1347. kapja Zrín várat. † 1362. előtt	
Ilona (Tvardkó)		IV. Mladin 1357. Szenko 1370.		Erszo (gr. Corbaviai Tamás) 1386 † 1414. (N. Erzse)		
Radics		Bielak.		I. Péter 1416. † 1452.		
V. Pál †		V. György †		II. Péter 1493. elesett Modrusnál		
Pál?	III. Miklós 1508. † 1534. tájt. (Torquata Manlia Janka)		Bernát	Margit	Ilona	
Ilona (Tahy Fer.) 1540.	Margit (Alapy Ján.)	Mihály elesett 1526.	János elesett 1541.	IV. Miklós † 1566. h. t. d. bán. szigetvári hős (1. Frangepán Kata 2. Rosenberg Eva)		
Folyt. a köv. lapon.						

Folyt. a köv. lapon.

¹⁾ A Zrínyi családunk hazánkban is egész irodalma van. Lucius után De Regno Dalm. lib. IV. c. 9. első méltatta tüzetesebben e család származását. Wagner K. Collectanea genealogico. histor. dec. I. Budae 1778. 2-rét, és a második 1802. évi kiadásban újra. Tőle vette származási adatait Budai Fer. (Polg. lex. III.) kiről tévedve véli Salamon Fer. Az első Zrínyiekről írt művében. mintha kamarai oklevelek után dolgozott volna. Erős meggyőződésen szerint a nagyérdemű Budai 1805-ig minden megjelent (nyomott) forrást felhasznált, de kéziratokra nem terjedt ki, legkevésbbé kamarai levéltári adatokra. Lehoczky is Stemmata II. 451. írt e családról. Du Fresne Illyricum Vetus et novum cont. Posonii 1746. p. 85. közli a Brebiriak családfáját. Még bővebb a család biographiai irodalma, mint alább idézendjük. Legújabbban Salamon Ferencz, Az első Zrínyiek-ről írt és 1865-ban megjelent jeles művében a család történelmi szereplését írta meg.

IV. Miklós † 1566., *ki az előbbi lapon*
h. t. d. bán.
szigetvári hős
(1. Frangepán Kata
2. Rosenberg Éva

János sz. 1545. †	Ilona sz. 1546. (1. Országh Kristóf 2. Balassa István)	Kata sz. 1548. (1. Thurzó Fer. Forgách Imre)	VI. György sz. 1549. † 1603. Tárnok mester (1. gr. Arco Anna 2. Stubenberg Zsófi)	Dora (Bathány Boldizs.)	Orsolya (1. Pérenyi Ján 2. Bánffy Miklós)	Bora sz. 1554. (Thurzó Elek)	Margit sz. 1555. (Drugeth Miklós)	Magda (1. N. N. 2. gr. Turri Jakab)	János † 1612. V. Miklós † Kristóf † Anna †
-------------------	--	--	---	-------------------------	---	------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	---

VI. Miklós † 1625. mart. 24. (1. Nádasdy Anna 2. Széchy Erzse) †	VII. György sz. 1598. † 1626. horv. t. d. bán (Széchy Kata)	Zsuzsa (1. Lenkovich Albert 2. Nádasdy Miklós)
--	--	---

VII. Miklós horv. t. d. bán főlov. mester a költő † 1665. (1. gr. Draskovich Eusébia (2. Lubl M. Zsófia 2-től Ádám főlov. mester elesett 1691. (gróf Lamberg M. Kata)	Boldizsár † 1704.	Ilona † 1703. feb. 18. (1. Rákóczy Ferenez 2. Tököly Imre)	III. Péter horv. t. d. bán lefejezt. 1671. (Frangepán Kata)
			Auróra-Veronika †

Istvánnak fiai *Stepko*, (vagyis II. István) és *Jakou* (Jakab) kik 1251-ben IV. Béla királytól Gergelylyel és Dániellel Bribignei gróf fiaival és Obráddal ¹⁾ és unokáikkal ugymint gróf Budiszló fiaival a Brebiri grófságban megerősítettek. ²⁾ Jakó maradékait csak harmadizig ismerjük, s rólok különöset nem tudunk.

Stepko (vagy II. István) Trau grófja, egész Slavonia bánja, Busán és Lika megyék főispánja volt, egyszersmind 1256. előtt, miután V. István főherczeg Stiria birtokába jutott, Stájer orsz. kapitánya

¹⁾ Tán Obrád-ra kell érteni a bribignei grófságot és ennek fiai voltak Gergely és Dániel. Az oklevélben így áll: Gregorius et Daniel Comes, filii Bribigne Comititis et Obrád. Amin eligazodni nem lehet.

²⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. 2. p. 106.

lett. ¹⁾ Meghalt 1270. táján. A táblán látható öt fia és két leánya maradt. Ezekből ²⁾

Joakim 1271-ben szintén slavóniai bán volt 1274ig, utóbb tárnokmester, midőn őt a történelem *Pektari* melléknévvel ismeri.

I. Gergely (néhol György) traui és sebenigói gróf.

I. Mladin 1276-ban traui podesta, 1282-ben spalatói gróf.

I. Miklós gueskai gróf, 1275-ben horvátorsz. slavoniai bán; és végre a leghatalmasabb és kitünőbb testvér

I. Pál 1273-ban spalatói gróf, majd Dalm. Horv. és Slav. bánja, 1292-ben Mladin és Gergely testvérével II. Károly siciliai királytól nyerte Dresnika vidékét megerősítő adományban. ³⁾ Ugyan ez évben tengermelléki bánnak olvassuk. Meghalt 1311-ben. ⁴⁾ Nejétől Ursától négy fiát ismerjük, ezekből II. Mladin horvátorsz. bán volt 1322-ben. II. György a dalmát városok grófja, meghalt 1332-ben. Egy ágat alapított, melyből fia III. Pál 1348-ban szerepelt, de nejétől Dandolo Katától gyermeke nem maradt, másik fia III. Mladin Klissa grófja volt, meghalt 1348. máj. 1-kén. Nejétől Lelkától egy leánya Ilona Tvartkóné, egy fia IV. Mladin, kinek fiát és unekáit a táblán láthatni, de azokban ez ág valószínűleg ki is halt. ⁵⁾

I. Pálnak negyedik fia II. Pál Dalmatia bánja volt, élt 1315—1343-ban, és atyja lön IV. György-nek, Busán és Osztravicza grófjának, ki nagy bátyjával II. Gergelylyel 1347-ben I. Lajos királytól Zriny-várát és Stupniczát kapta. ⁶⁾ És ez idő óta a család ez ága nem Brebirről, hanem Zrin-ről neveztetett. IV. György meghalt 1362. előtt. Maradt egy leánya Erzsébet, ki Tamás Corbáviai grófhoz ment nőül és egy fia IV. Pál, kiről alább.

Ez időben a Brebiriekből többen éltek, kiket nem tudunk a családfára elhelyezni. 1345-ben I. Lajos király néhai brebiri Ugrin fiának Budiszlo fiának kegyelmet ad, és adományul néhai brebiri Jursse

¹⁾ Fejér, VII. vol. 4. p. 118.

²⁾ Ezekkel egykorban említ Salamon id. h. egy Brebiri Jánost Trau grófját, kit családfánkon nem lelünk.

³⁾ Zágrábi Arkiv Salamon szerint id. h. 79. l.

⁴⁾ Wagner és Du Fresne Illyricum. Salamon 1312-re teszi halálát.

⁵⁾ IV. Mladin fiát Szenkót és ennek fiait csak Salamon F. idézett munkájából ismerjük, Wagnernál hírek sincs.

⁶⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 472—477. v. ö. VIII. 3. p. 268.

fiának Jurgnak ¹⁾ fia János magvaszak adtan ezen János birtokait. ²⁾ Ezek tán Jákó ágából voltak.

Főlebb nevezett IV. Pál, I. Lajos királynak udvarában növelkedett; ³⁾ és a horvátországi Hervejaféle mozgalmakban is hű maradt Zsigmond királyhoz, ez okon történhetett, hogy nápolyi László Zrinvárárt és tartozékát hívének Hervejának adományozta, ⁴⁾ de ez fogatba alig ment; IV. Pál meghalt 1414-ben. Egyik fia II. Miklós a Frangepánoktól visszakövetelé Zlunt várát, ⁵⁾ de magnélkül meghalt 1439-ben. Testvére I. Péter már 1416-ban említetik; 1438-ban pedig fiaival V. Pál, V. György és II. Péterrel együtt Albert királytól a Frangepánok ellen Zlun-vára kiadása iránt oklevelet nyert. ⁶⁾ I. Péter meghalt 1452-ben. Nevezett fiai közül a két idősb magnélkül halt el, a legifjabb II. Péter 1493-ban esett el Modrusnál. ⁷⁾ Gyermekei maradtak: III. Miklós, Bernát, Margit és Ilona. ⁸⁾ Ezek közül

III. Miklós nőül vévén korbovai gróf Karlovicz Károly

¹⁾ Jurse és Jurg tán — György?

²⁾ Fejér Cod. dipl. tomo IX. vol. 1. p. 288. Az oklevélben hibából *de Berberio* helyett *de Berberio* áll.

³⁾ Kapriuai Mss. B. tomo X. p. 61.

⁴⁾ Salamon F. Az első Zrinyiek 213. lap.

⁵⁾ Fejér Cod. dip. X. vol. 3. p. 633.

⁶⁾ Az oklevél Fejérnél Cod. dipl. XI. 58—59. hol, azt hiszem másolási tévedésből II. Miklós *pater vester*-nek iratik, bizonyosan *frater vester* helyett.

⁷⁾ Istvánffy Hist. 1685. kiadás lib. II. p. 19.

⁸⁾ Salamon Fer. Az első Zrinyiek 217—118. lapján II. Péternek egy Pál nevű fiát is tulajdonít. Lehet, hogy volt! — Ugyan ő, itt a Zrinyi-ek *családfájában* egy kis *kézagot* lát, noha a köv. lapon meg azt mondja, *hogy tulajdonkép nem hiányzik egy láncz szem sem, csak a kapcsolatot nem tudjuk — úgymond — okmányokból kimutatni 1492—1509.* Salamon kétségét az okozza, hogy II. Péter 1449-ben már mint élő említetik és 1493-ban hasonlóan, a midőn tehát már koros ember lehetett és pedig legalább is hatvan éves a modrusi ütközetben. Szerintem ez nem baj; hatvanéves is nem ritka a táborban, kivált a törzesisztek közt. Ez tehát nem ok, hogy II. Péter és fia III. Miklós közé egy ízt (nemzedéket) beszúrjunk; de az időtan sem engedi; mert tegyük például, hogy II. Péter 1493-ban hatvan éves volt, e szerint született volna 1433-ban. Ötven éves koráig kifogástalanul lehetett apává, ennélfogva fia III. Miklós születhetett 1463-tól 1483-ig, ennek fia IV. Miklós, a szigetvári hős pedig ismét bizvást születhetett e számítás szerint akár 1508. akár 1518-ban. Tehát a *chronologia* miatt nincs szükség megbontani az eddig a család minden genealogiáján egyformán szerkeztett kapcsolatot, habár ez egyetlen nemzedékre eddiglen oklevelet nem ismerünk is.

leányát Jankát vagy Ilonát, kit Wagner Joanna Torquata Manliá-nak nevez, 1509-ben sógorával Korbovai Jánossal esetleges örökösödési szerződésre lépett. Meghalt 1534. tájban. Gyermeke a táblázat szerint öt volt, két leánya és három fia, az utóbbiak közül a) Mihály el-esett 1526-ban Mohácsnál; b) János elesett 1541-ben Vinodolnál és c) IV. Miklós a szigetvári hős.

IV. Miklós már 1529-ben részt vett Bécsnek védelmében a török ellen. Ha síriratán azon adat, hogy korának 48. évében végzé életét, nem volna hibás, mint azt már Kazinczy is észrevette, ¹⁾ — úgy 1529-ben 11 éves korában táborozott volna Bécs alatt. Valószínűbb, hogy Miklós síriratán XLVIII. helyett LVIII. évnek kell állnia, és ez utóbbi esetben születési éve az 1508-ik év lenne. Életét, tetteit nem ide tartozik megírni. Elég megemlítenünk, hogy Horvát-, tót-, dalmátország bánja, és fő tárnokmester volt, és 1566. sept. 7-én Szigetvár védelmében hősi halállal végezte életét, ²⁾ eltemettetett Szent-Ilonán. ³⁾ Két neje volt, az első Frangepán Katalin, a második, kivel menyegzőjét 1564. sept. 21-kén Vasmegyei Monyorókeréken tartá, csehországi báró Rosenberg Éva volt. Az elsőtől a táblán látható tizenkét, az utóbbtól egyetlen fia János ⁴⁾ született, ki utóbb anyja után Csehországban örökösödve, ott halt meg 1612-ben febr. 24-én, és Hohenfurtban a Rosenbergekek sírboltjában most is látható vörös márvány sírkő alá temettetett. Az első nejétől származott leányok férjeikkel együtt a táblán láthatók, ezek 1570-ben fiú testvéreik György, Kris-

¹⁾ L. Kazinczy Ferencztől „Zrínyi Szigetvárótt” a *Hébe* című zsebkönyv 1825. évi folyamában.

²⁾ L. Kazinczy Ferencztől a *Hébe*-ben. A *Fillértár* 1834. évi fely. 153. Reusner *Rerum memorab. in Pannonia. 1602. stb.* Legujabban Salamon nagy szorgalommal leírta „Az első Zrínyiek” második részében.

³⁾ Síriratát Reusner után közli Wagner is dec. I. úgy Kazinczy is.

⁴⁾ Innen látszik, hogy a szigeti hős Miklósnak két János nevű fia volt, az első 1545-ben született, de korán elhalt; a második csak is 1565—6-ban születethetett, és Csehországban élve, honn ismeretlen volt; ezen okból némelyek az első, korán elhalt Jánost kétségbe hozták. Első volt, ki ezt tévé, a Tudományos gyűjt 1820. évi XI. 97. lapján. Utánna gr. Majláth János az *Arpádia* tört. Zsebkönyv II. kötetében az utóbbi János csehországi sírkövét is közlé. De végre Gyurikovics a Tudományos gyűjt. 1834. évi XI. füz. 38. lapján felvilágosítá és megvédte Wagnert is, megmutatván, hogy csakugyan két János fia volt Miklósnak. Ez utóbbi értekezés *Salamon* figyelmét elkerülte, azért hibáztja műve 685. lapján Wagnert, de alaptalanul.

tó f és Miklós ellen örökség és leány negyed iránt pereltek. ¹⁾ E fiúk közül emberkort csak VI. György ért. Született 1549-ben, meghalt mint fő tárnokmester Vépen 1603. máj. 4-én kora 54. évében, eltemettetett Szent-Ilonán. ²⁾ Első neje gróf Arco Anna, a második gróf Stubenberg Zsófia volt. Ezaktól három gyermeke a táblán áll. Idősbik fia VI. Miklós szintén kétszer nősült, előbb gróf Nádasdy Annával, utóbb Széchy Erzsébettel, de magtalan (legalább gyermekei nem említetnek) sirba szállt 1625. márt. 24-én. Az ifjabb fiú VII. György szül. 1598. körül. 1622-ben bán lett. Meghalt 1626. dec. 18-án Pozsonyban — mint írják — Wallenstein által retekben nyújtott mérég következtében. ³⁾ Eltemettetett Csaktornyán a pálosak Sz. Ilonáról címzett egyháza sírboltjában. Neje rimaszécsi Széchy Katalin volt, kitől fiai maradtak VII. Miklós a költő, és III. Péter.

VII. Miklós szül. 1616 körül. ⁴⁾ Már 1636-ban kir. főlovaszmester, légrádi és muraközi kapitány és Zala és Somogy vármegyék főispánja volt. 1647-ben pedig Horvát-, Tót- és Dalmát orsz. bánjává neveztetett. 1661-ben építé Uj-Zrint. 1663-ban m. ország alsó részének főkapitánya lett. Korának mily nevezetes férfja volt, a történelemből és életirataiból ismeretes. ⁵⁾ Életének vadászat közben 1664. nov. 18. egy vadkan vetett végett. Első neje gr. Draskovich Eusebia († 1644.), a második löblini Lubl Lénárdnak leánya, Lubl M. Zsófia lett. Ez utóbbi házasságából származott fia Ádám, volt főlovaszmester, elesett

¹⁾ Oklevél a Muzeumban. Lásd Catalog. Mss. I. 544. Ez oklevél kétség-telenné teszi, hogy Miklósnak fia Kristóf volt, nem Farkas. Pethő Gergely is Kristóft említ. Wagner mind a két néven említi, de igazabbnak tartá a Farkas nevet.

²⁾ Pethő Gergely Krónikája 154. l.

³⁾ Rattkay, Memoria Regum et Banorum. p. 199.

⁴⁾ Némi combinatio szerint Toldynál M. Irodalom kézi könyve I. 215. Azonban Ponori Thewrewk Józsa. A magyarok névnapjai című 2. füzetében kikobolta: hogy Zágrábban 1616. ápril. 22-ken született volna.

⁵⁾ Zrinyi Miklós a költőről sokan irtak, u. m. a) Tudományos gyűjt. 1820. VI. 87. — b) Ugyanott levelei 1821. XI. 111. — c) Életéről Hormayr, Mednyánszky Taschenbuch 1821. 360. — d) Haláláról Tud. gyűjt. 1822. X. 12. — e) ismét ugyanott 1826. IX. 44. — f) Fillértár 1834. 153. — g) Tölem Delibáb 1854. 7. szám. — h) Toldy F. M. irod. kézikönyv. I. 211. — i) Salamon Fer. A koszorú 1863. I. 385. és köv. és ismét ifjúságáról Koszorú 1864. I. 169. sz. — Arczképét Wiedemann kétszer, továbbá Ortelius, Khewenhiiler és Galleazzo Gvaldo, újabb időkben több lap, és köztök a koszorú kétszer is kiadá.

Zalankemennél 1691-ben. Nejétől gr. Lamberg M. Katától gyermeke nem maradt.

III. Péter, Miklósnak a költőnek testvér öcsese, bátyja után horvát-, tót-, dalmát-országi bán, stb. Bátyja hős költeményét az Ádria Szirenáját horvátul adá ki. A Wesselényifelé összeesküvéssel vádoltatva, 1671. ápr. 30-kán lefejeztetett. ¹⁾ Nejétől Frangepán Katalintól maradtak gyermekei a) Aurora-Veronika, ki valószínűleg atyja után korán elhalt, b) Boldizsár (v. IV. Péter) a szerencsét-

len, ki 1683. dec. 8. Passauból Rottenburgba, utóbb Grácban a börtön penészában veszté eszét és életét 1704-ben, ²⁾ és c) Ilona, a munkácsi hősnő, született 1643. körül, előbb Rákóczy I. Ferencz neje, utóbb Tököly Imre hitvese és ennek jó s bal szerencsében soros-sa. Meghalt 1703 febr. 18. Törökországban. ³⁾ Ezekben a családnak vége szakadt.

Következők említetnek még a Zrínyi családból, kiket családfailag nem ismerünk; u. m. Zrínyi Péter, kiről olvassuk, hogy 1547-ben Bécsben meghalt; ⁴⁾ és Zrínyi azon György, kiről Pethő Gergely

¹⁾ Tudományos gyűjtemény 1818. I. 67. Lünig Epistolae Procerum Europae, II. p. 577. stb.

²⁾ Pethő Gergely m. krónika. 40. és 73. lap.

³⁾ Életéről a) gr. Majláth János az Aurora zsebkönyv 1830. évi foly. — b) F. M. Orsz. Minerva 1828. évi foly. c) Nagy Iván a Délbáb szépirod. lap. 1857 évi 5. szám. stb.

⁴⁾ Pethő Gerg. Krónikája folyt. Spangar Andr. 252. l.

krónikájának folytatója Kálnoki azt írja, hogy mint horvátországi bán meghalt 1676-ban. ¹⁾ Ez azonban valószínűleg téves adat lesz.

A család ősi czímere Breberi Pál bánnak 1322-ből fenmaradt pecsége szerint: a paizs udvarában kiterjesztett sasszárny, (Salamon vélekedése szerint még a Subichok egykori czímere); a paizs fölötti sisak koronáján pedig kiterjesztett szárnyú koronás sas. ²⁾ A család utóbbi megváltoztatott czímere — mint itt a metszvény is ábrázolja — függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali arany udvarban két kiterjesztett fekete sasszárny lebeg; a baloldali vörös udvarban négyszegű kövekből épült magas várfalon álló rovatkolt vártorony magaslik. A paizs fölötti sisak koronájából kiterjesztett szárnyú koronás sas nyúlik föl, karamait prédára készítve. A paizst két oldalról foszladék veszi körül, de színeit nem ismerjük. ³⁾

Zrittey család. Ung vármegye régi kihalt családja, melynek nevét Sztrittey, Zrittey, Szürtey, Szörtey, sat. alakban találjuk, mint a X. kötet 877. és 902. lapjain is megjegyeztük. Lehet hogy csakugyan az Ung megyei Szürte helységről Szürtey-nek legigazabban neveztetetett. ⁴⁾ De nevét mégis leginkább Zrittey néven találjuk történelmünkben. Eredetét a Bocskay, Csapy sat. családdal a Bokcsa (Boxa) nemből a regényes történetű Michbán hét fia egyikétől Tamástól származtatják (Lásd *Bocskay cs.* II. 129.)

A családfa ⁵⁾ következő:

¹⁾ Pethő Gergely krónikája II. 34.

²⁾ Salamon, az első Zrínyiek 201. lap.

³⁾ Walwasor, Die Ehren des Herzogthums Crain. Laybach 1689 III. 103. hol czímtani színjegyekkel található. Wagner Collect. geneal. Dec. I. tábl. fig. 17. szintén így közli 1620. évi pecsét után. Siebmacher, Wappenbuch színjegyek szerint, hol a jobb oldali udvar, arany helyett kékszínű mutat. Ezek után nem tarthatni egészen hitelesnek azon czímet, melyet Kazinczy az 1825. évi Hébé-ben közlött, mely visszafordítva (azaz éllel balfelé nevezve) adja a czímet, megtoldva még egy alsó udvarral, melyben balfelé futó krokodil látható; és a vártorony mellett is két csillagot tüntet föl.

⁴⁾ Alvinczy Péter, Exequiae Principales, Károlyi Susanna fölött mondott halotti beszéd.

⁵⁾ Wagner Tabell. geneal. Mss. tab. X.

I. Tamás 1280.			
László 1312. Zemplíni főispán. (Bodon ispán leánya)		Donch 1330. Zemplíni főisp.	
II. Tamás 1330. (Tarkői Klára)	Mihály 1330. (N. Margit)	László István	László 1330. Miklós sárosi főisp. 1349.
Lásd Chapy cs. III. köt. 12. l.	I. János	Donch	Péter 1376. Domokos 1413. de Zritte.
I. Miklós 1441. de Zritthe		László 1441. de Zritte.	
Osvald 1459. de Zritte	László 1495. 1512. de Zrythe (N. Erzse)	Zsigmond de Zrythe 1509. 1516.	II. Miklós 1495. de Zrythe ungi követ 1505. (Matyóczi Anna)
Bernát 1499.	István 1499.		
Orsolya Sebestyén (Teslai Antal Pinkóczy Potentia)	István 1513.	III. Miklós 1543. (Máriássy Krisztina)	Pál 1543. (Zeleméri Bora)
II. Sebes- tyén 1552.	György 1552.	II. János 1571. (Dereg- nyi Bora)	IV. Miklós elesett 1596. Kata 1585.
		III. János 1560. Fruzsina (1. villei Pribék) Ferencz 2. Gúthy Zsigm.)	Zsuzsa (1. Rády Ján. 2. Ispán Mátyás)

Mindenek előtt meg kell jegyeznünk, hogy a táblán álló II. Tamásnak László nevű fiától unokája Tamás, ki különben a Csapy családi ágon állt, fiaival az 1444. körül élt Márton és Diénessel együtt szintén de Zrythe irattak. Tulajdonképen azonban, mint e családfán is látjuk, a Zrittey családot II. Tamásnak testvérétől Mihálytól származott ága képezte. E Mihálynak unokája Domokos 1413-ban már de Zritte neveztetik, és azontúl ivadéka e nevet viselé.

A család történetéből keveset tudunk, Domokosnak unokája II. Miklós 1505-ben Ung vármegyének a rákosi országgyűlésre követe volt. ¹⁾ Fiában Istvánban kihalt.

¹⁾ Lehoczky-nál Stemmat. I. p. 215 Nicol. de Striche alias Akáts néven; — Kovachich Supplem. ad Vestig. Comitior. II. 335. Nicol. de Strite; — Jászay-nál a m. nemzet napjai a moh. v. után 158. lapon Szrittey Miklós néven fordul elő.

1523-ban birt a család Ugocsa megyében Halmiban is, és 1555-ben G á b o r neje Ártándy Kata zálogba vette Ugocsában Kökényesdet. ¹⁾

István és testvérei III. Miklós és Pál 1543-ban ítéletlevelet kaptak. ²⁾

Zsigmondnak, ki 1516-ban Arbona-Zsadány felét a palosoknak adá, ³⁾ unokája IV. Miklós a keresztesi ütközetben esett el 1596-ban. ⁴⁾ Leányában Katalinban ez is kihalt; és valószínűleg ő volt családjából a legutolsó férfiú.

A család után Ung megyében III. Jánosnak leánya Fruzsina jogán a villei Pribék család is egyik örökös lett.

Nem találjuk a családfán 1520. tájáról Zrittey Erzsét, deregnyői Bessenyei Lénárd nejét, és 1580. tájáról Zrittey Borát Zékel Miklósnét.

Ztharjakovics család ilyen czímerét ⁵⁾ ismerjük: a paizs kék udvarában vörös ruhás könyöklő kar, kivont kardot tart, a kar és kard közt arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján hasonló képzet látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. Többet e családról nem tudunk.

Ztrucz család. E családnak is nevét több alakban találjuk, úgymint Strucz, Sztrucz (lásd X. köt. 380. és 379. lapokon) és Ztrucz alakban, az első és utolsó formában fordul elő a törvénytárban is. ⁶⁾ Ismeretes közölök Ztrucz Ferencz volt negrádi alispán 1618. és váczi várkapitány 1622-ben, mint e munka X. köt. 380. lapján olvasható. Nejeül egy más családfa szerint Weliky Anna (W. Pálnak Hegyallyay Katalintól való leánya lett) volna.

Zuber család. (Nán-hegyeseli) Bihar megyei család, melyből Pál, Sándor, Antal, József, Borbála és Anna nevezett megyei helységet újabb adomány jogán birják. Zuber Antal Sz.-Fejér megyében is birtokos.

¹⁾ Szirmay C. Ugocsa 159. 174. Zemplin. hist. 38.

²⁾ Szirmay, C. Zemplin. not. top. 66. 1575 ben Kövesd várát visszakapta a család. Ugyanott 88. — roszúl neveztetik e helyett a törvénykönyvben a Sitkey család.

³⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 185. 241. et 276.

⁴⁾ Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 456. lap.

⁵⁾ Adami, Scuta gentil. tomo XIV.

⁶⁾ 1618: 12. és 44. és 1622. sőt 1625. évi törv. czikkek és Acta diaetae 1618. pag. 74.

Zubovycs család. (Pruszpokorinszki) Lengyel eredetű család, mely e század elején Magyarországra beszármazott. Eredetét családi közlés szerint a XV. századig viszi föl. Zubovycs Sándor 1434. júl. 12-én mint Litvánia tartományi kapitány Ulászló királytól adománylevelet kap a mienszki vajdaságban Celski Starostaságra. ¹⁾ Ez kapta a poroszok ellen viselt vallásos háborúban tett érdemeiért Pruszpokorinszky (vagy *Pruszpokorzsenszki*) előnevet, mely „poroszok megalázóját” jelenti, mely a családi címerrel kapcsolatban áll; a nyert címert a paizs aranyos udvarában másfél kereszt, a paizs fölött hétágú koronán könyöklő kar kivont karddal. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

Sándornak utódai közt a családfán említetnek 1515-ben Szaniszló és Róbert Kiovi parancsnok, 1587-ben Fédor szamogiczi starosta, 1620-ban Kazimír volhiniai kapitány.

1661-ben élt Zubovycs Márton nureusi (?) thesaurarius, kitől anyakönyvi kivonatok alapján igazolható a családfa. Mártonnak fia 1695-ben vinogrodi pohárnok (pocillator), ennek fia János 1729-ben parnavi vadászmeister (Venator), ennek fia Xav. Ferencz 1786-ban lett trembovli asztalnok (dapifer) és ily családfát alapított:

Xav. Ferencz dapifer 1786.			
I. József 1795—1816. cs. kir. ausztr. kapitány (Foglár Zsuzsanna)			
II. József † Nógrádban cs. k. segédbíró 1853.		István birtokos Nógrádban (sipeki Balás N.)	
Fédor	N. (leány)	István	(és N. leány)

I. József 1794. sept. 21-kén mint varsói lengyel az osztrák hadseregbe lépett cadetképen. 1795—1815. a francia háborúk alatt több ütközetben vett részt és valóságos kapitányságig emelkedett, 1816-ban nyugalomba lépett. Nőül vévén Hont megyében tései Foglár kir. tanácsos és Hont megyei alispán leányát Foglár Zsuzsannát, ettől a táblán látható két fia II. József és István születtek, a kik 1831-től egy ideig szintén katonáskodtak, 1840-ben az országgyűlésen dij-

¹⁾ A Nowgorodi levéltárból 1766. máj. 17 én hitelesítve kiadott másolat szerint.

nélkül magyar nemesekül indigenáltattak.¹⁾ Közülök II. József Hontmegyei felső túri birtokos, 1853—54-ben Nógrád megyei cs. kir. törvényszéki segédbíró volt, meghalt. Gyermekei maradtak. Testvére István, Nógrád megyei kéri stb. birtokos, szintén két gyermeke van.

A család Zimainszka és Jurkovszka anyai ágon a Poniatovszky családhoz is rokonságot tart.

Zudar család (Olnódi †) Régi, kihalt család. A Z u d a r nevet azonban csak I. Lajos király korában vette föl, előbb Bulchi (de Bulch) név alatt volt ismeretes. De e szerint az Árpád alatti Bulcs (v. Bölcs) vezértől eredt-e? — nem mernők állítani, sem pedig a családot Bulesu 1230. évi csanádi püspökkel és kancellárral rokonságba hozni.

Bizonyos az, hogy Bulcsi Dienes I. Károly király korában élt, egyik fia Sándor Váradon iskolázván, Pál nevű czizmadiának szálásadásért maradt adósa, miért 1347-ben a váradi bírák Kállai Simon fiainak Imrének és Péternek írtak ez adósság behajtása végett, gondolom azon okból, mert Sándornak testvére Domokos nőül Kállay Katalint bírván, a Bulcsi családhoz atyafiságban állottak.

Dénestől kezdve a családfa²⁾ így sarjadzott le:

Dénés
de Bulch.

Sándor Váradon tanúlt.						I. Domokos 1347. (Kállay Kata)	
Péter Gergely	Péter <i>dictus</i> Zudar	István 1354.—73. főkomor.	Mihály 1354. főkomorn	I. Simon 1354.	György 1354.—83. orsz. bíró	I. János 1354. fejérvári prepost.	Imre 1378.—83. egri püspök
Miklós 1455. bulcsi részét eladta.	1354.—78. Borsodi főispán horv. bán. (Fey Anna)	† II. György	1386. Miklós †	Benedek 1412.—19. Makovicza ura	főispán II. Domokos 1395.	† 1396.	
II. Simon 1435.	I. Jakab † 1422. (N. Kata)			II. János 1428. (Palóczi Hedvig)		Péter	
III. Simon 1441. főpohárn.		II. Jakab 1442.—70. Anna †					

¹⁾ 1840. évi 52. törv. cz.

²⁾ Wagner, Collect. geneal. hist. dec. III. 134—143.

Sándornak dedunokája Miklós 1455-ben bulcsi részbirtokát 600 ftért eladta a Kis-Várdai családnak. Ága kihalt.

Domokosnak a táblán álló hét fia, anyjok Kállai Kata után leány-negyed fejében 1354-ben kapták Szabolcsban Balkányt és Gúthot, Szatmárban Bélteket, Bánházát és Körtvélyest, és Krasznában Der-siket; ők magok pedig Zágráb megyei jószágait elcserélték és Mykchbán fiaitól Sáros megyében Ujvárt nyerték. E hét fiúk kö-vetkezők:

1. Péter, Zudar-nak nevezetett, honnan a név testvéreire és családjára is átment. 1358-ban már Sáros vármegye főispánja és Diós-Győr várkapitánya volt, de alkalmasint már Borsod megye főispánja is, mert a 1359. évi pápai bullában már (Petrus dictus Sudar Comes Borsod) így fordul elő; tudniillik ez okmány szerint nemes Fey Balás-nak Anna leányát birván feleségül, csak később, midőn már több gyermeke is volt, tudta meg, hogy nevezett nejével negyedízi rokon-ságban áll, miért 1359-ben pápai dispensatiót nyert. ¹⁾ 1360-ban egész Slavonia bánja, 1361-ben főpohárnok volt, majd Gallicia és Lodomér vajdája lett. 1370-ben Petrinát (Zágrábban) cserélte Ujvárért (Sáros-ban) 1374-ben Franciaországban járt követségben, 1378-ban Litvá-niában harczolt. Ő szerzé Borsodban Olnód (ma Onód) várat, és 1387. György testvérével Sajó-Ládon a pálos barátokat megalapítá. Nevezett nejétől Fey Annától két fia: II. Simon és I. Jakab maradt, ez utóbbi 1422. táján elhalt. Ennek ismét két fia maradt III. Simon és II. Jakab, kik nagybátyjokkal II. Simonnal, úgy Benedek fiával Já-nossal együtt 1435-ben Sáros megyei Lusán (Luzsánka) és Bujak helységet a Thekule nembeli Gombos és Thernyei családnak Mako-viczai urodalmuk iránti perök kiegyenlítése végett átadták. ²⁾ Neve-zett III. Simon 1441-ben főpohárnok, főudvari kapitány, majd fő-komornok volt, 1460-ban szerezte Tokajt. Kihalt magnélkül, valamint testvére II. Jakab is 1470. körül.

2. István 1378. és a köv. években kir. főajtónálló, három fiát hagyott, közülök Benedeknek, ki Makóviczáról írta magát, két fiát ismerjük Jánost és Pétert, amaz 1428-ban nőül birta Palóczy Hedviget, Perényi Miklós özvegyét. Ez ágról többet nem tudunk. ³⁾

3. Mihály 1376-ben kir. ajtónálló volt, meghalt ifjú korában. Özvegye Sáros-Patakon apácának öltözött.

¹⁾ Theiner, Monumenta Hung, II. 37.

²⁾ Wagner, Dipl. Sáros p. 60. Fejér Cod. dipl. X. vol. 7. p. 699.

³⁾ Pray Mss. tomo XXII.

4. I. Simon 1370. előtt meghalt.

5. I. György 1373-ban Sáros vármegye főispánja és várnagya, 1375-ben kir. komornok, majd főpohárnok mester, végre 1382-ben Gallicia vajdája. Fia volt II. Domokos, ki 1395-ben élt. ¹⁾

6. I. János egyházi jogtudor, előbb sz.-fejérvári custos, majd prépost, meghalt 1396-ban.

7. Imre pap, előbb kalocsai kanonok, majd egri püspök 1378—1384-ben; végre Wagner szerint imolai püspök lett Olaszországban.

A család II. Jakabban, (kinek leánya Anna atyja előtt meghalt), 1470-ben kihalt. A makoviczai urodalmat a Rozgonyi, Onodot a Tarczay-ak öröklették.

A család czimere, a mennyire I. Jakabnak 1422. és Simonnak 1445. évi pecséteikről kivehetni, ²⁾ egy keréknek a közepén rózsa, mint Szirmay véli ³⁾; azonban a Jakab pecséte szerint kerék helyett rézsutosan ketfelé osztott paizsot és körülé lilomokat is észlelhetnénk.

Zudar család. (Miklesowezi) Bars megyében találjuk, hol Zwdar Dávid 1536-ban alispán volt; László ugyanott 1560-ban esküdt. ⁴⁾ Ugyan e családból volt Margit (Czudar-nak nevezve) 1597-ben Zelessényi Lőrincz özvegye. ⁵⁾

E család is kihalt.

Zudor család. (Losádi) Hazája Erdély, ⁶⁾ hol a nemzeti fejedelmek alatt Zudor Sámuel pohárnok adománylevelet nyert losádi-bácsi, magurai sat. részbirtokokra; azóta lakhelyök Losád helység Hunyad megyében, hol ma is jelentékeny birtokosok az egyik ágon Z. Sándor és fiai Elek és Sándor.

Más ág Bácsiban lakik, ebből Dénes a Lészai Zefi férje, megyei hivatalnok volt.

Egy ág Aranyos székre telepedett, melyből Sámuel ott 1815. körül kir. pénztárnok volt; ivadéka ez:

¹⁾ Leleszt Convent nro 16.

²⁾ Wagner id. h.

³⁾ Szatmár várm. II. 163.

⁴⁾ Sz.-beneki Convent. Fasc. 115. nro 15.

⁵⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1597. pag. 2.

⁶⁾ Török Antal közl. V. ö. Kövári Erdély nev. cs. 263.

Sámuel
kir. pénztárn. 1815.

Károly 1848. megyei hivatalnok (Antal Klára)	Ferencz (Sombory N.)	Sámuel (Szegedi Mária)
--	-------------------------	---------------------------

Más ág Alsó-Fejér megyébe származott át, nemzékrende következő:

I. Sámuel				
I. János A.-Fejér főbíró † 1845. decemb. 6.		István (Simándi Petrona)	II. Sámuel	
Anna (Lengyel Gábor)	Mária (Korodi Sámuel)		Károly kanczell. lajst. 1848.	II. János (Jabloneczay Klára)
József	Zsigmond A.-Fejér alispán 1848. (Paál Eszter)		Elek tbíró 1848. (Kovácsnai Luiza)	
Zsuzsa (Csefalvay Alajos)	Emilia (Zsigmond Elek)	Nelli (Zeyk Ferencz)	Leontin	Judit Gyula Elek

Zulyoy család. (Vagy Zuljoviensis.) Trencsín vármegye címerleveles nemes család, különböző az e munka X. köt. 889. és k. lapján felhozott hasonló családoktól. Szerzője Zuljoviensis Balás, gr. Thurzó György udvarában növelkedett, és 1616-ban címeres nemeslevelet nyert, mely azon évben Trencsín vármegyében kihirdettetett. ¹⁾ Gróf Thurzó György halála után nevezett Balás-Felix (mert e két keresztnéve volt) gr. Thurzó Imre titkára lett, és mint ilyen működött 1619—1634-ben. Utódáról mit sem tudunk. Levelezéseinek ilyen czímerű pecsétet használt; a paizs udvarában előfa áll, melynek mindkét oldalán szemközt egy, egy oroszlán ágaskodik; a paizs fölötti sisak koronáján egy golya áll. ²⁾

Zuthory család. Erdélyi család. 1620-ban találjuk Erzsét Harinnay Ferencznét, majd Klárát Székely Lászlónét.

1696-ban jun. 1-én Zuthory Ferencz tanú Vajda Jánosnak bonczhidai záloglevelén; él 1702-ben, sőt utóbb is. ³⁾

¹⁾ Trencsín várm. 1616. évi jegyzőköny 547. sz.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Hodor Doboka vm. leírása, és külön közl. és Aper P. Synopsis Mutationum.

1770-ben Másik Ferencz birtokos Apáthiban.

Zwzy család. (Szent-ágathai) A XV. században élt, midőn Zenth ágathai Zwzy Mihály 1448-ban a Thymariak adományában királyi tanúképen említetik. ¹⁾

Zyzeky család. Zyzeky Bertalan 1583-ban Rudolf királytól kapott czímeres nemes levelet. ²⁾

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren karó mellett emelkedő szőlőtőke zöld levelekkel és piros fürtökkel megrakva, balról fekete medve hátulsó lábain ágaskodik, jobbról egy vörösmezű kar nyúlik be, és lándzsáját a medve torkába üti, honnan vér csurog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén medve emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék. balról ezüstvörös. ³⁾

Zynery család. A XV. században éltek Jakab és Fia István 1460-ban. ⁴⁾ Kimondás szerint a családnév *Szinyéri*. Kihalt.

Zs.

Zsadányi család. Lásd X. köt. 5. lap. *Sadányi cs.*

Zsák család. A nemességet Zsák, tulajdonképen Zsákov György (filius literati) 1656-ban kapta czímeres nemeslevélben, s azt Trencsin megye előtt azon évben kihirdetteté. ⁵⁾ Utóbb e névnek Trencsin megye nemesei sorában nyoma sincs; azonban megjegyezhetjük, hogy a Zental család előbbi neve is Zsák volt. Lásd azt.

Zsámbokrétý család. Lásd X. köt. 25—29. lapjain *Sámbokrétý név alatt*. Ehez adhatjuk, hogy a családból József az 1865. évi országgyűlésre Nyitra megyéből a privigyei kerület képviselője.

Zsarnay család. (Zsarnói) Torna vármegye gyökeres nemes család, azon megyei Zsarnó helységből eredt. Ismeretes belőle Zsarnón lakott Zsarnay Ferencznek nejétől Csécsy Zsuzsannától fia Imre, előbb a losonczy reform. lyceum tanára, utóbb Torna vármegye főjegyzője, 1847-ben országgyűlési követe, és a következő orsz. gyűléseken, úgy a jelenlegi 1865. évin is képviselője. Nemességét 1836-ban nov. 28. án Torna, 1840-ben máj. 6. án Nógrád megyében is kihirdetteté. ⁶⁾

¹⁾ Kaprinay Diplom. II. 201.

²⁾ Collect. herald. fol. 126.

³⁾ Adami Scuta gentil. XIV.

⁴⁾ Kaprinay, Diplom. II. 447.

⁵⁾ Trencsin vármegye 1656. évi jegyző könyv 100. lap.

⁶⁾ Nógrád vm. jegyzőkönyv 1840. évi 876. sz.

Ugyan e család tagja Zsarnay Lajos, miskolci lelkész, és a Tiszáninneni helv. hitvall. egyházker. superintendense, meghalt 1866. jun. 13.

Zsarnóczay család. Lásd X. k. 70 – 71. l. *Sarnóczay* név alatt.

Zsebe család. Lásd *Sebe* cs. X. köt. 114. lapján.

Zsebey család. Ily néven Szabolcs megye nemessége sorában említetik nemes család.

Zsedényi család. Szepes vármegye nemes családja. Előbbi neve Lőcsei előnévvel *Pfanschmidt* (*Pfanschmidt de Leuchovia*). Törzsfészke Lőcse városa volt és most is az. Eredetét a Szepességen megtelepedett vendég szász törzscsaládok között találjuk. (*Lásd Szontagh cs. X. köt. 804. lapján.*)

A nemességet Pfanschmidt Dániel nyerte I. Leopold királytól és címeres nemes levelét 1660. jan. 22-én Szepes vármegye előtt kibirdetteté. ¹⁾ 1685-ben ifj. Dániel élt, kinek neje iglói Szontagh Erzsébet volt. 1734—1744-ben ismét Dánielt találjuk, mint Zsolna város bíráját és az eredeti címerlevél conservatorát.

Egyik legkitünőbb tagja e családnak a most élő Eduárd, ki kiváló lelki tehetségei által a jelesb magyar államférfiak sorába emelkedett. Ifjú korában, e század harmadik tizedének elején Szepes megyénél mint tiszti-ügyészt találjuk a hivatalos pályán, az 1836. évi orsz. gyűlés után, melyen mint Szepes megye követe vett részt, a. m. kir. udv. kancelláriához udv. titkárnak neveztetvén, államszolgálatba lépett, és azon évi jul. 24-kén Gyula nevű huszár-főhadnagy öcsével együtt kétszázados magyar nemes nevét *Zsedényi*-re változtató; ²⁾ majd a királyi helytartó tanács tanácsosa lőn, végre 1848. előtt és 1860-ban a magyar királyi udvari kancellariánál előadó, és egyszersmind udvari tanácsosságra emeltetett. Szepes vármegyének 1832—1848-ig négy fontos országgyűlésen nagy hírű követe és a conservatív párt egyik legkitünőbb képességű vezér szónoka volt. ³⁾ 1861-ben állásáról lemondva, lőcsei magányába vonult, azonban a tiszai evang. egyházkerület kerül. főfelügyelőjévé választá, e téren az akkor megtámadt protestans egyházi önkormányzat ügyében rendületlen magatartása által, miért hadi törvényszékieleg is elítéltetett, szilárd és erélyes jellemének maradandó tanúságát adta. A jelenlegi (1865. évi) országgyűlésen, mint Szepes megye egyik képviselője szerepel.

¹⁾ Szepes várm. 1660 évi jegyzőkönyve 665. lap.

²⁾ Hazai és külföldi Tűdositások. 1836. évi II. f. 20. sz. 155. lap.

³⁾ Arczképét és jellemzését lásd „Vasárnapi Ujság“ 1860. évi 23. sz.

Zsegunyey család. *Lásd Segnyey cs.*

Zsélyey család. *Lásd Sellyey cs.*

Zsemlery család. *Lásd Sembery cs.*

Zsonnyei család. *Lásd Sennyey cs.*

Zseny család. Bihar vármegye nemes családai között említetik. ¹⁾

Zsidanich család. Ismeretes belőle István 1723-ban Mosony vármegye főpénztárnoka, ki az említett évben M.-Óvárott a piarista szerzet társházát alapította.

Zsiday család. Zemplén vármegyei nemes család, birtokos a század elején Nagy- és Kis-Rozvágyon. ²⁾ Szatmár megyében pedig 1810-ben Pál birtokos Szalmadon. ³⁾ A család Szabolcs megye nemessége sorában is említetik.

Zsidó család. *Lásd Sidó cs. X. köt. 176. lapon.*

Zsidó család. Doboka vármegyében volt honos. Zsidó Balázs né Teke Borbála Tőkön és Fodorházán kiházásitáskor részt kapott, melyet 1620-ban Zsidó Hedvig zálogból váltott ki. ⁴⁾

Zsigmond család. Erdélyben többféle Zsigmond nevű nemes család van, ilyen a *lemhényi* előnevű, melyből Ferencz 1815-ben Székváros tanácsnoka volt.

Másik a *k. sz. királyi*, melyből Farkas 1815. Kolos vármegye alszolgabirája volt.

Harmadik az *alsó-szent-mihályi*, melyből Elek 1854-ben gyártulajdonos.

Doboka vármegyében az 1828. évi nemesi összeírás szintén mutat föl Zsigmond családot. ⁵⁾

Iratik a család neve Sigmón-d-nak is.

Zsigo család. Trencsén vármegyében a 1666. évben Szkala-Ujfalván lakott. ⁶⁾ Utóbb nyoma sincs.

Zsigray család. *Lásd Sigray cs.*

Zsiri-Szabó család. Békes vármegye nemesi közé iratott 1783-ban János.

¹⁾ Fényes E. Magyarország. Statis. geograph. állapotja. IV. köt. 61.

²⁾ Szirmay C. Zemplén. not. top. 120. 329.

³⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 63.

⁴⁾ Hodor, Doboka várm. 255.

⁵⁾ Ugyanott 169.

⁶⁾ Szontagh Dán. közl.

Zsíros család. Zemplin vármegye nemessége sorában említetik. ¹⁾

Zsiska család. Pest, Pozsony vármegye nemessége sorában áll, ²⁾ sőt az 1828. évi összeírás szerint Doboka megyében is találunk hasonlónevű családot. ³⁾

Zsitkóvszky család. Trencsín vármegyében az 1697. évi nemesi összeírás szerint Révfalván lakott Zsitkovszky János. 1769-ben Zsitkovszky Julia Szulóvszky Ferenczné.

A család czímere függőleg kétfelé osztott paizs, az alját négyszegletes kövekből épült fal foglalja el; a jobb oldali kék udvarban növényoroslán látható, első jobb lábával kivont kardot tartva, a baloldali udvar jobbról balra négyszer húzott vonal által öt pályára oszlik, a felső ezüst pályán egy makk, a második vörös, a harmadik arany, a negyedik kék pályán egy, egy liliom-virág látszik; az alsó (ötödik) ezüst pályán két makk látható. A paizs fölötti sisak koronáján szarvas feje van, melyen annak agancsai között kiterjesztett szárnyakkal fekete sas áll, balra fordított fejjel. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. ⁴⁾

Zsitnik család. Trencsín vármegye nemes családja. A nemességet Zsitnik Jakab kapta 1647-ben kelt czímeres levélben, mely azon évben nevezett megyében kihirdettetett. ⁵⁾ 1658-ban Zsitnikius név alatt Dezseren, 1686-ban pedig Zsitniczky név alatt Rajeczen találkozunk valószínűleg ugyanazon családdal. Utóbb nyoma sincs. ⁶⁾

Zsitvay család. Zsitvay Ferencz kapta a czímeres nemes levelet I. Ferencz királytól 1801-ben ily czímerrel, a paizs előbb függőleg kétfelé oszlik, a jobb oldali vizirányban ismét két udvarra van szelve, a felső arany udvarban egyfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható, csőrében kivont kardot pengéjénél fogva tart; az alsó kék udvar közepét fehér, hullámozó folyam hasítja kétfelé, a baloldali osztály is vizirányosan két udvarra oszlik, az alsó keskenyebb zöld udvarban két kereken sárga rézágyú áll, a felső, nagyobb ezüst udvarban péj lovon kékruhás, fekete csákós és forgós magyar huszár

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 120.

²⁾ Fényes Elek, Magyarország. stat. geogr. állapota II. 354. és 476.

³⁾ Hodor, Doboka várm. 269.

⁴⁾ Burgstaller, Collectio Insignium nob. fam. dec.

⁵⁾ Trencsín várm. 1647. évi jegyzőkönyv 832. lap.

⁶⁾ Szontagh Dán. közl.

vágtat, jobb kezében kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén az előbbihez hasonló, csőrében kardot tartó fekete sas áll. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék. ¹⁾

Zsitvay Ferencz 1766. körül Hatvanból Esztergom megyei Dorogra származott, hol posta-mester volt. 1767-ben nőül vette slavniczai Sándor Teréziát, kitől következő 14 gyermeke született, úgymint:

1. II. Ferencz született 1768. jan. 2-kán. Szerém vármegye alispánja és királyi udvarnok volt. Meghalt 1820-ban. Gyermekeiről alább.

2. Antal szül. 1769. tábornok és több érdemrend vitéze. Meghalt Pozsonyban 1845-ben.

3. Gábor született 1770-ben augusztus 8-kán, meghalt 1771. jan. 23-án.

4. Jozéfa szül. 1772. meghalt 1845.

5. Johanna szül. 1773. kimúlt 1778.

6. László szül. 1774. cs. kir. huszár-kapitány volt. Meghalt 1827-ben. Nejétől Hunkár Juliától egyetlen leánya maradt Cornélia kis-herimi (?) Jankovich Antal Mosony vármegyei első alispán neje.

7. Gábor szül. 1775. meghalt egy pár nap múlva.

8. Julia szül. 1776-ban, férjhez ment Medveczky Ádám egykor insurgens lovaskapitány, utóbb dorogi posta mesterhez.

9. Károly született 1778-ban, huszár-kapitány volt, meghalt 1844-ben.

10. Terézia szül. 1779. meghalt 1802-ben.

11. Johanna szül. 1780. meghalt 1849-ben. Neje volt Lászlóvszky Ferencznek.

12. Anna szül. 1781. meghalt 1782.

13. János szül. 1783. meghalt 1784.

14. Paulina szül. 1785. meghalt 1786.

A tizennégy gyermek közül hat kis korában elhalt, a fiúk közül pedig II. Ferencz terjeszté a családot.

I. Ferencz-től kezdve a családfa, ²⁾ melyről azonban a korán elhalt gyermekek nevei lehagyattak, következő:

¹⁾ Adami, Senta getil. tomo XIV.

²⁾ Családi közlés sz.

I. Ferencz
dorogi posta mester
1766. 1786.
(slavn. Sándor Teréz)

II. Ferencz Antal sz. 1768. † 1820. Szerémi tábornok. alisp.	Jozéfa sz. 1769. † 1845.	László sz. 1774. † 1825. h. kapit. (Hunkár Julia)	Judit sz. 1776. (Med- veczky Ádám)	Károly sz. 1778. † 1844. h. kapit.	Teréz sz. 1779. † 1844.	Janka sz. 1780. † 1849. (Lász- lovazky Ferencz)
--	--------------------------------	--	--	---	-------------------------------	--

Cornélia
(Jankovich Antal)

József Szerém. alisp. s köv. ktan. 1844.—48. (Klobusiczky Mária)	István Zimonyi plébános	László volt. testőr nyug. kapit. † 1865. nov. 17. Gutoron	Gyula † 1831. (Csiba Antónia)	Mária (Hoblik Márton) Verőcei főügyv. s akad. t.	Karolina
---	-------------------------------	--	--	---	----------

Béla Livius Imre Leo
h. főhadn.

Gyula Béla Hortensia Aranka Augusztá Emília

II. Ferencz nek fiaitól Józseftől és Gyulától unokáit is a táblázat mutatja.

A család Zsitva fő-ről írja előnevét.

Jelenleg Zsitvay József az 1865. évi országgyűlésre Esztergom megyei képviselő.

Zsivkovics család. Zsivkovics Péter 1791-ben II. Leopold királytól nyerte a címerez nemes levelet. Címere négyfelé osztott paizs; az 1. és 4. kék udvarban hátulsó lábain álló arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával három arany búzakalászt tartva; a 2. és 3-ik vörös udvarban zöld térről fehér bika emelkedik ki, aranyszarvai közt arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából hat arany búzakalász között arany oroszlán nő ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Zsoár család. Kiejtés szerint így hangzik a Sohár család neve. *Lásd Sohár cs.*

Zsoldos család. (runyai) *Lásd Soldos cs.*

Zsoldos család. Dunantúli, — sajátkép sz.-györgy-völgyi nemes család. Eredetére nézve semmi adatok nincsenek, melyek szerint a hasonló nevű runyai Soldos családdal (*Lásd ezt a X. kötet*

¹⁾ Adami, Scuta gentil. XIV.

261—267. l.) egy közös törzsből való származását állíthatnók. Mert, ámbár e családneve is Dunántúl majd Szoldos, majd Soldos, majd ismét Zsoldos alakban is íratott, sőt az 1608. évi XV. törvénycikkben említett Márton Zala vármegyei járásos szolgabíró neve épen Soldes alakban fordul elő, és noha tudjuk azt is, miszerint a tatár és török dúlásokhoz még a vallási üldözések, majd meg a középkori lovagféle zsarnokoskodások és elnyomatások is járultak, mely pusztító viszonyok nem csak családaink egy nagy részénél az ide-oda bujdosás közben okmányaik elvesztését okozák, de sokáknál kiváltságos állapotaikból való kivetköztetést is vontak magok után, a mint történt a többi között az a Vas megyei Eörségi kerülettel is, (hol Szentgyörgy-völgye is fekszik, és hol egy utcza máig is *Zsoldos-szernek* neveztetik,) midőn az 1681. évi LV. törvénycikk ama kiváltságos kerületet egy főúri hatalom alá átengedte; — mindazáltal a pusztázatásokat és gyanításokat kikerülvén, a szentgyörgy-völgyi

Zsoldos családot a runyai Soldos családtól külön állónak kell tekinteni.

Biztos és hiteles okiratokra támaszkodva csupán, ezek szerint III. Ferdinand király 1638. mart. 1-én Pozsonyban kelt armálislevélben Szoldos Mártont nejével Sárkeőzy Annával és fiaival Bálint, és I. Jánossal és

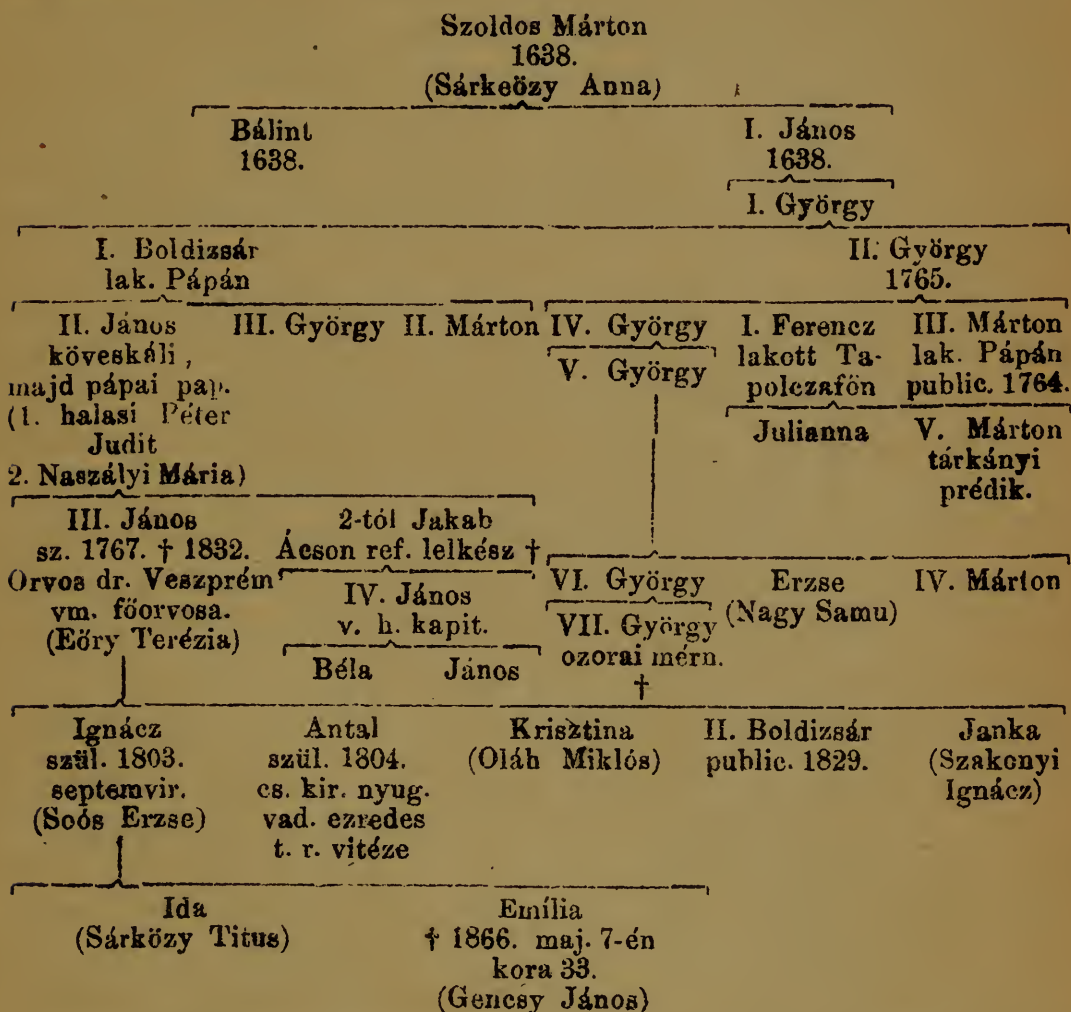

ezen örököseivel megnemesíté, és következő czímerrel ajándékozta meg:

A paizs kék udvarában zöld téren vörös ruhás, kardos, magyar vitéz áll, mintegy balra tekintve, kinyújtott jobb kezével kivont kardot tartva, a paizs fölötti sisak koronáján szintén vörös ruhás kar kö-

nyököl, kivont kardhegyén turbános levágott törökfejet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Nevezett szerzőtől Mártontól kezdve a családfa ¹⁾ következőleg sarjadzott le:

Veszprém megyének 1764. máj. 7-én a táblán álló II. Györgynek fia III. Márton részére, — valamint 1765. ápril. 30-kán, úgy 1766. jan. 29-én I. Ferencz részére kiadott nemesi bizonyítványok az armálisban érintett I. Jánosnak fiától I. György-től és ennek fiától való származást igazolják, és ezekben, valamint

I. Boldizsár ágán III. János és fia Ignác, Antal és Boldizsár részökre szintén azon vármegye által 1829-ben jun. 15-kén kelt nemességi bizonyítványban a család folyvást Zsoldos-nak iratott.

A családfán állók közül II. János előbb köveskáli (Zala vár-

¹⁾ Családi közlés szerint.

megyei) utóbb pápai ref. predikátor, s a dunántúli ref. superintendencia generalis notarius volt. Pápán a templom elvétetvén a reformatu-soktól, a buzgó lelkész az irgalmas barátok klastroma melletti ház ud-varán lévő pajtájában egy fatörzsről hirdette Isten ígését; s ekkor áthülvén, „megholt nagy pénteken a Krisztus szolgája“ — mint bu-csúztatójában mondaték. Két felesége volt. A másodiktól

J a k a b piriti, teveli, mezölaki (Veszprém várm.) reform. pre-dikátor, kitünő hitszónok volt; mint ilyen halt el Komárom megyében Ácson. Egyetlen fia IV. J á n o s honvéd kapitány volt, kinek fiai Béla és J á n o s.

II. Jánosnak első nejétől halasi Péter Judittól idősb fia III. J á n o s, született Köves-Kálon 1767. máj. 1-kén. Orvos doctor és Vesz-prém vármegye első rendes physicus volt. Több munkát írt (Diaete-tica; Asszony-Orvos; Constituta in Re Sanitatis sat.) De a mi nevét halhatlanságra érdemesíté, a China-héjnak a Szömörce-fában (Cortex Rhus Cotini) tökéletes surrogatumának feltalálásában áll. Ezért a Mo-narchiában kitűzött császári királyi díjt (száz aranyban) el is nyerte. A francia háborúban (1809.) kitüntetett ügyességeért a sebesültek körül Narbonne és Marmont francia tábornokoktól dicsérő hálaira-tot, I. Ferencz ő felségétől polgári nagy arany érdempénzt nyert jutalo-múl. Meghalt Pápán 1832-ben, máj. 12-én. Három fia közül a legidősb

I g n á c z (sz. Pápán 1803. jul. 24-én) 1826-ban Veszprém várm. al, — utóbb főszolgabíró, végre főjegyző volt 1843-ig, mint ilyen írta „A Szolgabírói Hivatal“ czimű 200 darab arany, akadémiai jutalmat nyert és 3 kiadásban megjelent kitünő jeles munkáját. 1843-ban or-szágyűlési követte választatott. 1846-ban a m. kir. váltófeltörvényszék ülnökévé, 1848-ban pedig Deák igazság-ügy minister fölterjesztésére ugyanott al-elnökké nevezetett. 1850-ben a bécsi legfőbb törvényszék magyar osztályánál előadó udv. Tanácsossá; — 1861-ben jan. 20 kán a visszaállított hétszemélyes tábla ülnökévé lőn kinevezve. Azon évi mart. 29-kén kelt legfelsőbb leirattal a m. kir. váltó feltörvényszéki el-nöki méltóságra emeltetett! de ez alóli fölmentetését kérvén, az neki 1861. jun. 10-én legkegy. megadatott, és így a septemviralis tábla köz-bírája maradt. A m. akademiának 1837. óta levelező, 1838. óta rendes tagja. Munkái száma, melyek nyomt. megjelentek, eddigelé tizenkettő. Testvére

A n t a l (szül. Pápán 1804.) cs. kir. nyugalom. vadász ezredes; a pápai Sz.-Gergely, pármái Sz.-Lázár és Orosz-Szaniszló rendeknek (a koronával) közép keresztes vitéze, — s az 1848/9. évi olasz-hadjárat-

ban, (hol folyvást volt, és melyben Voltánál sebet is kapott,) kiérdemelt pápai numisma (érem) birtokosa.

A család a Kis-Kún Haláson honos Péter, továbbá Eöry, Sándor, Pázmándy, Huszár, Soós, Káldy, Vecsey, Oláh, Stettner (utóbb Zádor) s több számtalan nemes családdal vérszerinti rokonságban áll. A családfán, mint látni lehet, a legelső asszony Sárkeözynő; és az utolsó ízen álló is Sárkeözyné.

Zsolnay család. *Lásd Solnay család X. köt. 266. lapon.*

Zsombory család. *Lásd Sombory család X. köt. 276. lapon.*

Zsónya család. Bihar vármegye nemessége sorában említetik, és belőle Zsónya Kristóf (lak. Temesvár) birtokos Bihar megyei Bukorvány helységben. ¹⁾

Zsóry család. Gömör, most Borsod megyében lakó nemes család; lásd Sóory név alatt.

Zsuffa család. Árva vármegye legrégiebb birtokos nemes családainak egyike, mely, mint e munka IX. köt. 724. lapján említve volt, a Reviczky, Dedinszky, Burián, Kupcsó családokkal egy közös törzsből eredt. A közös törzsnek Hotimérnak fiától Wodurtól unokája Domokos, volt e család alapító őse.

Nevezett Domokos 1355-ben (12. Calend. Novemb.) I. Lajos király adománya szerint Lodán fiával Dienessel hat ekényi birtokot kapott a Hodochin és Javra patak mellett, ²⁾ mely terület az úgynevezett árvai erdők (silva nostra Árva vocata) kerületéhez tartozott.

A Reviczky családnál az idézett helyen láttuk, hogy a két szerző között e jog és birtok-közösségen kívül vérközösség is volt; daczára annak, hogy Lodán már az előtt de Revisnye írván magát, Revisnye birtokában volt, Domokos pedig — úgy látszik, — csak az 1355. évi adománynál fogva jutott volna nemesi rangba, ámbár Revisnyén is birtokosnak kellett lennie. Ezen állítást igazolják a következő érvek: a) hogy az 1391-ben a Bebek Imre országbirónak Árva, Turóc, Liptó megyei birtokjog vizsgáló törvényszéke előtt nemcsak a Hodocsini, de a Revisnyei adományleveleket is Domokos fia Miklós, és Dénesnek fia Bálint közösen bírva, mutatták föl. ³⁾ — b) Midőn 1391-ben János, Balásnak fia, Miklós unokája mint Luchan (Dedinszky

¹⁾ Fényes E. Magyarország 1859-ben. I. 213. lap.

²⁾ Hodocsin mai nap Hltocsin, — Javra pataka pedig Jávor pataka név alatt ismeretes.

³⁾ Engel Monumenta Ungrica p. 72.

ágból) utóda hotocsini egyik birtokrészét áruba bocsátá, azt Miklós és Bálint együtt vették meg 10 aranyban. — c) 1399. évi okmányban Miklós, Wodurnak unokája, magát de Revisnye írja; és végre d) még a XVII. században is, nevezetesen 1631. máj. 5-kén Árva megye által a családok közt fenforgott jog és vérközösség elismertetvén, ennél fogva a Reviczky család köteleztetett, hogy a 1630. mart. 18-án kelt családi egyezmény alapján a közös birtokleveleket a Zsuffa, Burián, Kangyerka és Kupcso családokkal hiteles másolatban közölni tartozik, a mint ezt Bajesi Péter árvai akkori alispán foganatosítá is. ¹⁾

A fölebbi adománylevelén kívül a család kezénél lévő régi birtokokmányok közül megemlitendők még a következők:

1391-ben Domokosnak fia Miklós (Zsuffa ágból) és Lodánnak fia Dénes (Reviczky ágból) Hotocsini Jánostól Balásnak fiától annak hotocsini birtokrészét a turóczi convent előtt 10 arany forintért megvette.

1449-ben Miklósnak fia Márton (ki Dobrán elnevezés után Dobertovicsnak is iratott) revisnyei rokonaitól u. m. János, Mátyás, András és Lászlótól az ezek által birt hotocsini részt megvette, és azt Márton fiára Mátyásra átruházta.

Ezen Hotocsini Mátyás, — utóbb Zsuffa és az I. táblán álló László között több iznyi (1490—1583.) hézag áll, mit okmányok hiányában kitölteni nem lehet.

A családfai táblázatok családi közlés szerint, melyek azonban az Árva megyei levéltárban lévő jegyzőkönyvekkel és azon megye által egyes elköltözött családtagok részére kiadott nemességi bizonyosság levelek tartalmával megegyeznek, ²⁾ következők:

¹⁾ Processus radicalitatis fundamento donationalium Ludovici Regis pro parte Dominici et Dyonisii Lodán 1355. emanatarum inter familiam Reviczky et familias Zsuffa, Burián, Kanderka et Kupcso, 1631. 5. maji pertractatus. "Árva várm. levéltárában Szontagh Dániel közlése szerint.

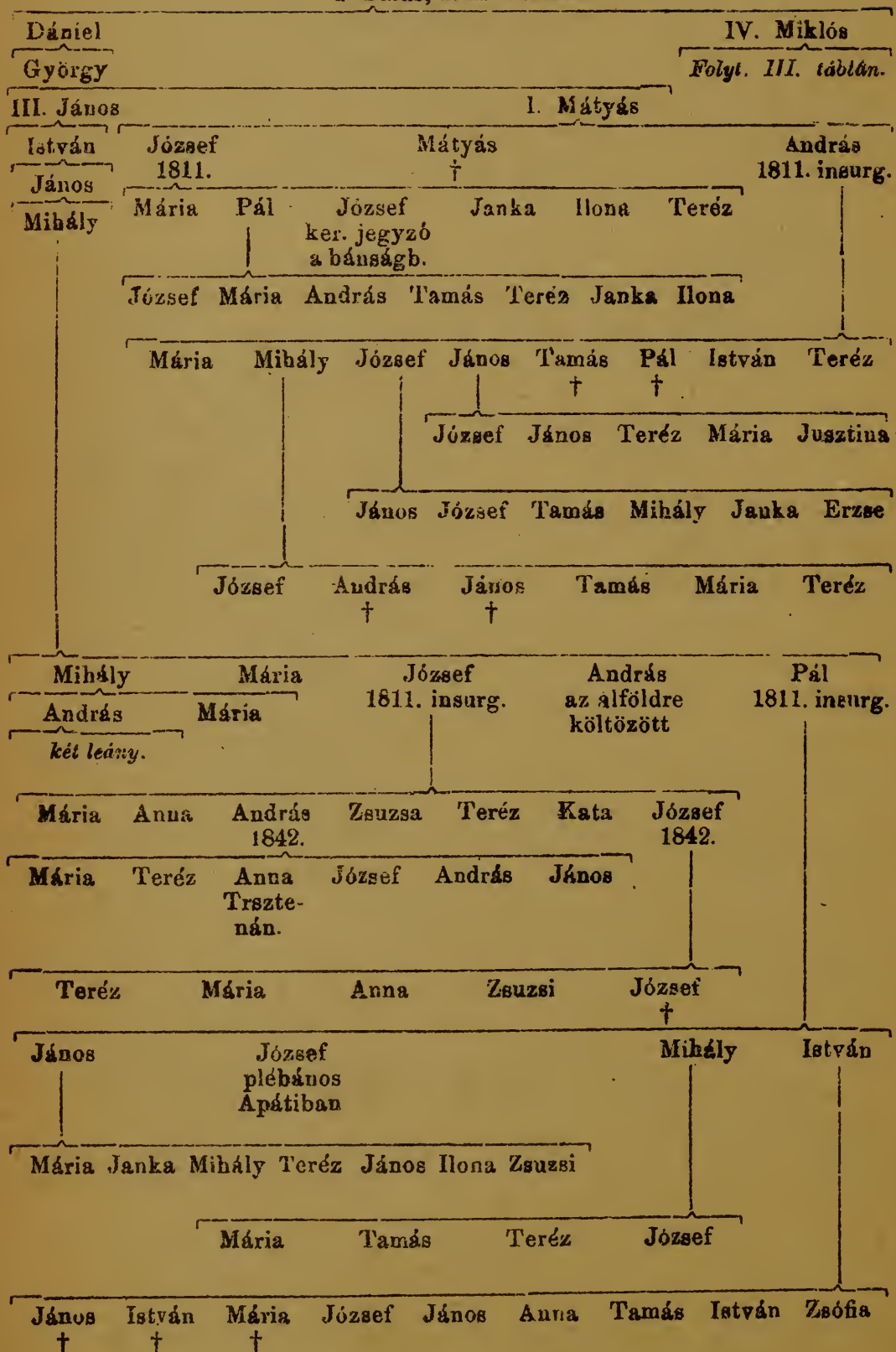
²⁾ Szontagh Dán. szíves közlése és összevetése szerint.

I. tábla.

László
de Hodocsin alias
Nemes-Dedina.
utóbb Zsuffa.
1583.

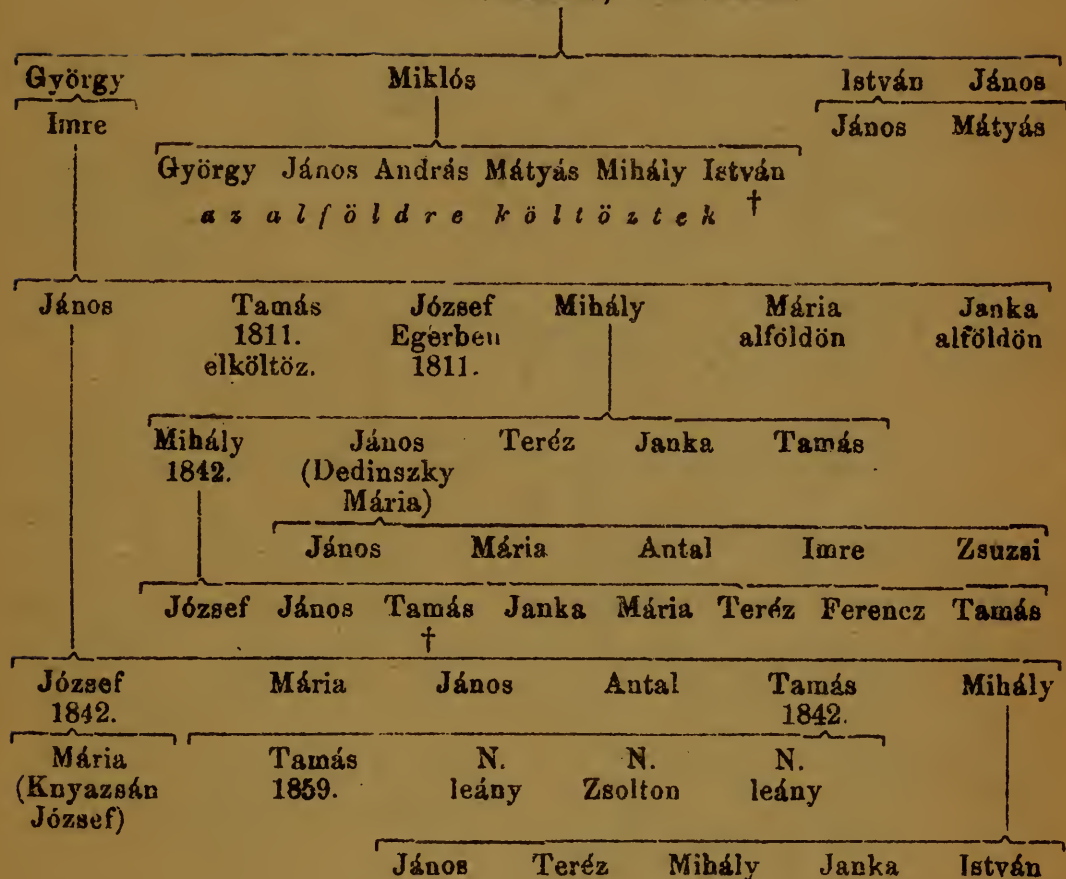
I. János					I. Mátyás				
I. Miklós 1641.		I. Balás			I. Gáspár		Folyt. V. táblán.		
II. Miklós 1686 – 1697.		Folyt. II. és III. tábl.			Folyt. IV. táblán.				
Árva v. esküdt.									
Mátyás 1727.	Tamás	Máté Zombor- ban †	József Egerb. †	Anna Mária	András	György György	III. Miklós András János György 1754. Árvában		
		Zsigmond 1747. ns. bizonyit.			János 1747. public. elköltöz.		László elköltözött az alföldre		
		József			István elköltöz.				
		István †	Teréz	Julia	István	György			
		Teréz			Zsuzsi †	Janka			
András		János		János 1752. osztó.		József			
János		Márton		János 1783. szerződ.		Mária †			
		Illés 1811. insurg.							
János	Mária	Janka †	Teréz	Ilona	Zsuzsi	Kata			
József 1859.	András †	István †	Janka †	Mária	Elek				
György 1811.		Mária		János		Janka	Pál	Teréz	
József 1859.	Péter †	Pál †	Mária	József †	Anna	András	József 1859.	Victoria	

II. t á b l a.

I. Balás, *ké az I. táblán.*

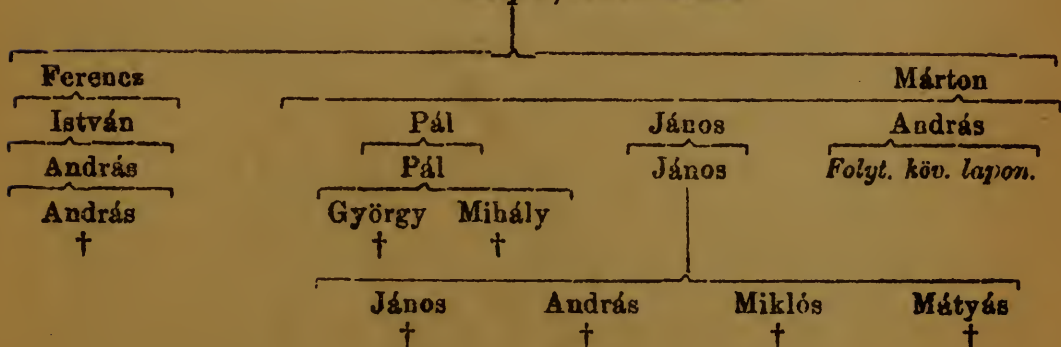
III. tábla

IV. Miklós, ki a II. táblán.

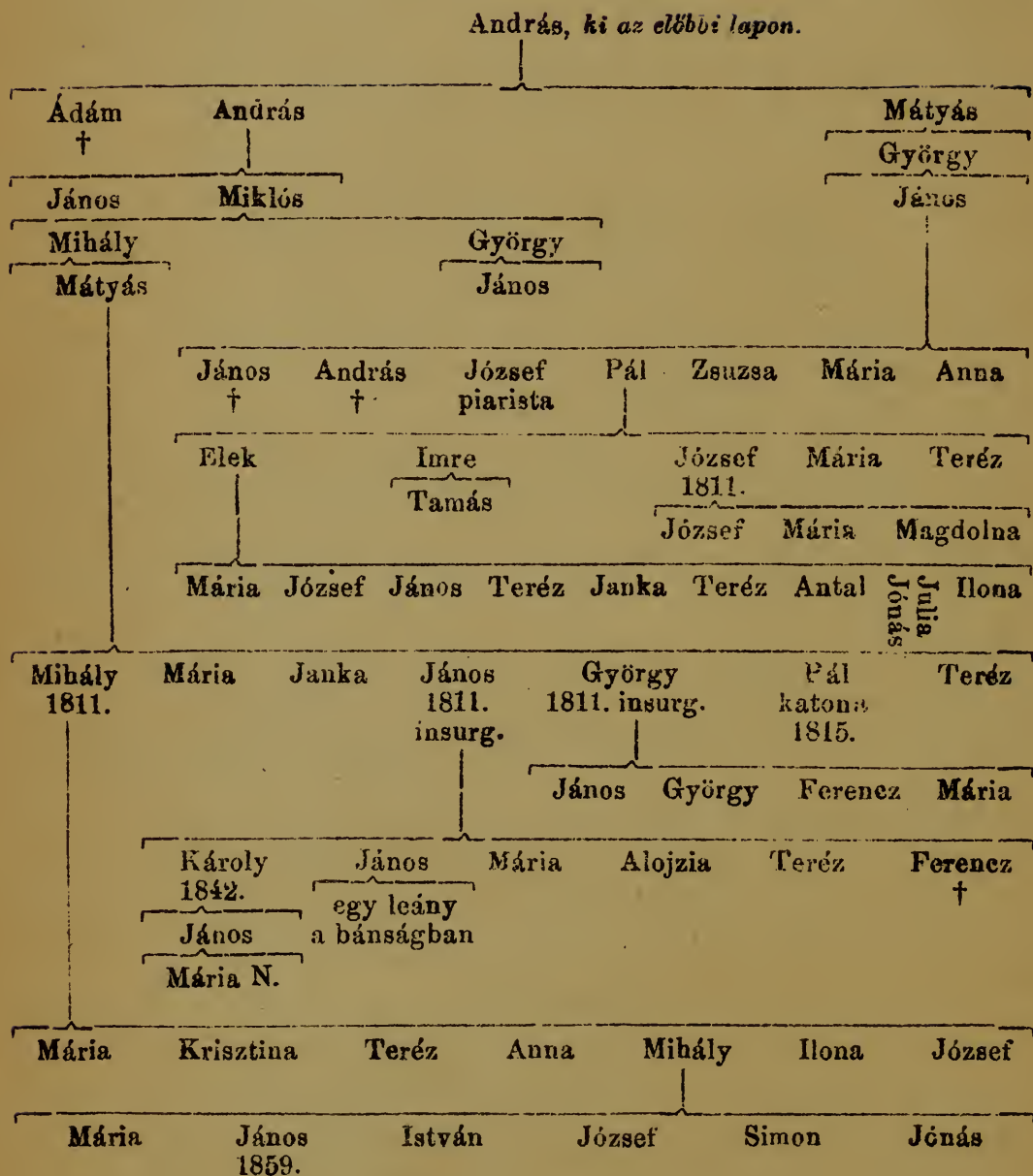

IV. tábla.

I. Gáspár, ki az I. táblán.

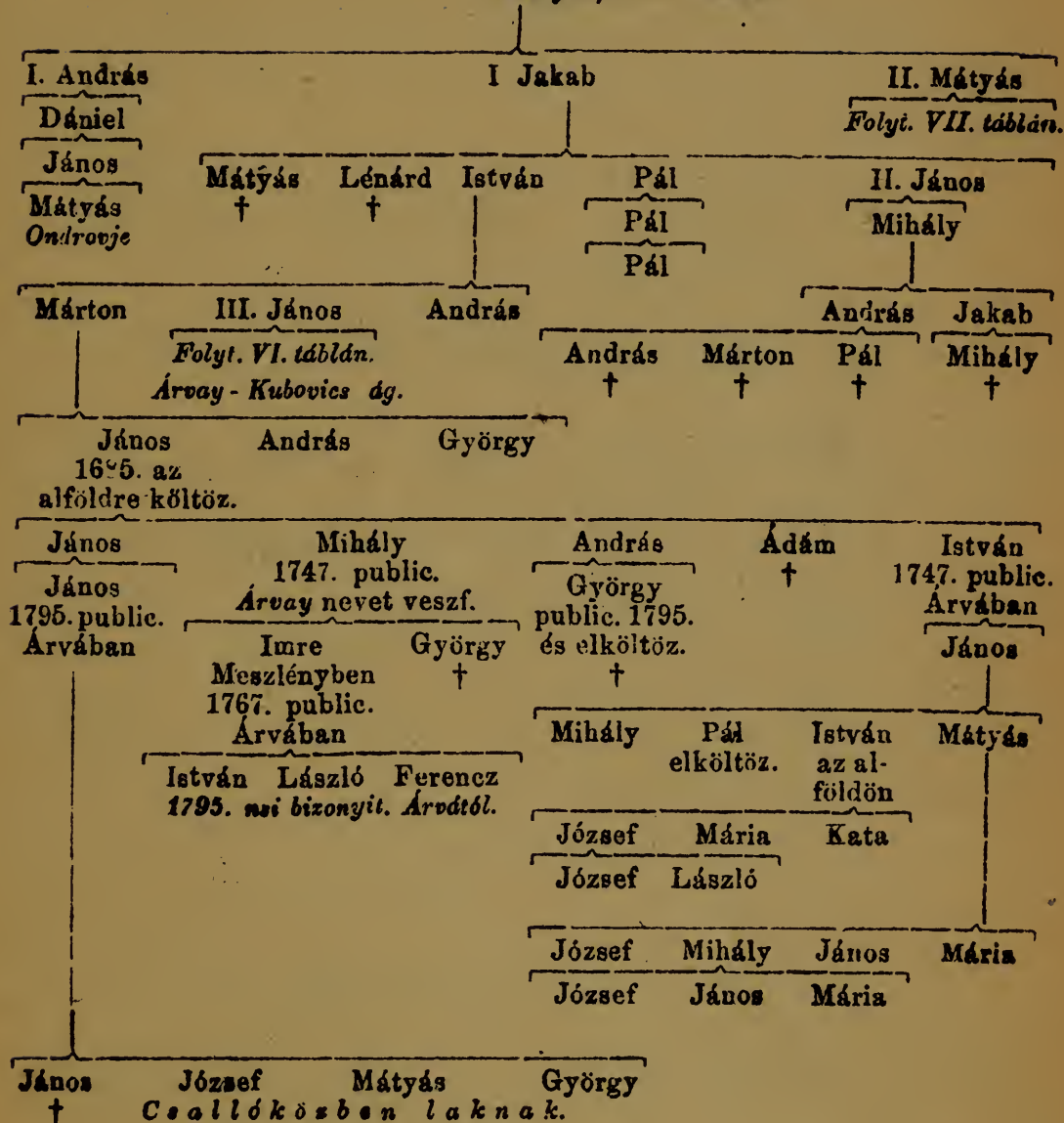

IV. tábla
f o l y t a t á s a.

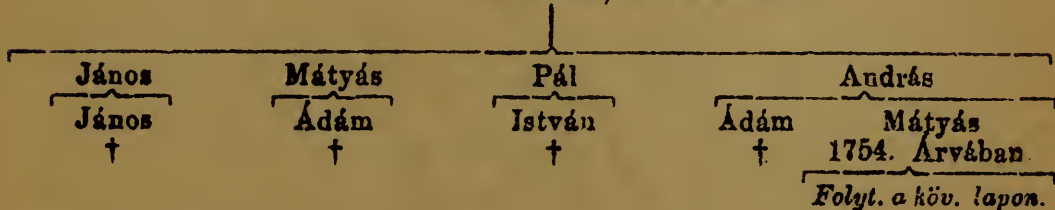
V. t á b l a.

I. Mátyás, ki az I. táblán.

VI. t á b l a.

III. János, ki az V. táblán.

Mátyás, ki az előbbi lapon.
1764.
Árvában

József						István
József 1811-ben.						János 1811. éi.
	János 1842.	József 1842. nádházi (papházi) lelkész.	Mária (Matulay Simon)	Veronka (Kachut József)		
	Ferencz †	János	Mihály	András †	Mária	Pál
					József †	István
						Teréz
József 1842.	György	Pál lak. Baján	Teréz †	Anna	Mária	
	György	János	Teréz	Inre	Mária	Vincze
Mária	András 1859.	József	Janka	Teréz	Tamás	

VII. tábla.

II. Mátyás, ki az V táblán.

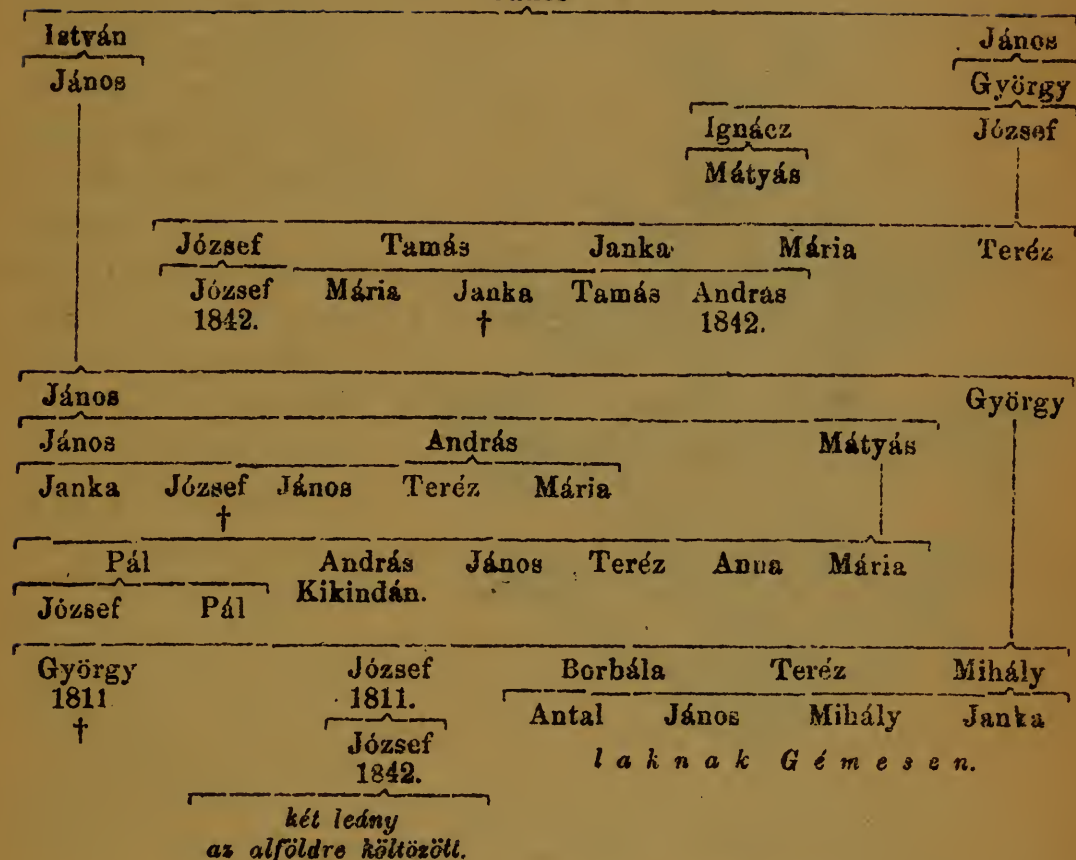
Mihály	III. Mátyás	Benedek	György			
Polyt. VIII. tábl.		János †	János †	András János	Mátyás	György †
	István	Ferencz				
		Márton		András		Miklós
János	Márton	Pál	Dániel	András †		János †
			Márton †			
		János †	Dániel †			
Sámuel †	János †	András †				

VIII. tábla.

Mihály, ki a VII. táblán.

János

János

E táblázatok — mint említők — nem teljesek.

A II. táblán álló Balás ága másképp Balasovicsnak is nevezetett. E néven leljük Suffa alias Balasovich Mihályt, ki 1767-ben Nógrád megyétől nyert nemesi bizonyítványt.¹⁾

Nem találjuk a családfán azon Zúffa Lukácsot²⁾, ki 1764-ben született Árva megyében, Nagyfaluban, és a kalocsai megyében pappá lévén, 1796-ban plavnei plebános volt.

Árva megye levéltári adatai szerint Zsuffa Miklós (mint a táblán is megjegyezve van) 1687—97-ig négyszer választatott meg megyei esküdtnak.

1747-ben István és Máttyás (I. Jakab ágán állók) testvérek, továbbá Miklós ágából Zsigmond és János kaptak Árva vármegyétől nemesi bizonyítványt

¹⁾ Nógrád megyei 1767. évi jegyzőkönyv 73. lap.

²⁾ Katona Hist. Archiepp Colocens. II. 435.

1754-ben I. Mátyás vonalán hét, I. Jakab ágából öt, I. Balás ágából három, I. Gáspáreból hét fiú ivadék lakott Nemes-Dedinán a nemesi összeírás szerint.

1804-ben Árvay és Kubovics család-ágak igazolták Árva megye előtt azt, hogy ők a Zsuffa családnak Jakabféle ágából eredt egyenes férfi ivadékok. ¹⁾

1811-ben Nemes-Dedinán 36 férfi tagja iratott be a megyei nemesség lajstromába, és ugyanott 1842-ben már 49 férfi tagja vétetett számba a Zsuffa családnak.

A család czímere közös a Dedinszky családéval, és — mint fölebb a metszvény mutatja — a paizs kék udvarában arany koronán könyöklő kar, kivont kardot markolva; a paizs fölötti sisak koronáján hasonló kar kivont karddal látható. Foszladék jobbról aranykék, balról aranyvörös.

Zsujtay család. Abauj vármegye nemessége sorában említetik. ²⁾ Származási fájából ismeretes a következő ³⁾ nemzedékrend:

1761-ben Istvánnak fia Mátyás kapott nemesi bizonyáglevelet.

1764-ben László fiának Pálnak (Kubovicsnak) és Mihály fiának Imrének (másképp Istvanovicsnak) adatott nemességi elismervény.

1795-ben Zs. másképp Kubovics és Árvay Jánosnak fia János, és Andrásnak fia György kaptak szintén nemességi testimonialist. Ismét

1795-ben Imre és István, László és Ferencz fiai vettek ki hasonló bizonyítványt.

¹⁾ Árva várm. 1804. évi jegyzőkönyv 620. és 777. lap.

²⁾ Fényes E. Magyar orsz. statist. geogr. állapotja. III. 14.

³⁾ Wagner Tabellae geneal. tab. LXI.

Zsujtai Osvát					
Zsujtai Anna (Gellej Andrásné)					
Zsujtay <i>másképp</i> Gellej János 1590. Zsujtán részt kap új udom. (1. Olcsvári Dora. 2. Kékedi Kata)					
Kata	Zsuzsa (Asgúthi György)	Bora (Czégei Márton)	Erzse	Zsujtai András (Horváth Erzse)	Kata (Bányay Imre)
Kata 1635. (Szemere György)				Zsujtay Péter	
				Zsujtay <i>másképp</i> Szűcs Péter. (Török alias Pap Kata)	
				Zsujtai András.	

Látszik e családfáról is, hogy a Zsujtai család 1590-ben már kifogyott, és csak adoptio (fűsítés) útján vette föl e nevet Gellej János, majd utóbb ennek ágán Szűcs Péter vette föl a Zsujtai nevet, és tartá fel azt.

Zsúky család. Lásd *Súky cs.* X. köt. 399. lapon.

Zsumanka család. Zsumanka Pál 1791. sept. 9-én Prágában kelt czímeres nemes levelet kapott, mely Krassó vármegyében 1802. máj. 25-én kihirdettetett; azonban fia György ugyanazon megyének 1802. octob. 29-kén tartott közgyűlésén nem nemesnek nyilatkoztatott. ¹⁾

Pótlék a V. betűhöz.

Vajasdi másként Vajasdi Nagy család. Eldődei várkatonák Lippán, melynek 1616-ban törökkézbe jutása után Erdélybe jutottak, hol 1617-ben Vajasd helységet és Fahid nevű pusztát kapták adományban Bethlen Gábortól, ki azon birtokot az adománylevél szerint veresegyházi Királyfalvi Andrásból és nejétől Budai Annától 400 magyar forintért vette meg. Azon jószágra 1631. aug. 6-án I. Rákóczi Györgytől új megerősítő adományt nyertek, névszerint: Nagy Lőrincz, Miklós, Balás, Lukács; János és Zsigmond, továbbá Tóth másként Kovászi Márton, Trombitás István, Szeőcz

¹⁾ Krassó várm. jegyzőkönyve 1802. évi 1422. szám alatt.

Illés, Szalai János, Nádlaki Tamás, Erdély János, Becskereki Márton, Szilágyi János, Szabó másként Temesvári Gergely, rikasi Nagy János, Mészáros Demeter és a többi lippai katonák.

A Vajasdi Nagy családból Miklós és István maradékai Bereg megyébe szakadtak, és közülök ott Mező-Kászonban 1845-ben József, Ferencz, Károly, Zsigmond, János éltek, és utódaik máig élnek.

A másig ágból, mely nemességét 1821. sept. 18-án Alsó-Fejér vármegye gyűlésén produkálta, a következő ág ¹⁾ eredt:

János (Foglár Erzse)				
Mária (Benedek Lajos k. enyedi pap.)	Anna (Tötös Mich.)	Károly (Beregszászi Anna) Sándor (Török Janka) Tövisen	II. János (paniti Nagy Klára) János	Sámuel
Lajos (Bencze Luiza) Gyula	Karolina	Anna	József	László.

A táblán álló II. János M. Bélden s több helyen birtokos. — Sámuel, más ági utód Nagy-Enyeden, és többen Vajasdon Alsó-Fejérben.

Vajna családhoz. (13—20. lap.) Kimaradtak: Vajda Dávid, ki 1699. nov. 7-én az alvinczi határban egy földet ajándékozott tán Alvinczy Péternek. Utóda lehetett azon István, ki a Fejérvári káptalan alvinczi urodalma igazgatója volt és 1865. őszén kora 90. évében halt el. Fia Elek az erdélyi muzeum volt segédőre és igazgató tag.

A 14. lapon álló VI. István főhadnagy, 1861-től aranykulesos.

Albert 1865. cs. kir. nemes apród. — 1770-ben Zsigmond neje jogán Dobokai birtokos, székely harminczados. — Antal 1790-ben, István 1834-ben.

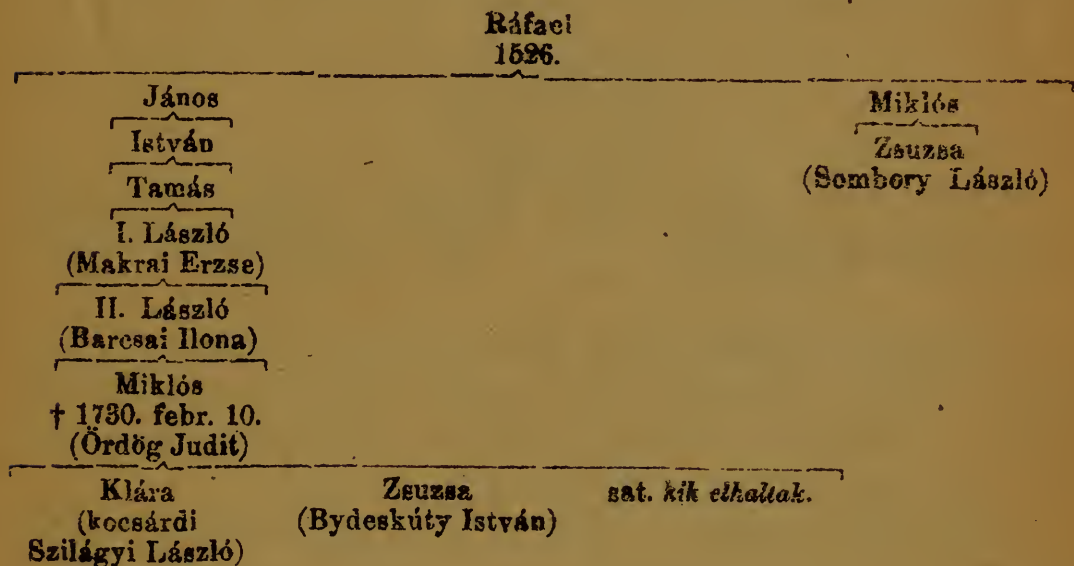
Dánielnak gyermekei Mihály és Teréz Gál Mártonné.

¹⁾ Török Ant. közl., mely szerint az 1631. évi eredeti adomány Vajasdi Nagy Jánosnál őriztetik.

Lászlónak Török Klárától gyermekei: Gábor, Miklós, Kálmán, Róza, Kata, Nelli.

Dániel 1837-ben kir. hivatalos, úgy szintén Tamás, kinek neje Gidófalvi Zsuzsa és Károly, kinek neje Gidófalvi Klára.

Valkay család. Családfája a 26. lapon áll; azonban az ott látható Ráfa elől más forrás ¹⁾ így hozza le a nemzékrendet az utolsó Valkay Miklósig.

A táblán álló II. László nőül bírta Barcsai Sándornak Rossori Ilonától leányát Barcsai Ilonát, fia Miklós feleségül vette Ördög Istvánnak Balog Katától leányát Ördög Juditot. Ezen Miklós meghalt 1730. febr. 10. kora 60. évében, és leányaiban ága kihalt.

Ványi család. A 35. lapon említett régiebb szendrei Ványi családhoz adhatjuk, hogy abból a század elején még élt Ványi Sándor Szatmár megyei Sályi helységben elszegényedett állapotban. Ennek ösei kapták az 1268. évi adományt. ²⁾

Várady családhoz (a 41. lap.) Elek már M. Terézia alatt kezdett a m. kanczeliariánál szolgálni, azután a status consiliumban (állam-tanács) volt alkalmazva, míg 1808-ban mint titkár a cabinetba lépett és ott maradt mind végig, (a budai helytartóságnál soha sem szolgált, mint tollhibából a 41. lapon iratik.)

¹⁾ Verestói Gy. „*Holiakkal való bardtság*“ I. D. 43--46. 1 Valkay Miklós fölélt M. Valkón 1730. Mondott h. beszéd.

²⁾ Fejér Cod. dipl. tomo IV. vol. 3. p. 465.

A 43. lapon II. Józsefnek első nejétől való leánya Ilona Pászthory Sándorné is él.

Varju család. Van Kraszna megyében is, melyből Zsigmond ott számföl. ülnök 1796—1809-ig. Imre szolgabíró 1827-ben. János kisebb törv. széki ülnök, és tán fia az élő Pál jelenleg m. ujfalusi birtokos, kinek Gúthy Polexinától gyermekei vannak.

Váró család. (Bágyoni) Ebből származott Sámuel, Paczolay János leány-ági utóda, neje Szaniszló Mária volt.

A 66-ik lapon álló Mihály utódai ¹⁾ így állnak:

Mihály az író
(tordai Décsey Erzse)

Mózsés 1768.
(Simon Kata)

Erzse (Sárosy Sám.)	Judit (Járay Mih.)	Kata	II. Mózsés 1850.	Klára (Mohai Lőr.)	Sára	Bora
------------------------	-----------------------	------	---------------------	-----------------------	------	------

Varsányi család. A 66—68. lapon érintett Varsányi-ak közül melyik családhoz sorozzuk? vagy egészen különböző azoktól? nem tudjuk, — a következő Varsányi Mihály, ki Győr megyétől 1765. nov. 27-én kapott nemesi bizonyítványt. ²⁾

Vásárhelyi család. A 78. lapon álló I. János aradi egykori alispán 1835-ben lett kir. tanácsos.

Vass család. (czegei gróf) A 79. lapon Lóbnak fia Chama 1182-ben kapott adományt. ³⁾

A 82. lapon a jegyzetben is említett Imre csakugyan kath. misés pap is volt. Fia Sámuel jelenleg is (1866.) képviselő Dobokából a pesti országgyűlésre.

A 84. lapon IV. Miklós első neje gróf Teleki Éva 1723-tól.

I. Dániel egykor Tordai megyei főbíró volt.

I. Ádám Kemény Simon helyett 1774-ben lett Krasznai, utóbb 1776-ban b. szolnoki főispán, meghalt 1779. Császáriban, eltemetett Czegében jul. 27-én.

Krisztina b. Kemény Miklósné, utóbb gróf Bethlen Lászlóné volt.

Albert, lakik Záhon, II. Ádám pedig Czegében.

¹⁾ Hodor K. közl.

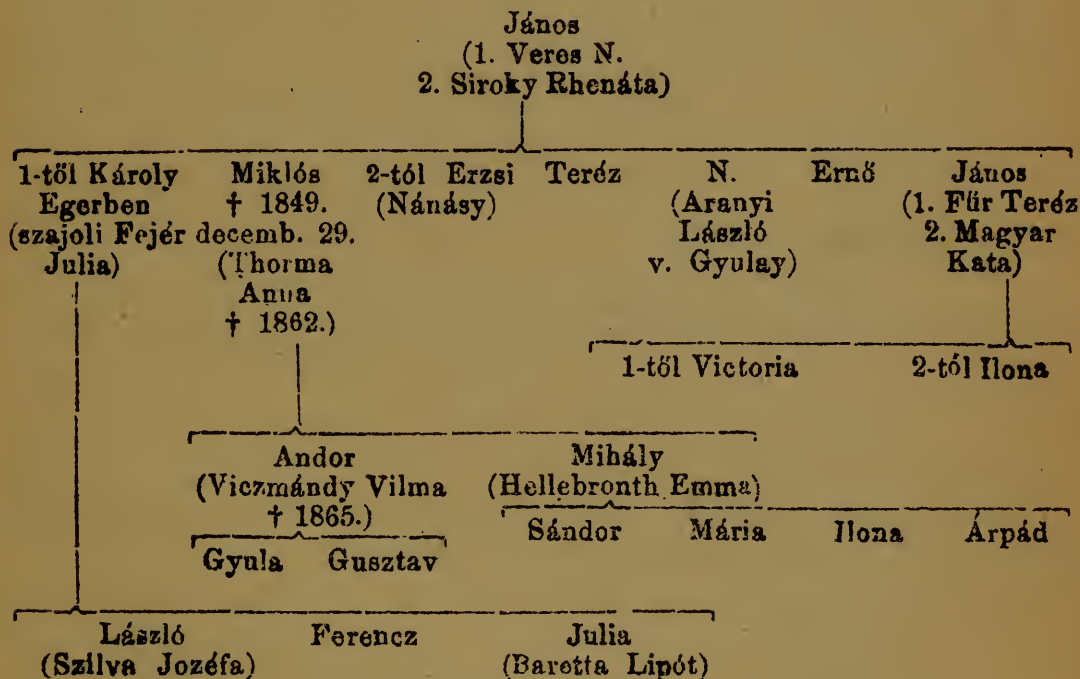
²⁾ Győr megye levéltárában maradt az eredeti kiadvány.

³⁾ Fejér Cod. dipl. II. 201. Több családi oklevél van Kaprinai B. tomo XVIII.

Vay család. A 108. lapon a nemesi ágból György kassai főtartománybiztos volt, meghalt 1782-ben.

Veér család. A 117. lapon álló V. György neje gr. Kún Róza szül. 1775. meghalt 1865.

Végess család. (a 127. lapon) Úgy látszik, Zemplén megyéből eredt. Heves megyében János első neje Veress N. után az Almássy birtokokban örökösödve, ily családfát alkotott.

A család előnevét Bánócztól írja.

Veres család. (N. Váradi) A 161. lapon kimaradt III. Sámuel leánya Zsuzsanna, ki mint hajadon meghalt 1849-ben.

Veres család. (Farnasi) A 153. lap. Jánosnak neje volt Sarma-sághy Anna, előbb Kemény Jánosné, a fejedelem János nagynanyja.

Veres család. (Nyéki) 153. laphoz Mátyás, papóczi prépost, ki 1648-ban a n.-szombati zsinatban részt vett.

Veres család. (Ónodi) Alapítója György, ki 1653-ban fiaival Jánossal és Istvánnaal együtt III. Ferdinánd királytól ezímeres nemes levelet nyert.

A családfa ¹⁾ következő:

¹⁾ Családi közlés szer. Török Ant. által.

György 1653.						
János		István				
		István				
		Péter				
		1745. F. Bányán ref. lelkész.				
István Pókafalván † 1773.	Márton sz. mihályfalvi pap.	Péter pojáni pap.	László 1774.	I. József N. Enyeden		
				II. József		
Sámuel szül. 1766. (Uttszás Klára)	III. József					
Károly szül. 1806. ügyvéd (Mester Amália)	Bálint	Mózes N. Enyeden hivat.	Zsigmond	József †		
Károly szül. 1840. † 1862.	Kálmán szül. 1841.	Sándor szül. 1845.	Amália (Szöllősi Károly)	Móricz sz. 1849. † 1858.	István sz. 1851.	Mária sz. 1858.

Más ágból volt I. Pál, kinek csak leányai maradtak. Ismét más ágból II. Pál és Mózes, kiktől az utódok ezek:

II. Pál				Mózes			
III. Pál adó író A. Fejérben				Zsuzsi (Horváth József)	Bálint ügyv. N. Enyeden (Bors Kata)		
Miklós	Gábor	Kata	Bora	Albert	Ottília	Berta	Gizella

Más ágból eredt Mihály gyógyszerész mh. 1848. és György tiszttartó Bervén.

Belső Szolnok vármegyében Ádám állomási biztos 1837. körül. Imre ugyanaz 1848. előtt, János ugyanott pénztárnok 1848-ban. József aljegyző 1845. körül. — Kraszna megyében Károly adó-író biztos 1843 körül.

Veres család. (Szarhegyi) Csikszéki székely család. Mihály n. enyedi városi tanácsos 1840. körül. Gábor ott városi szbiró 1848-ban, most Fejér megyei árvaszéki ülnök. Márton bánya-mérnök, és bánya-igazgató Offenbányán 1848. előtt. Ferencz kir. kincstári titkár N. Szebenben.

Veres család. (Kövesdi) Ebből István, Torda város tanácsnoka 1840. k. — Sándor ugyanott, — Lajos, Torda megyénél írnok 1845. k.

Veres család. (Tordai) Közülök Károly aljegyző és levéltárnok Torda megyénél 1863. kör. Ferencz Torda város aljegyzője ugyanakkor. József, Torda város főjegyzője 1844. táján és 1837. és 1841. azon város orsz. gyűl. követe. Fia József, aljegyző ott 1848-ban.

Veres család. (Dálnoki) Háromszék család, melyből Elek, ott ügyvéd 1848. előtt, Bálint A. Fejérben írnok 1836. körül, Károly urad. ispán Vále-Brádon 1848. táján.

Veres család. (Papi) Lajos, Dézs város aljegyzője és Belső-Szolnok megyei árvaszéki ülnök 1848. előtt.

Veres család. (Gyergyó-remetei) Csikszéki székely család, melyből Mihály azon szék törv. sz. ülnöke 1837. körül.

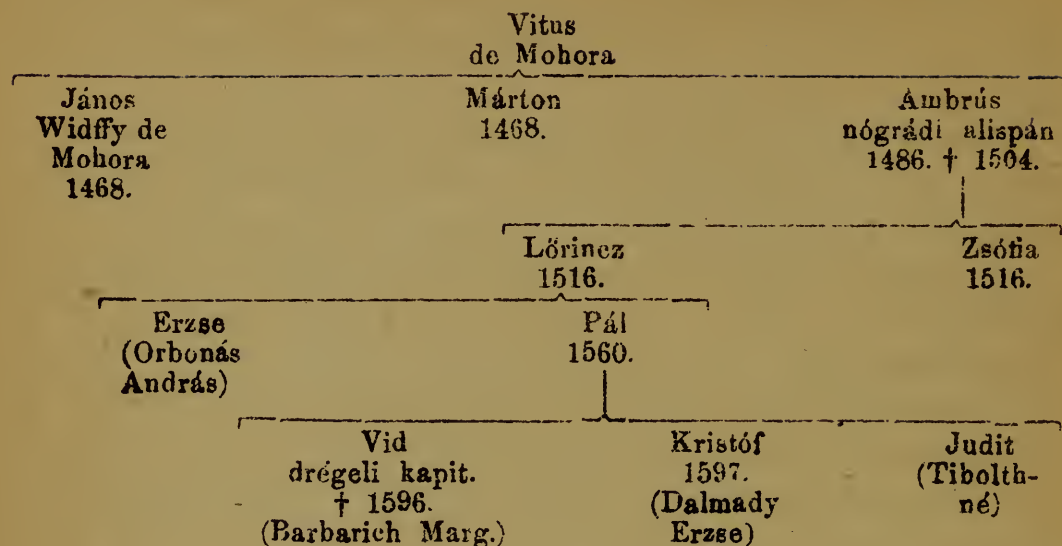
Veres család. (Cs. sz. léleki) Ugyancsak Csikszéki. Egyik tagja Gergely 1848. előtt ott ügyvéd.

Ezekén kívül vannak derzsi Veres család, melyből János Udvarhely széki ülnök 1836. — halasi V., melyből József K. Szolnokban ülnök 1840-ben. — Zilahy V., melyből László, Kolosvárott esküdt 1840. k. ippí V. a Szilágyságban, melyből Sámuel, Kolos megyei adóíró biztos 1836. Miklós, ugyanaz Krasznában 1848. előtt stb.

Vesterházi család. Vesterházi Andrásnak fia Bálint, deák, (literatus) anyjáról testvérével Bogodi Jánossal és ennek fiaival Zsigmond királytól 1436-ban ¹⁾ czimert kapott.

Widffy család. (Mohorai) A 181. lapon álló családfa, kiigazítva és pótolva következő:

¹⁾ Viatorisz Jonat. Collectio Diplom. tomo I. Ms. Musei nationalis Hung. quart. lat. nro 1283. Ez okmány kivonatát Fejér György Cod. dipl. X. vol. 7. p. 662. hibásan közlé Eszterházy-ra fordítva a Vesterházi nevét. És kivonatát, az egész okmány megtekintése nélkül egyedül a Catalogus Mss. Biblioth-Széchenyiano regnicol. I. 584. lapjáról merítette, de a név ott is Veszterházi. Lásd a munka IV. köt. 81. lap. jegyzésben.

Winkler család. A Winklerkői Winkler családhoz, melynek oldalágairól a 206. lapon van említés, — sorozhatjuk a bessenyői előnévvel elő Winkler-eket is. Ezekből Bihar megyében Mátyás pénztárnok volt e század elején, fiai István és Lajos. Amaz (t. i. István) Bihar megyében pénztárnok, utóbb törv. széki tbíró, meghalt 1857-ben. Nejétől szent-simoni Darvas Carolinától gyermekei Cornélia Thaisz Elekné Pesten meghalt 1848-ban. Etelka báró Kompelen Jánosné.

Lajosnak Varga Rózától gyermekei Sándor, honvéd-százados, meghalt 1849-ben. Lajos, törv. széki ülnök, Krisztina és Róza.

Távolabbi ágak ivadéka József n.-váradí lat. szert. kápt. kanonok jelenleg.

Antal, lakott B.-Szolnok megyében Felső-Örön, neje volt Berzenczei Anna.

Más Winkler család lehet az, mely Abrudbányáról írja előnevét és ott idősb és ifjabb János hivataloskodott a városnál 1848. előtt. Ferencz, kir. ügyigazg. hivatalnok 1837. körül. Ignác, gy.-fejérvári kanonok, meghalt 1825-ben. Különben ez abrudbányai Winklereket a bessenyői Winkler ág rokonául ismerte.

Winkler család. (Morenhoffi) Ebből Miklóst, az 1791. évi erdélyi országgyűlés a 109. törv. cikkben honfűsítá.

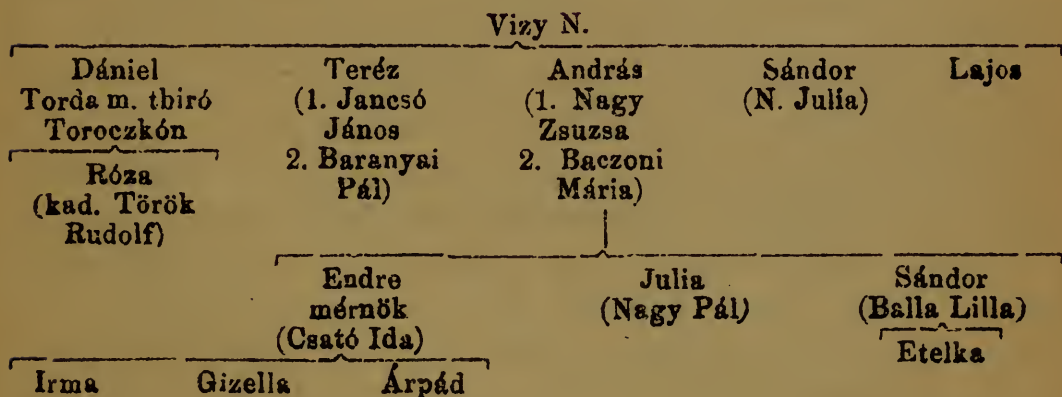
Visky család, melynek néhány tagjáról a 214. lapon mint Sámbochréty és Desericzky családdal rokonságban álló-ról van említés, az erdélyi rettegi Viski-ektől különbözö, és Vitkóczyi Viski családot képezi. Ebből vitkóczyi Visky Ignác 1726-ben élt. Czi-

mere a paiza udvarában lovon üllő pánczélos, sisakos vitéz, jobb kezével vörös zászlót tartva. A paizs fölötti sisak koronáján egy szétterjesztett sasszárny lebeg. ¹⁾

Visó család. Trencsín vármegye nemes családai közé tartozik. Visó Péter czímeres nemes-levelét nevezett megyében 1686-ban hirlaltette. ²⁾

Viszlai család. Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeírások szerint 1688-ban Kis-Sztriczén laktak tagjai. ³⁾

Vizy család, (altorjai) Székely eredetű, melynek egyik ága Torda megyébe kiszármazott, és a következő öt testvér ily családfát alkotott:

Vizy János 1816-ban nádorispáni táblabíró volt.

Vizy család. (Nagy-laki) Küküllő megyében Lajos, állomási biztos 1846. körül; özvegye Kakucsi Anna birtokos azon megyei Erdő-alján s több helyen. Tán ide rokon Farkas, m. bogothi és gezei birtokos.

Vrana család. A 273. lapon álló utóbbi Ádám 1849-ben Trencsín megyei aladó-szedő volt.

Vrana György, (utóbb Vranay) 1675-ben Nyitra megye t. ügyésze volt. ⁴⁾

¹⁾ „Curia Iudicum“ című könyvben látható a czímer.

²⁾ Trencsín vármegye jegyzőkönyve 1686. évi 752. sz. a.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

⁴⁾ Nagy József, Nyitra várm. 2. füz. 24. lap.

Pótlék a Z betűhöz.

Zach család. A 289. lapon említett F e r e n c z, báró, a m. akadémiának megalapítása elején lev. tagja volt. Meghalt Párizsban 1832. sept. 3-án. ¹⁾

Zalka család, a 299. lapon kimaradt Zalka M i h á l y, 1792—1801. időszakban Mosony vármegyének első alispánja.

Závody család. F e r e n c z, szül. Komáromban 1770. april 2-án, volt Komárom megyei tbíró és számvevő.

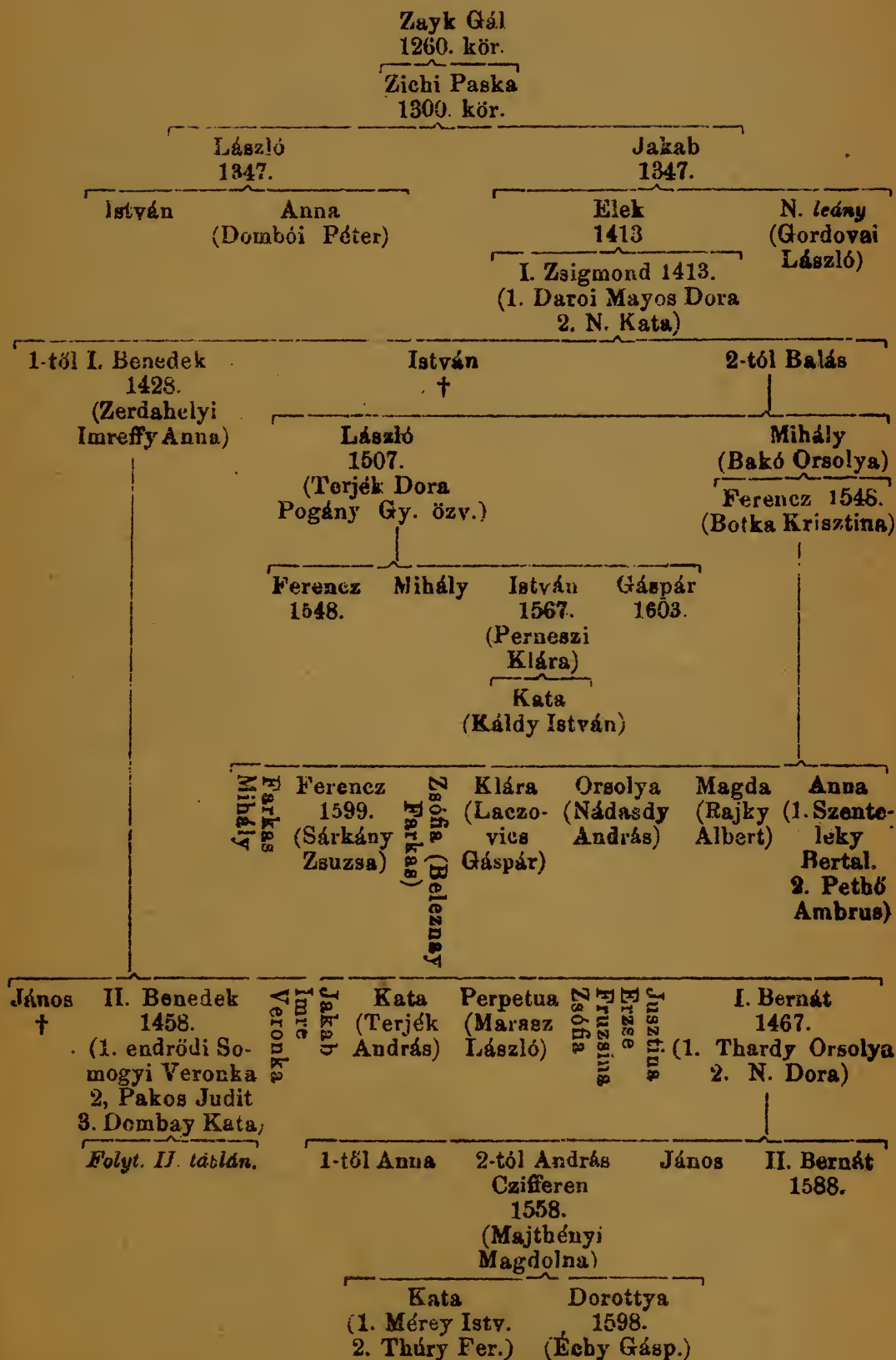
Zerdahelyi családhoz a 360. lapon említett K á r o l y 1825. szeptember 26-kán lett Nyitra megyében alszolgabíró, most cs. kir. kamarás.

Nincs ott a táblázaton V i k t o r, ki 1834—37-ben Nyitra megye alszolgabírája volt.

Zichy család. (Zichi és Vásonykeői gr.) Ezen kötet 368—395. lapján közölve lévén e család nemzékrendje, annak kinyomatása után később (május 29-kén) kaptam meg a Zichy nemzetség grófi ágának Zsélyben őrzött családi levéltárából a következő leszármazási kimutatást, mely noha az általam főlebb közlöttnél nem teljesebb, sem a születési és halálozási évekre nézve (mint várható lett volna) nem felszereltebb, mindazáltal, mert a legrégebb korra nézve egy pár személynél a filiationalis kapesot másképen jelöli ki, mint az I. táblának összevetéséből kitűnik, és mivel, mint illetékes helyről érkezett, teljes hűelt igényel, ime itt közöljük:

¹⁾ M. akad. Évkönyve I. köt. 97. lap.

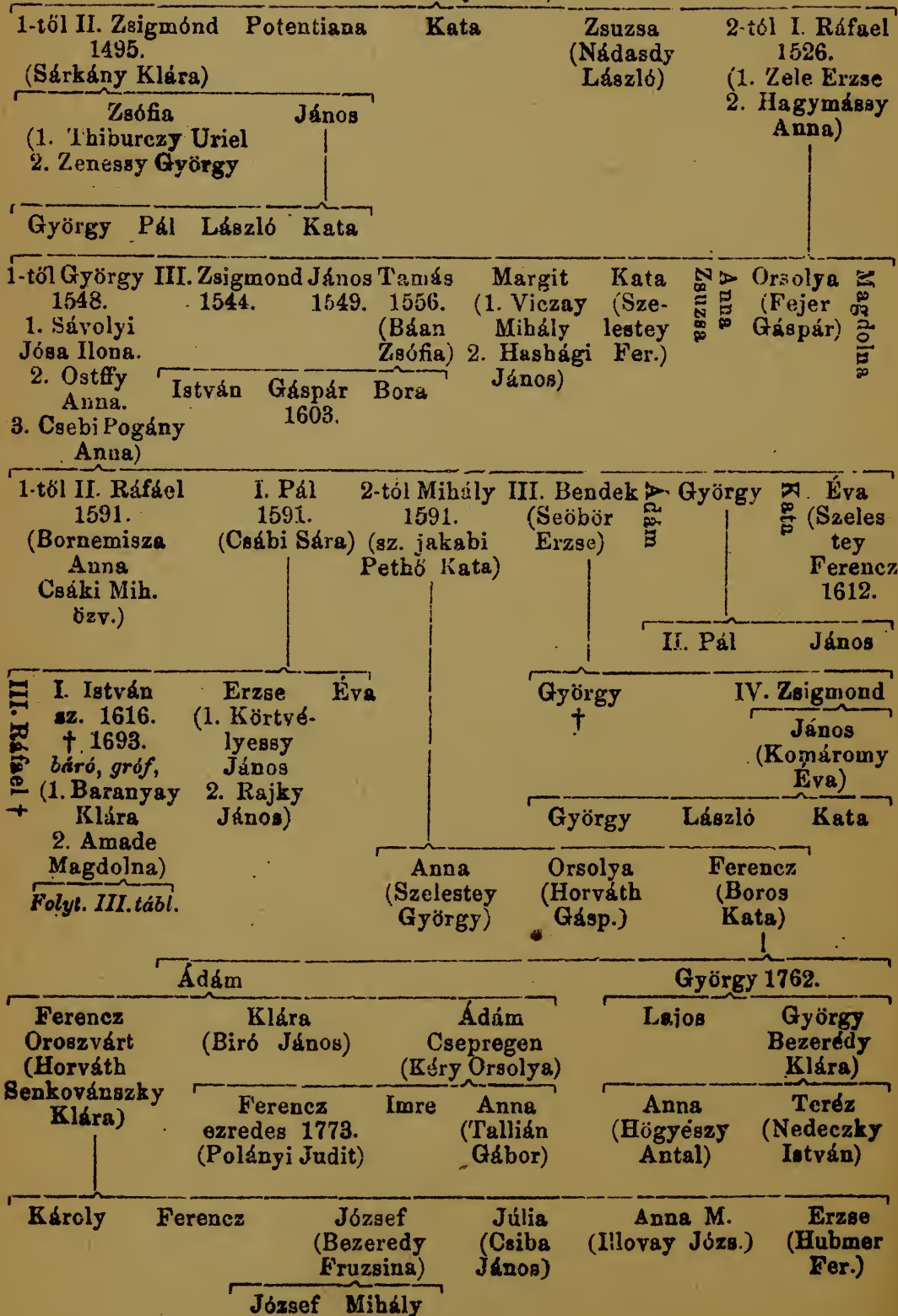
I. t á b l a.

II. tábla.

II. Benedek, ki az előbbi lapon.
1458.

- (1. endrődi Somogyi
Veronka
2. Pakos Judit
3. Dombay Kata)

III. tábla.

I. István, *ki a II. táblán.*

sz. 1616. † 1693.

báró és gróf

(1. Baranyay Klára

2. b. Amade Magdolna)

1-től I. Pál † 1684. (gr. Károlyi Katalin)	II. István † 1700. (1. Melith Mária 2. Radolth Mária)	Klára (b. Andrássy Miklós)	2-től Ádám † 1701. (1. gr. Forgách Zsuzsa 2. gr. Jakussith Teréz Róza)
		2-től I. Károly † 1741. (Stubenberg M. Jul.)	Zsuzsi † 1712. Kata (gr. Balassa Pál) † 1729.

1-től Péter † 1726. (1. Drugeth Klára 2. Bercsényi Zsuzsa)	Mária (gr. Csáky István)	László † 1703.	Julia † 1746. (gr. Bar- kóczy Ferencz)	Klára Kriszt.	Sára (Petky Dávid)	2-től Miklós †
---	--------------------------------	-------------------	--	------------------	--------------------------	-------------------

1-t. I. Ferencz sz. 1700. † 1783.	II. M. Anna (gr. Csáky Ferencz)	M. Teréz (gr. Van der Nath József)	2-t. II. Miklós <i>óbudai</i> szül. 1709. † 1758. (gr. Berényi Erzse)	Regina + Karolta + Zsuzsa (gr. Or- sich Kriszt.)
---	---------------------------------------	---	--	---

I. Imre † 1746. (gr. Erdődy M. Teréz)	III. István † 1703	II. Pál † 1757.	Rozina †	I. János † 1727. (b. Tallheimb M. A. Teréz)	M. Magda (gr. Eszterházy István)
--	-----------------------	--------------------	-------------	--	--

Bora (gr. Berényi Imre)	M. Anna (gr. Sztáray Imre)	Kata †	Luczia- Livia
-------------------------------	----------------------------------	-----------	------------------

II. János sz. 1710. † 1764. (1. gr. Széchenyi Kata 2. gr. Schmidegg Fridrika)	A. Mária gróf Kronegg Károly)	Bora Anna	IV. István sz. 1722. † 1769. (Stubenberg Cicelle)
--	-------------------------------------	-----------	--

*Folyt. VII. táblán**Folyt. IV. táblán.*

IV. tábla.

II. János, ki a III. táblán.
sz. 1710. † 1764.
(1. gr. Széchenyi Kata
2. gr. Schmeidegg
Friderika)

I-t. M. József sz. 1785. † 1802. (1. b. Andrássy Ján. 2. Barany János 3. b. Révny Fer.)	Ignác sz. 1787. †	III. János lányi sz. 1785. † 1778 (1. gróf Berényi M. Anna 2. báró Lászlóczy Teréz)	II. I. Zsigmond adonyi sz. 1741. † 1802. (gróf Raab Amália) Folyt. V. tábl.	II. Anna sz. 1744. lány sz. 1742. † 60.	2-t. III. Miklós palotai sz. 1759. (Livora Janka) Folyt. VI. tábl.	Kata sz. 1752. (1. gróf Ozorai György 2. gróf Keglevich Károly)	Terez sz. 1756. (b. Vécsey Szigb.) Bora sz. 1758. (Plank Kár.)
--	-------------------	--	---	--	---	--	---

1-től Anna (gr. Klobusiczky József)	József (gr. Bethlen József)	2-től IV. János (gr. Colloredo Francesiska)	Ignác †	Erzse †
---	-----------------------------------	---	------------	------------

V. János sz. 1804. †	I. György sz. 1805. (gr. Pálffy Luiza)	Kamill sz. 1806.	I. Alfréd sz. 1816.
----------------------------	---	---------------------	------------------------

II. Nándor sz. 1829. (gr. Zichy Livia)	II. György sz. 1832. †	IX. János sz. 1835. (b. Röderer N.)
---	------------------------------	---

V tábla.

I. Zsigmond, ki a IV. táblán.
adonyi
sz. 1741. † 1802.
(gr. Raab Amália)

Teréz (gr. Sermage Ferencz)	IV. Ferencz (Malix Ludovika)
-----------------------------------	---------------------------------

II. Zsigmond sz. 1800. (gr. Kolowrath Valéria)	I. József sz. 1802. † (b. Majthényi N.)
---	---

I. Gyula sz. 1844.	IV. Zsigmond sz. 1846.	II. Henrik sz. 1851.	IX. Ferencz sz. 1853.	Zdendo III. Zsigmond sz. 1827.	sz. 1840.
--------------------	------------------------	----------------------	-----------------------	--------------------------------	-----------

VI. tábla.

III. Miklós, ki a IV. táblán.

Palotai

sz. 1750.

(Livora Janka)

Janka (Ree János)	IV. Miklós (b. Kray Mária)	Jozéfa (Schönber- ger N.)
----------------------	----------------------------------	---------------------------------

VI. Miklós sz. 1823. (gr. Festetich Fanny)	I. Béla †	Izabella (Bésán Gusztáv)	Paulina (Olders- hausen N.)
---	--------------	--------------------------------	-----------------------------------

II. Gyula †	Mária	Fanny	Leona
----------------	-------	-------	-------

VII. tábla.

IV. István, ki a III. táblán.

sz. 1722. + 1769.

(Stubenberg Cicelle)

Jozéfa (gr. Csáky János)	III. Ferencz † 1812. (1. gr. Kolovrath M. Anna 2. gr. Lodron Dominika) <i>Folyt. VIII. tábl.</i>	Juliana (gr. Ozi- ráky László)	II. Károly (gr. Kheven- hüller Antónia) <i>Folyt. XI. tábl.</i>	Antónia (b. Schil- son János)	V. István sz. 1757. (Pallavi- cini M. Teréz) Kar. Marq)	Leopoldin
--------------------------------	--	---	---	--	--	-----------

VI. István sz. 1780. (gr. Stahren- berg Fanny)	Francziska (gr. Lehedovszky N.)
--	------------------------------------

II. Edvárd sz. 1808. †	Vilmos sz. 1811. †	Teréz-Leop. sz. 1813. (gr. Wald- stein János)	Anna Mária (gr. Kinsky Antal)
------------------------------	--------------------------	--	-------------------------------------

X. t á b l a.

I. Edmund, *ki a VIII. táblán.*
sz. 1811.
(hz. Odeschalchi
Paulina)

I. August. †	II. Edmund sz. 1834. (gr. Gatterburg Gabriella)	II. Jenő (Eugen) sz. 1837. (gr. Redern Hermina)	Livia (gr. Zichy II. Nándor)
-----------------	--	--	------------------------------------

XI. t á b l a.

II. Károly, *ki a VII. táblán.*
(gr. Khevenhiller
Antónia)

VI. Ferencz <i>Ferraris</i> (gr. Ferraris Mária)	IV. Károly (1. gr. Eszter- házy N. 2. gr. Festetich Julia 3. gr. Seilern Crescent.) <i>Folyt. XII. tábl.</i>	I. Sándor	I. Nándor † 1862. (gr. Széche- nyi Zsóf.)	Adél (gr. Kegle- vich János)	Karolina	V. Miklós <i>Tratzburgi</i> (báró De Loc Julia) <i>Folyt. XIII. tábl.</i>	Ernestina
---	---	-----------	--	------------------------------------	----------	---	-----------

III. József †	Henriet (b. Odes- chalchi Incze)	I Emánuel sz. 1808. (Strachan Sarl.)	I. Viktor	Bódog sz. 1810.	II. V. Károly II. Lajos	Emília (gr. Szé- chenyi Pál)	Melánia (hz. Metter- nich Kele- men)
			II. Viktor sz. 1842.	IV. Lajos sz. 1844.	II. Emánuel sz. 1852.		

XII. t á b l a.

IV. Károly, *ki a XI. táblán.*
(1. gr. Eszterházy IV.
2. gr. Festetich Julia
3. gr. Seilern Crescent.)

1-t. Pál sz. 1803.	2-t. I. Hen- rik sz. 1812. (b. Mesko Iréen)	Hermann sz. 1814. (Szegedy Karolina)	Otto sz. 1816.	Adalbert sz. 1816.	Julia (gr. Hu- nyady Fer.)	Felicia (gr. Hoyos Fer.)	Alfréd + Géza sz. 1828.	II. Imre sz. 1831. (gr. Péchy N.)	Rudolf sz. 1838. (gr. Péchy N.)	Ilona (Pallavicini Osv. m.)
-----------------------	---	---	-------------------	-----------------------	-------------------------------------	--------------------------------	----------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	--------------------------------

XIII. tábla.

V. Miklós, ki a VI. táblán.
(b. De Lee Julia)

Fridrik Alexandra sz. 1823. (Stuben- Anna)	†	Imre sz. 1826.	V. Pál Gáb. II. Sánd. és Ján. Antónia Karolina sz. 1827. szül. 1829.	i k r e k
---	---	-------------------	---	-----------

Ime eddig van a családfa. — A hozzá mellékelt jegyzetek nem igen tartalmaznak olyas adatot, mi már a 368—395. lapokon forrásokra is utalva bővebben el nem mondatott volna. Átalában az látszik, hogy legnagyobb családaink közös levéltárai sem bírnak tökéletes, részletes családfát és hozzájáruló családi monographiát.

Az ismétlést kerülvén, a közlött jegyzetekből csak a következő adatok jöhetnek mintegy pótlásul még említésbe:

III. Zsigmond és János 1586-ban Erdélybe átköltözvén, ezeknek birtokaikat ugyan azon évben kötött barátságos egyezség folytán testvéreik I. György és Tamás egymás között egyenlően felosztották.

I. Pálról, a veszprémi kapitányról és győri tábornokról meg kell jegyeznünk, hogy Somogy és Zala megyei ősi, és osztatlan állapotbani birtokait 1624. jun. 25-én testvéreinek I. Mihály-nak és III. Benedek-nek átengedte, és rájuk ősi joggal átruházta, honnan a Zichyek grófi ága az első ősi birtokokból jelenleg mit sem bír, azok ama két testvér által a nemesi renden megmaradt Zichy-ek kezeibe jutván. Továbbá a 382. laphoz megjegyzendő, hogy a Lebén-szentmiklósi uradalmat gróf Harraeh Lenárdtól vette meg Zichy Pál, és arra kir. megegyező adományt vitt. Mind ezek azonban már említve is vannak.

I. István (a 382. lapon) a családi levéltári adat szerint nem sept. 18-án, hanem 8-án született. Ugyan csak ezen forrás szerint ő lett báróvá (mint én is írtam) 1655. július 17-én; gróffá pedig 1679. aug. 21-én, tehát nem 1676-ban, mint Bel. M. és más források után a 382. lapon hibásan áll, de nem is 1625-ben, mint a góthai grófi Almanachban olvashatni.

A grófi család divényi senioratusi urodalmára nézve érdekes a következő adatokat után pótolnunk: I. István ezen urodalmat fiának Ádám-nak hagyományozta majoratus gyanánt. Ádámról annak fiára Károlyra szállott hasonló minőségben. Azonban Károly utó-

dok nélkül múltán ki, és nővérének Katalinnak gr. Balassa Pál nejének fia Ferencz által az ezen egész ág kihalván, a Divényi urodalom majoratusa is megszűnt. A Divényi urodalmat eképen 1742-ben a család akkori legidősbje II. Imre árvai volt főispán birtokba vette, kinek birtoklási czímén és I. István gróf végrendeletén alapszik az 1749-ben hozott kir. táblai ítélet is, mely által, miután ezen ítélet az újjított perben 1750-ben kelt kir. hétszemélyes táblai ítélet által is helyben hagyatott, a Divényi urodalom I. Ferencz, győri püspök, mint a grófi család akkori legidősbje részére senioratussá vált.

Soronkívüli különös pótlékek.

Czernekovich család. (Deljei) Zágráb vármegyei nemes család, mely Dalmátiából névszerint Scrisiából másként Bag-ból (jelenleg Carlo-bago-nak neveztetik) eredt, és 1387-ben János, Pál és Károly Corbaviai grófok által több Scrisiai nemes és tisztos családokkal úgy-mint a Mirkovich, Jurissiech, Buglievich, Suvich stb. törzsekkel régi kiváltságaikban megerősített, úgy nem különben Corbaviai gróf Budiszló fiai Miklós, Tamás és Vucsko, valamint György grófnak fia Károly és néhai gróf Károlynak fia Pál mint Corbavia, Lieca, Brusana, Scrisia urai és természetes grófjai által is számtalan török ütközetben tanúsított vitézségeiért és érdemeiért kiváltságos állapotban meghagyatott és megerősített, a midőn Czernekovich Vid Obrossich Hlapaccal albán volt. Ugyanez történt Scrisia lakosaival 1432-ben Zsigmond király alatt, 1481-ben pedig szabadalmas Okleveleiket Mátyás király is átírván, megerősíté. ¹⁾

A család ősei a 15. és 16. században a török elleni harcokban szintén kitüntették magokat, és nemesi kiváltságaikban is megmaradtak mindaddig, míg M. Terézia királyasszony alatt a határőrség felállitattván és hadi szervezet alá fogatván, az ott lakó nemes családok kiváltságai megszűntek, kivévn azokét, kik kivándorlottak és csereképen Magyarországon a Marosmenti megyékben (úgynevezett temesi bánszágban) hasonlóértékű jószágokkal kielégítettek. Ilyenek száma azonban kevés volt; és így Dalmatia nemeseit általában hasonló sors

¹⁾ Másolt okmányok szerint, melyek eredetijei a Carlopagói levéltárban vannak családi közlés szerint.

érte. Eképen Czernkovich Antal is, ki a családfán áll, egyszerű hárör lön.

Czernkovich Antalnak fia Miklós azonban I. Ferencz király által régi nemesi eredete tekintetéből díjnékül ismét magyar nemessegre emeltetett, és Zágráb megyei Dolje helységre, (honnan a csa-

lád előnevét írja) kir. adományt nyert, és egyszersmind ősi czimere helyébe, mely egy vadásztülköt tartó raguzai férfiút ábrázolt, következő — följobb metszetben is látható — czímert nyert.

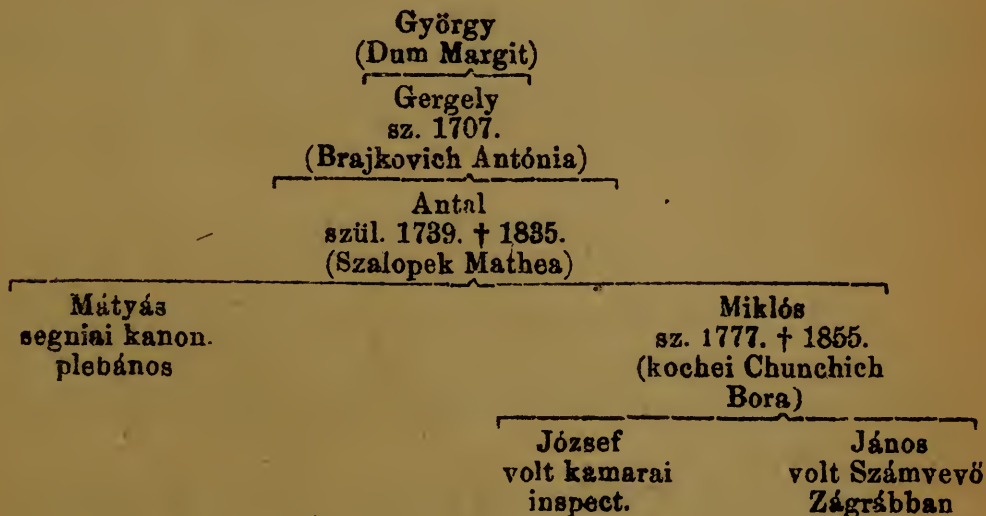
Ez négyfelé osztott paizsból áll, az 1-ső kék udvarban emelkedő szarvas, nyakán ezüstnyíllal átütve, a 2-ik vörös udvarban négy oroszlánfej, ugyanannyi aranycsillaggal, a 3-ik vörös udvarban emeletes, rovátkolt, és két ablakkal, alul zárt kapuval ellátott vártorony, a 4-ik kék udvarban zöld téren gémes kút, függő cseberrel látható. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból két pánczélos kar nyúlik

ki, a jobb oldali kivont kard legyén levágott törökfejet, a balban vörös zászlót tart, a baloldali sisak koronájából egy raguzaí viseletű férfiú emelkedik ki, jobb kezével vadászkürtöt tartva. Foszladék jobb-ról ezüstvörös, balról aranykék.

A család nemzékrendéből, a mennyire még az anyakönyvek terjednek, a XVII. század végén élt György, ki Bag (Carlopage) mellett Mala-Drágán birt, neje Sibenikből Dum Margit volt, ettől született Mala-Drágán 1707. novemb. 13-án Gergely, ki szintén Mala-drágai birtokos lakos volt. Ennek nejétől Brajkovich Antóniától született 1739. jan. 25-én Antal, ki nőül vette Szalopek Matheát. Meghalt 1835-ben kora 96. évében fiánál Mátyás-nál, ki segniai czimz. kanonok és plébános volt.

Antalnak nevezett fián Mátyás kanonokon kívül fia volt Miklós is, ki 1777. octob. 9-kén született. Anyai nagybátyja Szalopek exjesuita által Varasdon neveltetett, hol 1804-ben gymnasiumi tanár lett, onnan a zágrábi gymnasiumhoz áttétetett, 1812-ben az ajt. alapítványok ellenőre, 1830-ban pénztárnok, és az alapítv. javak igazgatója, 1849-ben nyugalmazva. Meghalt Zágábban 1855. mart. 13-án. Ő kapta — mint említők — a doljei kir. adományt és családja egykori kiváltságos voltának tekintetéből díjnélkül a nemességet. Két fia maradt: József és János, amaz a tengermelléki kincstári javak Inspektora volt, az utóbbi pedig több megye táblabírája, Zágáb város számvevője volt, jelenleg mindkettő földbirtokos.

A család követező:

Varga család. (B. Füredi) Zala megyei nemes család, birtokos B. Füreden, honnan előnevét írja. Ismeretes belőle Lajos (sz. 1801),

ki 1823-ban vette nőül L. szopori Etényi Ferencznek Foky Erzsébet-től¹⁾ leányát Etényi Jozéfat. (sz. 1805.) Zala megyénél kezdvén pályáját, 1845-ben főbíróvá választatott, és 1860-ban nyugalmazva haza vonúlt B. Fűredre, meghalt 1864. febr. 18-án. Gyermekeit és unokáját a következő táblázat¹⁾ mutatja:

Etényi Ferencz
(Foky Erzsé) lásd IV. köt. 191. lap.

Etényi Jozéfa
(Varga Lajos)
sz. 1801. † 1864.

Sándor sz. 1825. nyug. őrnagy Gombán Zala várm.	Imre sz. 1827. honv. őrn. (Svastics Ilka)	Camilla sz. 1829. (b. Wuisthoff Péteralezred)	Isidor sz. 1831. kapit.	Javelin sz. 1835. (Varga Sándor mérnök)	Cornélia sz. 1840. (gr. Zedvitz György)
	Jenő				

A család czímere a paizs kék udvarában hármaz zöld halmon magyar vitéz, három búzakalászt tartva. Ugyan ilyen alak emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából kivont karddal. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Kirgazitása

azon jelentékenyebb hibáknak, melyek e munka I.—XII. köteteiben a már kötetenként kijelölteken kívül még előfordúlnak, és melyeket kéretik az olvasó utólag kijavítani.

Az I. kötetben.

A 41. lapon a 30. sorban kezdett Andrásy czikkbe két ily nevű család van összezavarva. Dávid, a híres ezredes más családhoz, a nemeskéri előnevű Andrásy-akhoz tartozik, mely a Pótlékkötetben fog teljesen megjelenni.

A 66. lapon Árokhaty helyett Árokház y teendő.

¹⁾ Kinek atyja Foki Benedek kapitány volt.

²⁾ Családi közl. sz.

87. lapon 7. sorban 1589. helyett 1489. olvasandó.

92. lapon a 20. sorhoz tartozik a 7.) jegyzet idézete.

93. lapon a Bajza család két családra van szakítva, holott egy ugyanaz.

117. lapon az 5. jegyzetben tett hozzávetés nem áll.

124. lapon Serédy Farkas helyett Serényi olv.

128. lapon a Balczer család Nógrád megyei Sztrégovai eredetű, hol előbb a Balassák alattvalója volt. Más neve Martini. Lásd X. kötet 440. lapon. A Balczer család tudunkra kihalt, és különbözik a Hont megyében is található Balczár családtól.

142. lapon a családfán egy vonal hegye rosszúl van elhelyezve, mert Balogh Mihálynak és Gerhard Majdólnának a gyermekei: Pál, Bora Tihanyiné stb. Lásd Pótl. köt.

150. lapon Baloghy I. Gáspárnak fia I. Ádám, kinek Rudnay Évától II. Gáspár, kinek Bezegh Mária és Sembery Zsófia feleségei egyikétől II. Ádám, kinek Jezerniczky (nem Jeszenszky) Zauzsannától József és Mihály, mint már a 152. lapon láthatók. Lásd teljesebben *Pótlékköt.*

162. lapon 15. sorban Eleonóra helyett Ilona olv.

163. lapon Losonczy Bánffy családról biztos adatok nyomán kiderül, hogy a kihalt Losonczy családdal egy törzsből eredt, és így a Tubutum, meg Tomizobától származtatás meséje összeomlik.

171. lapon Bánhidy család eredetére nézve biztosan áll, hogy törzse Bánhidy Ferencz, ki 1718-ban kapott címeres nemes levelet. A régiebb előadás mese.

191. lapon a címermetszvény hibás, a leírás szerint a vitéz szarvas-agancsot tart.

201. lapon 23. sorban Basó Zsuzsánna helyett Erzsébet olv.

207. lapon Deáki Samu helyett János.

229. lapon 21. sorban 1626. helyett 1526.

245. lapon 9. sorban 1798. helyett 1698.

227. lapon 10. sorban 1381-ben helyett 1581.

280. lapon utolsó előtti sorban *Róla* helyett olvasandó *Istvánról*.

281. lapon Markovich Apollónia helyett Matkovich.

303. lapon 17. sorban a 3.) idéző jegy helyett 4); és így folytatva 4. helyett 5. stb. teendő. Alul pedig a jegyzetek közül az 1. és 7-dik kimaradván, így pótlendő 1) *Kövári, Erdélyi nev. cs. 35.* Az ed-

dig 1. helyett olv. 2. és így tovább. Végre 7) jegyzék *Horányi, Nova Memoria* 386.

A II. kötetben.

4. lapon Kazinczy Mihályné helyett Miklósné.

11. lapon. 18. sorban Lászlónak fia helyett I. Miklósnak fia.

32. lapon a báró Bernáthffy család előbbi neve Bernyakovich, melyett a múlt század végén változtatott meg.

37. lapon Máriási László helyett Máriafi olv.

45. lapon a családfai harmadik függőleges vonal egészen rossz; az éknek vagy vonal hegyének csupán Kristóf irányában kellene lennie, holott helyette még egy vonal van; mind azok, kik György alatt függőleg olvashatók bezárólag Mártonig, mindnyájan Kristófnak gyermekei.

67. lapon Beten családnál az év 1275. — a 3-ik jegyzet pedig Fejér Cod. dipl. VII. vol. 2. p. 262—3. Lásd *Vermes cs.*

68. lapon a czímerben nem két hattyu, hanem két lúd van.

89. lapon 3. sorban gyermekei helyett unokái.

90.—91. lapon a két Bezegh (jobban Bezzegh) család egynek tekintendő.

122. lapon 25. sorban az „Ugy látszik“ kifejezés kimaradt, mert bizonyos, hogy az ebeczki előnevű Blaskovich családnak alapító-törzse Sámuel volt, a ki 1712-ben nemesítetett. Lásd *Pótlékköt.*

126. lapon a két Bobor család szintén egy törzsből eredt egyseges családnak tekintendő.

137. lapon Bodényi cs. nem létező, Bodon helyett tévedésből jutván be; kitörrendő.

141. lapon Bodon cs. előneve „Mihályfalusi.“

154. és 155. lapon Bohus cs. a pethőfalviból eredt a világosi is. A felsőbbi czímer tulajdonosát nem ismerjük.

161. lapon a Bónis Mihály által 1720-ban nyert czímer és az általa alapított család nem tartozik a toicsvai Bónis családhoz.

180. lapon 5. sorban álló (II.) László elhagyandó, az ennek tulajdonított Anna Teleki Jánosné Pálnak nővére volt.

182. lapon kászoni Bornemisza családfájában kis tévedés van; a czímer is Kövári után adva, hibás. Kiigazításai a Pótlékkötetben lesznek keresendők.

241. lapon 11.—12. sorban Brunszvik Tóbiás Thurzó

Szaniszlónak aulicusa (udvarnoka) volt, itt az udvarnok alatt udvari lelkészt (aulicus concionatort) kell érteni, mert Brunszvik Tóbiás protestans lelkész és utóbb superintendentens volt. ¹⁾ — mint a 243. lapon az 1. jegyzetben is olvasható.

267. lapon a Buthkai családnál az I. táblán a törzsnek fia István 1254-ben bán, kimaradt, ennek fiai voltak az ott látható II. István, László, Ioakim és I. Pál. — A 7. sorban notár helyett *nótáztatott* olvasandó.

271. lapon II. Márton fia volt Istvánnak (kimaradt), az pedig II. Miklósnak. Tehát ez István ott is közbe szúrandó.

A III. kötetben.

20. lapon a 15. sorban a Cherepes családhoz tartozik az alsó 2-ik idézet.

32. lapon 26. sorban 1473. helyett 1573. olv.

51.—60. lapon Crouy családnak II. Andrástól eredeztetését Horváth Mihály Magyarország történelme II. kiadás I. kötet 486—488. lapjain az időszámítás csalhatatlan érveivel megczáfolván, ugyan azt Bottka Tivadar a Budapesti Szemlében történelmi ítészettel megvitatván, azt fenttarthatónak többé Érdy válasza daczára is el nem ismerhetvén, a hiteles történelmi adatok sorából kitörlendőnek kell tartanunk.

88. lapon Gabriella szül. 1825. helyett Gábor teendő.

100. lapon a jaszenovai Csaplovics családnál hibás állitmány az, mintha az Alföldről eredt volna. Ős hazája Árva megye. Teljes családfája és hitelesebb czímere a kiadatást a Pótlékkötetben várja.

115. lapon 13. sorban Krisztina helyett Éva olv.

152. lapon 34. sorban Sviatko Márton helyett Mária olv.

188. lapon Józsefnek Rosty Juliannától fia Pál volt a cs. kir. kamarás, és ennek gyermekei és utódai azok, ki a 189. lapon álló Pál gyermekeiül vannak téve, honnan tehát kitörlendők, és a kijelölt helyre teendők.

193. lapon álló Czéczei családnévvel (noha az a legvalószínűbb, hogy Csécsei) nem állunk tisztában. Verancsich (Munk. I. 345.) még oklevélben Czerey-nek is nevezi Lenártot.

¹⁾ L. Schmal A. Vita Superintendentum Evang. Kiadta Fabó. 8. és 87. lap. stb.

204. lapon mind a két Czóbel család ugyan egy. Boldogfalvi helyett Balogfalvi olv. Teljes családfája a Pótlékban várható.

249. lapon 25. sorban István helyett Imre olv.

305. lapon 3. sorban Berchtold helyett Berthóty olv.

335. lapon 11—13. sorban Anna Bakos Mihályné tollhibából csúszván oda, kitörleendő, mert azon Anna a Haraszthy családból volt.

338. lapon álló Gergely, a csongrádi követ, más, különböző Dóczy család-ivadék volt.

355. lapon 15. sorban álló Domin Alfonz tévedésből *meghalt-nak* iratott; él, 1858-ban jogász volt.

365. lapon Herencsényi Mih. helyett Bora olv.

366. lapon 25. sorban Jármy Károly helyett Carolina olvasandó.

373. lapon alul Pécsy Anna helyett Peray Anna olv.

380. lapon a Drágffy czímer hibás, horgony helyett nyíl, és alatta félhold kellene kék mezőben. L. *Pótlékköt.*

383. és 389. lapon a Draskovich grófi család eleiről azon állítás, mintha a Draskóczy családdal egy törzsből eredtek, és Turóczból szakadtak volna Dalmatiába; alaptalan hozzávetés.

396. lapon 20. sorban 1792. helyett 1692. olv.

414. lapon Duka cs. (kucsini) nem halt ki, él jelenleg is. Családfáját a Pótlékköt. hozandja; a 415. lapon álló Dukay cs. azonos a Duká-val.

A IV. kötetben.

3. lapon két különböző Ebeczky család van összehozva, az egyik az ebeczki Ebeczky, régiebb, már kihalt, a másik a most is élő Ináncsy másként Ebeczky, mely utóbb Ebeczky de Ináncs lett. Különben az utóbbi leányágon amazzal vérség, beházasodván az ebeczki Ebeczky-ek közé, a 3. lapon utolsó ízen álló Borbála (Pyti) helyett hihetőleg Píry olvasandó.

9. lapon Egerer cs. Krompachi előnevet visel.

32. lapon 14. sorban N. N. helyett Érsek Margit olv. Fiának Györgynek neje Horváth Sára volt.

43. lapon a Wasserburgi Venczelintől származtatás tévedés. Lásd az Eödfy-ek eleinek jobb nemzékrendét X. kötet 859. lapján.

42. lapon 3. sorban 1490. helyett 1290. olv. — Eöddön atyjául Jakó teendő; — a 18. sorban P a z y helyett B a y olv.

94. lapon 38. sorban báró Bánffy Ágnes helyett Albert olvasandó.

119. lapon 14. sorban a Farkas család czimerében medve helyett f a r k a s olv.

122. lapon a 3. sorban a *tán* szó kihagyandó; a 9. sorban „*idősebb fia*“ kimarad, mert Dánielnak nem volt fia. Sándor és Dániel is F e r e n c z-nek voltak fiai.

124. lapon 6. sorban I. A n d r á s-nál kimaradt, hogy ködi egyes. görög lelkész volt.

134 lapon 1. sorban Fáy Gusztávnál (ki 1866. máj. halt meg) elhagyandó: hogy Gömör várm. alispán lett volna. Az más Gusztáv volt.

142. lapon a 8. 9. és 10. sorban említett J ó z s e f ugyanazon egyszemély, és a nevezett L a j o s az ő fia.

148. lapon 24. sorban K a t o n helyett olv. K o t o n.

180. lapon a nagy szalainyai báró Fischer család azonos az utánna a 181. lapon álló külön szakasztott Fischer családdal, melynek ott nemesi ága van közölve. Bővebben lehet a *Pótlékkötetben*.

190. lapon 13. sorban Bakó J u d i t helyett K l á r a olv.

203. lapon III. Ferencz váradi püspök meghalt 1777. helyett 1577-ben.

212. lapon 15. sorban V. László helyett VII.

214. lapon IX. János helyett XI. olv. úgy szintén a 213. lapon 33. sorban is.

216. lapon 5. sorban V. táblán helyett VI. táblán.

220. lapon a 24. sortól végig nem tartoznak a soborsini Forray családhoz, mert annak első ismert törzse Forray I. A n d r á s, nejeről Sárközynek is neveztetett, és fiaiban Forray másként Sárközy János és Mártonban 1714-ben nemesítették meg épen azon czímerrel, mely a grófi családnál látható. Lásd *Sárközy család* X. köt. 67. lapján.

225. lapon 33. sorban 1847-ben helyett 1849.

228. lapon kimaradt egy nemzedék (iz), tudniillik I. Miklósnak fia K á r o l y, a kinek nejétől Pongrácz Évától gyermekei Lajos, Antal, Teréz II. Miklós. A többi sajtó-hiba e családnál azon kötet végén olvasható. Teljesebb, hiteles családfa vár a *Pótlékkötetre*.

271. lapon 29. sorban 1870. helyett 1810.

277. lapon a családfán Klárának testvéreül János helyett *Ferencz* teendő.

326. lapon Ganczang család helyett olv. nevét helyesen *Ganczaugh* cs.

343. lapon 20. sorban *kis-géczi* helyett *felső-géczi* olv. — a 25. sorban pedig a 1) idézet helyett 6) kell és ahhoz a következő lapról az 1) jegyzet szól.

344. lapon 8. sorban *Ferencz* helyett *András* 1566. teendő; leánya *Kata* elhagyandó, mert nem bizonyos. Bővebb családfa készen kiadásra vár.

354. lapon álló táblázat újabb kutatás folytán hibásnak látszik, hitelesebb kiadásra vár. A vég ízen *Soos Pálné* helyett *Sas Pálné* olv.

437. lapon 25. sorban *Sz.-Márton* után értendő: *napján*.

486. lapon a *gyulai* család czímere csakugyan hibás, és egészen más, és így igaz czímere még is az, a mi a 490. lapon a 2.) jegyzetben van leírva. Különben e családhoz is becses ádalékok várnak kiadásra a Pótlékkötetben.

492. lapon álló *Gyura* család másként *Mészáros*-nak is neveztetett.

493. lapon álló *Gyurcsák* család nem tartozott a nemesek sorába.

493. lapon a *Gyurcsányi* családnak alapító törzse *Ferencz* 1646-ben nemesítetett meg. Teljesebb családfám volna közölhető.

501. lapon a *losonczy Gyürky* család csakugyan 1652-ben kapta czímeres levelét.

Az V. kötetben

16. lapon 14. sorban *Mathényi* helyett *Majthényi* olv.

43. lapon *Hamvay* cs. helyett *Hanvay* cs. olvasandó, teljes családfája készen várja a Pótlékkötetet.

63. lapon 30. sorban *Caeciliának* helyett *Jankának* olv.

67. lapon 7. sorban *főispán* helyett olv. *alispán*.

87. lapon b. *Hellenbach Györgynek* anyja volt *Beniczky Teréz*, atyja szintén *H. György* és ez volt fia *János-Gottfriednek*. Teljesebben lehet a *Pótlékban*.

123. lapon 21. sorban 1525. helyett 1554. olv.

124. lapon 17. sorban *aug.* helyett olv. *május*.

131. lapon 24. sorban 1784. helyett 1786. olv.

155. és 156. lapon palóczi helyett mindég pálóczi olvasandó.

192. lapon a kis-kresztyeni nemes és kéthelyi gróf Hunyady család törzse András előbbi vezetéke-neve Nagy volt, e néven is nevezettek utódai még 1663. körül is. A Hunyadi nevet onnan kapták, mert Hunyad vármegyéből származtak be Magyarországra. Lásd Rajcsányi Ad. Deduct.

210. lapon alúl a 1) idézet kimaradt; ez az: Vay L. Német hívség. — Az 1-nek száma 2-ikra javítandó.

212. lapon 27. sorban az egyszarvú nyakán nyíllal áttűtve.

224. lapon 23. sorban Szécsy Éva helyett Mária olv.

228. lapon 16. sorban Jankovich János helyett Antal olvasandó.

241. lapon 2. sorban Isevicz márk helyett Márk.

244. lapon 14. sorban Lászlónak helyett Mihálynak olv., a 21. sorban pedig III. Péter helyett II. Péter olv.

247. lapon az utolsó jegyzetben 2500. helyett 500. olv.

250. lapon a III. táblán álló Irinyi János és ága nem e családból származott. Ama másik család szerint neve igazabban Irími; és így ezen ág az irinyi Irinyi családdhoz nem számítandó.

263. lapon az Ivánka családnál a Huntpáznán családból eredtetés téves hozzávetésen alapúlt. A család a Draskóczy-akkal lehet egy eredetű. E lapon az 1) idézetül ez pótlendő: *Engel: Monumenta pag. 64.* A 164. lapon utóbb leírt czímert tartom hitelesnek.

277. lapon álló Jagassich család írta nevét Jakassich alakban is.

290. lapon 16. sorban belső helyett közép olv. — Az 5.) idézetben Jakussith Kata fölött értendő. — A 8.) idézethez *Teleki Hunyadiak kora X. k. 5. l.* adandó.

294. lapon 4. sorban Dobs helyett Dobó álljon. — A 2) idézetben a báró czím kihagyandó.

306. lapon a családfán egy leány helyett olv. Flóra.

311. lapon a felső kulcsczó Jankovics helyett Jánoky, a táblán az első III. Gáspár helyett II. Gáspár teendő.

312. lapon Farkas leánya Anna-Mária előbb Kajaly Pál második neje a özvegye, másodszor győri Nagy János második neje. A 20. sorban Előtves N. előtt a b. (báró) elhagyandó. — Megjegyzendő, hogy a Jánoky család most is élőknek mondatik. Nyitra megyé-

ben egeri előnévvel találjuk a Jánoky családot a tisztviselőség lajstromában.

329. lapon Jelenffy Lászlónak fia volt L é n á r d, annak fiai R o s i n a Wagnerné, stb. Teljes családfája kiadásra vár.

340. lapon 21. sorban B o r b á l a helyett Judit teendő.

357. lapon 2. sorban 2) jegy helyett 1) teendő.

A VI kötetben.

8. lapon utolsó ízen Baranyai helyett B a r a n y i olv.

12. lapon Kacsovich N. helyett József teendő.

33. lapon 2. sorban Majthényi N. helyett L ú c z i a teendő.

50. lapon 12. sorban főpap helyett k i r. b í r ó olv. Ugyanazon lapon sárfalvi helyett s ó f a l v i olv.

87. lapon 27. sorban Lászlónak helyett L a j o s n a k olvasandó. Egyébiránt e család teljes származási fája azon kötet 534. lapján látható.

101. lapon 3. sorban † 1758. helyett 1791. teendő.

115. lapon 13. sorban Kestel N. helyett J á n o s teendő, ki 1752-ben halt meg.

125. lapon 6. sorban Mihály helyett M i k l ó s álljon.

141. lapon utolsó előtti sorban 1857. helyett 1757. olv.

142. lapon 12. sorban Sombory Róza helyett K a r o l i n a olvasandó.

152. lapon utolsó sorban 1336. helyett 1836. olv.

165. lapon I. Z s i g m o n d volt főbíró (nem a II-ik), unokái J á n o s (szintén volt főbíró) és III. Z s i g m o n d laknak Baracskán, (nem Családon.)

175. lapon 30. sorban Pekri Anna helyett K a t a olv.

176. lapon 5. sorban Tordai Zsófia helyett A n n a olv., 12. 13. sorban pedig Brusierre Kata helyett B r u g i e r e C a r o l i n a V i l m a olvasandó.

185. és köv. lapon a Kende családfa nem hiteles, még kevésbbé hiteles a 343. lapon Kende Gusztáv által szerkesztett és a Kendi családdal összekapcsolt származtatás. Egy teljes és hitelesebb készen vár a Pótlékkötetre.

191. lapon a 9. sorban említett Z s i g m o n d-ról megjegyzendő, a mi elmaradt) hogy 1849-ben császári királyi kormánybiztos

volt; valamint fia Gusztáv is nem alkotmányos, hanem csász. kir. alispán volt 1849-ben.

203. lapon a Kenesei család törzse István volt, ki Rudolf királytól kapott nemességet. *Tud. gyűjt.* 1822. VI. 127. — A 12. sorhoz teendő az 1) számú idézet.

212. lapon 29. sorban Nagy után olv. Ferencz.

227. lapon 7. sorban a Kéry család Nógrád megyei Kér helységéből származott és onnan írja előnevét, nem Hont megyéből.

229. lapon 11. és 31. sorban Bánffy Margit helyett Magdolna olvasandó.

232. lapon a czimerben a kör-irat „Caesar dedit incrementum”. — Roszúl van tehát a szövegben a 36. sorban.

262. lapon a Kisfaludy család táblázatán törzstől teendő Mihály, annak fia Balás, annak egyik fia: István, kitől az I. táblázaton állók erednek, másik fia azon Mihály, kinek nejétől Sitkey Zsuzsannától a 263. lapon álló ivadék származott. Ime meg van a két ág közti kapocs jelölve. Az utóbbi táblán II. Mihály neje Sándorffy Anna volt.

264. lapon 9. sorban Sümegen helyett Téthén olv.

359. lapon a 25. sorban nem III. Györgynek, hanem csak ugyan Boldizsárnak voltak gyermekei: István a jesuita, Ferencz a kolosi főispán és Bora apáca, mert hibázott Mikola, midőn Beldizsárt magtalannak írta, mint a 363. lapon a 7. jegyzetben említettem, ugyanis Kornis Gáspár naplója által (lásd Uj magyar Múzeum 1860. évi 334. lapon) a Boldizsártóli származás kétségtelenné vált.

368. lapon a Korodinyi családhoz megemlítendő, hogy más-ként Berdóczy-nak is neveztetett, is így valószínűleg azon Berdóczy Mihálynak ivadéka, ki 1646. dec. 13-án III. Ferdinand királytól kapta czimeres nemes levelét.

393. lapon a horti Kovács cs. származási rendjén ujabbán lá-tott adatoknál fogva Palnak a törzsnek János fiától (nem György) hanem Ádám származott, ennek fiai András és János, amannak fia Imre a rigyiczai, az utóbbinak fia volt Ádám. — Azon György pedig, kinek neje Hliniczky Ilona, fia volt a táblán álló Györgynek, kinek özvegye Horváth Fruzeina 1647-ben élt. — Mihálynak nejétől Hagan Annától fia Ferencz (1775.) ennek fiai Ferencz, József és Pál.

403. lapon Kovách Mihály és János, kik Ujhelyi Jánossal

1656-ben nemesítették meg, a 397. lapon leleszi és visontai Kovács családhoz sorozandók.

408. lapon a családfán Zsigmondnak neje jeszeniczei Jan-kovich Anna volt (mh. 1830.) Fiának Ferencznek neje Kubinyi Evelin.

423. lapon körtvefai Kovácsóczy cs. czimere hátulsó lábain ágaskodó oroszlán. Lásd *Zamosius Analecta Lapidum*, 1598.

480. lapon a III. táblán „N. Podmaniczky“ helyett Zsuzsi Pottornyáyné teendő. Ott Ágoston neje Gosztonyi Julia. Leánya Laura Zerdahelyi Inczéné. Fiának Gejzának gyermekei Jolán és Lajos. — A IV. táblára többet a Pótlékkötetben pótolhatnánk. —

482. lapon az V. táblán Mihálynak Kiss Judittól volt fia Mihály (*kimaradt*) kinek nejétől Ambrózy Apollóniától gyermekei: Mihály, Károly, Szidónia stb.

484. lapon Pál fiának Mártonnak, (ki alatt a családfán 1828. év áll) nejétől Keszler Jozefától gyermekei 1. Antónia mh. 2. János cs. k. kapit., kinek Földváry Matildtől leánya Izabella. 3. József, kinek Barcsik Máriától Erzse és Irma. 4. Panna Dorogsághy Kornélné. 5. Pál, 6. Kornélia.

485. lapon 6. sorban kir. dictator helyett olv. dicator.

562. lapon a 15. sortól kezdve közlött családfa, az alatta álló négy sórral együtt nagy tévedésből jutott a Kosár család neve alá, mert azok nem a Kosár, hanem Pethő család tagjai.

A VII. kötetben.

5. lapon 8. sorban kora 66. évében helyett olv. 60. évében.

67. lapon 17. sorban „40 évig“ helyett 4 évig olv.

78. lapon 30. sorban Hravovszky Erzse helyett olvasd Hrabovszky Erzse.

79. lapon 3. sorban 1860. helyett kell 1660.

89. lapon 14. sorban zarándi helyett hunyadi teendő.

90. lapon 14. sorban banas helyett banus olv.

91. lapon 6. sorban Száuthoy helyett Szánthóy.

91. lapon 15. sorban Harthalmly helyett Hathalmly olvasandó.

124. lapon 13. sorban Boros helyett Koros olv.

170. lapon 25. sorban Iloswai helyett Ilsvai olv.

250. lapon 22. sorban szül. 1735. helyett 1760. olv.

266. lapon 28. sorban Petri Julianna helyett Pekry olv.

310. lapon a III. táblán IV. Pálnak gyermekei közül kitörleendőek Zsófia, Zsuzsi, Julianna, miután azok, mint alább is megvan, Istvánnak voltak leányai.

339. lapon álló Marsinay II. Ferencz 1725—26-ban Nyitra vármegye főszolgabírája volt, úgy III. Ferencz 1757-ben.

377. lapon álló Mauks családi második rendbeli táblázat hitelesnek egészen nem tartható.

384. lapon a táblán 8. sorban Miklósnak harmadik fia János helyett Jónás, annak fiai György és János (vagy István), kinek neje nem segőczy, hanem regőczy Huszár Zsuzsi. — A 23. sorban Gáspár fiának Miklósnak voltak leányai Anna Bánóczy Istvánné, és Julia Prileszky Antalné.

407. lapon említett Méhes Sámuel nem fordita Anarcharist, hanem csak annak fordítóját Deáki Filep Sámuelet mintegy 4000 frtnyi nyomtatási költséggel segíté.

473. lapon a 15. sorban olv. czímere oroszlán, mely három nyilat tart. — A táblán I. Zsigmond helyébe György teendő ne-jével Kassai Annával. Azon Györgynek pedig, ki Boldizsárnak fia volt, és kit Barcsay Ákos felakasztatott, neje Kassai Anna helyett Petrichevich Horváth Margit teendő.

474. lapon III. Mihály † nem 1721. hanem 1720. neje Bethlen Druzsó pedig † 1724. Fick István szül. 1708. nősült 1728. aug. 25-én. Cseréy szerint (Hist. 473. lap) Pálnak fia Kelemen.

480. lapon a gróf Mikó család őseiről szóló oklevél olvasható Férj Cod. dipl. X. vol. 7. p. 377. — a 3. jegyzetben gróf nemes helyett olvasandó gróf Nemes Judit.

481. lapon Mikó Ferencz a történetíró meghalt 1635. sz. Jakab napján. — Imrének fia a végizen álló Ádám, mhalt 1862-ben.

485. lapon a Zsögödi Mikó családból Ferencz-nek a csikszéki alkirálybírónak neje Ozdy Judit, kitől 1656-ben szül. János. Lásd Naplóját kiadva Torma Károly által.

495. lapon álló báró Mikos családból Mikosdonél Eduárd, kinek fia János.

520. lapon Imrének, ki 1842-ben jun. 9-én kora 48. évében halt meg, gyermekei 1. Miklós, 2. Lajos, ki most is képviselő, (neje 1866-ban meghalt) 3. Róza Visontai Kovács Lászlóné, 4. Ilona Brezovay Lászlóné, 5. Mária. — A törzsnek Benedeknek neje Dengeleghy Kata volt.

521. lapon Antalnak a monographusnak, ki 1832-ben halt

meg, gyermekei: 1. Antal, kinek Károlyi Máriától Béla (neje Fáy Mária 1863.) és Miksa cs. k. hadnagy. 2. Dániel, a lapujtői, ki 1866-ban cs. kir. kamarás lett. 3. Erzsébet. 4. Mária, 5. Borbála. 6. Magdolna. 7. Zsuzsi. 8. Róza.

524. lapon Teréz szül. 1760. (nem 1757.) I. Györgynek neje Kudlik Terézia volt. stb.

557. lapon 16. sorban a családfán Mihály (Gyurcsákné) helyett olvasandó Mária (Gyurcsákné.)

581. lapon a családfa 7-dik nemzedékén II. Antal meghalt 1826. máj. 20-kán kora 83. évében. — A 8-dik nemzedéken III. Antal meghalt 1828. dec. 27-én, kora 55. évében. — I. László neje Vigyázó Mária meghalt 1863-ban. — Imre volt cs. kir. kapit. utóbb őrnagy, neje Hoch Jozefina. — N. Lenhardtné helyett olvasd Karolina Lenhardtné. — A 9-ik ízen II. László alá teendő, volt Temes várm. szbiró; és nővérének b. Ambrózyénak neve Izabella.

A VIII. kötetben.

67. lapon 10. sorban szül. 1678. † 1756. helyett olv. sz. 1670. † 1736. — Anna helyett olv. Kata szül. 1697. Kaszap Andrásné. stb.

75. lapon 28. sorban *Tán* szó kihagyandó, mert bizonyos. De ezen családból a Somogyi család származása bár törvényesen igen, de historico-critice nem bizonyos.

90. lapon a Nagyfejeő családnál egy, későbbi igazító közlemény folytán a czímer-ábra hibás: az oroszlan a paizsban nem három lábán áll, hanem hátulsó lábain ágaskodik, és egy lilomot tart; a paizs fölött is olyan.

122. lapon a családfán Akadás-hoz irandó az 1252. évszám. — A 2) jegyzethez adandó: *Fejér, Cod. dipl. tomo IV. vol. 2. p. 147.*

149. lapon 6. sorban Rajnold alá 1770. helyett 1270. olv.

166. lapon a családfa végső nemzedékén Constantin helyett Constancia.

171. lapon 7. sorban sz. 1655. helyett nemes 1655. olv.

183. lapon Ferencz † 1622. september 11. helyett september 1. olvasandó.

188. lapon a nyáregyházi Nyáry családnál a két családfa kimutatás összekötendő, t. i. Ignácznak testvére volt a másik táblán álló Lajos, kinek neje Szűcs Kata.

244. lapon 5. nemzedékben Cserey Julia helyett Cserey Julia olv.

300. lapon 3. nemzedékben Balogh Erzse helyett Balogh Erzse olv.

302. lapon a 2. nemzedékben Miklósnak neje volt Tarnóczy Magdolna is; kitől leánya Anna báró Ujfalussy Andrásné. — A 3. nemzedékben Erzsébet férje nem Szontagh Mózes, hanem Szunyogh Mózes.

A IX. kötetben.

7. lapon 6. sorban Sennyey Anna helyett Segnyey olv.

57. lapon 19. sorban a nevezett herczeg helyett Pálffy János teendő.

127. lapon Edvárdnak első neje Salamon Fáni volt, ettől gyermekei: 1. Mórícz cs. kir. főhadnagy, 2. Gejza báró Sina gazdatisztja, 3. Eduard gr. Károlynál gazdatiszt, és 4. Fáni. A második nejétől Huszár Krisztinától nincsenek gyermekei.

144. lapon a 9. sorban említett Bertalan hibásan iratik Ferencz fiának, mert Jánosnak gróf Rindemaul Eleonorától 1766. született fia volt Bertalan, ki Pozsegai főispán stb. volt, és 1817-ben halt meg.

162. lapon a 3. nemzedéken Sebe Mihályné volt Paukovich Francziska, Kornis Józsefné P. Magdolna.

180. lapon a 6. nemzedéken Tamás Abauj v. főszolgabíró (ki 1862. halt meg) fiának István-nak gyermeke Kata, másik fiának Tamás-nak Menszáros Albertinától gyermekei: Gábor, Mária, Margit és Albertina, és ugyan csak a legelől nevezett Tamásnak leánya Kata Darvas Antalné.

195. laphoz adandó gróf Pejachevich Zsigmond (szülőit nem tudjuk) meghalt Pesten 1845. oct. 15-én. Özvegye Arnó Luiza. Leánya Hermina.

200. lapon 3. sorban Báthori Erzse helyett olv. raszinyai Bocekai Erzsébet.

239. lapon alól az 1) jegyzethez irandó még: *Dobner Monumenta II. 445. és Tudománytár 1843. évi foly. 353.*

244. a családfán Brodarich N. helyett Klára vagy Kata utóbb Serjényi Gáborné teendő.

258. lapon 8. nemzedékben Sulyok N. hely. olv. Magdolna.

291. lapon I. Jeremiás mellé 1776. helyett 1676. olv.

292. lapon 22. sorban 1776. helyett ismét 1676. olv.

301. lapon Pirolt Mihály után olvasd, ki a selmeczi bánya-kamaránál szolgált 1713-ban.

305. lapon 10. sorban N. helyett Teréz Gyürkyné, meghalt 1840-ben kora 62. évében. — János a nógrádi főügyész, meghalt 1834-ben.

319. lapon 4. sorban I. László neje Csemiczky Anna volt.

320. lapon VI. Józsefnek fia József, kinek neje Hodossy leány. — II. Mihálynak neje Jezerniczky helyett Jeszenszky névre igazítandó; úgy a 321. lapon is.

321. lapon VII. Mihály neje Balogh Bora volt.

322. lapon való hiba kijavítva azon kötet 846. lapján.

338. lapon a Podmaniczky család régi ágán így teendő az igazítás, két egytestvérek voltak Kelemen és Miklós. Kelemennek fia Antal (1418. 1438.) kinek fiai László és I. Balás stb. mint a táblán áll. — Említett Miklósnak fiai János és László (1418.) kinek gyermekei azok, kik a táblán már jól megvannak nevezve.

408. lapon II. Pongrácznak gyermekei ezek voltak: László, Pongrácz, István, Jakab és János. Lásd Teleki Hunyadiak kora II. köt. 525. lapon.

428. lapon 34. sorban József született 1722. helyett 1772-ben olv.

437. lapon az 1) jegyzet a 22. sorhoz tartozik.

447. lapon az 1) jegyzetben Mss. elébe teendő „Kaprinai”.

490. lapon a báró Prónay ágon I. Gábornak fiai László és II. Gábor 1782-ben kaptak báróságot I. József császártól. — Szabatosabban eléadva, I. Lászlónak, ki 1808-ban halt meg, gyermekei ily rendben következtek: 1. Sándor, 2. Lajos, (neje gr. Wartensleben Kata, ennek gyermekei a) Albert, b) Karolina, c) A.-Mária, d) Ferdinand.) — 3. Simon, 4. Kálmán (lemaradt a családfáról) meghalt Acsán 1845. apr. 2-án kora 68. évében, nejétől Pösch Karolinától gyermekei: a) Emma Somogyi Károlyné, b) Ida, c) Gusztáv meghalt 1845. után. — 5. Ágnes gr. Ráday Pálné. 6. Piroška Lónyay Gáborné, 7. Honorata Kubinyi Gáspárné.

II. Gábor-nak gyermekei ily sorban születtek: 1. József, 2. Zsigmond, 3. Ludovika Justh Gáborné (nem Józsefné), 4. Józefa, 5. Antónia.

491. lapon III. Pálnak másod neje és 1765-ben özvegye volt Egry Kata. IV. Pál fiának Miklósnak, ki 1834-ben halt meg, neje volt Dacsó Pólexina, gyermekeinek neveit így kell kiigazítanunk: Emilia Veres Istvánné, Bora Fáy Pálné, Mária Hámory (előbb Hammerschmidt) Józsefné, Éva Kovács Miklósné, Jozéfa Baloghy Lajosné.

499. lapon 20. sorban Praefectusa helyett olvasandó: *volt tisztartója, majd ügyésze.*

506. lapon Pulszter helyett olvasd Polszter.

547. lapon I. Ádám neje nem Petky N: hanem gróf Pekry Erzsébet.

580. lapon I. József neje Szepessy Kata helyett olvasd Szemere Kata.

607. lapon a 16—17. sorban említett donatio olvasható Fejér Gy. Codex dipl. tome VIII. v. 2. p. 453.

608. lapon az alsó táblán álló Rákóczy Mátyás-nak egyik fiától Imrétől jő le egy ág, mely a Pótlékkötetben lenne közölhető, másik fiától Lászlótól, kinek Csúthy Annán kívül neje volt Dubraviczky Ilona is, fia volt azon János, kinek nejétől Géczy Zsuzsannától származik a 608. lapon felül közlött családfa.

627. lapon a 9. nemzedékben Sámuel nem mérnök, hanem gyógyszerész, testvére Imre volt mérnök. A következő nemzedék nem Mátyás, hanem András fiaiból áll, úgymint: Sámuel, Jónás (nem János) és Imrétől.

679. lapon 5. nemzedékben József szül. 1799. helyett István teendő.

744. lapon 5. nemzedékben János † 1750. helyett olvasd † 1850.

750. lapon 2) jegyzetben Tekiek helyett Telekiek olv.

797. lapon a családfán † 1857. helyett olv. † 1862. oct. 23-án kora 57. évében.

815. lapon III. Sándornak leánya Mária alált tévedésből áll férje gyanánt „Kaján Sándor,” a mi elhagyandó.

A X. kötetben.

79. és 909. lapon Sass családból élt I. András-nak neje Szigyártó Erzsébet, kinek fiát II. Andrást megölte 1688. előtt Battha Ádám. Özvegye maradt Laszkáry Mária, ki férje gyilkosa ellen a pert indította.

81. lapon Sauska család czímerében a bányász fején zöld koszorú van, bal kezében (nem arany követ) hanem vésőt tart. Az ott említett Antal volt Baranyai követ, utóbb helyt. tanácsos lett, meghalt 1782. jan. 19-én.

92. lapon Schmidegg Tamás-Tivadarnak neje volt báró Örtzen Sariotta.

93. lapon Frigyesnek leánya volt Francziska is, gróf Zichy János második neje.

199. lapon a 31. sorban említett Simonffy Kálmán, mint más családból származott, onnan kihagyandó.

312. lapon Istvánnak Csery Annától gyermekei közé teendő Klára is báró Zay Péterné.

404. lapon Jánosnak nejei 1. Karner Anna, és 2. Magos Anna helyett Décsey M. szerint nejei 1. Erdőhegyi Mária, 2. Vay Anna olv.

454. lapon 20. sorban Szabó Emma előtt a szántói előnév kihagyandó, mert más Szabó család ivadéka.

491. lapon a Szappancsy család a Pesthy családdal együtt nemesített meg. *Lásd a XI. kötet 247. lapján.*

519. 521. és 522. lapon Széchenyi Lőrincz neje nem Gellén, hanem Gallin, vagy Galle Judit volt, mint biztosabb források mutatják.

538. lapon a Szeesödy család régi oklevelei egyikét olvashatni Fejér, Cod. dipl. tomo IX. vol. VII. p. 573--576.

707. lapon 8. sorban Krassó helyett Krassna olv.

713. lapon 1. sorban álló István tanár más Szilágyi családból való.

A XI. kötetben.

6. lapon a Tahy család nevét az Esztergom és Szent-Endre közt fekvő Tah-ról vette Verancsics szerint (munkái II. k. 225. lap.) — II. Ferencz kapta 1535-ben Gradiskát is.

8. lapon Boldizsár a debreczeni kerül. tábla ülnöke volt 1836-ban. Fia Lajos Sáros vm. szbiró 1860-ban.

9. lapon IV. Ádám septemvir 1836-ban. — Ugyanott a III. táblán VI. Ferencznek fia Ferencz meghalt 1838-ban, Mihály meghalt 1839-ben.

39. lapon a végső nemzedéken Tihanyi N. helyett Béla olvasandó.

57. lapon a teljes hitelesség végett megjegyzendő, hogy régiebb családi pecsétnyomatokon csak a czímer alsó udvarának képlete látható. Továbbá a „*devise*“ csak újabb önkényes adalék.

70. lapon 25. sorban „*hol akkor atyja*“ után teendő: **Antal** (szül. 1780. jan. 7. † 1854. jan. 24.)

111. lapon a 4. jegyzethez adandó: és *Fejér, Cod. dipl. VIII. vol. 3. p. 451.*

113. lapon Antal neje Peresztlényi Mária. — Bertalan-nak gyermeke még Mária Horváth Miklósné is. — Zsigmondnak fia Dezső egri növendékpap, István tiszti esküdt. — Sándornak gyermekei közül István szül. 1837. és Erzsébet szül. 1830-ban.

178. lapon Thomka Károly tisztartó † 1863 jan. 19. kora 63. évében; nővére Anna (nem Antónia) Schlettne.

428. lapon az utolsó nemzedékben Pál (Vukovics Mária) 1870-től helyett olv. 1860.

432. és **57.** lapon a ruthén féle Wladik tévedés, igazi neve Mladik volt, (lásd az okmányt *Fejér, Cod. dipl. IV. vol. 3. p. 59.* továbbá Wagner *Analecta Scepus III. 198.* és Katona *Hist. critica VI. p. 344.*) — A lengyel Tarnovszky-akkali kapcsolódás is téves.

432. lapon Kristófnak 1594-ben nejeül olvasom Szelessényi Jusztinát is. I. Mátyás leánya Anna Pongrácz Benedekné volt.

433. lapon Anna (nem Balogh), hanem Baloghy Miklósnak volt először felesége.

434. lapon ifj. Ferencz leánya Julia férjezett Skolka Ferenczné.

Z á r s z ó.

Kilencz éve múlt, hogy e munka I. füzete a közönség előtt megjelent ¹⁾; azóta lankadatlan, sőt állithatom, fokozott buzgalommal mostanig ennek megírásával voltam foglalatoss, minek következtében íme az most teljesen befejezve áll.

A munka célját kijelölte az első kötet mellett álló Előszavam; szükségét okadatolják a külföldiekkel összehasonlított irodalmunk téren feltűnő szegénysége, koparsága; korszerűségét az állami átalakulásnak ösiségi törvényeinkbe mélyen beható újabb intézményei és az elhullott virtualis jogok után többé nem féltékenykedhető levelestári nyilvánosság mellett, az ál-democratizmussal takarodzó visszatartozkodással pedig szemben, igazolja azon magasabb nézpont, mely a nemzet történelme érdekében az egyes szereplő családok behatását mélyebben felfogva, öntudattal bír azon hivatásról, mely a nemzetségek történetét a nemzet életével szerves viszonylatba hozta és fenntartja. Ide vonatkoztak — egy, e munka tíz év alatt egyetlen bírálszerű ismertetőjének ²⁾ következő szavai is: „avagy nem piritó szégyen-e ránk nézve — ugymond, — hogy kik eddig minden büszkeségünket családaink történeti eredetében, kiváltságos állásában, hatalmas aristocratiánk, egy szóval azon nemességünkben helyeztük, mely máig a nemzetet képviselte, és sorsának intézője volt, még csak közönséges családi névtárakkal, vagy csak amollying „Adelslexikon“ féle gyűjteményekkel sem bírtunk, minőkkel bár mely zugtartomány rég anachronismussá vált jelentéktelen nemessége is számos és fényes kiadásokban dicsekedhetik.“ —

Nem számítva azon előzményeket, melyek ifjú koromban történelmi buvárkodások közepette adatok gyűjtésére szolgáltak, e munka jelen szerkezeti állapotában közel tízévi fáradozom eredménye. Nem hallgathatom el, hogy a munka derék összeállítása közben lelkes ba-

¹⁾ Már 1857. évi január 11-én az akkori „Pesti Napló“ magyar könyvészeti rovata is hirdette már megjelentét. Lásd azon évi 8-ik számában.

²⁾ „Pesti Napló“ 1857. évi 176 — 186. számokban.

rátok, és egyes ügytársak sok becses, érdekes közleményekkel voltak segítségemre, egyes családi küldemények is tetemesen szaporíták készletemet, feldolgozandó anyaghalmazomat, a mint azokért itt alább névszerint elismerő bálamat nyilvánítani el sem mulasztandom; mindazáltal ezen egész munka jelen alakjában, melynél nem a törvényszéki, hanem hivatásomhoz képest a történelmi critica szabályai szerinti hi-telesség volt irányadóm, a kútfők és egyes közlemények feldolgozása tekintetében teljesen sajátom, miért is a történelmi oldalon a felelő-ség is egyedül reám nehezedik és azt el is vállalom.

Már Előszavamban elmondtam, hogy e munka sem teljes, sem tökéletes, (azaz hézagtalan) annál kevésbbé hibátlan nem lehet. Ugyan-ott az okokat is kijelöltem. Az okadatolt útbaigazításokat, felvilágosi-tásokat mindég szívesen elvártam, most is szívesen fogadom. A nyeg-leség nem kenyerem. A csalhatatlanság nem riadóm. Ezt azoknak, kik ez okon keresnek rést az ostromra, figyelmezőbe ajánlom. Ama be vállott árnyoldalakat nem egyes korlátolt erő, és emberélet, de egész társaság vállvetett hatalma sem birta volna elkerülni.

Hanem a munka beosztásánál, illetőleg a feldolgozás rendszeré-nél irányúl fogadott nézeteimet kell tüzetesebben kifejtennem. Hogy a történelmi iskolák melyikéhez tartozom, az, eddigi dolgozataimból tudva lehet, azt e munkám is megmutatja, arról szólnom ez alkalom-mal fölösleges.

Munkám egy, lehetőleg teljes Stemmatographiáját kívánta adni a magyar nemzetnek, azaz származási kimutatását és hiteles történetét Magyarország összes nemes családainak. Hogy miért épen csak a volt kiváltságos osztálynak, azt Előszavamban elmondtam, itt is már érintettem. A „nemes” szót munkám címére nem függesztettem, ennek oka az, mert munkám magán vállalat, nem hivatalos kiadvány, e cí-met pedig a közéletben csak a törvényes hatóság szava jelölheti *két-ségtelen*-nek; e munka pedig magán természeténél fogva jogi tekintet-ben igazolási érvénynyel nem bírhat; ki ezek alapján jogokat követel, azok mellett igazoló hiteles okmányokat kell felmutatnia. Továbbá ál-lam közéletünk a nemességet két alakban ismeri, a) kétségtelen, és b) gyakorlatban élő nemes családok által. E munkának sem jogokat adni, sem elvenni nem lehetett hivatása, mind ez felmaradt a hatósági intéz-ménynek. Lehet vélemény, mely a kihalt történelmi, és most élő neve-zetesebb főcsaládaink mellett a kevésbbé ismeretes, nem szerepelt, al-sóbb sorsú nemes családok fölvételét kárhoztatja. Ez ellen érdektekin-tetében felhozhatnám a vállalat anyagi megállhatásának oldalát is, de

nem szükséges, mert a főlebbiekben azélm és ebéli nézeteim már fel vannak tüntetve. Én egyetemes családtörténeti gyűjteményt kívántam adni, milyent igyekvő irodalmunk, szemben más irodalmakkal, már rég megkívánt. A történelmi családokat és főleg azok szerepét másunn is megismerhetjük, azok egyes monographiákban is lelhetnek emlékezetet, és közreboocsátást; a most talán jelentéktelen, de egykor szintén fontossá emelkedhető többiek pedig csak ily gyűjteményekben lelhetik jogosult helyeiket. Hogy pedig átalakulási vajúdzsaink, melyek a családtörténet terén végtelen elmesodásokat idéztek elő, és fognak még eléidézni, épen sürgetőleg intettek az időpont felhasználására, melynek elszalasztása után még nagyobb zür lenne tisztázandó, mindenki belátja, ki az önérdékből szerkesztett, criticát kerülő családfe-szerkeezztések szövevényes bonyodalmaít ismeri, hol hasonnevű család, más hasonnevű családok őseit eltulajdonítja, a kihalt családokat más hasonnevű családok ivadékaiban ügyes és ügyetlen kapcsolódás által feltámasztja; mikre már is annyi példa van hazánkban úgy, mint azon kívül.

A rejtett családfai ambitio meg van ott is, hol az eféle aristocraticus színezetű szellem ellen democratiát emlegetnek. Mert nem mind szabadok azok — mint Lessing mondja — a kik lánczaikat gúnyolják. Úgy volt hajdán, úgy van most is. Istvánffy Miklós, a történetíró, ki 1615-ben halt meg, írja történeteiben¹⁾: „Ea est quorundam nostrae aetatis ambitionis quaedam vanitas, ut quamquam primordia generis in obscuro, incertoque habeant, ea tamen ad splendissimam atque imperatoriarum familiarum origines falsa veris miscendo referre, haud erubescant, . . . tametsi illustres illas et principales familias, omnem que earum virilem progeniem tum longinquitate e vetustate temporum, tum Turcarum crudelissima tyrannide stirpitus ex eis deletasque esse manifestum sit.“ etc.

Mindezekre és hasonlókra nézve munkám szerkesztésénél nekem is dús tapasztalataim voltak. Nemcsak a már forrásokúl használható kiadott, vagy kézirati munkáknál, de egyes családi közlemények és küldeményeknél is, melyek segély helyett csak nehezíték állásomat és szaporíták fáradalmaimat. Nincs különben a családi hagyományokkal sem. A családi hagyományok egyik hamis neme az, midőn a család egyik őse vagy tagja felkapott (vagy költött) egy adatot, az át-megy az utódokra jó hiszemüleg, kik azután bona fide követelik a hagyomány kiváltságait, és nehezen esik elvetni, még ha hiteles ellen

¹⁾ Historia R. Hung. libro XX. 1685. évi kiadás 261. lapon.

adatokkal begyőzölnek is, mert az előttök, hagyomány. Az álokmá-nyokról is szólhatnánk; különben szép, régi eredettel dicsekedő családaink egynémelyike is bir hasonló (szerintök, ha úgy volna is, senkinek nem ártó, csak a történeti igazságot tapodó!) férczekkel. Hogy ily esetekben résen kívántam állani, hogy birtam érzéketlen lenni az efélekben gyönyörködő mesés feltalálásoknál, utánnéző voltam a gyakran aprólékosságnak látszó gyanús hivatal és méltóság osztogatásoknál, — a munkát forgató értelmes olvasó belátandja. Részre hajlatlan és elfogulatlan igyekeztem lenni mindenütt. Örömmel beismerem azonban azt is, hogy számtalan családtól nyertem elfogulatlan egyenességű adatokat is. Csekély résznél egyes körülményeknek, néha az alapító (ujabb nemes) levelek kelteinek elhalgatása, mutatott kevesebb nyíltságot, őszinteséget.

Ezeket tekintve, nem csoda, ha munkám nem mindenütt népszerű. Ama gyengeségeknek nem lehetett áldoznom. Én nem hiú előgiumok, nem kétes mesék előadására, hanem hiteles történetírássra vállalkoztam. Nem a Góthai Almanach irányát követtem, hová minden beküldött közlemény változtatás, megrostálás nélkül utat találhat. De én azt hiszem, a jobbak, az értelmesbek elismerését így is, s csak is ily eljárással nyerhetem meg, és ez elegendő arra, hogy egyes álggyengédkedők nehezteléseit kárpótolja.

Az előtttem fekvő családfákat mind igyekeztem megbírálni adni, hol eligazodnom nem lehetett, kételyeimet kijelölni; a hol ez is ne tán elmaradt, nem az akaraton, hanem gyarló elnézésen múlhatott. A beküldött, főleg kisebb (kevesebbé terjedelmes) családfáknál ezt kevesbé lehetett tenni, de azoknál a szerkezet, némi, e részbeni ismerettel párosulva, könnyen kimutató a hitelesség bélyegét. Több családfánál, melyek perekből vétettek, megtörtént szokás szerint, hogy a nevek mellett álló évszámok nem a személyek korszakát, hanem az oklevelek kelteit, melyekben azon személyek említetnek, jelölik. Ezt is figyelembe kell venni, valamint azt is, hogy a családfáknál a nevek sora nem mindig jelöli a testvérek közti születési sorrendet, ezt gyakran a táblázatoknál a sajtó alá könnyebb beosztás végett megtartani nem lehetett; és a nők rendesen fiúk után állanak.

A mi a forrásokat illeti, a kiadottakat (kinyomottakat) mind felhasználtam tárgyamhoz mérve kisebb, nagyobb mértékben; ezeket elősorolnom nem szükséges, mert különben is maga helyén mindegyikét idéztem. A nyomott források között a kevés szákmunkán kívül legilletékesb forrásokúl tuntekfel a családok származási leírását tar-

talmazó halotti beszédek, melyeneket alkalmam volt nagy mérvben használhatni, és óvatosan használtam is, kijelölve és idézve ezeket mindenütt, hol belőlök merítettem.

Saját genealogiai gyűjteményemen kívül, melyeket az előtt évek óta megyei nemesi bizonyságlevelekből, zálog- és más jogperekből gyűjtöttem, főleg a nemzeti muzeum könyvtárának következő kéziratait használtam, melyek közléseért azon könyvtár tudós örének Mátray Gábor úrnak itt köszönetet mondok.

1. *Genealogiae authenticæ (?) nonnullarum illustrium ac nobilium Familiarum Hungariae in ordinem alphabeticum redactae* czim alatt. Codex Saec. XVIII. Gr. Széchenyi gyűjteményéből Fol. lat. nro. 207. két kötetben. A kézirat 1781—3 év tájban készült; perekből és más-
 unnan gyűjtött genealogiakat tartalmaz, ezek közt azonban feltűnőleg koholmányok a következők az I. kötetben. Alagi, Almásy, Antalfy, Aradi, Bors (mely a világ teremtmése 3381. évén kezdi a szakadatlan nemzékrendet) Bott, Császárs, Dagor, Endrédi, Foky (az egyik, mely 1130-on kezdi és 1687-en végzi) Gemesey, Gug, Guth, Hidvéghy, Hollókői, Hosszútóthy, Izdenczy, Kadicha, Kenesei, Keve, Laky, Oláh, Dragula, Ozoli, Pataki, Pázmán, Raiky, Reveczky, Sarmasági, Somlyay, Székely, Szokoly, Tardy, Toldy, Udvardy, Ujlaky, Valpó, Várda, Várday; melyekre egy tekintet elég, hogy álságukat és képtelenségüket fölismeresse. Ezek egyébiránt azon koholt családfák, melyek egyéb hasonló kézirati gyűjteményekbe is bejutottak. A többi, itt elő nem sorolt családfákon is vannak hibák és tévedések, de azok — mint meglátszik az egész szerkezetből. — nem önkénytesek, és annál fogva más adatokkal egybevetve, használhatók.

2. *Collectanea genealogica per Mich. Adami*. Kézirat a nemzeti muzeumban lat. quart. nro 182. mely több fő családról, főleg a grófság és báróság keltére nézve, érdekes adatokat szolgáltat.

3. *Adami, Scuta gentilitia illustrium ac nobil. Familiarum Hungariae coloribus distinctae*. Quart. lat. nro. 190. jegy alatt 14 kötetben. Megbecsülhetetlen gyűjtemény, melytől külön áll kötve a a rézre és árára metszett czímerek gyűjteménye két kötetben.

4. *Collectanea heraldica Hungariae, quibus descriptiones complurium scutorum nobilitarium plurimum e Libro Regio extractorum comprehenduntur*. Fol. lat. nro 227. Szintén Adamitól, mely a 3-ik szám alatti 14 kötetek gyűjteménynek mintegy szövegét képezi, magában foglalván a nemes levelekből a czímer-leírásokat, és pedig 1685-től 1770-ig a királyi könyvekből nagyobbára mind, vagy mind azokat,

melyek nevezett könyvekbe bevezetve találtattak. Csak a következő 1704. 1729. 1730. 1731. 1742. 46. 48. 49. 1750. 51. évekről nem találunk czimereket; tán nem is adattak. Végre tartalmazza leírás nélkül azon nemes czimerek névsorát, melyek 1790—1803-ig kiadattak. E páratlan gyűjteményt egészen felhasználtam.

5. *Caroli Wagner e Soc. Jesu, Mssptorum Tomus LXX.* a nemzeti muzeumban fol. lat. nro 225. E gyűjtemény a családtörténeti tudós és tisztviselői egykori elődöm Wagner Károly genealogiai gyűjteményét képezi, 328 lapon, a mint azokat részint másoktól kapta, részint maga is leírta. Találatnak benne Pray, Fejérváry és Rajcsányi által másolt táblázatok is. Használható halmaz.

6. „*Tabellae Genealogicae Familiarum I. R. Hungariae, Transylvaniae, Dalmatiae, Croatiae, studio Caroli Wagner e S. J. elaboratae*“ című muzeumi kézirat fol. lat. nro. 226. jegy alatt, legnagyobb részben Wagner által 61 táblára irt gyűjtemény, teljes és töredék családfákkal; az előbbeninél becsesebb és a gyűjtő által — mennyire lehetett — oklevelekkel és forrásokkal összevetett és ez okból több helyen igazított családfák tára.

Ezek azon gyűjtemények, melyeket a m. nemzeti muzeum kézírataiból többi közt tüzetesen használtam.

7. Elöttem volt a m. kir. Egyetem könyvtárából Hevenesi kézíratainak XXVIII. kötete is, mely *Genealogiae Regum et Familiarum* címet visel, és melyet az Alagi, Almási, Aradi stb. családoknál ismeretve idéztem is, mely azonban többnyire azon koholt családfákat tartalmazza csak, melyeket itt mint az I. szám alatti muzeumi kézirat I. kötetében állókat megjelöltem. Ezt ennélfogva használnom nem lehetett.

Saját gyűjteményemben áll egy idetartozó kötet, melyet háromszáznál több, nagyobb részint eredeti címeres levelek kivonása által gyűjtöttem, és *Liber Regius* névvel látván el, az I. II. kötetben e cím alatt idéztem is.

Másik használt darabja kézirati gyűjteményemnek egy Codex a mult századból, mely a királyi könyvekből, (*Libri Regii*) nevezetesen a XVI. és XVII. századbeliekből a királyi adománylevelek kivonatait tartalmazza, az eredetiek lapjaira utalva. Egy nagy becsű vastag kötet 2-rétben.

Munkám derekán túl jutottam végre Rajcsányi Ádámnak, 1750. körül m. kir. kincstári tanácsosnak, két ivretű derék kötetben összeirt *Deductiones genealogicae* című, minden kézirati gyűjtemények közt

legértékesebb családfai autograph gyűjteményéhez, mely a legjobb forrásokból, elfogulatlanul és bírálva jegyzé össze egy pár száz család nemzedékrendjét, melyeknek azonban már csak is az utóbbi kötetekben vehettem hasznát; a többinek felhasználását netalán egy Pótlékkötet kiadásakor veendő igénybe.

Mely családok küldték be származási táblázataikat? azt mindennütt forrásul kijelöltem, még ott is, hol már ugyanazt más úton már gyűjteményem birta. Átalában, — noha a munka füzeteinek borítékain a Családokhoz a családfák és adatok közlése végett folytonos felszólításom és kérelmem szólt, aránylag igen kevesen voltak, kik ezt tenni sziveskedtek. Néhol még magán levélben tett felszólításom is eredménytelen maradt. E részben még a közönbösség és egyéb okok legyőzhetlenek. Mindamellet, ha a családfa hézagosan és tévesen megjelent, a neheztes el nem maradt. Sokán úgy vélekednek, hogy csak a munka írójának, nem egyszersmind a családoknak is állt érdekében, hogy a teljes és hiteles adatok megszerezhetők legyenek, mintha az I. füzetből kezdve kilencz éven át folytonos nyilvános felszólításon kívül itt közönbösség, amott részvetlenség ellenében egyéb mód léteznék több eredmény eléidezésére.

Voltak azonban egyes tudós hazafiak, buzgó ügybarátok, kik fáradhatlan szíveességgel igyekeztek az egyes családok közönbösségét közleményeikkel kipótolni; és mindegy munkatársakul szegődni. Első ezek között tisztelt barátom iglói Szontagh Dániel, kir. tanácsos és ker. táblai ülnök, kinek nevével a VI. kötettől kezdve sürűn találkozhatik az olvasó, és ki a felső megyék, nevezetesen azonban Árva és Trencsín vármegyék családaira nézve roppant mérvű és hiteles kútfőkből (a megyék és családok levéltáraiból) merített adatainak önzetlen, nemes lelkű közlése által munkámnak mintegy fő munkatársává avatta magát, és hasonló szíveességgel egy, netaláni Pótlékkötet számára az I.—V. kötetbe sorozandó adatokat is rendelkezésemre bocsátá.

Hasonló fáradhatlan buzgóságot és hazafias szíveességet tanúsított munkám iránt szentlélleki Hódor Károly, Doboka vár megye leírásának tudós szerzője, ki véghetetlenül lankadatlan erélylyel folyton gyűjtött, összevetett, főleg az erdélyi családokra vonatkozó, terjedelmes adataival kívánt segélyemre lenni, és mi több, a megjelent egyes füzetekben éléforduló hiányok registrálásával és egyes hibák vagy variánsok kijelölésével is.

A Szatmár megyei családokra nézve benedekfalvi Luby Ká-

rolly barátom szíveskedett munkámat becses gyűjtéseivel gyarapítani; — a szilágysági élő és kihalt családokra nézve Décsy Miklósban leltem lelkes ügybarátot.

Erdélyből a nagyérdemű hazafiú, volt kormányzékai fő levéltárnok Mike Sándor teljesítő szíves készséggel kérelmeimet. Ugyan-onnan kadicsfalvi Török Antal néhány családfa közlése mellett nagyobbára az erdélyi Schematismusból fáradhatlanul kiírt jegyzetekkel igyekezett munkálkodásomat könnyíteni.

Szendelaki Szende Béla a Krassó megyei családokról azon megye jegyző könyveiből nyújtott hiteles adatokat, idős b. Mogyoróssy János néhány családfán kívül Arad és Békés megye nemesinek hiteles névsorát közlöttem velem. Nagy-réthy Darvas Lajos egy egész kötet genealogiai gyűjteménnyel járult anyagkészletemhez. Szilágyi István m. szigethi tanár egy pár jól dolgozott család leirással érdekesbítő munkámat.

Végre Barna Mihály, Petrovay Ákos és Kolosy Miklós kezdték meg érdekes családfai küldeményekkel vállalatom buzgó előmozdítását, azonban ez utóbbiak már nagyobbára elkészvén, csak is egy Pótlék kötetben lennének felhasználhatók.

Mind ezekért a megnevezettek, és Mindazok, kik bármily csekély adattal mutatták e vállalat iránti szíveskedésüket, fogadják hazafiúi őszinte köszönetemet és hálámat.

Végre nyilván köszönetet kell mondanom Ráth Mór buzgó kiadóm-nak is, azon mindvégig csüggedetlen hazafiúi kitartásért, melylyel a roppant vállalatot anyagi áldozattal is irodalmunk számára létesíteni és befejezni törekedett. Igen is áldozatot kelle hoznunk, írónak, kiadónak egyaránt, hogy e munka annyi más irodalmi vállalat sorsát elkerülvén, befejezve foglalhasson helyett irodalmunkban. Miért ámitanók magunkat? Az indokokat nem vizsgálva, egyszerűen bevalljuk a ténnyt, miszerint a vállalat törzs előfizetőinek alig elegendő száma is a munka derekán már oly csekély számra apadt, hogy a nyomtatási költségeket alig fedezé. A legjobb nevek, melyek részére példányok voltak számíthatók, családai leirásának megjelenése után elmaradtak. A legtöbb csak is a családját tartalmazó füzetet szerzé meg. Az 1200, majd utóbb már csak 800 példányban nyomott munkának a kiadó raktárában fenmaradt tetemes része mindezekről hangosan tanúskodik. Többet e tárgyról érintenünk fölösleges.

A munka belső beosztása és berendezése egyes részleteiről kell még számot adnom. A családleírásoknál igyekeztem mindenütt a kellő arányt megtartani, hol ez nem sikerült, az adatok hézagossága okozta. Hol a családeredet története az eddig írodalmilag ismert adatoktól eltért, történet critical nyomozás eredményének tekintendő.

Életrajzokat adni nem e munka hivatása volt. Itt csak az élet-pályák főbb mozzanatainak évszámilag kijelölése jöhetett tekintetbe. Ismert történelmi szereplők könnyen gyűjthető biographiáival a másra szükséges tért elfoglalni, ezek aránytalan halmazával a munka megjelentét hátráltatni és nehezíteni (sőt a végtelenségekbe sodratva, lehetlenníteni) számítás nélküli czéltalanság lett volna. Ez nem lehetett családtörténeti mű feladata. Ily biographiák jól tervelt Életrajzi gyűjtemények körébe tartoznak. Ez okból a történelmi szereplő nevezeteseb, vagy ismertebb személyekről csak a legrövidebb évszámi adatok állanak tájékoztatásul. Csak mintegy rájok mutattam inkább, azon hallgatag meggyőződéssel: *íme ezek azok, kiket jól ismertek.* ¹⁾ De a

¹⁾ 1856. évi decemberben jelent meg az I. füzet, a kellő készültség nélkül megindított, de aránytalanul kiterjeszkedő, ennél fogva nem egy, de legalább három életkort igénylő és már e tekintetben is helyes számítás nélkül tervelt és így a 7-ik füzettel csak hamar el is akadt „*Magyarok Életrajzai*“ című gyűjteményből, mely kiadójának néhai Magyar Mihálynak „*Kalauz*“ című kevéssé ismert lapja 1857. (dec.) és 1858. (febr. apríl.) folyamán munkám ellen egy, kötelezett tollal írt reclame-ot, jobban mondva: árúhirdetést adott ki, és abban jelen Családtani (genealogiai) munkámat amaz Életrajzi (biographiai) füzetekkel illetéktelenül összehasonlítani igyekezett; mely öndicsérről, úgynevezett ismertetésnek azonban mindvégig hangoztatott egyedüli czélja ez volt: „*íme az én munkám jobb, est vegyétek, nem amazi.*“ Ezen mulitiosus ismertetés többi közt azt is felhozta munkám ellenében az övé előnyére, hogy míg az én munkámban Báthori Erzsébet a csejthei ösmeretes szörnyről csak 6 sor van, ama Életrajzi füzetekben arról 26 lapon olvashatni. Szánakozó mosolyra gerjesztő megjegyzés! — Ama hat sorban megvan mondva veleje az egész dolognak és ehhez még idézve a források, honnan, kinek a tárgy tetszik, bővebb ismeretet meríthet. És mivel már az idétt munkám füzetei a megjelenésben megelőzték ama gyűjtemény illető füzetét, annak íróját is az én idézeteim vezethették ama forrásokra. — Rát még az, ha forrásokat mások után idézünk, melyeket nem láttunk. Szalay idézte egy helyütt Bethlen Farkast, és tollhibából az idézet hibássá lön. „*A Magyarok Életrajzai*“ források helyett a könnyebb végét fogván a dolognak, kiírja azt Szalay munkájából, és oda veti Bethlen munkáját is idézetül, hadd ragyogjon ott az is, de felsült vele, mert a tollhibát is átirva, hűtlen eljárását elárulta. Lásd *Magyarok Életrajza* I. füz. 49. lapon az 1) jegyzetet hol Bethlen VI. 461. vagy IV. 461. áll; holott Bethlen II. 477. kell állania, mert csak ott találhatni azt, a mi a szövegben mondatik. Ezer ilyent lehetne felhoznom, de nem ide tartozik.

hol kellett, idézetileg biographiájokra vagy ehez való adatokra a jegyzetekben mindenütt utasítottam az olvasót. Azon családtagoknál azonban, kikről más kiadványokban nem találhatni ismertetést, vagy kik szakszerint lexicális életrajzi ismertetésre nem számíthatnak, család-történeti tekintetben azonban mint családjaikra nézve fontosabb tényezők tekintetét igényeltek, szívesen ereszkedtem bővebb ismertetésbe, hogy másutt fel nem található biographiai adataik legalább e műben tartassanak fel az utódok számára.

A mi a Czimertant illeti, az nálunk mint tudomány, szabatosan kevésbé ismeretes, és saját viszonyainkhoz alkalmazva bővebb tárgyalást igényelne, hogy az itt ott felkapott laikus fogalmaktól, mesés állítványoktól megmeneküljünk. De ez nem e Zárszó hivatása.

Munkámnak e téren úttörő nehézségekkel kellett küzdenie. A czímerekhez kötött regéket elég volt néhol csak érintenem. Sok képtelen mesét el kellett hallgatnom. Czimertani műszavaink sincsenek megállapítva; ezeket még teremtenünk kell. Innen a czimerleírásoknál a nem mindenütt szabatosan sikerült visszaadása az eredetinek, és ama habozás, mely a német balken, latin fascia műszót, hol csikolat, hol szelemen, sőt néhol tán szalag kitételrel is adá. A Lacinia e mindég foszladéknak van fordítva. Azt is meg kell jegyezni, miszerint a czimerleírásoknál a rövidséget, a mennyire lehetett, tekinttem, innen van, hogy a mit a tan általánosabb szabályai szerint tudni lehet, ki nem irtam, például hogy a nemesi czimer paizsok fölött a sisak mindég jobb felé van fordítva, úgy a czimer udvaraiban lévő képletek is, ha csak különösen meg nem jegyeztettek, mindég arccal jobb felé képzelendők, például, a vitéz, az croszlán és egyéb álatok.

Hátra van még szólnom az előszóban is megpendített Pótlék-kötetről. Hogy erre szükség volna, mondanom sem kell. Hogy ama roppant anyaghalmazt, mely most már felhalmozva birtokomban van, és terjedelemre magát az anya-munkát is fölül haladná, kiadni számítás nélküli terv lenne, én legjobban tudom. Ez nem is célom. Hogy azonban egy valóságos Pótlék-kötetet, mely a felülőbb hiányokat, és a már mintegy ezt megkeresőleg igénylő családok leírását tartalmazná, és így mintegy szükséges, kiadni lehessen, arról a közönség fog határozni. Erre nézve a föltételes Fölhívás e munka utolsó füzetének borítékán is olvasható.

Ezzel elmondtam mindent, a mit szükségesnek tartottam.

A mű be van fejezve. A „*nonum prematur in annum*“ gyakorlata, itt az emberi életkor rövidsége tekintetéből elmaradt. Fáradozásaimért élvezetet merítettem gyöngyeiből ama forrásoknak, melyek a nemzet virágait képező ősöknek eredetét felmutatják; áldozatomért egyedüli jutalmam: azon önérzet, hogy a mit megkezdtem, befejezve is láthatom.

Pesten, jul. 5. 1866.

Nagy Iván.

A tizenkettedik kötet tartalma.

V. és W.

	Lap.		Lap.
Vachott család	3	Waltherr	30
Váczy cs.	4	Valihy	31
Váczy cs.	—	Vály	—
Vad cs.	—	Vályi	33
Vaday cs.	5	Vámosy (kürti)	—
Vadasdy cs.	—	Vancsa	—
Vadász cs.	—	Vancsay	—
Vadász (Varga)	—	Van der Nath	—
Vadászy	6	Vangel	—
Vadnay	—	Vangi	—
Vághy	—	Vank	34
Vagyon	7	Vankay	—
Vajasdi (Nagy)	469	Vanovics	—
Vajay	8	Vanyarci	35
Vajda (merei)	9	Vanyay	—
Vajda (Becse)	10	Ványi	35 és 471
Vajda (R. bogvoszlói)	—	Várady	35
Vajda	—	Várady (szelezsényi)	37 és 471
Vajda (Borosi)	11	Várady (Szabó)	43
Vajda	—	Várady (kalmári)	—
Vajda (n. meredgyói)	—	Várady	—
Vajda (várszai)	13	Várady (Borbély)	44
Vajdasffy	—	Várady (sz. királyi)	—
Vajna (pápai)	13 és 470	Varady (gyöngyösi)	—
Vajvoda (Lexa)	20	Várady	—
Vakanovics	—	Várady (n. váradi)	45
Valachy	21	Várady (kecsesi, budaki)	46
Vajaszakai	—	Várady	47
Waldeck	—	Várady (kéméndi)	—
Walderode	—	Várady (Rettgei)	53
Waldstaetten	—	Várady (n. enyedi)	—
Waldstein	—	Várad Szakmáry	—
Waldhütter	25	Váradkay	—
Valentics	—	Várallyay	—
Valentini	—	Varannay	—
Valh	—	Varasdy	—
Valicherich	—	Varatkay	54
Valicz	—	Varbóky	—
Valkai (m. valkai)	—	Wárday (lus-várdai)	—
Valkay	27 és 471	Várday	59
Valla	28	Várfalvi	—
Vallaszkay	—	Várffy	—
Wallis	—	Varga	60
Vallus	—	Varga (f. cőri)	—
Valovics	—	Varga (Vadász)	—
Walterakirchen	29	Varga (b. füredi)	489

	Lap.		Lap.
Vargyai	61	Végh (verebi)	121
Várhegyi	—	Végh (Tassi)	123
Vári	63	Végh (Laki)	125
Varinyi	—	Végh	127
Varjas	64	Végh (botházi)	—
Varjasi	—	Vég	—
Varjú (varjúfalvi)	—	Végess	127 és 473
Varjú (m. béli)	—	Véghely	127
Varjú	472	Véglessy	128
Varkócz	64	Wehring	—
Várkonyi	65	Veigler	—
Varlandy	66	Weingruber	—
Varnay	—	Weinlinger	—
Váró	66 és 472	Weinpergh	—
Városdy	66	Weisinger	129
Varsády	—	Weissenegg	—
Varsányi	66 és 472	Weisz (Dercséuyi)	—
Varsányi (cseke-laki)	67	Weisz (horstensteini)	—
Varsóczy	68	Veith	130
Varsy	—	Véka	—
Wartenberg	69	Vékey (vékei)	—
Wartensleben	—	Vékony	133
Varthusobicz	70	Velbovszky	—
Vasadia	—	Velics	—
Vasady	—	Vellessz	135
Vasárdy	—	Weltischoffer	—
Vasárhelyi	70 és 472	Velz	—
Vasáry	78	Wenckheim	—
Vasas	—	Vendéghy	141
Vass (gr. czegei)	79 és 472	Venger	—
Vass (vasdinnyei)	85	Venier	—
Vass (f. eöri)	86	Venter	142
Vass (azigethi)	—	Venturini	—
Vass	—	Vépy	—
Vass	—	Veranchich lásd Vranichich	—
Vass (gyéresi)	—	Verbanich	—
Vass (szoboszlai)	87	Verbega	—
Vass (d. várallyai)	—	Verbóy	—
Vass	—	Verbőczy	144
Vass (frátai)	—	Verdenburg	145
Vaska	—	Vereb	—
Vassay	—	Verebi	—
Vasseigea	—	Veréb	146
Vasváry	88	Verebélyi	—
Vatesz	—	Verebélyi	—
Wattay (f. vattai)	—	Veres	147
Vaula	91	Veres	150
Vavrus	—	Veres (váradi)	150 és 473
Waxmann	—	Veres (sasvári)	152
Waxmuth	—	Veres (árkosi)	—
Vay (vajai)	91 és 473	Veres (k. pataki)	—
Vécsey cs. (hajnácskői)	109	Veres (szárhegyi)	474
Vecsey	115	Veres (kövesdi)	475
Vétsey	—	Veres (tordai)	—
Vétsey	—	Veres (dálnoki)	—
Weegfalvy	—	Veres (papi)	—
Vedr	115 és 473	Veres (gy. remetei)	—
Vógh (nyéki)	118	Veres (sz. léleki)	475 és 153

	<i>Lap.</i>		<i>Lap.</i>
Veres (farnasi)	153 és 473	Victoris	185
Veres (nyéki)	153 és 473	Vigyázó	189
Veres (dobozí)	153	Vikoly	—
Veres (Veöreös)	—	Vikor	190
Veres	—	Vilcsek (podvilki)	—
Veres (fáradi)	—	Vilczek (gróf)	191
Veres (Vörös)	—	Wildner	192
Veres (ónodi)	473	Vilffersheim	—
Veresmarty	158	Villana-Perlas	193
Verhovác	154	Villányi	—
Vermes	—	Willecz	—
Verner	—	Vilt	—
Verney	155	Wimmer	—
Vernics	—	Wimmer	—
Vertán	—	Wimmersberg	—
Vértessy	156	Wimpfen	194
Vertich	167	Vinárszky	—
Verzár	—	Vincze (f. vályi)	195
Vcseni	—	Vincze	—
Vesque	158	Vincze (Botka)	197
Wesselényi	—	Vincze (sz. györgyi)	—
Véssey	163	Vincze	198
Vesterházy	475	Vincenti	—
Veszeliczky	166	Windisch	—
Veszelóvszky	—	Windischgrätz	199
Veszelszky	—	Winckler	200 és 476
Veszy	167	Vinkler	476
Veszprémy	—	Vinkler	207
Vetaw	—	Vinkovich	—
Veterani	—	Vinnay	—
Vetéssy	—	Virágh	—
Vetési	171	Virág (kügyi)	208
Vétsei	—	Virágos	—
Wettstein	—	Viravay	209
Veymes	—	Virga	—
Vezekényi	—	Virosztay	211
Veznedy	—	Virtisz	212
Viasz	—	Viaa (mátai)	—
Vichter	172	Visky (rettegi)	—
Viczay (lósi gr.)	—	Visky	476
Viczay (kis-viczai)	175	Visnyey	214
Viczay (Molnár)	—	Visnyovszky	—
Viczéni	176	Visolyi	215
Viczián	—	Vischy	216
Viczmány	—	Visó	477
Vida (fegyverneki)	177	Viszlay	—
Vida	179	Viszner	216
Vida (pákei)	—	Visznyey	217
Vidák	—	Viszocsányi	—
Vidákovich	—	Vitál	218
Widffy (mohorai)	180 és 475	Vitális (vitálisfalvi)	221
Widffy (Farnosi)	181	Vitális	222
Widffy (vojgóczy)	—	Vitályos	—
Vidlicskai	—	Vitányi	—
Vidos	—	Vitéz (zrednai)	—
Vidovich	182	Vitéz (ny. ivánkai)	223
Wieland	183	Vitéz (k. vitézi)	—
Wieland	185	Vitéz (bikali)	—

	Lap.		Lap.
Vitéz	229	Vrana	272
Vitézy	—	Vrana	477
Vithalm	—	Wranebich	273
Witkay	230	Wrányi	275
Vitkóczy	231	Vratarics	—
Vittmaesser	—	Wrchovszky	276
Wittnyédy	—	Vuchetich	—
Vivenot	233	Vucsák	—
Viza	—	Vucskovich	277
Vizaknay	—	Vuich	—
Vizer	—	Vuich	—
Vizessy	234	Vujanovszky	—
Vizi	—	Vujevich	279
Vizi	—	Vukassovich	—
Vizi	—	Vukelics	—
Vízy (altorjai)	234 és 477	Vukovics	279
Vizi (nagy-laki)	477	Wurmbrand	—
Vizkelety	234	Wurm	281
Vizközy	240	Wurum	—
Vizoviczky	—	Vuxits	—
Wlád (zelistyei)	241		
Vladar	249		
Vladiszlai-deez	260		
Vlasich	260		
Vlkolinszky	261		
Vochtl	—		
Wodianer	—		
Vogl	262		
Voikffy	—		
Vojkovich	264		
Vojnich	—		
Vojnovich-Vuja	—		
Vojkovich	—		
Volarich	—		
Volfárd	265		
Wolgemuth	—		
Volics	—		
Wolkmann	—		
Volkra	266		
Wolmuth	—		
Wolnhoffer	—		
Vopping	267		
Vorberg	—		
Worster	—		
Vouvernans	—		
Voxith lásd Horváth	—		
Vozáry	—		
Vöber	—		
Vörös (farádi)	—		
Vörös	268		
Vörös (m. béli)	—		
Vörös (Kovách)	—		
Vörös	—		
Vörösmarty	270		
Vösthe	271		
Vrábel	—		
Vrblánszky	—		
Wragovich	—		
		Z.	
		Záary	282
		Zabaffy	—
		Zabanius	—
		Zabary	—
		Zabláthy	—
		Zabó	283
		Zabó (kőd-szállási)	—
		Zabó (Felső-öri)	—
		Zabók	284
		Zabolay	—
		Záborszky	—
		Zábrácsky	286
		Zábreszky	287
		Zách	—
		Zach	289
		Zach	478
		Zacharias (dobokai)	290
		Zachariás (teleki)	—
		Zadelere	—
		Zadeley	—
		Zádor	—
		Zádory	—
		Zádory	—
		Zaffiry	291
		Zágony	292
		Zágonyi-Szabó	—
		Zagyvai	—
		Zahorák	293
		Zahumenszky	294
		Zajász	295
		Zakács	—
		Zakadássy	—
		Zakál	—
		Zákány	—
		Zakkay	296

	Lap.		Lap.
Zakmárdy	296	Zamaróczy	300
Zakmárdy	—	Zambler	302
Zákó	—	Zámbó (f. őri)	—
Zakoláczy	297	Zámbory	307
Zákony	—	Zámoly	308
Zalaházy	—	Zámory	—
Zalasdy	—	Zana	309
Zalathnoky	298	Zanathy	—
Zalay (csatári)	—	Zaniszlóffy	312
Zalay (tatai)	—	Zánkay	—
Zalay (hagyárosi)	—	Zánthay	—
Zalay (n. apáthi)	299	Zánthóy	—
Zabók	284	Zanthóházy	313
Zabolay	—	Zántó	—
Záborazky	—	Zapy	—
Zábrázsky	286	Zápolya	—
Zábreszky	287	Zarjeczky	—
Zách	—	Zarka (lukafalvi)	314
Zach	289	Zarka (f. őri)	316
Zach	478	Zarvady	—
Zacharias (dobokai)	290	Záry	—
Zachariás (teleki)	—	Zasio	318
Zadelere	—	Zaszkaliczky	—
Zadeley	—	Zasztránszky	319
Zádor	—	Zathureczky	—
Zádory	—	Zatroch	327
Zádory	—	Zauner	—
Zaffiry	291	Zauska	—
Zágony	292	ZávaDAY	—
Zágonyi-Szabó	—	Závodeczky	327
Zagyvai	—	Závodszky	328
Zahorák	293	Závody	328 és 478
Záhumenszky	294	Zay (csömöri gróf)	329
Zajác	295	Zbanovszky	340
Zakács	—	Zbinyovszky	—
Zakadácsy	—	Zbiskó	341
Zakál	—	Zboray	343
Zákány	—	Zbugyai	—
Zakkay	296	Zdenchay	—
Zakmárdy	—	Zobed	—
Zakmárdy	—	Zéchéni	—
Zákó	—	Zéchy I. Széchy	346
Zakoláczy	297	Zegedeý	—
Zákony	—	Zegnyci	—
Zalaházy	—	Zékány	—
Zalasdy	—	Zeke	—
Zalathnoky	298	Zékel	—
Zalay (csatári)	—	Zél	—
Zalay (tatai)	—	Zeleméry	—
Zalay (hagyárosi)	—	Zelemír	347
Zalay (n. apáthi)	299	Zelenák	—
Zalczpangh	299	Zelenay	—
Zalka	299 és 478	Zelenka	348
Zalkod	299	Zelenka	—
Zaller	—	Zelény	—
Zalmády	—	Zelensky	—
Zalnataczky	300	Zelessényi	349
Zaluszky	—	Zellinger	—

	Lap.		Lap.
Zelnyk	349	Zoldy	421
Zelovich	350	Zolnaky	—
Zemlényi	—	Zolnay	—
Zempezy	—	Zolta	—
Zenák	351	Zoltán (csepei)	—
Zengevalh	—	Zoltán (s. komollói)	423
Zenneg	—	Zolthay	—
Zental	—	Zólyomy (albisi)	424
Zente	352	Zombath	427
Zerdahelyi (kihalt)	353	Zombathelyi	428
Zerdahelyi (n. zerdahelyi)	354	Zombory	—
Zerdahelyi (pótlék)	478	Zombory	—
Zerémi	360	Zombory	—
Zerény	—	Zomor	429
Zermegh	—	Zonda	—
Zerzovay	363	Zondy	—
Zeyk	—	Zongor (beédi)	430
Zezelling	368	Zongor	—
Zichy	—	Zopchfalvi	431
Zichy (ismét)	478	Zorger	—
Zidarich	396	Zoráth	—
Zipethy	—	Zorkóczy	—
Zijártó	—	Zorkovich	—
Zikszay	—	Zovárdffy	432
Zilfzi	—	Zöld	433
Zilvásy	—	Zöldy	—
Zima	—	Zömlény	434
Zimán	—	Zörögh	—
Zimándy	397	Zrínyi	—
Zimányi	—	Zrittey	442
Zimányi	—	Ztharjakovich	444
Zimmermann	398	Ztrucz	—
Zinder	—	Zuber	—
Ziny	—	Zubovycs	445
Zipazer	—	Zudar (olnodi)	446
Zirchich	—	Zudar	448
Zirmay	—	Zudor	—
Zirty	—	Zulyóy	449
Ziska	—	Zuthory	—
Zitkovszky	399	Zwzy	450
Zlatháry	—	Zyzekey	—
Zlatkovics	—	Zynery	—
Zlatnik	—		
Zlinszky	400		
Zlúni	401		
Zmertich	—	Zs.	
Zmeskal	—	Zsádányi	450
Znika	420	Zsák	—
Zob	420	Zsámbokréthy	—
Zobek	—	Zsarnay	—
Zobonya	—	Zsarnóczay	451
Zobotin	—	Zsebe	—
Zobránczy	—	Zsebey	—
Zoby	—	Zsedényi	—
Zoday	—	Zsegnyey	452
Zohon	—	Zsélyey	—
Zokoly	—	Zsembery	—
Zóláthy	—	Zsenyey	—
	—	Zseny	—

	<i>Lap.</i>		<i>Lap.</i>
Zsidanich	452	Zsivkovich	455
Zsiday	—	Zsoár	—
Zsidó	—	Zsoldos (lásd Soldos)	—
Zsidó	—	Zsoldos	—
Zsigmond	—	Zsolnay	459
Zsigó	—	Zsombory	—
Zsigray	—	Zsónya	—
Zsiri-Szabó	—	Zsóry	—
Zsíros	453	Zsuffa	—
Zsiska	—	Zsujtay	463
Zsitkovszky	—	Zsúky	469
Zsitnik	—	Zsumanka	—
Zsitvay	—		

Kivételés pótlék.

Czernkovich cs.	487
Kiigazítása az első XI kötet jelentékenyebb hibáinak a 490. laptól — végig.	
Zárszó	508

Kiigazítandók a XII. kötetben.

Lapon	Sorban	Helgett	Olvasandó
18	26.	Radmeczája	Radnótfája
18	19.	Farkas	Péter
82	a jegyzetben	lett volna	volt
84	36. sorban	VI. György † 1833.	† 1835. nov. 17.
100	2.	I. brahám	Ábrahám
116	a táblán	kora 33.	kora 23.
118	25.	somteleki	somkerekí
375	34. sorban	Eugén † 1849.	Eugén † 1848.
391	28.	1849-ben	1848 ban.

T u d n i v a l ó k.

I-ör. A VI. kötettől kezdve kötetenként minden betűbeli családok után vannak a sorból kimaradt pótlások, mik az olvasó figyelemébe ajánltatnak.

2-or. Mint eddig is az egyes füzetek boritékain kijelentve volt; jelen munka — nagyobb részben ön erőmből és fáradságommal gyűjtött — adatainak más hasonló szerkezetű lexikális munkákban leendő közlése iránti jogot a sajtó törvények értelmében fentartom magamnak.

F ő l h i v á s ! !

Emunka a jelen fűzettel be van fejezve. Több oldalról tett sürgetéseken fölül már az ily munka természetéből folyó indokok, főképen azonban a munkából néhány ismertebb családnak kimaradása, némely családfák bézagossága, úgy egyes téves adatok kiigazítása legalább egy P ó t l é k - k ö t e t kiadását teszik szükségessé. Azonban a vállalat iránt eddig tapasztalt elégtelen részvét, sem alúlirottat, sem a kiadót további szellemi és anyagi áldozathozatalra nem ösztönözhetvén, a kiegészítő P ó t l é k - k ö t e t kiadása csupán biztosított elegendő számú előfizetés útján lehetend eszközölhető. Ennélfogva sietek hirül adni a. t. közönségnek és főleg az érdekllett t. Családoknak, miszerint a Pótlékkötetre az előfizetés egyszer-mindenkorra 5 ujforinttal ezennel nyitva áll, mely összeg legkésőbb f. évi september 30-ig **Ráth Mór könyvkereskedésébe** Pest váczi utca, a vastuskónál, bérmentve utasítandó. Az előfizetések, vagy postán után-vétre szóló aláírás mielőbbi megtétele azért kívánatos, mert a Pótlékkötet csak akkor fog sajtó alá adatni, ha a szükséges költség az előfizetések által fedezve lesz. Ellenkező esetben a pénz vissza fog küldetni.

Pest, jul. 12. 1866.

Nagy Iván.

(lak. Mészáros utca 8-ik sz.)

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY

3 1197 21320 4958

